5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUȚUREANU și LASCAR ANTONIU | Anul IV. —No. 61.—Joi 1 Februarie 1907.

NERUȘINARE

Intrunirile publice au, în deobște scopul de a aduce la cunoștința publicului mare, unele idei și unele pareri, asupra cărora el nu este deplin limpezit sau se găsește chiar cu totul în necunoștință. Intrunirile politice mai cu samă au scopul de a rîdica anumite chestiuni, a le limpezi cît mai pe înțelesul tuturora pentru ca publicul mare, în îndrumarea noastră politică constituțională, să-și deie și el seamă de nevoile obștești și de soluțiunile ce se propun pentru satisfacerea lor.

In acest înțeles, se face pentru public și un fel de școală. Cu prilejul întrunirilor mulțimea se pune în contact cu marii oameni învățați și politici, smulgînd de pe buzele lor învățăturile și adevărurile cu îndatorirea de a le trimite mai departe.

Mulțimea cetățenească se întruchipează în mentalitatea ei după îndrumarea ce i-o dau vorbitorii din întruniri. După sufletul acestora, după însușirile lor, după îndemnurile lor cată să se făurească și sufletele și însușirile mulțimei. Aici se pune în evidență partea mare de respundere a acelora cari cheamă mulțimea la întrunire pentru a o sfătui, a o îndemna la mișcare și la luptă.

Urmînd acestor considerațiuni, să vedem ce fac în tot cuprinsul țărei fruntașii partidului liberal porniți ca sămănători. Dinșii făgăduesc cu trufie să meargă prin toate orașele' să puie lumea în mișcare; făgăduesc, ca vrednici sămănători, să pornească a sămăna ogorul. Să vedem dară ce samănă ei și, cînd va fi ziua culesului, la ce roade se vor putea aștepta; căci într'asta stă vrednicia sămănătorului, ca să-și cunoască calitatea seminții, pentru că ea este elementul principal de aceea ce va să devie rodul.

Cu durere trebue să constatăm că s'au pornit la sămănat sămănătorii: dar habar n'au de sămînța ce o samănă. Iar de cumva au habar, apoi sunt cu totul niște nechibzuiți sămănători. Căci în loc să vezi revărsîndu-se din mîna lor grîul auriu și mănos, vezi; dinpotrivă împrăștiindu-se cea mai infectă pălămidă; în loc să auzi din gura lor pornind cuvinte și idei mărețe, auzi dinpotrivă cele mai abjecte batjocuri.

Acești corifei nu-și dau samă că înainte de a fi cu gîndul la poama ce vor s'o înghită, trebue să se îngrijască de sîmburile ce-l pun în pămînt. Ca niște pigmei, caricaturizînd pe marii oratori și luptători, ei nu fac de cît batjocoresc fără rost și fără noimă partidul conservator. In loc să-i vezi vînturînd în întruniri plănuiri de reforme mari, cu cari ar putea îngenunchia partidul conserzator, ei parcă se întrec întru a da mulțimei lecțiuni de sudalme și batjocuri, ca și cum n'ar fi destul cultivate și fără concursul lor.

Corifeii liberali ating cu deosebire o temă, ce li-i cu totul dragă. Acea a hoțiilor, pe cari conservatorii le-ar făptui, înfiltrînd în capetele mulțimei părerea că guvernarea n'ar fi de cît un prilej de indestulare pe cale necinstită, părere ce ar fi tot atît de fatală bine înțeles și pentru o guvernare liberală. Lumea rămîne deconcentrată văzînd că totuși această învinuire, chiar făcută de d. Sturza, nu-i îndreptățită prin nimic și, după ce a putut să aplaude asemine elucubrații, se întoarce acasă cu îndoiala, care încet-încet devine convingere, că nici d. Sturza însuși nu poate fi scutit de ori-ce bănuială.

Și astfel în loc ca publicul mare să devie, mai cuminte și mai chibzuit, în loc să-și fi plămădit în minte o părere mai adecoată asupra lucrurilor și asupra oamenilor, el pleacă de la intrunire mai înrăutățit, mai viciat, mai inveninat.

Va fi fiind lumea rea în generalitatea ei, va fi fiind poporul capabil de acte inconștiente, vătămătoare. Dar poporul are scuza inconștienței și pornirei sale, nechibzuite. Mai răi ca el, mai nechibzuiți și mai de osîndit sunt aceia, cari cu bună știință fac pe inconștienții și pe revoltații, cum sunt corifeii liberali. Dînșii știu la cît se reduce hoția ce s'ar practica în partidul conservator, dînșii sunt încredințați că, dacă i vorba pe hoție, partidul conservator este o fecioară pe lîngă partidul liberal, care s'ar putea compara cu o prostituată.

D. Sturza cu deosebire, căci el e cu gura mai mare, simbolizază pe prostituata îmbătrînită și impotentă dind lecțiuni de morală femeilor tinere in plină vigoare.

O atare purtare este curată nerușinare și ne ridicăm cu putere spre a o infiera. Am înțelege ca luptele politice să devie mai leale, am înțelege să fim combătuți pentru că nu ni se admit ideile și părerile noastre, am înțelege ca partidul liberal să stăruie a veni la putere pentru că ar fi strîns unit și cu un program de reforme mari: dar să pretindă a veni la putere, pentru că conservatorii ar fi hoți și dînșii oameni de treabă, asta depășește culmea nerușinării. E prea săcătuită sămînța aceasta a sămănătorilor liberali, pentru ca dintrînsa să derive venirea lor la putere.

Pinus

Protestul ieșan

La convocarea rectorului Universității din Iași a respuns un număr de profesori, cari și-au formulat, în scris, observațiunele la proectul referitor la reorganizarea învățămîntului superior.

Recunoaștem bucuros și cu multă satisfacție că procedeul doctului corp de la Iași este acela ideal.

Ar fi o observație de făcut: că profesorii de la Iași, care s'au putut convinge, studiind proiectul, de extrema atenție a ministrului pentru Universitatea locală, ar fi putut plasa, între observațiuni, și o vorbă bună pentru d. Dissescu.

Acestea zise, voim să subliniăm procedeul profesorilor noștri și să arătăm că el se osebește fundamental de acel din București, prin acea că înlătură cu totul politica, acea politică de toate zilele, care, la București, face temelia campaniei profesorilor.

Articolele d-lui Pangrati, a d-rului Sion, notițele reutăcioase ce se publică prin ziare, au învederat, prea în de-ajuns, că domnii profesori de la București, cată, cu un prilej atât de important, să facă pe agenții resturnători ai guvernului.

Ne întrebăm: cu asemenea oameni pătimași era să se consulte ministrul la intocmirea proectului?

La ce rezultat ar fi ajuns? La nici unul, afară doar de tristul spectacol de-a vedea plasat patima de partid, până și în cea mai înaltă chestiune culturală.

Altfel au tălmăcit rolul lor profesorii Universității de Iași.

Fără a cere audiențe primului-ministru, ei și-au formulat observațiunele într'o intimpinare strict culturală.

Așa se face școală adevărată.

Incercare zadarnică

Curajosul, care a intreprins delicata misiune de-a readuce pacea în familia liberală din Iași, este domnul Toma Stellian, care, se știe, își are culcușul politic în Iași.

Alaltaieri și ieri a fost un mare pelerinaj la hotelul unde găzduește d. Stelian.

Portarul introducea, rînd pe rînd, ba cîte un liberal tînăr, ba unul bătrîn, ca să se esplice.

In asemenea situațiune, d. Stelian trebue să-și fi făcut mai mult impresiunea unui judecător instructor, care ia interogatoriul acuzaților.

Și de... liberalii noștri de la Iași se acuză de a binelea și noi credem că și unii și alții, bătrini și tineri, au dreptate.

Acțiunea domnului T. Stelian fi va ea de folos?

Domnului Stelian i lipsesc și temperamentul politic și răbdarea, acești doi factori atît de trebuitori în asemenea grele împrejurări.

Dacă i-ar avea, încă n'ar putea tranșa diferendul, în starea în care a ajuns, în scurta vreme a unei șederi pasagere în Iași.

Ceea ce se petrece la liberali, nu este un eveniment politic pe care un capriciu l'ar fi dat la iveală ocazional.

Rana ie bătrînă, de și autorii ei sînt denumiți tineri.

In politică, lupta de preponderență pentru ciolan— și pe tema aceasta se luptă la Iași—ie cea mai ingrată, fiind-că ea cere invinși și învingători.

In intreprinderea sa d. Stelian este animat de intențiuni ideale pentru partidul seu—asta ie în afară de ori ce îndoială. De cît, ce preț au întențiunele ideale în asemenea împrejurari?!

D. Stelian nu va reuși. Mîine domnia-sa va fi fost un tablou mai mult la tragica... operetă colectivistă din Iași.

Incolo—situațiunea va rămânea neschimbată.

UN CONFLICT

In contra proectului de reorganizare a învățămîntului superior s'a pornit o campanie care, alimentată pe față și alimentată pe furișatele, poate duce la situațiuni foarte grave.

Cînd scrim rîndurile acestea știm un lucru: că între comitetul delegaților și primul ministru există o mare divergință de păreri și că autorul proectului s'a supus părerei delegației.

Primul ministru, primind pe representanții universității de București, a luat față de aceștia un angajament, căruia nici delegația aleasă de cameră, nici ministrul Disescu, nu voesc și nu pot să se supue.

Proectul d-lui Disescu n'a fost presintat camerei prin surprindere. Ci potrivit uzanței el a fost supus consiliului de miniștri, aprobat de acesta, supus apoi M. S. Relui și aprobat și de Suveran.

Avem deci motive să bănuim că primul ministru n'a afirmat, precum spun ziarele, că n'are cunoștință de acest proect, întru cît, după cum spuneam, el obținuse, înainte de a fi depus pe biroul camerei, înalta aprobare a guvernului.

In ceea ce privește pe profesori, ei n'au dreptul să facă un cap de acuzare din faptul că ministrul nu s'a consultat cu ei, înainte de a fi gătit proiectul.

Mai înainte de toate, un asemenea consult nu este cerut de lege. Apoi consultul, în asemenea împrejurări, este un cuvînt foarte vag.

Să se fi consultat cu cine?

La universitate se face politică pe toată linia. Să se fi consultat cu profesarii prieteni—politici—lucrul n'ar fi avut rost.

Cu ceilalți—nu s'ar fi ajuns la nici o socoteală, date fiind moravurile că adversarul nu poate face nimic bun.

D. Disescu a trecut deci peste toate acestea și s'a călăuzit de spiritul său, în deajuns de recunoscut prin justețа sa.

Profesorii au avut, între acestea, destulă vreme să se ocupe de proect, să presinte camerei observațiunile lor, de cari, firește, întru cît ele ar fi fost pur științifice, ci nu politice, ministrul în primul loc și Parlamentul, la rîndul său, ar fi ținut socoteală.

Dar fiind-că se face politică, s'a cerut amînarea discuției în scopul vădit de a aduce pertubare.

Delegația însă, a simțit trucul și cu drept cuvînt s'a arătat scandalizată de acest amestec în treburile camerei al unor oameni din afară.

Conflictul a isbucnit. Vom vedea ce va aduce ziua de mîine.

CATE-VA NOTE

O nouă boală s'a ivit: *boala de întrunire.*

Simptomele ei sunt următoarele: individul este perfect sănătos; de-o dată citește în ziare că „partidul" național-liberal va ținea, în cutare zi, o „mare" întrunire.

Atunci individul începe să acuze dureri și, exact în ziua intrunirei, cade bolnav, pentru ca, în momentul în care intrunirea ia sfîrșit, să se restabilească.

Așa au pățit până 'n present d-nii: V. Lascar, E. Costinescu, I. Brătianu și Djuvara.

Din această cauză, d. Sturza a fost nevoit să apeleze la oratori de provincie, ca să dubleze rolurile fruntașilor „bolnavi". *

La întrunirea liberală de Duminică a luat cuvîntul și o necunoscută antichitate: un domn Ghica, fost ministru plenipotențiar iar acum barbat politic la... Rîmnicul-Sărat.

Discursul d-sale a fost, însă, absolut nesărat.

In trupa d-lui Sturza, ie un fel de prima-donă bătrînă, cu glasul răgușit.

D. Ghica a declarat că prefectul de la Rîmnic a perdut 900 lei în cărți și deci,.. partidul liberal trebue să treacă de la vorbe la fapte.

De cît, dacă partidul s'ar potrivi diplomatului de la Rîmnic și s'ar lăsa de vorbe, atunci. implicit, ar trebui să se lase și de politică.

*

Peste noapte a luat naștere o specialitate necunoscută până 'n present: inginerii romîni.

Inginerii romîni ar dori să fie primiți la licitație în condițiuni contrarii caietului de sarcini, să nu depue cauțiune și să fie preferați fiind-că sunt romîni.

Altmintreli fac scandal.

Inginerii romîni și elevii de la Bîrlad—frumoasă împerechere.

OAMENI ȘI LUCRURI

GLOSSE TEATRALE

Aseară a fost o dramă și o comedie. O încurcătură de bagage—ori așa ceva—a lăsat trupa d-nei Desprès complect descomplectată....Sărmanii artiști au fost nevoiți să joace așa cum se găseau și multămită aceste întîmplări avurăm pe scenă un conte în haină de mică—foarte mică—ținută; un tată-socru cu părul negru ca pana corbului; peruci improvizate neterminate, mai mult sau mai puțin acomodate; iar pe simpatica și excelenta Denisa—în unul și același costum, mai simplu încă decît simplicitatea jocului care a făcut celebritatea europeană a artistei—și cu drept cuvînt.

Această întîmplare suggerează reflecții asupra strînsei legături între rol și costum, asupra necesității ca actorul să ne apară complect adaptat personagiului ce înfățișează,—condiții fără de care cel mai fin joc de scenă ar fi în zadar.

*

Suzanne Desprès e negreșit o apariție originală pentru care ni se cere o educație artistică anume ca s'o gustăm și să o preferăm altor interprete. Cele mai simple mijloace, o totală lipsă de gesticulații; o cumpătare absolut unică,—s'ar zice un exces de tăcere, de economie în cuvinte și în mișcări, și totuși eloquentă, emoționantă prin insinuarea privirei, prin conturarea expresiilor, prin colorarea vorbelor, prin subliniarea întonațiilor—fără a recurge la accente de disperare, la sforțări de voace, la gesturi largi și studiate. Nici-o-altă artistă în lume nu spune cu atîta liniște și totuși cu atîta putere de pătrundere fraza pe care a spus o aseară.« Car je vous aime...»

*

Clasicul dicton al lui Alexandre Dumas a răsunat aseară pe scenă: „Le coeur a ses raisons que la raison ne connaît pas". Paradox și joc de cuvinte intraductibile, —dar conținînd o nespusă bogăție și variație de gîndiri și de filosofii. E sinteza luptei între inimă și chibzuință, între temere și avînt, între real și ideal· Este, însfîrșit, o frază vrednică de acel mare cugetător în ale cărui drame întîlnim tot, dar absolut tot ce alimentează de la Dumas încoace: toate problemele, frămîntările, luptele, durerile și conflictele omenești—ale minții și ale gîndirii.

*

O trăsătură caracteristică—á propos de trupa Suzannei Desprès. Artista pornește din Paris împreună cu soțul ei, cunoscutul artist și director de scenă Lugné-Poé. La Berlin și la Viena a jucat chiar în ansamblu,—dar ca și acum un an n'a trecut granița romînească,—nici nu va trece, probabil în Turcia, Bulgaria etc. Parizian cu mari pretențiuni și calități artistice și literare, el se mulțumește a face parte din ansamblu pînă la....porțile Orientului. Cu toate aceste sălile noastre nu sunt mai puțin bine ocupate și locurile nu sunt mai ieftine decît în marile Capitale nemțești. Poate din potrivă....

*

Aseară trupa, mai bună ca obișnuitele trupe de turneu, suferia de lipsa de costume, iar publicul de....Influenză. Rar un public mai neliniștit, o sală mai...bronchitică de cum s'a văzut aseară. Tusea era generală, contagioasă și fără răgaz. De sigur artiștii franceji vor duce cu ei mai mult amintirea acestor neplăcute întreruperi decît a aplauzelor. Mai cu seamă cu publicul a fost și *răcit* și *rece.*

Un scriitor in luptă

D'Annunzio pe scenă — Desprès și Aristizza Romanescu— Gioconda—Aristocrație literară—Căderi și suiri—Teatrul lui D'Annunzio.

Intr'un interval relativ scurt de timp, vom vedea pentru a doua oară pe scena Teatrului din Iași interesanta piesă a lui Gabriel D'Annunzio.

Odinioară era d-na Aristizza Romanescu interpreta delicatului rol din *Gioconda* acea eroină al cărui suflet se împarte între iubirea propiu zisă și orgoliul artei. De astă dată va fi Suzanne Desprès, e cărei *manieră* atît de simplă originală, dar suggestivă în grad puternic.

In anii din urmă marele poiet italian a avut, alternativ, suiri și căderi, succese și dezastre pe scenele italiane. De aceea credem cu atît mai interesant a reproduce cîte-va reflecții asupra teatrului lui d'Annunzio—unde scriitorul a luptat mult mai anevoios și s'a impus mult mai greu de cît în literatura propriu zisă, — de exemplu în roman.

*

Poietul arzător, liricul fără seamăn, a cărui deviză: *a se reînoi sau a muri* — a luat cu asalt teatrul și după o serie de lupte epice, rămîne stăpîn pe ingratul teren al scenei. Din faptul că diferitele lui piese n'au avut toate un egal succes adversarii teatrului séu au conchis că încăpățînarea lui de amic pentru scenă, îl face să forțeze prețiosul lui talent; poate că *Gloria* nu e de o potrivă cu *Fiica lui Jovis,* sau *Francesca* de *Rimini* dar că teatrul lui nu e adevăratul teatru în care să se manifeste o puternică individualitate dramatică, asta e marele adevăr.

Acea ce nu plăcea criticilor era originalitatea sub care D'Annunzio manifestă instinctul lui teatral deosebit poate de a lui Sardou, Ibsen, Suderman ori Giacoza. Căci in timp ce piesele lui Ibsen procură intelectului acea plăcere rafinată, ale lui Sardou cum zice Muret „divertissent à l'instar d'un roman-feuilleton adroitement agencé qu'on tourne d'un doigt amusó", dramele lu D'Annunzio vorbesc direct și vijelios tuturor simțurilor, vederei, mirosului, auzului, dar mai ales vederei — D'Annunzio nesarată lanterna magică, căci unde ar pute ă se adreseze ochilor ori în general tuturor simțurilor, de cît pe scenă și unde în altă parte și-ar putea răpi publicul de cît în teatru unde pe lîngă neaparatele tablouri vivante— căci e un metteur en scène fără rival — apoi el e și pictor, sculptor, arhitect și tot o dată poiet fără seamăn. — In piesele lui totul e combinat cu măestrie spre a obținea gruparea personagelor așa fel, ca din atitudinea lor să iasă armonios, grațiosul, tragicul — iată prin ce înlocuește D'Annunzio în teatrul lui, scrisorile anonime, recunoștința, duelurile.

Imi amintesc Gioconda „representată" în timpul din urmă pe scena teatrului nostru de Aristizza Romanescu. Cînd Silvia nenorocită rivală a Giocondei apare în primul act, nu e oare în toată făptura ei o frumuseță cu drept cuvînt teatrală? Totul în această piesă e calculat în vederea unui nobil spectacol? Gioconda în chiar crierul autorului era destinată a fi representată în carne și oase. Lăsa-ta oare D'Annuzio deopate importanța efectelor scenice.

Personagele din piesă de ar fi trebuit să fie redate intr'o poemă sau roman nu ni le-ar fi reprezentat el atunci alt-cum? Migăloasa lor descriere care merge până la cele mai mici gesturi, grija ce o are de a arăta până și atmosfera propie fie cărui tablou—ne arată cu prisosință instinctul autorului de realitatea teatrală.

Mai avem novoe de alte argumente spre a arata puterea și noutatea elementului ce introduce în teatru, când acest autor face ca împrejurul personagelor fictive decorurile să trăiască, mobilierul se palpite.— Vrea și numai departe în primul act din *Gioconda*, ca interiorul menajului artistului, să pară a fi fost aranjat de mâna unei grații gînditoare iar aspectul acestei locuinți să facă a se naște în spectator imaginea unei vieți dulci și tichnite—o dragoste nețărmurită pentru artele plastice pe lângă o inteligență de voluptate.

Departe de a îngreuia și întuneca dramele prin predilecția lui pentru simboluri —cum s-a zis, el își redă intențiile mai sensibile mai vizibile. Și ce deosebire între simbolismul—Ibsenian (Brandés le-a negat) și simbolismul eleno- latin a lui Dannuzio, în Gloria—dar mai ales în *Gioconda* care e simbolic de la un capăt la altul; Gioconda arata puterea victorioasă a artei. Lucio Silvia și Gioconda —se poate găsi ceva mai expresiv?— Incânta

ochiul, răpeşte simţurile. Dă rol până şi parfumului şi florilor. In *Gioconda* unde e atîta violenţă el o îndulceşte prin evocarea roselor ce alternează cu a violetelor.

Atâta insistă că ne sugestionează şi ni se pare la urmă că parfumul acestei flori vine pînă la noi.

„E aşa de bine aici—nu-i aşa? E un parfum de violete.

Nu cumva e în odae un buchet de violete? Sylvio împrăştie violete pretutindeni, chiar sub perine.

Şi oare scopul suprem al artei dramatice nu e de a exprima, de a exterioriza, de a sugera cît mai repede; cît mai intens posibil senzaţii şi idei?

Teatrul nu e el oare înainte de toate aste de a impresiona direct sistemul nervos al spectatorilor şi auditorilor? Şi dacă nu se pot tăgădui cele zise, care altul de cît D'annuzio îşi atinge scopul adevăratei arte prin stilul lui dramatic, prin frase de un colorit aşa de cald, încarcate de parfumuri, fusionând toate mijloacele de expresiune care redau efecte dramatice de o putere şi o frumuseţe extraordinară.

Procesul Sturza-Bădăreu

II

— Sentinţa tribunalui Iaşi, secţiunea I-a, prin care A. A. Bădăreu a fost menţinut consilier judiciar —

ROMANIA
Tribunalul Judeţului Iaşi
Secţiunea I-a

Sub preşedinţia D-lui Gh. Chernbach, jude de şedinţă tras la sorţ.
Dl. Al. Mandrea, supleant idem.
Dl. Th. Stoenescu procuror

—

Sentinţa No. 416.
Şedinţa din 9, 11 şi 15 N-brie 1902.

—

Tribunalul deliberînd şi

Avînd în vedere cererea înreg. sub No. 7843 formulată de către dl. avocat D. A. Sturza în calitate de procurator al Principelui D. M. Sturza şi al cărei obiect este revocarea d-lui A. A. Bădăreu din însărcinarea de consiliu judeciar al Princepelui Grigore Sturza şi înlocuirea sa prin însă-şi mandatele petiţionarului.

Avînd în vedere concluziunele orale şi scrise ale ambelor părţi.

Avînd în vedere că discuţiunea cu privire la caracterul juridic ce l'ar fi păstrînd dispozitivul procesului verbal al consiliului de familie, cu alte cuvinte dacă acest dispozitiv trebue considerat ca avînd caracterul unei decisiuni, este inutilă, de oare ce legiutorul nu recunoaşte în materie de consiliu judiciar, existenţa permanentă şi necesară a unui consiliu de familie şi prin urmare ar fi o lucrare fără valoare juridică şi fără folos practic examinarea deliberărei unei instanţe ce n'avea chemarea să se pronunţe asupra punctului ce ne preocupă.

Avînd în vedere că cererea de revocare n'a fost supusă discuţiunei chiar din momentul prezentărei ei, ci numai după ce s'a obţinut avizul scris al familiei, pentru primiul cuvînt că Tribunalul pentru a-şi forma o mai temeinică convingere a dorit să aibă şi avizul familiei.

In ce priveşte temeinicia cererei.

Având în vedere că potrivit dis. art. 458 pr. civ. numirea consiliului judiciar este absolut în puterea tribunalului fără amestul nici unei alte instituţiuni, cum ar fi de pildă consiliul de familie şi să poate face în persoana ori-cui, cu singura condiţiune, să inspire încredere tribunalului. Că, atribuţiunile consiliului judiciar sunt absolut definite şi mărginite de lege art. 458 c. civ. enumără limitativ actele pe care este în putinţa să le îndeplinească.

Că în principiu este iarăşi netăgăduit că consiliul judiciar poate fi revocat de către tribunal de cîte ori cei interesaţi vor articula fapte referitoare la însărcinarea de consiliu judiciar şi acele fapte vor fi de natură să jignească, să prejudicieze interesele persoanei pe care consiliul judiciar este chemat s'o asiste.

Având în vedere că în specie nu se articulează un atare fapt; căci independent de împrejurarea că nu se prezintă dovada directă, pozitivă că d. Bădărău avea instrucţiuni precise să recomande numirea principelui Dimitrie M. Sturza, apoi această imputare se raporta la relaţiunele de mandat dintre d. Bădărău ca avocat şi principele Dimitrie Sturza.

Că nu poate avea vre-o înrăurire nici împrejurarea că d. Bădărău n'a depus mandatul de consiliu judiciar după solicitarea familiei—refuzul său nu poate constitui un motiv de revocare; după cum de asemine nu constitue un motiv de revocare nici faptul că d. Bădărău ca mandatar al principelui Dimitrie A. Sturza a omis să consulte consiliul de familie asupra persoanei ce urma să fie numită, de oare-ce această imputare pe de oparte se leagă iarăşi de mandatul dintre d. Bădărău ca avocat şi principele Dimitrie Sturza, iar pe de altă parte consiliul de familie nici n'avea căderea să indice persoana.

Avînd în vedere că, în ce priveşte reaua conducere a afacerei cămătarilor a căror vtctimă fusese Principele Grigore Sturdza, judecata găseşte că pe cîtă vreme instrucţiunea în această afacere nu este terminată, este dificil a se cerceta în ce măsură, din cauza d-lui Bădărău ca consiliu judeciar s'a adus Principelui Grigore Sturza vre-un prejudiciu, ce putea şi ce trebuia să facă d. Bădăreu ca consiliu judiciar etc.

Că totuşi, examinînfiu-se corespondenţa urmată asupra acestei afaceri, între d. Bădărău şi Principe şi apreciind importanţa şi delicateţa ei, Tribunalul găseşte că părerea d-sale de a se urmări reducerea creanţelor cămătarilor este potrivită cu natura împrejurărilor.

Avînd în vedere că în ce priveşte ultimul motiv invocat în sprijinul cererei de revocare, anume interesul de familie, acest interes Tribunalul l-a avut în vedere şi l-a cumpănit cu prilejul numirei consiliului judeciar.

Că faţă dar cu consideraţiunele expuse, Tribunalul urmează să respingă ca neîntemeiată cererea de revocare, respingînd şi dovezile propuse subsidiar ca inutile şi argumentele tinzînd la revocare deduse din împrejurarea că s'ar găsi deja un consiliu judeciar numit în Franţa, acesta fiind numit de instanţele francese pentru averea din Franţa a Principelui Grigore Sturza.

Pentru aceste motive redactate de d. membru supleant

Tribunalul
In numele legei
Hotărăşte:

Respinge cererea înreg. sub No. 7843|902 formulată de către d. D. A Sturza în numele Principelui Dimitrie Sturdza, ca neîntemeiată.

Cu apel.

Dată şi pronunţată în audienţă publică astă-zi 15 Noembre 1902.

ss) G. Chernbach, A. Mandrea
Grefier s) Romanescu.

DIN RUSIA

Eroare judiciară grozavă. Patru executaţi la moarte şi anume: doi fraţi Tregher, Orenbach şi Greigherman s-au constatat în urmă că n'au fost de loc vinovaţi şi că nici se amestecau vre-odată în afacerile politice.

Patru oameni tineri, ca floarea, fără nici o vină au fost împuşcaţi.

Mama fraţilor Tregher ş'a pierdut minţile.

*

In Nijni-Novgorod în noaptea de 20 Ianuarie au fost spînzuraţi în ograda temniţei: Isacov, Denisov, doi fraţi Ţvetcov, Iureev, Hilov şi Chiriuşni. Pe drumul spre spînzurătoare cîntau un marş funebru foarte duios.

*

Gazeta „Ruskoe Znamea" sub semnătura lui Bulaţel publică între altele că Trepov a fost omorît, cu toate că medicii n-au găsit otravă în corpul lui.

*

Gazeta „Radnaia Zemlea" este informată din sursă foarte sigură prin ce chip a putut să intre în biserică ucigaşul prefectului din Petersburg von der Launitz.

După cum se ştie s'au trimis numai la anumite persoane bilete de intrare la sfinţirea bisericei. Imediat după atentat, toţi invitaţii au fost opriţi să iasă din biserică şi din biletele luate de la ei, unul a fost a ucigaşului.

Biletul acesta după cum s'a lămurit pe deplin a fost trimis primului ministru Stolypin, care însă n'a voit să vie la serbare. Un agent secret de a lui Stolypin —Iacovlev— a vîndut acest bilet revoluţionarilor pentru suma de 30.000 de ruble.

Iacovlev imediat ce a încasat bani, a fugit peste graniţă.

Litere-Ştiinţe-Arte

Réjane şi-a deschis la Paris noul său teatru. Vizitatorii afirmă că e cel mai elegant şi mai cochet din toate teatrele pariziane,—ceea ce nu însamnă puţin lucru. Cu această ocaziune menţionăm că învitaţiile la prima reprezentaţie scriau pur şi simplu „On jouera comédie"—fără nici-o indicaţie de titlul piesei.

*

Catulle Mendès ar fi avînd. zice-se, intenţia de a candida la...Academia Franceză. Nu garantăm însă seriozitatea ştirei, judecînd după bagagiul şi mai ales după genul literar al poietului.

*

La Viena se va inaugura în curînd un monument al defunctului doctor Notnagel. Intre cele mai nuoi subscrieri găsim pe însuşi Imparatul Franz Ioseph cu 3000 de mărci.

*

In cursul lunei Februarie va avea loc un beneficiu al d-rei Anicuţa Cârjă, tînara ariistă căreia cunoscătorii sunt unanimi a-i prezice o frumoasă carieră teatrală.

Se va anunţa spectacolul la timp.

*

STRUNA ZILEI

FILOLOGIE

In armata şi marina rusă s'au constatat din nou mari furturi în furniturile militare.
Agenţia telegrafică.

Ce naivă agenţie
Şi ce proaste scorniturî!
Ruşii înţeleg prin *fur-turi*
Prescurtări din *fur-ni-turi.*

Informaţii

O mare curiozitate — *Patriotul* anuunţă că la Cameră a excitat o mare curiozitate prezenţa în culoare a inginerului Iancu Catargi din Iaşi, Deputaţii, se repezeau unul dupe altul, ca să vadă cu ochii —spune *Patriotul*— pe d. Catargiu, care „a devenit celebru" prin tuastul rădicat la un dejun, de şi acel tuast nu conţinea de cît... o dorinţă personală a d-lui Catargiu.

Ştiam pînă acum că numai celebrităţile din Capitală, cînd sosesc în provincie, excită curiositate.

D. Catargiu de la Iaşi a schimbat obiceiul şi n'ar fi reu, credem, că *Patriotul* să-l expue în vitrină, să facă un turneu prin ţară şi să acorde ca premiu abonaţilor, scobitoarea de care s'a servit d. Catargiu la faimosul dejun de la Iaşi.

—

Distinsul nostru prietin, generalul St. Stoica ne scrie:

Ziarul *Opinia,* în numărul 55, la rubrica intitulată „Cîte-va note", aminteşte de d. Broscărescu, care, la intrunirea de la Craiova, ar fi spus „că partidul Conservator a rădicat o minoritate de oameni."

De ce se miră „Opinia" de acest adevăr? Dacă partidul Conservator ar fi tot în opoziţie, s'ar fi ivit oare acei cinstiţi: Kissifelişti, samovarişti, sau mai bine, area specie de *oameni de casă,* cari, în popor, sînt cunoscuţi sub denumirea de: slugi, lingăi?

Cred că nu şi mulţumesc lui Dumnezeu că speţa de care mă ocup formează minoritatea, cum foarte drept a observat d. Broscărescu.

Dacă s'ar cerceta origina acestor oameni de casă, s'ar mai putea dovedi că ei nu sînt Romîni de origine, căci adevăratul romîn, în mîndria lui, despreţueşte astă josnică meserie.

Nu trebue să li se zică oameni, ci minoritate de sofragii...

—

La congresul institutorilor, care se ţine la Ploieşti, asistă din Iaşi: d-nii I. Vîrlănescu, B. Sachelarescu, Lascar Mătăsaru, I. C. Tazlaoanu, I. Apostol, preotul D. Constantinescu, I. Dimitriu, N. Sebastian, Luisa Stoica, Sofia Teodorescu, Rosalia Ghibănescu.

—

Catedra de limba franceză de la şcoala comercială, gradul II, din Iaşi, a fost declarată vacantă.

—

S'a autorizat intrarea, prin punctul Calafat, a 100 lucrători Bulgari, aduşi de dl Reinhorn, antreprenorul executărei terasamentelor de pe lotul al 2-lea a liniei ferate Podul-Iloae—Hârlău.

—

S'a cerut de către poliţia din Budapesta, prin consulatul Austriac din localitate, arestarea, în caz de afiare, a supusului austriac Lampel Vilmos din Iaşi, care a falşificat poliţe în valoare de 200,000 coroane.

—

Casa centrală a incendiaţilor a trimis 300 lei d-lui Prefect, ca să-i împartă locuitorilor: T. Dioancă din Băiceni, I. Epure din Cotnari şi Maria Postolache din Bivolari, cărora le-au ars casele.

—

Consiliu comunal din Cotnari s'a instituit în ziua de 28 c. şi se compune din d-nii: Vasiliu Ioan, A Grigoroae Gh., A Năsturoae Gh., Isac C., Iliescu D., Corban D., Cogălniceanu G., Sumănaru V. şi V. Ursache.

—

Eri s'a declarat un incendiu la depositul de păcură a vămei Iaşi. Intervenind secţia de pompieri, incendiul a fost localizat.

—

Serbarea de la şcoala Normală

Eri, 30 Ianuarie 1907, s'a serbat cu multă însufleţire patronul şcoalei Normale de învăţători „Vasile Lupu" de către elevii şi profesorii acestei şcoli.—Felul cum a fost organizată această serbare şi minunatul efect ce a produs asupra tuturor asistenţilor, dovedeşte cu prisosinţă, munca inteligentă ce o depune dl. Mitru, în conducerea acestei şcoli.—E de netăgăduit, că reuşita serbărei de eri, se datoreşte în cea mai mare parte acestui neîntrecut director şi eminent profesor, care este, cu adevarat, sufletul şcoalei normale. Şi dacă directorul e atît de energic pentru înălţarea necontenită a acestei şcoli, e de netăgăduit că şi elevii, cari, ascultînd cu multă dragoste sfatul părintelui lor, întrebuinţază cu mult folos acei şasă ani ce-i petrec în această şcoală, şi ca evidentă dovadă avem frumoasa producţie literară şi artistică, ce avu loc eri înaintea unui numeros public.

*

Serbarea s'a deschis prin „imnul regal" exacutat de corul şi orchestra şcoalei sub măestra conducere a d-lui Cornescu, un prea distins absolvent de la această şcoală, şi care, înzestrat cu alese dispoziţii naturale, a pictat cu cîte-va zile mai înainte cortina şi decorurile scenei, aşezată într'una din spaţioasele săli ale numitei şcoli.—A urmat apoi disertaţia d-lui profesor dr. Popescu, care a tratat, cu multă competenţă, despre „subsolul Romîniei din punct de vedere geografic".—Corul, condus de d. Ionescu, a întonat: Imnul principesei; Imnul Jubilar şi Bobocele şi inele, toate executate admirabil.

Un quartet naţional, alcătuit şi condus de d. Alberto Cirillo, profesorul de violină.

Recitări de poesii, executate de elevii şcoalei de aplicaţie şi de elevii şcoalei normale, între care s'au distins Spânu şi Popescu.

O parte a programului care a stărnit mult entusiasm a fost execuţia „Baladei lui Oscar Rieding" de către 120 viorişti la prim şi secund.

In fine, au urmat exerciţii de ordine şi lupte romîneşti, franceze şi japoneze, executate cu multă ghibăcie de către 50 elevi.—Şi ceia ce a făcut ca asistenţa să aplaude furtunos au fost dansurile naţionale.

In sală, printre acei, cari au avut fericita idee de a asista la o atît de frumoasă sărbătorire, observ pe d. colonel Lupu cu d-na; preot Savin cu d-na; pe d-nii Meisner, Cujbă, Apostolescu, Negrutzi, Revent, Gh. Th. Theodor, student; d-rele Storker, Mitru, St. Popescu, Burghelea, Antonio şi Albert Cirillo, patru din ofiţeri; Chiriţa Ioan, Munteanu N., Popescu, student; protoereu Stamate cu d-ra, Costescu, Cădere, D. Ionescu, I. Prassa cu d-na, d-nii Theodoru, Ailincăi, Vasiliu, Vasiliu, Stepleanu, Manole, Bianu, Paul, Marcu, Popovici, 12 elevi de la Liceul Internat, un mare număr de la şcoala Comercială, Liceul Naţional şi seminarul „Veniamin Costache" şi alte multe persoane pe care le rog să mă scuze că nu le-am putut observa în acea vastă sală, plină de lume doritoare şi admiratoare pentru tot ce e frumos.

Serbarea s'a terminat printr'un frumos marş, executat de fanfara şcoalei, după care lumea a plecat încîntată.

Un spectator

—

In noaptea de 27 Ianuar pe la orele 3 a ars complect casa şi atenansele, locuitorului David sine lancu din Cotîrgaci—

Nenorocitul locuitor e în vrâstă de 70 ani şi are 5 copii de la 14 ani în sus. Pagubele sunt de 2000 lei.

—

S'a hotărît de către ministerul de domenii ca toate primăriile să afişeze şi să convoace pe micii cultivatori de viţe şi să le arate şi explice legea pentru a nu cădea în contravenţii.

—

Prefectura a revocat pe Costache a Zoiţei, păzitor public, care a fost prins vînînd fără permis de vînat de către şeful secţiei de jandarmi.

—

Pe ziua de 1 Februar sunt chemaţi pentru a depune examen de inaintare pe loc ca institutori, 10 învăţători din diferite judeţe.

—

D. C. Ivaşcu, prefect de judeţ continuînd a fi bolnav, a cerut un nou concediu de 10 zile cu începere de la 2 Februar.

—

Pentru a lua parte la adunarea generală de la 11 Februar a Casei de scont, acţiunele se mai primesc numai *până Joi, 1 Februar* inclusiv.

Proiect de lege

pentru

Modificarea mai multor articole din legea asupra învăţămîntului superior

LEGEA MODIFICATA

Secţiunea III

Corpul profesoral Universitar

In termen de două luni de la publicarea în monitorul oficial candidaţii înaintează cererile lor Ministerului însoţit de un memoriu în îndoit exemplar asupra titlurilor şi lucrărilor ştiinţifice, arătînd cei ce voiesc şi dorinţa de a se face concurs. Ministerul înaintează cîte un exemplar din acest memoriu fiecăreia din facultăţile respective la cele două universităţi, cerîndu-le să recomande un candidat de preferinţă dintre profesorii sau agregaţii acelor facultăţi, sau chiar din afară cînd este vorba de persoane cari s'au distins prin lucrări ştiinţifice de o originalitate şi valoare constant şi deja recunoscute în lumea erudita. Nu poate fi numit profesor cel care n'are diploma de doctor în ştiinţele respective ale facultăţii la care voeşte a profesa.

Cînd se va ivi vacanţa vre-unei catedre la facultatea de teologie, ministerul va înainta cererea de care se vorbeşte mai sus, facultăţei de teologie şi Sfîntului Sinod procedîndu-se în acelaş chip.

In lipsă de asemenee persoane facultăţile vor putea propune concurs.

Facultăţile sau Facultatea de Theologie şi sft. Sinod vor trebui să se pronunţe cel mult în două luni de la cererea ministrului, recomandînd un titular sau ţinerea concursului.

In termen de o lună din ziua sosirei rezultatulului la ministerul instrucţiunei şi al cultelor, ministrul va putea numi persoana recomandată de ambele facultăţi sau de una din ele, sau va hotărî scoaterea catedrei la concurs. In acest caz concursul se va ţine potrivit dispoziţiilor respective de la art. 69.

Comisiunele de examen însă se vor forma în modul următor: cîte doi delegaţi aleşi de fiecare facultate şi un delegat al ministrului; iar pentru facultatea de teologie: doi delegaţi ai sf. Sinod şi un delegat al ministrului. Ministrul va numi preşedinte pe una din aceste cinci persoane, ast-fel numite.

In timpul vacanţei unei catedre suplininţa nu va putea fi dată de către ministrul instrucţiunei şi cultelor de cît unui profesor titular sau unui agregat. Cînd o agregaţie devine vacantă, ministrul va da suplinenţa unui alt agregat. In lipsă de profesor sau agregat, facultatea respectivă va recomanda ministrului pe suplinitor.

Art. 68 bis. Agregaţia facultăţei de drept din Bucureşti se împarte în trei secţiuni şi anume:

Secţia I-a Istoriei dreptului, dreptul roman, dreptul penal şi procedura penală, are doi agregaţi.

Secţia II-a a dreptului civil, procedura civilă, drept comercial şi procedura lui, are doi agregaţi.

Secţia III-a a ştiinţelor financiare şi statistica,-Economia politică şi naţională, a dreptului internaţional public şi privat are doi agregaţi.

Agregaţia Ia facultatea de Medicină din Bucureşti se compune în modul următor

1 agregat ae histologie normală şi patalogică;
1 agregat de obstetrică;
1 „ de chirurgia căilor urinare;
1 agregat de med. operatoare şi ortopedie;
1 agregat de oftalmologie;
1 agregat de medicină legală, care va trebui să aibă şi titlul de licenţiat în drept pe lîngă diploma de doctor în medicină.

In timp de şase luni de la promulgarea acestei legi, Ministrul va putea numi pe cei şase agregaţi la facultatea de drept din Bucureşti şi pe cei şase dela facultatea de medicină din Bucureşti după avizul conform al consiliului facultăţilor de drept şi medicină cum se prevede de art. 68 din această lege.

Ne făcîndu-se numirea în acest timp, numirile se vor face conform dispoziţiunilor de mai jos.

Art. 69. Cînd o agregaţie devine vacantă ministerul instrucţiunei publice şi al cultelor este dator ca cel mult după expirarea unei luni dela producerea vacanţei, să public vacanţa prin Monitorul Oficial.

Până în termen de două luni de la publicare, candidaţii înaintează cererile lor ministerului îrsoţite de un memoriu asupra titlurilor şi lucrărilor lor ştiinţifice.

(Va urma)

Cutia cu scrisori

O bibliotecă prețioasă

Primim următoarea scrisoare:

Domnule Director

Bine voiți vă rog, a da ospitalitate următoarelor rînduri.

In No. 2 din revista „Floarea darurilor", citesc, sub semnătura d-lui N. Iorga, profesor universitar, următoarele:

„Biblioteca lui Costache Conachi, a înțeleptului boier învățat și bun gospodar, care a scris într'un ritm obositor bucăți, cari sînt une-ori în adevăr frumoase, s'a păstrat ca prin mirare. Am găsit'o aruncată în podul bisericei Bărboiul din Iași, unde paraclisierul descoperise într'o ascunzătoare lăzile lăsate la o vreme de bejenie. Le-am luat de acolo pentru Academie. S'a găsit, însă, o familie care să rădice pretenții asupra lor, pentru că numele unei persoane din acea familie, era scris pe un petic de hârtie lipit de-asupra lăzilor. Ast-fel, pînă astăzi, cărțile stau pecetluite. Pot spune, însă, că între ele se aflau cărți, ca geografia lui Hrisant Notara, care vin din culegerea mavrocordătească, dar și o mulțime de lucrări apusene, mai ales franceze, de știință și literatură etc."—

D-l N. Iorga declară, deci, că a dat la biserica Bărboi peste biblioteca lui Conachi și a luat-o pur și simplu „pentru Academie". D-l Iorga mai adaugă că s'a găsit „o familie care să ridice pretenții asupra acestei biblioteci, pentru că numele unei persoane din acea familie, ar fi scris pe un petec de hîrtie, lipit de-asupra lăzilor".

D-l Iorga e profesor universitar, istoric bine cunoscut, știe că tot ce scrie d-sa relativ la istorie are o deosebită autoritate, că prin urmare, afirmațiile d-sale de mai sus, pot fi luate drept purul adevăr, fără nici un alt control.

Imi permit, ca interesat în cauză, să dau cîte-va lămuriri spre restabilirea adevărului.

Biblioteca găsită de dl. N. Iorga în podul bisericei Bărboi, este nu a lui Costachi Conachi, cunoscutul scriitor, ci a lui Conachi, soțul Elenei Manu (care a donat Epitropiei sf. Spiridon o foarte însemnată sumă) cu care a avut un fiu.

Atît Conachi, cît și fiul său, încetînd din viață, averea acestui Conachi a remas d-nei Elena Conachi (născută Manu). D-na Elena Conachi s'a recăsătorit cu Mavroeny, cu care a avut un singur copil, Catinca Mavroeny.

După încetarea din viață a lui Mavroeny, d-na Elena Mavroeny (născută Manu) s'a căsătorit pentru a treia oară cu un Suțu, de care s'a despărțit și cu care n'a avut copii. După această despărțenie ea a redevenit *Elena Scărlat Manu*. Deci, averea lui Conachi, rămasă Elenei Manu, revenea de-a'ntregul Catincăi Mavroeny, unicul copil al moștenitoarei lui Conachi.

După ce Elena Manu s'a despărțit de acel Suțu, bejenia cea mare a silit-o să părăsească țara și a lăsat atunci biblioteca primului ei soț în păstrarea bisericei Bărboi.

Petecul de hîrtie despre care vorbește D. Iorga poartă numele „Elena Sc. Manu" care a lăsat în păstrare acea bibliotecă. Elena Manu încetînd din viață, averea ei revine unicei sale fiice Catinca Mavroeny.

Aceasta s'a măritat, în viață fiind încă mama ei, cu bezadea Grigorie Suțu, fiul lui Alexandru Suțu Vodă. Din această căsătorie, ei au avut pe Alexandru, Mihail și Grigorie Suțu, decedați și pe d. Neculai Suțu.

Moștenitorii acestora socot că au dreptul la succesiunea rudei lor în linie directă, Catinca Suțu.

In virtutea acestei netăgăduite legături de rudenie, cei rămași din familia Suțu cer și biblioteca care era depusă la biserica Bărboi și care a fost „luată de d. Iorga pentru Academie."

Nu întreb pe d. Iorga cu a cui autorizație și în virtutea cărui drept „a luat d-sa cărțile pentru Academie". Am ținut să rectific pe dl. Iorga că nu pentru că numele unei persoane din acea familie ar fi scris pe un petec de hîrtie ar îndrăsni oameni ca Mihail Suțu, fost consilier de Curte, să aibă pretenții la acea bibliotecă.

Mai adaog că trăiește încă o persoană a cărei onestitate nu-i ie permis nimărui să o tăgăduiască, care a cunoscut foarte de aproape pe Elena Manu și pe Catinca Suțu și care cunoaște în toate amănuntele istoria acestei biblioteci, care poate prin urmare da lămuriri ori-cui în această privința și înlătura ast-fel de erori regretabile.

Primiți etc.

Rudolf A. Suțu.

Iași 30 Ianuarie 1907.

Ultime informații

Licitațiunea pentru apă definitiv aprobată

Iașul are apă.

Dl. prim-ministru G. Gr. Cantacuzino, a comunicat astăzi d-lui primar al Iașului, că a aprobat definitiv rezultatul licitației apei, admițînd ca mai avantajoasă oferta făcută de casa „Union-Bau Gesellschaft" din Viena.

Această știre care e menită să provoace o satisfacție și o senzație enormă în a doua capitală, nu e decît rezultatul muncei fără preget depusă de energicul nostru primar, și al solicitudinei deosebite a primului ministru, a tuturor fruntașilor și întregului partid conservator.

Căci în definitiv, rezolvirea chestiei apei, e fără îndoială opera partidului întreg, întrucît marea dorință a Iașului a fost îmbrățișată de toți, cu o dragoste și o stăruință demnă de admirație.

In numele cetățenilor Iașilor, ale căror sentimente credem a le interpreta cu fidelitate, aducem cele mai calduroase mulțumiri și cea mai vie recunoștință d-lui prim ministru G. Gr. Cantacuzino, cabinetului întreg, primarului și consiliului comunal al Iașului și tuturor fruntașilor partidului, pentru dragostea arătată celei de a doua capitală pusă în rezolvirea chestiunei apei.

D. Profesor dr. Demetriade a lansat o serie de adrese pentru statistici relative la sifilisul extra-genital, către d-nii medici primari d'n țară, rugându-i să-i comunice răspunsurile în această privință, în timpul cel mai scurt posibil.

Pe ziua de 1 Februar, învățătorul Petru Pomîrleanu titular la școala din Cosmești jud. Vaslui s'a detașat la școala din Popești ca diriginte, până la finele anului școlar curent.

La 25 Februarie va avea loc la Teatrul Național, reprezentația organisată de simpaticul artist I. Gr. Morțun cu piesa „Dintr'o Palmă", unul din cele mai frumoase succese ale Teatrului „Palais Royal" din Paris. Rolurile principale vor fi ținute de d-nii: Rădulescu, Penel, Pella și Morțun și d-nele: Marcelian și Atena Georgescu.

Șeful de orchestră al operetei franceze, maistrul Luciani, a sosit în Iași și repetă, împreună cu orchestra conservatorului, muzica la cele 2 operete ce vor fi date în Iași, în serile de 2 și 3 februar.

Polițaiul orașului Seret din Bucovina a cerut poliției din Mihăileni ca să cerceteze dacă individul Sami I. Gold, care s'a declarat în Seret ca dezertor din regimentul 4 calarași din Turnu-Severin, dacă nu e urmărit pentru vre-o crimă, căci s'au găsit asupra lui bani mulți. Suszisul individ a dispărut din Seret. S'a constatat că depunerea că ar fi servit în reg. 4, este falșă. Se fac cercetări.

Astă noapte un individ a întrat în curtea caselor lui Aizic Solomon din strada Broscăriei și a cercat să fure niște găini. Fiul lui Aizig Solomon prinzînd de veste l'a urmărit cu un ciomag. Individul voind să treacă Bahluiul, prin dreptul morei Klepper ghiața s'a spart și aci hoțul a fost ajuns de fiul lui Aizic care a început să-l lovească. Atunci el a scos un cuțit și i-a dat cîte-va lovituri. Apoi, aruncîndu și de pe el sumanul care-l îngreuia a răușit să fugă.

D. dr. Bogdan care crede că e suficient votul să propriu pentru a forma o șubredă majoritate care să-l consacre decan, a știut să fie în chiar seara alegerei delicat cu un coleg al său, în stilul seniorului de la Făurei.

Profesori și studenți, cu toții au rămas surprinși de acest procedeu și s'au întrebat cum poate pretinde să ocupe decanatul un om care să poartă ast-fel și unii dintre acei care l'au votat dăună-zi, dar care acum patru ani l'au trîntit de la decanat tot din cauza Făureismului său de a fi cu profesori și studenții, s'au întrebat dacă nu trebue să regrete amar că considerente străine de interesele școalei, i-au condus să voteze astă-zi pe acel pe care cu drept cuvînt, l'au trîntit în mod rușinos acum 4 ani.

D. T. Stelian, care ș-a luat sarcina de a împăca cele 2 tabere liberale locale, a părăsit eri seara orașul, a părăsit tot-odată și ideea de a putea readuce pacea în partid.

Pretențiunele sînt atît de mari și atît de profundă e sciziunea, în cît o împăcare este exclusă.

Ministrul de interne a cerut primăriei să-i trimeată cele trei oferte presintate la ultima licitație pentru apă.

D. Prim ministru va rezolvi astă-zi această chestiune.

Domnii T. Mitachi și Popov, deputați, Pivniceru și Andriescu, senatori de Fălciu, s'au presentat ministrului de interne și au protestat contra numirei d-lui Adam Mitache ca prefect, fără a se fi luat și avizul representanților în parlament ai județului Fălciu.

D. Cantacuzino a respuns că protestarea a venit prea tîrziu.

In Prisacani s'a declarat epizotia de febră-aftoasă.

Invățătorul Grigore Gavinescu din Aroneanu a obținut un concediu de una lună din cauză de boală.

Licitațiunea pentru darea în intreprindere a curățitului orașului, pe care consiliul comunal o aprobase asupra domnului A. D. Handoca, a fost aprobată astă-zi, după cum ni se telefonează din București și de ministrul de interne.

Primind vestea despre aprobarea definitivă a licitației apei, d. Savel Manu, prim ajutor de primar, a adresat primului ministru, următoarea telegramă:

Respectuos am onoare a transmite Excelenței Voastre cît și întregului guvern, sentimentele de înaltă și eternă recunoștință, exprimate în ședință plenară, de întreg consiliul comunal al orașului Iași, ca o dovadă pentru nemărginitul sprijin dat realizărei aducerei apei la Iași și care astă-zi a devenit un fapt împlinit.

Prim ajutor de primar
Savel Manu

Ecouri judiciare.— La secția a II-a a curței se judecă azi procesul în daune intentat direcțiunei Tramvaiului de D-ra Maria Țintilă, care pretinde că Uzina Tramvaiului a fost clădită pe un loc ce i aparține reclamantei.

La aceași secție procesul dintre d. C. Mortzun și Ministerul de resboiu, care cere daune de la cel d'întîiu fiind-că n'a implinit o furnitură de fîn pentru caii regimentului de calarași din localitate.

*

La secția I-a a tribunalului, procesu pentru anularea testamentului avocatului I. Voișel.

*

La secția I-a a curței apelul agentului fisical Dîrțu din Vaslui, condamnat pentru delapidare de bani publici; procesul lui Landes, autorul mai multor furturi de bijuterii și proceeul privitor la un furt de lemne comis în prejudițiul fabricei Goltz din Piatra N.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

București 31 Ianuarie

Camera

București.—D. Bibescu interpelează pe ministrul lucrărilor publice asupra accidentului vaporului „Principesa Maria".

Se pune apoi in discuție proiectul de lege privitor la modificarea unor articole in legea electorală.

Vorbește d. Iarca.

Senatul

București.—Prezidează d. N. Economu.

Dl. Dim. A. Sturdza anunță următoarele înterpelări:

Una din interpelări privește pe d. Ministru de Interne, asupra chipului cum este administrat județul Dolj și alta privește pe Ministrul de Războiu asupra chestiunei situației create prin anularea de către Curtea de Casație a decretelor Regale.

Conflictul de ieri

Consiliul de miniștri

București.— Conflictul intervenit ieri intre delegația Camerei și primul ministru, a fost astăzi obiectul unei indelungate discuțiuni în sînul consiliului de miniștrii.

Miniștrii s'au intrunit la ora 1 jum, la primul ministru acasă. Consfătuirea a durat pînă la ora 3.

*

Luând în discuție conflictul intervenit ieri, consiliul ***a decis că întru cît agitațiunile din afară de Parlament nu pot impedica și influența lucrările Camerei, comitetul delegațiunei trebue să continue cu cercetarea și studiarea proiectului domnului Dissescu, fără a se ocupa de intervențiile din afară.***

Consiliul a decis ca lucrările să continue și apoi să se procedeze la alegerea raportorului.

Dacă în intervalul cît va mai dura lucrările în comitetul delegației, se va presenta memoriul profesorilor universitari, comitetul va vedea ce cuprinde acel memoriu și va aviza.

BUDGETUL

București.—S'a stabilit definitiv proectul de budget pe exercițiul viitor.

Veniturile și cheltuelele se cifrează la mai puțin de 247,000,000 lei cu un spor de 9 miloane și ceva față de budgetul în curs.

Acest spor de cheltueli va fi repartizat precum urmează:

La ministerul de instrucție 2 jum. milioane: ministerul de război 4 milioane; datoria publică 1 jum. milion; restul pentru ministerul lucrărilor publice și celelalte departamente.

La ministerul de finanțe sau sporit cheltuelele numai cu 100,000 lei.

Concursul de Muzică

București.— Concursul de muzică se va ținea tot la Iași.

Ministerul n'a stabilit încă cine vor face parte din comisiunea examinătoare.

Legea d-lui Disescu

București. — *Delegații pentru proiectul d-lui Disescu s'au întrunit aseară la d. dr. Toma Ionescu și au căzut de acord în privința unui mare număr de dispositiuni din proiectul în chestiune.*

Alte chestiuni vor fi definitiv tranșate cînd și d. Disescu va lua parte la discuțiunile comitetului delegațiilor, căci aseară d-sa n'a luat parte la discuție.

Motivul este faptul că s'a convocat de abia pentru astăzi ora 1 jum. consiliul de miniștri care să se ocupe de soarta proiectului d-lui Disescu.

Consiliul a fost convocat de abia pentru oara 1 jum. Din causă că d. Take Ionescu, ministrul finanțelor a lucrat cu M. S. Regele.

Atitudinea junimiștilor

București. — *Junimiștii sunt divizați în privința atitudinei de adoptat față de agitația liberalilor.*

Unti sunt pentru un cartel cu liberalii iar alții în frunte cu d-nii Maiorescu și Filipescu sunt contra unui nou cartel, căci aceasta i-ar îndepărta și mai mult de partidul conservator, pe eînd interesul junimiștilor ar fi să se apropie de partidul actualmente la guvern.

Neînțelegeri între profesori universitari

București. — Intre promotorii campaniei profesorale în contra proiectului de reorganizare al înv. superior și între delegațiunea de profesori aleasă spre a întocmi memoriul privitor la acel proiect, au isbucnit serioase neînțelegeri.

Promotorii și delegații sunt de acord asupra punctului că trebuește suprimat punctul din proiect referitor la facultatea ce-o are ministrul de a face direct numiri de profesori.

Dar asupra modalității de a înlocui acest punct, există complectă osebire de vederi.

Pe cînd unii profesori sunt pentru menținerea actualului sistem de recomandare prin Senatele universitare, alții susțin reîntroducerea concursului.

De aci neînțelegerea. Mulți profesori refuză să iscălească memoriul și nu se știe dacă el va mai fi presintat Camerelor.

Deschiderea parlamentului englez

Londra.—Deschiderea seziunei camerei comunelor s'a făcut ieri cu o deosebită solemnitate, în prezența Regelui și Reginei.

De și ploua a azistat o mulțime enormă.

In discursul său Regele a inzistat asupra bunelor raporturi internaționale și asupra conflictelor dintre Camera Comunelor și Camera Lorzilor și fie care conflict speră că guvernul îl va aplana în mod împăciutor.

Moartea unei Princese

Roma.—Principesa Cristiana Bonaparte, văduva principelui Carol Napoleon, a încetat din viață astă-zi.

In favoarea aromînilor

Constantinopole. — Marele vizir a adresat o circulară lui Hilmi-Pașa și valiilor din cele trei vilaete din Macedonia prin care le arată cît de nedrepte sunt asupririle și suferințele pe care le îndură din partea șefilor religioși, din cauză că cer ca limba romînă să fie utilizată în școli și biserică.

Marele vizir arată că din însă-și lucrurile petrecute în trecut, rezultă că dreptatea este din partea aromînilor și de aceia cere ca cuțovlahii să fie aparați cu energie în contra or-cărei nedreptăți ce li s'ar face.

Demisia cabinetului Olandez

Haga.—Guvernul a demisionat din cauză că Parlamentul a respins budgetul ministerului de războiu.

Rolul lui Munir-Pașa

Buda-Pesta.—Un ziar de aci publică un important articol cu privire la rolul lui Munir-Pașa și vizitelor sale la Viena, București și Sofia.

Munir Pașa era împuternicit de Sultan să aplaneze conflictul dintre Romînia și Grecia și Bulgaria și Grecia.

Incercările lui Munir Pașa au fost însă, zădarnicite de patriarhat.

Alegerea din Rusia

Moscova.— Cu toate ingerințele și presiunile ne mai pomenite, căci un imens număr de opoziționiști au fost arestați pe ziua de eri, toți candidații opoziției au răușit.

Guvernul a incercat o mare înfrîngere.

Un naufragiu

New-Iork.—Vaporul *Gheschmout*, care avea pe bord 200 persoane s'a ciocnit de un alt vapor între Brotisland și Rodeisland.

Vaporul s'a scunfundat imediat cu toți călătorii ce avea pe bord.

Un atentat

Petersburg.— S'a descoperit în coșul sobei de la locuința Contelui Witte o bombă cu dinamită. O întîrziere de cinci minunte în descoperirea ei ar fi adus după sine o îngrozitoare catastrofă.

Contesa Witte se afla la teatru în momentul în care era să se producă catastroafa.

TEATRUL NAȚIONAL

Marți 6 Februar 1907

Să nu zici vorbă mare

— Beneficiul d-lui A. PETRESCU —

Casa de Scont și Imprumut din Iași

Anunciu

Se pune în vedere celor interesați că acțiunile pentru a lua parte la Adunarea Generală a Casei de Scont și Imprumut din Iași, de la 11 Februarie se primesc numai până la 1 Februare a. c. incluziv, potrivit art. 31 din statute și 157 din c. comercial.

Direcțiunea

Lucian Holoney
AVOCAT
BUCUREȘTI
3, strada Lipscani

SE CAUTĂ un practicant la biuroul Leo Gheler, strada Albă No. 1.

UN MARE EVENIMENT ARTISTIC
LA TEATRUL NAȚIONAL
Renumita Companie de

Operete Franceze

Compusă din *45 persoane. 690 costume Coruri, arme etc.*

Cu ocazia trecerei sale in Egipt, se va opri și in Iași pentru a da

2 Mari representații 2

in zilele de *Vineri 2 Februar* și *Sîmbătă 3 Februar 1907*

Prima representație va fi

LE PETIT DUC

și a doua

VERONIQUE

Orchestra sub direcția Maestrului Lanciani
Decoruri speciale aduse de Trupă

Prețurile locurilor: Fotoliu de orchestru 14 lei, Stal I 10 lei, Stal II 6 lei, Stal III 4 lei, (Locuri pentru studenți a 3 lei), Galeria 2 lei, Loja de 4 persoane 50 lei, Loja de 5 și 6 persoane 60 lei. Balcon I, 4 lei, celelalte bănci 3 lei.

Sunt 12 ani de cînd nu s'a mai văzut o asemenea trupă în țară.

Agenția „Thalia" prevede o aglomerație extraordinară la aceste două representații; pentru a evita orice nemulțumire cu inceperea de astăzi *Marți 16 Ianuar 1907 deschide locația.*

Restaurantul TANASACHI

Din nou instalat cu tot confortul marelor restaurante europene servește onor. sale clientele cele mai delicioase mâncări.

Serviciul ales și prompt.

Restaurantul e deschis noaptea. **Bucătărie specială.** Pentru artiști reducere.

BROSSE A TAPIS
Prix: 14 fr.
R. GARIEL
2ᵉᵐ, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Eŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiileloriĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseşte cheltueliĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără tóma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ DE PODAGRĂ, şi RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORI, COPIILORI, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butilcă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie FRATII KONYA.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

în Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA“

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta“

L O I Z A

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—**Iaşi.**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repezi

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE METRE 0f30c.

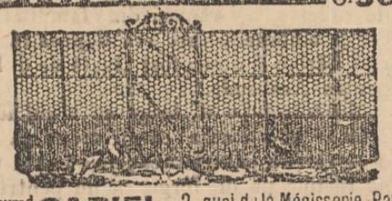

Raymd GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25

Châssis de couche, depuis..... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30

Porte-Bouteilles, pour 20 Places..... 7 »

Envoi Franco de l'Album sur demande

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rind în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUȚUREANU și LASCAR ANTONIU | Anul IV. —No. 62.—Vineri 2 Februarie 1907.

UN TRIUMF

Chestiunea apei, vechia şi marea dorinţă a Iaşilor, vechea şi marea nevoie a acestui oraş, s'a rezolvit, şi încă în chipul cel mai bun şi mai avantajos.

A fost rezervat unei administraţii conservatoare să ducă la bun sfîrşit această operă mare, pentru a complecta cu ea şirul frumoaselor lucrări pe care alte administraţii tot conservatoare le-au făcut pentru ridicarea celei de a doua capitală.

Ar fi de ajuns să-şi arunce cineva ochii în jurul său şi să scruteze puţin istoria edilităţii Iaşului, pentru a vedea că tot ce înalţă acest obijduit centru, toate marile sale clădiri şi marile sale instituţii, se datoresc partidului conservator.

Pentru a nu merge prea departe, e de ajuns ast-fel să amintim: asfaltarea străzilor Iaşului (făcută la 1873, sub primăria conservatoare a d-lui Gane), Abatorul, Teatrul, Baia comunală, frumoasele localuri pentru şcoli primare (sub administraţia Dimachi) şi astăzi *apa* sub primăria d-lui G. Lascar.

Şi fiindcă e vorba de numele actualului conducător al treburilor comunei Iaşi, nu ne putem opri de a nu releva, rolul important pe care d-sa l'a avut în ducerea la bun sfîrşit a lucrărei începute.

Se cunosc dificultăţile enorme pe care aducerea apei a întimpinat-o de la început. Greutăţi de ordine materială: sărăcia mijloacelor de care putea dispune Iaşul, lipsa de sprijin din partea administraţiei centrale. Greutăţi de ordine morală: lipsa de interes a oamenilor politici în genere, în trecut, presiunile şi rezistenţa opoziţiei liberale, în prezent.

D. G. Lascar, a venit în fruntea comunei, cu o singură dorinţă, cu o singură ambiţie: să dee Iaşului apa. Şi vreme de doi ani, activitatea sa toată se concentrează în serviciul acestei cauze, pentru care am putea spune că a fost neadormit. Vecinic în mijlocul celor care deţin frînele guvernului, vecinic stimulînd pe fruntaşii Iaşului, el a ştiut să menţie în spiritul tuturor interesul viu şi dragostea pentru interesele cetăţei lui Lăpuşneanu.

In primul rînd, toate meritele revin, prin urmare, acestui om, care va lega pentru totdeauna numele său de această operă de sănătate, de viitor şi de prepăşire.

Dar am fi nedrepţi dacă n'am insista încă asupra însemnătăţei altor factori, fără de contribuţia cărora toată munca şi toată energia destoinicului nostru primar n'ar fi ajuns la nici un rezultat.

In primul rînd, e interesul deosebit pus de toţi fruntaşii şi reprezentanţii politici ai Iaşului, care şi-au dat concursul necondiţionat şi nelimitat.

Apoi vine dragostea arătată de guvernul actual cu înţeleptul său şef în frunte, care de la început pînă la sfîrşit a arătat cea mai vie solicitudine pentru marile interese ale Iaşului. E caracteristică chiar, fraza rostită cînd-va de unul din consilierii tronului într'un consiliu de miniştri, în care se discuta aducerea apei la Iaşi. După ce toţi miniştrii, fără deosebire, primiseră cu entuziasm realizarea marei chestii, unul dintre dînşii adaogă:

«Iaşul va avea apă. Dar oare trebue să ne oprim aici? Oare grija noastră pentru acest nedreptăţit oraş, nu trebue să meargă pînă acolo, încît să cercetăm care mai sînt nevoile sale urgente?»

De sigur, Iaşul are multe nevoi altele. Parte dintr'insele au făcut obiectul preocupărei guvernului. Şi guvernul conservator va şti să ducă până la capăt opera sa cinstită de înălţarea Iaşului.

Pentru moment trebue să reţinem aceasta, că partidul conservator a îndeplinit cea mai mare, cea mai frumoasă, cea mai însemnată din toate lucrările ce s'au hărăzit vre-odată Iaşului. Şi totul ne face să privim cu încredere în viitorul acestui oraş.

Conservatorii și Iașul

Acum, că s'a tranşat definitiv şi cu chestia apei, e bine să recapitulăm ce-a făcut partidul conservator pentru Iaşi în aceşti de pe urmă 2 ani:

1) a înfiinţat multe catedre şi laboratorii la Universitate; 2) a hotărât creearea liniei ferate Podu-Iloaie—Hârlău; 3) s'au votat sumele necesare pentru clădirea unui local de vamă şi a antrepozitelor; 4) s'a votat suma necesară pentru restaurarea palatului administrativ; 5) s'a asigurat comunei Iaşi o subvenţiune anuală de 300.000 lei, pe timp de 50 ani, spre a-i uşura plata lucrărilor de canalizare şi aducerea apei.

Toate acestea sunt dovezi vii de marea solicitudine pe care partidul şi guvernul au arătat'o Iaşului.

Pentru partidul liberal, însă, acest oraş nu există, după cum întreaga Moldovă nu joacă rol mare la colectivişti.

Cel mult dacă liberalii profită de a doua capitală, spre a proclama aci programele lor politice, aşa de prost coţate.

Solicitudinea partidului conservator pentru tot ce priveşte Iaşul, invederează dragostea pe care de-a-pururea a hrănit'o pentru oraşul sacrificiului.

D-nii colectivişti să ia aminte!

Iașul în viitor

Vremea ne-a dat dreptate.

Cînd s'a pornit acea infamă campanie pe chestia apei, am zis că la primărie se lucrează cu mare prevedare şi mare cinste şi că rezolvirea în bine a chestiunei va fi tot opera partidului conservator.

Ziua de ieri ne-a dat dreptate. Ministrul de interne a rostit ieri ultimul şi hotărîtorul cuvînt şi visul acela pe cari anii l'au înbătrînit a devenit o fericită realitate.

De ieri Iaşul a intrat într'o epocă nouă.

Cu mare încredere putem privi vitorul căci el va da viaţă nouă oraşului.

Cînd marele lucrări vor fi terminate, ceea ce va dura trei ani, Iaşul, focar de boli infecţioase, va deveni, din punct de vedere sanitar, cel mai sănătos tîrg din ţară,

Căci dacă lipsa de apă şi apa cea ră n'au produs desastre, aceasta se datora bunei situaţiuni a oraşului şi ce va fi Iaşul canalizat, alimentat cu apă de izvor!

Dar nu numai din punctul de vedere sanitar se va rădica oraşul.

Industria, de care acest oraş aşa de bine situat, este cu totul lipsită, va începe a înflori în Iaşi

Căci ceea ce era piedică la realizarea unei industrii în Iaşi era lipsa de apă.

Chiar şi situaţiunea actuală, datorită numai bunei posiţiuni, avem în Iaşi un frumos început de industrie.

Acele cîte-va fabrici lucrează cu multă activitate şi cu mare succes.

Peste o lună de astă-zi, vor începe lucrările pentru aducerea apei şi începînd de anul viitor acele lucrări se vor urma în acelaşi timp cu lucrările da canalizare.

Partidul conservator, care a pus atîta inimă la realizarea bătrînei şi legitimei cerinţi a Iaşului — a bine-meritat de la el.

CATE-VA NOTE

Am citit în ziar că d. dr. G. Bogdan, profesor universitar, medic-legist şi redactor la... reclamele vinului Mariani, a rostit o vorbă profundă în momentul chiar în care fu ales decan al facultăţei de medicină.

De şi d. profesor-doctor-redactor Bogdan nu este specialist în cele genito-urinare, a tratat pe un coleg al său pe temă genitală şi s'a amestecat astfel acolo unde —mahalaua zice— nu-i mai ferbe oala.

Ori cum fie, d. Bogdan a avut un debut sensaţional şi cum alegerea de decan se face pe timp de 2 ani, d. Bogdan va avea prilej să se repete.

*

A propos de vorba profundă de care vorbeam mai sus, mă gîndesc la o meserie, care curînd va dispare din Iaşi: sacagiii.

Rezolvirea în bine a chestiunei alimentărei Iaşului cu apă, va face de prisos existenţa sacagiilor, cari erau întrebuinţaţi şi ca pildă proastă: „înjură ca un sacagiu", se spune adesea.

După exemplul dat la alegerea de la facultatea de medicină şi în vederea dispariţiei sacagiilor, vorba are să se schimbe.

*

„Patriotul", excelentul nostru confrate, l'a luat în dragoste pe d. I. Catargiu de la Iaşi.

După cîte ştim d. Catargiu are o casă în Iaşi, dar proprietar de locuri virane sau măcar de loc viran—nu este.

Atunci de ce atîta dragoste?

*

O întrunire care se... mută.

Liberalii au vestit prin domnul Panu, că vor ţinea o întrunire publică în Iaşi, Duminică 4 Februar.

Acum se anunţă că în acea zi va avea loc, în adevăr, o întrunire liberală dar la... Galaţi.

Rămîne să vedem în care anume oraş va avea loc întrunirea viitoare ce va fi anunţată pentru Iaşi.

Căci aci, n'au să se adune aşa curînd marii oratori.

*

Ziarul aristocrat „Patriotul" anunţă că va publica o serie de articole asupra „Misterelor de la Sinagoga cea mare din Capitală.

Aceste mistere vor cuprinde: destrăbălarea de la acea sinagogă; rolul misterios al cantorului şi felul cum se calcă în picioare perceptele religiei mozaice.

Iar ca post-scriptum al acestor mistere, ziarul aristocrat adaugă: „Patriotul" se vinde cu 5 bani în toată ţara".

Ce ţi-e şi cu aristocraţii!

OAMENI ŞI LUCRURI

Alte glosse teatrale

Insfîrşit—au sosit costumele, mult doritele şi trebuincioasele costume ale trupei Desprès, întîrziate nu se ştie pe unde. E în adevăr un element absolut teatral o atare rătăcire—era să scriu „înzăpădire" —a unor bagage de trupă dramatică. Prin lipsa hainei, a costumului—actorii sunt literalminte desfiinţaţi; piesa nu mai există; autorul ca şi impresarul poate zice adio ori-cării speranţe de succes—ori, cel mult, să dea spectatorilor cîte un exemplar tipărit al piesei ca s'o citească la gura sobei, acasă la ei. La teatru n'avem ce căuta fără costumele actorilor. Toată gloria şi izbînda artei dramatice, toată fineţea şi puterea interpretării, doarme în acele prozaice lăzi cu bagage, pe care uneori trenul capricios îşi permite luxul—ori farsa—de a le rătăci în drum.

*

La inaugurarea noului său teatru parizian, marea artistă Réjane în piesa „La Savelli"—a apărut—în cursul celor 5 acte—în şapte costume de o fermecătoare eleganţă. Savelli nu e vr'o împărăteasă sau regină; ci o simplă curtezană cu mai vază pe lîngă Napoleon III,—a celui mai „mic" Napoleon. Dovadă că geniul artistic nu se bizuie numai pe sine însuşi în interpretare, ci recurge la forţa sugestivă a hainei, a costumului. Aceasta e pentru artist,—ceea ce artistul însuşi e pentru scriitor. Acei cari au văzut aseară pe splendida Desprès apărînd în *Silvia*, eroina parfumurilor şi artei, iar apoi în „travestitul" *Poil de Carotte*—erou al prozei—şi-au putut da seama, mai mult ca ori-cînd, de însămnătatea costumului pe scenă. De altfeliu de mult s'a zis că: „C' est l' habit qui fait le moine".

*

Vorbiam de importanţa artiştilor buni—pentru succesul scriitorilor dramatici. Ce ar deveni aceştia fără scînteietorul geniu al interpretării? Opera lor ar zace moartă, inertă, nefolositoare şi necunoscută. Toată imaginaţia şi tot parfumul unei piese lirice ca *Gioconda*, toată forţa şi căldura unei drame ca *Magda*, toată înţelepciunea şi lumina unei *Nora* şi în genere întreaga poiezie şi bogăţie a operelor teatrale ar fi pierdute pentru omenire —astăzi şi odinioară— fără apariţia acestor luminătoare puteri: stelele dramatice. Acestora şi numai lor datoresc scriitorii gloria de a fi purtaţi prin tot universul, de a fi ascultaţi, înţeleşi, aplaudaţi şi iubiţi. Ce ar fi însemnat lupta unui D'Annunzio—fără Duze şi fără Desprès? Infrîngerea, uitarea. Afară dacă n'ar fi studiat şi arta dramatică, jocul propriu zis, ca Shakespeare...

Din această cauză vedem în zilele noastre pe marii scriitori dramatici "cultivînd" pe marii interpreţi şi luptînd pentru respectarea şi înălţarea acestora. Cazurile cu decorarea lui Irwing, a Sarei Bernhardt a lui Sonnental sunt prea cunoscute şi suggestive.

*

Cu toate laudele fără reservă cuvenite d-nei Desprès— care are meritul de a fi venit şi cu o trupă excelentă— e o datorie de onoare de a recunoşte că în Gioconda, rolul *Silviei* a fost redat pe alocurea mai puternic şi mai suggestiv de către d-na Aristizza Romanescu.

Rodion

Legea inv. superior

De 14 ani nu s'a mai vorbit despre un proiect de lege asupra învăţămîntului. Şi cu toate acestea, în aceşti 14 ani, am avut proiectul referitor la înv. secundar şi superior, al d-lui T. Ionescu (1895), proiectul înv. primar al d-lui Poni (1896); proiectele referitoare la înv. secundar, superior şi profesional ale d-lui Sp. Haret de la 1896 la 1899; proiectul din 1900 al d-lui doctor Istrati asupra înv. secundar şi superior şi profesional şi proiectul din 1901 al d-lui Haret asupra aceloraşi puncte.

Toate aceste proiecte, în afară de acel al d-lui Tache Ionescu din 1895, care n'a putut fi depus pe biroul camerei din cauza lipsei de timp—au fost discutate şi votate ca şi ori ce alt proiect de lege şi —să nu se uite acest detaliu—nici unul din acele proiecte nu fusese supus unei cercetări din partea Universităţilor.

S'a întîmplat că ministru ceruse, precum a făcut şi actualul guvern în anul trecut, diferitelor facultăţi să'şi exprime dorinţele lor, dar nici o dată proiectele de lege, intocmite de către ministrul competinte şi acceptate de consiliul de miniştrii, n'au fost—din fericire pentru respectul instituţiunilor noastre constituţionale—supuse aprobărei prealabile a Universităţilor.

Iată, însă, că după atîţea ani se încearcă unii să ne întoarcă îndărăpt, să ne asvîrle în epoca în care ori şi ce încercare de a legifera în chestiuni şcolare era plină de primejdie, în epoca în care un proiect de lege asupra învăţămîntului — precum fu cazul d-lui Maiorescu — a putut servi de pretecst la nenumarate fapte inavuabile, care formează— vai!— culisele vieţei politice.

Şi ne întrebăm, dacă în contra ministrului sau contra proiectului să pun în mişcare cîţiva membri ai universităţei şi un număr infim de persoane afară de Universitate.

Ministrul? Cine a tăgăduit vre-o dată valoarea d-lui Disescu şi dragostea lui pentru binele public?

Intrarea lui în cabinetul actual, n'a fost ea salutată oare de către toată presa aproape fără osebire de partid? Nu era oare atmosfera din jurul d lui Disescu aşa de călduroasă, încît unul din tinerii noştri deputaţi putu să-l salute, fără a ridica obiecţiuni, nu numai ca pe marele orator al partidului, dar şi ca pe cugetătorul partidului? Şi opoziţia de toate nuanţele negat-a ea vre-odată că, date fiind forţele partidului conservator, — întrarea domnului Dissescu în guvern era mai curînd tardivă de cît prematură?

Ministrul, deci, logic vorbind, n'ar putea să fie in cauză.

Partidul conservator se mîndreşte a-l avea şi pentru junimişti şi liberali, în mod logic, ar trebui să fie indiferent dacă d. Dissescu sau d. P. Toncescu — zicem d. P. Toncescu pentru că d-sa este acel membru al majorităţei, care a criticat mai mult proiectul de lege — deţine portofoliul instrucţiunei publice.

Să căutăm atunci în proiectul de lege însuşi cauza acestei companii.

O căutăm însă în zadar, ne este cu neputinţă a o găsi.

Cunoaştem bine pretextul, dreptul ministrului de-a numi el direct cei 12 profesori, adăogaţi la cele 2 facultăţi de drept. La acest drept, însă, d. Dissescu declarase, încă de Sâmbătă, în birourile Camerei, că era gata să renunţe; aceasta însă n'a împedicat, nici n'a micşurat măcar agitaţia factice imprejurul proiectului de lege.

Dar dacă îndepărtăm această chestiune, ce rămîne în proiectul de lege al d-lui C. Dissescu, care să poată lămuri campania la care asistăm?

D. C. Dissescu introduce doctoratul în facultăţile de drept şi în acest scop a creat şase noui catedre la Bucureşti şi şi şase la Iaşi. Ideea nu este nouă: d. Spiru Haret o propusese deja Camerei cu singura deosebire că crea, dacă memoria nu ne înşală, un mai mare număr de catedre decât d, C. Dissescu. Acesta nu e un motiv admisibil de opoziţie. Dl. Dissescu introduce agregaţi pe lîngă facultăţile de drept şi medicină din Bucureşti—de notat că numai pe lîngă cele din Bucureşti. E aceasta o idee nouă? Fără a ne reîntoacce cu mult în urmă, raamintim că în Ianuarie 1905, programul partidului conservator, cetit de către d. Gh. Gr. Cantacuzino la Iaşi, zicea textual:

«Vom da facultăţilor de drept şi medicină agregaţii de care ele au atâta nevoie».

Desfidem opoziţia să ne arăte că la acea epocă, în critica ce au făcut programului conservator, ei să se fi ridicat contra creărei agregaţilor. Dar—se va zice—opinia Universităţilor? S'ar crede, auzindu se conductorii companiei contra proiectului de lege al d-lui Disescu, că s'ar fi uitat a se lua avizul Universităţilor. Nimic mai falş. *Universităţile au fost consultate, ele au răspuns la întrebările ministrului*, au arătat dezideratele lor, au semnalat lipsurile, şi au indicat mijloacele de a ridica învăţămîntul nostru superior.

E ciudat de a vedea tăgăduindu-se un fapt care a lăsat urme, de oare ce avizul Universităţii, avizurile facultăţilor sunt formulate în memorii comunicate oficial.

In unul din aceste memorii, facultatea de medicină din Bucureşti cere crearea a 25 agregaţi pentru această facultate singură.

Aşa fiind, nu se poate spune că chestiunea creării agregaţilor ar putea explica mişcarea de opunere la care asistăm.

Proiectul d-lui Disescu înlocuieşte pentru recomandarea profesorului Senatul universitar prin consiliul facultăţii de care depinde catedra vacantă.

Această reformă face de asemenea parte din dezideratele exprimate de facultatea de medicină din Bucureşti, la consultarea din anul trecut. De altfel ea e în logica însăşi a lucrurilor şi sperăm că protestătorii au păstrat în deajuns simţul ridicolului pentru a nu veni să pretindă că s'au mobilizat spre a menţinea privilegiul teologienilor de a judeca pe chirurgi şi acel al matematicianilor de a se pronunţa asupra meritelor literatorilor.

In fine proiectul d-lui Disescu introduce în Universităţile noastre una din cerinţele cele mai indiscutabile ale *spiritului nou*, aceea de a coordona studiile, impunînd studenţilor diverselor facultăţi, de a urma şi cursurile celorlalte facultăţi. Aşa pentru a da un exemplu, viitorii teologiciani vor trebui să studieze limba greacă în facultatea de litere; viitorii legişti să urmeze un curs de filosofie la facultatea de litere şi un curs de medicină legală sau de higienă la facultatea de medicină; viitorii filosofii un curs de fiziologie la facultatea de ştiinţi.

Ne e imposibil să facem universitarilor noştri injuria de a bănui chiar că ei s'ar putea răscula în contra unui aşa de indiscutabil drogres.

Ce este dar îndărătul tuturor acestora?

Sunt, mai întâiu, naivii—ei sunt mai numeroşi decît se crede în toate mişcările omeneşti—care nici n'au cetit, nici n'au meditat şi şi-au făcut o părere după ce li s'au spus.

Sunt apoi îndemânaticii care voind să încurce un guvern pe care nu-l iubesc, chinuiţi de amintirea vechilor dificultăţi legate de legile şcolare au crezut ocazia bine-venită pentru a ucide acest guvern a cărui moarte ei o scontase mai bine de şase luni şi care pare a fi ieşit mai zdravăn din cele mai grele încercări.

Mai este în fine micul grup de oameni, formînd un grup într'alt grup, care nu-i tocmai mare—şi care de ani de zile nu are alt ideal decît de a reprezenta în statul romîn elementul de anarhie şi de dezordine în ori-ce moment şi cu ori-ce preţ.

Lipsiţi de calităţi reale şi cu atît mai

umflaţi de ambiţii, resfăţaţi de succese nemeritate şi prea uşoare, la o epocă în care stînd pe planul al doilea— ei aduceau servicii punînd în seama soartei nedrepte insuccesele datorite slăbăciunei lor proprii, aceşti înşi nu pot să guste vreodată liniştea pentru dînşii şi pentru a se răzbuna, ei nu visează alta decît a tulbura liniştea altora.

In aceste ultime luni ei credeau că au pus mîna pe noroc. Era mai mult de cît nechibzuit,—era ridicol.

Realitatea lucrurilor—o realitate evidentă pentru toţi oamenii cu bun simţ—a fost o dezamăgire pentru aceşti domnişori.

De aci setea aceasta de răzbunare care în anul trecut, pe timpul defunctei „Protestarea" se întrupa în agitaţia condusă de dl. Iorga şi care în Ianuarie 1907 părăseşte strada şi caută să se adăpostească în palatul universităţii.

E de prisos de a adăoga că această agitaţie se va sfîrşi cu cea mai caraghioasă neisbîndă.

Nici spiritele mici, nici mijloacele mici n'au condus vre-odată la victorie.

Dacă ar fi altfeliu, oamenii n'ar fi descoperit vre-odată bazele morale.

(„La Roumanie").

Din lumea afacerilor

Dacă ne întoarcem cu gîndul numai cu cîte-va decenii în urmă şi comparăm starea de atunci cu acea de azi, printre multe bunuri de cari ne bucurăm acum trebue să punem şi pe acesta. Am ajuns să *ne facem afacerile prin noi înşine*. N'avem nevoie ca pentru cel mai simplu şi elementar lucru să recurgem la streini. Şi cînd zic afaceri, înţeleg imprumuturi, vînzări, cumpărări etc.

De unde acum 40 ori 50 ani credeam că numai străinii sunt în stare să înţeleagă mecanismul acestor operaţiuni, astăzi nu mai avem nevoe a recurge pentru ori şi ce la dînşii. Fără îndoială şi astăzi repetăm mereu, şi recunosc adevărul acesta, că avem nevoie de capitaluri streine. Dar pentru-ce? Pentru exploatări mari, pentru industrii cari cer milioane.

Insă pentru industrii mai modeste, pentru un comerţ destul de întins, pentru operaţiuni de bancă destul de rîdicate ca cifră, nu mai facem apel nici la cunoştinţele streinilor nici la capitalurile lor.

Le găsim pe toate în ţară, şi acesta e unul din progresele ce au realisat într'un timp relativ scurt.

In afară de marele Institut financiar, Banca Naţională, nu există capitală de judeţ care să nu aibă banca sa, bancă cooperativă sau nu, dar care înlesneşte mult comerţul ca şi industria.

Şi necontestat, o repet, acesta e un progres însemnat.

Am trebui însă pentru desăvîrşirea lui să mai facem un salt, cerut, de altfel, de gradul de propăşire la care am ajuns. Iată despre ce voiesc a vorbi.

Ne am familiarizat astăzi cu toţii cu admirabilul instrument al creditului, adică cu cambiile. Nu numai cînd e vorba de instituţiile de credit orăşenesc uzăm noi de dînsele, ci ele îşi găsesc loc şi în raporturile dintre necomercianţi ba încă vrem să deprindem şi elementul sătesc cu cambiile dacă nu altfel, dar cel puţin in relaţiunile dintre ei şi banca populară.

Pentru specialistul în chestiunile de drept comercial, e încă vie in mintea lor starea de lucruri anterioară codului de la 1887, cînd acest titlu de credit era îngrădit de o sumă de dispositii, care făceau circulaţia lui anevoioasă. E deajuns să amintim îndatorirea ca poliţa să fie trasă de pe o piaţă la alta şi menţiunea obligatorie că ea a avut loc cu ocazia unei transferări de mărfuri.

Fericitelor inovaţiuni introduse de codul din 1887 în materie de cambă, se datoreşte popularizarea lor. Inainte vreme numai în comerţ se cerea a se ţine samă de celeritate, astăzi suntem grăbiţi nu numai cînd e vorba de afaceri, ci în toate ramurile de activitate. Iuţala e una din boalele secolului nostru. De aceea se şi explică repedea aclimatizare a cambiei în toate raporturile de schimb dintre noi.

Dar dacă cambia înlesneşte colosal de mult toate afacerile, îi mai lipseşte pentru a fi cu titlu desăvîrşit de credit, o calitate. In adevăr pe baza cambiei, debitorul neconsequent poate fi pus mai repede în urmărire, decît pe baza altor titluri de credit. Aceasta însă nu e suficient.

Ar trebui ca urmărirea să se poată face şi mai repede. Or, aceasta calitate n'o are cambia în legislaţia noastră.

Cel ce e protestat trebue să fie dat în judecată, să se obţină contra lui titlu executoriu, şi apoi în temeiul acestui titlu să se facă urmărirea.

Ce avantaj are dar cel ce face urmărire în puterea unei cambii? Termene mai scurte, dar tot termene.

Cambia atunci în adevăr ar merita atenţiunea ce i se dă cînd prin ea însăşi ar fi un titlu executoriu.

Dacă ar fi ca acest titlu de credit să aibă întrebuinţarea numai în afaceri comerciale, poate nu s'ar simţi aşa tare nevoia să fie considerat ca titlu executoriu de drept. Şi aceasta pentru că comerciantul protestat, poate fi declarat în stare de faliment.

Deci el are tot interesul a păzi cu sfinţenie termenele de plată a cambiilor.— Am zis însă că întrebuinţarea cambiei prinde din ce în ce loc mai mare. Ea se utilizează şi în afaceri necomerciale, iar numărul acestora e destul de respectabil. Un necomerciant care a semnat o poliţă nu se sinchiseşte aşa de mult de protest, pentru că nu poate fi declarat în stare de faliment.— Ba ce e mai mult, se ştie că de la scadenţă până la achitare cambia dă loc numai la procente convenţionale, cel ce nu plăteşte la scadenţă, aşteaptă ultimul grad de urmărire, căci ştie că dobânda ce plăteşte va compune cheltuelele, ce se fac cu urmărirea. Iată dar interesul cel mare pentru care socotesc că cambia ar trebui să poarte prin ea însăşi caracter de titlu executoriu.

Altfel dacă rămînem în starea de astăzi a lucrurilor, ar trebui se corectăm inconvenieţele cambiilor, prin ceia ce mulţi alţi au cerut, adică putinţa de a se declara faliţi şi necomercianţii. Ferice de o asemenea declarare, ar face şi pe necomercianţi să fie mult mai circumspecţi şi să se îngrijească mai mult de scadenţe.

V. I. Radu

„Opinia" în Provincie

Din Botoşani

(Coresp. specială)

Politica spanachidistă la o serbare şcolară

A fost dat s-o vedem şi pe asta: ca la o serbare naţională şi patriotică şi se vorbească de politică—şi de politică de cea mai spanachidistă specie. Şi unde şi de către cine credeţi aceasta? In aula liceului „Laurian" sub ochii profesorilor şi de către *un elev al acestui liceu*!

*

In ziua de 24 Ianuarie—„Unirea Principatelor"—se anunţase o frumoasă serbare şcolară—pentru comemorarea acestei zile—în aula liceului, de către elevii liceului.

In faţa elevilor liceului, a profesorilor şi a unui numeros public serbarea se deschide prin imnul regal, foarte bine executat de orchestra şi corul liceului sub conducerea d-lui Fleury, după care urmează o strălucită conferinţă despre „Unire", ţinută de elevul din cl. 8 *C. Sp. Hasnaş*. Toată lumea a admirat forma frumoasă şi mai cu seamă fondul acestei conferinţe, care ar putea face gelos ori-ce conferenţiar reputat. Această conferinţă a excelentului tînăr, a fost mult aplaudată. Apoi urmează elevul de cl. IV N. N. Raută care citeşte o dizertaţie despre „Doina" asemenea foarte bine reuşită.

După ce orchestra şi corul execută mai multe bucăţi naţionale şi după ce mai mulţi elevi declamă diferite poezii din Alexandri, O. Goga etc. apare pe tribună, măreţ şi falnic, elevul de cl. VIII Lupu-Theodor-Boldur-Epureanu zis şi *Caţavencu* (după rolul din „Scrisoarea pérdută" jucată de el la o reprezentaţie teatrală. dată de elevii liceului).

Incarcat în ridicolul personagiu al lui Caragiale, Caţavencu al nostru în loc să vorbească despre ce şi-a propus adecă „Idealul ce trebue să-l urmărim" ţine un discurs politic cu un caracter de şovinism barbar şi ridicol.

Aidoma ca şi Caţavencu, prin frase umflate şi răsuflate, incoherente, fără şir, fără legătură, neexprimînd nici o idee, critică totul ce s-a făcut timp de 40 ani în ţara Romînească; Romînia modernă nu-i place d-sale. Trecutul iera mai frumos „atuncea aveam domni proşti, şi cu toate că săraci mai împrumutau altor ţări!!" „Azi avem un rege îmbracat în fire de aur, dar ţara ie înstrăinată, avem 2 miliarde datorii, suntem cu totul infeudaţi Germaniei!" Apoi critică armata ţărei, nu mai puţin şi expoziţia jubilară, pentru care s-au „aruncat bani de geaba" etc.

Şi în focul entuziasmului spanachidist, nici că se putea ca: evreii să nu fie „asasinii neamului" şi apoi nelipsitul Rapaport cu tribunalul romînesc, care l'a achitat!... Ce mai temă de succese... şcolare:

Şi la toate acestea profesorii şi reprezentantul directorului stăteau impasibil, ca şi cum nu s-ar fi putut lua cuvîntul unui elev imberb, care'şi permite—la o serbare şcolară—să facă politică, să vorbească rău de armată, expoziţie naţională—şi culmea insolenţei—*să fie necuviincios, chiar la adresa M. S. Regelui ţărei.*

Credem că d. Nicolescu, directorul liceului, care din cauză de boală n-a azistat la această serbare, luînd cunoştinţă de buleta elevului *L. T. B. E Caţavencu*, îi va aplica pedeapsa meritată.

Azistent.

Producţia de la Seminarul Veniamin

In seara zilei de 30 Ianuarie a avut loc în sala cea mare de festivităţi a Seminarului nostru o continuare a serbărilor die cursul zilei, cu ocaziunea hramului şcoalei.

Producţia s'a început la orele 9 prin Imnul Regal cîntat de corul de seminarului, ascultat în picioare de întreaga asistenţă. Au urmat apoi alternativ cîte o recitare şi un cor; atît bucăţile cîntate, cît şi cele recitate au fost des întrerupte de aplause. La ora 9 jum., pe o scenă improvisată, s'a representat de către elevii şcoalei, comedia „O noapte furtunoasă" a maestrului Caragiale. Reuşita acestei representaţii făcea pe multă lume să creadă că se află în faţa unei adevărate trupe de actori, iar nu a unor elevi diletanţi.

Printre numeroşii asistenţi am putut remarca pe S. S. Părintele Savin, directorul seminarului; Părintele Ştiubeiu; Părintele Stamati; protoereul Judeţului; Părintele Arion; Părintele Carp cu D-na şi D-rele; Părintele Şerban; Părintele Florescu; Diaconul Stupcanu; Diaconul Şerban, Diaconul Mitru; Diaconul Bălănescu. Apoi D-nii profesorii Haliţa, Bardasare, Penel, Iuga, Dimitrie Ştiubeiu, Sporea, Bude, Mazere, etc. etc.

Serbarea s'a terminat la ora 10 jum.

Litere-Ştiinţe-Arte

In lipsa d-rei Agata Bârsescu, repetiţiile dramei *Rahab* urmează neîntrerupt. In intervalul de la 9 la 15 Februarie marea artistă va lua parte la repetiţiile generale. Tot atunci vor repeta în ansamblu artiştii din Capitală care fac parte din trupa d-rei Bârsescu.

*

In frumoasa feerie *Sînzeana şi Pepelea* pe care o va monta d. Vlad Cuzinski la 8 Februarie, d-ra N. Vasiliu, care în scurt timp şi-a cucerit o frumoasă reputaţie la teatrul nostru, va apare într'o nouă creaţiune excelentă.

*

In ziua de 8 Februarie st. nou s'au împlinit 25 de ani de la moartea popularului scriitor german Berthold Auerbach. S'a luat iniţiativa rîdicărei unui monument în localitatea unde s'a născut, la Nordstetten.

*

Am menţionat de curînd că dintre toţi scriitorii străini cel mai mult jucat în pudicul Berlin este impudicul Oskar Wilde, mort în condiţiuni aşa de triste şi de mizerabile Zilele aceste a avut loc chiar un proces între doi directori de teatru care-şi disputau întâietatea pentru montarea unei piese a lui Wilde: „Bunburg".

*

Guvernul francez a decorat cu legiunea de onoare pe cunoscutul dramaturg german Ludwig Fulda, ca răsplată pentru traducerile numeroase făcute din autorii franceji. Fulda a tradus aproape toate piesele lui Moliére. Tot el a tradus în versuri germane *Cyrano de Bergerac*.

*

Celebrul inventator Thomas Edison şi-a serbat a 60-a aniversare a naşterei sale. Edison s'a născut la 1847 în Milan, statul Ohio (America)

*

STRUNA ZILEI

PATRIOTISM

Noi am rămas săraci, pe cînd actuali miniştri şi-au cumpărat *moşii*.

G. Panu: discurs.

Profetul trist al „Săptămînei"
Vorbeşte, luptă, rabdă, scrie
Nu doar din dragoste de ţeară—
Căci dragostea e de... moşie.

Informaţii

Reproducem în prima pagina un excelent articol al confrtelui nostru La Roumanie, *în chestiunea agitaţiunelor ce s'au pornit în contra proiectului d-lui Disescu.*

Chemăm luarea aminte a cititorului asupra acelui articol.

D. V. C. Buţureanu, lucrează pentru restabilirea normelor conferinţelor generale didactice pentru profesorii de ştiinţi fizice şi naturale, care se vor ţine alternativ la Iaşi şi Bucureşti în timpul vacanţei de Paşte.

In curînd va apare reglementarea definitivă a modului de ţinere a acestor conferinţe.

Mai mulţi cetăţeni din suburbia Păcurari ne roagă să atragem atenţia domnilor comandanţi ai pieţei şi regimentului 7 calaraşi, asupra numeroaselor scandaluri făptuite în timpul nopţii de către soldaţii acestui regiment. Cu deosebire Duminică noaptea scandalul e atît de mare, încît turbură liniştea paşnicilor locuitori.

In ziua de 17 Februar se va ţinea la ministerul lucrărilor publice licitaţie pentru darea în întreprindere a furniturei de traverse speciale pentru macaze, traverse şi scînduri necesare podului metalic de pe linia Podu-Iloaei—Hârlău.

D. Doctor Bestgen a fost numit pentru ziua de 15 Ianuar secretar general al Consulatului Român din Colonia.

Ministerul de interne în urma votului consiliului comunal a autorizat stabilirea în comuna Belceşti a lui David Solomonovici.

Astă-zi s'a întrunit în localul prefecturei de judeţ, comisiunea pentru examinarea candidaţilor la examenul de avansare pe loc a învăţătorilor.

Serviciul veterinar se ocupă foarte mult cu întocmirea statisticei anuale şi darea de samă a activităţei serviciului în cursul acestui an.

Ni se scrie din Bucureşti.

Astă-zi s'a întrunit din nou comitetul delegaţiilor in proiectul legei de organizare al corpului advocaţilor şi au luat în discuţiune părţile din proect care fusese reservate de la discuţiunea precedentă. Au căzut de acord asupra următoarelor modificări:

S'a suprimat în totul art. 16; s'a suprimat din art. 17 dintre actele de notariat, pentru care redactarea de către un avocat este obligatorie, testamentele.

S'a suprimat art. 18.

S'a întins la art. 20 privilegiul avocatului pentru onorariu şi la averea cîştigată prin transacţiuni.

S'a modificat art. 67 dîndu-se o mai mare libertate avocaţilor în ce priveşte alegerea secretarilor.

La art. 23 s'a suprimat pedeapsa pentru mijlocitorii de procese, s'a menţinut însă pedeapsa pentru avocaţii care întrebuinţază ast-fel de mijlocitori.

La această şedinţă au asistat pe lîngă delegaţi, d. Badareu şi d-nii miniştrii Take Ionescu şi Jean Lahovary.

Probabil că săptămîna viitoare dl raportor Mişu Antonescu îşi va depune raportul.

Dl. Colonel C. Langa a manifestat intenţiunea rectorului Universităţei, de a dona o parte din avere universităţei din Iaşi.

Dl. Langa cere ca în administraţiunea fondului donat, să participe în tot-deauna, şi un membru al familiei sale.

In Cîrniceni şi Golăeşti, s'a stins epidemia de tusă convulsivă, iar în Costuleni s'a declarat una de anghină difterică.

Locuitorul G. Giambaş a cerut permisiunea de a instala în comuna Glăvăneşti o moară cu aburi.

In ziua de 28 Februar ora 10 a. m. se va ţinea licitaţie publică în localul prefecturei jud. Iaşi pentru vînzarea unor proprietăţi aparţinînd Statului.

In noaptea de 30-31 Ianuar soldaţii de pe malul Prutului, din apropierea satului Şăndreni, au zărit pe nişte îndivizi care, probabil, voiau să introducă nişte cai. Soldaţii trăgînd cîte-va focuri de puşcă, au ucis 2 cai.— Indivizii au dispărut trecînd Prutul.

Representaţiile d-nei Desprès, au avut darul, nu numai să procure publicului ocasiune de a admira arta desăvîrşită dar şi gradul de rapacitate a unora din agenţiile noastre teatrale.

D. Feder şi representantul său de Iaşi, uitînd se vede că atunci cînd cineva plăteşte 15 lei un fotoliu de orchestră şi 10 lei un stal l are dreptul la linişte complectă şi să nu fie deranjat de nimeni, au crezut de cuviinţă să vînză bilete de intrare nenumerotate, de stat în picioare.

Cum acei care cumpără ast-fel de bilete se îngrămădesc în dreptul primelor bănci, publicul care avea locuri în aceste bănci n'a putut să guste în linişte frumuseţea spectacolului de aseară.

Dacă însă agenţii teatrali nu ştiu să-şi domolească aviditatea de bani, chiar cînd este vorba de reţete ca acele de la reprezentaţiile d-nei Desprès, poliţia şi preşedintele comitetului teatral nu trebuesc să tolereze ast-fel de lucruri care pe lîngă derajamentul ce cauzează, pot deveni un adevărat pericol în caz de accident.

De alt-fel s'a putut vedea chiar aseară roadele unor ast-fel de fapte, nu numai de tineri,—care se dedeau drept studenţi, lucru absolut inexact—au refuzat plata garderobei şi au ameninţat cu scandal personalul de serviciu.

S'au produs mici incidenţe care însă ar putea deveni serioase, dacă sistemul practicat aseară ar continua.

D. Teodor Miron, consilier comunal din Brăeşti şi-a înaintat demisia.

Proiect de lege

pentru

Modificarea mai multor articole din legea asupra învăţămîntului superior

LEGEA MODIFICATA

Secţiunea III

Corpul profesoral Universitar

Ministerul le înaintează facultăţei respective ale universităţii publicînd concurs pentru agregaţia vacantă.

Concursul se va anunţa cel puţin cu şase luni înainte şi se va ţinea la universitatea unde este vacanţa înaintea unui juriu compus în chipul următor.

Pentru facultatea de drept juriul se va compune din trei profesori aleşi de facultatea respectivă, un delegat al Curţii de Casaţie în secţii unite şi un delegat al Ministrului.

Pentru facultatea de medicină din patru profesori aleşi de facultatea respectivă şi un delegat al Ministrului.

Nu pot lua parte în juriu două persoane inrudite sau aliate pînă în gradul al patrulea inclusiv. Se recuză ori ce inrudit sau aliat în acelaşi grad cu candidatul.

Alte cauze de recuzaţie nu se admit.

Membrii juriului sunt obligaţi a lua parte la toate şedinţele. Ori ce candidat care nu se prezintă în ziua în care se constitue juriul şi se declară concursul deschis, nu se mai poate prezenta.

Concurenţii sunt obligaţi sub pedeapsă de a fi excluşi, de a se supune la toate probele scrise şi orale, ce li se dă la zilele şi orele fixate.

Ori ce contestaţie se va face şi judeca după ţinerea concursului.

Subiectele lucrărilor în scris şi oral se formulează de juriu şi se trag la sorţ în prezenţa candidaţilor.

Concurenţii vor trebui să fie de naţionalitate romînă, să aibă vîrsta de 25 ani şi o diplomă de docter recunoscută ca atare de juriul examinator prin proces-verbal. Senatul universitar singur poate da scutirea de naţionalitate şi vrîstă în mod suveran.

Art. 70. Examenul la care se supun concurenţii sau candidatul de a fi singur va consta din:

a) Trei lucrări scrise asupra materiei catedrei sau agregaţiei vacante, din care una cu caracter general, în legătură cu o ramură a vre unei ştiinţe din acea facultate şi alte două speciale în ordinea învăţămîntului pentru care candidatul este înscris. Juriul va hotărî mai din nainte de ce cărţi candidatul se poate servi. Candidaţii vor avea maximum şease ore pentru fiecare probă scrisă. Ei vor fi într'o sală închisă sub supravegherea unui membru al juriului.

b) Un colocviu asupra specialităţei pentru care se cere numirea.

c) Două lecţiuni publice de cîte o oră făcute după 24 ore de preparare, asupra unor subiecte date de juriu.

Fiecare candidat va mai putea cere o jumatate de oră pentru a expune publicului lucrarile sale personale.

Nici o probă scrisă sau orală nu este eliminatorie. Cercetarea probelor scrise se va face înainte de ţinerea probelor orale. Ele se vor examina după o procedură care asigură secretul numelui. Notele se vor da după citirea fiecărei probe scrisă. Se vor consemna într'un proces-verbal şi nu se va putea reveni asupra lor sub nici un cuvînt. Asemenea se va da de îndată notele în urma colegiului şi al probelor orale.

Candidaţii pentru agregaţia în medicină vor mai face şi cîte două lucrări practice în laborator s'au în spital, asupra unor subiecte date de juriu şi în timpul fixat de dînsa.

Art. 71. Juriul recomandă pe candidatul cel mai meritos.

Cînd majoritatea nu se formează, ministrul poate adopta ori care din păreri.

Dacă juriul nu găseşte îndestulător pe nici unul din candidaţi, nu recomandă pe nimeni.

In tot cazul, raportul său va fi motivat va coprinde notele obţinute de la 1 la 10 şi va discuta titlurile şi lucrările candidaţilor.

Art. 72. Profesorul sau agregatul numit la o universitate poate fi transferată la cealaltă universitate de juriul examinator. Candidatul care va fi luat parte la toate actele concursului va putea îndrepta recursul său contra rezultatelor concursului la ministrul instrucţiunei publice şi al cultelor.

(Va urma)

Ultime informaţii

Notiţa noastră cu privire la modul cum d. dr. Bogdan a crezut de cuviinţă să se poarte cu un coleg al său în chiar momentul în care credea că se va putea intitula decan al facultăţei de medicină—cine nu ştie valoarea titlurilor în viaţa d-lui dr. Bogdan—a produs uimirea în rîndurile lumei streine de corpul profesoral şi studenţesc a facultăţei noastre de medicină.

Ea n'a surprins însă pe acei care au avut contact cu d. dr. Bogdan, în timpul scurtului său decanat de acum 4 ani.

Singura surpriză o constituie pentru aceştia faptul că acei profesori care au dus o acerbă campanie acum patru ani contra d-lui dr. Bogdan şi care se arătau scandalizaţi tocmai de modul puţin delicat cum d. dr. Bogdan se achita, în obligaţiile sale de decan faţă de profesori şi studenţi, unii dintre aceia pentru considerente politice—nenorocita politică—au crezut că ie bine să-l readucă.

Cum ie bine să se ştie cum din considerente politice se pot unc-ori erta fapte care te-au făcut odinioară să suferi multe neajunsuri, vom reimprospăta cîte-va din incidentele şi întîmplările care s'au produs în timpul trecutului decanat al acelui care a introdus în facultate sistemul seniorului de la Făurei.

———

Liberalii tineri din Iaşi au hotăsă reintre în partid şi să renunţe la ori ce pretenţiuni şi la ori-ce acţiune.

Se pare că faptul că acţiunea lor n'a fost susţinută la centru şi că mulţi au început să se sperie de perseverenţa celor bătrîni —i-au îndemnat la acest pas.

Ei vor reintra necondiţionat, adică primind vechile statute şi vechiul comitet executiv, pe tema cărora au dus lupta, provocînd cunoscutul vot de blam şi disoluţiunea clubului.

Intrebînd pe un liberal tînăr dacă faptul este exact, el ne respunse:

— Perfect exact. Preferăm vechea stare de lucruri, înaintea nouilor statute, opera autoritarilor, care împarte pe membrii clubului liberal în autoritari şi umiliţi.

E o subjugare care se intrebuinţează pretutindeni în partidul liberal şi care va dăunui până ce sf. Petre va deschide şi lui d. Sturza porţile raiului.

*

După cum se vede lucrurile au ajuns acolo că se scontează moartea şefului.

—

Ministerul a refuzat cererea primarului din comuna Mironeasa, de a se permite ridicarea gratuită a 60 juguri uscătură din pădurea statului spre'a fi distribuite la locuitorii săraci.

—

D. dr. V. Bejan a înaintat ministerului instrucţiunei publice votul consiliului profesoral al facultăţei de medicină din Iaşi în chestiunea alegerei unui nou decan al acelei facultăţi.

———

La începutul lunei Martie va avea loc la Teatrul Naţional un concert dat de d-ra Eliza Popazu, pianistă, absolventă a conservatorului din Drezda, eleva profesoarei Rapoldi, cu concursul d-nei Gema Mezzeti şi a orchestrei conservatorului.

—

In saloanele d-nei şi d-lui En. Mezzeti se va celebra astă-seară, la ora 9, căsătoria relegioasă a d-rei Wilma Tuflfi cu d Scarleti, procuror.

Transmitem familiilor şi noilor căsătoriţi sincere urări de complectă fericire.

—

In zilele de 23 şi 28 Ianuarie, consiliu de războiu de pe lîngă corpul al IV-lea de armată, prezidat de d. colonel Boteanu Dimitrie asistat de d-nii maiori Derigault şi Popovici şi căpitanii Calmutky şi Th. Balmez, a cercetat vr'o 24 procese de grade inferioare pentru dizertare, furturi de obiecte şi bani, răniri fără voie.

———

O dovadă cît de mult s'au rărit pădurile şi cît de mult s'a urcat preţul lemnelor.

La licitaţia care a avut astăzi loc la corpul al IV-lea de armată pentru furnitura de lemne nu s'au prezintat nici un concurent.

———

D. Al A. Bădăreu va sosi duminică la Iaşi.

———

Lucrările în scris a candidaţilor învăţători la examenul de înaintare pe loc, vor începe mîine într'o sală la liceului naţional.

D. revizor şcolar Vîrlănescu a fost însărcinat cu supravegherea tezelor.

Cum d-sa va fi ocupat toată luna, lucrările de la revizorat vor fi expediate de d. I. Petrov.

———

Pentru astă-seară este convocat consiliul de higienă a comunei Iaşi.

Consiliul se va ocupa cu chestiuni de autorizare şi starea generală sanitară a oraşului.

———

Astă-zi la ora 4 se va efectua la Primărie prima tragere a obligaţiunelor împrumutului de 13.500.000 lei al comunei Iaşi.

Se vor trage 123 obligaţiuni.

Intreg consiliul comunal a fost invitat să asiste la acestă operaţiune, la care vor mai asista: primul procuror, directorul Băncei Naţionale: delegatul sindicatului de bancheri, d. Posmantir; administratorul financiar şi bancherii S. O. Grosswald şi C. Unter.

Astăzi dimineaţă numerile obligaţiunelor au fost puse în urne, iar urna sigilată.

———

Ecouri Judiciare.—Decisiunea curţei de apel s. I în procesul Sturza—Bădăreu a fost terminată astă-zi.

Considerentele le-a redactat d. consilier Al. Hinna.

*

Au fost numiţi, domnii: Al. Hulubeiu grefier al tribunalului Iaşi, s. III; Costişeanu, secretar al grefei parchetului curţei; Zaharescu, ajutor de secretar la parchetul curţei; Musteaţă, ajutor de grefier la secţia III a tribunalului, în locul d-lui Săvinescu, trecut la pensie.

*

La concursul pentru ocuparea unui loc de copist în grefa secţiunei II a curţei, au reuşit, în ordine de clasificaţie, domnii: A. N. Bârzu; A. Bădăreu; Andr. Kirilovici; Victor Victorian; Marc Emilian; V. Pavlu şi R. Obreja.

Numirea urmează să se facă de ministrul respectiv.

—

Secţia II-a a curţei ps'a ronunţat astă-zi în importantul proces de daune d'intre doctorul Chinezu şi epitropia Sf. Spiridon.

Curtea a admis apelul făcut de doctorul Chinezu şi a condamnat pe Epitropie să-i plătească 7000 lei daune şi una mie lei cheltueli de judecată şi de avocat.

Apelul făcut în aceiaşi chestiune de epitropie, a fost respins de curte.

———

Mîine „Intimpinarea Domnului", ziarul nostru nu va apare.

———

Foarte mulă lume a... *închiriat odăi* la teatrul naţional pentru duminecă seară.

Iar pentru beneficiul lui Vlad Cuzinski, la 8 Februar, interesul publicului se manifestă în chip foarte simpatic pentru harnicul beneficient

———

Reamintim că excelentul ansamblu de operete franceze, care a plăcut foarte mult în toate oraşele din ţară unde a debutat, va da 2 spectacole în Iaşi, în serile 2 şi 3 Februar.

La Iaşi n'a mai fost foarte de mult opereta franceză şi mai ales o trupă aşa de bună cum ie acea, care vine acum.

De aceea se prevăd săli pline, în serile de 2 şi 3 c.

Biletele la „Thalia".

———

Astă-zi la ora 4 d. a. s'a efectuat, în prezenţa persoanelor despre care vorbim în altă parte a ziarului prima tragere la sorţi a împrumutului de 13 jum. milioane.

Pînă'n momentul când scriem aceste rânduri au eşit la sorţi următoarele numere: 21848, 25581, 23078, 16176, 22204, 20720.

———

Mîine 2 Februar, fiind hramul Mitropoliei un serviciu divin va fi oficiat de arhimandritul Calistrat, în absenţa Mitropolitului, cari se află incă suferind în Bucureşti.

———

Ni se telifonează din Bucureşti că Parlamentul a luat vacanţă până Luni 5 c.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 1 Februarie

Camera

Bucureşti.—Se votează legea pentru modificarea unor articole din legea electorală.

Se admit indigenatele remase nule în şedinţă trecută.

Camera se ocupă cu proectul d-lui general Manu.

D. Paul Gorgos vorbeşte în discuţie generală

Situaţia la iiberali

— Ecouri de la Congres —

Bucureşti.—Abea acum o voce liberală, destul de autorizată, se pronunţă în public asupra congresului liberal din Decembrie trecut.

D. I. C. Băicoianu, cunoscutul economist şi ginerile d-lui P. S. Aurelian, publică un articol în revista „Economia Naţională", în numărul apărut astă-zi în Bucureşti, în care, ocupîndu-se de congres, se ocupă, în special, de situaţia din partidul liberal, pe care fostul secretar general al Domeniilor, o descrie cât mai rău.

D. Băicoianu recunoaşte că congresul a redat domnului Sturza activitatea de care are nevoie un şef spre a conduce un partid cu autoritate, *dar dacă e nevoie de o singură directivă în conducerea unui partid,* **trebuesc mai multe capete** care **să poată să se ocupe şi să găsească soluţii potrivite pentru marile probleme sociale şi politice, care frămîntă actualminte partidele politice.**

„**Vai de acela,** scrie d. Băicoianu, **care în alcătuirea unui guvern chemat să rezolve aceste probleme, nu va şti să-şi asocieze pe acei, cari ar putea găsi justele soluţiuni ale acelor probleme**".

D. Băicoianu se rîdică apoi în contra **spiritului strîmt** care *domneşte în conducerea partidului liberal* şi arată cît este de periculoasă creaţiunea acelor **false intelectualităţi,** *cari tind să acapareze partidul, numai cu supunerea oarbă ce-o arată faţă de personagiile înalte ale partidului.*

Mişcarea de la Ministerul de finanţe

Bucureşti.—Pe ziua de astă-zi are loc următoarea mişcare în personalul serviciului vămilor.

D. Christache Timpleanu, este numit agent clasa I-a în locul d-lui G. Niculantin. d-nii George Lăzărescu, Gr. Gorgan, Mih. Pîrjolescu, înaintaţi agenţi auxiliari în locul dl. Timpleanu, înaintat, Filipescu demisionat şi Rocu lăsat în disponibilitate.

Agenţii auxiliari cl. III-a C Montoc, G. Balaiş, Filomen Ivanovici, I. Lăzărescu D. Petrovici şi Nicolescu agenţi cl. II la locurile vacante.

Frig mare în Bucureşti

Bucureşti.—De astă noapte un ger îngrozitor domneşte aci. Lumea sufere cu atît mai mult, cu cît lipsa de combustibil ie foarte resimţită aci.

———

La telegrama d-lui Savel Manu, prim ajutor de primar, cu ocazia aprobărei licitaţiei pentru apă, primul ministru a răspuns următoarele:

Cu mulţumire şi recunoştinţă primesc expresiunea simţimentelor binevoitoare ale consiliului comunal al oraşului Iaşi pentru care nutresc o deosebită şi caldă afecţiune urând din inima prosperitate, belşug şi înălţarea crescîndă pe terenul naţional.

Prim-ministru Gh. Gr. Cantacuzino

Viitor concurs

Bucureşti.—Ministrul de instrucţie a hotărît scoaterea la concurs a tuturor catedrelor vacante de la conservatoriile de muzică şi scoalelor de arte.

O circulară a ministerului de finanţe

Bucureşti.—Ministerul de finanţe va adresa o circulară instanţelor judecătoreşti, privitoare la interpretarea unor articole din legea timbrului.

Circulara va observa că în privinţa unui act netimbrat sau insuficient timbrat, se pot ivi două cazuri: se întîmplă, anume cîte odată că judecătorul primind un act ce nu este suficient timbrat, el va inregistra actul, ne-eliberîndu-l însă părţei de cît după ce va fi achitat restul taxelor cuvenite.

In cazul cînd, din eroarea judecătorului ar fi înregistrat un act nesuficient timbrat, el va fi nevoit a-i da curs, rămînînd că, atunci cînd acel act va fi produs înaintea instanţelor judecătoreşti, acestea să-l înainteze spre timbrare, plătindu-se de parte amenda intreită conform cu legea.

Parlamentul şi legea D-lui Disescu

Discuţia în sînul delegaţilor.—Declaraţiile D-lui Disescu.—Dl. Bădărău raportor —Ce spun dosarele Ministerului.

Bucureşti. Comitetul delegaţilor s'a întrunit astăzi şi s'a ocupat de proectul d-lui Disescu. La această şedinţă a asistat şi d. ministru al instrucţiunei publice. D-sa a declarat în primul loc că nu consimte la amînarea discuţiei proectului, şi că nu primeşte să renunţe de cît la dispoziţiile privitoare la numirea titularilor.

D-sa a explicat cum s'a făcut că în proectul de lege s'au strecurat unele greşeli privitoare la catedrele nouă, şi a aratat cum din însăşi expunerea de motive rezultă că n'a avut nici un moment intenţia de a desfiinţa vre una din caterrele existente, şi deci este nedreaptă campania ce se duce pe tema că s'ar fi lovit în drepturile dobîndite ale titularilor unor asemenea catedre.

Arată apoi că enumerarea catedrelor o făcuse pe baza budgetului universităţei de Bucureşti, dar pentru a nu mai fi discuţie asupra acestui punct, declară că menţine enumerarea catedrelor, după budgetul pe 1906—907.

Delegaţii aleg apoi în unanimitate, de raportor pe d. Alex. A. Bădăreu, dându-i deplină libertate ca în urma discuţiunilor dintre D-sa şi ministru să introducă ori ce modificări de trebuinţă, obligându-l în acelaşi timp, ca până Luni la ora 2 când urmează să aibă o nouă întrunire a comitetului delegaţilor, să prezinte modificările făcute.

*

Dl. Disescu a pus la dispoziţia d-lui Bădărău, dosarele de la ministerul de instrucţie în care sînt cuprinse toate dezideratele exprimate de Universităţi în intervalul de la 1905 şi până astăzi.

Din acele desiderate văd toate doleanţele profesorilor—ceea ce a făcut ca universităţile să nu mai fie consultate acum,—şi lucru curios, se cerea în 1906, înfiinţarea a 25 de agregaţi la facultatea de medicină, de către aceiaşi profesori cari astăzi protestează contra înfiinţării numai a 6 agregaţi.

Afară de aceasta, întru cît din consiliul general al învăţămîntului superior fac parte numai profesori universitari, dl. ministru a crezut cu drept cuvînt inutil de a mai consulta universitatea în mod deosebit.

La discuţia în sinul delegaţilor au asistat d nii dr. Anghelescu, şi Găvănescu, care păreau foarte convinşi de cele arătate de d. ministru Disescu.

Demisiuni prefectoriale

Bucureşti. — *D-nii Mavrocordat prefect de Vaslui, şi Munteanu prefect de Olt, au demisionat.*

In locul celui dintăi va fi numit probabil, d. Francois Botez, iar la Olt, d. inginer Găbunea.

Liberalii la Brăila

Brăila—D. Cociaş, partizan al d-lui Sturza, va face să apară aci un nou ziar liberal „Libertatea Brăilei", spre a polemiza cu organul ocultei „Progresul" condus de d. Alexiu.

Ciocnire de Vapoare

Londra.— Vasele de războiu „Albèmarlé" şi „Comenveass" s'au ciocnit în noaptea de 11 Februar st. n. în drumul spre Gilbraltar.

Nu se cunosc pînă acum cît de mari sunt ravagiile cauzate de această ciocnire.

Catastrofă

Petersburg.— *O mare catastrofă s'a întîmplat în golful Finlandei.*

Una sută şase zeci de pescari Etonieni şi Finlandezi au fost împinsi în largul mării în timpul unei mari furtuni.

Pînă acum marea a adus la ţărm 6 cadavre. Probabil că toţi 160 au fost înghiţiţi de valuri.

Victoria greviştilor Bulgari

Sofia.—Greva funcţionarilor de la căile ferate Bulgare s'a terminat aseară prin victoria greviştilor.

Guvernul a cedat în următoarele privinţi: Se acordă o complectă amnestie pentru toate infracţiunile comise de grevişti în timpul grevei.

Toţi greviştii vor fi reprimiţi în serviciile pe care le au avut înainte de proclamarea grevei.

Se institue o comisiune mixtă care să se ocupe cu întocmirea unui proiect de lege, pentru îmbunătăţirea soartei funcţionarilor de la căile ferate.

Guvernul scapă de o mare încurcătură prin aplanarea acestui conflict, căci opoziţia unită perde elementul cel mai puternic în campania ce-a pornit contra guvernului şi în care scop a convocat la Sofia un mare meeting pentru ziua de 4 Februarie.

Alegerile in Rusia

Petersburg.—Rezultatele alegerilor din tot imperiul indică un extra-ordinar succes din partea opoziţiei.

Până şi la Peterhoff, Ţarskoe-Selo şi Gatschina au reuşit socialiştii.

După toate probabilităţile liberalii vor avea în viitoarea Dumă 175 locuri.

Dreapta n'a reuşit de cît în 5 guvernăminte. Agenţia Westnic spune că ieri s'au efectuat în mai multe oraşe, cari au dreptul să trimită reprezentanţi în viitoarea Dumă, alegeri de alegători şi unele din acele rezultate sunt caracteristice.

La Astrahan au reuşit 46 cadeţi şi 21 socialişti. La Ecaterinoslav 21 octombrişti, 14 cadeţi, 12 reprezentanţi ai grupului lucrătorilor şi 28 din stînga.

La Tula au reuşit 40 octombrişti şi 41 cadeţi şi Iaroslav 75 cadeţi

Jeune savant de Budapest sachant à fond le hongrois, l'allemand, le français, l'hébreu et parfaitement l'italien, l'anglais, le latin et le grec, ainsi qu'un peu de roumain, cherche situation journal.

Donnerai aussi lecons.

S'adresser à l'administration.

Casa de Scont şi Imprumut din Iaşi

CONVOCARE

A 31-a adunare generală a acţionarilor Casei de Scont şi Imprumut din Iaşi, va avea loc în ziua de Duminică 11 Februarie 1907 orele 1 p. m., în localul Societăţei din Iaşi. str. Primăriei No. 17.

Ordinea zilei este următoarea:

1) Raportul Consiliului de administraţie asupra mersului Societăţei în cursul anului 1906;

2) Raportul Censorilor conform art. 186. alin. VI din cod. comercial;

3) Aprobarea conturilor exercitiulni închis la 31 Decembrie 1906 şi descărcarea Consiliului de administraţie de gestiunea sa;

4) Distribuirea beneficiului net

5) Alegerea a doui membri în Consiliul de Administraţie în locul d-lor Em. Călinescu şi I. V. Praja declaraţi eşiţi din Consiliu. conform art. 9 din Statute, cari pot fi realeşi.

6) Alegerea a trei censori şi tot atîţia supleanţi. pentru supravegherea operaţiunilor sociale în cursul anului 1907.

Consiliul de Administraţie

TEATRUL NAŢIONAL

Marţi 6 Februar 1907

Să nu zici vorbă mare

— **Beneficiul d-lui A. PETRESCU** —

Lucian Holoney

AVOCAT

BUCUREŞTI

3, strada Lipscani

SE CAUTĂ un practicant la biuroul Leo Gheler, strada Albă No. 1.

UN MARE EVENIMENT ARTISTIC

LA TEATRUL NAŢIONAL

Renumita Companie de

Operete Franceze

Compusă din *45 persoane. 690 costume Coruri, arme etc.*

Cu ocazia trecerei sale in Egipt, se va opri şi in Iaşi pentru a da

2 Mari representaţii 2

in zilele de *Vineri 2 Februar* şi *Sîmbătă 3 Februar 1907*

Prima representaţie va fi

LE PETIT DUC

şi a doua

VERONIQUE

Orchestra sub direcţia Maestrului Lanciani

Decoruri speciale aduse de Trupă

Preţurile locurilor: Fotoliu de orchestru 14 lei, Stal I 10 lei, Stal II 6 lei, Stal III 4 lei, (Locuri pentru studenţi a 3 lei), Galeria 2 lei, Loja de 4 persoane 50 lei, Loja de 5 şi 6 persoane 60 lei. Balcon I, 4 lei, celelalte bănci 3 lei.

Sunt 12 ani de cînd nu s'a mai văzut o asemenea trupă în ţară.

Agenţia „Thalia" prevede o aglomeraţie extraordinară la aceste două representaţii; pentru a evita orice nemulţumire cu inceperea de astăzi *Marţi 16 Ianuar 1907 deschide locaţia.*

Restaurantul TANASACHI

Din nou instalat cu tot confortul marelor restaurante europene serveşte onor. sale clientele cele mai delicioase mâncări.

Serviciul ales şi prompt.

Restaurantul e deschis noaptea. **Bucătărie specială.** Pentru artişti reducere.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiilorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in'acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESÉ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ : **Farmacie FRATII KONYA.**

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĚRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitatiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură in patru culori pe banda care sigilèza capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

n Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta"

L O I Z A

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repezi

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE. VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5 f.**

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25

Châssis de couche, depuis..... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30

Porte-Bouteilles, pour 20 Places..... 7 »

Envoi Franco de l'Album sur demande

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Adreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 Bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUȚUREANU și LASCAR ANTONIU | Anul IV. —No. 63.—Duminică 4 Februarie 1907.

Cronica săptămînei

IAȘUL IN 1910

D-lui Gh. Lascar

Scriitori cu imaginația înaripată au pus și au rezolvat de mult, prin puterea viziunii și fantaziei, problema priveliștei viitoare a lumei și adeseori au mers cu gîndul înaintea descoperirilor științifice și technice: bunăoară Bellamy în cartea sa „In anul 2000“, Jules Verne în toate operile sale și alții.

Noi însă vom imita numai în miniatură pe marii vizionari și ne vom opri o clipă cu imaginația asupra Iașului peste un foarte scurt timp, adecă după realizarea miraculoasei întîmplări—care s'a părut până ieri un simplu vis: aducerea apei la Iași.

Era un mare vis și o mare durere.

Orașul acesta cu o vechime respectabilă, cu un trecut neasemănat; mîndra capitală pentru a cării înflorire au luptat domni mari ca Alexandru Lăpușneanu, Radu cel Mare, Vasile Lupu; cetatea în care Ștefan și-a oglindit strălucirea celei mai eroice domnii—făcea vecinic o tristă figură—o pagină de umbră în descrierile istoricilor și ale călătorilor atrași de dorința de a cunoaște renumitul oraș. Peste tot ne întîmpină constatarea urîcioasă, nespus de prozaică, despre *necurățenia* Iașilor, despre insalubritatea și murdăria faimosului tîrg, și în toate povestirile literare ne apare, pată neștearsă și nelipsită, icoana *Bahluiului*, șerpuind cu o seacă diformitate, întretăind poeticul șes al mult admiratei cetăți.

Chiar cel mai milos dintre scriitorii cari s'au ocupat de frumusețea și urîțenia Iașului, Vasile Alexandri, iașan el însuși, cu toată dorința vie ce are de a-și poietiza reședința iubită, se oprește pe... malurile Bahlulului—în celebra sa epistolă „Iașii în 1844“—cu încheierea: „nu voiu descrie această priveliște, pentru a nu strica impresia cititorului cu închipuire“.

*

De cînd a scris marele poiet epistola sa sunt 60 de ani. Un redactor al „Opiniei“ zicea în numărul trecut că de 60 de ani se duce lupta necurmată pentru aducerea apei la Iași.

Adevărul e că încercările și străduințele sunt mult mai vechi; ele datează de secole, dar acum 60 de ani—exact în 1842, sub Mihai Sturza, s'au schimbat parte din conductele de lut, în conducte de fontă, pe o întindere de aproape 11 kilometri.

Orașul însă a progresat mereu. In toate privințele și în toate direcțiile Iașul înainta; case răsăreau cu miile, se zideau palate; se făceau grădini; se clădeau căzărmi și școli; străzile se îndreptau, se aliniau, se asfaltau, —acoperindu-se pămîntul sec, țărîna lipsită de apă—cu straturi groase de smoală, ca și cum nici odată n'avea să se mai samene rețeaua conductelor de apă, ca și cum tîrgul acesta era osîndit pe veci la pustiire, la epidemii, la cea mai grozavă mortalitate ce poate atinge un oraș modern. Asfaltul pecetluia un vast țintirim!

Și de-asupra elegantelor străzi Iașul se topia de sete și de sărăcie....

Apă! Era strigătul tuturor, și a celor însărcinați cu paza sănătății și a celor doritori să întreprindă afaceri industriale cu capitaluri mari. Apa era un ideal... în studiu,—vecinic în studiu. Iașul doria apă. Cînd se pomenia de Iași—se vorbea de orașul fără viață, fără apă,—așa cum Belgianii pomenesc de Bruges-la-Morte! Cetățenii Iașului cereau mereu apă,—ca norodul însetoșat în pustie... Apă li se făgăduia mereu. Politica Iașului era politica... aducerei de apă. Deputați, senatori, publiciști, guverne,—nu vorbeau despre Iași, nici la Iași fără a vorbi de apă. Vizitele Suveranilor în Iași erau totdeauna pline de aluzii la lipsa de apă. In această privință îmi amintesc de niște forte spirituale jocuri de cuvinte ale M. S. Reginei, către o deputațiune de studente și studenți din care făceam parte,—în 1897,—în ziua inaugurării Universității:

„Aveți toate la Universitate, dar *apă* n'aveți“.

„De-abia ați avut inundații și acum vă plîngeți de lipsa *apei*; Mi s'a spus că spitalele la Iași gem de bolnavi din pricina *apei* nu a alcoolului. E prept?“.

*

Sunt orașe cari, prin vecinătatea apelor mari posedă o literatură a apei; noi avem o literatură a... lipsei de apă.

Insuși d. Iorga—căruia nu-i se prea întîmplă să fie de spirit—scria cu haz în cartea d-sale „Drumuri și orașe“ că la Iași „se cheltuiau milioane pentru a se vedea cum *nu* se aduce apă într'un oraș însetat, plin de molimă și putoare“.

Cu haz, cu răutate,—dar nu cu dreptate. Căci, iată că studiile au avut, totuși, o urmare excelentă, fericită și în anul de grație 1910 Iașul pe care-l defăimau călătorii, pe care-l deplîngeau poeții, va fi înzestrat cu apă; va fi un alt oraș—dar tot vechea și mîndra foastă Capitală: un oraș de sănătate și un oraș de întreprinderi, un oraș de cultură și de afaceri, un oraș istoric și industrial, așa cum se cuvine să fie un mare și frumos tîrg modern.

...Nici strălucirea bisericilor, nici evlavia mănăstirilor, nici chiar măreția monumentelor, mulțimea școlilor, varietatea așezămintelor, poezia tradițiilor nu pot da viață unui oraș—ci ele trebuie să se imbine cu tot ce înlesnește lupta pentru traiu, tot ce înmulțește armele de rezistență a locuitorilor.

Călătorii și vizitatorii viitori vor găsi doară prin c ă r ț i amintirile Bahluiului necanalizat,—atît de urît poetului Nicoleanu.—Cu nespusă uimire vor ceti în 1910 ceea ce a scris în 1810—adică drept cu un secol în urmă—Contele de Morioles:

„Iașul este o amestecătură abraşă de europeni și aziatici, unde civilizația se vede puțin și barbaria—mult. Stradele strîmte, pline de ruine, dezgustătoare prin necurățenia lor. Tîrgul plin de gunoae pe care nimene nu le rîdică nici odată și care-l fac infect. Cîinii singuri—care în timpul nopței rătăcesc cu miile în ulițe—au grija de a micșora cantitatea lor, mîncînd ceea ce le place“.

Ci atunci, printre mănoasele dealuri și fermecătoarele grădini, vor găsi un oraș frumos, salubru, pitoresc și bogat, adăpostind o populație numeroasă și năimind pe călătorii străini prin imensele comori de clădiri istorice între care nu va lipsi unul, nou dar nu mai puțin istoric și atrăgător,—Palatul Princiar unde va domni icoana blondă și blîndă a unei viitoare Suverane, grația unei Domnițe iluminînd vechea strălucire a unui oraș domnesc.

Iar locuitorii vor păstra de-apururi recunoștință tuturor acelor cari au muncit pentru mîntuirea cetății—, și înainte de toate acelui care a desăvîrșit opera, lovind cu minunatul toiag al energiei neînfrînte stînca nepăsării,—și apă a dăruit norodului însetat.

S.

O soluție sensațională

Un număr însemnat al membrilor clubului liberal din Iași, nemulțumiți de felul cum este condus partidul in Iași, au provocat o serioasă disidență, serioasă din punct de vedere cantitativ, căci calitativ, nu era de natură serioasă.

Ori cum, disidența se ivise și, după lungi certe interne, lucrurile ajunseră la știlnța oficială a publicului, prin cunoscutul vot de blam din decembre.

De la acel vot de blam, cele 2 tabere, bătrîna și tînăra, se puseră pe pourparleuri.

Și după lungi discuțiuni, schimb de statute, de note și de ultimate, s'a produs un sfîrșit al tuturor farselor: liberalii tineri au renunțat la toate pretențiunile și au declarat că se întorc la vatră și că primesc toată starea de lucruri contra căreia se războiseră.

Apucați de dorul oalelor cu carne din Egipet, tinerii vor reintra sub jugul acelui autoritar comitet executiv, al monopolizatorilor, între membrii cărora, s'ar afla, după afirmarea foștilor disidenți—unii cari trafică cu interesele partidului.

Ce atmosferă va domni în acel club, în cari foștii acuzatori se vor intîlni cu foștii acuzați?

De pe acum situația este lămurită de un semn extern: d'asupra localului unde se află instalat clubul liberal spînzură o pancartă cu inscripția: „de închiriat“.

PRIMARUL

In victoria mare ce s'a cîștigat prin fericita rezolvire a chestiunei apei, care dă Iașului frumoase speranțe pentru viitor, un nume stă de-asupra tuturor, cari au pus umăr la îndeplinirea bătrînului vis: numele d-lui Gh. Lascar.

Ce fericită inspirațiune a avut și de ce ochiu de profund observator a dat dovadă fruntașul între fruntașii noștri, cînd în 1904, partidul conservator fiind chiemat să guverneze, fruntașul s'a gîndit să pue pe Lascar în fruntea treburilor comunei Iași.

Aproape străin de luptele politice, dedat cu totul școalei, muncitor exemplar, el rîdicase liceul internat la rangul unei instituțiuni școlare ideale.

Un ast-fel de muncitor, care pune patimă în ajungerea unui ideal, era de neaparată nevoie să vie la primăria de Iași, pe care politica o dusese aproape de prăpastie.

Firește că rezolvirea chestiunei apei și a canalizărei, a preocupat pe d. Lascar, din ziua in care renumele seu de excelent gospodar, îl chemă în fruntea celei mai mari instituțiuni publice a Iașului.

Și numai acei cari au avut prilejul să fie mai aproape de primarul Lascar, știu cîtă inimă, cîtă muncă și cald interes au fost puse de el în rezolvirea acestui ideal comun.

In drumul lung și anevoios pe care l'a resbătut pentru a ajunge tot mai la lumină din întuneric, muncitorul voinic, prea adesea s'a împiedecat de spini.

Un altul, mai puțin altruist, mai puțin convins că este apostolul unei cause drepte, ar fi fost dezarmat.

Gh. Lascar a știut, însă, să învingă piedicile și, purtător al unui mare ideal, el este astăzi autorul principal al rezolvirei în bine a unei chestiuni de care sunt strâns legate nevoile vitale ale orașului.

Excesiv de modest, cu toate acestea, el va privi cu aceiași modestie și numele seu înscris în cartea cea de aur a Iașului.

A se citi în ziar detaliile importantului consiliu de miniștrii ținut eri, în care s'a discutat asupra situațiunei politice; știri despre o probabilă criză ministerială în Franța și eșecul complect al campaniei profesorilor universitari din București în contra proectului de reorganizare al învățămîntului superior.

Lupta oamenilor de idei!

Legenda voește ca gruparea de sub șefia d-lui P. P. Carp să fie gruparea oamenilor de idei, a intelectualilor, a acelora care fac politica ideală, neprihănită, fără preocupațiuni de persoane ci luptă numai și numai pentru triumful ideilor sănătoase.

Campaniile duse de junimiști în timpul guvernărei actuale vin să facă dovadă cît este de adevărată această legendă.

Două au fost campaniile mai puternice organizate de junimiști: lupta în contra legei contenciosului și acum lupta contra proiectului pentru reorganizarea Universităților.

Ambele aceste campanii n'au, însă, la baza lor o chestie de idei. Junimiștii n'au combătut idea în sine a creărei contenciosului administrativ, ci au fost mereu preocupați de idea că numirile vor fi făcute de d. Al. Bădăreu, care va numi prieteni de ai d-sale—deși s'a făcut eclatanta dovadă că prin numirile făcute, fostul ministru de justiție n'a avut în vedere de cît înălțarea magistraturei, numind magistrați de carieră.

Acum același lucru se întîmplă. Junimiștii duc o campanie acerbă în contra proectului d-lui Disescu, dar nu pe tema reformei în sine, nu că n'ar fi necesare crearea doctoratelor, egalizarea Universităților sau crearea de noi catedre.

Totul este că se vor face numiri de profesori de către actualul ministru și junimiștii nu vor sub nici un chip ca un ministru conservator să facă numiri.

Evident tot chestiunile mici, chestii de politică joasă, de interese personale, constitue singura lor preocupare.

Legenda voește, însă, ca junimiștii să fie gruparea oamenilor de idei, de principii sănătoase!

CATE-VA NOTE

Confratele *La Roumanie* a relevat fapiul că între cei mai vajnici adversair ai proectului d-lui Disescu se afla d. deputat Pascal Toncescu.

De ce?

D. P. Toncescu spera că în urma succesului ce l'a avut de curînd la Viena, cînd a băut „Bruderschaft“ la *Rathaus*, tuastînd în limba francesă, i se va crea o catedră de tuasturi franceze la Universitate.

Cînd a văzut, însă, nepotriveală socotelei de la Rathaus cu acea din București, s'a pus să'l combată pe d. Disescu.

De aci succesul crescînd al acelor cari susțin proectul învățămîntului superior.

*

D. profesor Bogdan, dacă va fi să fie decan al facultății de medicină, va imortaliza pe regretatul Hubsch: în toate sălile de curs ale facultății se va pune potretul fostului capelmaistru.

Că doar cu vorba lui Hubsch, d. Bogdan și-a salutat succesul de dăună-zi!

*

D. Timoleon Pisani, arendașul ziazului unui partid naufragiat, să luptă cu vapoarele.

Fiind-că ministrul lucrărilor publice n'a voit să contribue la o călătorie de „plăcere“ pe care arendașul dorea s'o facă în Egipet—ca să vadă cum revarsă Nilul—frumosul Timoleon s'a apucat să piseze vapoarele serviciului maritim român.

Ce e mai frumos, e că d. Pisani cere și o anchetă, la care dînsul să iee parte, spre a da „lămuriri“?

Pretențios bărbat!

OAMENI ȘI LUCRURI

AMERICANE

In momentul cînd scriu rîndurile aceste nu se cunoaște încă rezultatul procesului milionarului american Thaw. Dar e posibil ca mulți din cetitorii noștri să nu cunoască nici cuprinsul procesului însuși.

E vorba de un asasinat, dar în condițiuni ciudate,—era să scriu americane.

Milionarul Thaw s'a însurat cu tînăra și fermecătoarea domnișoară Nesbitt pentru care prinsese o dragoste fierbinte, pătimașă. Deși săracă, trăind în primii ani ai adolescenței din cîștigul modest ce-i procura figurarea ca „model“ în atelierele pictorilor și mai apoi din profesiunea de cîntăreață fără mare talent,—milionarul american putu cu greu să-i obție mîna și puse, în acest scop, insistențe enorme, neîntrerupte. Intre explicațiile cari au avut loc între *ea* și *el*, milionarul află taina rezistenței din partea domnișoarei. Taina aceasta era o dramă îngrozitoare. Cu ani înainte fusese amăgită și necinstită—într'un somn artificial—de un „gentleman“ bogat, White. Și din această cauză nu putea primi strălucita situație socială ce-i se oferea.

Thaw se arată nu numai generos,—dar și vrednic de marea iubire ce nutria. A luat pe iubita inimei sale în căsătorie, o încunjură de toată iubirea și de tot respectul, de toată mila cuvenită unei victime care n'a încetat însă a fi una din cele mai frumoase femei ale New-Yorkului.

Iată dar că autorul vechiului atentat—White—continuă a obseda pe doamna Thaw cu declarațiile, cu stăruințele și totodată cu calomniile pe seama lui Thaw. Acesta, într'o seară, zărind pe White la o cafenea, descarcă un revolver în pieptul lui, în prezența femeei disputate.

Acum procesul se judecă. Femeea a apărut înaintea judecătorilor și i-a subjugat prin cea mai emoționantă mărturie posibilă în favoarea soțului-asasin. Ea a expus în public toate detaliile dramei de amor care a precedat marea tragedie de omor și întreg publicul american se arată entuziasmat și a luat apărarea soțului, sub impresia mișcătoarelor cuvinte ale frumoasei și îndureratei soții.

E aproape neîndoios că probele de iubire date de Thaw vor fi mai eloquente chiar decît probele vechei vinovății a ucisului White. Ca și odinioară la Berlin, —sunt judecători în Lumea nouă; iar în rîndurile milionarilor sunt și oameni de inemă și de jertfă.

Rodion

PENTRU REFORMA INVAȚAMINTULUI

Ce este copilul?

IV.

Și pe acest Albulescu pemiantul clasei a III-a îl cunosc părinții sei, îl cunosc profesorii sei? Fără îndoială Albulescu Constantin e dotat de natură; e inteligent, energic, plin de voință; ce îi drept pe lîngă aceste celități mai are și pe acelea necesare de a reuși în viață: e invidios, gelos, fățarnic. Și apoi el știe ce vrea: el voește să fie primul în clasă, amorul propriu e hipertrofiat la el, vanitatea a fi socotit cel d'intăi îi da impulsul de a munci fără preget. Sunt lucruri ce el nu le poate pricepe, dar pe cari totuși le învață; nici o dată nu s'ar înjosi să întrebe pe un dascal: la ce toate aceste lucruri ce nu le pot învăța de cît cu greu și pe care cea mai mare parte din oameni în vărstă, nu le-au reținut? O întrebare ca aceasta ar fi o declarație a slăbiciunei sale. Și el nu voește să se știe, că el e slab, că sunt lucruri ce el nu poate pricepe. O declarație a slăbiciunii sale s'ar diminua valoarea persoanei sale, în clasă.

El cheltuește un surplus de energie spre a învăța și cea ce nu pricepe dar tot va reuși a știi.

Cît rău face această vanitate a premianților, educației—nimeni nu a putut'o încă socoti.

Profesorii neobservând energia ce Albulescu o cheltuește a fi în curent cu toate materiile, cred că dacă toți elevii nu sunt la fel, faptul e în lenevia unora sau puțina inteligență a altora. Profesorii declamă cu plăcere:

— Copiii sunt leneși și silitori...nu e chestiune nici de temperament, nici de aptitudini, nici de inteligență! Aptitudinile, intelegență, temperamentul cu mici variații infime, sunt aceleași la toți copiii, unii însă sunt leneși, nu voesc a învăța, (spre a ne supăra pe noi); alții sunt silitori, iubesc a învăța sunt buni, (căci nu ne dau nici un lucru, și nu voesc să ne supere.) Școala așa cum este, e foarte just întocmită! Nu ne trebue reforme!

Da; reformele în învățămînt iată nenorocirea profesorilor. Cu cerințele noi petagogice și igienice, dascalii ar trebui să caute a înțelege ce este copilul, a înțălege aptitudinile, inteligența, temperamentul său; a dibui în micul acesta representant al viitoarei omeniri, în ce direcție anumită e indreptată voința sa. Și conform cu descoperirile făcute în copil sa îndrepteze și educația sa.

Albulescu acesta...ar putea cu metodele noui să dee mai mult rod din munca sa de cît dă. Nu v'ați întrebat nici o dată ce se fac toți premianții aceștia în viață? O statistică ar fi necesar să fie întocmită a se vedea ce oameni, au eșit din acești mici genii din licee. Majoritatea însă n'a dat nici un om mare, nici un savant sau poet mare. Bibliografiile tuturor oamenilor mari sunt interesante, în privința aceasta mai toți oamenii mari, au fost proști elevi, mediocrii, nuli une-ori, cea ce nu i-a impedecat să devie oameni de valoare într'o zi. Și în licee, în gimnaziu, probabil aceste genii au fost ridiculisate de profesori sau de Albulești.

Lucru firesc de alt fel: Albulescu va cheltui toată energia sa în școală, spre a fi o mediocritate pe băncile universității și o nulitate în viață. El n'a fost învățat să judece singur, să gândească singur. Profesorul a gândit prin el, cartea, a fost singurul său ideal. Și Albulescu nu iubește a învăța, pentru că învățătura îi dă o satisfacție morală și intelectuală, Albulescu învață căci fondul vanitos al caracterului său e gădelat de locul ce ocupă în clasa sa.

* * *

Albulescu e dintr'o familie bună, tatăl său e avocat, deci nu din lipsă, din teamă ca viața sa va fie perdută dacă nu va învăța, că el învață. Nici părinții lui nu îl indeamnă de a prea învăța.

D. Albulescu-tatăl găsește chiar că fiul său cheltuește prea multe forțe a învață lucruri ce el, le a învățat dar pe cari le-a uitat—deci utilitatea lor e discutabilă. Toteși afacerile sale, tribunalul, politica, nu îi dau vremea suficientă de a adânci problemul aceasta așa de delicat al educației. Ce îi drept une-ori după prînz cînd el își face în tihnă siesta și citește gazeta partidului său, aruncă o privire cercetătoare asupra copilului său care la masa sa de lucru rumegă o problemă sau repetează o pagină din istorie. In clipa aceasta D. Albulescu-tatăl gîndește:

—Curios, cum pot copii învăța una și aceași și nu se revoltă? Nouă dacă ni s'ar da să citim un tratat de drept imediat după prînz sau am fi nevoiți să luc-

răm o afacere, imediat după dejun, am protesta, că mintea nu poate lucra în astfel de condiţii, că pentru creerul nostru e nevoie de repaus şi variaţie. Copii însă voesc nu voesc, trebue să cetească acea ce li se dă. Au vr'o mulţumire, găsesc ei vr'o plăcere, ei nu întreabă, învaţă. Şi curios că nimeni nu a observat că trei sferturi din ce învaţă copilul, nu îi e absolut necesar în viaţă.

Dar M-me Albulescu intervine în sceste gînduri-efemere şi d. Albulescu reia jurnalul său ca să nu înceapă o conversaţie cu consorta d-sale, cea ce i-ar deranja siesta, conversaţiile cu D-ra Albulescu, păcătuesc de prea multă plictiseală.

Albulescu e în banca întâi în clasă. In mişcările sale în gesturile sale se vede un mic şef. E slab, plăpînd, cu o frunte înaltă, cu părul tăiat scurt, cu faţa albă şi delicată, cu mâni moi de domnişoară. Şi totuşi privirea lui impunătoare, dispreţuitoare, modul seu de a ridica capul, de a roti privirile peste clasă, incredinţează cîtă credinţă e în el de puterea lui. El nu e puternic, dar nu se teme de nimeni! Cel mai tare din clasă, Mărgăritărescu, se teme de Albulescu. O vorbă de a lui Albulescu la director e sfîntă. Albulescu ca şi Constantinescu Ilie ca şi alţi-căţi va sunt fetişii profesorilor.

Nimeni n'are dreptul de a se atinge de aceşti semi-zei. Şi aceşti semi-zei sunt laşi, perverşi, minciunoşi. Şi profesorii o ştiu aceasta.... căci şi ei au trecut prin licee şi cunesc psihologia premiantului şi totuşi aceste defecte sunt aprobate. De cîte-ori profesorii se servesc de primianţi ca de spioni spre a şti ce gîndesc ceilalţi elevi, ce plănuiesc, cine învaţă şi cine nu învaţă, cine a făcut cutare neghiobie şi altele.

Spiritul de solidaritate lipseşte de la premiant.

Socotidu-se superior clasei sale, el o dispreţueşte clasa sa, el e singur în clasa sa!

Pe cei ce învaţă ca şi el, bine, îi urăşte, pe cei mediocri îi dispreţueşte. Totuşi cum nu se teme de ei, el le arată cîteodată buna voinţa sa. Le împrumută caetul seu cu probleme, ori cu traduceri, însă cu multă recomandaţie ca nu cumva acest caiet să fie văzut de Constantinescu Ilie sau alt elev bun, căci Albulescu se teme ca să nu fie copiate temele sale după el.

El desleagă problemele după metoda lui, traduce cu expresii proprii lui.

De multe ori Albulescu va împrumuta notele sale cu greşeli, nu caetul său scris *pe curat* şi va rîde de gugumăniile celor înşelaţi aşa.

Iar dacă cel păcălit îndrăsneşte să spue profesorului:

D-nule şi Albulescu a tradus aşa.

Albulescu va sări din bancă cu caietul seu, pe care îl va vîrî sub ochii dascălului:

Nu domnule, eu n'am tradus aşa!

E frumos acest sentiment de rîvnă. Şi cît n'ar produce această rîvnă dirijată bine în Albulescu. Da, idealul educaţiei e de a îmboldi în fie-care elev dorinţa de a fi mai bun de cît colegul seu: Da, libera concurenţă a spiritului, lupta liberă a diferitelor inteligenţi — e tot ce este doritor în educaţie. Dar lupta asta meschină, lupta asta invidioasă— nu poate de cît desgusta, aşa cum o încurajează profesorii de azi.

Ea, nu va face mare lucru din Albulescu — cel mult: un om de nimic în viaţă, un infumurat şi pedant cu ochelari, ce se va crede în lume a fi tot premiantul clasei, dar va fi cel mai prost om, căci nu va avea nici profesori a-l apăra şi nici colegi inferiori lui, de a i se teme.

Şi asta pentru că nici d. Albulescu, nici profesorii nu s'au întrebat încă: ce este un copil?

Dr. I. Duscianu

Consiliul superior al comerciului

D. G. D. Şerban, distinsul deputat al laşului, fiind ales raportor al proiectului de lege relativ la crearea consiliului superior al comerţului, a redactat următoarele consideraţiuni,—ce justifică crearea acestui consiliu:

Domnilor deputaţi,

Desvoltarea economică a României a mers crescând într'o proporţie deosebit de îmbucurătoare. Expositiunea naţională a acestui an jubilar, a fost prilegiu nemerit, atât nouă cât şi străinătăţei, pentru cunoascerea vieţei noastre economice. Producţiunea noastră agricolă şi industrială de astăzi nici nu se poate asemui cu ceea ce era acum 40 de ani. In toate ramurile activităţei noastre avem spor permanent şi serios, fără a cunoaşte fluctuaţiunile brusce, cari nici chiar atunci cînd sunt favorabile nu pot constitui elementele unei adevărate apreciaţiuni.

Comerciul nostru exterior, care se ridica în 1866 la 187 milioane lei, a crescut în aşa măsură în cât, în 1905, înseamnă cifra de 795 milioane lei—deci cu mai mult de 400 la sută—şi de unde îndelungată vreme balanţa acestui comerciu ne-a fost defavorabilă, astăzi, mulţumită extinderei şi îngrijirei speciale a culturei agricole, precum şi desvoltărei industriei naţionale, exportul nostru covârşesce cu sume însemnate importul.

Dacă în 1886 existau în ţeară numai 36 fabrici, în acest an numărăm 471, aşa în cît, la sacrificiile pe care Statul le făcea în 1887, prin legea încurajărei industriei naţionale, s'a respuns de atunci şi pînă astăzi prin crearea a 300 noui stabilimente industriale.

Această însemnată activitate economică reclamă, în prima linie, pentru menţinerea şi desvoltarea ei, intervenţiunea ocrotitoare a Statului, nu numai în ceea ce priveşte crearea şi proteguirea producţiunei însăşi, dar, în acelaş timp, şi în ceea ce priveşte desfacerea — deci comercializarea — în condiţiunile cele mai favorabile a acestei producţiuni.

In această privinţă, comerciul nostru de export suferă, în prima linie, de lipsa de informaţiuni precise şi regulate, atît în ceea ce privesce adevăratele cerinţe şi preţuri ale străinătăţei, cît şi asupra diferitelor pieţe, cari, nefiind încă în relaţiuni cu noi, ar putea, totuşi, deveni însemnate debuşeuri pentru exportaţiunea noastră.

Ast-fel cerealele, făinurile lemnele, petroleul nostru, etc, ar putea să fie exportate nu numai în ţările cari pînă acum au fost în relaţiuni comerciale cu noi, ci şi în altele cari, necunoscîndu-ne, se adresează la concurenţii noştri.

Pe de altă parte, studierea şi pregătirea lucrărilor relative la alcătuirea tarifului vamal, la încheierea convenţiilor comerciale, la cestiunile tarifare ale transportului pe uscat şi pe apă, trebue să se facă din vreme şi în mod continuu, iar nu numai în pripă şi întîmplător, la momentul şi pe măsura cînd se impune soluţia vre-uneia din aceste chestiuni.

Pentru a ne îndruma şi a ajunge la aceasta, socotesc că e nevoie de o organisaţie permanentă, compusă din oameni destoinici, cari să studieze şi să'şi dea părerea asupra măsurilor ce trebuiesc luate în vederea propăşirei noastre economice.

Se aduce, deci, în desbaterile D-voastre acest proiect de lege, prin care se crează la ministerul agriculturei, industriei, comerciului şi domeniilor, pe lîngă serviciul comerciului, o comisiune consultativă şi permanentă, numită: Consiliul superior al comerciului.

In compositiunea acestei comisiuni figurează în prima linie: Inalţii funcţionari ai diferitelor ministere, a căror atribuţiuni interesează comerciul şi economia naţională; iar în a doua linie representanţii agricultorilor, industriaşilor şi comercianţilor, precum şi a corpurilor lor constituite, cari sunt Camerile de comerciu şi industrie.

Pentru ca cei interesaţi să contribue cât mai mult cu cunoscinţele şi experienţa lor la studierea diferitelor cestiuni, s'au creat *consilieri comerciali onorifici*, în număr maxim de 60, cari vor fi numiţi dintre marii agricultori, industriaşi şi comercianţi, şi cari, pe de o parte, vor alimenta cu cinci membri consiliul superior al comerciului, iar pe de altă parte la diferitele cestiuni supuse în discuţiunea consiliului vor fi chemaţi şi acei consilieri comerciali onorifici în specialitate, şi cari deci, sunt competinţi în resolvarea cestiunei. In acest cas, dânşii vor avea vot deliberativ, bucurându-se de aceleaşi drepturi ca şi membrii consiliului superior al comerciului.

Pentru aceste motive, comitetul de delegaţi vă roagă, D-lor deputaţi, prin organul subsemnatului, să bine-voiţi a vota următorul proiect de lege.

Raportor, **G. D. Şerban.**

DIN RUSIA

Gazeta „Rus" primeşte ştirea că ţăranii amestecă pânea cu ghindă, cu lobodă sau cu pleavă. Pâne curată nu se găseşte.

In Tula foametea şi boalele cresc din zi în zi. Făina a ajuns un lucru scump şi numai pentru cei cu punga groasă. Pudul de făină se vinde cu 1 rublă şi 30 copece. Ţăranii din saraci ce au fost au sărăcit şi mai mult, căci ş-au vândut şi vitele.

* * *

In Iaroslov a fost arestat ieromonahul mănăstirei Toljec, Anatolie care a furat toate pietrele scumpe de pe icoana făcătoare de minuni.

* * *

Teroarea s-a arătat în intervalul de la 16 pînă la 22 Ianuarie în următoarele cifre:

Sunt ucişi: 1 director de temniţă, 1 şef de jandarmi, 1 căpitan de vapor, 1 ipistat, 1 gardist, 3 poliţiişi secreţi, 1 privighetor de temniţă, 1 director de fabrică, 20 oameni privaţi, în total 32 de oameni în opt zile.

Sunt răniţi: 1 medic, 2 pristavi, 3 ispitaţi, 1 şef de staţie, 11 gardişti, 2 agenţi de poliţie secretă, 1 jandarm, 1 pădurar, 15 oameni, în total 39 de răniţi în opt zile.

Prădăciuni de magazii în acest interval au fost de 166,000 de ruble.

Arestaţi politici au fost 145 de oameni.

Confiscate: 9 tipografii secrete, 4 bombe infernale, 2 depozite de scrieri nelegale şi 10,000 cartuşe.

Litere-Ştiinţe-Arte

La 14 Februarie se va juca la Teatrul Naţional frumoasa pentalogie a regretatului *Spiru Prasin*: Myriam din Magdala. Toţi artiştii teatrului vor da concursul lor la această frumoasă representaţie.

*

Dl. Bulfinski dorind a-şi da beneficiul anunţat pentru seara de 15 Februarie, d-ra Agata Bârsescu îşi amînă spectacolul de adio cu *Rahab* pentru Duminecă 4 Martie, singura zi liberă pînă atunci. Dl. Bulfinski va juca renumita dramă *Stingerea* de Beyerlein.

*

In beneficiul artistei Aglaia Pruteanu se va juca în seara de 11 Februarie *Don Juan de Marana*, renumita comedie.

*

In curînd se va inaugura la Viena un nou teatru care va avea o particularitate ciudată, că nu se vor juca pe scena lui decît piesele înedite ale unor autori cari vor rămîne anonimi în modul cel mai strict.

Astfeliu publicul va fi suveran absolut al părerilor şi al succeselor sau căderilor,—un feliu de sufragiu universal transportat la teatru. In acest scop asistenţii vor primi cîte un chestionar şi vor exprima părerea contra piesei ori pentru.

*

La Christiania în Norvegia, consiliul municipal a pus un bir de zece la sută asupra reţetei brute a reprezentaţiilor date de trupele străine. Artiştii germani şi daneji, cei mai mult atinşi de această măsură, cer guvernelor respective să uzeze de represalii.

*

Din Londra se anunţă că se organizează pentru luna Octombrie o nouă expediţie la polul sud care, în primul loc, va continua exploarările făcute de vaporul „Discovery" al cărui personal, se ştie, a făcut departate escursiuni cu săniile.

*

STRUNA ZILEI

POCAINŢA

Tinerimea liberală, ne mai putînd lupta contra bătrînilor, a hotărît a se reîntearce la matcă, fără a mai pune condiţiuni.

E....răcită tinerimea
Şi, drept leacuri, doctor Possa
Ii înregistrează....duşuri
Şi voiajuri la....Canossa

Informaţii

Eri s'a început examinarea învăţătorilor candidaţi la esamenul de înaintare pe loc: Au fost admişi la a II-a probă „Convorbiri", care va avea loc în ziua de 3 Februarie D-nii: Andoni, Alexandrescu G. Adam, Apostolescu, Artinescu, Alexandrescu I. şi D-na Alexandrescu Elena.

La proba practică sunt admişi d-nii: Andoni, Apostolescu. G., Artinescu, d-na Alexandrescu Elena şi dl. Alexandresau I.

—

Potrivit art. 5 din convenţiunea ce-a intervenit intre comuna Iaşi şi sindicatul de bancheri, privitor la imprumutul de 13.500.000, tragerile obligaţiunelor trebue să se facă de doue ori pe an: la 1 februar şi la 1 August.

La 1 februar, după cum am anunţat, s'au amortizat 123 obligaţiuni a 500 lei.

Iată numerile ce au ieşit la sorţi.

832, 21848, 25581, 23078, 16176, 22204, 20720, 8772, 7639, 4224, 14223, 19630, 23738, 21974, 24828, 8554, 10742, 11105, 17810, 23596, 6642, 992, 3460, 10687, 238, 21497, 25506, 6636, 9063, 757, 10789, 15103, 1186, 21268, 14779, 25337, 736, 10425, 868, 2288, 2791, 10605, 13731, 10302. 8767 25758, 13211, 10368, 19953, 25838, 4756, 16210, 26183, 7343, 5417, 22828, 10118, 3412, 11988, 13164, 18201, 16751, 14431, 3184, 2515, 21651, 13398, 9639, 6172, 15728, 8977, 2331, 10456, 24662, 3123. 2979, 22267, 4498, 17159, 17672, 1525, 23553, 17241, 1907, 4010, 265, 21658, 16696, 8799, 9943, 1478, 20755, 24942, 23606, 18257, 12305, 18421, 11624, 3303, 26148, 5873, 4966, 9833, 4621, 10234, 15373, 13386, 12885, 26226, 20872, 9882, 9932, 26654, 17461, 26213, 25759, 16346, 5404, 5813, 22591, 25359, 14064, 21897.

In urma acestei operaţiuni au mai rămas în urnă 26877 numere pentru titluri a cîte 500 lei.

Urna s'a sigilat din nou, lăsindu-se în păstrarea D-lui Casier al comunei, iar cheia s'a încredinţat D-lui Şef al contabilităţii.

—

In şedinţa de Joi seara, Studenţii de la „Uniunea," au proclamat, în aplauze entusiaste, ca membru de onoare, pe profesorul P. Bujor, ca recunoştinţă pentru sprijinul dat în Senatul Universitar, cînd a fost vorba de fiinţa societăţii şi cînd societatea a fost recunoscută, în unanimitate, in urma raportului unuia din cei mai apreciaţi profesori şi decan al facultăţii de ştiinţi de la Universitatea din Iaşi.

—

Cererile tuturor dezertorilor şi nesupuşilor cari au etatea de 27 ani, sunt însuraţi şi au copii, de a fi daţi în trupa cu schimbul trebuesc făcute din partea soţiilor lor către minister, şi înaintate de ele in scrisori recomandate direct ministerului de răsboiu, iar nici de cum comandanţilor de regimente sau depositelor pe cale erharhică.

—

Comitetul societăţei Ţesătoarea pe 1907 s'a constituit precum urmează: C. Ivaşcu, V. Vlădoianu, D. Greceanu, A. Mavrocordat, Dr. Ilie Stroici, I. Corjescu, Leonida Gatoski, dr. Rigler, N. Racoviţă, C. Stravolca şi Econom Stamati.

—

Domnul Constantin Zaharia, institutor la şcoala de băeţi Carol I a fost numit pe ziua de 1 Februar, revizor şcolar în jud. Neamţ în locul d-lui Alex. Bradu demisionat.

—

D. Iohn Oliver Wardrop a fost recunoscut de consul al Angliei în România, cu reşedinţa în Bucureşti.

—

D. William Morton Watson a fost recunoscut de consul al Norvegiei în Galaţi.

—

De la societatea std. «Uniunea»

Joi 1 Februar la orele 8 seara a avut loc prima întrunire a membrilor Asociaţiei gen. a studenţilor din Iaşi, „Uniunea", în localul din str. Lăpuşneanu.

Şedinţa o deschide presidentul Jornescu care arată că scopul convocărei fiind să se arăte membrilor secietăţei şi publicului sprijinitor, activitatea societăţei după ce citeşte memoriul şi programul activităţei ce şi-au propus membrii fondatori, arată punctele din program din care unul — *fondarea cantinei universitare este un fapt îndeplinit* — Citeşte proiectul de regulament pentru funcţionare a cantinei şi se admite fixîndu-se inaugurarea cantinei universitare Asoc. gen. a Stud. pentru Luni 5 Februar.

Se admite înscrierea de noi membri şi şedinţa se închide în aplausele furtunoase ale membrilor, în urma cuvîntărei presidentului care arată cum din nimic acum 2 luni, avem un local mobilat astăzi şi, de luni vom putea da hrană gratis la 10 studenţi saraci şi cu reducere la vr'o 20. Asta deocamdată.

—

Eri 2 Februar „Intimpinarea Domnului" fiind hramul Mitropoliei, serviciul divin a fost oficiat de Prea Sf. Sa Archimandritul de scaun Calistrat Botoşeneanu vicarul Sf. Mitropolii, — Inalt P. Sf. Sa. Mitropolitul fiind bolnav la Bucureşti.

—

In Iaşi s'a constituit o nouă societate „Sprijinul," a doamnişoarelor din Iaşi.

Societatea urmăreşte frumosul scop de a furnisa îmbrăcăminte elevelor şi elevilor săraci.

Dorim izbândă.

—

Astă-zi are loc logodna domnişoarei Clementine Pollinger, fiica d-lui Mayer Pollinger, cunoscutul comerciant cu d. Zaharia B. Leon, comerciant de cereale din Bucureşti.

—

La 15 februar la teatrul naţional, *Stingerea*, mişcătoarea dramă a lui Beyerlein. Representaţia se va da în beneficiul d-lui Bulfinsky, apreciatul artist, care va împlini rolul principal.

Preţuri populare.

—

Eri s'a tranşat un vechiu diferend intervenit intre erezii lui N. Racoviţa şi epitropia spitalului de copii „Caritatea" relativ la un legat de 20.000 lei testat spitalului de N. Racoviţă.

Epitropia a luat 15611 lei.

—

P. S. S. Ghenadie şi mulţi preuţi au plecat astă-zi la Vişan spre a oficia o panachidă la mormîntul preutului Meriuţă Gheorghe.

—

Secţia de jandarmi din Ungheni a înaintat jandărmăriei locale pe individul I. Livadariu, care a trecut graniţa în mod clandestin.

—

Supusul grec Nicolae Luizo, care urma să fie expulzat, a dispărut de sub paza poliţiei Brăila. S'au dat ordine severe pentru urmărirea şi prinderea lui.

—

S'a ţinut in ziua de 1 Februar în Tîrgu-Frumos licitaţie pentru darea în antrepriză a cariolei poştale şi a fost luată de Emanoil Tessaro.

—

Se comunică din Tîrgu-Frumos că copila Anica G. Grumăzescu în etate de 3 jum. ani a murit în imprejurările următoare:

Pe la 9 jum. dimineaţă mama ei eşind din casă, ea s'a apropiat prea mult de gura plitei şi din această cauză s'au aprins hainele de pe ea. La strigătele ei desperate, mama alergînd a stins-o, dar era tîrziu căci rănile îi erau grozave— a fost internată imediat la spital, dar pe la ora 6 p. m. a murit. D-l Prim procuror a auutorizat înmormîntarea.

Proiect de lege

pentru

Modificarea mai multor articole din legea asupra învăţămîntului superior

LEGEA MODIFICATA

Secţiunea III

Corpul profesoral Universitar

El nu va putea invoca de cît calcularea formelor prescrise. Protestul acesta nu se va putea da de cît în termen de 4 zile libere din ziua publicaţiunii rezultatului. Ministrul numeşte pe candidatul recomandat luând şi avizul consiliului permanent al instrucţiunei publice.

El însă poate să caseze concursul pentru vre-o neregularitate.

Art. 73. In toate cazurile de numiri de profesori şi agregaţi se vor publica în monitor şi în buletinul tinul ministerului atât rapoartele comisiilor care au examinat lucrările candidaţilor cât şi decizia mottvată a ministrului.

Art. 74. Fiecare din cursurile universitare poate fi făcut de unul sau mai mulţi profesori sau agregaţi. Acelaşi profesor sau agregat poate fi însărcinat cu mai multe cursuri în cadrul specialităţi sale. In această privinţă ministrul va cere totdeauna avizul consiliului facultăţi respective,

De asemenea profesorii şi agregaţii pot fi obligaţi a face cursuri şi în alte facultăţi însă numai în materia care intră în sfera specialităţei lor.

Pentru asemenea cursuri suplimentare ei vor primi o diurnă.

Fie-care profesor sau agregat poate face lecţiuni suplimentare asupra ori caror alte materii în limita specialităţei sale, şi chiar în afară de specialitate; aceasta însă numai cu autorizaţiunea consiliului facultăţii respective.

In caz de controversă, profesorul va putea apela la Senatul Universităţei, care se va pronunţa asupra cererei imediat şi în ultima instanţă Asemenea cursuri sunt gratuite şi facultative pentru studenţi.

Art. 75. Agregaţii şi profesorii universitari sunt inamavibili. Ei nu pot fi suspendaţi, permutaţi sau escluşi din corpul didactic de cît poirivit acestei legi.

Art. 76. Profesorii şi agregaţi sunt obligaţi să facă regulat cursurile şi conferinţele cu care sunt însărcinaţi, conform programelor şi regulamentelor. Numărul orelor de curs, conferinţe sau lucrări practice se determină de către consiliul fiecărei facultăţi, care va căuta să înpace lucrările facultăţei cu nevoile de pregătire ale fie-cărei specialităţi. In ori ce caz, numărul orelor de curs, conferinţe şi lucrări practice nu va fi mai mic de şase ore pe săptămînă pentru fie-care profesor. Ei sunt obligaţi să locuiască în oraşul unde se afiă facultatea din care fac parte.

Ei sunt datori să ia parte la examene, la consilii de facultate sau de universitate, să primească şi să îndeplinească însărcinările de membrii în senatul universitar.

Profesorii titulari pot avea concedii pe un de zile cu posibilttatea prelungirei pentru cauza de boală sau îndeplinirea unui serviciu public. In acest caz el primeşte numai 60% din leafa sa. Ei pot fi dispensaţi de la examen cu autorizaţia consiliului facultăţei dacă serviciul învăţămîntului nu suferă. In acest caz profesorul primeşte numai 75% din leafa sa.

Cînd concedul trece peste 15 zile, cursul profesorului în concediu se va face de un agregat sau de un alt profesor. In lipsă de agregat sau profesor, suplinitorul va fi numit de ministru după recomandarea profesorului. Suplinitorii va lua 60% din ceea-ce primeşte profesorul în concediu, afară de gradiţiile la care suplinitorul nu are nici un drept.

Ei sunt datori să facă parte din juriile examinatoare în cari vor fi numiţi, fie de rector, fie de decani, fie de consilii, fie de ministru conform legei şi regulamentelor şi nu se pot sustrage prin demisiune. Cînd însă aceste însărcinări ar fi străine de universitate, ei vor fi îndemnizaţi după regulele ce se vor stabili prin regulamente.

Or ce lipsă nejustificată de la una din aceste îndatoriri va atrage după dînsa o reţinere. proporţională cu lipsurile, din apuntamente; reţinerea va fi însoţită de o notificare ce se va face profesorului şi se va vărsa la casa şcoalelor.

In caz de recidivă, se vor putea aplica şi alte pedepse disciplinare prevăzute mai jos.

(Va urma)

DE LA TEATRU

Le petit Duc

După o stagiune mai mult sau mai puţin bogată în drame şi comedii, iată-ne în sfîrşit cu puţină muzică,—cu o excelentă trupă de operă comică venită în oraş cu serioase sacrificii, date fiind numeroasele elementele bune ale trupei.

Le „Petit Duc“ a dulcelui şi şăgalnicului Lecocq, brodată pe un text al etern deliciosilor Meilhac şi Halevy, cărora atîtea generaţiuni le vor datora plăcerea de a fi petrecut sufleteşte în armonia celor mai încântătoare operete.

Era şi vremea să ne delectăm puţin—căci adevărată operetă şi mai cu seamă operetă franceză, n'a mai văzut şi auzit oraşul nostru de cel puţin un deceniu.

Suntem mulţumiţi, că putem lăuda aproape fără rezervă trupa din rîndurile căreia cîte-va elemente au excelat pur şi simplu.

Aşa, d-ra *Henriette Delormes* în complexul şi dificilul rol de travesti.—ducele de Parthenay, s'a aratat plină de vervă. Relevăm dintre multele scene în care a fost frenetic aplaudată, gingaşul „J'vas vous les dégoiser“—care în programul tipărit se cheamă, cam prozaic „hora ţărancei“.

Apoi duetul „Je vous aime...“ E o cîntăreaţă şi o artistă drăguţă şi o forţă de rangul întîiu. Cu aceeaşi siguranţă a fost susţinut rolul ducesei de' Parthenay, de către d-ra de *Kircour*, o viitoare contraltă admirabilă.

Baritonul *Corin* în Montlandry, un cîntăreţ excelent, atacă notele medii cu cea mai mare siguranţă. E destul să amintim „L'histoire du petit bossu“, minunat frazată. Corin ar face o bună figură în ori ce bună trupă de operă.

Putem zice acelaşi lucru despre *Gamy* în rolul lui Frimousse, mai cu seamă bine *jucat* şi pe alocurea bine cîntat: în scurt un comic cu frumoase calităţi. In fine pomenim cu laudele cuvenite pe *Charbo* în rolul profesoarei de Chermont-Tonnerre, aplaudată în scena lecţiei de muzică la faimosul pensionat al domnişoarelor nobile... Regretăm că orchestra, probabil din lipsă de suficiente repetiţii, n'a putut fi la înălţimea ansamblului minunat.

Ultime informaţii

Liberalul, *în ultimul său număr' publică o însinuare perfidă la adresa d-lui Matei Cantacuzino, spunînd că d-sa ar fi vestejit purtarea d-lui dr. Riegler, care, cu ocazia alegerei decanului facultăţei de medicină, ar fi votat pentru d. dr. Juvara.*

Cei de la Liberalul *se fac că ignorează că la alegerea decanului de la facultatea de medicină nu s'a făcut chestiune de partid şi că doi fruntaşi conservatori, unul senator şi altul funcţionar la ministerul de instrucţie au votat pe d. dr. Bogdan.*

La sosirea d-lui dr. Riegler aceşti doi votase pe d. dr. Bogdan, ceea ce a făcut pe d. dr. Riegler să spuie că dacă alegerea nu ie pe tărîmul politic ci pe acel personal, atunci d-sa votează pentru d-rul Juvara.

Aşteptăm ca d. M. Cantacuzin să protesteze contra insinuărilor ce să fac pe seama d-sale.

Un proces sensaţional este pe cale de a se porni între administraţia comunală şi direcţiunea uzinei electrice.

Administraţia comunală a descoperit anume, că societatea frustrează atît pe comună, cît şi pe particulari, cu aproape 30 la sută din lumina ce se consumă.

Intru cît societatea nu va căta să tranşeze lucrurile pe calea cea bună, procesul va isbucni negreşit.

Cunoaştem un amănunt mişcător în chestiunea tranşării definitive a afacerei apei.

Cînd primul ministru dete aprobare scrisă rezultatului ultimei licitaţiuni, lacrimi începură să curgă din ochii veneratului bărbat.

— Sunt fericit, zise d. Cantacuzino, adresîndu-se primarului Iaşului, că am putut semna acest act atît de important pentru Iaşi.

Mercuri sau Joi se va autentifica la tribunalul Iaşi, secţia III, contractul intervenit intre comuna Iaşi şi societatea „Union“ pentru lucrările de apă şi canalizare.

Punctele din contract vor fi întocmite, juridiceşte, de domnii avocaţi Pandele Zamfirescu şi Vasile Missir, din Bucureşti.

Se crede că lucrărilor vor fi terminate înainte de termenul de trei ani.

Ministrul de rezboiu a primit demisiunea din armată, pe ziua de 1 April, a d-lui general Leonida Iarca, comandantul corpului IV de armată.

In locul d-sale va fi numit generalul C. Iarca, comandantul diviziei VII din Buzău, care se află înscris întîiul pe tabloul de avansare.

D. general C. Iarca este fratele generalului demisionat.

Consiliul comunal va fi convocat în seziune extra-ordinară, în cursul septămînei viitoare, spre a se ocupa cu angajarea definitivă a inginerilor cari vor supraveghia şi conduce lucrările pentru aducerea apei şi de bugetul pe anul financiar viitor.

D. dr. I. Teodorescu, profesor suplinitor la facultatea de medicină, a trimis d-lui A. A. Bădăreu, cererea sa de a fi înscris ca membru al clubu-conservator din Iaşi.

Direcţiunele şcoalelor secundare din localitate au primit un apel din partea unui comitet de profesori, ca fie-care şcoală să trimeată cîte un representant la Bucureşti, ca împreună cu profesorii cercului cultural din capitală, să înmîneze cîte o petiţie primului-ministru, ministrului de finanţe, ministrului de instrucţiune şi prezidentului Camerei, prin care petiţiuni se cere mărirea lefurilor profesorilor secundari.

Feraudy, celebrul societar al Comediei franceze, va da, însoţit de un excelent ansamblu, două representaţiuni în Iaşi: la 1 Mart *Les Affaires sont les affaires* şi la 2 Mart *Brichanteau.*

Această din urmă piesă a fost dramatizată de Feraudy după celebrul roman al lui Claretie.

Locaţiunea la *Thalia.*

Pe cînd „Epoca“ duce campanie acerbă în contra modului cum se rezolvă de Cameră cererile pentru naturalizare, d. P. P. Carp se arată, în Cameră, cel mai fervent susţinător al indigenatelor.

Zilele trecute d. Carp s'a interesat, în special, de naturalizarea unui evreu, farmacist în Iaşi. Dl. Carp a cerut dosariul respectiv şi l-a înmînat d-lui Gr. Tiandafil, cu rugămintea de a pune cererea la ordinea zilei.

După ce indigenatul patronat de d. Carp fu votat, un deputat, căruia şeful junimiştilor i ceruse votul pentru farmacistul de la Iaşi, veni la d. Carp şi i zise:

— Vă cer revanşă: să daţi şi d-v. votul, dar nu unui jidan, ci unui neamţ.

— Eu nu dau votul meu de cît evreilor, respinse d. Carp. Neamţul d-tale are ţară, ducă-se acolo.

Dacă dispoziţia din proectul pentru reforma învăţămîntului superior, cu privire la dreptul ministrului de a numi titularii catedrelor înfiinţate, ar fi rămas, d. Disescu avea intenţia de a numi la catedra de drept civil aprofundat la universitatea din Iaşi, pe domnul Gh. Nicoleanu, avocat, (liberal) iar la cea similară din Bucureşti pe d. C. Manolescu-Rîmniceanu, consilier la Inalta Curte de casaţie.

Examenul de înaintare pe loc al învăţătorilor, secţia Iaşi, continuă.

In prima serie s'au presentat 7 învăţători şi anume:

Andoni Ion—Bacău, Alexandrescu Gh.—Fălciu, Adam Gh.—Roman, Apostolescu Gh.—Tulcea, Artemescu Andrei—Tulcea, Alexandrescu Ioan şi Elena—Dorohoi.

Mîine, Duminică, la orele 10, se va face proba de practică pedagogică la şcoala „Trei-Ierarchi“.

Seria a II-a, compusă din 16 învăţători, va incepe a fi examinată, tot în ordine alfabetică, la probele orale, mîine, duminică, la amia-ză.

Numărul total al învăţătorilor înscrişi la acest examen, secţia Iaşi, ie de 217.

Aflăm cu plăcere că astă-zi a avut loc la primărie căsătoria civilă a d-rei Margareta Petit, fiica d-nei Petit profesoară la sf. Sava, cu d. dr. Spiru, medic de spital la Drînceni, jud. Fâlciu.

Martorii au fost din partea familiei Petit, d-nii Gh. Săndulescu şi Dim. Neculcea iar din partea d-rului Spiru d-ri Nimereanu şi I. Alexandrescu.

D. Gh. Lascar, primar, a oficiat căsătoria civilă şi a felicitat în mod foarte călduros tinerii căsătoriţi şi familiile lor.

Căsătoria religioasă va fi oficiată mîine, în casele d-lui Al. A. Bădărău.

Opinia se asociază la felicitările tuturor prietenilor şi urează deplină fericire tinerilor căsătoriţi şi fericiţilor părinţi.

Din partea amicului nostru, d. M. Stourdza, primim următoarele, pe care le publicăm cu plăcere:

Stimate Domnule Director,

In numărul de Duminică al ziarului „Opinia“ se vorbeşte de intervenirea cîtor-va deputaţi pentru propunerea mea de candidat oficial în alegerile din Suceava.

Un ast-fel de demers presupune natural şi în prealabil şi o acceptare din partea mea, deci trebuie să vă spun că nici nu mi s'a dat ocazia de a nu primi această demnitate, nefiind nici măcar consultat.

Eu nu a-şi fi putut primi această candidatură; în adevăr la alegerile de acum un an tot la Suceava, d. Moruzzi cu prietinii d-sale, ai mei, înainte de a-şi pune candidatura mi-a propus să mi-o pun eu, promiţîndu-mi tot concursul.

Nu am primit atunci, pentru că nu voiam să se concretizeze lupta intestină ce se dădea; cum aşi fi putut primi acum, cînd prin acceptarea mea aşi fi deschis poate aceiaşi luptă pe care atunci căutam s'o evit?

A-mi atribui ast-fel de intenţiuni este a-mi atribui gratuit o inconsecinţă cu circumstanţa agravantă a ingratitudinei faţă de prieteni şi faţă de candidatura oficială; de acea am intins esplicaţiile ce preced, rugându-vă să bine-voiţi a le însera în apreciatul d-voastre ziar.

Primiţi, vă rog, Domnule Director încredinţarea stimei mele.

M. Stourdza

Cristeşti 31 Ianuarie

Imediat după autentificarea contractului d'intre primărie şi societatea Union, *un banchet va fi oferit în cinstea harnicului nostru primar.*

Banchetul va avea loc la „Trajan“.

*

La 1 Mart vor începe lucrările pentru aducerea apei. Cu acel prilej va avea loc o solemnitate la Timişeşti, la care vor lua parte consilierii comunali şi representaţii în parlament ai Iaşului.

Ecouri Judiciare.—In procesul comercial pendinte înaintea tribunalului Iaşi, Sec. II dintre Isac Gross şi Principele Dimitrie Sturza, tribunalul respingînd cererea de revenire asupra probei testimoniale, admisă la o şedinţă precedentă, a procedat la ascultarea martorilor presenţi şi apoi a amînat pricina, condemnînd la amendă pe martorii absenţi.

*

La 22 curent se va judeca de Tribunalul Iaşi Secţ. II acţiunea intentată de David Olivembaum contra Principelui Dimitrie Sturdza, penrru plata unor cambii acceptate în ordinul lui Simon Olivenbaum, azi defunct şi aflate în posesiunea reclamantului de azi, în baza unui gir pus de soţia lui Simon Olivembaum în calitate de procuratoare. La termenul anterior, avocatul prinţului şi consiliul seu judiciar, au cerut ca să probeze dacă d-na Olivenbanm a avut, într'adevăr, mandat de la soţul ei Simon Olivenbaum, ca să gereze cambiii. In urma cererei reclamantului pentru a se amîna, ca să producă dovada cerută, tribunalul a încuviinţat cererea amânînd pricina pentru 22 Februar.

*

Importantul proces de daune d'intre Creditul rural cu d. Sandu, privitor la o pădure din jud. Bacău, s'a judecat ieri la s. II a curţei.

Curtea se va pronunţa la 9 a. c.

*

Astă-zi au sosit decretele prin cari sînt numiţi domnii: Al Bârzu, copist în grefa s. II a curţei şi Andreiu A. Chirilovici, copist la grefa parchetului curţei.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei“

Bucureşti 3 Februarie

Important consiliu de miniştri

Bucureşti.—Eri a avut loc un consiliu de miniştrii, sub preşedinţia d-lui George Gh. Cantacuzino.

Consiliul a admis proiectul de buget general pe exercitiul 1907—908.

S'a admis proiectul de lege referitor la unificarea casei pensiunelor şi s'au admis unele transacţiuni intervenite între particulari şi ministerul finanţelor şi domeniilor.

Consiliul de miniştrii a discutat apoi asupra situaţiunei interne.

Toţi miniştrii au căzut de acord, că atît partidul, cît şi guvernul, trebue să se opue energic luptei **întreprinse de partidul liberal, care, prin întrunirele publice ce le ţine, caută să discrediteze ori ce acţiune a partidului conservator.**

Eşecul campaniei profesorilor

Bucureşti. Consiliul profesoral al facultăţei de teologie, a însărcinat pe decanul facultăţei, d. profesor Filipescu, să se prezinte delegaţiunei de profesori însărcinată cu întocmirea memoriului şi să declare că profesorii facultăţei de teologie au hotărât să se retragă de la ori-ce acţiune, întru cît s'au hotărât că ceea ce fac profesorii nu este o campanie universitară, ci pur politică.

Delegaţiunea de profesori ne-voind să dee crezare d-lui Filipescu, acesta a produs dovezile însărcinărei sale.

In afară de profesorii teologi şi alţi mulţi profesori sau retras.

Din documentile ministerului de instrucţie

Bucureşti.—Delegaţia Camerei căreia ministrul instrucţiunei i-a pus la dispoziţiune dosariile cari cuprind avizeie profesorilor relative la reorganizarea universităţilor, s'au putut convinge de un fapt foarte important anume de acel că, cu prilejul presentărei altor proecte, tot în chestia reformei inv. superior, **aceeaşi** profesori, **cari au pornit campania în contra d-lui Disescu, se pronunţaseră, în vremuri, exact în vederile de astă-zi ale ministrului.**

Aceasta învederează că această campanie are un caracter pur politic.

Legea Universitară

Bucureşti.—*D. ministru C. Dissescu a lucrat ieri împreună cu d. A. A. Bădăreu, acasă la acesta, la modificările ce sînt de adus proectului asupra reorgănizărei Universităţilor.*

Cum acordul de vederi între autorul legei şi raportor este perfect, modificările au şi fost terminate şi d. Bădăreu va presinta luni, la ora 2 raportul seu, comisiei de delegaţi.

Contractul apei

Bucureşti. — Luni sau Marţi se va iscăli aci contractul definitiv dintre primăria Iaşi şi societatea Union Bau Gesellschalt pentru aducerea apei la Iaşi.

Nemulţumirile din Piatra

Bucureşti.— La Piatra s'au manifestat din nou mari nemulţumiri în contra actualei administraţii şi lucrează direct sub conducerea d-lui Andrinş fost prefect.

Din această cauză s'a prezentat ieri o comisiune d-lui prim ministru care i-au cerut să retragă increderea ce a acordat d-lui Corbu în privinţa direcţiunei partidului, atît din cauza marilor greşeli comise cît şi din cauza numesoaselor abuzuri comise de funcţionarii care se află sub conducerea d-sale.

Din acea comisiune au făcut parte d-nii Remus Şoarec, David Vicol, fost decan al baroului, V. Ştefănescu, I. Bacalu, senator şi alţii.

Primul ministru a promis că va cerceta în deaproape cazul.

O declaraţie a d-lui Piquart

Paris.—D. Lefebure a întrebat pe generalul Picquart ce cred despre lucrările ce se efectuază de germani la frontaria franco-germană, între staţiile Iongville şi Montmidi şi în privinţa uşorului acces din partea frontierei franceze.

Generalul Piquart a respuns că dacă teritorul neutru ar fi încălcat, în acelaş timp în care s'ar face încălcarea armata franceză ar avea timpul să ajungă în faţa duşmanului (vii aplauze).

Drepturi femeilor

Londra,—Guvernul şi parlamentul englez, par a fi căzut de acord asupra chestiunei de a se acorda drepturi politice femeilor.

Astfel s'a hotărît, ca discuţia să înceapă chiar în sesiunea actuală, fixîndu-se cîte o zi pe săptămînă—Miercurea—cînd fie-care membru al parlamentului să-şi prezinte raportul său în chestie.

Dacă reforma va fi primită de camera comunelor, este sigur că camera lorzilor nu va face nici o opunere,

Succesul democraţilor

Berlin.— Ştiri din Rusia vestesc că triumful democraţilor este desăvârşit.

Guvernul se va găsi în viitoarea Dumă în faţa unei opoziţii tot atît de formidabilă ca şi acea din trecuta Dumă.

Moartea principesei Clementina

Viena.— Principesa Clementina de Coburg, mama principelui Ferdinand al Bulgariei, a încetat astă-zi din viaţă.

Criză ministerială în Franţa

Paris.—*D. Clémenceau s'a restabitit. Astă-zi s'a prezintat la minister; n'a venit însă încă la cameră.*

In rîndurile radicalilor domneşte o vie agitaţie, cu privire la atitudinea ministrului Briand, care merge din concesie în concesie, faţă de Vatican. Radicalii sînt hotărîţi să silească pe şeful cabinetului să se pronunţe în această chestie şi să declare dacă se solidarizează cu politica d-lui Briand.

Cum însă d. Clémenceau nu este de aceiaşi părere cu colegul său şi cum se prevede că el se va declara în contra atitudinei sale,—o criză ministerială pare iminentă.

Accident de automobil

Biaritz.— Ex-regina Serbiei Natalia. trecînd în automobil cu cumnatul său, prinţul Ghica, ministru plenipotenţiar al României la Paris, s'a ciocnit cu automobilul unui milionar american.

Accidentul n'a avut urmări grave tetuşi atît regina, ministrul, cît şi milionarul american, s'au ales pe lîngă emoţia violentă, cu leziuni mai mult sau mai puţin uşoare.

Moartea unui ziarist

Viena — Ziaristul Max Schlesingher, o figură însemnată în lumea gazetărească din Capitala Austriei, redactor la ziarul „Wiener Tagblatt“ a incetat din viaţă.

Marele scandal din Ungaria

Buda-Pesta. — Ziarul «A Nap» publică noui şi importante documente cu privire la sumele acordate ziarelor de ministrul comerţului.

Din acele acte rezultă că este o diferinţă de 180.000 coroane întrecele ce susţine Kossuth şi cele ce rezultă din acte.

Ziarul publică apoi 11 documente din care rezultă sumele enorme date ziarului «Egyertétes».

Unul din acte invederează că Kosuth a dat numitului ziar 10,000 de coroane în anul 1906 iar altul dovedeşte că în acelaş an a dat aceluiaşi ziar 250000 coroane.

La cameră, primul ministru Vekerle, a declarat că în curînd va depune un proiect de lege, prin care va fi oprit în viitor ori cărui guvern de a da sub formă de convenţiuni între stat şi ziare, subvenţii pentru aşa zisa pressă oficioasă.

Ministrul însă a mai declarat că nu va mai veni cu nici o reformă de natură a restrînge libertatea pressei, pe care o consideră ca unul din factorii cei mai importanţi ai societăţei civilizate de astăzi, şi cea mai puternică garanţie a libertăţilor constituţionale.

TEATRUL NAŢIONAL

Marţi 6 Februar 1907

Să nu zici vorbă mare

— Beneficiul d-lui A. PETRESCU

Lucian Holoney

AVOCAT

BUCUREŞTI

3, strada Lipscani

SE CAUTĂ un practicant la biuroul Leo Gheler, strada Albă No. 1.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

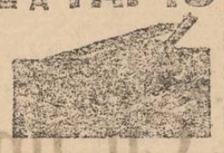

OCAZIUNE

Din cauză de plecare din ţară, se vînd eften diferite mobile şi obiecte casnice. A se adresa la d-na Nett L. Unter, str. Pomir 7.

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Medic al Societăţei Fraterna-Păcurari şi al Tramvayului electric

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

practică: **Vaccinări şi Revaccinări**

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale* şi *classeĭ lucrătore*, căreia el economiseşte cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de **veritabil Elixir Guillié**

DEPOSITU IN JAŞĬ : **Farmacie FRATII KONYA.**

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigilléza capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

n Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA“

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta“

L O I Z A

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—**Iaşi.**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repezi

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE Of30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE. VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... Of 25

Châssis de couche, depuis..... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré.... 1 30

Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 7 »

Envoi France de l'Album sur demande

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : Of 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUȚUREANU și LASCAR ANTONIU | Anul IV. —No. 64.—Marți 6 Februarie 1907.

Campania liberalilor

Liberalii se mișcă. Bine fac. Mișcarea e semnul vieții și un partid care ar sta în nemișcare își tae rațiunea sa de a fi. Pe noi unii, această activitate nu ne supără, ci din contra ne face ca depărtînd gîndul de la ale noastre, să vedem mai bine de dușmani, cu toată vorba veche și sfântă: „ferește-mă, Doamne, de prieteni, că de dușmani mă păzesc eu".

Liberalii în agitarea lor pun pe tapet întreaga lor tactică de luptă, cu toate armele învechite, și în tendința lor de a ne scoate paiul din ochii noștri își arată bârnele din ochii lor.

Am cetit tustrele rândurile de discursuri ținute la București și Craiova. O pleiadă de oratori de toată mâna s'au succedat la tribună și au atacat guvernul conservator subt toate fețele. Ni s'a făcut bilanțul activității noastre pe ministere și miniștri; au vorbit de relele administrației; s'a discutat de starea învățămîntului; s'a atins de înjosirea armatei prin anularea decretelor regale; s'a criticat justiția prin numirile făcute; s'au atins de finanțele țării reeditîndu-se clișeul Takismului; s'au atins chestiile naționale prin indolența ministrului de externe.

Ne pare bine în aceste bilanțuri de un singur lucru: de ordine în materie, de șir în idei și de continuitate de acțiune. Cât însă de justețe și de temeinicie în aretările lor, ne lasă reci, ba foarte sceptici.

In teză generală vorbind nu e an, nu e zi, nu e clipă care în desfășorarea ei să nu lese în inima și mintea celor care o petrec, urme de plăcere sau neplăcere, și deci și calificarea acelei clipe să varieze după natura urmelor lăsate la trăitorii ei. Dar-mi-te cînd acea clipă face parte din viața politică a unui popor, cu mentalitatea stratului politic care conduce destinele acelui popor! Negreșit că variația în apreciere dacă e justificată în existența ei, nu e însă și în intensitatea ei.

Liberalii cred a ataca administrația conservatoare, de și în trăsături generale aceiași urmă de stabilitate o guvernează azi ca și supt liberali. Iar dacă pe ici pe colea are lipsuri, asta e in detrimentul nostru și numai in folosul lor. Da; afirmăm că nu in toate părțile administrația conservatoare ne satisface; dar lipsurile acestei administrațiuni jignesc armonia politică din sînul partidului nostru și uzându-ne folosește liberalilor. Și cu toate acestea ei o critică!

Invățămîntul merge din ce in ce pe baze mai bune. Școlile rurale s'au înmulțit în doi ani întreit cât în 4 ani supt liberali. Aceiași lege îl guvernează; corpul didactic are aceiași pregătire; procentul absolvenților crește. Iar dacă lipsuri au fost pe ici pe colea, acolo au știrbit armonia din sînul partidului nostru, uzîndu-ne; și numai bine a adus liberalilor. Și totuși ei critică!

Justiția! A! aici e nodul criticei! starea materială a magistraților s'a îmbunătățit; spiritul dreptății s'a garantat mai mult cetățeanului contra abuzului administrativ; laicizarea justiției s'a intins în biserică și în armată. Stabilitatea magistraților s'a intins. Dacă e vre-un ram unde s'a făcut un spor vădit e in justiție. Totuși aici critica e mai mare! Și tocmai liberalii dau dovadă de lipsă de tact, căci în loc ca ei să apere preponderența laicismului in justiție, ei pun lupta pe chestia scoaterei decretelor militare de supt autoritatea justiției comune.

Unde e *domnia legilor* așa de mult căutată de liberali, dacă tocmai acolo unde voința stăpînește legea s'a căutat a se introduce ca legea să stăpînească legea. Și pe cînd o cameră conservatoare e animată de dorința de a subordona titlul legii de drept comun, liberalii reacționari vin să lupte contra contenciosului militar, cu tendința de a se vîrî sub pielea Regelui chiar fără voe.

Ministrului de finanțe i-au făcut onorul cel mai mare! Aici s'au lovit liberalii de *takism*; și academicianul tribunei liberale și-a luat sarcina să zugrăvească ce-i *Takismul*! In locul legăturii strîns unite prin simpatie și recunoașterea indicată a omului superior, liberalii înjosoresc terenul la o închegare de exploatare.

Să fie oare așa? Nu cumva cei ce reduc la un singur sentiment orice legătură între oameni, se tradează a fi ei însuși partizanii acelei sistem a, interesului, arătat de La Rochefoucauld că absoarbe ca marea flacările sentimentelor omenești.

Iar ca corolar al tuturor acestora e că guvernul nostru e un guvern *de jaf*! Mă rog? Ce-ați zis?

Pluralitatea constatărilor arată lipsa unei teme de campanie. Agitările liberalilor sunt precipitate. Ei văd ca trebue să se miște; suntem în al 3-lea an de putere; toate speranțele lor de desbinare între care văd că nu au reușit, toate intrigile celor de la al 9-lea minister n'au reușit și nu vor reuși pentru rațiuni superioare, necunoscute lor; Si mai rămîe așa, nu merge; deci trebue să se agite. Și se agită chiar cu riscul de a-și demasca golăciunea unității sufletești a partidului.

Țara asistă la această privelește curioasă: Un întreg partid silit de împrejurări să lupte, se lasă tîrît în viltoarea luptei nepregătit, cu moralul trupelor scăzut, cu unitatea sufletului zdrobită și cu neîncrederea trupei în șef.

Și mai vrea un asemenea partid să ceară *capul lui Moțoc*!

Toată campania liberalilor e o pripă, și știut este că cine o grăbește se pripește; așa și partidul liberal s'a pripit în lupta lui încinsă contra partidului conservator.

Gh. Ghibănescu.

CAMPANIA „inginerilor"

Câți-va antreprenori de lucrări publice, despre a căror existență se află acum, s'au constituit în asociațiune de martiri și, din faptul că ei n'au de lucru, cată să facă o chestiune națională.

Prologul chestiunei naționale este foarte simplu: se fac convocări, se închiriează o sală de întrunire și se țin discursuri, fiind-că fie-care al doilea trecător d'inaintea cofetăriei lui Riegler este...orator.

Noua chestie națională căreia i s'a dat drumul în sala băilor Eforiei, este lucrarea pentru aducerea apei la Iași.

Quartetul de martiri a lansat cuvîntul „s'a furat".

Nu protestăm contra acestei acuzări, fiind-că nu știm de la cine vine.

La Iași s'a lucrat la lumina zilei și s'au observat cu sfințenie toate regulele, toate detaliile.

Că lucrarea a luat'o o companie streină, asta dovedește, pur și simplu, că dînsa a fost serios pregătită.

Nimeni nu va da importanță proaspetei „chestiuni naționale".

Cu indiferența cu care lumea a privit „întrunirea" de la București, o va privi și pe cea de la Iași—dacă adevărată este știrea că domnii ingineri proiectează să se dee în spectacol și aci.

Am voit să se știe lucrul acesta.

IAȘUL IN 1910

Ziarul „Opinia" în „Cronica Septămînei" de la 4 Februarie 1907, se ocupă cu drept cuvînt de interesanta problemă *ce va fi Iașul în 1910*, ținînd în seamă activitatea Primarului său Gh. Lascar și judecînd după solicitudinea ce a avut tot-deauna partidul conservator pentru Iași, solicitudine care se încoronează acum cu opera capitală *aducerea apei potabile la Iași*.

Cronica „Opiniei" e sugestivă mai ales prin apropierea ce face între Iași și părerile scriitorilor asupra Iașului de la 1810 și între ce este și ce va fi Iașul la 1910.

Mulți s'au lăudat cu îmbunătățirile Iașului, dar numai Primarul Gh Lascar și șeful partidului conservator Gh. Gr. Cantacuzino, secundați de representații Iașului, au avut norocul să înzestreze Iașul cu acest element de higienă, înfrumusețare și progres, *apa*.

Cronica „Opiniei" ne vorbește de Iașul viitor ca de un oraș de sănătate, oraș de întreprinderi, de cultură și afaceri, care va rămînea tot vechea, cu aureola istorică de foastă Capitală a Moldovei.

Da, așa este. Insă noi, dorim încă ceva pentru Iași, dacă e vorba ca Iașul să devie oraș de întreprinderi și afaceri, oraș cu viață și cu viitor, precum se cere să tindă a deveni ori-ce oraș modern cu un trecut frumos.

Iașul economic trebuie rîdicat la nivelul Iașului cultural și la nivelul Iașului higienic, sănătos cum va fi la 1910, adecă *după* aducerea apei.

De mult încă s'a preconisat o întreagă serie de măsuri pentru rîdicarea Iașului: S'a vorbit de Curtea de compturi, de Curtea de casație, de Palat Princiar care a și trecut în faza realității; dar nimic nu s'a făcut, nimic, pentru că aceste măsuri nu sunt de cât paliative, nici una nefiind de talie, a folosi, „ilustrului bolnav" —cum cu drept cuvînt a fost poreclit orașul Iași— mîndrului, patrioticului și marelui focar de cultură și romînism-Iașului.

Noi am vorbit și altă dată de această mare chestie, ce va fi și ce trebue să fie Iașul în viitor?

Iașul înainte de toate trebue să fie pururea farul luminos al Românismului, în cursul vremei viitoare, cînd furtuni vor mai fi în oceanul aspirațiilor românești.

Un oraș, pe lîngă lustrul care-l dă cultura, pe lîngă sănătatea care o asigură higiena, are nevoie și de bogăția care o dă întreprinderile mari comerciale, bogăția avînd rolul ei în oțelirea caracterelor și puterea de resistență în timpuri de restriște, în timpuri grele pentru neam.

Și acest lucru nu se poate capata de cît prin o mare mișcare comercială.

Fruntașii Iașului și ai partidului conservator, Primarul Iașului și cetățenii lui să facă a se da Iașului și ceia ce-i lipsește, acum în primul rînd — *viața Economică*.

Cine are o soluție mai bună pentru realizarea acestui ideal să o spună. Eu n'am de cît una singură: *Iașul — Zonă liberă*.

G D. Șerban.

Casa spitalelor

Nu mai trebuește subliniată osebita dragoste ce o nutrește veneratul șef al patidului conservator pentru sănătatea publică.

Cînd acum un an, un fruntaș al științei d. profesor doctor Toma Ionescu, arătase camerei, cu prilejul desvoltărei importantei sale interpelări asupra stărei sanitare, cît de enormă este mortalitatea în comunele rurale, mai ales, ministrul de interne în respunsul seu, arată că va da chestiunei toată atențiunea sa și cum d. George Gr. Cantacuzino execută repede angajamentele ce le ia, a stăruit imediat pentru realizarea loteriei de stat, al cărei venit l'a destinat spitalelor și creărei de spitale rurale.

Alimentarea orașului Iași cu apă și canalizarea lui, erau două chestiuni prea importante pentru salubritatea orașului.

Aceste chestiuni au cîștigat osebita atențiune a șefului nostru și au putut fi duse la bun sfîrșit.

Corespondentul nostru ne comunică astă-zi, că în ultimul consiliu de miniștri s'a aprobat proiectul presentat de ministrul de interne, relativ la crearea unei case a spitalelor.

In afară de spitalele comunale și acele ale eforiilor, toate celelalte din țară vor trece sub administrația centrală a casei spitalelor.

Prin aceasta se va da o conducere uniformă tuturor spitalelor și averile lor vor putea fi conduse și controlate mai deaproape.

Acest interes pe care d. Cantacuzino îl poartă sănătății publice, face multă cinste veneratului bărbat de stat.

CATE-VA NOTE

O mică osebire.

Inainte de a muri, Goethe „ceru mai multă lumină".

Spre a nu muri, o societate locală dă mai puțină lumină și încasează mai mai multe parale de cît trebue.

*

Ministrul instrucțiunei n'a dat încă deslegare votului relativ la alegerea decanului facultății de medicină din localitate.

D. doctor Bogdan și-a exprimat ieri mirarea asupra acestei întîrzieri:

— Eu, a zis faimosul dr., m'am surmenat cu „vorba aceea" și... ministrul a obosit!

*

A propos de d. profesor Bogdan. D-sa este redactor la reclamele-cataloage ce-și face vinul Mariani. Catalogul cuprinde părerea profesorului ieșean asupra vinului franțuzesc și, spre evitare de confuzie, și portretul doctorului.

Mariani, recunoscător, aflînd despre „vorba" rostită de d. Bogdan, i-a trimis imediat 10 sticle cu vin, care, „redă puterile și tinerețea."

*

Dacă este adevărat că vaporul Principesa Maria" este rău construit, apoi pricepem supărarea celor de la „Epoca".

E un proverb german care glăsuește: „șoarecii părăsesc corabia ce se înecă".

*

D. P. P. Carp s'a declarat aprig partizan al naturalizărei evreilor.

D. Carp a scăpat, însă, de ori ce atac și ori ce suspectare a acestei idei a d-sale.

Doar n'are să-l înjure *Epoca* și pe d. Carp.

*

D. D. Sturza a vorbit și la Galați, fiind-că d. Sturza a ajuns un fel de marș care nu poate lipsi de la nici un „concert" liberal.

La Galați șeful liberalilor a avut o notă nouă: că domnii T. Ionescu și Bădăreu sunt frați de cruce cu Fischeriștii.

Faptul dovedește că d-nul Sturza, care desprețuiește tot ce fac fruntașii conservatori, ie frate de talăs cu Pierre Solomon.

*

Patriotul publică un articolaș foarte picant intitulat „leacul Ninettei".

Ninetta pare a fi o delicioasă provincială, care comite poesii într'un ziar de la Buzeu.

Ninetta are un leac: cîntarea. Ori cum fie omul trebue să cînte. Să cînte, în special, atunci cînd l'a pălit norocul și are un loc viran.

Dacă și Ninetta *Patriotului* are loc viran?!

*

Meseriașii au ținut ieri o întrunire la București. La acea întrunire s'a vorbit despre apă și s'a strigat; „la Iași, să mergem la Iași".

Și bieții franțuji cînd au strigat „la Berlin, la Berlin", au eșit prost al dracului.

OAMENI ȘI LUCRURI

PROVIDENȚA...

E posibil ca odată cu rîndurile aceste să apară în ziar și rezultatele principale ale celei a doua trageri a lotăriei *noastre*,—lotăria filantropică a Statului Romîn.

De la o clasă la alta, de la o tragere la alta, emoțiunile, de sigur, merg crescînd; speranțe tot mai mari, iluzii tot mai puternice se leagă de cîștigurile mult așteptate, a căror combinațiune e întocmită—firește—așa feliu, încît să lege din ce în ce mai mult sufletul și gîndirile, atenția și interesul de problema întunecoasă a norocului, a cîștigului.

A cui va fi de astă dată favoarea soartei? Cărui muritor se pregătește, în misterele nepătrunse, nespus de plăcuta și de dorita surpriză a unei subite înbogățiri? Asta vom vedea-o în curînd. Ca prin vis—va pătrunde, din nou, fericirea în cîte-va căminuri; se va preschimba prin ajutorul baghetei magice a ursitei starea cîtorva locuitori ai țării. Dar cine, cine sunt? Aceasta e partea de taină, partea care aparține necunoscutului absolut,—viitorului, chiar dacă viitorul acesta însamnă o singură clipă,—o învîrtitură de ruletă....

Acum cîteva săptămîni orașul nostru avu plăcuta veste că norocul a favorizat pe cîți-va din ai lui. O simplă coincidență, negreșit, — o întîmplare, precum tot o întîmplare fu că acele însemnate cîștiguri au aparținut uneia din multele noastre colectări: Providența.

In toate fenomenele vieței domină încă încă întîmplarea,—pe care filosofii tuturor timpurilor o denumiau „fatalitatea". Nu e insă mai puțin adevărat că întîmplările acestea ne suggerează și ne stăpînesc; ele ne inspiră și frică și încredere, și grije și speranțe, și jale și entuziasm. Noi zicem cu dispreț: „o întîmplare"—dar în taina sufletului ne închinăm acestei desprețuite noțiuni și ne conducem după indicațiile ei. Sunt convins că din ziua cînd „Providența" a avut „șansa" de a procura cîștiguri—toți trecătorii se opreau, ademeniți, înaintea vitrinelor ei, oprindu-și ochii și speranțele asupra norocoasei colecturi, — precum am făcut și eu, precum vom face același lucru cu ceilelalte care vor afișa, la rîndul lor, însemnate cîștiguri,—daruri ale neînțeleseputeri căreia oamenii îi zic... Providența.

Căci de-apururi oamenii trăesc sperînd...

Rodion

Invățămînt profesional sau științific?

Iată întrebarea care se poate pune cu privire la Universitățile noaste, iată întrebarea la care trebue să răspundă ori ce lege relativ la reorganizarea învățămîntului superior și care precizează în acelaș timp, natura reformei d-lui C. Disescu. Dacă legea d-lui Disescu consacră principiul învățămîntului profesional, ea este o repetare inutilă a legei trecute, dacă ea consacră principiul învățămîntului științific, ea este un mare pas înainte, reprezintă un real progres, de mult așteptat, de mult dorit. Ne vom mărgini observațiunile noastre cu privire numai la facultatea de Drept. Aci se simte mai mult de cît ori unde, influența dezastroasă a învățămîntului profesional.

Ce au produs facultățile noastre de Drept? Profesioniști. Advocați buni și magistrați buni. Care e mișcarea științifică juridică ce au determinat ei în țară? Cu cîte-va onorabile excepțiuni, ea poate fi considerată ca nulă. D-l D. Alexandrescu e poate singurul, care a subordonat interesele particulare unei munci științifice, de un ordin mai înalt. Restul, talentele netăgăduite care fac podoaba barourilor noastre, n-au scris și n-au putut scrie. Nu e însă nimeni de învinuit.

Sistemul legei vechi înădușea ori-ce chemare științifică, nu punea la îndemâna studenților în Drept, de cît acele principii de care se puteau folosi în practica profesională. Lipseau principiile cârmuitoare, lipseau principiile fundamentale, lipseau ideile cardinale, fără de care nu se poate scri o carte, un articol de revistă judiciară.

Și cum ar fi putut să fie alt-fel, cînd legea veche impunea aceluiaș profesor să predea Dr. Internațional privat, Dr. Internațional public și, ca culme, și Filozofia Dreptului, când Procedura civilă se predă cu Dreptul Penal și Procedura Penală, de acelaș profesor?

Era omenește imposibil de a se preda serios unul din aceste trei obiecte care cădeau în sarcina aceluiaș profesor. La Berlin, Dreptul natural este considerat a avea o atare însemnătate, în cât studenții facultății de Litere chiar, urmează cursurile și trec examenele de Drept natural.

Cunoștința aprofundată a principiilor de Drept natural, conduce întreaga mișcare științifică juridică a Franței și Germaniei, Studiind această ramură a putut ajunge Ihering la teoriile cu care a reîntinerit știința Dreptului în genere și a Dreptului roman, în special. Pe aceiaș cale Planiol a ajuns la concepțiuni nuoi, renovând diferite materii din Dreptul civil. Pe aceiaș bază s'a perfecționat și se perfecționează tot Dreptul penal. Și la noi acest obiect era considerat de mâna 10-a, fiind pus în program cu alte două obiecte alături. Adevăratul scop al facultății de Drept, era rău înțăles de legea veche. Legea d-lui Disescu are marele merit de a înlătura modul defectuos de repartizare a materiilor și a'l înlocui printr'un sistem mai larg și mai conform cu progresul realizat de timpurile moderne. Invățămîntul științific, care este baza reformei d-lui Disescu, este obiectul de mîndrie al Germaniei și al profesorilor ei. Iată ce zicea *Von Sybel* într'un discurs de inaugurare:.

Universitățile noastre sunt superioare altora, pentru că ele nu sunt simple școala; ele aunt **laboratoriile științei**, căci o continuă producțiune științifică trebue să fie sufletul învățămîntului.

Iată ce spune și Ahrens, un alt gînditor de o desăvârșită competență în această Direcție:" Universităților le incumbă în prima linie misiunea de a fi în învățămînt reprezintarea vie a universalității cunoștințelor omenești, de a expune știința în ultimele-i principii și de a studia diferitele obiecte în legătură cu arborele enciclopedic al științei generale, de a inița tinerimea la isvoarele supreme ale adevărului, binelui și a dreptului, formându-i caracterul—" etc.

Ce se putea realiza din toate aceste desiderate sub legea veche?

Cînd putea să pue în relief cuceririle spiritului omenesc în justiția internațională, profesorul care era nevoit să predee Dr. Internațional cît mai sumar posibil? Abea avea timpul și putința de a-i schița materiile principale. Și când ne gîndim că atenția întregei Europe este astă-zi îndreptată asupra Dr. Internațional, că jurisconsulți de talia unor Martens, Renault, Asser sunt glorii ale țărilor lor, și considerați apostoli ai Păcei, pen-

tru munca lor în aceste direcţie! Arbitrajele internaţionale preocupă lumea ştiinţifică în aşa grad, în cît fie care arbitraj, provoacă o literatură juridică proprie. La noi nu cred să fie un licenţiat în Drept, care să aibă o idce precisă de rolul extrem de important ce'l joacă astă-zi arbitrajul internaţional.

Şi nu e vina nici a studentului, nici a profesorului. Cu actuala lege, este imposibil de a se face mai mult de cît se face.

Din acest punct de vedere, legea d-lui Disescu este o utilitate mai presus de ori-ce contestaţie. Spirit larg, înzestrat cu o mare pătrundere, minte bogată şi bine cultivată, d-l Disescu a simţit lacunele învăţămîntului nostru profesional şi a căutat a le remedia prin actualul proect.

Suntem obiciunuiţi cu toţii a vedea, însă, chiar reformele netăgăduit bune, obiectul celor mai violente atacuri. Culoarea politică a ajuns astă-zi să înlocuiască criteriul de judecată al întregei noastre ţări.

Cu legea d-lui Disescu trebue să se facă excepţie însă.

Pentru cel care vede clar schimbarea fundamentală ce se va opera prin această lege, noua cale pe care îndrumăm tinerimea universitară, tendinţa superioară ce ea întrupează, a ataca această lege din motive de resentiment politic, este a lovi în însăşi interesele ţărei noastre. Legea d-lui Disescu este folositoare şi din punct de vedere ştiinţific şi pedagogic. Ea dă putinţa profesorului căruia i s'a specializat munca, de a face lucrări seminariale cu studenţii săi, de a stabili acea legătură intimă dintre profesor şi student, care poate da direcţiune muncei acestuia, formînd personalitatea viitorului om de ştiinţă. Prin Seminarii va putea aprecia în acelaş timp pe student, în mod direct, va şti de ce puteri dispune. Examenele sunt, în majoritatea cazurilor chiar în facultăţile bine organizate, un mijloc neîndestulător de a cunoaşte pe studenţi. Un student mediocru poate trece examene bune şi un student bun poate fi adesea respins. Lucrările seminariale scot în relief energia, puterea de pătrundere şi concepţiune a fie-cărui student; prin ele profesorul nu se poate înşela niciodată.

Aceasta este încă o utilitate, de o deosebită importanţă, pe care legea d-lui Disescu o va face posibilă.

Dar să nu uităm principala însemnătate a acestui proiect care n'a fost pusă în evidenţă până acum.

Să nu uităm că rolul cel mai mare pe care îl vor avea în viaţă actualii studenţi în drept, rol care implică o răspundere gravă, este acela de viitori legislatori. Actuala lege impune o predare a materiilor care implică desvoltarea spiritului *de sinteză* a studentului, în mod parţial, prevăzînd cursuri de sinteză la facultatea de Drept şi în mod general, făcînd un tot armonic din diferite facultăţi ale Universităţei noastre.

Formarea spiritului de sintesă va folosi de alt-fel nu numai viitorilor legiuitori, ci chiar viitorilor profesionişti.

Magistratul îşi va putea înalţa fruntea deasupra legei, interpretînd-o lung şi echitabil, iar advocatul va putea crea jurisprudenţele necesare pentru mersul înainte al unei bune justiţii. Iată într'un palid rezumat, foloasele viitoarei legi a d-lui C. Disescu. O coincidenţă fericită a făcut ca raportorul acestei legi, să fie d. *Alexandru Bădăreu*, el însuşi un distins legislator. Privita prin prisma acestui om superior, reforma d-lui Disescu se presintă Camerei cu cele mai bune garanţii de isbîndă. Autorul legei contenciosului şi a reformei codului civil, va presenta parlamentului opera d-lui Disescu şi o va susţine cu puterea de convingere pe care i-au dat-o totd'auna reformele de valoare. Acesta este primul succes al nouei reforme şi el legitimează aşteptarea celor alte.

Lear.

„Opinia" în Provincie

Adjud, *4 Februarie 1907.*

Societatea tinerilor sionişti „Ezra", din orăşelul nostru, întrunindu-se în ziua de 3 c. în saloanele d-lui Berl Zingher, hotelier, presidaţi fiind de simpaticul nostru tînăr Mendelsohn, asistat de J. Jancovici casier, Js. Abramovici secretar, şi M. Pechet membru, cînd urma a se discuta chestiunea intrebuinţărei sumei nete remase de pe urma balului dat în seara de 27 Ianuarie crt.; Apar la un moment dat în salon D-nii Benjamen Solomon, Froim Jancovici şi Mendel Mendelsohn, membrii ai aceleiaşi societăţei şi pe motiv, că n'au fost publicaţi în Gazete, că au asistat la Bal, restoarnă masa stricînd'o în bucăţi, rup faţa de masă, sfarămă pahare şi alte obiecte şi profitînd de un moment cînd toţi remase uimiţi în faţa acestora, ei sustrag arhiva societăţei şi o rup de fugă.—

Aflu mai tîrziu că în urmă consultului ce au avut aceşti scandalagti D-l Haim Rottmann care pusese la cale cele de mai sus, a hotărit ca archiva s'o inainteze *Parchetului*. Aştept urmările şi voi ţine în curent pe cetitorii noştri cu finitul acestui drame care e viu comentată în orăşel,

Missu.

CRONICA MUZICALA

VERONIQUE

Operă comică în 3 acte de Messager.

De cîţi-va ani încoace, opereta tinde a dispare de pe firmamentul artei muzicale franceze. Pe de o parte piesele maistrilor vechi nu mai sînt reluate şi altele noui nu vin să le iee locul, iar pe de alta numărul aşa numitelor „opera-comique" devine din zi în zi mai impunător.

Prinsă între marea operă şi opera comică, rolul operetei devine inutil neavînd la cine se adresa. Genul mai uşor de producţie muzicală, acela care se adresază la publicul de odinioară al operetei, îl găsim mai complicat şi tot atît de uşor, în opera comică, iar genul cu desăvîrşire superficial e cuprins în cunoscutele „chansons" pe care francezul le gustă cu mai mult entuziasm de cît ori-ce alt produs muzical.

Cu toate acestea. tot mai răsar, ici-colea, palide licăriri ale geniului de odinioară.

Véronique, o creaţie de dată recentă, e una din acele lucrări cari par menite a marca o epocă.

Maestrul a pus o deosebită grijă în orchestraţie, care pe alocurea devine delicioasă, dar care aminteşte atît de bine tecnica şi amănunţimile orchestrale ale lui Massenet! Fondul în mare parte aminteşte muzica lui Grieg, iar întru cît priveşte forma cine nu a pomenit numele părintelui operetei franceze, marele Offenbach?

In adevăr marea arie din actul II-lea, Pousse... pouse, e o notă personală dar... e un „cantique", o melodie modernă, absolut modernă, care, nu evocă timpul în care se perindează acţiunea.

Acel frumos andante, mi minor cred-admirabil, nu aminteşte un andante similar a uneia dincele mai frumoase piese ale lui Offenbach? E o notă personală, e un fond aparte, dar forma, fraza, totul nu e absolut Offenbach?

E just, caracterul piesei în genere e aproape personal. Aici nu găsim acea notă frivolă ce domină în mare parte opera lui Offenbach şi mai mult, e de remarcat oare care ingenuitate, care nu întîrzie a-şi produce efectul.

Lucrarea e... plăcută, dar nu e operă de artă. O serie de reminiscenţe.

Printre interpreţi, d. Corin, un bun bariton—aşi zice tenor eroic—artist cu frazare excelentă, a cântat cu mult lirism în duetul „Pousse... pouse" şi a escelat mai ales în „andante", cu acel frumos şi plin *la* şi cu inteligenta transiţie. Domnişoara Hilbert, bine mai ales în quartetu din actul I-iu şi în duetul din actul II-lea. E o bună diseuse, dar nu e frază de ansamblu, modul ei de a zice. D-şoara de Kiercour, o bună voce de mezzo-soprană, cu mijloace restrînse însă, face bună figură graţie jocului seu şi siguranţei în intonaţie; nu însă tot atîta siguranţă în emisiune.

In quartetul din actul III-lea d-na Degoyon şi d. Dubuisson aduc nota la comică.

Spectacolul de Sîmbătă seara, învederează tendinţa de dispariţie a operetei, pentru care maestri de talia lui Messager, nu găsesc de cât reminiscenţe şi ici-colea mici melodii cari nu fac parte din complectul piesei, de cît doar prin legătura armonică.

A. I.

Litere-Ştiinţe-Arte

In seara de Miercuri, 7 Februarie, va avea loc o audiţiune corală dată de excelentul cor al Mitropoliei, sub conducerea şefului său D. Dimitriu, harnicul compozitor, cu ocazia zilei onomastice a I. P. S. S. Mitropolitului Moldovei.

Programul cuprinde mai multe bucăţi armonizate şi aranjate de D. Dimitriu, „Lugojana" de I. Vidu şi altele. Iar ca incheiere un număr senzaţional: „Calcă, Romîne", marş din opera „Olteanca" a maestrului Ed. Caudella.

*

Hotărît lucru, suntem în anul filantropiei. Pînă şi opereta—nu vorbim de cea care a plecat, ci de a lui Niculescu-Buzău care soseşte—face sacrificii şi va juca Vineri seara, 9 Februarie, delicioasa bucată „Moştenitorii veseli" în folosul „Vetrei Luminoase" de sub patronagiul M. S. Reginei.

*

D-ra Agata Bărsescu a promis concursul, pentru reprezentaţia piesei regretatului Spiru Prasin, „Myriam din Magdala".

*

A apărut No. 3 din „Convorbiri" noua revistă literară de sub direcţia d-lui Mihail Dragomirescu. Revista continuă a fi interesantă, variată şi elegantă. Directorul „Revistei" îşi continuă studiul: „Trei scriitori: Cerne, Sadoveanu, Iorga".

*

Academia franceză numără doi academiciani noi. Istoricul Ségur a ocupat scaunul vacant al lui Rousse; iar Maurice Donnay postul lui Albert Sorel. Lupta a fost mai grea pentru acest din urmă scaun, de oarece au candidat şi Marcel Prévost, cunoscutul romancier şi René Doumic, excelenţul critic. Domay însă a dat, în ultimii ani, destule garanţii de cumineţenie înaltei aristocraţii care tronează încă în Academie.

*

Giosué Carducci cel mai mare poiet contemporan al Italiei a murit în adîncă bătrîneţe. Acum de curînd genialul cîntăreţ obţinuse marele premiu Nobel. De abia în ultimul timp s'au făcut primele traduceri în romîneşte din poeziile lui Carducci.

*

Opera „Salomé" pregătită şi montată cu o excesivă îngrijire la New-York, a fost în mod subit întreruptă, pe temeiul unei porniri contra lucrării lui Wilde, —căruia se datoreşte celebrul text de operă. In fruntea adversarilor era milionarul P. Morgan.

Incă un triumf al „moralei" în America,—după procesul cîntăreţului Carusso.

*

Dl. M. Barbu, un violonist eminent fost elev al d-lor Caudella şi Theodorini, va da un concert la teatrul Naţional, în seara de 21 a. c.

*

Incepînd de Mercuri 7 Februarie 1907, se vor ţinea în Aula Universităţei din Iaşi o serie de conferinţi asupra oamenilor mari, care au contribuit la înaintarea culturală şi socială a omenirei. Seria conferinţelor e următoarea:

Mercuri 7 Februar Dl. Prof. P. Râşcanu, va vorbi despre „Cuza-Vodă"

Mercuri 14 Februarie Dl. Prof. Dr. G. Demetriade, va vorbi „Asupra a doi medici romîni" (Dr. L. Russ sen. Dr. V. C. Davila).

Mercuri 21 Februarie Dl. Prof. D. Pompei, va vorbi despre „d'Alembert".

Mercuri 28 Februarie Dl. Prof. Dr. G. Proca, va vorbi despre „Pasteur".

Mercuri 7 Martie Dl. Prof. P. Bujor, va vorbi despre „Darwin".

Mercuri 14 Martie Dl. Prof. Dr. Manicatide, va vorbi despre „Virchow.

Mercuri 21 Martie Dl. Prof. Dr. I. Simionescu, va vorbi despre „Goethe" ca naturalist.

Mercuri 28 Martie Dl. Prof. I. Găvănescu, va vorbi despre „Fichte".

Mercuri 4 April Dl. Prof. Dr. E. Juvara (subiect reservat).

Conferinţele vor începe precis la 8 jum. p. m., terminându-se sigur la 9 jum.

Pentru întimpinarea cheltuelilor şi pentru mărirea fondului Universitar s'au stabilit următoarele preţuri de intrare: Locul de jos: 50 bani, cel de sus: 30 bani.

Biletele se găsesc la agenţia teatrală „Thalia" (Otel Trajan) şi la portarul Universităţei, în sara conferinţei se vor găsi la intrarea în Aulă.

Informaţii

In consiliul de miniştrii de vineri s'a aprobat un proiect al ministrului de interne relativ la crearea unei case a spitalelor.

Casa spitalelor va fi administrată de un delegat al guvernului, un delegat al direcţiei generale a serviciului sanitar şi unul al facultăţilor de medecină.

Toate spitalele din ţară, cu excepţia celor comunale şi ale eforiilor, vor trece sub administraţia nouei instituţiuni.

M. S. Regina, neobosită bine-făcătoare, plănueşte crearea unui institut de educaţiune pentru fiicele de militari.

Sesiunea parlamentară, care, dupe lege, se încheie la 15 c. va fi prelungită, se crede, încă cu o lună.

D. A. A. Bădăreu s'a întors ieri seara la Bucureşti.

La inceputul lunei Mart va avea loc concertul dat de d-ra Popazu, o apreciată pianistă, cu concursul D-na Gemma Mezetti.

D. Căpitan în rezervă Cerkez a ţinut sămbătă la amiază o conferinţă la cercul militar din Iaşi vorbind despre „Resboinl vechiu şi modern, din punct de vedere tactic şi strategic".

Subiectul interesant şi expunerea clară a conferinţiarului i-au atras aplauzele auditorului.

Comuna Roman este pe punctul de a incredinţa lucrările pentru alimentarea oraşului cu apă aceleaşi societăţi cu care a contractat şi comuna Iaşi.

In cursul săptămînei viitoare se vor pune bazele pentru crearea unei fabrici de tricotage, în Iaşi, cu un capital de 200.000 lei.

Domnii P. Poni, Ath. Gheorghiu şi căpitan Costandanche, cari au fost la întrunirea de eri din Galaţi, ca represintanţi ai partidului liberal din Iaşi, s'au întors azi.

D. D. A. Sturza a vorbit şi la acea întrunire şi a avut o notă nouă: domnii Take Ionescu şi Bădăreu sînt fraţi de cruce cu Fichereştii!!!!

D. Dr. Hurmuzescu, secretarul general al ministerului şcoalelor, s'a întors ieri la Bucureşti.

D. C. Arhiri, administrator financiar al judeţulu Vaslui şi Cornea, administrator la Roman, au fost transferaţi unul în locul altuia.

Inplinindu-se trei luni de la chemarea sub drapel a noilor recruţi, comandantul reg. XIII, d. Colonel Tarnoschi, a început astă-zi inspecţiunea acestor recruţi.

Următorii învăţători din seria a II-a reuşiţi la prima probă au fost admişi la a doua probă „Convorbiri", care va avea loc în ziua de 5 Februar ora 2 p. m., în localul revizoratului:

Argirescu Ecat., Botez Gh., Bondescu I., Braşoveanu Gh., Brătilă I., Bratoşiu N., Bonciu Radu, Bonciu Ecat., Bejenariu G. D., Bahuuş I., Beldie I., Băbuşanu I., Bălăbănescu B., şi Bălăbănescu Maria.

Tribunalul a condamnat la 15 zile arest corecţional pe individul Matei Anton care în noaptea de 28 Ianuar a ultragiat pe jandarmul Gh. Hriţcu.

Dl. Hubert Iosef impiegat cl. II-a la administraţia căilor ferate, a fost avansat pe ziua de 1 Februar ca impiegat cl. I pe lîngă aceiaşi administraţie.

Eri s'au întrunit funcţionarii inferiori ai serviciului Sanitar şi au pus bazele unei societăţi cu numele „Uniunea".

In ziua de 20 Februar la ora 11 se va ţinea licitaţie publică la prefectura de judeţ pentru darea în exploatare pe termen de 5—10 ani, a carierelor de piatră de la Păun, Coasta Bîrnovei şi Buza Dealului, din acest judeţ.

Reamintim că la 8 Februar se va da la teatru, în beneficiul D-lui V. Cuzinski, *Sinziana şi Pepelea.*

Publicul arată osebit interes acestui spectacol, care, montat de Cuzinski şi dat în beneficiul lui, promite a avea un succes enorm.

*

La 15 c. *Stingerea* în beneficiul d-lul Bulfinsky.

Preţuri populare.

La 12 c. va avea loc la teatrul naţional o representaţie populară cu piesa Manasse de Ronetti Roman. D. Toneanu, va ţine rolul lui Zeilig Schor.

La 8 Februar se va săvârşi la Fălticeni căsătoria domnului Marc Iuster, fiul d-lui Leon Iuster, mare proprietar, membru al partidului conservator, cu d-ra Rachel David.

Urări de fericire.

Corespondentul nostru din Bucureşti ne-a comunicat, că în ultimnl consiliu de miniştrii s'a admis prezentarea proiectului referitor la modificarea casei pensiunilor.

Expunerea de motive care însoţeşte acest proect de reformă arată că din datele culese şi tablourile de calcule intocmite rezultă că izvoarele casei generale a pensiilor trebuesc sporite cu 1 milion.

Acest spor va fi suportat jumătate de stat şi cealaltă jumătate de către judeţele şi comunele cu una la sută din veniturile lor.

Statul va da în 1908-1909 numai 250 mii lei, în anul budgetar următor iarăşi 250 mii lei şi apoi cîte 500.000 lei pe an.

Contribuţia judeţelor şi a comunelor va începe de asemenea de la 1 Aprilie 1908.

Eri s'au întrunit membrii Cercului didactic convocaţi pentru a 3-a oară, ca să se pronunţe asupra demisiunei irevocabile a comitetului.

Primindu-se demisia au fost aleşi în noul comitet d-nii: I. Simionescu, St. Popescu, S. Haliţa, C. Meissner, N. Ionescu precum şi d-nele Praja şi Buţureanu

D. *C. Meissner* a fost ales în urmă preşedinte al Cercului didactic.

D. profesor Stoenescu-Dunăre a solicitat un concediu la ministerul instrucţiunei având intenţia de a pleca la Paris până la finele anului şcolar.

Proiect de lege

pentru

Modificarea mai multor articole din legea asupra învăţămîntului superior

LEGEA MODIFICATA

Secţiunea III

Corpul profesoral Universitar

Art. 77. Dispoziţiunile art. 39. 40. 43. 44. 46 şi 50 bis din legea învăţămîntului se aplică şi profesorilor şi agregaţilor universitari.

Profesorilor universitari se aplică de asemenea art. 40 bis, din legea învăţămîntului secundar şi superior.

Art 78: Pedepsele disciplinare la care pot fi supuşi profesorii şi agregaţii universitari, sunt cele enumărate la art. 47 din această lege, afară de cea de la aniliatul c). Dintre dînsele, ministrul, cu avizul conform al consiliului permanent de instrucţiune, poate pronunţa contra unui profesor sau agregat pe cele de sub alin. a) şi b). Celelalte pedepse se pot pronunţa de comisiunea de judecată prevăzută la art. 49 din această lege şi în formele prevăzute acolo.

Art. 79. După trei-zeci de ani de serviciu un profesor sau un agregat universitar poate fi pus la pensiune din oficiu. Pentru aceasta, ministrul va cere mai întîiu avizul senatului universităţii unite cu colegiul profesorilor facultăţei respective. Acest avis se va da prin vot secret cu uile şi fără desbatere. El se va înainta apoi consiliului permanent de instrucţiune care se va pronunţa definitiv.

In cas cînd avisul universităţei este negativ' ministrul în interesul învăţămîntului, poate cere din nou avisul universităţei după trecere de un an de la ultima provocare,

După 34 ani de serviciu împliniţi, profesorii şi agregaţii universitari pot fi puşi la pensie de oficiu de către ministrul instrucţiunii publice cu avisul conform al Consiliului permanent·

După vârsta de 70 de ani împliniţi punerea la pensie din oficiu a profesorilor universitari şi a agregaţilor este obligatorie.

Profesorii universitari trecuţi la pensiune în virtutea acestui articol vor păstra titlul de „profesori universitari".

Art. 80. Postul de profesor universitar este incompatibil cu acela profesor secundar sau de direltor de şcoală secundară. Incompatibilităţile acestea nu există peutru agregaţi.

Art. 81. Profesorii universitari vor primi leafă de 550 lei pe lună afară de cei de la facultăţile de litere şi ştiinţe care vor primi leafă 650 lei pe lună.

Lefile profesorilor şi agregaţilor universitari sunt supuse grdaţiunii conform art. 37.

Nimeni nu poate ocupa două catedre universitare, afară de cazul suplinirei, prevăzut la art. 68. Catedrele suplinite se plătesc cu leafa prevăzută pentru agregaţi.

Profesorli şi agregaţii care vor avea dirige un institut, un laborator sau seminar, vor mai primi o diurnă, de 200 lei pe lună. Directorii laboratoriilor de pe lîngă catedrele de clinice nu vor fi plătiţi.

Salariile şi diurnele prevăzute în acest articol se vor micşora cu 20 la sută pentru suplinitori.

Secţiunea IV

Administraţiunea interioară a universităţilor

Art. 82. Fiecare universitate se administrează de către un rector, numit prin decret regal pe termen de trei ani, din o listă de trei persoane alese de consiliul universitar dintre profesorii în activitate.

Rectorul este reeligibil. El are o diurnă de 270 lei pe lună.

Rectorul trebue să aibă vrîsta de 40 de ani şi să fi servit cel puţin 8 ani ca profesor universitar.

Art. 83. Afacerile interioare ale fie cărei facultăţi sunt conduse de către un decan, ales de consiliul facultăţei dintre profesorii ei în activitate, pe termen de doi ani, şi confirmat prin decret regal.

Decanul este reeligibil.

El are o diurnă de 100 lei pe lună. Decanul controlează regulata frecuentaţie la cursuri şi celelalte lucrări ale membrilor corpului didactic al facultăţei.

El are atribuţiuni disciplinare asupra studenţilor, conform regulamentului.

El are sub autoritatna sa Cancelaria facultăţei.

(Va urma)

Serată costumată

(Cercul militar)

Era de mult aşteptată şi toţi cîţi şi-au promis o petrecere deosebită nu s'au înşelat.

Odinioară, la ast-fel de serate, se simţea un fel de jenă printre participanţi, era o etichetă ce cam desconcerta pe mulţi, căci omul nu se prea simte bine, nu prea poate petrece cum îi place, cînd prea-s strînse şi d'inainte însemnate regulile după care să se conducă.

Acum, din potrivă, la club o mare familie de civili şi militari, care vin acolo cu gîndul să petreacă în cerc intim cîte-va ore, meritata recompensă a unei septămîni întreagă de muncă.

Aseară, bună oară, sala de dans prezinta un aspect drăgălaş şi cochet unde domni, doamne şi domrişoare în grupuri vorbeau şi rîdeau cei ce nu dansau, iar tineretul şagalnic sbura pereche după pereche în ritmul valsului dătător de forţe înzecite. Apariţia măştilor, a travestirilor şi costumelor de tot felul intensifica plăcerea, aţîţind curiositatea nesatisfăcută tuturor, de cît după 12 cînd s'au scos măştile. A fost frumos de tot aseară la club şi celor ce n'au luat parte, le pot spune eu că are după ce se le pară rău, căci ori ce s'ar zice „militarii ştiu să fie drăguţi, la dînşii se petrece bine" cum spunea numai departe aseară o distinsă doamnă. Meritul e al diriguitorilor în frunte cu d-na şi dl. L-t Col. Cernătescu.

Lume multă, remarc în sală: D-na Col. Cernătescu costum naţional, D-na Col. Lupan rochie rose empire perucă blondă, D-na Căpitan Viwosky în costum tirolez, D-na Ninnette Catargi în travesti de paj ca'n timpurile medievale, apoi: D-nele Liteanu, col. Mihăiţă, maior Minovici, Brandia Visinewscky, Lt. Danielopol, căp. Flor, Dogar, Tuffli, D-na Cristodulo plină de antreu, D-na Dr. Conya, D-na Dr. Anghel, D-na Dr. Mârzescu, Tuduri, Lt. Stamboală Teodorescu, D-na cap. Negruţi, Dr. Culianu, D-na maior Anghelescu, maior Vicol, colonel Bunescu, căp. Checais, D-na Comarnescu etc. etc.

D-rele Margareta şi Madeleine Tzony, D-ra Sofie Teodorescu, D-ra Margareta Nicoleanu, Desirée Tuffli, Selten, Beatrice Dogaru, Angelescu, Lina Brandia, Miclescu, Ioan etc.

Domnii: Ing. Cristodulo, dr. Botez în paj, Dr. Anghel, Dr. Stihi, Ing. Bejan, Buznea, Iancuşor Kirilă, Visinewschy, Dr. Mârzescu, Dr. Conya, C. Popovici, Asani, Gheorghin, Popazu, Gal, Catargi Totiţă, Atanasiade, Frandin cu mască etc. D-nii Colonel Mihăiţă, col. Cernătescu. Lupan, Maior Minovici, Vrabie, Dr. Vicol. Cap. Negruţi, Vivoschy, Ghiţescu, Scorţescu, Fărcăşanu, Popovici, Popescu, Checais.

Locotenenţii: Bancof, Stamboală, Linteş, Vlahopol, Slăniceanu, Danielopol. Sub-lt. Popazu, Carp, Vernescu, Cujbă, Lăzărescu, Strat, Manolache etc. etc. şi mulţi încă pe care rebela memorie mă face să-i scap poate.

Lică

Ultime informaţii

Am anunţat că un proces senzaţional ie pe cale de a isbucni între comuna Iaşi şi societatea electrică din localitate, cu sediul central la Nurenberg.

Societatea a reuşit să aşeze ast-fel contoarele, că acestea arată greşit cîtă lumină se consumă.

Graţie acestui sistem, societatea a reuşit să frusteze comuna şi pe particulari cu sume colosale.

Aceste sumi s'ar urca la 100,000 lei anual.

Acum doi ani s'a înfiinţat in Iaşi pe lîngă abator, o fabrică de conserve alimentare.

Creată cu capital belgian, fabrica este representată în Iaşi prin d. inginer Franke.

De-o bucată de timp fabrica a încetat să funcţioneze. Primăria, potrivit convenţiunei, va soma pe societate să reia lucrul, sau, contrar, va întra în posesia fabricei.

Un mare reviriment se observă printre profesorii universitari din Iaşi semnatari ai protestului înaintat Parlamentului.

De rreme ce dl. Dissescu a renunţat la ideia numirei directe a profesorilor la noile catedre şi de vreme ce e dispus a primi amendamantele cari se vor părea bine venite, aceşti domni profesori găsesc că a continua să manifesteze contra proiectului de lege ar însemna a nu mai face operă de profesori universitari, ci de politiciani cari vor să facă jocul opoziţiei.

— Astă seară la ora 8 jum. se întruneşte pentru a doua oară senatul uneversitar şi colegiul facultăţei de medicină pentru a procede la instituirea comisiunei ce să cerceteze lucrările candidaţilor la catedra de chemie biologică de la facullatea de medicină.

Se ştie că sunt inscrişi trei concurenţi dr. Becherescu, Şumuleanu şi Severin.

D. St. D. Popescu, profesor la Seminarul Pedagogic, a fost însărcinat a ţine în localul acestei instituţiuni o serie de conferinţe didactice de geografie, pentru studenţii înscrişi la practica pedagogică.

La primărie se desfăşoară o mare activitate în vederea lucrărilor ce se vor efectua în cursul campaniei viitoare de lucru.

Exproprierele pentru aliniarea străzei Ştefan cel mare se vor face pînă la 23 Aprilie aşa că dărămarea caselor să începe chiar de la această dată.

O parte din lucrări pe locurile unde nu sunt locuinţi cum este de pildă marele loc viran d'îndărătul caselor ocupate de prăvăliile Pollingher şi Kahane, se vor efectua chiar înainte de aceasta dată:

In genere in cursul verei viitoare, se vor efectua atîtea lucrări în Iaşi, în cît de multă vreme se poate spune că nu s'a mai văzut o atît de mare desfăşorare de muncă şi o atît de mare campanie de lucru.

Căci pe lîngă lucrările pentru aliniare şi de aducerea apei, se vor construi antrepozitele, restaura palatul justiţiei, şi marele lucrări de edilitate.

Primarul a oficiat ieri căsătoria d-rei Alexandrina Costandache, fiica d-nei Elena Mavrodi, cu dl. N. G. Străjescu, medic veterinar, fiul d-nei Sofie Voinescu şi al prietinului nostru dl. deputat Străjescu.

Căsătoria religioasă, în cerc intim, a avut loc în saloanele d-nei şi d-lui Stefan A. Negruzzi, cari au fost şi nunii tinerilor căsătoriţi.

Cu trenul de 6 ore, d-na şi dl. N. G. Străjescu au plecat în Italia.

Transmitem tinerei perechi precum şi familiilor, caldele noastre urări de fericire.

Din Fălticeni

Astăzi Duminică, 4 Februarie, a avut loc, la Prefectura locală, alegerea unui Preşedinte al consiliului judeţian, în locul decedatului colonel I. Giurescu. Cu toate frămîntările, reduse de altfel, la o minoritate ridiculă, a reuşit, cu unanimitate de voturi, dl. Ionică Ghiţescu, mare proprietar, inteligent şi de o onestitate bine apreciată, calităţi necunoscute sus zisei minorităţi.

După proclamare, a avut loc un banchet, la care a luat parte întreg consiliul în frunte cu dl. Prefect Stefan Bonachi.

Nu pusem decît felicita pe întreg consiliu şi pe dl. Bonachi, pentru ingeniosul mijloc ce a găsit de a se cotorosi de acei indivizi, a căror trecut e atît de discutat şi care pînă astăzi, păreau a fi *indispensabili*, în politica locală.

DRAMA DIN Str. DE SUS

Asasinat şi sinucidere — Condiţiunile în care s'au petrecut faptele.—Dragostea copiilor.—Iată la 19 ani.—Exagerarea sau groaza de consecinţi.—Obsesiunea morţei.—Wagner ameninţă şi victima rîde.—Moartea încheie toate.

Doi copii, ambii în vrîstă numai de 19 ani, au căzut astă-zi dimineaţă prada morţei—unul asasinat şi celalt sinucis.

Doi copiĭ, îndrăgostiţi, aşa cum iubesc cei care au 19 ani, cu tot focul tinereţei şi exuberanţei vieţei, au căzut la pămînt, cu pumnii încleştaţi şi cu obrajii rînjind, unul în neştire că moartea-i mai aproape de el de cît or-cînd, celalt transformat în asasinul iubitei lui, în distrugătorul aceleia pe care o idolatriza.

Căci un lucru ie sigur, Iosef Wagner, tînăr de o frumuseţe uimitoare, originar din Cernăuţi, în vrîstă de 19 ani împliniţi, lucrător la atelierul de tapiţerie a d-lui Löbel din strada Lăpuşneanu, o iubea la nebunie pe Frosina Mocanu, fată de aceiaşi vîrstă, mică şi zglobie, înfăţişere simpatică şi drăguţă, cum rare-ori se poate găsi un tip în lumea din care ea făcea parte.

Acest lucru îl spun stăpînii, d. şi d-na dr. Boghen, unde Frosina Mocan, era in serviciu, îl spun vecinii, cari priveau cu ochi buni această dragoste, mai cu samă că Iosef luase angajament formal că va lua de soţie pe Frosina, că sora lui Iosef o privea pe aceasta de viitoare cumnată.

Numai aşa se explică că stăpînii au permis liberul acces lui Iosef şi că el a putut veni or-cînd la Frosina neturburat de nimenea.

*

Şi cu toate aceste două detunături de revolver au resunat astă-zi dimineaţă la oara 10 în bucătărie şi cei doi amorezaţi au fost găsiţi scaldaţi la pămînt, în băltoagă de sînge, Frosina cu capul lîngă un dulap, Iosef lungit în dreptul plitei.

Aşa au fost găsiţi de către stăpînii şi vecinii îngroziţi, de către poliţie imediat avizată, de către primul procuror Ghinea Ionescu şi d-rul Imerwol, care a constatat că moartea Frosinei a fost instantanee, de oarece glontele care străbătuse îndărătul urechei stîngi a trecut prin creer iar în ce priveşte Iosef de şi nu expirase încă, nu era nici un chip de scapare căci glontele strabătuse regiunea sabhivodiana şi atinse 6 mari vase.

Ast-fel dar drama s'a petrecut în toiul zilei, la ora 10 dimineaţa, atunci cînd nimenea n'o putea prevedea, mai ales că Iosef nu venise de ieri pe acolo şi că sosise pe scara de serviciu, neobservat de nimene, pătrunsese pe tăcute în bucătărie şi o ucise pe Frosina fără ca ea să bănuiască macar.

Dar cum se explică drama aceasta?

Pentru cei de aproape, pentru acei în curent cu cele petrecute, lucrul apare cu un ce inexplicabil, ca un act de nebunie din partea lui Iosef.

Nimic, dar absolut nimic, nu justifica gestul lui Wagner. Nici un motiv de gelozie—deşi vulgul este gata să vadă totdeauna în aceasta mobilul crimelor pasionate—nici o scenă de natura aceleia care să explice o surescitare atît de mare în cît cine-va să-şi înarmeze braţul pentru a deveni ucigaşul alesei inimei sale.

Dar intervenise un fapt important —pe care după cît se pare, din cauza vrîstei sau a unui dezechilibru intelectual, Wagner îl exagerase foarte mult -care poate să ne dea cheia dramei ce s'a petrecut în sufletul lui Iosef. Frosina îi comunicase acum două săptămîni care are motive să creadă că a devenit mamă,

Ştirea aceasta, după cît ni se spune, a căzut ca un trăsnet pe capul nefericitului Iosef şi-l aduse într'o stare de extra-ordinară surexcitare. Plîngea, el care se vedea tată la 19 ani, în ţară streină, neştiutor de consecinţele ce credea că decurg pentru el, înfricoşat de perspectiva unei mari nenorociri ce cădea asupra capului lui.

Voia să fugă cu Frosina, s'o ducă cu el în ţara lui, să se ştie la adăpost de nevoi şi acolo s'o ia pe Frosina de nevastă.

Dar ea rezista, ea nu voia să se ducă în ţara streină, nu voia să se îndepărteze atît de mult de ai sei de la Ruginoasa şi să plece spre locuri unde nu ştia ce o aşteaptă.

*

Refuzului de a-l însoţi în Austria i-au urmat scene de reproşuri şi de amărăciuni. Dar toate în zadar şi atunci o idee a strebătut în creierul adolescent al lui Wagner. Să moară amîndoi! Şi obsesia morţei făcea ravagii. Fie-care gest, fie-care pas dovedea cît de puternică şi a tot stăpînitoare era această obsesiune. In zadar încerca Iosef să-şi întoarcă gîndul de la această idee, în zadar căuta distracţii în afară de Frosina, în zadar chefurile şi petrecerile — Sîmbătă seară fusese la balul meseriaşilor după chiar îndemnul Frosinei—în zadar toate.

Eri Duminică venise din nou la ibovnica lui şi o nouă scenă de a nu voi să-l urmeze. N'au lipsit nici injuriile nici ameninţările. Dar Frosina rîdea şi rîsul ei sîngera inima deznădăjduitului Iosef.

Inzistase el ca ea să meargă la el acasă eri după amiază—probabil tot cu gîndul ca s'o omoare acolo—dar nu izbutise.

Şi atunci astă-zi dimineaţă, îmbracat în haine de serbătoare, în mînă cu un revolver calibru mare, strebate în bucătărie, se apropie de Frosina care spala nişte blide şi era întoarsă cu spatele spre el şi, atunci poate cînd nefericita credea că vine s'o împace s'o mîngîie, el descarcă un glonte şi o viaţă de om era răpusă.

Incă un moment şi aceiaşi armă ucigătoare va pune capăt unei suferinţi şi unei vieţi şi Iosif va fi găsit mort alăturea de aceea pe care o iubea la nebunie.

Ecouri judiciare.—In sesiunea din Martie a curţei cu juri din Iaşi, se vor judeca—ceea ce nu s'a mai întîmplat de mulţi ani—o serie de procese de delicte electorale.

Domnii Căpitan Patraş, vice-preşedintele delegaţiunei judeţene şi domnii V. Despea şi V. Bagiu, au fost dat judecăţoi pentru un delict electoral ce l'ar fi săvărşit cu prilejul ultimei alegeri din Bucium.

Pentru acelaşi fapt a fost dat judecăţei şi inspectorul comunal V. Constantinescu.

Pentru delict electoral comis în comuna Prisacani, a fost dat judecăţei d. V. C. Petrea.

*

La curtea s. I se judecă apelurile procurorului şi părţilor civile contra sentinţei achităţoare a tribunalului Botoşani, în procesul ce-a fost intentat domnului Is. Beckal, mare neguţitor de ferărie, acuzat de omor prin imprudenţă.

Prăbuşindu-se fereria, în depozitul d-lui Beckal, un om în serviciul prăvăliei, fu omorât şi alţi doi răniţi.

Tribunalul achitase pe Beckal.

*

La curtea secţia II se judecă apelul făcut de neguţătorul Hascalovici, declarat fal t de tribunalul de Neamţ.

*

La judecătoria oc. III s'a cercetat azi procesul de ultraj intentat de un avocat unui funcţionar din grefa curţei.

Judecătorul a condemnat pe avocat la 5 şi pe funcţionar la 10 lei amendă.

*

Din ordinul judecătorului de instrucţie, agenţi de ai Regiei descinseră într'o zi în magazinul d-lui L. Kleiner, str. Panu şi descoperiseră acolo o cantitate de hărtie de ţigară, contravenţiune pentru care Kleiner fu condemnat la 2700 lei amendă.

Tribunalul, primind apelul lui Kleiner, îl achită de amendă pe motivul că autorizaţia de descindere dată de jude e instructor n'a fost suficientă, ci urma a fi întărită de presidentul tribunalului.

Afacerea a ajuns acum la înalta curte s. III, care va cerceta la 16 a. c. recursul ministerului de finanţe.

Voinţa Naţională, se ocupă de alcătuirea comisiunii examinatoare a învăţătorilor pentru înaintarea pe loc, şi critica nedreaptă se resfaţă de la un capăt la altul al notiţei. Dacă dl. Gr. Patriciu, inspectorul şcolar, e scutit de critică, e că-i inspector, deci organ oficial; ceilalţi doi membri însă sunt atacaţi pe faţă. In dl. *Ţilinschi* nu vede de cît pe inspectorul băii comunale, nu şi pe profesorul emerit şi integru, care face cinste corpului didactic; Iar in dl. *Gh. Ghibănescu*, *Voinţa Naţională* nu vede de cît pe deputatul, nu şi pe profesorul de şcoala Normală, carr e cel mai în măsură de a figura într'o comisiune de examen, tocmai al învăţătorilor, ca cel ce de 22 ani a predat cursul numai la şcoala Normală.

Cît despre competinţa celor ce alcătuiesc comisia, e de ajuns a spune că Dl. Gr. Patriciu e profesor de pedagogie, dl. Ţilinski e profesor de ştiinţi, iar dl. Ghibănescu profesor de L. Romînă, tocmai cele 3 materii din care se ascultă candidaţi la înaintare.

Răutatea dar a celor ce au scris notiţa cu atacurile se vede la fie-care rînd.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 5 Februarie

Camera

Bucureşti.—Prezenţi mulţi deputaţi. Se remarcă prezenţa d-lui Al. Marghiloman care s'a reintors din streinătate.

Camera se ocupă de indigenate şi recunoaşteri şi apoi trece în secţiuni.

Sciziune în gruparea junimistă

Bucureşti. — Membrii clubului junimist s'au întrunit ieri seara la clubul lor de aci. Domnii P. P. Carp şi N. Filipescu erau de faţă.

Aderenţii domnului Filipescu au abordat din nou, chestiunea concentrărei.

Au cerut domnului Carp să mai cedeze din pretenţiunile sale şi să nu zădărnicească ideia concentrărei.

D. Carp a declarat că nu cedează o iotă.

Atunci partizanii politici au cerut domnului Carp **să nu se supere, cînd fiecare îşi va lua libertate de acţiune.**

D. Carp a respuns că dă deslegare complectă partizanilor sei şi cu cît va rămînea mai izolat, cu atît se va simţi mai puternic.

Acest respuns al d-lui Carp va avea de resultat o sciziune în gruparea junimistă.

Elementul filipescian va părăsi curînd pe d. Carp.

Plecarea d-lui Take Ionescu

Bucureşti.—*D. Take Ionescu, ministru de finanţe, va pleca Joi la Viena.*

D-sa se reintoarce Duminică în capitală,

Balul Curţei

Bucureşti.—*Joi va avea loc la Palat al doilea bal din sezonul actual. Invitaţiile au fost trimiş de eri.*

LOTERIA DE STAT

— Tragerea de astă-zi —

Bucureşti.—In prezenţa comisiunelor instituite de ministerul de interne, de ministerul de finanţe şi de concesionara loteriei de stat, s'a procedat astă-zi, orele 10 dimineaţa, la a doua tragere a lozurilor.

Numărul **51,722** a cîştigat **20,000** lei;

Numărul *54,626* a cîştigat *1000* lei;

Numărul 2,621 a cîştigat 500 lei;

„ 8,547 „ „ 300 lei;

Numerile 27,011, 11,400, 37,661 au cîştigat cîte 200 lei;

Cîte 150 lei au cîştigat numerile: 2957, 4355, 29,381, 33,530, 58,601, 4485, 6924, 9667, 12.178, 15,809, 20,416, 24,179, 26,442, 30,305, 33,477, 34,841, 34,790, 42,117, 48,434, 54,477, 54,901 şi 85.

Interpelarea d-lui Sturdza

Bucureşti.—Cercurile politice aşteaptă cu o vădită nerăbdare data cînd d. Dim. Sturdza îşi va dezvolta interpelarea cu privire la cazul Grozea.

Se zice că d- Gen. Manu, ministrul de războiu, va sili cu această ocaziune pe bătrînul şef al liberalilor, să se explice asupra acuzaţiunei aduse la întrunirile liberale că se fură în armată şi că va dovedi că în timpul cît d. Sturdza a fost ministru de războiu, un căpitan a fost reformat pentru caz de boală în 1901, în conf. cu art. 17 deşi prezentase certificate din partea d-lor dr. Buicliu şi Marinescu, că este perfect sănătos.

Curtea a anulat acel decret şi a hotărît ca acel căpitan să fie re primit în armată.

Viitoareie întruniri liberale

Bucureşti.— D. Dim. A. Sturdza a anunţat la Galatz că viitoarele întruniri liberale vor avea loc la Brăila şi apoi la Iaşi.

Se vede că d. Dim. Sturdza speră că pînă atuncea armonia va fi pe deplin restabilită în sînul liberalilor ieşeni.

D-rul Noorden în capitală

Bucureşti.— Celebrul profesor dr. Noorden a sosit astăzi dimineaţă în Capitală, adus fiind spre a consulta pe d-na General Lahovary care se află greu bolnavă.

Profesorul Noorden va fi primit şi la palat.

Viitorul prefect de Vaslui

Bucureşti.—*In urma unei înţelegeri intervenite între d-nii Eug. Donici şi Mavrocordat ca să recomande d-lui Cantacuzino ca viitor prefect de Vaslui pe d. Eug. Miclescu, actualul suprefect.*

Se pare că d-sa va fi numit prefect.

Legea d-lui Disescu

Bucureşti.—După toate probabilităţile Camera va lua Luni în discuţie proectul de lege al d-lui Disescu pentru reorganizarea Universităţilor.

Deraiare

New-Iork.—Un tren electric a deraiat ieri, în timpul cînd avea o viteză foarte mare.

Două zeci persoane au fost omorîte şi cinci zeci şi una rănite.

Nu s'a stabilit încă identitatea persoanelor ucise.

Jeune savant de Budapest sachant à fond le hongrois, l'allemand, le français, l'hébreu et parfaitement l'italien, l'anglais, le latin et le grec, ainsi qu'un peu de roumain, cherche situation journal.

Donnerai aussi lecons.

S'adresser à l'administration, sous les initiales S. F.

Acordor şi reparator de piane

Subsemnatul aduc la cunoştinţa Onor public că după o lungă experienţă ca lucrător special în cea mai mare fabrică de Piane din Italia Giusseppe Molla, Torino, m'am stabilit în acest oraş unde mă angajez a ***repara şi acorda*** Piane, Pianine, precum şi a scurta Piane lungi şi a le modifica, repar cel mai stricat Piano atît înteriorul mecanismului cît şi exteriorul şi clapele. Pot aplica la ori ce Pianina un mecanism de Pianola etc. etc, Rog onor. Public a mă onora cu ori ce lucrare de acest fel şi asigur de perfectă mulţumire. Cumpăr şi vînd Piane de ocasiune.

Cu stimă ***P. Getti***

Adresa Magazinul „România Muzicală" str. Lăpuşneanu 24.

Domiciliul: str. Carol No. 43.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseşte cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie FRATII KONYA.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitatiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigilĕza capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.
n Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Sansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta"

LOIZA

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi, —*strada Stefan-cel-Mare*— **Iaşi.**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repezi

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raymd GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

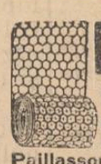

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 30
Porte-Bouteilles, pour 200 Places.....	3 »

Envoi Franco de l'Album sur demande

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6fr 50
R. GARIEL
2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix : 0f 50c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rind în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV. -No. 65.—Mercuri 7 Februarie 1907.

Al 9-lea MINISTER

Ministerul Clémanceau în Franţa a înfiinţat fără mult zgomot un minister nou, ministerul *muncii*, ca o revendicare a dreptelor cereri a social democraţiei. Cheltuiala cu care s'a îngreuiat budgetul Franţei e neînsemnată, căci ce însamnă o sută de mii de lei pentru această importantă înfiinţare faţă cu un budget de aproape 4 milioane de lei, o pişcătură de purice!

Dar cea ce ne pildueşte Franţa nu se poate aplica pe de-antregul la noi. Intăi că noi suntem la porţile orientului şi viaţa noastră publică nu se potriveşte cu acea a Franţei. Nu că n'ar fi nevoe şi la noi de un minister al muncii, doar avem şi noi nevoiaşii noştri! avem apoi pe deasupra milioanele de braţe rurale, a căror exploatare nemiloasă se face pe toată întinderea ţării.

Ministerul domeniilor crapă de mulţimea direcţiunilor sale şi lungul său titlu n'ar mai putea cuprinde şi pe al cincilea epitet. Dacă ar fi să se facă la noi politică pe idei şi pe partide în înţălesul larg al cuvîntului ar mai merge; cu cît se lărgeşte cercul vieţei politice cu atîta se schimbă baza acţiunei publice; iar la noi unde protipendada politică o reprezintă colegiul I ţărcuit cu censul rădicate, imposibil ca viaţa politică romînească să nu se resimte de influenţa *clanurilor de familie*.

Să luăm pe liberali şi vom vedea că cu toată tendinţa de lărgire a bazei, tot anumite persoane şi familii domineazǎ; ba se vorbeşte la ei de *dinastia Brătenilor*. Ca anexă a puternicei înrîuriri a aceştia familii, avem oculta din bănci şi credite, care conduce iţele politicei liberale.

Pe lîngă cei 8 miniştri liberali, întăriţi cu decret regal în „Monitorul oficial", şi care răspund din punctul de vedere constituţional de faptele lor, liberalii mai au, cînd sunt la putere, încă alte patru ministere, cari înriuresc asupra trebilor politice ale ţării fără nici o răspundere, de cît doar că pot produce zarva şi dezordinea în chiar însăşi organizarea partidului Sesiunea parlamentară din iarna anului 1904 a dat dovadă de ce poate la liberali oculta şi dinastia Brătenilor, şi de ce înriurire mare politică se bucură cei 4 miniştri liberali extra-constituţionali.

Existenţa celor 4 *hiperministere* liberale nu e cerută de o raţiune de drept sau de fapt. Nevoile reale ale ţării ar cere poate un minister al C. F. R.; ar putea cere un minister al *muncii* (agricole şi industriale); şi altele; dar ministere ca cele de la Banca Naţională, de la Creditul rural sau urban, ţara nu le cere; ele s'au desvoltat ca o pecingină a vieţii noastre politice de azi.

Dar oare numai liberalii sufer de acest *mai mult* de ministere?

A pune întrebarea este a şi răspunde.

Se observă o intermitenţă în viaţa noastră politică de partid conservator. In sezonul de iarnă frigul sleieşte forţa întrigii şi trebile merg strună. Parlamentul ţine recordul în această privinţă şi barometrul politic arată la *beau fixe*, sau se scoboară cîte odată la *variable*, cîte odată la *très sec*, oscilaţiuni periodice cum acul arată *înainte* sau *după* sărbătorile Crăciunului.

Indată ce se desghiaţă şi răcorile primăverii sosesc odată cu închiderea parlamentului, struna barometrului politic se scoboară brusc la *tempête* şi ca din senin apar fulgere şi trăsnete, fără să ştii de anonimatul pricinilor eficiente al acestor fenomene din metereologia politică a noastră. Căldurile verei dospesc şi coc asemenea fenomene politice, gata aşi da rodul lor în mănosul anotimp al toamnei—*burzuluiala*.

Aceste asociaţiuni în mersul acului barometrului politic, nu-şi au obîrşia lor nici în pivniţele băncei naţionale, nici în lăzile de fer ale creditelor de tot felul: ele nu-şi au locul de naştere nici din ceriul senin al vieţii largi de partid; dar nici fără pricină nu pot rămînea.

După cum Tărg-Ocnenii cînd vreau să vadă cum va fi vremea au ca semn înourarea spre apus a cerului dinspre Dărmăneşti o zic în limba lor locali că e *neagră borta Ghiculesii*, adică înourată, asemenea şi într'un ungher al vieţii de partid conservator e un punct negru... al *cocostîrcului politic*, vorba lui Alexandri.

Şi cum nu e nimic definit, căci *anonim e cercul* cum *anonime sunt şi persoanele ce compun cercul*, nu se pot defini bine funcţiunile lor ca în organismul politic liberal. Din acel colţ întunecat politic se trag sforile acului barometric, şi ca din senin îl anunţă cînd la *tempête* cînd la *très sec*. Cei ce văd şi privesc în faţă numai acul, rămîn urluiţi de întorsătura acului şi se îngrijesc. Cînd ştii însă cine suceşte acul, cu *pliscul* şi *picioarele de cocostîrc politic*, mirarea nu ne mai prinde, ci bătînd sticla de pe capacul barometrului urneşte acul la la locul nimerit.

....Iar dacă Clémanceau ar fi romîn de ai noştri şi ar fi isvodit din rărunchii neamului nostru, în graba cu care a înzestrat Franţa cu un nou minister, *al muncii*, ar fi înzestrat şi ţara romînească cu un nou minister, al 9-a la rînd, însă ministerul acesta ar fi fost... al *cocostîrcilor* politici.

Gh. Ghibănescu

Gramaticul—Excelenţă

In aceeaşi pagină publicăm un document de o mare importanţă imorală

Un ministru în funcţiune, ministru al şcoalelor, a fost angajat de simplu gramatic şi vatav de slugi de un prinţ cu avere considerabilă

Este imoral ca un ministru conservator sa nu se fi demis de la un mandat legal şi gratuit—şi să nu se fi demis tocmai fiind-că se întreprinse campanie sălbatecă pe această temă—dar este moral ca un ministru în funcţiune să primească un post de simplu chelar, în care stăpânul seu n'are încredere, de oare ce are dreptul, dupe contract, să angajeze şi să dee afară slugile, dar n'are dreptul de a încheia contracte, de cât cu consimţimântul expres al prinţului.

Acesta ie cazul lui D. A. Sturza. Ministrul instrucţiunei în 1886, el se angajase incasator şi vechil al principelui Dim. M. Sturza, pe care avea să-l represinte şi în instanţă!

Acum pricepem de ce d. Sturza ne vorbeşte vecinic de moralitate.

Nu fac tot astfel şi damele *trecute*, **cari, în anii tineri, gustară prea mult din dulceaţa vieţei libidinoase?**

Desnaţionalizare?

In discursul său de la Galaţi, d. Sturza a avut accente călduroase pentru Evrei.

A propos de ce această năprasnică schimbare la faţă a şefului liberalilor se va vedea imediat.

D. Sturza a voit să vorbească despre acei nelipsiţi Fischereşti—de ce nu şi despre Rapaport—şi a luat-o de la evreii în general.

Peste noapte evreii s'au cuminţit. Popor pribeag, fără de vatră stabilă, evreii sînt demni de atenţie.

De cît un lucru: ce te faci cu Fischereştii? Intreg poporul evreu este legat de aceşti arendaşi. De cîte-ori parlamentul votează indigenatul cutărui evreu, domnului Sturza i se pare că s'a votat un Fischer!

De aceea deşi poporul evreu este demn de toată atenţiunea, partidul conservator face act de desnaţionalism cînd primeşte indigenatul unui evreu, căci numele acelui evreu s'ar fi scriind, spre pildă, Grunberg —dar se citeşte, după alfabetul d-lui Sturza —tot Fischer.

Şi de ce Fischer? Fiind-că Fischer ie frate de cruce şi cu d. T. Ionescu şi cu d. Bădăreu şi, implicit, văr primar cu toţi aderenţii acestor doi fruntaşi ai noştri.

Desnaţionalizare! O vorbă care merge la inimă.

De cît un lucru: celebra scrisoare ce o primise presidentul ultimei camere liberale, d. Ferechide, scrisoare de care d. Sturza are perfectă cunoştinţă, acea scrisoare de naţionalizare *vorbea oare?*

Pentru motive de naţionalizare *unul din vice-preşidinţii ultimei camere liberale, astă-zi încă în disgraţia d-lui Sturza, a fost oprit de a mai urca scările tribunei preşedinţiale?*

Fischer şi femeile sînt cele 2 cabale negre ale domnului Sturza.

Erezuri contra cărora n'avem nimic de zis. De cît să nu vorbească de desnaţionalizare omul, sub a cărui ultimă guvernare s'au înscenat şedinţi ale camerei şi s'au spart sartare—în scopuri de naţionalizare.

Un ministru vatav şi chelar

— In Septembre 1886 d. D. A. Sturza *fiind ministru al instrucţiunei publice*, **a fost angajat de principele D. M. Sturza, ca vatav şi chelar —**

D. D. A. Sturza, şeful partidului liberal, a avut îndrăzneala să atace pe d. A. A. Bădărău pe tema, că d-sa fiind ministru, nu s'a demis din la însărcinarea *legală* de consiliu judiciar al principelui Gr. M. Sturza.

Această acuzare a resunat la „Dacia" şi a făcut apoi, împreună cu d. Sturza, turul provinciei.

Intre acestea, Curtea de Apel din Iaşi a dat deslegare cazului de care cu atîta patimă s'a ocupat în discursurile sale, d. Sturza, menţinînd precum se ştie, pe d. A. A. Bădăreu în insărcinarea legală ce-i a fost dată.

Acum suntem liberi să ne răfuim, precum din vreme am promis, cu acuzatorul fruntaşului nostru.

*

D. A. Bădăreu a fost acuzat—şi la proces s'a pledat pe această temă—că n'a renunţat la mandatul legal gratuit ce-i a fost încredinţat, cînd a intrat în minister.

Dar d. D. A. Sturza, acuzatorul, **a primit un mandat particular, chiar în timpul în care făcea parte din ministerul lui I. Brătianu.**

Actualul şef al partidului liberal, primise în anul 1886, pe când era ministru al şcoalelor, însărcinare din partea prinţului Dimitrie M. Sturza, *de a-i administra interesele; de a se ocupa de ori ce avere a lui mişcătoare şi ne-mişcătoare*, **de a numi şi destitui servitori şi** *funcţionari şi* „mai ales" de-a *supravaghia de a-i se trimite regulat cîştiurile de arendaşi.*

Un ministru în funcţiune fusese tocmit, aşa dar să *facă pe gramaticu şi pe impresariul de slugi.*

Şi actul autentic din care rezultă toate acestea, invederează că aceste nobile lucruri cădeau absolut în sarcina „Excelenţei Sale d. ministru al cultelor", căci cu afacerile procesuale, fusese însărcinat avocatul Krupenski.

Iată şi actul doveditor:

Spre neschimbare
ss .V. Dimitriu

Procură Generală

Subsemnatul Principele Dimitrie Mihail Sturdza, actualminte domiciliat în Iaşi disp. 3. strada Romină, declar prin presentul act că însărcinez şi numesc cu depline puteri ca Administratori şi Representanţi generali pentru căutarea tuturor întereselor mele din România pe excelenţa sa Domnul Dimitrie A Sturdza Ministru de culte şi instrucţiune publică domiciliat în Bucureşti şi pe D l George Al. Krupenski avocat domiciliat în Iaşi.—

In baza presentei procuri generale d-nii Dimitrie A. Sturdza şi George A. Krupenski atît amîndoi împreună, cît şi fie-care în parte vor putea face ori-ce act relativ la *Administraţiunea averei mele* mişcătoare şi nemişcătoare ce vor afla în Romania şi a mă representa în căutarea tuturor întereselor mele.

Vor putea cere şi primi în stăpânire averea remasă mie de la def. meu părinte Principele Mihail Grigore Sturdza şi face toate actele relative la aceasta, cît şi la ori-ce altă avere am sau aşi avea în România dând şi primind ori-ce chitanţe şi acte, representându-mă în totul la formalităţiie cerute pentru acest scop; Vor putea numi şi schimba pe toţi servitorii şi funccionarii mei vor primi de la actualii arendaşi şi preda în primirea viitorilor arendaşi şi chiriaşi moşiile şi toate acareturile, machinării, lucrurile mişcătoare şi altele, după inventarii, a le cere ori ce socoteli, îndeplinirea exactă a tuturor condiţiunilor contractului, şi mai ales a supraveghea de a mi se trimite regulat de cître arendaşi căştiurile la epocile fixate prin Contracte.

A intenta ori ce procese vor crede de cuviinţă în numele meu, relative la administraţiunea şi proprietatea averei mele mişcătoare şi nemişcătoare din România, a pleda, a cere ori ce daune, a mă representa ca reclamant sau ca pîrăt în ori ce proces ar exista sau mi s'ar intenta de alţii, înaintea tuturor înstanţelor judeciare, administrative şi financiare din România, a primi citaţiuni, copii de hotărări şi deciziuni, chiar acele învestite cu formula executorie şi a cere aducerea lor la îndeplinire, a pune şi respunde la interogatorii, a deferi, referi şi primi jurăminte, a invoca ori ce mijloce de probaţiune, a face ori ce opositiuni, contestaţiuni, apeluri, cereri de revizuire şi recursuri cu aceleaşi drepturi a face şi primi somaţiuni, comandamente şi altele, urmăriri mobiliare şi imobiliare, sequestre, poprîri şi altele şi a respunde la ele, a primi ori ce sumi de bani cuvenite mie şi a da chitanţe valabile, cu un cuvînt a face si respunde la ori ce act de procedură judeciară sau extra-judeciară, chiar şi acele pentru care s'ar cere o procură specială, precum şi ori ce act de executare.

Pe lîngă aceste însă numai **sub rezerva aprobaţiunei mele exprese** vor putea şi arenda şi închiria imobilele mele, case, moşii şi vii şi face ori-ce transacţiuni, relative la administraţiunea avutului meu.

In fine D-nii Dimitrie A. Sturza şi Georges Krupenski, împreună sau fiecare în parte, vor putea subrîndui pentru căutarea tuturor proceselor şi afacerilor mele pe ori-cine ar crede de cuviinţă şi cere ori ce garanţii de la debitorii mei şi tot ce vor face Domniile lor în limitele acestui mandat şi conform legei va fi considerat şi de mine ca bun şi valabil.

Făcut în Iaşi astăzi 19 Septembre 1886 în două exemplare dintre care unul se va încredinţa *Excelenţei sale D-lui Dimitrie A. Sturza Ministru de Culte şi Instrucţiuni publice* şi cellalt D-lui Avocat Georges A. Krupenski.

s.s. Prpe. D. Sturza

(Urmează autentificarea trib. Iaşi sect. 3 sub No. 5367 din 19 Septembrie 1886).

OAMENI ŞI LUCRURI

De la epopee la idilă

Despre genialul poiet Giosue Carducci vor găsi cetitorii amănunte în coloana următoare acesteia, scrise chiar de un compatriot al marelui scriitor. Aci voi nota numai un singur epizod din viaţa atît de bogată în luptă, în frămîntări, în sacrificii,—o idilă în mijlocul unei măreţe epepee, un ecou de feerie drept intermezzo la acele „Ode barbare"—pline de sunete de fanfară şi chemări la luptă.

E vorba de înrîurirea decisivă pe care a avut-o frumoasa Regină Margherita asupra marelui poiet. Luptătorul fără scrupul şi fără milă în contra prejudecăţilor religioase şi dinastice, liber-cugetătorul neîmpăcat şi adversarul primejdios al monarhiei,—deveni ca prin farmec, de la prima întîlnire şi de la primele cuvinte schimbate cu Suverana,—cel mai docil cîntăreţ al virtuţilor şi însuşirilor ei,—iar de aici pînă a deveni un prieten al Casei regale, un partizan al formei de stat legată de aceasta, nu mai era decît un pas: poietul făcu şi pasul acesta. Şi toate le făcu în schimbul zîmbetului graţios şi a cordialei strîngeri de mînă din partea încîntătoarei Suverane pentru care legenda spune că poietul ar fi simţit ceva mai mult de cît admiraţie, chiar dacă era ceva mai puţin decît iubire. Un sentiment de platonică atracţie, în care intra de sigur o doză de vanitate inerentă firii de poiet, firii omeneşti în genere, putu desăvîrşi acest miracol de a îndupleca, de a converti gîndurile, simţirea, sufletul acestui mare apostol al necredinţei—scriitorul celebrului „Imn pentru Satana" pe care Vaticanul nu-l poate ierta nici pînă în ziua de astăzi, în timp ce admiratorii lui şi tovarăşii întru democratism nu-i pot ierta transigenţa.

E în firea poeţilor—fie şi a celor mai porniţi spre necredinţă şi revoltă—de a cădea lesne în atari contraziceri. Insuşi Heine, atît de devotat proletariatului,—n'a celebrat pe Napoleon? Si cine ştie dacă Victor Hugo n'ar fi fost lesne de împăcat printr'un vrăjitor suris de Suverană, printr'un regal şi inteligent compliment aşa cum s'a priceput Regina Margherita să facă lui Carducci, citîndu-i versuri de ale lui pe de rost....

In copilărie, Carducci cunoscuse nevoia sărăcia, foamea chiar. E cu putinţă ca sub impresia—totdeauna neuitată—a anilor de umilinţă şi mizerii, farmecul apropierei de strălucirea Tronului să-i fi părut mai intens, mai ademenitor, mai ideal. Ori-cum e un fapt stabilit că demonul a fost îmblînzit, că duşmanul a fost împăcat, că poietul a triumfat asupra omului, iar femeia asupra poietului.....

Rodion

Giosue Carducci

Cărările gloriei nu duc de cît la mormînt.
Th. Gray

In mai puţin de o lună mormîntul a răpit Italiei oamenii sei cei mai iluştri: Ascoli, filolog neîntrecut în descoperirile sale pe domeniul limbilor şi dialectelor romanice, şi d spre care am vorbit de curînd în coloanele *„Opiniei"*; De Angeli acel admirabil *self-made man* care dintr'o naştere umilă, graţie numai inteligenţei şi muncei sale cinstite, a ajuns cel mai mare filantrop italian — nu în cuvinte ci în fapte —, unicul poate, care în aceste timpuri de aspiraţiuni egoiste a înţeles rolul umanitarismului practic; Saracco, om de stat, eminent, care în lunga sa carieră politică a ascuns în dosul unei modestii neprefăcute, opera sa bine făcătoare pentru tot ce avea de ţintă progresul economic al ţărei sale, servind-o mai bine de jum. de veac, fără a pretinde de la dînsa cea mai mică resplată; Carducci în fine, care a fost pînă ieri gloria cea mai strălucită a inteligenţei italiene, şi care va rămînea pururea exemplu sublim de adîncă cugetare, de înaltă poiezie şi de curată conştiinţă naţională. Graţie acestor înzestrări, numele lui Carducci va fi, fără îndoială, nepieritor.

Giosue Carducci, cel mai mare poiet al Italiei contimporane, şi după moartea lui Victor Hugo, cel mai de seamă poiet din lumea întreagă în secolul al XIX-lea, poate chiar singurul poiet demn de acest nume în timpurile noastre, a murit la Bolonia la 3/16 Februarie, în vîrstă de 71 de ani. Se născuse la Valdi Castello (prov. Pisa la 27 Iulie 1836, dar petrecu anii sei de copilărie la Castagneto în Maremma (ţinut care se întinde de la Apenini la Marea Tiraniană) Aici viitorul poet auzi vîjîiiul selbatic al vînturilor cari eşau furioase din dispicăturile stîncilor, şi mugitul sfăşiitor al valurilor ce se sbăteau la picioarele sale; aici natura aspră şi neîmblînzită şi tot odată melancolică, pare a fi întipărit în trupul şi în inima tînărului Giosue acele trăsături de forţă şi de severitate, dar în acelaş timp de duioasă simţire, care l'au întovărăşit pînă la mormînt. Intr'adevăr întreaga viaţă a lui Carducci, precum şi toată opera sa literară, este o oglindire a acelei mîndre privelişti ce o oferă regiunea maremană acelora care au un suflet în stare de a simţi sublimul fermecător al naturei. Şi marele poiet n'a uitat niciodată acele locuri unde copilărise, şi de multe ori un dor nostalgic al cuibului seu îl cuprindea:

„A naturei tale mîndre şi atrăgătoare
rămase o amintire în mintea gînditoare;
ca vinul din locul meu suav,
ferbea versul meu gentil şi grav".)*

De sigur Carducci, ajuns în plina strălucire a geniului său, a revăzut cu fantazia acele stînci despicate, acele ape murmurânde, acele şiruri de plopi fâşiind în bătaea vântului; a resimţit ecoul refrenurilor populare ce mîngâiaseră tinereţa sa plăpândă, acea tinereţă căreia în vis i surise într'o zi umbra divului Omer; şi amintirile acele făcură ca să vibreze mai puternic în inima sa coardele lirei din care a ştiut să scoată cîntice nepieritoare.

La 1853 Carducci întră la şcoala normală superioară din Pisa. Ferdinand Cristiani, care a fost coleg la şcoală cu dînsul, ni-l arată ca un tînăr plin de viaţă şi de tărie, cu un exterior aspru, dar cu o inimă plină de o bunătate, ce o punea la dispoziţia acelora cari recurgeau la dînsul pentru ori-ce nevoie.

Muncitor neobosit, urma toate cursurile cu o sirguinţă de care astăzi nu mai avem exemple şi o bună parte din noapte o petrecea asupra cărţilor, pe cari le adnota cu apostilele sale proprii, adesea ori geniale.

In 1856 Carducci îşi susţinea teza de profesorat tratând *„Despre influenţa provenţală în lirica secolului al XIII-lea"*. Un asemenea argument era pe atunci cu totul nou în Italia, şi probabil Carducci era singurul candidat care cunoştea pe deplin operile lui Fauriel şi acele ale Reynouard. Subiectul îl tratase cu multă profunditate de idei, cu o dragoste desăvârşită şi cu o ingeniositate ce puteau da dovadă de un mare talent. Totuşi căpătă două vo-

*) „De la natura tua fiera e cortese
S'ombra restó nel mémore pensier,
Come il tuo vino, o mio do ce paese,
Il mio verso fervea gentile e auster".
(1879)

turi nefavorabile; din contra el obținu totalitatea bilelor albe la lecția sa „*Despre cultul intern și extern*“, lucrare care, ne-întrând în cadrul specializărei sale, o copiase aproape *ad litteram* dintr'un tratat al lui Rosmini. Grație acestei dovezi de aptitudini fitozofico-religioase, fu numit în 1857 profesor la gimnaziul inferior de la San Miniati (Florența). Să-i urmărim viața și activitatea.

L. E. Sinigaglia

Un document interesant

Chestia apei la 1800

Chestia apei e rezolvită. Ea însă e mai veche decît s'a spus, și din vremuri îndepărtate Iașul a cunoscut grija lipsei de apă.

Dăm aici în intregime, un document interesant, de la începutul secolului trecut, din care se va vedea cum priveau cei mari, această chestie, și cum înțălegeau să lucreze pentru binele obștesc.

Noi Alexandru Constantin Moruz V. Vod, cu mila lui D-zeu domn țării Moldovei.

Din mila lui D-zeu, suindune și acuma de al doilea, în domnescul nostru scaun a Moldovei și după părinteasca noastră vroință și plecare avînd văzuta purtare de grijă, pentru împodobirea a domneștei noastre țară, m'am sîrguit cu toată puterea noastră spre a întemee cele bune orînduele în toate părțile ei, precum la toți este cunoscut, și precum și însuși lucrurile adeveresc, căutînd totdeauna a face răvniți pe locuitorii Domneștii noastre țară, trăind întru fericire, și în loc de lipsă și de supărare să aibă îmbelșugare și odihnă; deci găsind pe locuitorii Domnescului nostru scaun Eșii, că pătimesc un nesuferit necaz din pricina lipsei a trebuincioaselor ape, fiindcă s'au fost prăpădit apele ce răposatul întru pomenire Domn Constantin Dimitrie Moruz V. Vod, părintele nostru, cu multe ostenele și keltuele adusese în orașul acesta, n'au suferit sufletul nostru să auză suspinurile iubiților noștri lăcuitori din pricina sătei ce pătime, nici să suferim ka supărările și greutatea ce trag, pentru să'și aducă puțină apă de departe necăjindu-se până și cei cuprinși, și însuși Boerii, nefiind îndestulă nici cele de prin prejur depărtate ape pentru trebuința lăcuitorilor orașului, drept aceia dar neuitîndune nici la greutățile datoriilor noastre, ce sunt cu mult mai mari la începutul Domniei, nici lenevindune la ostenele, în vreme ce suntem însărcinați cu atîte aite griji care cer necontenita noastră luare aminte, și mînicata sîrguială, pentru ca să se pue în bună cale, cele ce sunt spre folosul țării, spre odihna norodului și spre mulțămirea tuturor de obștie, cu bucurie am primit și cu purtare de grijă pentru apele ce sunt trebuincioase în oraș spre a se răcori inimele cele însătate ai iubitorilor noștri lăcuitori și fără a supăra nici ca cum pe Domneasca noastră țară, cu cea mai puțină harale, am plătit cu bucurie de la noi banii trebuincioși, de am adus în oraș, un numai cele de mai înainte ape ale răposatului Domn părintele nostru, ce găsind și altele, care cu toate din preună vor fi de două și poate și de trei ori mai multe de cît acele vechi, le am împărțit la multe locuri a orașului, și prin cismele zidite din nou, pentru ca să se folosească întru aceasta a noastră Domnească dare, toți cu slobozenie fără osteneală și fără cheltuială, din care ape am găsit cu cale, ca deosăbit să îndestulăm și pe boerii noștri, fiind încredințați la ce deosăbită către noi mulțămire și osărdie, spre Domneștele noastre slujbe, pentru ca să aibă tot-deauna a se folosi, de aproape din Domneștele noastre daruri și să le fie spre neruşiuit semnu al Domneștii noastre către ei iubire și ocrotire, am dăruit cinst. și credincios boerului nostru D-lui Mihail Sturza Vel Logofăt de țara de sus, una măsură de apă, spre arătarea Domneștei noastre iubiri pentru slujbele sale, fiind că ostenește la Domnescul nostru Divan, dar să aibă și afară la uliță un musluc pentru ca să ia norodul apă. Scrisus'au hrisovul acesta la scaunul Domniei mele în orașul Eșii în anul dintăi al Domniei noastre cei de al doilea la Moldova.

1803 Sept. 10

Noi Alecsandru Konstantin Moruz V. Vod.

Konstantin Balș Vel. Logof.

Litere-Științe-Arte

Iată programul complect al producțiunei care va avea loc în sala corului mitropolitan mîne seară, miercuri, la orele 8 seara:

PARTEA I-a

1) „Veniți să lăudăm“ Concert aranjat și prelucrat de d. Dimitriu.

2) „Respunsuri“ (glasul al V-le) Melodia de Anton Pann, armonizate de d. Dimitriu.

3) „Pre tine te lăudăm“ armonisată de d. Dimitriu.

4) „La riul Vavilonului“ Concert, de d. Dimitriu.

PARTEA II-a

1) „Aria di Chiesa“ muzica de A. Stradella

2) »Puișorul“ melodie populară armonisată de d. Dimitriu.

3) „Logojana“ muzica de I. Vidu

4) „Calcă Romîne“ Marș din Opera «Olteanca» muzica de Ed. Caudella și Otremba.

*

SCHIMBARE DE DECOR

La teatru se anunță penjoi seara o feerie montată de Cuzinski.

Cînd primăvara face semn
Se schimbă toate celea:
Teatru 'n loc de drame dă
„Sînziana și Pepelea“.

*

La stațiunea zoologică din Neapole, unde și România are plătit un representant și de unde de curînd s'a intors Dr. I. Borcea elevul profesorului Bujor— e o minunată instalație a unui secțiuni de pescuit și care prin îngrijirele directorului profesorul Antone din Stettin—s'a ajuns prin ajutorul unui voloc de matasă cu lopeți și 'a unui drage; să se pescuiască specii de pește gelatinoși ce trăesc în apă la adăncimi colosale lipiți de stânci.

*

Dl. C. Penel studiază o nouă creațiune de mult așteptată și în legătură cu... postul ocupat atîta vreme la teatrul național: *Bibliotecarul.* Ca și în această funcțiune, Penel își va îndeplini rolul în mod conștiincios, de și foarte amuzant.

*

Sumarul ultimului număr al „Arhivei“:

Riria.— Strădănuiri.
Caton Theodorian.—Darul lui Tinel.
A. D. Xenopol.—Congresul pentru proprietatea literară și artistică
Riria.—Revino
T. T. Burada.—Inceputul teatrului în Moldova.
A. D. Atanasiu.—Colecția Costachi Negri în pinacoteca din Iași.
Dr. Șunda.—Scrisoare către Arhiva
Deca.—Suflet neiubit
Gh. Aramă.—Monastirea Neamțului
Gh. Pascu.—Studii filologice
Al. Valeriu.—Maria Filotti

DARI DE SEAMA

A.—Viața Romînească
A. D. Atanasiu. — Țeara noastră
A. D. Atanasiu.—Luceafărul
Ada.—Neamul românesc

NOTIȚI

Moartea lui August Bosco. Academia. Franceză și Catulle Mendes. Statuia lui Lamark

ILUSTRAȚIUNI

Maria C. Filoti.

*

STRUNA ZILEI

S'a aflat că domnii de la uzina electrică frustrau comuna și abonații cu 10 la sută.

Eu găsesc că cei mai meșteri
Sunt acei de la uzină
Hoții pradă la'ntuneric
Ei, încaltea, la... lumină.

Informații

M. S. Regele a fost vizitat ieri dimineață la orele 11, de profesorul doctor Noorden, care a remas pe deplin satisfăcut de îmbunătățirea simțitoare ce s'a produs în starea sănătății Majestății sale.

—

Discurile, cu cari preuții umblau de z'întîiu și alun de sărbătoare, au fost desființate de ministerul cultelor.

Cu incepere de la 1 Mart preuții cari s'ar prezinta pe la credincioși cu discul spre a aduna bani, vor fi pedepsiți.

—

D. G. Lascar a plecat ieri seara la București spre a întocmi contractul referitor la lucrările pentru aducerea apei.

In cursul săptămînei contractul va fi autentificat și transcris la tribunalul secția III din Iași.

—

Timbre de bine-facere.— Se aduce la cunoștința publică că Direcțiunea Generală a Poștelor va pune în circulație, pe ziua de 10/23 Februarie 1907, timbre postale de bine facere de 3, 5, 10 și 15 bani, care se vor vinde publicului doritor cu 10, 15, 20 și 25 bani în folosul Societății „Obolul“.

Aceste timbre sunt valabile numai pentru francarea corespondențelor interne.

—

Un consiliu de reformă a judecat și achitat ieri pe locotenentul Sâmboteanu din al treilea regiment de roșiori (Bârlad), acuzat de greșeli grave contra onoarei.

D. locot. Sâmbeteanu ar fi promis să iee în căsătorie pe o domnișoară din Turnu-Severin și ar fi călcat, în urmă, promisiunea.

Consiliul de reformă, care a achitat ieri pe ofițerul acuzat, era presidat de d. Colunel Stroescu, asistat de domnii locotcoloneli Burghelea, Popovici și Basarabescu.

—

Librete scolare.— In conformitate cu legea și regulamentul învățămîntului, toți elevii și elevele din școalele Statului, cît și cele particulare din toată țara, sunt obligați a-și procura librete personale școlare purtînd editura administrațiunei Casei școalelor.

Direcțiunile respective vor fi obligate a controla pe elevi să se conforme acestei dispozițiuni; cunoscînd că orice fel de libret nu este autorizat și contravenienții cari vor cumpăra ori vinde alt libret de cât acela editat de Casa școalelor vor fi pedepsiți.

—

Concursul învățătorilor.—Eri Duminică s'a dat proba de practică pedagogică a candidaților chemați în seria I-a la esamenul de înaintare pe loc. Au fost declarați admiși pentru proba de lucrare în scris următorii 4 candidați.

Ion Andoni (Bacău)
Gh. Apostolescu (Tulcea).
Elena Alexandrescu (Dorohoi)
Ion Alexandrescu (Dorohoi).

Lucrările în scris credem a se da tocmai la finele lui Martie, cînd comisiunea va isprăvi cu esaminarea orală la cele 3 probe a tuturor candidaților. Numai cei admiși la toate probele orale vor fi chemați la proba în scris.

—

Pentru zilele de 4, 5, 6 Februarie a fost chemată seria a II-a a învățătorilor și învățătoarelor la esamenul de înaintare pe loc. Seria II se compune din 16 învățători, din cari s'au prezentat următorii 14 și anume!

Arghirescu Ecat. (Tecuci), Botez Gh. (Iași), Bondescu Ion (Suceava), Brașovanu Gh. (Neamț), Brătilă Ion (R. Sarat), Bratosin Nec. (R. Sarat), Bonciu Radu (R. Sarat), Bonciu Eleonora (R Sarat), Bejenariu D. (Roman), Balmuș I. (Tutova), Beldie I. (Tecuci) Babușanu Ion (Vaslui), Bălăbănescu Ion (Brăila), Bălăbănescu Maria (Brăila).

La proba I-a orală—Conferința—au fost admiși toți candidații.

——

Consiliul de resboiu al corpului IV de armată va judeca mai multe procese în zilele de 23, 24 și 25 februarie.

Intre altele va fi procesul soldatului Uatu din Bârlad, acuzat de nesupunere.

Uatu este sabatist și nu vrea să facă serviciu sâmbătă.

——

La primarie s'a ținut ieri licitație pentru arendarea Halei. și a celorlalte piețe publice.

S'a presintat o singură ofertă condiționată, semnată de domnii N. Ionescu, Rechler și Fuchs, care oferă o arendă anuală de 90.000 lei.

După aceea s'a presintat și o ofertă condiționată a d-lui A. D. Handoca.

In mod provizor, s'a adjudecat asupra d-lui Ionescu și tovarășii.

——

Consiliul general al județului va alege o comisiune care să se ocupe de delimitarea orașului Iași.

——

Consiliul general al județului ne-putându-se intruni Duminecă, ședința va avea loc la 12 c.

Locul de vice president rămas-o vacant prin moartea regretatului Andrei Bădăreu, se va complecta abea în sesiunea ordinară din Octombrie.

——

Dreptul de farmacist.—Direcțiunea generală a serviciului sanitar va introduce o modificare în legea sanitară în sensul ca la moartea unui farmacist, proprietar, farmacia să fie scoasă la concurs, iar nu să rămână ca azi moștenire soției sau copiilor care o pot arenda altui farmacist sau chiar vinde dreptul de-a continua comerțul de farmacie în același oraș și aceiași stradă.

Se știe că farmaciștii nu pot să obție azi dreptul de a deschide farmacii de cât în cazul cînd se înființează nuoi farmacii iar nu la moartea farmaciștilor proprieteri.

In acest caz nu pot de cât să ia farmaciile vacante în arendă sau să cumpere dela familie farmacia defunctului.

—

D. P. Naum demisionînd din comisiunea examinatoare a candidaților la examenul de capacitate de l. franceză, a fost numit în loc d. A. D. Xenopol.

—

D. M. Văgăunescu a fost numit polițaiu al puctului Burdujeni, în locul d-lui Levandovsky care a fost înaintat comisar de cl. I și mutat la Constanța.

—

La Cameră s'a distribuit proiectul de lege prin care se recunoaște societății „Fraterna Română“ din Iași, calitatea de persoană morală și juridică.

—

In sara zilei, de 4 Februar a avut loc în Huși logodna drăgălașei d-re Mitachi, fiica prefectului de Fălciu, dl. Adam Mitachi cu dl. locot. de roșiori Calmuțki, din Bârlad.

Felicitările noastre sincere.

—

Pentru astă-zi la ora trei a fost convocat consiliul facultății de litere, la ordinea zilei fiind recomandarea unui suplinitor la catedra de limba latină în locul d-lui I. N. Dianu care a obținut un concediu până la finele anului. Se crede că va fi recomandat d. Xenofon Ghiorghiu.

—

Consiliul profesoral al facultății de științe a cerut senatului universitar, rîdicarea d-lui docent St. Popescu la rangul de agregat.

După cum se știe d-sa predă geografia.

—

Senatul Universitar a cerut ministrului de instrucție să aprobe cererea d-lui Gh. Popovici profesor, ca să-i acorde suma de 4500 lei pentru restaurarea tabloului său „Condemnarea la moarte a lui Horia“ și donat universității.

—

Eri un incendiu a isbucnit la cârciuma lui Avram Ezera din str. Albă No. 4.

Pompierii sosind la timp incendiul a putut fi localizat.

—

D-ra Maria Bratu, maistră de lucru manual, la școala din com. Brăești a demisionat pe ziua de 1 Februarie. Maistrele care doresc a ocupa acest loc vor trebui să prezinte cererea la revizorat.

—

Secția de jandarmi din Bucium a avizat prefectura de județ, că la evreul care ține în arendă viea d-nei Ghica, s'a găsit un număr de vite fără bilete.

—

Doamna Maria Olcu a fost numită maistră de lucru manual la școalele din Onești și Vlădeni, comuna Șipote.

—

Invățătoarele și maistrele de lucru manual din județ au fost convocate la revizoratul scolar pentru a hotărâ cine va prezenta păpușele cerute de M. S. Regina.

Se știe că pentru fiecare păpușă bine lucrată se va da un beneficiu de 15 lei.

—

Eri pe la ora 5, a murit la spitalul sf. Spiridon lucrătorul Iosef. Wagner, eroul dramei de eri din strada de Sus.

—

D. V. Alexandrescu vameș în Sculeni a fost permutat la Iași, iar în Sculeni a fost permutat d. I. Păuleț vameșul din Ungheni.

—

Femeia Frința Hautan care a cercat să vinză timbre Mariei Bacinski care are în str. Cismărie o tutungerie, fiind suspectă a fost arestată.— Nu s'a găsit asupra ei nici un act care să-i dovidească identitatea.

—

Au sosit la revizorat spre a fi distribuite scolilor: Liceul Internat, Liceul Humpel, Liceul de fete L. Constantinescu, Externatul secundar de fate și scolilor primare de băeți și fete, obiectele pe care aceste scoli le trimesese la expoziție.

—

Compania de jandarmi a cerut avizul prefecturei pentru reangajarea jandarmului A. Anicai Dumitru—pe un nou period— Prefectura a aprobat.

—

In comuna Hermeziu niște tâlhari au cercat sa fure vite de la d. Groper, arendașul moșiei Damachi. Ei au fost, însă, alungați de sus zizul arendaș cu focuri de pușcă.

—

Consiliul comunal al comunei Ceplenița și sfatul sătesc din satul Viriți au cerut prefecturei județului ca să intervie pe lîngă revizorat. pentru a înființa o școală de cotună în Vărăți unde populația e suficientă pentru inființarea unei asemini școii.

—

Individul Ion a Gafiței în vrâsta de 24 ani, căzînd eri într'o fântînă din mahalaua armeneasca s'a înecat.

—

La școala de fete Alex. Lambrior în locul d-nei Suțu profesoră de canto a fost numită d-ra Florescu Aneta.

—

Ministerul de interne a făcut cunoscut tuturor autorităților administrative că consiliul de miniștri a adoptat și va presenta corpurelor legiuitoare proectul de lege, privitor la pensiile funcționarilor comunali și județeni din întreaga țară.

—

Astă noapte locuitorul Gh. Copălăuanu, din Cristești, pe cînd se întoarse din sat acasă prinde pe soția sa în flagrant delict de adulter cu consătеanul său Vasile Sandu; Copălăuanu nu mai cere nici o explicație, scoate un briceag de la brâu și dă lui Sandu trei lovituri la gît, lăsîndu-l jos mort într'un lac de sînge.

D-l Procuror, și medicul primar a plecat la fața locului.

Proiect de lege

pentru

Modificarea mai multor articole din legea asupra învățămîntului superior

Secțiunea IV

Administrațiunea interioară a universităților

Cînd se ivește vre o contestație de ori ce natură din partea vre unui student în privința rezultatului examenului sau a vre-unei pretinse neregularități el convoacă Comisia examenului respectiv căreia 'i supune cazul.

Aceasta'l judecă cu putere discreționară fără a puteă fi vre un profesor recuzat.

Art. 84. Atît rectorul cît și decanii pot fi revocați prin decret regal, dat după un raport motivat al ministerului. Cel revocat nu mai poate fi reales timp de trei ani.

Art. 85. Rectorul administrează universitatea cu concursul senatului universitar, care se compune afară de rector din decanii facultăților și de către un membru ales de profesorii în activitate ai fie cărei facultăți dintre dînșii. Membrii ordinari ai Senatului se aleg pe cîte 2 ani și sunt reeligibili, alegerea lor va fi confirmată de Ministru.

Senatul e prezidat de rector sau în lipsă de cel mai vechi dintre decani.

El se întrunește în ședință ordinară odată pe lună și în ședință extraordinară de cîte ori este convocat de rector.

Senatul universitar pe lîngă diversele atribuțiuni ce'i sunt date prin prezenta lege mai are și pe cele următoare:

a) Administrează averea proprie a universității conform actelor de donație sau de fondațiune și regulamentelor speciale și conformîndu-se dispozițiunllor coprinse în legea Casei Școalelor.

La finele fiecărui an școlar el da seamă publică consiliului universitar de modul cum a administrat averea universității.

b) Prepară proectul de budget al averei universității și'l supune la aprobarea consiliului universitar.

c) Se pronunță asupra acceptațiunei legatelor sau donațiunilor și îndeplinește formele cerute de lege pentru intrarea în posesiune.

d) Se pronunță în chestiunile de disciplină ale studenților în cazurile prevăzute de regulamentul de ordine și disciplină.

e) la cunoștință de raporturile decanilor făcută în numele consiliilor de facultate și adresează ministerului la finele fiecărui an școlar un raport general asupra lucrărilor făcute în Universitate, asupra lipsurilor constatate și a îmbunătățirilor de adus.

f) Se pronunță în toate cestiunile asupra cărora va fi consultat de rector sau de minister.

Art. 86. Consiliul de facultate se compune din toți profesorii și apregații facultății.

El este convocat și prezidat de decan, sau în lipsă de cel mai vechi dintre profesori.

Consiliul de facultate pe lîngă atribuțiunile ce'i sunt date prin prezenta lege mai are și pe cele următoare:

a) Face orariul facultății în așa chip în cît studenții facultății să poată audia toate cursurile de care au nevoe pentru prepararea examenelor ce au să treacă atît în facultatea unde sunt înscriși cît și cursurile inrudite sau ajutătoare de la alte facultăți. Ministerul poate interveni în acest sens la Consiliul facultății, el poate apela la Senatul universității dacă crede că formalitatea nu a ținut seama de aceste cerințe.

b) Discută diversele cestiuni care interesează mersul studiilor precum și disciplina în facultate, iar resoluțiunile luate le supune Senatului universitar.

c) La finele fiecărui an școlar face o dare de seamă de starea facultății pe care decanul o înaintează Senatului universitar.

d) Formează regulamentele facultății care vor fi supuse aprobării Ministrului.

Art, 87. Consiliul universitar se compune din toți profesorii și agregații universității. Atribuțiunile lui afară de cele care rezultă din această lege se vor fixa prin regulament.

El se convoacă de rector sau de la sine, după cererea a trei membri ai Senatului ori a șapte profesori. El va fi consultat asupra chestiuninilor de interes general al universității care i se vor supune de rector sau de senat.

In ori ce caz el va ținea cel puțin o ședință pe an în care va asculta raportul senatului asupra administrațiunei universității și va vota budgetul acestei averi.

(Va urma)

Ultime informaţii

—

Senatul şi consiliul facultăţei de Medicină, întrunite aseară, au ales o comisiune compusă din d-nii d-ri : E. Riegler, G. Socor şi M. Manicatide, care să cerceteze lucrările candidaţilor la catedra de Chimie medicală, de la facultatea de medicină din Iaşi.

Candidaţii înscrişi sunt d-nii d-ri : P. Becherescu şi C. Şumuleanu.

D. dr. E. Severin s'a retras.

——

Prin mijlocirea părintelui arhimandrit Evghenie Ungureanu, superiorul capelei romîne din Canada (America) s'a clădit o biserică în localitatea Dysar Sask, pendinte de Regina. In jurul acestei biserici sunt 100 familii, compuse din 345 suflete.

Hramul bisericei e sf. Gheorghe, şi acum la 30 Ianuarie a fost sfinţită

In cursul anului trecut 1906, părintele arhimandrit Ungureanu a botezat 44 copii, a celebrat 15 cununii şi 8 înmormîntări.

——

D. Const. Disescu şi Universitatea din Iaşi

——

Nu mai protestează profesorii. — Argumente puerile.— O convorbire interesantă. —Recunoaşterea netemeiniciei argumentelor.— Proiectul d-lui Disescu constitue un progres pentru Iaşi.—Ministrul Disescu şi Iaşul.

Cînd s'a aflat că Universitatea din Iaşi a făcut o intimpinare contra proiectului d-lui Disescu — intimpinare care, ce-i dreptul, era mult mai blajină, de cît acea a profesorilor din capitală — lumea a ramas surprinsă, dar nu prea din cale afară, căci cu toţii ştiam că dacă nu se fac cele ce trebuie să se facă la Universitate, dar politică se face cu vîrf şi îndesat şi deci profesorii întruniţi spre a cerceta proiectul nu puteau să uite că inainte de a fi profesori, sunt membri ai opoziţiei.

Nu mai puţin, însă, toată lumea imparţială era de acord în a recunoaşte că proiectul d-lui Disescu constitue un mare bine pentru Universitatea de Iaşi şi în special marchează o nouă epocă pentru oraşul nostru, căci pentru prima oară, după o vreme îndelungată, un ministru a făcut chestie personală din cerinţa d-sale ca Universitatea de Iaşi să fie pusă pe picior de egalitate cu acea din capitală.

Dar nu se putea că mişcarea pătimaşă politică din capitală să nu eşueze, după cum nu era posibil ca cei din Iaşi să perziste în atitudinea lor prin nimica justificată.

Şi într'adevăr profesorii din Iaşi revin cu totul asupra atitudinei lor.

Ieri am avut ocaziune să ascult cele ce urmează din gura unuia din semnatarii intimpinărei.

*

— Trei au fost argumentele invocate de corpul profesoral din Iaşi, ne spunea interlocutorul nostru.

Unele priveau nişte greşeli în transcrierea proiectului—lucru ce a fost imediat reparat.

Al doilea punct în contra acestui proiect erau unele omisiuni sau contopiri de catedre. Lucrul acesta însă a fost şi el explicat şi dovedit ca provenind din faptul că ministrul a luat ca normă budgetul Universităţei din Bucureşti şi cum este o diferenţă în chipul de denumire a catedrelor din Iaşi şi Bucureşti, se explică şi faptul, de pildă, că catedra de Patologie şi terapie generală, care nu figurează în budget de cînd prof. dr. Teodori s'a retras la pensie, n'a fost prevăzută, deşi la Iaşi există această catedră şi este ocupată de d. prof. dr. Thiron.

Vă mai pot spune un amănunt: Acest d. profesor Universitar din Iaşi scriind în chestie ministrului a primit de la d. Disescu o scrisoare prin care îi comunică între altele: „N'am suprimat nici o catedră ocupată de vre-un titular, deci nici cea de patologie generală şi nici cea de chimie medicală".

Ministrul avusese într'adevăr intenţie să egaleze ambele Universităţi, dar din cauză că există profesori titulari şi ministrul n'a înţeles să se atingă de drepturile nimărui, va trebui menţinută enumărarea catedrelor după cum sunt actualmente în budget.

Deci şial doilea punct dispare.

*

Al treilea punct, numirele să fie făcute direct de ministru, nici el nu mai este menţinut. In acest caz intimpinarea profesorilor din Iaşi nu mai poate avea rost.

Rămîn, însă, în totul părţile bune în special pentru Iaşi.

Ast-fel se prevede că profesorii sunt obligaţi să locuiască în oraşul unde se afiă şi facultatea—fapt important pentru cei care cunosc cele ce se petrec cu noile numiri de la Universitatea din Iaşi.

Şi nici că se putea alt-fel, mai ales cînd d. Disescu dăduse atîtea dovezi de frumoasele sentimente ce le nutreşte pentru Iaşi.

Legea învăţămîntului superior vine să complecteze în mod splendid frumoasele cuvinte pe care le-a adresat laşului cu ocazia ultimei sale vizite.

Profesorii ieşeni n'au ştiut să recunoască acest lucru şi vina lor nu ie tocmai mică, a încheiat interlocutorul nostru.

——

Eri 30 locuitori din comuna Aroneanu au reclamat prefecturei că perceptorul îi încarcă pe fie-care, cu cîte 5 lei la dări. Cazul se cercetează.

—

D-ra Ortansa Mihailescu a fost numită învăţătoare la şcola din Păun com. Bucium, în locul d-rei Maria Tacu, dimisionată din corpul didactic.

—

Unul din minorii hoţi, numitul Ichim, a fost judecat azi la tribunalul s. I.

In urma declaraţiunei lui Ichim, că patronul seu, un lucrător tipograf l'ar fi indemnat la furturi, tribunalul a dispus ca Ichim să probeze cu martori ceea ce a afirmat.

——

Vasile Manoliu—prins ?

Telegrame de-ale serviciului siguranţei publice din Bucureşti, anunţă parchetului şi poliţiei, că Vasile Manoliu, necredinciosul fost casier al Spiridoniei, ar fi fost prins şi arestat la Bucureşti.

Delapidarea senzaţională ce fusese comisă în Februarie 1902, în prejndiciul casei sf. Spiridon, de către Vasile Manoliu, pe atunci casier al eforiei, a revenit acum pe tapet, de şi anii au dat uitării acel fapt.

Ştirile ce au sosit în această privinţă, sunt extrem de vagi în conceptele lor oficiale.

Siguranţa publică din Capitală a făcut cunoscut parchetului şi mai tîrziu, poliţiei, că acolo se află arestat Vasile Manoliu, în contra căruia ar exista un mandat de erestare şi că pretinde că pedeapsa de 5 ani la care a fost condamnat de tribunalul Iaşi, s'ar fi prescris.

*

Atît telegrafiază serviciul din Bucureşti. El nu dă nici semnalimentele celui arestat, nici alte detalii, aşa că nu se poate şti cu siguranţă, dacă individul arestat la Bucureşti este identic cu Vasile Manoliu, fostul casier, sau dacă ie vre-o confuzie la mijloc.

Parchetul a respuns că pedeapsa lui Manoliu nu s'a prescris încă, întru cât sentinţa condemnătoare a fost pronunţată la 27 Mai 1902, aşa că pedeapsa de 5 ani la care a fost condemnat se prescrie abia la 27 Mai 1907.

Parchetul a cerut ca arestatul să fie trimis la Iaşi pentru a i se restabili identitatea.

*

Intru cît afacerea a revenit pe tapet şi posibilitatea că individul arestat este, în adevăr, V. Manoliu, nu este exclusă ni se pare interesant a reîmprospăta aci detaliile acelei delapidări.

La 29 Ianuarie 1902, sub pretextul de a merge să'şi vadă nişte rude în judeţul Neamţ, Vasile Manoliu obţinuse o permisie de cîte-va zile. Pleacă luînd cu el cheile lăzilor de fier şi lăsînd sub-casierului o sumă de 14.000 lei, ca să poată face faţă plăţilor urgente. Cînd în zina de 6 Februar 1902 Manoliu nu mai reveni din concediu, eforii de pe atunci, defunctul Gr. Macri şi domnii Gh. Săndulescu şi Ath. Gheorghiu incepură a se îngriji.

Cercetările începură şi se află că Manoliu plscase din ţară, prin Burdujeni

Mai tărziu cu vre-o trei zile, o doamnă Catinca Gavrilescu din Iaşi, care depusese pentru Manoliu garanţia de 12,000 lei, primi o scrisoare de la acesta, datată din Hamburg şi prin care i făcu cunoscut că a dalapidat bani şi că ia drumul Americei, la New Jork, în tovărăşia amantei şi complicei sale, Maria Valeriu, doctorandă în medicină.

Atunci, faptul fiind sigur, se procedă la deschiderea lăzilor de fier şi se constată o lipsă de 107,712 lei şi 88 bani.

*

Telegrafiindu-se poliţiei portului Hamburg, aceasta respunse că un Vasile Manoliu, care s'a dat de neguţitor, s'a îmbarcat pentru New-Jork, în tovărăşia unei femei, pe vnporul „Pensylvania".

Guvernul nostru interveni apoi, prin ambasada română din Berlin la consulatul general al Germaniei din New-York şi graţie intervenţiunei energice a consulului Gaissler, Manoliu şi complicea sa fură întîmpinaţi de poliţie la sosirea lor în port.

Suma de 74,000 lei găsiţi asupra lor, fu confiscată şi retrimisă epitropiei. Epitropia Confiscînd şi garanţia de 12,000 lei şi vînzînd averea lui Manoliu, a rămas păgubaşă de vre-o 15,000 lei.

*

In şedinţa tribunalului Iaşi, secţia II-a, de la 27 Mai 1902, V. Manoliu fu condemnat la 5 ani inchisoare şi la degradare civică pe timp de 6 ani.

Maria Valeriu a fost condemnată la 2 ani.

Mandatul de arestare sub No. 7873 a fost lansat la 27 Mai 1902.

In basa acelui mandat Manoliu urma să-şi facă pedeapsa la închisoarea din Bucovăţ.

*

Arestatul în Bucureşti, care se dă de V. Manoliu, va fi adus mîine în Iaşi. Mîine se va şti dacă el este adevăratul Manoliu, sau un altul.

Dacă va fi el, i se va lua un interogator şi, în urmă, va fi trimis la Bucovăţ, să-şi facă pedeapsa de 5 ani.

—

Ultima oră

Bucureşti 6 Februarie

Sanatatea Regelui

— Interview cu profesorul Noorden —

Bucureşti.— Doctorul Noorden a vizitat azi din nou pe M. S. Regele. Profesorul a rămas pe deplin satisfăcut de starea generală a Suveranului.

Intr'un interview ce-a acordat mai tîrziu unui redactor al „Adevărului", profesorul Noorden a declarat că se poate pronunţa în deplină sinceritate, că M. S. Regele este perfect sănătos.

Suveranul, a continuat profesorul, suferea de o boală de intestine şi de uşoare turburări ale cordului.

Astă-zi sănătatea Sa este perfectă şi tot ceea ce ar fi de dorit, ie ca Suveranul să nu se surmeneze.

Proectul D-lui Dissescu

— Consiliu de miniştrii —

Bucureşti. — *La orele 10 jum. a avut loc un consiliu de miniştrii sub preşidenţia d-lui Cantacuzino.*

D. Dissescu a comunicat lucrările comitetului delegaţilor în chestia proectului seu. Consiliul a admis toate acele lucrări.

S'a citit apoi memoriul profesorilor universiteri, şi el a fost găsit neîntemeiat.

Consiliul a admis menţinerea celor 2 catedre la facultatea de teologie şi una la facultatea de ştiinţi, cuprinse în proect.

***

Astă-zi la ora 5 comisia delegaţilor se întruneşte acasă la d. ministru spre a redacta definitiv proectul.

Joi respuusul va fi depus şi distribuit ; iar luni va începe discuţiunea generală.

Generalul Lahovary operat

Bucureşti.—*Generalul Lahovari ministru de externe, a fost operat ieri în sanatoriul d-lui Bonnet, de către chirurgul Quenu, asistat de agregatul Duval.*

Operaţia a început la ora 9 şi 15 dim. şi a durat pînă la ameazăzi.

La ora 4 d. a. starea generalului era bună şi ori-ce complicatii imediate erau înlăturate.

In momentul în care generalul s'a trezit din somnul datorit cloroformului avea 75 de pulzaţii,

Legaţia din Paris va publica zilnic un buletin asupra mersului sănătăţei generalului.

Premiul cel mare

Bucureşti.—Premiul de **50,000** lei la tragerea de azi a loteriei de stat a fost căstigat de numărul **46,489**.

Posesorul biletului cu acest număr ie în Galaţi.

Noul comandant al corpului IV de armată,

Bucureşti.—D. general C. Iarca, comandantul Diviziei VII din Buzău, a fost numit, pe ziua de 1 April, comandant al corpului IV de armată.

(Noi am anunţat mai de mult această numire.)

Indigenat

Bucureşti.— Asupra indigenatului d-lui Is. David din Fălticeni votul a fost din nou nul.

Procesul Dimitrescu

Bucureşti.—Procurorul general Oprescu a cerut curţei de apel, care judecă procesul d-lui Jean Dimitrescu, fost funcţionar la ministerul instrucţiunei, acuzat de mituire, să respingă apelul procurorului, de oare ce din depoziţiunea grefierului judelui instructor ar reuşi că instrucţia în această afecere ar fi fost viciată.

Curtea a respins apelul procurorului şi menţinut achitarea.

Două consulturi

Bucureşti.— Profesorul doctor Noorden a vizitat azi pe fostul ministru V. Lascar la domiciliul seu din strada Teilor.

Profesorul a constatat că starea sănătăţei domnului Lascar este perfectă.

Profesorul a vizitat apoi pe fostul prefect Ernst Vîrnav, care se află internat in sanatoriul Olchovski.

Greci expulzaţi

Bucureşti.—Grecii al căror nume urmează, expulzaţi astă toamnă şi cărora ministerul de interne le-a dat permisiune să remîe în ţară spre a-şi aranja afacerile ce mai au, vor părăsi ţara astă-seară şi mîine dimineaţă :

Rosolimos Spiru, Ravaciu Nicolae, Arghiropol Mihal, Valsalopol Petre, Taropol Ioan, Lalides Nec., Caraian Vas, Nanciopolos Foca, Nauciopolos Cristu, Costopolos Gh. şi Macry Spiru.

Afacerea Manoliu

Bucureşti.—Ni se comunică din Bucureşti, că zvonul despre arestarea lui V. Manoliu a provenit din cauza unei confuzii comisă de poliţie.

Individul arestat se numeşte Manolescu, care s'a dat drept Vasile Manoliu.

Rezultatul alegerilor din Rusia

Petersburg.—Se cunosc acum rezultatele alegerilor pentru alegătorii de gradul al II-lea.

Au fost aleşi 6015 dintre care 1416 monarhişti şi 1101 moderaţi.

In totul sunt 2326 aparţinînd dreptei şi 2526 partizani de ai democraţilor, 499 naţionalişti, 352 fără partid şi 276 partid necunoscut.

Reducere de tarif vamal

Roma.—Guvernul a decis să reducă cu jumătate tariful vamal asupra petroleului.

Casa de Scont şi Imprumut din Iaşi

BILANŢUL

INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 1906.

Activ					Pasiv				
Cassa			12,944	47	**Capital**			500,000	—
Efect de primit					**Fond de reservă şi amortisment**				
Cambii { *în portofoliu 702,268.65*	1,034,820	60			*Fond de rezervă*	97,279	76		
reescontate 332,551.95 }					« « *amortisarea mobilierului*	2,525	58	99,805	34
Obligaţii chirografare	21,817	75			**Efecte negociate la Banca Naţională**			332,551	95
« *ipotecare*	18,500	—			**Reescontul pe anul 1907**			11,232	95
Cambii expirate (cu gaj)	7,269	60			**Depuneri spre fructificare**			390,274	57
Avansuri pe efecte	2,500	—			**Conturi corente**			20,021	14
Cupoane Scontate	140	—			**Deponenţi**				
Cesiuni	2,550	—	1,087,597	95	*Efecte în cauţiune*	59,685	—		
Obiecte			47,659	—	« *spre încasare*	8,770	35		
Efecte publice			97,094	75	« *în gaj comercial*	111,181	70	179,637	05
Mobilier			4,853	55	**Dividenda** *neplătită pe anul 1903*	4	50		
Contencioase			8,632	28	« « « *1905*	277	—	281	50
Efecte protestate			75,825	61	**Profit & Perdere**			72,228	72
Conturi corente			72,321	61					
Depozite									
Efecte în cauţiune	59,685	—							
« *spre încasare*	9,489	30							
„ *în gaj comercial*	111,181	70	180,356	—					
Dividende pe anul 1906			18,748	—					
			1,606,033	22				1,606,033	22

Director (ss) **V. I. RADU.** Secretar Contabil, (ss) **Ioan V. Atanasiu**

Comptul Profit şi Perdere încheiat la 31 Decembre 1906

Debit					Credit				
Cheltueli de Administraţie									
Chiria localului	1,820	—			Profit şi Perdere, reportat din anul 1905			146	25
Patenta Societăţei şi impozitele	5,274	25			Interese încasate de la obligaţiunile chirografare şi ipotecare			7,677	76
Imprimate, Publicaţiuni, Registre, Chelt. de cancelarie	3,635	14			Scont de la Cambii			137,543	61
Incălzit şi iluminat	542	55	11,271	94	Beneficii din cumpărarea şi vinderea obiectelor			6,618	29
Cheltuelile personalului					Diverse beneficii			383	64
Jetoanele Consiliului de Ad-ţie	830	—			Beneficii de la Efecte publice			3,325	—
„ „ „ Scont	470	—			Reescontul anului 1906			12,251	75
„ Censorilor	1,110	—							
Salariile personalului şi a expertului preţeluitor	20,371	50	22,781	50					
Cheltuieli extra-ordinare			70	—					
Interese plătite Băncilor în cursul anului 1906			24,862	53					
Interese plătite Depunătorilor în cursul anului 1906			5,681	22					
Perderi şi amortisări în cursul anului 1906			3,643						
Reescontul anului 1907			11,232	95					
Dobînzi capitalisate la Depunători			16,174	44					
Sold conform Bilanţului			72,228	72					
			167,946	30				167,946	30

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale* şi *classeĭ lucrătore*, căreia el economiseşte cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie FRATII KONYA.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din ceie mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĚRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură in patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

In Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficiul pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	13	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fari nici o intârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta"

L O I Z A

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—**Iaşi.**

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repezi

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

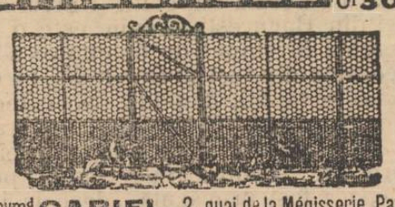

Raymd GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE. VOLIERES, POULAILLERS
BONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre..	0f 25
Châssis de couche, depuis....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 30
Portefeuilles, pour 20 Places.....	1

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6fr 50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix. 0f50c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rind în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUȚUREANU și LASCAR ANTONIU | Anul IV. —No. 66.—Joi 8 Februarie 1907.

CAPUL LUI MOȚOC

E cunoscută povestea scrisă cu atîta talent de C. Negruzzi în frumoasa sa nuvelă, „Alexandru Lăpușneanu". Crudul tiran prin șarlatanele și miorlăitoarile cuvinte izbutise a ademeni pe boeri să vină la curte și acolo după amestecul limbelor la prînzul morții, capetele a 47 boeri zburau de pe umeri. Slugile domnești, care stăteau în ogradă, sărind zidurile dădură țfară în tîrg de cele petrecute în curtea domnească.

Norodul adunat în grabă începuse a hăicăi și a răcăi, fără să știe de ce a venit nici ce să ceară de la Vodă.

In lăuntrul curții, vornicul Moțoc stînd de-o parte cu Vodă Lăpușneanul, căuta să între în pielea domnului aprobând acel înfiorător masacru, slugărnicindu-se ca o slugă nevrednică.

Pe cînd însă acestea se petreceau în lăuntru, în afară mulțimea norodului neștiind la ce a venit, începuse a'și aduce aminte de toate rărălale ce le făceau boierii, așa de crud căsăpiți de Voevod, și cum dintre toți boerii, cel care i-a ajuns până la os cu strîngerea birurilor, a început a se prinde de la unul la altul numele lui Moțoc și în clipala fulgerului, Moțoc fu pe buzele tuturor, și în larma mare a hăicăelei de la poarta curții nu se auzia decît răsunetul sinistrei vorbe: *„capul lui Moțoc vrem"*.

Și, zice nuvelistul că în ticăiala ce l'a apucat pe slugarnicul Vornic, ar fi asvîrlit vorba ramasă de pomină: că ce are a face un boer față cu mojicii; să piară ei, mojicii, proștii, numai el să scape. Iar Lăpușneanu ar fi răspuns pe aceiași scară: *proști dar mulți*, rămasă ca zicală politică în analele istoriei noastre.

De fapt povestea a curs altfel. Vornicul Moțoc n'a plătit cu capul lui în acest fel fapta lui Lăpușneanu iar pana maeastră a nuvelistului a îmbrobodit ca și altă dată Tacit figura tristă și sinistră a lui Nerone, și ne-a redat-o nouă așa cum e știută de toți.

Pe artist nu l'a preocupat adevărul istoric, ci efectul dramatic al acțiunei istorice și îmbrobodind adevărul l'a prezentat așa cum l'a scris.

Și politica are însușirea de a învălui adevărul și a-l prezenta schimbat, căci așa cere interesul momentului, așa mînă patima omenească, și așa *poate* satisface firea celor orbecați.

Fruntașii liberali, care și-au impus sarcina grea și delicată, de a pleca în podgheazuri politice cu tabără legată prin toate orașele și orășelele țării, în număr de 72, pentru a purta norodului cuvîntul de răsturnare al nefastului guvern de jaf și de umilire, în neputință de a-și găsi o temă de luptă pentru răsturnare, hăicăesc ca și norodul de la poarta curții lui Lăpușneanu, și în larmătul lor asurzător par a se opri asupra a doi oameni, care în mintea lor au făptuit tot răul de azi; unul e *visternicul* cel mare, care apasă pe umerii țării cu birurile puse de el; altul e fostul *logofăt al dreptății*, care pare a fi hăcuit ceata liberală prin administrația făcută justiției.

Astăzi plevușca liberală cere capul acestuia, crezînd că astfel vor acoperi lipsurile de unitate ce-s la baza luptii lor politice.—In patima lor politică ei nu se uită în juru-le să vadă ridicolul campaniei politice și trăgănarea ajungerei la țintă.

A colinda 72 orașe și orășele la fie-care săptămînă cîte unul, însamnă că ținta larmei lor, se va îndeplini după 72 de săptămîni cel puțin —curat proorocia lui Daniel. Iar dacă prin acest colind bisericesc purtătorii urii și a patimei politice, cred că vor întoarce bunul sentiment al țării, cum și gîndul luminat al Coroanei spre cei ce *putreziți* sunt prin făgașul de zizanii și mănccături lăuntrice ce zac între ei, se înșală amar.

Nici țara nu e dornică de domnie nouă liberală, nici corona nu e ajunsă la încheerea regimului conservator, pentru că... pentru că... rațiunea politică cere aceasta. Ar fi a se repeta din anul întăi de domnie liberală scenele selbatice petrecute de rîndul trecut în al 3-lea an de putere. Și nimeni nu e așa desbrăcat de bunul simț pentru a dori o stare rea și precară, în locul stării de azi, care cu micile ei cusururi au adus la desnădejde pe fruntașii liberali, de oarece și-au stricat toate socotelile cu pielea ursului din pădure.

De altfel însuși d. Haret a spus'o la Galați, cu toată sinceritatea omului care *credea că zizaniile ne vor duce de la putere*; și că nefiind alt mijloc de răsturnare să ne alunge de la putere, cere *capul lui Moțoc*.

Cît suntem departe de pana măeastră a lui Negruzzi cum și de fraza lapidară a cronicarului Ureche!

Formulați-vă loznica politică; altfel întreaga campanie e o ridiculă și zădarnică agitare a colindătorilor celor 72 orașe și orășele din țară.

Gh. Ghibănescu

Celebrul „Memoriu"

Diverșii Pangrați și ceilalți Urseni ai Universității din București, au mai urcat, încă odată, scările palatului primului ministru.

Le-au urcat în repetate rînduri nu pentru triumful unei cauze drepte, ci avînd nobila misiune de misiți, din partea epochiștilor și colectiviștilor, de a pune vrajbă între așa zișii cantacuzinești și pretinșii takiști.

La început li s'a părut că vor reuși în telelicul lor. Din faptul, că primul ministru promisese doctei delegațiuni, că se va ocupa de doleanțele lor, delegația și stăpînii ei, văzură triumful întreprinderei lor.

Și memoriul fu înaintat. Ce cuprindea el? Nimic alta de cît dorința de a provoca o sciziune în partidul conservator.

Sub formă de memoriu universitar, sub pretextul de a salva Universitățile de „peire", s'ar fi voit, de fapt, ca neînțelegeri să isbucnească între șeful pertidului și miniștrii.

Expediționea n'a reușit. „Memoriul" Pangraților, a fost cercetat ieri în consiliul de miniștrii și nu cu greutate fiecare s'a putut convinge că doleanțele universitare sunt lipsite de temeiu.

Acum, că încercarea doctului corp de a intriga politicește a avortat, Pangrații și Sionii, vor scrie, în *Epoca* și în *Voința*, studii universitare despre „Cantacuzino sclavul lui Take".

Cu siguranța.

ȘANTAJ

Am anunțat prin ziar, că administrația comunală are pregătit tot materialul necesar prin care să dovedească, că societatea concesionară a luminei electrice din Iași, frustează atît pe comună, cît și pe particulari, cu însemnate sumi de bani—prin acea că contoarele electrice, așa cum au fost așezate, arată mai multă lumină de cît se consumă în realitate.

Am adaus la acea informațiune, că întru cît societatea nu va recunoaște dreptatea comunei, afacerea va fi tranșată pe cale judiciară.

Atît am scris noi și de aci „Voința Națională", prin sticlele patate de pe ochii d-lui Nădejde, vede... *șantaj*.

Șantaj de ce? Fiind-că am zis că „întru cît nu va interveni o înțelegere" procesul va isbucni.

Așa se obicinuește între oameni, ca, înainte de-a se aduce lucrurile în judecată, să se încerce o împacare à l'amiable.

Hotărît, societatea electrică de la Iași, nu mai poate gospodări ca pe vremea anilor grași ai primariatului colectivist.

Pe atunci, era mare prietenie intre ilustrul primar și societate.

Primarul, la el acasă, consuma lumină multă și, indiferent dacă contorul arată drept sau falș — ilustrul primar n'avea să achite lumina.

Un mic omagiu, sub formă electrică!

Astă-zi, insă, lucrurile s'au schimbat. Diferende ce s'ar ivi între societate și primărie, convenția o supune, se vor cerceta mai înainte de o comisiune de arbitraj.

Prin urmare, strîmb a văzut *Voința* șantajul.

D. G. Lascar ie primar al Iașului. S'o știe ziarul colectivist.

CHELARUL

.... *„Excelența sa d. D. A. Sturza, ministru al cultelor și instrucțiunei publice va angaja și concedia servitorii de cari voi avea nevoe; va supraveghia ca achitarea cîștiurilor de către arendași să se facă în mod regulat, va închiria casele mele și va arenda moșiile mele, nu, însă, fără de aprobarea mea specială".*

Asemenea delegațiuni se dau servitorilor cari au arătat credință stăpînului.

Ori ce chelar de pe o moșie, ori ce intendent de la o curte de boier sau de gospodar, au misiunea aceasta; de a tocmi servitori și de a-i da afară la nevoe.

Ori ce vatav și ori ce om de birou face încasări pentru șeful seu.

Cînd ajunge, însă, treaba la un lucru ceva mai subțire, cum ie arendarea unei moșii, ba chiar închirierea unei case, se ia dreptul „Excelenței Sale" de a gospodări singur.

Rămâne deci stabilit, nu din argumente dar din textul clar al procurei, că d. D. A. Sturza, primise, ministru fiind, delegația de vatav.

Pentru parale, firește. Pentru para s'a dat în vînt, toată viața sa.

Tainul și paraua l'au făcut să se curbeze, să se coboare și să sărute mîna stăpînilor.

De cîte ori credeți că, în viața lui de vatav, n'a sărutat el mîna acestui prinț D. M. Sturza, care i-a dat dreptul să-l facă pe gramaticu și pe chelarul.

Treaba lui! Pentru leafă grasă ar fi sărutat și mîna lui Fischer!

De cît acest trecut rușinos nu dă drept vatavului, să acuze și să suspecteze pe alții.

El, ca ministru, să fi fost vatav,—ie lucru curat.

Dar ca d. Take Ionescu să fi primit a pleda într'un proces contra Academiei—asta ie necinstit.

D. Sturza ministru al cultelor și chelar cu tain—da.

D. Bădăreu mandatar legal—*asta nu*! Curios *bărbat*!

Medici și Efori

Corespondentul nostru din Capitală ne-a comunicat aseară că în curînd consiliul de miniștri se va ocupa cu chestiunea situației medicilor, șefi de clinică, față de eforii așezămintelor spitalicești.

Chestiunea are o oare care importanță și acest lucru este invederat și prin zgomotul care se produce în această chestiune, căci corespondentul nostru ne relevă și acest fapt.

Adevărul este că medicii în chestiune se află într'o situație specială față de efori. Intr'adevăr, ei nu sunt funcționari și nu primesc onorar, n'au nici o altă legătură cu eforii de cît doar aceia că regulamentele și legea instrucțiunei impune acestor așezăminte să înființeze clinici, care aparțin de drept titularului de la catedra respectivă.

De aci numeroase conflicte între efori și șefii de clinică, care nu sunt și medici șefi de secții, pendinți de efori.

Se pare, însă, că proiectul care se întocmește actualmente urmărește un scop altul de cît acel al evitărei neînțălegerei în viitor.

Din această cauză se face zgomot în jurul acestei chestiuni și pentru moment nu se poate prevedea care va fi soarta acestui proect.

CATE-VA NOTE

Manoliu prins! Prins și arestat!

Pentru un ziar de provincie—o adevărată locma. Reporterii aleargă. Se scotocesc dosarii vechi, se reimprospătează fapte petrecute cu 5 ani în urmă.

Și ziua de mîine! Eroul va fi adus la Iași. Interview cu Manoliu. Ce-a făcut în America Manoliu. Să se rezerve trei coloane.

Sună la telefon. Ce mai trebue telefon? N'avem loc în ziar. Ne trebue trei coloane pentru interviewul cu Manoliu.

Iar sună la telefon.

— Allô Iașul! Aci prefectura poliției de București! Anunțați confuzia: individul prins și arestat aci se numește Manolescu, nu Manoliu.

Și acum... umpleți cele trei coloane rezervate „reintoarcerei" lui Manoliu!

*

Există la Iași un tip cunoscut de multă lume.

I zice Costache și cum profesiunea de telal, telal de slugi și de case, îl face să fie amabil, vremea a adăugat un adaos la numele seu așa că-i zice Costache Politicosul.

Domnul Sturza se inrudește prin profesiune cu acest Costache. Nu sunt amîndoi telali de slugi și de case?

Că unul ie politicos și celalalt—ați înțeles care—ie grobian, asta natura a făcut-o inadins ca să evite confuzie.

*

Intreba unul de ce d. Sturza, care nu mai este vatav de slugi la o casă princiară, n'ar deschide un birou de plasare ca să-și continue meseria.

Un altul tălmăci repede pricina:

— De groaza guvernantelor!

OAMENI ȘI LUCRURI

OSIRIS

Cu cît studiem mai mult sufletul omenesc, cu atît îl înțelegem mai puțin. Omul problemă, omul cu originalități, cu capriciu, cu ciudățenii, omul care—în fine—iese în afară de obicinuitul chip de a fi, de a gîndi, de a lucra, apare pururi înaintea noastră, ca o sfidare tuturor regulilor și observațiunilor, tuturor cunoștinților și experiențelor de pînă acum. Ba, însă-și imaginația scriitorilor, fantazia poeților rămîne cele de mai multe ori prejos, față cu exemplarele unice, producțiuni rare ale spiritului omenesc.

Un Balzac, bună oară, creator al clasicelor tipuri Golseck și Mercadet, n'a atins realitatea și curiozitatea ce prezenta, în viața lui de toate zilele, parizianul Osiris, mort zilele aceste și care, pe neașteptate, a uimit lumea cu un testament care te lasă gînditor, perplex, cufundat între ironie și admirație. Omul acesta ducea o viață demnă de *hagiul* atît de bine zugrăvit în nuvela lui Delavrancea. Nu-și permitea nu numai nici-un lux, dar uneori cele mai esențiale cheltuieli cerute de viața modernă, într'un centru de civilizație ca Parisul. Se ocupa de cele mai mici și mai neînsemnate cheltuieli, nu-și permitea să aibă lumină electrică, strîngea, strîngea mereu—fără familie, fără copii, iar din cînd în cînd surprindea lumea cu un gest straniu: cumpărarea vre-unui castel istoric—cum fu Malmaison-ul și Palatul lui Bonaparte și al Iosephinei; cumpărarea vre-unei statui—cum fu reproducția genialului „Moise" al lui Michelangelo, „Jeanne d'Arc" a lui Mercié, ori statuia lui Alfred de Musset,—toate aceste donate apoi statului; înzestrarea cutărei sau cutărei instituți filantropice sau cutărui oraș francez cu vr'o sumă importantă.

Odată gestul făcut, se retrăgea din nou într'o tăcere misterioasă și modestă, și continua să strîngă, să adune se capitalizeze. Iar prin testament să știe că a lăsat 25 milioane de franci Institutului Pasteur și o sumă egală încă de împărțit printre alte instituțiuni de bine facere.

E cea mai mare donațiune ce s'a făcut vr'odată marelui așezemînt științific și câte descoperiri, câte cercetări, nu se vor putea face cu acei bani strânși de zgârcitul Osiries, atâta vreme obiectul batjocurci și sarcasmului restrînsului său număr de cunoscuți și prieteni.

Dar problema, pentru psiholog nu rămâne mai puțin bizară și vrednică de meditat. Omul avar care se plângea în timpul boalei de scumpetea unei doctorii prescrise,—îmbogățind cu așa comori cele mai generoase instituțiuni, pricepându-se așa de bine să-și întrebuințeze averea—după moarte, dând dovadă de un înalt simț umanitar și de un rafinat gust artistic. Așa, drept piatră funerară și-a ales reproducerea celei mai superbe statui, „Moise" a lui Michelangelo,—expresia geniului, simbolul înțelepciunei, a prevederei și a chibzuinței. E poate și un înțeles istoric în gestul semitului cu numele egiptean, care se adăpostește în umbra statuei eroului legendarului Nil. Dar un înțeles are de sigur și un frumos înțeles.

Rodion

Giosue Carducci

II

La Florența, anticul leagăn al limbei și al literaturei italiene, mai tîrziu centrul culturei universale, și în cele din urmă focarul celor mai nobile năzuinți patriotice, Carducci avu prilejul de a-și completa educația literara, artistică și sufletescă. Aci el intră în legătură cu unul din cei mai meritoși editori ai Italiei: Barbera; pentru dînsul el lucră la completarea *„Bibliotecei literare diamant"* a marilor autori clasici și moderni.

Cercetările amănunțite asupra texturilor publicate în această frumoasă colecție și prefețele istorico-critice cu cari Carducci însoțea pe fie-care autor, atraseră asupre sa atenția lui Terențio Mamiani, pe atunci ministru al instrucțiunei publice. Un cas rar și în Italia, ca șeful suprem al culturei naționale să fie și dînsul un om de o cultură superioară: Mamiani era poiet și critic literar din firea sa; dar Mamiani ca ministru al Instrucțiunei publice, avea și un alt mare avantaj: nu era legat de vre-o lege care să-l oblige a consulta pe alții în privința numirei colaboratorilor sei în opera consolidărei educației naționale. Legea Casati din 1859, care și acum este în mare parte fundamentul legislației școlare italiene, prevedea la art. 57 că „profesorii titulari ai universităților vor fi numiți în urma unui concurs"; dar art. 69 acorda ministrului instrucțiunei publice „dreptul de a propune semnăturei regale — după a sa apreciere — numirea la catedre universitare a acelor persoane oari dăduseră dovadă de aptitudine specială, pentru o anumită ramură a învățămîntului superior".

Grație acestui articol din legea instrucțiunei ministrul Mamiani, preocupat numai de idealul rîdicărei nivelului cultural al universităților italiene și de a le rîdica la înălțimea așezemintelor superioare de instrucțiune din străinătate, făcu în 1860 din propria sa alegere, două numiri, cari vor rămînea celebre în analele învățămîntului superior din Italia: chemă pe Ascoli la catedra de filologie comparată la Academia științifico-literară din Milano și pe Carducci la catedra de literatură italiană la universitatea din Bolonia. Ascoli a devenit cel mai mare filolog italian și Carducci cel mai mare poet și critic al secolului al XIX-lea. Mamiani, mi se va obiecta, a avut mîna norocoasă.

Nu omul de o cultură într'adevăr desăvârșită, ne-preocupat de alt-ceva de cît de progresele intelectuale și morale ale țărei sale nu se înșală când e vorba de a-și alege pe colaboratorii sei spre îndeplinirea sfintei sale misiuni; el va fi tot de-a-una norocos, și țara îi va fi recunoscătoare—de sigur mai tărziu—când ea va culege roadele și gloria cu care se va mândri pe viitor. Să nu uităm însă că la 1860, profesorii, în Italia, cultivau mai mult știința de cât politica; ei erau eminenți patrioți ori de câte-ori era chestie de emaniciparea intelectuală și civilă a țărei lor (Roma era încă sub domeniul temporal al Papilor, și dincolo de hotarele politice ale Italiei sunt și astă-zi ținuturi italiene); dar toți erau însuflețiți de imboldul datoriei lor principale: cultivarea inteligenței și aducerea sufletului generației viitoare pe catedrele universitare. Nu se auzea nici odată declamațiuni deșerte în sprijinul unor teorii interesate; nimeni nu se drapa în pliurile sfîntului tricolor pentru a exploata cauza măreață a naționalității, nimeni nu arunca cuvinte de ură asupra concetățenilor sei pentru a-i ponegri sau a-i batjocori; dar ce e și mai demn, nimeni nu urca treptele unei catedre universitare pentru a-și crea o popularitate de bîlciu. Ascoli și Carducci, fruntașii printre profesorii universitari din Italia, au murit ambii ca senatori ai regatului Italiei, dar nici o dată ei n'au pus demnitatea togei profesorale în serviciul întrigilor de partid, sau a patimilor politice de cari erau înconjurați..

Iată un extras din scrisoarea ministrului Ierențio Mamiani către Carducci, prin care *îl roagă* să accepte catedra de literatura italiană de la Universitatea din Bolonia:

Turin, în 18 August 1860

„Scumpul meu Domn,—Prati, pentru motive cu totul particulare, renunță la catedra de elocință italiană la Universitatea din Bolonia. Eu m'aș considera fericit și chiar mândru dacă D-voastră mi-ați permite să vă numesc în acel post.

Bolonia, de sigur, nu este Florența, însă e totuși un mare oraș, care poartă cu

demnitate titlu de cetate *doctă*; populaţia sa e cordială şi afabilă iar opera Dv. va fi bine primită acolo şi de mare folos. Răspundeţi dacă primiţi o asemene însărcinare, şi vă voi fi recunoscător".

Al Dv. devotat
T. Mamiani

Carducci nu trebuie uitat—nu era un bărbat de vre-o influenţă politică (avea atunci 24 ani şi era sarac); nu avea altă recomandaţie de cât inteligenţa şi activitatea sa onestă, şi era un simplu profesor de şcoală secundară, pe care ministrul îl apreciase cu intiuţia omului ales, că ar fi fost la înălţimea misiunei ce-i încredinţă. Vom vedea că rezultatele au întrecut încă speranţele lui Mamiani.

L. E. Sinigaglia

Chestiuni teatrale

După representarea piesei „Să nu zici vorbă mare"

Este mai mult ca sigur că în ori-ce concepţiune poetică, lumea exterioră redusă la mediul unde se mişcă persoanele, furnizează necontenit acestora cauzele formale ale limbajului lor. Punerea în scenă poate mulţumi ambiţiunea realistă de a face vizibil spectatorului tot ce, în mijlocul obiectiv, joacă rolul unei cauze formale? Acesta-i ultimul refugiu al şcolei noue. Ca să luminăm această chestiune, luăm un exemplu. In actul al treilea din piesa lui Musset *Să nu zici vorbă mare* (Il ne faut jurer de rien),decorul de la comedia Franceză, reprezintă o pădure întunecoasă şi sălbatecă. Arborii cari se urcă pînă în frizele scenei, ascund privitorilor vederea cerului. E o admirabilă singurătate nocturnă. Ia să cercetăm acum „mise en scena" închipuită de autorul poet. O seară de vară. După o zi caldă, furtuna a isbucnit. Cînd Van Buck şi cu nepotul său sosesc lîngă locul unde trebue să vie Cecilia, Valentin în cîte-va cuvinte, schiţează punerea în scenă: „Luna se ridică şi furtuna trece, Vezi aceste dlamante de pe frunze cum sunt împrăştiate de vînticelul ăsta cald." In fine, în poeana unde se întâlnesc Valentin cu Cecilia, punerea în scenă este iară-şi condiţională de text: „Vino colea, în luminişul lunei....—Nu, vino ici, le întuneric; colea sub umbra ăstor giganţi...,. E mult de cînd mă aştepţi?—De cînd s'a ivit luna.... Vino pe inima mea; ca a ta s'o simtă cum se sbate şi că acest frumos cer să le rîpească lui Dumnezeu.... Ştii tu ce-i aceea?— Care? steaua acea din dreapta arborelui?— Nu, cealaltă care abea se zăreşte sclipind ca o lacrimă..." Toată scena aceasta este imprimată cu puterea unui naturalism plin de melancolie.

Astăzi, într'un teatru, cu ajutorul luminei electrice, punerea în scenă ar putea să realizeze peisajul nocturu descris de poet. La începutul actului, nouri grei şi întunecaţi trec peste cerul înstelat şi peste lună pe care o întunecă. Apoi norii fugînd, lasă vederei în toată seninătatea un cer adînc şi înstelat, în mijlocul căruia străluceşte luna. Arborii, tufişurile cu frunzele uşoare, ar permite privirei spectatorului să se peardă în acest „ocean al nopţilor". Ast-fel publicul ar participa, ca şi parsonagiile dramei, la vederea acestor frumoase efecte ale naturei care sunt pentru Valentin şi Cecilia, cauzele precise ale gîndirilor lor.

Cu toate acestea, din un motiv principal, Comedia franceză nu s'a conformat să realizeze această poetică punere in scenă. In adevăr, judecînd după oare-care detalii ale dialogului (te iubesc! asta e tot ce ştiu, scumpa mea; aceasta îţi va mărturisi-o şi floarea asta, etc.) care sunt incompatibile cu un decor nocturn, căci natura evocată de poet e curat ideală, creată de spiritul său şi că punerea in scenă descrisă de dînsul nu este pictura adevărată a unui efect văzut şi observat cu ochii săi. In conceperea acestei scene, nu vederea unui fenomen a determinat ideea, ci din contra, ideia a făcut ca imaginaţia poetului să reprezinte fenomenul.

Comedia Franceză, prin urmare, a trebuit să caute ideea generală a decorului peste cauzele hotărîte de gîndirea poetului; şi ea a pus pe Valentin şi Cecilia în mijlocul unei singurătăţi profunde care permite seductornlui ori-ce tentativă de profanare şi face să reiasă mai mult curăţenia ingerească a acestei copile care, singură noaptea, vine, senină şi candidă să-şi razime fruntea pe pieptul acelui pe care-l iubeşte. Adevărata furtună este acea care clocoteşte în inima lui Valentin şi adevărata stea, nu e acea pe care o aprinde regizorul in dosul decorului său, ci e acea a amorului care se ridică din sufletul curat al lui Valentin. Prin urmare efectul general al decorului răspunde mai bine ideei poetice, de cît efectele particulare ale unei puneri in scenă naturalistă.

Acest exemplu ne arată că trebue să cetim cu cea mai mare atenţiune opera pe care vroim s'o punem în scenă şi să determinăm natura şi inspiraţia poetului.

Postum

DIN RUSIA

—*„Corespondenţa particulară a Opiniei"*—

Alegerile pentru Duma au oprit pentru moment toată mişcarea Russiei. Toţi aşteptau cu grijă resultatul acestor alegeri de care va depinde existenţa constituţională a ţării. Gazetele au lungi coloane pline de articole comentatorii şi de şi mai lungi coloane în care telegramele din toate unghiurile acestui imens imperiu, reproduc starea politică a votanţilor.

Ingerinţele din partea guvernului nu au lipsit. Dar curioase ingerinţe! Se vede încă cît de puţin este inaintată Rusia pe calea politică şi parlamentară. Iată în ce au consistat aceste ingerinţe. Mitropoliţii au făcut cunoscut tuturor episcopilor şi aceştia la rîndul lor tuturor protopopilor de a căuta ca în circumscripţiile lor preoţii să nu lipsească de la alegeri, de a ţine cuvîntări patriotice, de a sluji înaintea începerei votărei o slujbă în sănătatea ţarului şi al bunului mers al acestor alegeri. Preoţii s'au executat cu multă rîvnă şi abnegaţie şi numărul lor în alegerile parţiale de delegaţi e covîrşitor, totuşi nu au dat resultatul dorit.

Aceste sunt ingerinţele guvernului.

Nu s'a văzut nici bătăuşi postaţi să susţie guvernul nici poliţia n'a fost autorisată de a întimida populaţia. Din potrivă în timpul acestor alegeri un rescript imperial reduce cu 5 la sută lefurile tuturor poliţiştilor, reducere ce n'a putut rîdica entusiasmul acestor slujbaşi pentru guvern.

Băuturica n'a jucat nici un rol şi am privit cu multă plăcere pe aceşti ţărani bărboşi şi cu figuri sălbatice mergînd la vot liniştiţi, pare că pricepeau rolul măreţ ce'l săvîrşeau în ziua aceasta de alegere.

D. Stolipin printr'un alt rescript al seu, atrage atenţie tuturor ispravnicilor de a lăsa că alegerile să fie libere, atât ţarul cît şi el doreşte ca Duma viitoare să fie expresia sinceră a ţărei.

Cu ast-fel de rescripte şi fără bătăuşi şi votcă, d. Stolipin se înşală că va avea o dumă pe placul seu. Ar trebui sá-şi facă ucenicia politică în vr'un stat constituţional, ca Franţa, Italia, România şi atunci va înţelege cum se fac majorităţile parlamentare.

Pînă atunci, acest *premier* e demn de felicitat şi e de felicitat tot poporul acesta care face o politică de principii. De aceea am încredere că Rusia scăpată de criza actuală, va fi un popor uriaş căci are acea frăgezime a cinstei... ce lipseşte multor altor neamuri. De şi cinstea e condemnată să dispară, cinstea are caractere de inferioritate în faţa minciunei şi şiretenici cum zice A. France.

Şi e prea posibil ca Rusia să piară tocmai pentru că poporul ei şi vorbesc de poporul ei şi nu de acea birocraţie straşnică din care au eşit Kuropatkinii, Alexefii,Gurche şi alţii camarazi de ai lui Litwald, spun, e prea posibil ca Rusia să cadă tocmai pentru ca cei de jos au prea multă demnitate şi cinste; iar cei de sus prea multă şiretenie şi minciună.

Sistemul de vot în Rusia e foarte curios şi el însu-şi *volens-nolens* poate trimite în Dumă tot-deauna o majoritate contrarie guvernului. Comunele rurale, ţărănimea, are în tot-deauna un număr mai mare de delegaţi de cît proprietarii de la ţeară şi de cît cei din oraşe. Dacă aceete doue fracţii din urmă nu merg mînă în mînă, ţărănimea poate tot deauna lua preponderanţa.

Alegerile se fac în chipul următor. Ţăranii votează direct în comunele rurale şi au drept de a alege preoţi sau ţărani. Aceştia sunt delegaţii lor. Proprietarii de la ţeară, arendaşii, votează în oraş, reşedinţele judeţelor, la olaltă cu delegaţii ţaranilor şi cu delegaţii oraşelor şi târgurilor cari sunt aleşi de aceşti din urmă. Aleşii acestor trei grupuri se duc în oraşul gubernii şi votează un număr definit dintre ei în Dumă.

Din tabloul de mai jos se pot face pronosticuri asupra viitoarei Dume.

	Delegaţii oraşelor şi târgurilor	*Delegaţii proprietarilor mari*	*Delegaţii ţăranilor*
Socialişti revoluţionari	7	—	2
„ democraţi	20	—	8
Constituţion. democr.	312	40	382
Stînga	61	17	254
Democraţi reformişti	3	2	—
Progresişti	64	30	115
Moderaţi	14	54	120
Octombrişti	40	135	31
Dreapta	39	162	141
Monarhişti	31	94	79
Naţionalişti	35	15	3
Fără partid	14	36	134
Independenţi	12	39	51
Total	652	616	999

Din aceste cifre se poate fără greutate vedea că majoritatea Dumei va fi ostilă guvernului, oposiţia are 1007 voturi, la cari trebue de adăugat cei 53 naţionalişti de asemeni oposiţionişti şi cei 280 fără partid cari însă vor fi de asemeni contra guvernului.

Alegerile definitive vor fi la 6 Februarie şi atunci se va şti definitiv ce Dumă va fi—totuşi, toţi, pronostichează că viitoarea adunare naţională nu va satisface guvernul, numai dacă acest guvern bine înţeles, va voi să satisfacă cererile juste ale Dumei.

Greşala pe care singur guvernul de azi o recunoaşte a fost că guvernul trecut n'a prezentat Dumei chestiuni mari de discutat, proecte de legi şi de reinoiri sociale, ci a venit să ceară Dumei credite sau alte legi de ordin secundar.

Guvernul d-lui Stolipeni are un program hotărât, are reforme deja studiate, cari vor fi, se zice, puse de la primele şedinţe în discuţia Dumei. Printre alte o reformă agrară, o reformă a naţionalităţilor, a zemstourilor şi altele vor fi supuse în discuţie imediat ce Duma va fi reunită.

E de remarcat căderea absolută a socialiştilor în această alegere şi acest simptom corespunde curios cu acela identic manifestat în Germania. Oare poporul nu ca şi cel German a început să se simtă obosit de tiradele socialiste, sau e o altă pricină în această criză socialistă?

Ce îi drept socialiştii—revoluţionari i'au abţinut de la vot şi au decis a lupta prin *propaganda prin fapt*, poate acestei obţineri se datoreşte numărul restrâns al delegaţilor lor. Propaganda lor prin foc şi sabie—nu încetează şi periodic răsună sgomotul unui atentat. In momentul cînd scriu, un prieten îmi citeşte ziarele de azi şi îmi relată asasinarea guvernatorului din Penza şi a secretarului său.

E de remarcat cum teroriştii au adoptat o nouă tactică. Imediat ce asasinatul e săvârşit, atentatorul de şi poate uneori scapa, se sinucide. In modul acesta se îngroapă secretul întregului complot şi cercetările devin zadarnice.

Ori cari ar fi opiniile acestor oameni, ori-cari ar fi mentalitatea lor, totuşi e ceva eroic şi sfânt în actul lor şi arată cît trebue să fie de grea viaţa acestui neam ce poate produce ast-fel de acte şi ast-fel de oameni.

Dr. I. Duscianu

Litere-Ştiinţe-Arte

Beneficiile distinşilor artişti *Penel* şi *Pella*—de astă-dată tovărăşia e desfăcută—vor avea loc în luna Marte. Aceasta spre ştiinţa persoanelor cari se interesează de aceste evenimente teatrale.

*

Actualminte se află în repetiţie la teatrul naţional pentalogia *Myriam de Magdala*, de Spiru Prasin, anunţată pentru seara de 14 Februarie şi *Stîngerea*, pentru 15 Februarie, beneficiul excelentului artist Bulfinsky.

*

AUTOR ŞI OPERA

Servitorii d-lui Ronetti Roman—autorul lui Manasse—băuse cam mult şi au făcut un foc zdravan in sobă de a ars toată casa, tocmai cînd scriitorul se'ntorcea din străinătate.

C'au băut nu-i vina lor—
Ştiţi cine făcuse gaffa?
Fuse acolo Zeilig Şor
Şi-a uitat la ei....garafa.

*

După propunerea deputatului Roradi, rămăşiţele marelui poiet Carducci vor fi aşezate în Panteonul italian la Santacroce, lîngă mormîntul lui Dante.

La Roma se va rîdica pe cheltuiala statului un monument lui Carducci, după afirmarea d-lui Grolotti, ministrul-preşedinte.

*

„Studii sociologice" se intitulează un volum al apreciatului nostru colaborator d. *St. Antim* şi cuprinde o serie de studii filosofice şi economice publicate în diverse reviste mari din ţeară. Volumul—asupra căruia vom reveni cu plăcere—e destinat probabil numai cercurilor restrînse, de oarece nu poartă nici-o indicare de preţ.

*

La „Raymund Theater" din Viena se anunţă o nouă dramă în 4 acte: „Niculai Oltean" de E. Klein. Nu ştim dacă subiectul e din viaţa romînească, dar s'ar părea după titlu.

*

In Franţa a stărnit vîlvă printre iubitorii de curiosităţi, minunata serbare chinezească pe care Pierre Loti a dat-o în castelul său de la Rochefort. Nimeni nu era ara admis de cît în costum chinezesc vechiu sau modern; s'a simulat primirea de către învitaţi a împărătesei chinei cu toată pompa extrem-orientală.

Această serbare—fantezie de artist şi de poet—e un capriciu care cu toate că costă o avere mare, se permite aceluia ce a voit să retraiască câte-va clipe din viaţa lui în Orient şi mai ales că sublimul literat a împărtăşit aşa ceva prietenilor care nu cunoşteau China de cît din eperete sau romane.

*

STRUNA ZILEI

ELECTRICALE

Uzina, prin comptoarele ei, frustrează lumea cu 30 la sută.

Ziarele

De-ţi prezintă socoteala,
Cercetează, cată, vezi—
Nu-i dovada lor....dovadă,
Pe comptor să nu....comptezi.

Informaţii

Cuprinsul memoriului prezentat de cei cîţi-va profesori Universitari din Capitală este astă-zi cunoscut.

El este cu mult mai insignifiant de cît ne-am fi putut închipui.

Prin acel memoriu se pretinde că prin proiectul de lege al d-lui Disescu se creiază un număr exagerat de catedre—memoriştii se prefac a crede că şi la Iaşi se crează atît de numeroase catedre ca la Bucureşti, unde sunt de pildă cîte trei clinici medicale şi chirurgicale, lucru absolut neesact.

In ce priveşte restul, memoriul se ocupă de detalii atît de neînsemnate în cît cu adevărat ie de regretat că nişte profesori Universitari au putut să găsească motiv în ast-fel de mici lucruri, pentru ca să alcătuiască memorii de ast-fel de natură.

Ceea ce se poate zice despre acest memoriu ie doar faptul că e redactat într'un stil foarte blajin.

—

Camera de Comerţ, din localitate a decis a se interveni pe lîngă prefecturele de judeţ pentru a se cere comunelor date satistice despre comercianţii din acele comune, numărul lor şi dacă sunt comercianţi ambulanţi în acele comune şi ce anume debitează şi dacă ei primesc bani sau producte în schimb.

—

La 17 c. se va ţinea licitaţie la eforia sf. Spiridon pentru darea în intreprindere a lucrărilor de apă pentru Slănic.

—

Subscripţiunea la obligaţiunile împrumutului comunei Iaşi pentru apă, n'a început încă.

Toate titlurile se aflu în posesiunea sindicatului de bancheri.

—

D. N. Cananău, prefectul poliţiei, a plecat ieri la Bucureşti.

—

La berăria Bragadiru s'a întîmplat ieri un scandal urmat de tradiţionalele palme.

Un domn, care ar fi aruncat priviri unei doamne, a fost pălmuit de domnul doamnei.

Afacerea ie la parchet.

—

La 17 a. c. va fi un mare spectacol la Teatrul din Iaşi.

Nottara va împlini rolul *Shylock*.

—

Astăzi s'a terminat de examinat a III-a serie de învăţători candidaţi la esamenul de înaintare pe loc. S'au presentat 14 candidaţi şi au reuşit toţi.

—

Ministrul de instrucţie a comunicat d-lui Prefect ca să delege pe cineva de la serviciul technic judeţan, care să fixeze terenul pentru construirea unei biserici în cotuna Trifeşti dependinte de comuna Hermeziu.

—

S'a primit la prefectura de judeţ 11 exemplare din darea de samă pe 1905—906 a societăţei Ţăsătoarea pentru a se înmâna d-lor membri, care compun Comitetul judeţului Iaşi.

—

Un alt maniac religios, s'a arătat în Iaşi. E vorba tot de un nenorocit care-şi zice Dumitru a Vadanei, are o cîrnătărie în str. Anastasie Panu şi tot ce cîştigă, cheltueşte cu tipărirea unor broşuri cu care, zice el, voieşte să reînalţe creştinismul la gloria de odinioară.

Maniacul în chestiune are vre-o 5 copii care trăesc în mizerie.—Soţia sa a murit acum un an din cauza „unui spirit rău" cum zice el, probabil din cauza suferinţelor îndurate.

Ar trebui să se iea măsuri contra acestui bolnav, să fie pus sub interdicţie, şi să se salveze astfel ceva din avutul care să servească pentru cei cinci nenorociţi copilaşi.

—

La ministerul instrucţiunei publice se lucrează la un important proect de lege.

Prin acest proect de lege cheltuelile puse în sarcina comunelor, pentru întreţinerea localurilor de şcoli primare, se vor vărsa pe viitor la casa şcoalelor.

In schimb casa şcoalelor va suporta ca cheltuelile necesare pentru întreţinerea tuturor şcoalelor din ţară.

—

120 muncitori grădinari au sosit astăzi în Iaşi. Cu trenul de 12 vor pleca in Rusia, unde au primit angajamente.

—

Cu plăcere anunţăm că prietenul nostru doctorul A. A. Lambrior, care se afla bolnav, se află mult mai bine.

Proiect de lege

pentru

Modificarea mai multor articole din legea asupra învăţămîntului superior

Secţiunea V

Institute, laboraiorii şi seminarii pe lîngă Universicăţi

Art. 88. Pe lîngă facultatea de teologie va exista un internat teologic în care studenţii ţinuţi în disciplina indispensabilă viitorilor preoţi, vor fi exrcitaţi în practica serviciilor religioase.

Studenţii vor fi interni sau solvenţi primiţi prin concurs dintre absolvenţi seminarişti cu diplomă.

Intrînd în internat ei vor lua obligaţiunea de a se hirotoni. Directorul internatului va fi un cleric hiriţonit licenţiat sau doctor în teologie.

Art. 89. Studiile practice la facultăţile de medicină se vor face în institutile, laboratoriile şi clinicile alipite pe lîngă facultăţi.

Clinicile se vor face în Bucureşti în spitalele Eforiei Spitalelor Civile, iar în Iaşi în ale Epitropiei Sf. Spiridon.

Aceste aşezăminte vor pune la dispoziţiunea facultăţilor salele şi numărul de paturi necesare învăţămîntului clinic. Profesorii de cliuică vor fi de drept şefii acestor servicii spitaliceşti.

In regulament se arată raporturile între profesorii de clinică şi administraţiunile spitalelor precum şi condiţiunile în care se va face învătămîntul practic medical în celelalte servicii ale spitalelor.

Art. 90. Invăţămîntul teoretic şi practic medical şi farmaceutic se va face în facultatea de medicină, în facultatea de ştiinţe şi în cursuri şi laboratori speciale anexate pe lîngă acestea conform regulamentelor în vigoare, în care se stabilesc modalitateaeşi numărul examenelor necesare pentru obţinerea titlului,

Lucrările practice la facultăţile de ştiinţe se vor face în laboratoarele şi institutele înfiinţate pe lîngă aceste facultăţi.

Leafa personalului institutelor şi laberatoareior de lucrări practice şi cercetări se stabileşte prin budget.

Art. 91. Lucrările practice la facultăţile de drept, filosofie şi litere se vor face în seminariile universitare de pe lîngă aceste facultăţi.

Pe lîngă fiecare curs sau grupuri de cursuri apropiate prin obiectul lor va fi cîte un seminar ştiinţific de lucrări practice, condus de profesor.

Organizaţiunea seminariilor, laboratoriilor şi institutelor universitare, donaţiunea şi personalul lor se hotăreşte din Minister prin regulament după ce ia avizul consiliului de facultate.

Tot prln regulamente Ministrul poate întruni mai multe seminarii sau mai multe laboratorii, care prin natura lor pot fi combinate împreună, organizîndu-le într'un singur institut.

Pentru aceasta se va cere avizul consiliului facultăţei respective.

Art. 92. Pe lîngă fiecare universitate se va organiza cîte un seminar pedagogic menit a pregătit personalul didactic pentru învăţămîntul secundar.

Lucrările acestui seminar vor fi teoretice şi practice.

Din punctul de vedere teoretic, seminarul pedagogic are de scop familiarizarea candidaţilor cu discuţiunile pedagogice şi cu literatura pedagogică. Din punctul de vedere practic, seminariştii vor face practica didactică într'o şcoală secundară de băeţi, care va fi alipita pe lîngă seminar ca şcoală de aplicaţie.

Lucrările acestui seminar se vor conduce de către un maestru de conferinţe numit de Ministru dintre profesorii de pedagogie ai universităţei, ori dintre profesorii şi agregaţii universitari care 'şi vor fi afirmat competinţa în chestiuni de pedagogie teoretică şi practică. Maestrul de conferinţe va fi ajutat în lucrările sale de mai mulţi repetitori care vor fi luaţi dintre agregaţii facultăţilor de filosofie litere şi ştiinţe sau dintre profesorii secundari care vor fi dovedit o competinţă specială în materie pedagogică.

Şcoala de aplicaţie a seminarului pedagogic va avea un director care va putea fi sau conferenţiarul de pedagogie sau unul dintre repetitorii seminarului, în acest din urmă caz el va lucra sub conducerea maestrului de conferinţă.

(Va urma)

Ultime informaţii

—

Astă-zi la orele 10 jum. comandantul regimentului XIII, d. colonel Tarnoschi, profitînd de faptul că toţi ofiţerii erau adunaţi la jocul de resboi, a dat citire unui apel al d-lui general Averescu, insărcinat de M. S. Regina cu elaborarea regulamentului pentru crearea unui institut al fiicelor de militari, apel prin care generalul se adresează ofiţerilor tuturor corpurilor de trupe, ca să contribue cine va voi, cu cît va putea, cu obolul seu la realizarea marelui aşezămînt de bine-facere.

Toţi ofiţerii regim. XIII au hotărît să contribue, cu cîte 50 bani lunar, la noul aşăzemînt creat de M. S. Regina.

———

Dupe cum s'a anunţat d. I. N. Dianu, a demisionat definitiv din postul de agregat la catedra de l. latină, de la facultatea de litere din localitate.

D. Xenophon Gheorghiu, fostul suplinitor la sus numita catedră, a fost recomandat, în unaminitate, de către consiliul facultăţei de litere din Iaşi, ca suplinitor până la Toamnă, când va fi recomandat ca agregat definitiv, aceasta în vedere că d-l Gheorghiu a fost odată recomandat de către senatul Universitar în unire cu colegiul facultăţei de litere.

———

Pentru Joi 8 Februar, ora 6 p. m. studenţii facultăţei de Ştiinţi au fost convocaţi în amfiteatrul de chimie minerală, spre a se consfătui la alcătuirea programului „Cercul Ştiinţific studenţesc".

La această discuţie va lua parte şi d. P. Bujor, decanul facultăţei de Ştiinţi.

—

Consiliul prefesoral al facultăţei de ştiinţi a fost convocat pentru mîine, orele 4, spre a delibera asupra mai multor chestiuni privitoare la aplicarea regulamentului privitor la laboratorii.

———

O după amiază dansantă a avut loc ieri în saloanele D-nei şi D-lui general L. Iarca.

— —

Judecătoria din Cernăuţi a cerut, prin intermediul consulatului Austriac,—lămuriri asupra supusului Austriac Toader a lui Vasile Palagianu, care a venit în ţară pe la 1880, sustrăgindu-se de la legea recrutării, şi care întrase în serviciu la o velniţă din Tg.-Frumos dîndu-şi numele de Bucovineanu.

Dacă acesta a murit într'adevăr după cum s'a svonit, cere să se trimită un extract de moarte pentru trebuinţele oficirle ale judecătoriei.

—

Am anunţat zilele trecute că o pedeapsă disciplinară va fi aplicată administratorului financiar al judeţului Iaşi, Pantazi.

D. Pantazi a fost permutat la Vaslui. In locul d-sale a fost înaintat d. Cornea, fost administrator financiar la Piatra N., Teleorman, Roman şi acum în urmă, la Vaslui.

—

Primarul a invitat ieri telegrafic pe domnii avocaţi M. B. Cantacuzino şi G. S. Cristofor să vie la Bucureşti pentru ca, împreună cu d. V. Missir, să întocmească contractul cu casa „Union".

D. avocat P. Zamfirescu, care urma să iee parte la redactarea acestui contract, n'a putut pleca fiind bolnav.

—

Acum cîte-va zile poliţia din Viena se adresă prefecturei de Iaşi cu cererea de a urmări aci pe un mare escroc, care ar fi delapidat o însemnată sumă de bani.

In afară de bănuiala poliţiei vieneze că dispărutul s'ar afla aci, poliţia locală mai primi şi anonime—operele unui farsor—că escrocul s'ar afla ascuns, ba la cutare mare comerciant, ba la cutare bancher.

Agenţii poliţiei făcură percheziţiuni la toate personale de cari se amintesc prin scrisori.

O telegramă sosită azi, anunţă că mult căutatul a fost descoperit şi arestat la Berlin.

———

Ofiţeri recrutori. -Pentru apropiatele recrutări în armată au fost numiţi ofiţeri recrutori domnii: maior Ioan Ghica, din regimentul Siret II, pentru oraşul Iaşi şi colonel Dionisie Bănescu, la judeţul Iaşi.

———

Ecouri judiciare.— Eri s'a pertractat înaintea curţei de apel s. I procesul pentru alimente intentat de D-na Eugenia Docan contra mamei sale D-na Elena Docan.

Din partea D-nei Elena Docan a plecat D-l P. Missir, din partea D-nei Eugenia Docan, D-nii avocaţi Nicoleanu şi Barozzi.

Curtea, sezisată fiind de doue apeluri, unul care cerea sporirea pensiunei alimentare altul tinzînd la micşorarea ei, le-a respins pe amîndouă stabilind că D-na Elena Docan să plătească fiicei sale 1000 lei pe lună.

*

Tot eri a avut loc procesul dintre A. Boghen şi Ministerul domeniilor pentru daune. Din partea statului, represintat prin D-nii avocaţi Dabija şi Suţu, s'a ridicat excepţia autorităţei lucrului judecat.

In urma pledoariei D-lor avocaţi E. Herovanu şi O. Teodoreanu, din partea apelantnlui, curtea s'a retras în deliberare, amînând pronunţarea pe Sîmbătă.

*

D-lui jude de ocol Varlam i s'a acordat o permisiune de 5 zile.

•

La 9 a. c. la curtea secţia II, importantul proces d'intre d-ra Florica Muzicescu şi N. Nanu cu casa şcoalelor, pentru anularea şi revocarea unui legat al def. C. Başotă.

———

Onomastica I. P. P. Sale Mitropolitul

— Schimb de telegrame —

Astă-zi fiind ziua onomastică a I. P. S. S. Mitropolitut Moldovei şi al Sucevei, clerul din urbea şi judeţul Iaşi i-a adresat la Bucureşti următoarea telegramă:

Indălţind rugăciuni către Dumnezeu şi serbătorind astă-zi Onomastica Inalt Prea Sfiinţiei Voastre, Clerul din Urbea şi Judeţul Iaşi, respectuos Vă roagă a primi sincerile felicitări cu această ocazie, rugînd pe Dumnezeu să Vă ţină deplin sănătos, ani mulţi fericiţi pentru binele şi prosperitatea Sfintei Biserici Autocefale ortodoxe Române şi a clerului Ei.

Protoiereu Stamate, Revizor Eparhial Carp, Arhimandritul Daniil, Economi--Stavrofori: Ştiubeiu, Possa, Mitescu, Vereanu, Gotcu, Popovici, Savin, Păun, Constantinescu, Economii: Georgescu, N i ţ e s c u, Maxim, Popa, Borcea, Protosinghel Iosif Arion, Balan, Găucă, G. Agapi, N. Agapi, Ilanganu, Mitru, Botez Oana, Petrescu, Patraşcu, Dărţu, Vranceanu, Sofiicu, Luceanu, Popovici, Hărlăoanu, Alexandrescu, Ionescu. Diaconii: Şerban, Buznea, Ţuchel, Oprişeanu.

Directorul şi clerul Metropolitan au trimis de asemenea cu această ocazie următoarea telegramă de felicitare:

Mulţămind lui Dumnezeu cari a prefăcut adânca noastră îngrijorare în negrăită bucurie însănătoşindu-Vă, Eu şi Clerul Mitropolitan doxologind cu cântări duhovniceşti am sărbătorit astăzi Aniversarea numelui ilustrisimei Voastre rugând pe Cel A Tot puternic să Vă păstreze deplin sănătos şi îndelung înzilit pe Arhipăstorescul Tron-strălucit prin neobosita osârdie ce aţi depus pentru mărirea Sfintei Noastre Biserici Române.

Trăiţi Inalt Prea Sfinţite Stăpâne mulţi ani fericiţi, smeriţi servi.

Director Econom Ştefan Ionescu Popescu

Economii: Şerban, Florescu, Vartic, Vasiliu, Mitru, Arhidiacon Marţian, Simionescu, Varleam, Chesarie, Oprişeanu: Psalţi: Grigoriu, Oslobanu, Aurelian, Cordim Ieromonahii: Valerie Filaret, monahii Zaharia, Harion, Grigore.

———

Administraţia comunală a inaintat astă-zi tribunalului prin primul procuror, dosariile privitoare la însemnatele exproprieri ce urmează a fi făcute.

— —

Din Bivolari ni se comunică că jandarmii rurali au prins astă noapte doi contrabandişti veniţi din Rusia.

— —

O dramă emoţionantă s'a desfăşurat astă-noapte în comuna Baia, jud. Suceava.

Neguţitorul Mair Beer care domicileazǎ în acea comună, era persecutat de ideea că va fi atacat de hoţi. Spre a se apăra de aceştia, neguţitorul îşi procură un revolver încărcat.

Eri noaptea mama lui Beer, care dormea în aceeaşi odaie cu fiul ei. eşi afară, fără a fi auzită de Mair.

Cînd se intoarce, fiul ei auzind paşi şi crezînd în mania sa că vin hoţii, trase un foc, care nimeri pe femee drept la inimă.

Nenorocita a sucombat,

— —

Ziarele din Bucureşti vorbesc despre agitaţia întreprinsă de nişte antreprenori şi meseriaşi din Capitală pe tema modului cum s'a adjudecat licitaţia pentru aducerea apei la Iaşi şi că vor ţinea Duminica viitoare o întrunire la Iaşi

Conducătorii meseriaşilor din Iaşi ne autorizǎ de a declara cǎ meseriaşii ieşeni dezaprobă agitaţia intreprinsă, că nu vor lua parte la agitaţia colegilor lor din capitală şi că aprobă în totul înţeleptele măsuri luate de actualul primar al Iaşului spre a se găsi în sfîrşit o fericită soluţie în această mare chestie.

———

Au fost angajaţi ca jandarmi în locurile vacante, următorii sergenţi concediaţi cari îndeplinesc condiţiunele cerute: Ocneanu G., Hăişan Gr. şi Pascaru Gh. S'a cerut aprobarea prefecturei.

—

Primăria comunei Hermeziu, a făcut cunoscut prefecturei locale că se obicinueşte a se boteza copiii mici în timpul iernei în biserici, din care causă mulţi se îmbolnăvesc şi mor.

Prefectura va lua măsurile necesare.

—

La inspecţia făcută în zona Prutului — prin plăşile Copou şi Prisacani nu s'a găsit nici un caz de febră aftoasă. — Se aşteaptă împlinirea periodului legal, pentru a se rîdica măsurele ce au fost luate pentru combaterea epizotiei.

—

Mirbeau despre Ferandy

Iată ce scrisoare autografă a adresat marelui artist de Ferandy, celebrul scriitor Octave Mirbeau, autorul dramei: „Les affaires sont les affaires" în care excelează artistul de Ferandy:

Scumpul meu amic,

Ai dat lui Isidore Lechat în chip minunat nu numai nimerita haină fizică, obiceiurile sale familiare, gesturile sale, ticurile sale, marca socială a eroului, dar şi—mai cu seamă — sufletul său întreg aşa cum l'am visat eu.

Nu zic „am exprimat"—ci „am visat", observă bine: acea vervă specială, acea bonhomie provocătoare şi hazlie, acea vanitate comică, sfiidatoare, acea şiretenie ticăloasă, acea durere mişcătoare, acel uriaş element tragic prin care, un moment, Isidore se înalţă pînă la eroism şi pînă la înduioşare,—toate acele diverse înfăţişări, grele şi complexe cari alcătuiesc unitatea fizionomiei le-ai redat cu o putere şi un adevăr, un lirism uman, o intensitate de viaţă cari m'au încremenit.

In sfîrşit ai realizat pe deplin şi pînă la minune, acea figură căreia—fără d-ta—i-ar fi lipsit de sigur multe din impresiunile necesare.

Chiar dacă ar suferi amorul meu propriu de autor, încă îmi este plăcut pentru sentimentul de admiraţie şi de amiciţie faţă de d-ta să proclam sus şi tare acest adevăr.

Este artă, artă creatoare, artă mare—dintre cele mai mari—pentru că este artă vie şi omenească.

—

Un violent schimb de vorbe a avut loc astă-zi, la secţia I-a tribunalului, intre domnii St. Longinescu şi C. B. Pennescu, avocaţi.

D. Longinescu simţindu-se atins de faptul că d. Pennescu a zeflemesit pe clientul seu—a răspuns colegului său—cum obicinueşte să respundă d. Longinescu cu reutate.

De aci ploaie de înjurături.

——

Ziarele au înregistrat ştirea că un incendiu a distrus locuinţa poietului Ronnetti-Roman şi au inzistat asupra condiţiunilor în care s'au petrecut lucrurile.

Un redactor al nostru a avut astăzi ocazia să vorbească cu poietul şi a putut constata cît de mare este neajunsul suferit de autorul poemului „Radu" din cauza acestei nenorocite întîmplări.

Nu-l preocupă paguba materială—mare parte din lucruri nici nu erau asigurate—ci numai faptul că obiectele la care ţinea atît de mult, lucrurile acele care creau mediul atît de priincios meditaţiilor sale, biblioteca sa în fine, vasta sa bibliotecă, şi mare parte din hîrtiile care conţineau note şi observaţiuni interesante, toate au fost distruse de flacările nimicitoare.

Chemat să asiste pe lichidatorii societăţei de asigurare la constatarea lucrurilor salvate dar în mare parte sfărîmate, Ronnetti-Roman n'a putut sta de cît un scurt timp căci, cum ne spunea, „avea parcă impresia că asistă la autopsia unei fiinţi iubite".

Numai puţin soţia poetului, o intelectuală şi ea şi o pianistă de talent, a fost foarte mult atinsă de nenorocita întîmplare.

Poetul şi familia se stabilesc pentru moment în Iaşi căci d. A. D. Holban, a avut gentileţa să-i cedeze cîte-va camere din frumoasa sa locuinţă din strada Romînă.

Turneul FERAUDY

Celebrul societar al Comediei franceze insoţit de un aies ansamblu, va da două representaţiuni in Iaşi:

La *1 Mart*

Les Affaires sont les Affaires

La *2 Mart*

L'âge difficile

Locaţiunea la „Thalia".

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 7 Februarie

Camera

Bucureşti.—*Imediat după inchiderea şedinţei deputaţii trec în secţiuni spre a se ocupa de proectele de legi aflătoare în studiu.*

Senat

Bucuresti.—Presidează d. N. Economu. Presenţi 74 senatori.

Pe banca ministerială se află d. Const. Dissescu.

Se votează fără discuţie convenţia intervenită între Primăria capitalei şi societatea de Bazalt, în suma de 1.500.000 lei pentru furnitura de material necesar pavărei stradelor.

Se autoriză judeţul Dîmboviţa de a contracta un împrumut de 500000 lei pentru construiri de localuri publice.

Un nou termen

Bucureşti. — Ministrul de interne a acordat celor unsprezece greci despre care am pomenit eri un termen spre a şi aranja afacerile.

Prinzul de la d, Take Ionescu

Bucureşti. — *Aseară a avut loc un prînz parlamentar la d. Take Ionescu. Au azistat 12 deputaţi şi 12 senatori, invitaţi după ordinea alfabetică.*

Comitetul delegaţilor

Bucureşti,— Comitetul delegaţilor pentru legea d-lui Dissescu a lucrat aseară de la 5-8 şi de la 10 seară pînă tîrziu noapte.

Memoriu

Bucureşii. — Iată'n rezumat cuprinsul memoriului funcţionarilor telegrafo-poştali:

Pentru conducătorii poştali gradul al III-lea leafa de cel puţin 150 lei pe lună.

Pentru cei de gradul al II-lea 200 lei pe lună.

Pentru cei de gradul I-iu 150 lei pe lună, plus cîte 3 lei pe zi pentru ori ce deplasare.

Ei mai cer să fie complect asimilaţi cu funcţionarii de la C.. F. R.

Vapoarele S. M. R.

Bucureşti. — In urma celor denunţate ministrului lucrărilor publice de către principile Brăncoveanu, privitor la starea vapoarelor româneşti, d. I. Grădişteanu, însoţit de d. Coandă, şeful serviciului maritim şi N. Ghica, directorul ministerului au plecat în inspecţiunea vapoarelor la Constanţa.

Iu privinţa celor ce va constata ministrul se va publica un comunicat.

Un indigenat

Bucureşti.—Astă-zi s'a repetat pentru a treia oară votul asupra indigenatului d-lui Isidor B. David, din Fălticeni.

Patronat de deputatul C. Popovici-Kisileff, acest indigenat a fost respins, ne-întrunind de cît 16 bile albe.

D. Popovici, supărat de rezultat, a părăsit Camera.

Din secţiunele Camereĭ

Bucureşti—Proiectul de lege a creărei unei case a spitalelor a trecut azi prin secţiunele Camerei.

Au fost aleşi delegaţi, domnii: N. Cincu, N. Cantacuzino, doctor T. Ionescu, Virgil Arion, doctor Scărlat Gheorghiu, St. Negruţi, şi Brătescu.

Proiectul referitor la unificarea casei pensiunelor, a trecut d'asemenea prin secţiuni.

Delegaţi au fost aleşi d-nii: Iorgulescu, P. Brătăşanu, P. Grecianu, Oroveanu, Aurel Iliescu, Pavel Gorgos şi Sabba Ştefănescu.

Demisia d-lui Duma

Constantinopol.—Intervenind neînţelegeri între epitropii şcoalelor romîne din Macedonia şi inspectorul acelor şcoli, d. Duma, acesta a demisionat.

Alegerile din Rusia

Petersburg.— Eri au început alegerile pentru deputaţii care vor face parte din viitoarea Dumă.

Pînă acum se cunosc următoarele rezultate:

In provinciile Baltice toţi deputaţii aleşi aparţin partidului democraţilor.

In Polonia Rusească au reuşit: 28 democraţi naţionalişti; 3 poloni democraţi şi doi partizani ai stîngei.

Tulburări în Odesa

Odesa.—*Eri au izbucnit tulburări organizate de partidul naţionalist în contra evreilor.*

Armata au fost scoasă pe străzi şi au şarjat din care cauză 300 de oameni au fost răniţi,

Generalul Kaulbars a primit ordin să restabilească liniştea.

Succesiunea de la Braunschweig

Berlin.— O deputaţiune de trei notabili a cerut audienţă Impăratului ca să-i expue situaţia creată prin nedeslegarea succesiunei de la Braunschweig.

Impăratul a refuzat să primească deputaţia zicând că, prin scrisoarea din Octombre, el şi-a dat părerea în această chestiune.

Deees

Berlin.—Betzold, celebrul meteorolog, a încetat din viaţă.

Ofiţeri recrutori

Bucureşti.—Au fost numiţi ofiţeri recrutori, domnii: loct. colonel Cristodulo, din reg. Cantimir 12, la Neamţ; maior Th. Raicovici, din reg. 12 artilerie, la Roman; loct. colonel N. Cernătescu, din reg. 13 Stefan cel Mare, la Suceava; maior Dim. Cardaş, din reg. I Cetate, la Tecuci; maior D. Popovici, din reg. Putna 10, la Tutova; maiorul Gh. Dimitriu, din reg. 13 Stefan cel Mare, la Vaslui; maiorul Chirculescu, din reg. Rezboieni 15, la Botoşani; maiorul Neagu Savel la Bacău; loct. colonel M. Anastasiu, la Covurlui; colonel Gr. Popescu, din brigada II roşiori, la Dorohoi şi maiorul Dionisie Petrescu la Fălciu.

Jeune savant de Budapest sachant à fond le hongrois, l'allemand, le français, l'hébreu et parfaitement l'italien, l'anglais, le latin et le grec, ainsi qu'un peu de roumain, cherche situation journal.

Donnerai aussi lecons.

S'adresser à l'administration, sous les initiales S. F.

Acordor şi reparator de piane

Subsemnatul aduc la cunoştinţa Onor public că după o lungă experienţă ca lucrător special în cea mai mare fabrică de Piane din Italia Giusseppe Molla, Torino, m'am stabilit în acest oraş unde mă angajez a ***repara şi acorda*** Piane, Pianine, precum şi a scurta Piane lungi şi a le modifica, repar cel mai stricat Piano atît interiorul mecanismului cît şi exteriorul şi clapele. Pot aplica la ori ce Pianina un mecanism de Pianola etc. etc, Rog onor. Public a mă onora cu ori ce lucrare de acest fel şi asigur de perfectă mulţumire. Cumpăr şi vînd Piane de ocasiune.

Cu stimă ***P. Getti***

Adresa Magazinul „România Muzicală" str. Lăpuşneanu 24.

Domiciliul: str. Carol No. 43.

OCAZIUNE

Din cauză de plecare din ţară, se vînd eften diferite mobile şi obiecte casnice. A se adresa la d-na Nett L. Unter, str. Pomir 7.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

SE CUVĂTĂ un practicant la biuroul Leo Gheler, strada Albă No. 1.

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Medic al Societăţei Fraterna-Păcurari şi al Tramvayului electric

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

ractică: **Vaccinări şi Revaccinări**

Lucian Holoney

AVOCAT

BUCUREŞTI

3, strada Lipscani

TEODOR PISOSKI

AVOCAT

— 6, Strada Unirei 6 —

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiilelorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcoritorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĔ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie FRATII KONYA.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

n Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Sansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta"

LOIZA

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—**Iaşi.**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raymd GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE. VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25

Châssis de couche, depuis..... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30

Porte-Bouteilles, pour 20 Places..... 7 »

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei
6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rind în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV. — No. 67. — Vineri 9 Februarie 1907.

MOARTEA Generalului I. LAHOVARI

O ştire fulgerătoare menită se zguduie şi să îndolieze simţirea întregei ţări Romîneşti ca şi a tuturor provinciilor din afară de Regat, locuite de Romîni — ne parvine pe neaşteptate: moartea generalului Lahovari, ministrul de externe al ţării.

In momentul cînd Ţeara şi Parlamentul se mîngăiau cu speranţa că eminentul bărbat de Stat, în urma operaţiei făcute de către chirurgul Quenu, întră pe calea unei apropiate vindecări, iată că nemilosul destin, prin una din acele misterioase şi nedrepte hotăriri, pune capăt unei existenţe atît de scumpe şi de care se legau cele mai înalte aperanţe ale Romîniei moderne. Şi pentru ca nenorocirea să fie încununată de una din cele mai spăimîntătoare coincidenţe, iată pe ilustrul om stîngîndu-se departe de patrie, sub un cer străin, în mijlocul propriei sale naţiuni, pentru care cu atîta dragoste şi devotament îşi cheltuia toată puterea de muncă, toată grija şi toată activitatea neadormită.

Istoria Romîniei de astăzi va vorbi mult şi cu laude cuvenite despre viaţa frumoasă, bogată in fapte mari a strălucitului om politic, —membru al unei familii căreia Ţeara îi datoreşte atîţia oameni superiori, începînd cu acea măreaţă figură, nemuritorul Alexandru Lahovari.

Acum cînd durerea copleşeşte inimile şi întunecă gîndirile, momentul nu e venit încă să putem zugrăvi, în culorile cuvenite şi în amănunţimele cerute, activitatea desfăşurată de marele defunct în serviciul Statului şi pentru gloria partidului politic care s'a putut mîndri ge a-l număra în mod statornic printre fruntaşii săi.

Vom aminti numai că bogata lui viaţă şi acţiune, i-a adus de atîtea ori din partea adversarilor greie şi nedrepte atacuri— şi în ele găsim uumai dovada netăgăduită a marilor lui merite în faţa cărora însă pasiunea politică nu s'a dat îndărăt. Pînă într'acolo au fost împinse patimile în cît în 1895, după un raport al Generalului Budişteanu, fu pus în disponibilitate, act de natură pur politică asupra cărnia nimeni însă nu s'a înşelat şi care a contribuit doară — dacă mai era trebuinţă — să-i mărească aureola în rîndurile prietenilor şi admiratorilor lui.

Venit la Ministerul de Externe, odată cu formarea cabinetului de sub preşedinţia d-lui Gh. Gr. Cantacuzino, a ştiut în scurt timp să-şi arăte incă odată marile calităţi politice şi în acelaşi timp să desfăşure cea mai intensă şi mai patriotică activitate in favoarea Romînilor din Macedonia şi în legătură cu aceasta cea mai neînfrîntă energie în potriva Grecilor apăsătorii fraţilor noştri Macedoneni. In toată această acţiune s'au îmbinat în egală măsură înţelepciune politică şi sentimentul iubirei de neam, vigoarea faptelor şi fineţea diplomatică, toate tinzînd către unul şi acelaş ţel înalt: rîdicarea prestigiului nostru de neam şi în acelaş timp întărirea, în afară de hotarele ţărei, a convingerei că suntem un stat de ordine în orient.

Acelaşi lucru — în complicata afacere a vasului revoltat, *Potemkin*, cu care ocaziune ministrul Lahovari a isbutit de asemenea să ducă la bun sfîrşit şi se închidă în mod strălucit şi inteligent un incident diplomatic de natură a aduce cele mai serioase dificultăţi.

Şi astăzi, pe neaşteptatc, omul acesta în care se întrupează cele mai vii şi mai înalte calităţi politice, ne părăseşte lăsînd un gol imens în rîndurile alor săi.

Intreaga ţară îl urmează cu neţărmurită durere şi-i va păstra de-apururi în amintire şi în inimă imagina frumoasă, înprejmuită de aureola celei mai nepătate glorii, de cununa celei mai curate nemuriri.

Iar *Opinia*, reflectînd jalea adîncă şi unanimă a partidului conservator, depune lacrimi de regrete pe cosciugul aceluia care a fost Ministrul şi fruntaşul Iacob Lahovari.

* * *

Generalul Iacob Lahovary, ministrul de externe, a murit ieri Mercuri la orele 4 dimineaţa, în clinica doctorului Bonnet din Paris.

O complicaţie uremică a grăbit moartea ilustrului om de stat.

Mort între streini, numai unul din fraţii generalului, deputatul Emil Lahovari, se află la căpătăiul muribundului.

Ştirea despre moartea marelui om politic, n'a sosit la Bucureşti de cît la orele 7 seara, de şi moartea, după cum am spus, survenise la 4 dimineaţa.

Zguduitoarea veste a fost comunicată d-lui ministru Ioan Lahovary şi Agenţiei Române. Ea a produs mare consternare în cercurile politice.

Camera şi Senatul vor ridica astăzi şedinţa în semn de doliu.

*

Corpul neînsufleţit al ilustrului fruntaş al partidului conservator, va fi îmbalsamat şi adus în ţară.

*

Printr'o nemiloasă voinţă a soartei şi soţia ilustrului defunct se află la extrem.

Desnodămîntul fatal este din nefericire, inevitabil.

* * *

Viaţa şi opera defunctului

Generalul de brigadă Iacob Lahovari s'a născut la 16 Ianuarie 1846. N'avea, prin urmare, de cît 61 de ani. Fost elev al şcoalei militare (1862), fu avansat sub-locotenent la 1864. A absolvit cu succes şcoala de stat major din Franţa şi a fost înaintat major în 1874.

In timpul rezbelului 1877 — 78, face parte din marele cuartier general al armatei şi este însărcinat cu facerea recunoaşterilor spre Dermikioi şi Opanez. La 1883 este înălţat la gradul de colonel apoi la 1891 la cel de general.

Ministru de rezboi sub ministerul prezidat de Generalul I. Em. Florescu, el deţine acel portofoliu păuă la 22 Ianuarie 1894.

In anul 1895, sub guvernul liberal este pus în disponibilitate ca resbunare politică.

De la 1904 (Decembre) ministru al externilor.

Lahovary şi rezboiul

In timpul resboiului Independenţei, Lahovari era maior comandant de batalion în regimentul I de linie.

Războiul Independenţei l'a găsit în această poziţiune; a fost atunci chemat la marele cuartier general al armatei ca şef al secţiunei operaţiunilor militare, pe care le-au condus în timpul campaniei sub direcţia şefului marelui statmajor.

De la izbucnirea războiului s'a arătat partizan decis al participărei Romîniei la luptă şi a împins, pe cît îi sta prin putinţă, la o acţiune ofensivă.

In timpul care precede trecerea armatei peste Dunăre la Corabia, maiorul Lahovary primi mai multe misiuni speciale; între altele, el conduse o expediţie pe malul drept al Dunărei, în contra unei incursiuni de cerchezi şi dînsul fu însărcinat cu acoperirea armatei, ducînd brigada de cavalerie Formac pînă sub Plevna, spre a stabili avant posturi pe malul Vidului şi a ocupa căile de comunicaţie de la Plevna spre Vidin şi Rahova.

Lahovari în politică

Conservator nestrămutat, generalul Lahovari ocupă un loc foarte important în politică şi conducerea electorală a Capitalei îi fu încredinţată.

Muncitor fără preget, el a fost la postul seu până în cele de pe urmă momente ale vieţei sale.

In Cameră şi Senat cuvîntul generalului fu totdeauna respectat.

O lege excelentă

Un proiect excelent a trecut eri, după cum s'a anunţat telegrafic, prin secţiunile Camerei şi în curând el va deveni lege.

Lege excelentă, care va face dreptate multor nedreptăţi.

Despre proiectul domnului ministru al finanţelor privitor la unificarea pensiunelor, voim să vorbim.

Pentru realizarea acestei legi se va face un sacrificiu de un milion, care va fi suportat pe din două de comune, judeţe şi stat.

Dar ce roade frumoase va da acest sacrificiu.

In ţară la noi, unde funcţionarul este supus fluctuaţiunelor politice, această unificare se impunea.

Cât perdeau bieţii funcţionari pe care nevoile i făceau să fie astă-zi în serviciul judeţului, altă dată la comună şi pe urmă la stat?

Ingrijat de present, slujbaşul primea funcţia unde putea.

D. Take Ionescu, s'a gândit, însă, la viitorul acestor nenorociţi şi ca să nu piardă din anii serviţi pe împrăştietele, la diferite instituţiuni, a elaborat excelentul proieet de lege al unificărei casei pensiunelor.

Când nu va mai exista de cât o singură casă a pensiunelor—şi aceasta se va întâmpla de la I April—va dispărea o nedreaptă stare de lucruri, care a păgubit pe mulţi de a fi la bătrânete, la adăpostul nevoei.

D. Take Ionescu va fi făcut şi această mare operă.

„Vom merge la Iaşi"

Trubadurul, care a hotărît să colindeze oraşele şi să producă pretutindeni acelaşi cântec banal, a anunţat la ultima întrunire colectivistă de la Galaţi, că „vom merge la Iaşi".

Domnul Poni care venise la Galaţi să anunţe că pacea s'a încheeat între fraţii liberali de la Iaşi, d. Poni a inspirat aceste cuvinte, care au aierul unei ameninţări: vom merge la Iaşi.

I aşteptăm.

Mai întâiu ca să se convingă că „pacea" de aci, miroase de la o poştie a praf de puşcă.

Şi apoi, de ce n'ar veni şi aci?

Reclamăm chiar, pur şi simplu, pentru noi acest drept de a vedea un spectacol al operetei colectiviste, în care d. Sturza, părăsit de tot ce ie mai de seamă în partid se ambiţionează să împlinească rolul văduvei vesele.

Reclamăm cu tot dinadinsul lucrul acesta şi ne exprimăm supararea că Iaşul a fost lasat tocmai la coadă, după ce opereta s'a produs la Bucureşti de 3 ori, la Craiova, la Galaţi şi se va fi produs şi la Brăila.

Domnul Sturza ar fi putut avea mai multă atenţiune pentru Iaşi.

Ar fi putut-o avea primo fiind-că aci la Iaşi, a fost leagănul lui Pierre Solomon, viitorul secretar perpetuu al Academiei Române (şi va fi, fiind-că despre d. Pierre acesta d. Sturza a zis, în Senat, că este tot aşa de bun Român ca şi d-lui.)

După Pierre, vine recunoştinţa stomacului. N'a mâncat d. Sturza pîine princiară la Iaşi?

Atunci de ce această lipsă de atenţiune pentru oraşul de care-l leagă 2 amintiri atât de scumpe?

Dar bine că „vom merge la Iaşi".

Vă aşteptăm, de şi am putea spune de pe acum ce veţi spune când va fi să sune şi pentru noi ceasul cel plăcut,

CÂTE-VA NOTE

Acum abea se explică de ce dl. Sturza conducea cîte trei ministere şi ar fi fost gata să preiee şi pe toate celelalte.

Era deprinderea care-l mîna la această multiplitate.

Fost chelar, fost vatav, fost intendent, fost încasator şi telal al caselor aceluiaşi prinţ—era natural ca, la putere, dl. Sturza să fi voit să fie totul şi în minister.

Chiar sistemul economiilor l'a învăţat pe timpul cînd umbla să facă coşniţa pentru prinţ.

Iar în ce priveşte—slugile—partea cea mai delicată din îndatoririle chelaruluî-ministru—dl. Sturza n'a permis să se angajeze fete în casă.

Totul era masculin. Pănă şi spălătoresele, fură înlocuite cu... spălători!

*

Kisselifiştii aveau, pare-se, nevoe şi de un evreu la operaţiunele lor virane. Aşa se explică de ce dinşii, in frunte cu simpaticul lor, C. Popovici, au pus toată stăruinţa pentru împămîntenirea unui domn David de la Fălticeni.

Despre dl. David acesta ni se comunică că este negustot de blănuri şi faptul explică de ce, în anumite cercuri, cererea lui de naturalizare a fost primită cu căldură.

De cît frigul cel mare a răsbătut prin blană şi dl. David-Kisileff a îngheţat.

Iar patronul său ignorînd, se vede, proverbul că „tîrgul mînie n'are", s'a suparat şi a părăsit Camera.

Dar numai provizor!

OAMENI ŞI LUCRURI

BISERICUŢE

Cuvîntul a fost—nu de mult chiar—mult întrebuinţat într'un înţeles politic dar mai cu drept îl putem aplica la chestiuni şi diviziuni literare, judecînd după cele ce vedem petrecîndu-se zilnic.

In adevăr mai rar e epocă în care să se fi iscat aşa de multe contraziceri, neînţelegeri şi sfezi literare ca în vremea din urmă. Odinioară puturăm asista la polemici vii, interesante, instructive, cum fu acea între d-nii Maiorescu şi Gherea, între cei din jurul „Convorbirilor" şi acei de la „Contemporanul".

Lucrurile se prezintă acum în proporţii mult mai mici şi mai puţin interesante; un singur element a crescut în actuala polemică: înveninarea spiritelor. Mereu alte reviste, mereu nuoi publicaţiuni şi toate făcînd grupări aparte, toate reclamînd esclusiv pentru ele singure talentul, spiritul, adevărul, criteriul unic şi drept; toate exagerînd într'o anumită direcţiune, opusă tendinţei celorlalte.

Numai în ultimele cîteva luni cîţi scriitori n'au fost rînd pe rînd rîdicaţi în slava cerului şi tîrîţi în noroiu! Cîte laude şi cîte atacuri împărţite cu aceiaş uşurinţă, cu aceiaşi efemeră pripă—după cum scriitorul era „colaboratorul nostru" —sau aparţinea altei....bisericuţe.

Iată bună oară pe tînărul Sadoveanu tratat într'o revistă săptămînală drept „cel mai mare prozator ce l'a avut ţeara noastră"—şi revista doară fusese cîndva întemeiată de d. Vlăhuţă....—iar în altă revistă săptămînală drept „un conţopist de pe la minister, fără umbră de talent". In alte două publicaţii—lunare—din care una dispărută, acelaş scriitor fu tratat deasemenea cu o exagerată bună-voinţă într'una, cu excesivă răutate în cealaltă.

Volumul lui Goga—tînărul poiet transilvănean—fu întimpinat cu adevărate ditirambe şi imnuri de slavă; Iată-l acum, prin reacţiune, tratat drept fără importanţă de către unile „Convorbiri" — căci „o singură poiesie de-a lui Cerna valorează mai mult de cît tot volumul Goga...".

Aceiaşi diferenţă de măsură s'a putut observa, în vremea din urmă, şi în judecarea operei unor cunoscute scriitoare.

Sunt oare constatările aceste în adevăr aşa de importante? Mai curînd cred că nu. Intreagă aceasta literatură critică nu poartă semnele unei vitalităţi durabile şi ea va contribui prea puţin la clasificarea reală, statornică a talentelor. Căci puterea de a se impune şi de a supraveţui n'o va sorbi talentul adevărat din laudele ieftine, precum nu-l poate zdrobi arma unui detractor. Zborul lui e condiţionat numai de puterea ce-i este înnăscută; el nu poate fi uşurat sau grăbit de artificii, nici de vrăji, nici nu-l înspăimîntă şi nu-l întrerup furtunile din văzduh. Căci pe aripile sale proprii, găseşte şi forţa şi libertatea şi dorul de a se avînta mai sus, tot mai sus către sublim.

Rodion

Procesul Sturza-Bădăreu

— Decisia Curţei de apel din Iaşi, secţia I-a, prin care se respinge apelul prinţului —

CURTEA

Avînd în vedere apelul prinţului Dimitrie Sturdza contra sentinţei tribunalului Iaşi S. I No. 416 din 15 Noembrie 1902, prin care i se respinge cererea de a se revoca D-lui Al. A. Bădăreu însărcinarea de consiliu judiciar al Prinţului Grigore D. Sturdza, numit consiliu judiciar prin sentinţa acelui tribunal No. 26 din 23 Ianuarie 1902;

Considerînd că această cerere se întemeiază pe două motive: că Prinţul Grigore Sturdza avînd deja numit de Tribunalele Franceze un consiliu judiciar, nu mai este necesar, ca unitate de acţiune a avea încă un consiliu judiciar în România şi că chiar în Drept este neadmisibilă existenţa a două consilii judiciare, şi secundul că Bădărău a neglijat afacerile prinţului Grigore Sturdza, ceia ce necesarmente trebui să provoace revocarea şi înlocuirea sa.

Considerînd că legiuitorul ţărei fie-cărei persoane fiind mai în măsură, de cît ori-care altul, a aprecia condiţiunele morale şi desvoltarea facultăţilor individului, asupra căruia locul de origină are mai mare influenţă, urmează că, în drept, statul şi capacitatea unei persoane trebue să fie guvernată de legea sa naţională — că pornind de la acest principiu, competenţa de a numi consiliu judiciar unei persoane, aparţine judecătorilor sei naturali, tribunalelor patriei sale; că dar instanţele în drept a numi un consiliu judeciar prodigului Grigore Sturdza sunt tribunalele Române, iar tribunalele Franceze nu sunt competinte conform şi jurisprudenţii, de cît a lua măsuri conservatorii şi provizorii în ce priveşte statul şi capacitatea persoanelor ce residează în Franţa.

Considerînd că şi din punctul de vedere al domiciliului — necunoscut fiind de părţi că prinţul Grigore Sturdza şi-l are în România — tot tribunalele romîne sunt competente a hotărî asupra necesităţei înfiinţărei consiliului judeciar, fiindcă în România este sediul, centrul afacerilor sale;

Considerînd că în ceea ce priveşte necesitatea unui consiliu judiciar în România, aceasta a apreciat-o însuşi apelantele Principile Dimitrie Sturdza, de oare-ce după ce fusese numit un consiliu judiciar în Franţa, însuşi a cerut a se da un consiliu judiciar în România fiului seu Grigore şi prin urmare astă-zi nu este bine venit a combate cererea ce a făcut-o înaintea tribunalelor romîne, de a se numi un consiliu judiciar, cerere ce i s'a şi admis, că ceea ce este mai mult, Principele Dimitrie Sturdza care susţine că nu pot sau în ori-ce caz nu este bine a funcţiona concomitent două consilii judiciare, nu conchide la suprimarea, la desfiinţarea unuia, ci la înlocuirea lui Alexandru Bădărău prin Domnia-sa însuşi, sau prin consiliul judeciar numit de Tribunalele Franceze, că prin urmare, cererea de revocare a lui Alexandru Bădărău nu este dictată de interesele pusului sub interdicţie, ci porneşte din punctul de vedere al persoanei consiliului judeciar, şi în aşa caz, ceea ce urmează a se discuta este motivul al doilea, adică temeinicia alegaţiunei de negligenţă a consiliului judeciar.

Considerînd că ceia ce se impută ca negligenţă consiliului judeciar Al. Bădărău este că dânsul nu s'a conformat legei de a *assista* pe Principele Grigore Sturdza în mai multe procese ce a avut cu cămătarii, şi că la câte-va termene ce au avut loc înaintea trib. de Iaşi, s'au prezentat diferiţi avocaţi din partea consiliului judeciar, în loc să se prezinte însuşi în persoană.

Considerând că deşi este netăgăduit că, conform textului şi jurisprudenţei, Consiliul judeciar trebue să asiste prin prezenţa sa pe prodigin instanţele de judecată, că autorizarea, cel puţin in toate cazurile, nu este suficientă, de aici insă nu se poate conchide in mod absolut ca consiliul judeciar nu poate să fie representat prin procurator şi aceasta cu atît mai mult in instanţele de judecată, căci in cazul in care consiliul judeciar nu este in acelaş timp şi avocat, prezenţa consiliului la procese este mai puţin folositoare, de cît aceia a unui procurator al acestuia, de oare ce procuratorul, representant al consiliului judeciar, luând parte in instanţă de judecată asistă in numele consiliului judeciar şi poate dirige instanţa mai bine de cît însu-şi consiliul judeciar, care n'ar fi avocat; că dar, în mod absolut, nu se pot cere totdeauna presenţa în persoană a consiliului judeciar şi nu se poate esclude, representarea lui prin procurator;

Considerând că chiar dacă am admite că consiliul judeciar trebue să asiste totdeauna prin prezenţa sa pe cel pus sub consiliu, totuşi întru cît în fapt se constată că la toate terminele arătate de apelante nu s'a discutat de cît chestiuni de procedură, că procesele din această cauză s'au amînat, că nici una din afacerile Prinţului Grigore Sturdza nu a luat o soluţiune—şi mai puţin încă o soluţiune defavorabilă—că la toate aceste instanţe consiliul judeciar deşi n'a fost în persoană, a fost însă representat prin avocat, rezultă că prodigul a fost bine asistat prin representanţii consiliului judeciar şi că prin urmare nici o negligenţă nu i se poate imputa lui Bădărău care se îndreptăţească pe prinţul Dimitrie Sturdza să ceară revocarea însărcinărei ce i s'a dat de justiţie.—

Considerând în fine, că a cere inlocuirea lui Bădărău, pentru motiv de negligenţă dedusă din neprezentarea sa in persoană la unele termine de amînare a unor procese, este cu totul neserioasă, nu numai pentru motivele arătate mai sus, dar şi pentru că se cere in acelaşi timp înlocuirea sa prin însu-şi apelantele Prinţul Dimitrie Sturdza, tatăl, sau prin D-l Coche, consiliul judeciar de la Paris, căci este absolut sigur că ori unul ori altul nu ar putea asista în persoană pe Principele Grigore Sturdza înaintea instanţelor de judecată din ţară şi mai cu seamă la termine la care nu s'ar discuta de cît cestiuni de procedură, şi dar imputarea de neglijenţa făcută de Principele Dimitrie Sturdza lui Bădărău, pentru că s'a presentat prin procurator la termene de amînare pentru necomplectare de procedură, este cu desăvârşire neîntemeiată.—

Că prin urmare din toate acestea reesă că cererea Prinţului Dimitrie Sturdza de a se revoca însărcinarea dată lui Bădăreu are de motiv dorinţa de alt-fel legitimă, —de a fi el consiliu judeciar al fiului seu dorinţa însă pe care a exprimat-o tărziu, după numirea lui Alexandru Bădărău, care, se vede, din hotărârea Tribunalului, că nu a cerut a se face numirea în persoana sa, ci Tribunalul a găsit că Bădărău având încrederea Prinţului Dimitrie Sturdza de a fi procuratorul seu, este şi persoana cea mai bine indicată a fi consiliul judeciar a fiului seu Principele Grigore Sturdza.—

CURTEA

Pentru aceste motive

Redactate de d-l consilier Al. G. Hinna

In numele legei şi

In unire cu concluziunile d-l Procuror

Decide:

Respinge apelul făcut de d-l avocat Dimitrie A. Sturdza în calitate de Procurator al Principelui Dimitrie M. Sturdza şi confirmă sentinţa Tribunalului de Iaşi Secţiunea I cu No. 416 din 15 Noembrie 1902.—

Cu recurs.—

Dată şi rostită în audienţă publică astă-zi 23 Ianuar 1907.

(Is) I. T. Burada
Al. G. Hinna
C. N. Buzdugan
C. Grigoriu
S. Zăhărescu

p. Grefier *ss. Victor I. Vrânceanu*

Unificarea anilor de pensiuni

Iată că doumentata Expunere de motive, ce însoţeşte proectul de lege, pentru unificarea anilor de pensiuni:

Chestiunea pensiilor funcţionarilor publici ai statului român a trecut prin multe stadii.

Vechea legiuire prea largă se dovedise periculoasă odată cu înmulţirea funcţionarilor publici. De aceea în anul 1868 s'a făcut o nouă legiuire mult mai restrânsă. Transiţia tocmai de la o legiuire prea largă la una mult mai restrânsă a pricinuit nemulţumiri şi greutăţi. Prin acelaş joc, la 1890 iar s'a revenit la o legiuire de pensii mult largă, foarte largă, şi lucru regretabil de constatat, fără ca această legiuire să fi fost precedată de un calcul de probabilităţi.

De aceea şi această nouă legiuire asupra pensiilor, care constituia un pericol permanent pentru finanţele Statului, nu a putut dura.

La 1902, în fine, s'a stabilit un regim normal pentru chestia pensiilor funcţionarilor publici, un regim care în anul trecut, a fost înbunătăţit în parte, un regim care să poată să fie din cînd în cînd amendat, dar care, de sigur, în temeliile lui va rămâne pentru multă vreme legiuirea Statului român.

Diferitele legi de pensiuni însă fusese concepute cu o rezervă nedreaptă. Se lua într'un sens prea literal cuvîntul de funcţionari ai Statului şi se lăsa de o parte slujbaşii judeţelor şi comunelor cari şi dinşii sunt tot funcţionari ai Statului, reprezentat prin alte entităţi administrative.

La 1897 s'a acoperit şi această lacună a legislaţiei noastre şi s'a organizat prin lege Casa de pensiuni la toate judeţele şi la toate comunele urbane.

Nici această legiuire nu a deslegat definitiv problema.

Intr'adevăr, între Stat, judeţe şi comune, mai ales înainte de stabilitatea de drept şi de fapt a funcţionarilor noştri publici, cari s'au desvoltat împreună cu progresul Statului romîn, a fost un continuu amestec de funcţionari.

Foarte mulţi dintre ei şi-au făcut carierile parte la Stat, parte la judeţe şi comune.

De aea, cred că este o chestie de dreptate nediscutabilă necesitatea de a se da acestor funcţionari publici mijlocul să adune la un loc anii serviţi tot în slujba societăţei romîneşti, însă în diferite ale ei ramuri.

Tot de aci necesitatea ca acelor slujbaşi cari au făcut parte din slujba lor la autorităţile judeţene şi comunale din vremea cînd ele nu făceau reţineri, să li se dea mijlocul să se poată bucura la socoteala pensiei şi de anii slujiţi fără reţineri, bine înţeles, depunînd acum suma acelor reţineri.

Po deasupra însă tuturor acestor consideraţiuni şi de dreptate şi de interes public, stă chestia putinţei pentru finanţele Statului de a respunde la aceste necesităţi.

Am făcut dar toate socotelile.

Am strîns toate informaţiile şi am lăsat şi o parte necunoscutului.

Cu aceste date, pe care le anexez la această expunere de motive, am căpătat convingerea că proiectul de lege, prin care unific toate Casele de pensii judeţene şi comunale urbane, în Casa centrală a Statului, cu îngrădirile cuprinse într'insul, se poate transforma în realitate.

Din însăşi tablourile şi socotelile ce anexez se vede însă, cum era firesc de prevăzut, că această unificare va aduce o nouă sarcină Casei de pensii, nu numai atît cît reese azi din socoteli dar şi cea care fatal va veni din înmulţirea pensionarilor în viitor, înmulţire care merge mai repede de cît reducerile.

Calculînd foarte larg pentru că sa nu ne aştepte surprise am găsit că isvoarele Casei pensiunelor trebuesc sporite cu un milion pe an.

Este drept ca atunci cînd statul contribue deja cu o subvenţie de 7.300,000 lei la Casa pensiilor, în ziua în care se pune în sarcina acestei Case şi pensiile funcţionarilor judeţelor şi comunelor să dea şi ele o subvenţie. Şi dacă nu am şti cît de restrînse sunt mijloacele lor, am propune ca întreaga sarcină să cadă asupra lor.

Am prefarat însă să propunem împărţirea sarcinei pe din două.

Judeţele şi comunele vor da 1 la sută din veniturile lor, ceea-ce reprezintă o sumă de 484,937 lei, 70 bani şi aceasta numai cu începere de la 1 Aprilie 1908; căci pentru anul 1907—1908 nu va fi nici o greutate. Restul de 500.000 lei în seama Statului, şi acesta împărţit în două şi anume: lei 250.000 în exerciţiul 1908-1909 şi încă 250-000 lei în exerciţiul 1909—1910 cîte 500.000 lei pe an.

Celelalte dispositiuni din proiectul de lege se explică de la sine.

Ele constituesc cea mai largă alcătuire care se poate face azi. urmărind îndoitul scop de a da slujbaşilor publici ceea ce li se cuvine, fără a pune pe umerii ţărei sarcini pe care nu le ar putea suporta.

Minist. finanţelor, Take Ionescu.

Litere-Ştiinţe-Arte

Să nu zici vorbă mare s'a jucat alaltă seară în beneficiul d-lui Aurel Petrescu. Tînărul artist şi-a dat toată osteneala cerută de rolul destul de ingrat al lui Valentin. A pus chiar pe alocurea prea multă inemă,—prea multă „indignare"— cînd rolul acesta comportă mai mult o notă de bonhomie şi sarcazm.

Rolul tinerei fete—a Ceciliei a fost ţinut de d-na Pruteanu şi ar fi de prisos să lăudăm ingenuitatea cu care l'a interpretat.

D-l Momuleanu a fost bine şi—uneori chiar foarte bine; iar d-l Bulfinschi cam stingherit în rolul abatelui. Noroc că d-sa nu ştie să fie rău.

E regretabil însă că s'a cheltuit atîta muncă pentru montarea unei piese prea puţin vrednică pentru a fi reprezentată. Deşi abundă în frumuseţi literare şi poetice—uneori e adevărată poemă lirică—are însă prea puţine calităţi dramatice şi tecnice, pentru a susţinea atenţia publicului. E un *proverb*—aşa cum sunt mai toate lucrările lui Musset şi e menit a figura în volumele scriitorului, iar nu în repertoriile teatrelor.

*

Manasse, eminenta lucrare a d-lui Ronetti-Roman se va juca pe scena teatrului nostru la 12 Februarie. Autorul, aflîndu-se în Iaşi, va asista la reprezentaţie.

*

D-ra Agata Bărsescu se reîntoarce în oraş sâmbătă pentru a lua parte la repetiţiile pieselor cu care întreprinde turneul prin ţară. Prima reprezentaţie o va da în Botoşani.

*

ELECTRICALE

Electrica, nu zic, e bună,
Dar recunosc fără sfială,
Că mi se'ntunecă.... vederea
Cînd îmi trimit o socoteală.

Informaţii

La clubul conservator, Primărie şi redacţiunele ziarelor „Evenimentul" şi „Opinia", s'au arborat drapele negre cu prilejul morţei Generalului Lahovari.

D-ra Elena Cănănău a fost numită sub-directoare la şcoala de menaj „Principesa Maria" din Iaşi, în locul d-rei Neagu care a trecut ca sub-directoare la şcoala de menaj „Eraclide" din Bucureşti.

Ni se scrie din Huşi că d. C. Pivnicieru, presidentul delegaţiunei judeţene, a demisionat ca o manifestaţie contra numirei d-lui Mitache ca prefect al jud. Fălciu.

Ministerul instrucţiunei luând cunoştinţă de rezultatul alegerei efectuate la facultatea da medicină de Iaşi, în vederea decanatului pe un nou period de doi ani şi considerînd că n'au azistat de cît 13 din şaptesprezece profesori iar voturile s'au împărţit în 7 pentru un candidat şi 6 pentru celalt, a cerut lămuriri asupra faptului că la convocare n'au respuns de cît 13 profesori.

Decanatul a respuns. Se pare, că textul convocărei n'a putut ajunge la cunoştinţa a doi sau trei profesori care se aflau la ţară sau în capitală.

Dl. Z. Pantazi, administratorul financiar al judeţului Iaşi, ne comunică astăzi că n'a primit nici un ordin oficial cu privire la mutarea sa la Vaslui. D-sa nu mai declară că această mutare, dacă se va face, n'are nici un caracter de ratrogradare, şi că este dictată de interese administrative.

S'a autorizat intrarea în ţară a 150 muncitori agricoli din Austro-Ungaria, prin punctul Burdujeni—aduşi de arendaşul moşielor Cârniceni şi Potîngeni.

Astă-zi au mai sosit în Iaşi 50 gădinari din Bulgaria cu destinaţia tot pentru Rusia.

Episcopul Climescu, al Buzeului, a sosit azi în Iaşi.

D-ra Aghata Bârsescu va sosi mîine în Iaşi pentru a începe repetiţiile pentru viitorul turneu în ţară.

Prima representaţie va avea loc la Botoşani cu Magda.

In astă seară, la Teatrul Naţional, Sînziana şi Pepelea. *în Beneficiul lui Vlad Cuzinski apreciatul artist.*

O patrulă din secţia de jandarmi din Bivolari a prins aseară pe la ora 8 în casa locuitorului Ion D. Rotaru din Bivolari—cinci oameni veniţi de peste Prut.

Patru erau din satul Novameşti şi unu din Călineşti. S'a găsit asupra lor suma de 65 ruble şi 40 capeice—şi 1 leu 50 bani, apoi 2 fedeleşe de rachiu şi 3 gărăfi.— Ei au declarat că au venit să cumpere ceai, rachiu şi bumbac—şi au mai fost odată găzduiţi la acest om.—Au fost arestaţi ca contrabandişti.

Individul Iorgu Vasiliu care a fost isgonit din ţară, s'a raintors servindu-se de un paşaport falş.

El a fost areatat şi va fi din nou isgonit.

Individul Ioa Rusescu lucrător cofetar la Spiru Naum din Str. Anastasie Panu a fost arestat neavînd acte în regulă.

D. Const. Lepadatu a reclamat poliţiei că eri pe la ora 10 jum. a. m. un birjar al cărui nume nu-l ştie, a lovit pe str. Ştefan cel mare trăsura D-lui rupîndu-i osia.

S'a permis intrarea prin punctul Ungheni a 16 maiştrii speciali din Rusia pentru fabricat colaci p. roate în pădurea Cozia, din judeţul Fălciu aduşi de D-l Aron Garfinkel.

Domnul D. Bogdan directorul prefecturei, a fost autorizat de a lua parte ca delegat al ministerului de interne, la operaţiunele consiliului de revizie al clasei 1908.—

Primăria comunei Ripiceni a cerut prefecturei locale de a se publica că s'a găsit o vită de pripas prin împrejurimele acelei comune—se crede însă că acea vită a fost lăsată de nişte contrabandişti care fuseseră surprinşi de sentinele.

Femeia Catinca Şerban în vîrstă de 52 de ani a dispăut de la domiciliul ginerului seu Toader Hibuca din str. Cuza-Vodă—Cazul se cercetează.

Directorul societăţei „Union", care a luat asupră-şi executarea lucrărilor pentru aducerea apei, a fost, însoţit de un inginer, la Tg. Ocna şi Slănicul-Moldovei, spre a studia instalarea unei căi ferate electrice între aceste două oraşele din jud. Bacău. Tot odată a studiat şi instalarea luminei electrice în Tg. Ocna şi salinele statului.

In ce priveşte calea ferată, au găsit că primele 7 chilometri de la Tg. Ocna incolo, ar fi greu de executat şi ar necesita lucrări de artă, căci linia s'ar putea construi sau în albia rîului Slănic, care în acest caz, ar trebui canalizat pe această distanţă, sau ar putea fi construită făcîndu-se mari tăituri în dealurile stîncoase din acea regiune şi aci s'ar întîmpina dificultăţi din cauză că terenurile sunt puţin resistente.

De la Valea Rea, însă, restul de 13 chilometri se presintă în condiţiuni foarte avantajoase.

Direcţiunea fabricei de conserve din Iaşi ne scrie că lucrul la acea fabrică n'a fost suspendat nici o dată şi prin urmare, că informaţia contrarie ce am dat o noi este greşită,

Adevărul este că informaţia ce am publicat-o noi corespunde perfect adevărului.

Fabrica a fost somată să reia lucrul şi dacă nu se va conforma somaţiunei, primăria, potrivit convenţiunei, va confisca maşinele.

Directorul fabricei, care ne asigură că informaţia noastră este greşită, a fost ieri la primărie şi s'a rugat să fie îngăduit, căci lucrul va fi reluat.

D. Chr. Constantinescu a fost numit grefier-contabil la penitenciarul din Iaşi.

D. I. Paladi, jude al ocolului III din Iaşi, obţinînd o prelungire de congediu, ministrul justiţiei a delegat pe d. Hypolit Mărzescu, supleant la tribunal, să-i ţină locul.

*

Curtea secţia 1-a judecă acţiunea de diviziune a averei Cozadini, intentată de fiul său, d. N. Cozadini, la care acţiune au intervenit la prima instanţă creditorii personali ai reclamantului, anume Wechsler şi Borş.

Tribunalul s. 1, admiţînd în principiu, acţiunea de diviziune, s'a făcut apel de către d. N. Cozadini şi de către coerezi şi astă-zi, în apel, domnul Cozadini, ca să facă să cadă cererea de intervenţie, a declarat că-şi retrage cererea de diviziune.

Curtea deliberează.

Proiect de lege

pentru

Modificarea mai multor articole din legea asupra învăţămîntului superior

Secţiunea V

Institute, laboraiorii şi seminarii pe lîngă Universităţi

Studenţii facultăţilor de filozofie, litere şi ştiinţe care se destină cariei didactice sunt obligaţi să frecveuteze regulat lucrările teoretice şi practice ale seminarului pedagogic conform art. 24 din această lege.

Art. 94. Personalul de şefi de lucrări, conferenţiari, asistenţi prosectori preparatori, ajutori, desenatori, custozi mecanici etc. necesari diversele institute laboratorii, clinice, şi seminarii se numesc şi se revoacă de Ministru după ce ia avizul directorului institutului laboratorului clinicei sau seminarului respectiv.

Art. 94. Studenţilor romîni fără mijloace afară de cei din facultatea de teologie pentru care există internatul teologic li se vor da stipendii de studiu, prin concurs. O parte din ele vor fi în special rezervate studenţilor care se destină carierei didactice. Stipendiile vor fi de cîte 100 lei pe lună cel puţin.

Studenţii stipendişti vor fi supuşi unei supravegheri deosebite în ceea ce priveşte studiile şi purtarea lor.

Vor perde stipendiu cei care nu vor fi exacţi la cursuri, conferinţe şi lucrări practice, cei ce nu'şi vor trece examenele cu succes la epocile fixate prin regulamente şi cei ce nu vor avea purtare bună.

Art. II Această lege se va pune în lucare din ziua promulgărei, însă profesorii şi agregaţii ce se înfiinţează prin legea de faţă nu vor intra de fapt în a lor funcţiune şi nu vor primi lefurile lor de cît cu începere de la 1 Octombrie 1907 de la care dată se vor înscrie efectiv în budget.

Aceşti profesori şi agregaţi vor fi numiţi însă din ziua potrivit dispositiunilor acestei legi.

Ministrul instrucţ. publice şi al Cultelor

C. C. DISESCU

1 Ianuar 1907

Ultime informaţii

D. Al Bădăreu, va sosi mîne dimineaţă, Vineri, la Iaşi.

In vedere că demisiunea d-lui general Leonida Iarca a fost primită pe ziua de 1 April, comitetul Cercului militar din Iaşi s'a întrunit ieri seara sub preşedenţia d-lui colonel Mihailescu de la marele stat major şi a hotărît să dee un mare banchet în onoarea generalului care se retrage le pensie.

Banchetul va avea loc în sala teatrului naţional şi la el vor participa toţi ofiţerii garnizoanei locale, precum şi cîte o delegaţie de ofiţeri din toate regimentele din reionul corpului IV de armată.

Data banchetului urmează a fi fixată ulterior. Putem spune, însă, că el va avea loc în cursul lunei Martie.

In chestia fabricei de conserve

— Acte şi documate —

In altă parte a ziarului publicăm o scrisoare a directorului fabricei de conserve prin care d-sa încearcă a dezminţi spusa noastră din numărul de ieri, că primăria a somat fabrica în chestiune, din cauză că nu funcţionează.

Spre a învedera că noi nu avansăm absolut nimic până nu avem dovada evidentă a faptelor şi că numai bizuiţi pe acte am publicat acea notiţă, publicăm mai jos actele referitoare la această chestiune.

*

In urma însărcinării date d. S. Georgescu a raportat următoarele, în ziua de 18 Ianuarie, primarului:

„Subsemnatul, în calitate de delegat al Dv. pentru a supraveghea mersul şi funcţionarea fabricei de conserve de la abator, am onoare a vă înainta alăturat un tablou de cantitatea şi felul conservelor preparate, precum şi de mersul şi felul animalelor tăete de fabrică în timpul de la 4 August 1905 pînă la 26 Martie 1906. De la 26 Martie până'n present, fabrica n'a mai tăiat animale în abator şi micile cantităţi de conserve ce a mai produs a fost de legume, vînaturi şi carne de vite mari, cumpărate de la măcelari.

Conform deciziei Onor. consiliu comunal No. 261 din 905, data începerei funcţionărei fabricei este 4 August 1905 şi conf. art. 12 din contract trebuia ca în primul an să se producă 200,000 kg. conserve de carne de vite cornute mari; or după cum se constată din registrul fabricei, cantitatea produsă, nu atinge mai mult de cît cifra de 38000 kgr. pînă'n present".

*

Acest raport a fost cetit în şedinţa de la 29 Ianuarie a consiliului comunal care a decis:

„Consiliul, avind în vedere că din raportul No. 43 din 18 Ianuarie 1907 a direcţiei abatorului se constată că societatea anonimă care fabrică conserve alimentare la abator, nu s'a conformat condiţiunelor contractului de oare-ce în loc de 200,000 Kg. conserve din care în timp de un an, de la 4 August 1905 pînă la 26 Martie 1906 nu a fabricat de cît 38,000 Kg., iar de la 26 Martie până'n present n'a mai tăiat animale în abator.

Cu unanimitate de voturi,

Reziliem contractul încheiat între comună şi societatea anonimă pentru fabricarea conservelor alimentare în abator.

*

Iată acum şi somaţiunea pe care primăria a adresat'o d-lui Alfred Franck, reprezentantul general al societăţei, etc.

De oare-ce în primul an de concesie, adică de la 4 August 1905 pînă la 26 Martie 1906 nu aţi fabricat de cît 38,000 kg. conserve în loc de 200.000 cît cere art. 12 din contract; ori de la această dată pînă astă-zi nu aţi mai tăiat în abator nici un animal, în virtutea art. 12 al. ultim, am onoare a vă face cunoscut că primăria consideră ca reziliat contractul de concesiune intervenit între primărie şi d. Octav Henry, cesionat Dv. şi autentificat de trib. Iaşi s, III la No. 254/903 şi ca consecinţă: în virtutea art. 8 şi 9 din acelaş contract, vă invit ca în ziua de 15 Februarie să vă prezentaţi la localul frabicei, ca să predaţi însărcinatului nostru întreaga instalaţiune, conform inventarului din dosar, rezervîndu-ne totodată şi dreptul la alte daune ce ne aţi cauzat prin neexecutarea contractului."

Somaţiunea în chestiune este făcută pe ziua de 5 Februarie.

S'a interzis păzitorilor publici de păduri de a purta puşti, ci numai revolvere. Numai acei cu permis de vînat vor putea purta puşti.

Această dispoziţie va intra în vigoare de la 1. April.

Ni se scrie din Bârlad că este prematură ştirea „Patriotului" că un banchet va fi oferit de comună cu prilejul inaugurărei luminei electrice în capitala Tutovei şi că la acel banchet vor participa şi miniştrii,

Proiectul acesta de banchet a fost ticluit de o singură persoană, de oare-ce cei mai mulţi deputaţi şi senatori ai jud. Tutova nu vor lua parte la banchet, dacă ideea de a-l oferi s'ar realiza.

Moartea Generalului I. Lahovari

— Telegramele ziarului „Opinia" —

Operaţia şi agonia

Paris.—*Generalul a fost operat, precum se ştie, de chirurgul Quenu în clinica doctorului Bonnet, rue Lachaise.*

Până la ceasurile 11 noaptea starea operatului a fost, relativ, bună. De la acea oră, în urma unui acces de uremie, starea se înrăutăţi şi bolnavul perdu conştiinţa.

Toate incercările medicilor fură zadarnice. Bolnavul intră în agonie, marţi la oarele 1 noaptea şi exact la orele 4 fără un sfert dimineaţa, ilustrul bărbat se stînse.

La patul bolnavului

Paris.—La patul bolnavului se aflau unicul său fiu, fratele seu deputatul Emil Lahovari, ministrul plenipotenţiar Gr. Ghica şi mai mulţi prietini, aflători în Paris.

Imbalsamarea

Paris.—Eri după prînz corpul generalului Lahovari a fost îmbalsamat de doctorii institutului. Corpul a fost apoi transportat într'un salon al clinicei Bonnet şi aşezat pe un catafalc, lîngă care veghează fiul şi fratele defunctului şi două călugăriţe, cari se roagă.

La Capela romînă

Astăzi sau cel mult mîine, sicriul va fi transportat şi depus în capela romînă din rue St. Jean de Beauvais unde va avea loc ceremonia funebră. Guvernul francez a luat hotărîrea de a se asocia la doliul guvernului romîn, luînd ofivial parte la ceremonie.

Vizite oficiale

Imediat ce vestea morţei fostului ministru de externe a fost cunoscută, legaţiunea romînă a arborat drapelul negru.

In urmă ministrul afacerilor străine francez dl. Et. Pichon a făcut o vizită de condoleanţă, ministrului nostru dl. Gr. Ghyca, presentînd condoleanţele guvernului francez.

De asemenea preşedintele Camerei, dl. Henri Brisson şi dl. Antonin Dubort, preşedintele Senatului, au făcut vizite de condoleanţe, ministrului nostru la Paris dl. Gr. Ghyca.

Membrii corpului didactic din Paris au depus cărţile lor la legaţiunea romînă.

Vestea morţei în ţară

Bucureşti.—Deşi moartea generalului Lahovary, avusese loc eri la 4 ore dimineaţa, ştirea însă nu a sosit în Bucureşti de cît seara la ora 7, prin două telegrame sosite prin Galaţi, una cifrată adresată d-lui ministru Ion Lahovary şi a doua către d-nul Cantacuzino, preşedintele consiliului, ambele trimise de legaţiunea noastră din Paris.

D. Cantacuzino primind telegrama a comunicat'o imediat M. S. Regelui. Atît M. S. Regele cît şi M. S. Regina au fost foarte afectaţi de această tristă veste, mai ales că în dimineaţa zilei de eri, ştirile primite la Palat, anunţau că starea generalului Lahovary mergea spre bine.

Vestea morţei a produs o mare consternare în toate cercurile politice din Capitală.

La clubul conservator aseară a fost o lume imensă care comenta marea perdere ce încearcă partidul conservator.

Clubul conservator, Ministerul de Externe şi o mulţime de instituţiuni publice şi particulare au arborat drapele negre.

Ultimele zile ale generalului

—„Interwiev cu d. Davilla"—

Ziarul „Adevărul" publică un interecnt interviev cu d. Davilla, care precum să ştie era un prieten intim al generalului.

—Generalul nu-şi făcea nici o iluzie, a declarat d-sa, din moment ce a văzut că nici unul din medicii din capitală nu voieşte să-şi ia respunderea unei operaţiuni. Ştia că este condamnat şi dacă a plecat, aceasta a fost numai în urma stăruinţi familiei deşi ştia că nu se va mai întoarce.

Obicinuiam să întreb în fie-care seară ştiri de la familia generalului. Aseară am fost prevenit de direcţia telegrafului aşa că am fost scutit de durerea de a afla de la familie dureroasa veste.

Ştia că moare, spune d. Davila şi într'o seară venind pe la el, mi-a spus:

— Bine că ai venit, era să uit ceva important.

Şi se puse la biurou, mai calm ca oricînd, şi redactă testamentul său.

In momentul în care scria au intrat în biurou d-rele Lahovary. A luat repede hârtia ca să nu afle despre ce este vorba. După ce au plecat a terminat şi l'a încredinţat nepotului său Al. Zănescu, căruia i-a dat şi oare-care indicaţiuni în privinţa executărei stipulaţiunilor.

D. Davilla a mai declarat că cel mai curînd în 12 zile corpul generalului va putea fi adus în ţară.

Camera

Bucureşti.

Sunt presenţi foarte mulţi deputaţi. Pe banca ministerială iau loc toţi miniştrii.

D. Cantacuzino prim-ministru, ia cuvîntul şi rosteşte:

O veste dureroasă ne-a sosit din Paris. Ministrul de externe, generalul Iacob Lahovary a încetat din viaţă în urma operaţiunei la care a fost supus. Ţara pierde un mare patriot iar partidul conservator un stilp. Ţara întreagă va plînge moartea acestui brav romîn care i-a adus marii servicii.

Deputaţii au ascultat cuvintele d-lui Cantacuzino în picioare. D. M. Cantacuzino în numele majorităţei, relevă marele merite ostăşeşti şi civice ale defunctului şi proprune ca în semn de doliu şedinţa să fie ridicată.

D. P. Carp, în numele opoziţiunei conservatoare se asociază la regretele exprimate de dl. Cantacuzino, şi zice ca generalul Lahovary a fost un soldat devotat partidului seu şi al ţărei sale.

D. I. Brătianu, în numele opoziţiei liberale, exprimă regretele pentru perderea acestui valoros fiu al ţărei.

Şedinţa se ridică apoi în semn de doliu.

Senat

Bucureşti.—Toţi miniştrii sunt prezenţi precum şi foarte mulţi senatori.

D. Cantacuzino, prim-ministru, comunică Senatului în acelaş senz ca şi Camerei moartea generalului Lahovary.

Mai iau cuvîntul domnii general Leon, Mihai Ferekide, din partea oposiţiei liberale şi care acum zece ani exprimase regretele partidului liberal pentru moartea lui Al. Lahovary, Nicu Economu şi apoi şedinţa se ridică în semn de doliu.

O scrisoare generalului Lahovari

Bucureşti.—Puţin timp după ce primul ministru a aflat despre moartea generalului Lahovari, a primit cu poşta din străinătate o scrisoare din partea defunctului pe care i-o expediase cu o zi înainte de a fi operat.

Prin acea scrisoare generalul regreta că a perdut două săptămîni din cauza indispoziţiei d-rului Roux, spune că va fi operat a doua zi, speră că până în 20 de zile va putea reveni în ţară şi de aceea cere să i se prelungească congediul până la acea dată.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 8 Februarie

Legea învăţămîntului superior

Bucureşti—D. A. A. Bădărău, a citit în şedinţa de astăzi a camerei, raportul cu privire la proectul de reorganizarea învăţămîntului superior.

Raportul a fost împărţit deputaţilor, şi Luni camera va intra în discuţia proectului.

Ancheta dlui Grădişteanu

Bucureşti. — D. Ionel Grădişteanu ministrul lucrărilor publice, a început ancheta sa cu privire la starea serviciului nostru maritim.

Comandorul Boerescu i-a raportat despre starea vaporului „Principesa Maria" şi a chipului cum a naufragiat vaporul. Comandorul a asigurat că avariile suferite sunt mici şi că în curînd vaporul va putea intra în docurile de la Constantinopole.

Ancheta a continuat apoi în privinţa stărei vaporului „Romînia" şi comandorul Coandă a dovedit că cele scrise în *Epoca* de d. Pizani nu corespund întru nimica adevărului şi că totul provine din cauza refuzului de a i se da un bilet de liber parcurs.

Comentarii politice

Bucureşti — *Cercurile potitice au început a face comentarii în privinţa succesiunei în Cabinet a generalului Lahovary.*

Părerile sunt foarte împărţite şi se pun multe nume înainte, iar unii prevăd chiar că cu această ocasiune va avea loc o remaniare ministerială.

Inmormîntarea generalului Lahovary

Paris – Corpul generalului Lahovary va sosi în ţară la 18 Februarie stil vechiu.

In urma dorinţei exprese a familiei, ceremonia funebră de aci va avea un caracter privat şi intim.

Presa vieneză şi moartea generalului Lahovari

Viena.—Ziarele toate deplâng în lungi articole moartea generalului Lahovari.

Ziarul Neue Freie Presse spune că doliul României este şi doliul Austro-Ungariei, căci generalul Lahovary era unul din bunii prieteni ai Autsriei şi unul dintre acei care au înţeles că interesele economice şi politice ale acestor două ţări le fac să fie deapururi prietene.

Sarah Bernhardt decorată

Paris.—In urma propunerei ministrului de instrucţie Briand, d-na Sarah Berhardt a fost decorată cu legiunea de onoare în gradul de cavaler.

Decoraţiunea i s'a acordat ca profesoară al Conservatorului, unde fusese numită acum câte-va zile, iar nu ca artistă.

Rezultatul alegerilor din Rusia

Petersburg

Rezultatul alegerilor din toată Rusia este astăzi cunoscut, şi el însamnă o înfrîngere completă a guvernului.

Patru cincimi din aleşi aparţin opoziţiei. Ei sunt ast-fel repartizaţi: Din 343 deputaţi 52 monarhişti; 3 octombrişti; 1 democrat reformator; 55 cadeţi; 72 progresişti; 99 ultra radicali; 2 radicali; 29 partidul democrat; 1 socialist anarhist; 36 social democrati; 4 socialişti polonezi, 35 polonezi democraţi, 3 polonezi naţionalişti; 2 lituanieni naţional democraţi şi 3 armeni naţional democraţi.

Rezultatul a provocat mare consternare la curtea imperială şi ieri s'a ţinut un consiliu de miniştri la Tzarskoe-Selo care s'a ocupat cu resultatul acestor alegeri şi cu atitudinea viitoarei Dume.

Jeune savant de Budapest sachant à fond le hongrois, l'allemand, le français, l'hébreu et parfaitement l'italien, l'anglais, le latin et le grec, ainsi qu'un peu de roumain, cherche situation journal.

Donnerai aussi lecons.

S'adresser à l'administration, sous les initiales S. F.

Acordor şi reparator de piane

Subsemnatul aduc la cunoştinţa Onor public că după o lungă experienţă ca lucrător special în cea mai mare fabrică de Piane din Italia Giusseppe Mella, Torino, m'am stabilit în acest oraş unde mă angajez a ***repara şi acorda*** Piane, Pianine, precum şi a scurta Piane lungi şi a le modifica, repar cel mai stricat Piano atît interiorul mecanismului cît şi exteriorul şi clapele. Pot aplica la ori ce Pianina un mecanism de Pianola etc. etc. Rog onor. Public a mă onora cu ori ce lucrare de acest fel şi asigur de perfectă mulţumire. Cumpăr şi vînd Piane de ocasiune.

Cu stimă ***P. Getti***

Adresa Magazinul „România Muzicală" str. Lăpuşneanu 24.

Domiciliul: str. Carol No. 43.

OCAZIUNE

Din cauză de plecare din ţară, se vînd eften diferite mobile şi obiecte casnice, precum un etac, salon, piano, etc., etc. A se adresa la d-na Netty L. Unter, str. Pomir 7.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

SE CAUTĂ un practicant la biuroul Leo Gheler, strada Albă No. 1.

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Medic al Societăţei Fraterna-Păcurari şi al Tramvayului electric

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

ractică: Vaccinări şi Revaccinări

Lucian Holoney

AVOCAT

BUCUREŞTI

3, strada Lipscani

TEODOR PISOSKI

AVOCAT

— 6, Strada Unirei 6 —

Turneul FERAUDY

Celebrul societar al Comediei franceze insoţit de un ales ansamblu, va da două representaţiuni in Iaşi:

La *1 Mart*

Les Affaires sont les Affaires

La *2 Mart*

L'âge difficile

Locaţiunea la „Thalia".

Restaurantul TANASACHI

Din nou instalat cu tot confortul marelor restaurante europene serveşte onor. sale clientele cele mai delicioase mâncări·

Serviciul ales şi prompt.

Restaurantul e deschis noaptea. **Bucătărie specială.** Pentru artişti reducere.

Casa S. HAIFLER

Vinde losuri de ale

LOTERIEI REGATULUI ROMÂN

PE CLASE

Cl. I	1.50	Lei	1/8
	3.00	«	1/4
	6.00	«	1/2
	12.00	«	un los

Casa Haifler fiind fondată în anul 1880, onor. public, o poate onora cu încrederea sa.

D-ra Natalie Neagu

Pasajul Maca-Vilacros.

Calea Victoriei 32.

Bucureşti.

Rochii şi Confecţiuni.

SIROPUL D-rului ZED

are pentru basa principală **Codeina şi Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fa ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele văţămătore a le opiului.

Foloseşte de minune în contra **irritaţiunilor, peptului** si **ale pulmonilor**, a **tusselor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

E. HEROVANU

AVOCAT

şi a mutat biroul în strada Ştefan-cel-Mare casele episcopiei catolice.

Ore de consult: de 3 la 6 seara.

Doctor L. Silberstein

Strada Arcu 10

(Peste drum de casele Negruzzi)

Consult. de la 10—12 dim. şi 4—6 seara.

Ore, de consult: 4-6 p. m.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de tară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcoritorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESÉ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JAŞĬ : Farmacie FRATII KONYA.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură in patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

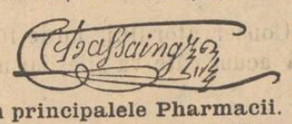

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

n Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Sansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta"

L O I Z A

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLEŸ

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—**Iaşi.**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

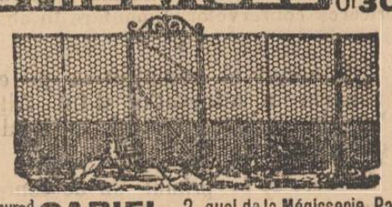

Raymd **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5 f**

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25

Châssis de couche, depuis..... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré.... 1 30

Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 3 »

Envoi Franco de l'Album sur demande

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Ab. Suvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50 c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV. —No. 68.—Sîmbătă 10 Februarie 1907

In chestia ţărănească

III

In articolul precedent am arătat că ţăranii n'au jucat nici un rol în săvîrşirea actului de la 1864, deşi legea rurală era privită în acele clipe ca o reformă de cea mai mare urgenţă şi de cea mai mare însemnătate pentru clasa noastră ţărănească.

In articolul de faţă voi încerca să arăt că reforma lui Kogălniceanu nu era de cît ultima fază dintr'o lungă evoluţie; că legea de la 1864 nu este de cît ultimul act dintr'o întreagă serie de alte acte, cari au împins în chip fatal chestia ţărănească spre soluţia pe care i-a dat-o Vodă-Cuza.

Chestia ţărănească e la noi tot atît de veche ca însăşi principatele Dunărene. Intr'o ţară agricolă, prima problemă socială care ia naştere e cea a muncitorilor de pămînt.

Pînă la Mihai-Viteazul ţăranii erau oarecum într'o situaţie de superioritate faţă de proprietari, prin faptul libertăţei lor. De la Mihai-Viteazul însă, starea de şerbire a ţărănimei noastre e consfinţită în chip legal. Mihai-Viteazul e nevoit, la un moment de strîmtorare, să iscălească boerilor un hrisov prin care leagă pe ţarani de pămînturile proprietăreşti. „cum care pe unde va fi, acela să rămînă rumîn vecinic unde se va afla.“

Din acest moment chestia ţărănească întră la noi într'o fază nouă. Timp de două veacuri chestiunea noastră ţărănească rămîne aproape în aceeaşi fază.

In tot răstimpul acesta se formează un complex de obiceiuri, de uzuri şi de regule juridice, menite să reguleze raporturile dintre proprietari şi ţărani, şi cunoscute în istoria trecutului nostru sub numele de *jus valahicum*. Jus valahicum este prin exelenţă o legislaţie agrară.

Cea ce ne interesează pe noi din întreg acest *jus valahicum* este următorul fapt: ţăranii erau obligaţi să lucreze pe moşiile boerilor un număr hotărît de zile pe an. iar în schimb boerii avoau obligaţia de-a da ţăranilor pămînt de hrană şi loc de casă, pînă la concurenţa unei porţiuni de $^2/_3$ din întinderea moşiei,

Era acesta un drept real, sau un drept personal?

Distincţia aceasta de pură teorie n'are pentru noi nici un interes şi pentru moment nu o vom discuta.

In articolul acesta ne vom intreba: de ce au consimţit proprietarii la o şerbire, în cele din urmă foarte îngreuietoare?

Respundem, boerii au putut consimţi în acele vremuri la condiţiile create zi cu zi de cutumă, pentru motivul bine-cuvîntat, că în acele vremuri populaţia era foarte rară, aşa că de fapt boerii nu s'ar fi văzut nici odată obligaţi a da realmente cele $^2/_3$ din întinderea moşiilor, la cari erau obligaţi în teorie, apoi, fiind-că la început cea mai mare parte din solul ţărilor romîneşti era nepopulat şi necultivat.

Atîta vreme cît dăinuesc aceste două cauze, ţăranii noştri au fost mulţumiţi de soarta lor şi niciodată nu-i vedem mişcîndu-se.

Ce se întîmplă însă mai tîrziu?

Cu mersul vremei, împrejurările sub cari trăiau principatele Dunărene se schimbă. Rîdicarea impărăţiei ruseşti însemnează un început de era nouă în istoria noastră politică şi în analele noastre economice.

In adevăr, războaele neîncetate dintre Rusia şi Turcia au avut ca urmare imediată slăbirea Turciei şi micşorarea reciprocă a sferei de influenţă ce ambele aceste state exercitau în ţările româneşti.

Turcia, neincetat invinsă, a perdut pe rînd Krimeia, Egiptul şi toate celelalte ţinuturi cari alimentau imperiul otoman cu grîne. Perderea acestor provincii a avut ca prim efect stimularea agriculturei noastre.

Apoi, în al doilea loc, prin tratatul de la Andrianopole, Marea Neagră devine accesibilă tuturor vaselor de comerţ şi se deschide astfel un debuşeu larg cerealelor noastre. Evenimentul acesta a fost hotărîtor în istoria noastră economică.

Starea aceasta economică, relativ bună, a avut ca prim efect extinderea agriculturei şi în al doilea loc o înmulţire firească a populaţiei.

Abea în aceste clipe neajunsurile vechei stări de lucruri au început a se face simţite.

Acum populaţia înmulţindu-se boierii s'au văzut nevoiţi a da în chip real pămînt unor insurăţei a căror număr sporea în fie-care an, şi ce e mai mult, pămîntul acesta datorat spornicilor şi altă dată fără nici o valoare, crescuse acum în preţ tocmai din causa înmulţirei populaţiei şi mai cu samă, din cauza avîntului ce luase agricultura in ţările româneşti.

Din momentul acesta, vechiul nostru drept devine, pe de o parte supărător pentru boeri, şi pe de altă parte supărător pentru ţărani, din causă că boierii, pentru a eluda drepturile ţăranilor, comiteau fel de fel de abuzuri.

Aceste clipe sunt începutul erei noi, pe care Kogălniceanu n'a făcut decît s'o pecetluiască, s'o consfinţească în chip legal la 1864.

In articolul viitor voi încerca să arăt procesul de descompunere a vechei stări de lucruri, — prin acţiunea simultană a ţaranilor şi a proprietarilor, —şi întronarea, prin mîna lui Vodă-Cuza a stărei actuale.

St. Antim.

Falimentul unui sistem

Sunt cunoscute accentele extra-ordinar de duioase pe care le scotea opozîţia de toate categoriile contra faptului că actualul ministru de instrucţie nu prevăzuse prin noul său proiect, ca numirile pentru noile catedre să se facă direct de ministru.

Cîtă larmă şi cîtă cerneală vărsată pentru apararea actualului sistem de recrutare a personalului profesoral.

Iată însă că vin dovezi chiar din partea celor în drept care învederează defectuozitatea sistemului—lucrul de alt-fel notoriu pentru toţi acei care cunosc cum se fac numirile de profesor universitar după actualul sistem.

In frumosul raport asupra legei instrucţiunei, întocmit de fruntaşul nostru Al. A. Bădăreu, pe care raport îl vom publica în intregime, se scoate în evidenţă acest fapt şi se reproduce textual părerea d-lui dr. Măldărescu aprobată formal, în şedinţă plenară, de marea majoritate a profesorilor de la facultatea de medicină din Capitală.

„Rare—zice profesorul Dr. Măl„dărescu—au fost numirile profesorilor „în universităţi, făcute după legea ac„tuală (legea din 1898), în care pro„tecţiunile şi candidaţii partidului să „nu fi jucat un rol mare.

„Numirea profesorilor la universi„tăţi, după această lege, a produs o „adevărată desbinare în spiritele cor„pului profesoral, chemat a decide în „alegerea profesorilor noi pentru uni„versităţi.

„Nici odată nu s'a văzut în corpul „profesoral al universităţilor noastre „desfăşurîndu-se atîtea violenţe, atîtea „agitaţiuni exterioare şi influenţe, a„tîta vehemenţă pînă la insulte, fie „între profesori, fie în contra candi„daţilor,

„Grupările politice s'au accentuat „în mod extraordinar în senatele u„niversităţilor şi în consiliile facul„tăţilor, cari sunt chemate a decide „pentru numirea noilor profesori.

„Alergări în toate părţile pentru a „chema profesori absenţi la vot, întoc„mai ca în alegerile politice şi pre„siuni de tot felul asupra celor puţin „decişi. Unii candidaţi meritoşi susţi„nuţi de majoritatea acelor consilii, „au perdut această majoritate chiar în „momentul votărei, cînd unii din vo„tanţi au cunoscut că candidatul a„parţinea unei coterii politice alta „de cît a sa“.

Cît de departe suntem de starea de lucruri ideală pe care o prezintă partizanii acestui sistem.

Agitaţia a luat sfârşit

S'au dus toate speranţele opoziţiei doritoare de scandal; s'au spulberat iluziile acelor care credeau că vremea agitaţiilor sterpe n'a trecut încă; s'a sfîrşit cu zgomotul ce se făcuse în jurul zgomotoşilor protestatori universitari. Totul a luat sfîrşit şi opinia publică, or-cît de puţin dezvoltată este ea, a ştiut să impuie tăcere celora care credeau că-şi pot permite luxul unei agitaţiuni ce nu avea la baza ei de cît politicianism şi interese de gaşcă.

S'a sfîrşit totul şi toată lumea se întreabă, cu drept cuvînt, nu de faptul că agitaţia a luat atît de curînd sfîrşit cît, mai ales de faptul, cum s'a putut încerca o agitaţie pe o chestie ca acea modului cum se urmăreşte reorganizarea Universităţilor prin proectul d-lui Disescu.

Dar dacă profesorii din Bucureşti ne apar ca elemente care au lucrat din considerente de partid politic şi mînaţi de nevoia de a face o operă pur politică, situaţia acelora din Iaşi, care în întimpinarea lor se bizue pe lucruri ce nici nu existau în proiect, este şi mai delicată căci din considerente politice, au combătut un proiect care urmărea înalţarea Universităţei de Iaşi şi pe un ministru care, cum nu s'a mai văzut de multă vreme, a făcut chestie ministerială tocmai din principiul acesta de a înalţa Universitatea.

Lumea pricepe cu greu cum se poate ca acei care, prin natura profesiunei lor sunt chemaţi a se ocupa pururea de înalţarea şi buna stare a celei mai mari a noastre instituţiuni de cultură, tocmai ei să combată o lege menită de a insemna un progres şi o îmbunătăţire.

Explicaţia ie simplă. Spiritul de politică de partid le aduce pe toate şi din nenorocire, nici universitarii noştrii, sau poate mai cu seamă ei, nu fac nici odată o acţiune care să nu aibă la bază un considerent de politicianism.

UN RAPORT

Publicăm în corpul ziarului nostru raportul d-lui Al. A. Bădăreu asupra proiectului pentru reorganizarea învăţămîntului superior a d-lui C. Disescu.

Va fi cu atît mai interesantă şi mai instructivă pentru cetitorii noştrî cetirea acestei lucrări cu cît în ultimele zile s'a vorbit mult — din cale afară mult—cu privire la o agitaţie factice stîrnită în jurul acestui proiect.

Cu acea profunzime şi limpezime de vederi, cu acel spirit pătrunzător şi larg ce aparţin ilustrului nostru fruntaş, d-sa analizează şi sintetizează, pregăteşte gîndirea şi limpezeşte judecarea importantului proiect de reformă şi suntem siguri că numele d-lui Al. A. Bădăreu va figura cu glorie alături de al celuilalt fruntaş al nostru dl. C. Disescu, ministrul Instrucţiunei publice ca unii ce au înzestrat Ţeara cu o reformă capitală.

Raportul în chestiune relevă multe din lacunele actualei organizări a Universităţilor, arată ce-au fost până acum şi ce ar trebui să fie Univesităţile noastre; analizează sistemul actual de recrutare a personalului profesoral şi inzistă pe larg asupra inconvenientelor ce le prezintă; în sfîrşit arată pe larg care a fost lucrarea comitetului delegaţilor în această chestiune şi de ce principii s'a condus pentru a aduce proiectului modificările ce le-a crezut necesare.

Frumoasa lucrare a iubitului nostru fruntaş a fost foarte mult apreciată de lumea parlamentară şi profesorală, care urmăreşte cu atenţiune tot ce se face pe tărîmul progresului instituţiunelor noastre Universitare.

CÂTE-VA NOTE

Două societăţi străine, cari au venit la Iaşi să acumuleze ceva lei noi, ne-au cam dogorit obrazul de ruşine: Societatea electrică prin faptul că a *montat* socotelile şi societatea pentru fabricarea de conserve. prin acea că s'a pus în grevă.

Despre această de pe urmă societate, se zice că a gespodărit astfel, că acţiunele ei, aflătoare cele mai multe în Belgia, nu fac nici cît două cepe conservate, iar că fabrica toată societatea o va lasa în conservarea comunei Iaşi.

Conservare pe toată linia —numai conserve n'au să mai fie!

*

Să-i fie zicînd oare Sturza!

După un vechiu obiceiu, oamenii de casa boierească, se confundă, în ce priveşte numele, cu insăşi boerii. In Iaşi, spre pildă, pe vremea lui Gr. Sturza, lumea zicea lui Berl, omul de casă al defunctului, Berl-Beizadea.

Naşte întrebarea: Sturza ie oare numele adevarat al fostului vatav al prinţului D. M Sturza?

Ori obiceiul de care vorbeam mai sus, a făcut din Pierre Solomon un falş Sturza?

OAMENI ŞI LUCRURI

OM şi MAŞINA

In atelierele ziarului „Adevărul“ urmează încă lupta interesantă între lucrătorii tipografi şi....noua maşină pe cale de a fi introdusă de marele ziar din Capitală.

Fără a intra în amănunte tecnice, e vorba de una din acele admirabile producţiuni pe cari zilnic ni le rezervă progresul maşinizmului şi care—probabil—tinde să dezlocuiască din nou un număr de braţe muncitoare, fapt în contra căruia se revoltă lucrători. Ei cer, precum e firesc, înlăturarea maşinei, „reexpediarea“ ei, cum citeam ieri într'un ziar. Şi momentul acesta al împotrivirei, al luptei, al fricei din partea muncitorilor tipografi ne evocă întreg procesul introducerei încete, treptate, anevoioase a maşinei în locul braţului omenesc. Rînd pe rînd lumea s'a speriat, s'a emoţionat şi s'a opus înlocuirei formelor vechi, fără să poată întîrzia prin aceasta mersul înainte al descoperirilor tecnice. Căci în maşina pe care o vedem adusă gata la noi, trebuie să vedem în acelaş timp marele capital angajat colo departe, în marele oraş industrial,—luptînd la rîndul lui, împingînd şi grăbind evoluţia firească,—avînd şi el dreptul la viaţă, la expansiune, la victorie,—ca o însemnată forţă socială ce este şi care nu se dă învins uşor.

Progresul nu se îndeplineşte fără victime şi vremea cere mereu noui sacrificii. Până să se uşureze şi să se iefteneasca traiul, — cîţi nu cad însîngeraţi pe cărările luptelor grele!

In cazul special — al tipografilor. — s'ar părea că suntem incă în plină înapoiere, că înnotăm încă în primitivitate. Tipograful de astăzi e, netăgăduit un artist în înţelesul deplin al cuvîntului, dacă-l judecăm după produsul atît de variat, atît de curat şi de estetic al lucrului seu: după repeziciunea, după abilitatea, după priceperea cu care construieşte coala de tipar sau pagina de gazată. Dar studiaţi atelierul — şi veţi rămînea uimit de enormele greutăţi şi lipsa de estetică a profesiunei. Omul se înăduşă în plumbul uricios şi se luptă cu migăiala cea mai enervantă, aşa că te minunezi de îndemînarea şi relativa precisiune şi exactitate cu care-ţi reproduce scrisul aşa de neciteţ şi de capricios, une-ori.

Şi atunci rămîi convins că ori-cîte progrese a făcut tiparul de la Guttemberg incoace — suntem departe încă de ultima fază a artei şi că în mod fatal maşinismul, tecnica, nu şi-a spus aci ultimul cuvînt. Omul ajutat, complectat — nu înlocuit — de maşină, putînd să-şi cruţe sănătatea, munca, plictiseala şi nervii, fără ca să sufere produsele artei, — iată la ce ne aşteptăm într'un apropiat viitor în interesul însuşi a acestei profesiuni care ne este nouă cea mai simpatică şi mai apropiată sufleteşte.

Rodion

DOI CHIMIŞTI RUŞI—MORŢI

Mendeleef şi Menşutkin

In frămîntările şi sbuciumările febrile ale Rusiei de azi, a trecut aproape neobservată moartea unui fiu genial al ei D. I. Mendeleef. Toţi acei ce au învăţat la noi liceul şi prin urmare chimia d-rului Istrati au văzut printre portretele de la sfîrşitul volumului, şi pe acel al lui Mendeleef. El represintă tipul savantului şi profesorului rus, care începe azi să dispară, făcînd loc dandismului profesoresc căci tipul *dandy* devine universal. Cu o barbă de mag, cu părul în bucle căzîndu-i pe umeri, cu faţa inspirată portretul lui Mendeleef, evocă chipul unui alchimist căutător al fericirei universale în laboratoriul său. Şi într'adevăr Mendeleef, în descoperirea sa principală a dat proba unui mag, a unui profet. Principala sa lucrare, care îl pune printre cei mai de seamă chimişti ai veacului trecut e descoperirea *legii periodice a proprietăţilor chimice a elementelor*, formulate de el în 1869. De şi înaintea lui, alţi chimişti ca Deobereiner în Germania New land în Anglia şi Chaucourtois în Franţa, au arătat legătura ce există între proprietatea chimică a elementelor şi ponderea lor atomică, totuşi Mendeleef poate fi declarat autorul ei. Intr'adevăr cam în aceiaşi vreme (1870) şi Lothar Meyer descoperise, nu numai ceea ce autorii mai sus citaţi observareră, dar însăşi legea periodică; totuşi el nu s'a decis a o publica şi Mendeleef de drept e autorul ei.

Iată în ce constă această lege periodică, aşa zisa sistemă periodică a elementelor: Dacă am dispune de toate elementele chimice până azi cunoscute (şi cari sunt vr'o 70) după mărimea ponderii lor atomice, observăm că după anumite intervale se repetă anumite proprietăţi ale elementelor. Intr'un cuvînt, aceste proprietăţi formează o funcţie periodică a mărimii ponderii atomice a elementelor. Spre pildă, proprietăţile cunoscute ale metalului *litiu* se repetă în metalul *natriu* de şi acesta stă în al şeptelea rînd de la cel dintăi, şi se repetă din nou în *kaliu*, care stă în al şeaptelea rînd după *natriu*. Acelaşi lucru se observă în metaloidul flor şi chlor şi aşa mai departe. Mendeleef nu s'a mărginit a aşeza elementele după ponderea lor atomică crescînd, adică a le aşaza în grupuri, cari vor conţine un anumit număr de elemente, şi pe acesta aşezîndu-le deasupra celorl'alte de a forma în aşa chip, ca într'o coloană verticală să se găsească elementele avînd proprietăţi identice; nu, el a mers mai departe. Dacă vedem că după un element, la o distanţă anumită, se găseşte un alt element cu aceleaşi proprietăţi, putem presupune, că dacă plecăm de la alt element şi cădem urmărind aceiaşi proporţie periodică, peste un alt element care n'are aceste proprietăţi identice, ci aproape identice, putem presupune, că trebue să fie la locul indicat şi actual vacant un alt element care n'a fost încă descoperit. Basîndu-se pe aceasta, Mendeleef a arătat că în grupul al IV-lea vertical, în care se găsea elementul siliciul, trebue să se găsească un element, pe care el l'a numit atunci *eka-silicium* (eka e pe nouă-sanscrită: unu). Elementul acesta pe vremea aceea nu a fost încă descoperit, totuşi Mendeleef a aratat toate proprietăţile sale fisice şi chimice, compositiile sale metalo-organice, etc. In 1886 acest element a fost descoperit de învăţatul german K. Vincler şi a fost numit *Germanium* (Ge=72). Intocmai după cum aratase Mendeleef în *Germanium* avusese aceleaşi proprietăţi.

Mai departe, învăţatul rus, arătase că în grupa III-a verticală în care se găseau elementele bor şi aluminiu se vor descoperi încă două elemente cărora el le dăduse numele atunci de *eka-bor* şi *eka-aluminiu*. In 1879 *Nilson* descoperi în Scandinavia acest element numit de Mendeleef *eka-bor* şi pe care Nilson l'a numit scandium (Sc=44); iar în 1875 în Franţa, Lecocque de Boisbodrau găsi prin ajutorul analisei spectrale a blendei un element ce avea proprietăţile prezise de Mendeleef *eka-aluminului* şi pe care francezul l'a numit *Galium* (Ga=70).

Imediat după descoperirea sistemei periodice a elementelor Mendeleef a ajuns la conclusia că multe din proprietăţile elementelor cum erau indicate în vremea sa, nu erau juste şi el indică teoretic care trebuiau să fie acele proprietăţi. Aşa el indică alte ponderi atomice pentru *uran* şi *indium*. Şi aci cercetările de laborator au dat dreptate indicaţiilor *aprioriste* ale lui Mendeleef.

Iată în cîte-va cuvinte ce este teoria periodicităţei elementelor. Ea a dat multe îmbunătăţiri chimiei şi nu e în cadrul unei gazete de a vorbi de aceste transformări. Teoria periodicităţii a rîdicat în lumea filosofică materialiste discuţia dacă toate elementele, nu sunt de cît variaţiile unuia şi singur element nedescoperit încă şi care ar fi origina şi punctul de plecare a întregii lumi materiale. Această explicare monistă a Cosmosului e foarte apreciată în unele sfere ale filosofiei.

Iată de ce spunem că figura lui Mendeleef are ceva de mag şi toată descoperirea sa, ceva mistic prin apriorismul său.

Dar moartea lui care corespunde cu a elevului său şi a unui nu mai puţin erudit chimist profesorul Menşutkin relevă ceva mistic şi romantic. In ziua morţii lui Mendeleef, Menşutkin făcea cursul său; vestea acestei morţi îi fu anunţată în plină oră a cursului. El fu atît de emoţionat în cît intrerupse cursul, se duse acasă şi în aceaşi seară, muri.

Menşutkin a fost un chimist mare, un analist de mare valoare şi cartea lui de analise chimice se bucură atît în Rusia cît şi în toată Europa de o stimă universală.

Ast-fel se sting în plină luptă— doi mari fii ai Rusiei, cari au făcut'o cunoscută în domeniul ştiinţei şi dincolo de frontierile ei.

Dr. I. Duscianu

Raportul D-lui Al. A. Bădăreu

— In chestiunea reformei d-lui Disescu —

Iată textul raportului d-lui Al. A. Bădăreu distribuit eri la Cameră.

Precum se ştie discuţia asupra legei d-lui Disescu va incepe luni la Cameră:

Domnilor deputaţi

Comitetul delegaţilor D-voastră compus din:

D.d. Cincu Nestor	pentru	secţia	1-a
Brătăşanu Paul	„	„	2-a
Ionescu Toma, Dr.	„	„	3-a
Arion Virgil	„	„	4-a
Crivăţ Teodor,	„	„	5-a
Ghibănescu Gh.	„	„	6-a
Şi subsemnatul,	„	„	7-a

Intruninduse şi deliberînd în mai multe şedinţe asupra proiectului de lege pentru modificarea articolelor I, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 60 bis, 61, 61 bis, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 68 bis, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, II din capitolul IV «Invăţămîntul Superior» m'a însărcinat să vă aduc la cunoştinţă rezultatul acestor deliberări.

Proiectul depus de D. Ministru al Cultelor şi Instrucţiunei Publice corespunde unor trebuinţi adânc simţite de toţi cei, ce se ocupă de progresul ştiinţei în ţara noastră şi de marile probleme sociale şi naţionale.

Universităţile noastre, după rezultatele date până acum pot fi caracterizate ca şcoli profesionale, care au procurat statului medicii, profesorii şi magistraţii trebuitori, etc.; iar societăţei, în genere, cetăţeni mai mult sau mai puţin bine pregătiţi pentru profesiunile liberale. Nu tăgăduim că prin excepţie universităţile noastre au produs şi unele elemente, care s'au devotat ştiinţei pentru ştiinţă şi culturei, pentru frumosul ei rol de forţă civilisatoare. Rolul hotărîtor însă al universităţilor a fost pregătirea pentru „carieră".

Examinarea frecventărei diferitelor facultăţi ale universităţei noastre dela înfiinţarea lor până astăzi, ne dă o lumină foarte vie asupra rostului învăţământului nostru superior. Dela 1865 până la 1879, data promulgărei legei de numirea profesorilor învăţământului secundar, lege care cere titlul de licenţă pentru profesorat, facultatea de litere din Iaşi n'a produs nici un licenţiat, iar cea din Bucureşti 13; facultatea de ştiinţi din Iaşi 2 licenţiaţi, facultatea de ştiinţi din Bucureşti 7; iar de la acea dată până la aprilie 1906 facultatea de litere din Iaşi a produs 175 licenţiaţi; facultatea din Bucureşti 414; facultatea de ştiinţi din Iaşi 140; facultatea de ştiinţi din Bucureşti 260. In aceiaşi epocă numărul înscrierilor este în mijlociu de 5 pe an pentru facultăţile de litere şi ştiinţi din Iaşi şi de 8 pentru aceleaşi facultăţi de la universitatea din Bucureşti.

Numărul studenţilor în litere şi ştiinţi a început a creşte în urma legei din 1879, ajungînd la punctul culminant la 1900—1901 cu 566 studenţi înscrişi la facultatea de litere şi 387 la facultatea de ştiinţi din Bucureşti; 218 la facultatea de litere şi 125 la facultatea de ştiinţi din Iaşi, pentru a scădea în măsura în care cariera profesoratului începea a se umplea, pentru a ajunge în 1905—1906 la 384 la facultatea de litere, 170 la facultatea de ştiinţi din Bucureşti, 67 la facultatea de litere şi 98 la facultatea de ştiinţi din Iaşi.

Numărul titraţilor ca şi numărul studenţilor la facultatea de drept şi medicină cu neînsemnate variaţiuni este în continuă creştere. Pînă la 1 Aprilie 1906 facultatea de drept a produs 2902 titraţi şi facultatea de medicină 832 la Bucureşti; iar la Iaşi, facultatea de drept a produs 449 titraţi, şi facultatea de medicină (înfiinţată abia la 1879) a produs 226 titraţi. Numărul studenţilor s'a rîdicat în anul 1905 la 2517 pentru facultatea de drept şi 717 pentru facultatea de medicină din Bucureşti; la 331 pentru facultatea de drept şi 160 pentru facultatea de medicină.

Toate cifrele de mai sus, ne indică lămurit că putem încheia perioada, în care rostul principal al universităţilor noaste a fost pregătirea pentru carierele liberale. De aceia, începînd de la 1893, cu proiectul de organizare al d-lui Take Ionescu, cu legile din 1898 şi din 1900 cu proiectul presentat desbaterilor D-voastră de actualul Ministru al cultelor, vedem la toţi tendinţa de a da o nouă organisare învăţămîntului superior, cere să corespundă preocupaţiunilor noastre de progres cultural.

S'au sporit catedrele universitare, s'au creat laboratorii şi seminare. Legea din 1898 prevede înfiinţarea diplomelor de doctorat la toate facultăţile noastre.

Această din urmă creaţiune n'a fost pentru legislatorul din 1898 decât un simplu desiderat, pentru că în fapt nimic n'a fost organizat în vederea complectării studiilor în facultăţile noastre pentru acordarea titlului de doctor. Legiuitorul din 1900 a căutat să umple această lacună; vicisitudinile politice ne-au dus însă la legiuitorul de la 1901, care ne-a întors din nou la legea din 1898.

Proiectul propus de d-l Ministru al Instrucţiunei şi Cultelor are ca bază două reforme importante: 1) extensiunea studiilor universitare cu stabilirea unei legături între cursurile diferitelor facultăţi; şi 2) modificarea recrutărei corpului profesoral universitar.

Organizarea studiilor universitare.

Proiectul sporeşte numărul cursurilor mai ales la facultatea de drept şi medicină şi alăturea cu unele creaţiuni, confirmă creaţiunile de catedre făcute prin buget la celelalte facultăţi, creaţiuni, care, pe lângă lipsa lor de legalitate, mai dădeau şi impresiunea unor lucruri efemere.

Infiinţarea acestor cursuri a fost în cea mai mare parte cerută continuu de facultăţile noastre de la 1903 incoace, fie provocate de consultarea miniştrilor timpului, fie în mod spontaneu.

Se explică pentru ce proiectul face o aşa de mare parte extensiunei cursurilor în facultăţile de drept şi medicină.

Facultatea de drept de la Bucureşti este cea mai populată din toate facultăţile similare din Europa după cea din Paris; totuşi, această facultate nu are actualmente decît 11 profesori. Acest număr este absolut insuficient pentru un număr de 2600 de studenţi, cîţi urmează cursurile acestei facultăţi.

Din această cauză profesorii sunt nevoiţi să se mulţumiassă a face cîte-va cursuri publice pe săptămînă, neputînd nici controla, nici ajuta mai de aproape pe studenţi în lucrul lor şi în acelaş timp fiind obligaţi a face peste 2000 de examene, aceste examene fatal se fac în condiţiuni, cari compromit prestigiul titlului şi numele facultăţei. Dacă pe lîngă acestea, mai ţinem socoteală, că trăim în împrejurări sociale, în cari divisiunea muncei nu este aplicată, cînd este necesar ca acelaş om să aibă mai multe ocupaţiuni şi cînd e natural deci, ca pentru mulţi profesori catedra săt fie un simplu punct de sprijin pentru ale ocupaţiuni, nu putem impune profesorilor ca să-şi consacre tot timpul catedrei şi de aceea, chiar dacă am fi rămas numai la cursurile de licenţă, încă ar fi trebuit să fie sporit numărul catedrelor.

(Va urma)

O cuvântare

Cu ocazia audiţiei muzicale care a avut loc Mercuri seara în sala de repetiţie a corului Mitropolitan, cu ocazia zilei onomastice a I. P. S. S. Mitropolitul Partenie, dl. Dimitriu, dirigintele corului, a pronunţat următoarele cuvinte către publicul azistent.

Onorat Auditor

Nu avem destule cuvinte, spre a vă mulţumi de înalta cinste ce ne faceţi luând parte împreună cu noi, la manifestaţiunea de iubire şi desăvârşit respect, ce'l avem către I. P. S. Sa Mitropolitul Moldovei Parthenie.

Această iubire şi respect, pe care-l închinăm I. P. S. Sale, am găsit cel mai potrivit cu datoria noastră, să'l exprimăm prin audiţia musicală din această sară, tot astă-zi fiind şi patronul I. P. S. Sale. Şi nu vom înceta nici o dată de a'i pastra această atenţiune, fiind că buna voinţa şi protecţiunea ce ne-a aratat şi ne arată în toate împrejurările, privitoare la acest cor, este din partea noastră, o foarte mică răsplată pentru acest deplin sprijin şi înaltă protecţie, la care, în toate timpurile, s'a adăugat şi încurajarea persoanelor de importanţa Onoratei asistenţe din astă seară.

Cu această ocasiune, credem, că nu ar fi de prisos, dacă am face o mică dare de samă asupra mersului acestui cor. Pentru ca să nu abuzăm însă prea mult de preţiozul D-vs. timp, ne vom mărgini numai a vă spune, că graţie devotamentului tuturor membrilor acestui cor şi îngrăditi de înalta dragoste şi apreciere a I. P. S. Sale părintelui Mitropolit Parthenie, Corul nu numai că se menţine tot la nivelul la care îl rădicase regretatul Gavril Musicescu dar ajutaţi de progresul inerent trecerei timpului, suntem siguri că vom duce tot mai departe renumele acestui cor a cărui valoare, a fost de curînd apreciată de persoane de întîta importanţă atît din ţară cît şi din străinătate.—

Terminînd această mică cuvîntare, să rugăm pe cel a tot putinte, ca să dăruiască I. P. S. Sale părintelui Mitropolit Parthenie, sanatate şi o vieaţă lungă pentru conducerea şi propăşirea Bisericei romîne, aşa după cum a fost ea ocrotită de marii ierharhi ai vremurilor trecute.—

Să trăiască mulţi ani.

Litere-Ştiinţe-Arte

După cum am prevăzut, sistemul preţurilor reduse—la jumătate—a făcut şcoală la teatrul Naţional. Reprezentaţia de la 12 Februarie cu *Manasse* e anunţată tot cu preţul în jumătate aşa că pentru o infimă sumă se va putea aplauda nu numai înţeleptul Manasse, dar şi spiritualul Zeilig Şor.

*

Tot cu preţurile reduse se va juca şi „Don Juan de Marana", în beneficiul d-nei Aglaia Pruteanu, excelenta sociateră a teatrului nostru.

*

Dl. Ed. Caudella a terminat traducerea cîtor-va prea interesante drame şi comedii care vor intra în repertoriul stagiunei viitoare.

*

Myriam de Magdala se va juca la 14 Februarie cu concursul marei artiste *Agata Bărsescu*.

*

Ziarele vieneze anunţă sosirea in capitală austriei a celebrului compozitor Pietro Mascagni. Din Viena va pleca la Bucureşti.

*

Inmormîntarea genialului poiet Carducci a luat, la Roma, caracterul unei adevărate manifestări populare. Peste 100,000 de oameni au format cortegiul pe o întindere de mai mulţi kilometri. Coroanele erau purtate de un-spre-zece care.

*

In cea mai reeentă a sa cronică teatrală Max Nordau judecă foarte sever cariera literară a lui Maurice Donnay, noul academician francez. Analizând lucrările acestuia conchide că *numai* reacţionara piesă „Le Retour de Jérusalem" i-a deschis porţile Academiei.

*

FABRICA DE CONSERVE

Când o casă face bâca,
Miroşi repede şi pace;
Din conserve se simţise:
Mirosau de-o vreme'n coace...

Informaţii

Cu acceleratul de astăzi dimineaţă a sosit iubitul nostru fruntaş Al. A. Badăreu. Probabil că d-sa se va reîntoarce în astă-seară în capitală.

Iată în ce chip d. Gh. Gr. Cantacuzino, preşedintele consiliului de de miniştri, a anunţat camerei încetarea din viaţă a generalului Iacob Lahovary:

O veste dureroasă a străbătut ca un fulger eri seara capitala ţărei.

Generalul Lahovari s'a stîns în Paris, în urma unei crude operaţiuni, lăsînd în sufletele noastre amărîte jalea regretelor nesfîrşite.

Generalul Lahovari era un fruntaş iubit de noi toţi. Putem zice că în lupta hotărîtă a vieţei politice, puţini oameni sau asemănat cu dînsul.

Amic leal, conservator convins, luptător fără seamăn, generalul Lahovari lasă în mijlocul nostru, prin dispariţia sa, un gol ce nu se va umple nici odată, iar partidul conservator perde într'însul un stîlp puternic şi o inteligenţă superioară.

Cu durere şi cu întristare plîngem cu toţii pe ilustrul dispărut şi ţara întreagă se va asocia la durerea noastră cumplită, căci generalul Lahovari a ştiut în toate împrejurările să apere cu devotament şi cu iubire interesele superioare ale patriei şi ale neamului romînesc.

Budgetul ministerului lucrărilor publice pe exerciţiul viitor a fost alcătuit pe suma de 7.910.000 lei cu un plus de 700.000 lei faţă de budgetul în curs.

Sporul acesta se împarte ast-fel: 300000 lei la serviciul maritim romîn; 300 000 lei la lucrări şi 100.000 la personal.

D. Al. Popovici, profesor la facultatea de ştiinţe din Iaşi, a fost numit membru în comisia de judecată a institutorilor şi învăţătorilor din circomscripţia Iaşi, în locul d-lui V. Buţureanu demisionat.

Agricultorii care nu s'au grăbit să vînză productele lor au toate şansele să obţie preţuri foarte bune.

Intr'adevăr din cauza foametei din Rusia se fac mari cumpărături de grâne de către comercianţii din Rusia care au venit în mare număr la noi.

Preţurile din această cauză au devenit ferme.

Un incediu a isbucnit eri în strada Universităţei No. 21 la locuinţa d-nei Natalia Vasiliu.

Un incediu violent s'a declarat la farmacia D-lui Flach din strada Socolei.

Intervenind pompierii la timp incediul a putut fi localizat.

Fata Mărioara Rusu din strada Sf. Atanasiu No. 1 fiind bolnavă de scarlatină a fost internată la pavilionul de izolare.

Inspectorul sanitar Mihailescu şi medicul primar al judeţului au plecat în coarnele Caprei pentru a alege terenul necesar ridicărei unui spital.

S'au chemat pentru ziua de 14 a. c. următorii învăţători din seria III-a candidaţi la esamenul de înaintare pe loc pentru a li se elibera bilete din partea comisiunei: Gavril Chelaru, Gh. Ciobanu, I. Cososki, Maria Cososchi (Iaşi), Costică Gh., Cosmescu V., Costăchescu V., Chiriac I., Chipeni Neculai, Ciocîrlan I., şi Ilie Cristescu din judeţele: Bacău, Fălciu, Suceava şi Botoşani.

Ministerul de Interne constatînd că unii ofiţeri de la poliţia frontierilor permit intrarea în ţară a unor persoane care nu au acte în regulă pe motiv că le sunt lor personal cunoscuţi, a trimis o circulară tuturor funcţionarilor de la vamă prin care le face cunoscut că în viitor se va pedepsi cu cea din urmă rigoare pe toţi aceia care vor da ast-fel de permisiuni de intrare.

Comandamentul companiei a VI-a de graniceri raportează un fapt foarte interesant şi anume că contrabandiştii se servesc de cîini, care descoperă patrulele la distanţe extraordinar de mare.

Unii din soldaţi au împuşcat vr'o cîţi-va cîini dar contrabandiştii îndrăsneţi i-au dat în judecată.

Cîinii după spusa soldaţilor descoperă patrulele la o distanţă de un kilometru şi mai bine, mai cu samă în timpul nopţei.

Secţiunile Camerei au început eri să discute, proiectul de lege prezentat de d. Gh. Gr. Cantacuzino relativ la creaţiunea unei case centrale a spitalelor.

In virtutea acestui proiect o casă centrală a spitalelor este creată pe lîngă ministerul de interne.

Această casă va administra toate spitalele rurale ale statului, spitalele judeţene şi comunale. Se face, însă, excepţie pentru spitalele diferitelor eforii, instituţiuni şi comunităţi religioase streine.

Calitatea de persoană morală îi este conferită prin lege. Ea va fi administrată de un administrator, pendinte de direcţia serviciului sanitar.

Fondurile puse direct la dispoziţia casei spitalelor sunt:

1) Sumele acordate de budgetul anual al statului pentru construirea şi întreţinerea spitalelor rurale.

2) Sumele destinate de districte pentru întreţinerea spitalelor şi,

3) Venitul net al loteriei statului.

Poliţia din Bacău cere arestaraa soţilor Adalbert şi Victoria Maslek, supuşi austriaci, care trebuiau izgoniţi din ţară dar carr au dispărut.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA" 47

SECRETUL

JUDECATORULUI DE INSTRUCŢIE

MARE ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

In timp ce Alice vorbea, d-na Marion era agitată. Ea pronunţa vorbe pe care Alice nu le înţelegea.

In fine ea se linişti şi zise:

— Oh! da, ai dreptate şi el va putea să-l salveze.

— Mai ales cu ajutorul bunicului şi amicilor mei.

Şi Alice ridicînd capul:

— Ceea ce poate face o mamă pentru flul ei, o logodnică o va face aseminea.

V

Insţtucţia

Maxim fusese arestat şi condus la Depou, fără a i se fi permis să corespundă cu mama sau cu logodnica sa.

Lovitura ce se aduse tînărului student era teribilă.

De cu seară încă, tînărul student petrecuse cîte-va ore în salonul otelului din strada Payenne.

Văzuse pe logodnica sa, vorbise cu ea cîte-va momente.

In seara arestării, el trebui să fie mai fericit încă, de oare-ce Alice îl lasase să intrevadă posibilitatea unui rendez-vous.

Dar din nenorocire nu se putu duce în strada Payenne pentru a aştepta semnalul cunoscut, de oare-ce în acea seară fu arestat.

Apoi, mintea sa se îndreptă spre mama sa, al cărei singur amic era.

El se gîndi atunci cu durere la suferitul Ninei.

Acesta două imagini ale mamei şi logodnicei sale, i se perindau mereu inaintea ochilor, apărînd şi dispărînd.

Lui Maxim i se părea cîte odată că visa un vis oribil.

Scuturîndu-se atunci pentru a se deştepta se lovea îndată de poarta celulei sale.

Tânărul student se lăsă pe patul seu şi apucat de o ameţeală mare, el nu mai putea cugeta, atât de profund se infiltrase haosul în crierul seu.

Câte-va ore se strecurară, dăpă care el fu adus în faţa unui prim judecător de instrucţie.

In fine el se va putea înţălege cu un om mai dispus a-l asculta de cît cei doi agenţi care-l arestară.

Maxim era perfect convins că în urma explicaţiilor ce va avea cu acel magistrat, va fi pus în libertate.

Acuzaţia a cărei obiect era nu avea nici o bază serioasă şi tânărul student nu se învoia nic un moment că magistratul către care el era condus, nu va împărtăşi întru nimic felul seu de a vedea.

Judecătorul foileta cu febrilitate dosarul aşezat în faţa sa şi părea observat de un gând care-i revenea fără încetare.

In acest moment fu introdus Maxim.

D. Perneliu fără a privi pe acuzat, făcu un semn la care agenţii obicinuiţi se supuseră. obligînd pe Maxim de a se pune pe un scaun aşezat acolo anume pentru el.

Judecătorul studia mereu dosarul, murmurînd cîte o doată vorbe de neînţeles.

In fine el ridică capul şi privi pe prevenit, repede, învăluindu-l cu o privire. care era suficientă pentru un prim examen.

Maxim aştepta, calm, demn, ca d. Perneliu să bine-voiască a-i pune o chestiune.

Judecătorul făcînd semn grefierului seu începu interogatorul.

— Cum te numeşti?

Din toate chestiunele la care tînărul om se aştepta, la aceasta foarte naturală cu toate acestea, el nu se gîndise.

El tresări.

D. Perneliu remarcă aceasta şi o notă în spiritul seu.

Fiul d nei Marion cunoştea de puţină vreme istoria naşterei sale. Dar mama sa, deşi i povestise toate peripeţiile ascunse numele şi calitatea tatălui seu. Ea îşi reservase a i-l tranămite mai tîrziu.

Maxim resimţi pentru Nina, acea veneraţie pe care catolicii o au pentru maica-domnului.

Obicinuit a vedea în mama sa o femee superioară tuturor celor-lalte, el fu foarte mirat de revoluţia ce i se făcu.

Dar ca fiu pios, îngenunchind în faţa mamei sale, îi zise:

— Mamă iubită. Te iubesc mai mult, acum cînd eşti în ochii mei mai frumoasă şi mai mare de cît înainte.

(Va urma)

Ultime informaţii

Corespondentul nostru din capitală ne telegrafiază că astă-zi la ora 12 tribunalul de Ilfov au autentificat contractul încheeat între primăria comunei Iaşi şi societatea „Union Bau" pentru aducerea apei la Iaşi.

Aceasta este ultima formalitate ce mai era de îndeplinit pentru ca chestiunea apei sa fie definitiv şi complect tranşată.

Alteţa Sa Regală Principele Ferdinand va sosi în Iaşi săptămîna viitoare, pentru a face o inspecţie la regimentul 7 calaraşi.

Lupta fratricidă reîncepe

Din nou a isbucnit cearta

Lupta dintre cele două fracţiuni liberale, tineri şi bătrîni, care părea că a încetat, reîncepe din nou şi cu mai multă furie de cît se pare.

Neînţelegerile care existau odinioară îmbracă acum o formă şi mai acută, aceasta din cauză că bătrînii care se aratau la început concilianţi au revenit asupra sentimentelor de odinioară.

Ast-fel ei cer din nou ca să se înfiinţeze un nou club, pe bază de noui statute. Cer în acelaş timp ca membrii clubului să fie numai acei ce domiciliază în oraş—deci din nou lovitura cu eliminarea celor din Tg.-Frumos şi judeţ — şi apoi voiesc ca nu toţi acei care vor face parte din club să fie consideraţi ca membrii fondatori.

*

Tinerii se arată scandalizaţi de această atitudine a bătrînilor pe care o consideră ca o lipsă complectă de lealitate.

Ei nu discută acum fondul principiilor care există la baza proiectului de statut.

Democrat sau reacţionar acel statut trebuie să fie cel puţin deopotrivă de ocrotitor pentru toţi. Cum dar, se întreabă tinerii, aceia cari au făcut parte din vechiul club să nu fie consideraţi ca membri fondatori? Şi dacă dorinţa bătrînilor este într'adevăr că armonia şi buna ordine să fie restabilită în partid, de ce atuncea se urmăreşte diminuarea influenţei tinerilor prin faptul că se elimineză pe acei din Tg.-Frumos şi judeţ?

*

Or-cum ar fi chestiunea se prezintă astfel în cît nu se poate prevedea unde vor ajunge lucrurile.

Adevărul este că tinerii au toată dreptatea cu dinşii şi sunt foarte îndîrjiţi de cele ce pregătesc bătrînii.

Cearta a izbucnit din nou şi tinerii ameninţă.

Să aşteptăm desfăşurarea întîmplărilor.

Revizorul militar şcolar şi sub-revizorul şcolar fac inspecţie şcolilor rurale din partea occidentală a judeţului.

I. Lividann, supus rus, arestat pentru vagabondagiu, va fi izgonit din ţară, prin punctul pe care-l va alege.

A sosit la universitate aprobarea concursului pentru cele cinci burse de la facultatea de litere.

Ministerul instrucţiei publice şi al cultelor a delegat pe d. Rudolf Suţu spre a observa mutarea arhivelor statului de la palat în noul local al societăţei de gimnastică.

Duminică 11 Februarie oarele 4 p. m. se va întruni consiliul facultăţii de litere pentru a fixa zilele şi subiectele pentru probele scrise ce se vor da candidaţilor la examenele generale de licenţă.

Consiliul va incheia şi un proces verbal care iscălit de toţi profesorii tuturor facultăţilor va fi înaintat ministerului instrucţiunei publice cu privire la mărirea bibliotecei centrale a universităţei care lasă mult de dorit.

Săptămîna viitoare se vor întruni senatul şi consiliul facultăţei de ştiinţi spre a ridica la gradul de agregat pe d. St. Popescu actual docent la catedra de geografie de pe lîngă facultatea de ştiinţi.

D. C. Climescu, rectorul universităţii; a cerut preşedintelui societăţei studenţeşti Solidaritatea o listă de toţi membrii activi, onorifici etc. precum şi o listă de acei membri care au plătit cotizaţiile, acestea în viderea verificărei—de către rectorat a efectuării alegerei preşedintelui sus zisei societăţi care a avut loc Duminică.

Judiciare.—In procesul intentat de d. Neculai Sandu contra Societăţii Creditului Fonciar Rural pentru restituire de materiale, daune şi cheltueli—proces perdut la prima instanţa, Curtea de apel secţia II s'a pronunţat eri respingînd în majoritate apelul făcut de d. Neculai Sandu contra sentinţei Trib. Bacău, apărînd Societatea de ori ce pretenţiune.

Minoritatea compusă din d-nii Sofian şi Sturza au fost de părere a se admite apelul şi a condamna Societatea Creuitului la restituirea lemnelor în sumă de 210.000 lei, 5000 lei daune şi 1000 lei cheltueli.

*

In procesul de diviziune a averei defunctului Georghe Cozadini, despre care am vorbit, Curtea de apel secţia I-a a amînat pronunţarea pentru ziua de 13 Februarie 1907.

*

Inaintea Curţei de Apel secţia II-a a început astă-zi judecarea procesului dintre minora Florica Muzicescu, d-na Alice Nanu şi casa şcoalelor pentru revocarea unui legat al defunctului Anasie Başotă.

Din partea erezilor pledează d-nii Mihai Ferekyde, St. Neculeanu şi N. Nanu.

Din partea ministerului d-nii M. Antonescu şi M. Cireşeanu.

*

Jurămîntul more-judaico preocupă încă şi va preocupa poate multă vreme instanţele noastre judecătoreşti, din causa că legiutorul din 1900 a lăsat neresolvit modul prestărei jurămîntului.

De aci cea mai mare anomalie.

Cea mai mare parte din Tribunale şi Curţi de dincolo de Milcov admit prestarea jurămîntului în instanţă, dincoace de Milcov se pretează mai în toate părţile la Sinagogă.

De cît-va timp însă, se observă aci în Iaşi o tendinţă spre desfiinţarea jurămîntului more judaico, tendinţă care pleacă de jos în sus. Din trei judecătorii, două au au desfiinţat de fapt prestarea jurămîntului more judaico, obligînd pe evrei de a-l presta în instanţă. Tendinţa nouă n-a cuprins încă toate secţiile Tribunalului şi din această pricină s'a ivit eri la Tribunal divergenţă de o pinie între Presidentul şi membrul de şedinţă. Cel dintăiu fiind de părere a se presta jurămîntul în Sinagogă, ear cel de al în instanţă. Azi urma să se judece divergenţa, însă din causa lipsei de judecători s'a amînat pentru altă zi.

Anul trecut la tribunalul secţia I-a toate jurămintele se prestau în instanţă din cauză că majoritatea membrilor tribunalului erau pentru această formă a prestărei jurămîntului.

Ar fi de dorit ca legiuitorul să intervină pentru a pune capăt acestei anomalii.

Ministerul a cerut senatului şi consiliului facultăţei de ştiinţi recomandarea unui suplinitor la catedra de astronomie de la facultatea de ştiinţe în locul d-lui Stoinescu Dunăre care s'a retras.

Eri s'a celebrat cununia civilă a D-lui Sub-lct. Alexandru Popovici cu D-şoara Cecilia Finichi.

Felicitările noastre tinerei perechi.

Corespondentul nostru din Huşi ne telefonează că în urma unui denunţ primit la ministerul de finanţe un inspector financiar din Bucureşti a fost trimis ca să evalueze din nou bunurile remase pe urma morţei lui Melicson.

Se crede că aceasta evaluare va constata că averea remasă este cu cel puţin jumatate de milion mai mare de cît aceea constată la prima evaluare.

Revizoratul, în urma cererei a comunicat casei şcolelor o dare de samă despre starea localurilor şcoalelor; de numărul bibliotecelor cu cărţi donate de casa şcoalelor, de ministerul de instrucţie şi de particulari; despre starea mobilierului; de starea materialului didactic dat de casa şcoalelor şi minister.

Apoi a mai dat relaţi, de activitatea extraşcolară—a profesorilor cum sunt: Conferienţele lunare, despre scolile de adulţi, despre cantinile şcolare pentru ajutarea copiilor săraci

A mai făcut cunoscut pe lîngă aceasta că există un cerc didactic al institutorilor, institutoarelor şi profesorilor de curs secundar şi o casă de economie credit şi ajutor.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 9 Februarie

Moartea generalului Lahovary

Bucureşti.—*Au fost luate primele dispoziţiuni cu privire la înmormîntarea generalului Lahovary.*

Toţi miuiştrii vor eşi la frontieră întrn întimpinarea corpului generalului.

Trenul la care va fi atîrnat vagonul mortuar, odată întrat în ţară, va face o oprire mai mare în toate oraşele pe care le strebate spre a ajunge în capitală. In fiecare din aceste oraşe membrii partidului conservator vor fi la gară şi vor depune coroane pe cosciug.

Corpul va fi depus la biserica sf. Gheorghe.

Serviciul divin va fi oficiat de I. P. S. Sa Mitropolitul primat înconjurat de toţi episcopii.

Din partea guvernului va vorbi d. Take Ionescu, ministrul finanţelor.

Onorurile militare vor fi date de toate trupele din garnizoana Capitalei.

Zvonuri Premature

Bucureşti.—*Zvonurile cu privire la oare-care remanieri ministeriale, în urma morţei generalului Lahovary, sunt premuture.*

Interimatul ministerului de externe va continua a fi ocupat fie de d. Ioan Lahovari până după înmormîntare, care va avea loc probabil Simbătă sau Duminica viitoare. Numai după aceea se va putea vorbi de oare care combinaţiuni ministeriale şi de chipul cum se va complecta ministerul.

Scaun Vacant

Bucureşti—*Prin moarţea generalului Lahoaary devine vacant un loc la colegiul I-iu de Senat de Covurlui.*

Se zice ca liberalii ar avea de gând să susţie candidatura d-lui Spiru Haret.

Din partea conservatorilor va candida probavil fostul primar Al. Nicorescu.

Audienţa d-lui Take Ionescu

Bucureşti—*D. Take Ionescu, ministrul finanţelor a fost primit astăzi dimineaţă in audienţă de M. S, Regele*

Audienţa a durat aproape două ore.

In ajunul piecărei

Bucureşti.—Inconjurat de un grup de senatori d. Sake Ionescu povestea eri scena petrecută în consiliul de miniştri care a avut loc in ajunul plecărei Generalului Lahovary.

Consiliul de miniştri a lucrat de la 6 seară şi generalul Lahovari a lucrat cu cel mai mare calm ca şi cum n'ar fi fost bolnav.

A redactat jurnalul consiliului de miniştrii şi când a văzut că ceasurile sunt 8 fără un sfert a declarat că se retrage flind-că a doua zi la ora 7 dim. pleacă în streinatate.

Şi atuncea numai, cînd a făcut înconjurul mesei ca să strîngă mîna colegilor săi s'a putut întrezări pe faţa sa o urmă de emoţiune, rezultat al marelui punct de întrebare ce se punea în mintea sa şi anume dacă se va mai reîntoarce.

Delapidare

Bârlad.— *La administraţia financiară de aci s'a constatat o lipsă de 12,000 de lei.*

Domnul inspector financiar Taban care a sosit aci din Bucureşti a suspendat din serviciu pe şeful de secţie de la administraţia financiară din ordinul ministrului de finanţe şi a început ancheta.

Se crede că neregularităţile datează de mai multă vreme.

Teribil Naufragiu

Londra. — Vaporul „Berlin" care aparţine unei societăţi germane şi care face cursa între Anglia şi Germania, a naufragiat ieri în apropiere de Hekwan Holand. Pe bord se aflau mai bine de 100 de persoane şi se crede că toţi s'au înecat.

Amsterdam.—Agenţia Reuter află că la amiază se puteau zări pe bord încă cîte-va persoane, care se speră că vor putea fi scapate. O singură persoană a putut fi adusă la ţărm.

Vaporul „Berlin" s'a înpotmolit imediat ce a eşit din port, din cauza furtunei îngrozitoare însă nu era chip a i se da nici un ajutor.

Londra.—Oficial. Vaporul „Berlin" împreună cu poşta ce o transportă este cu desăvîrşire perdut.

Au dispărut sub valuri; curierul regal Arthur Herbert şi 34 corişti germani care luaseră parte la o reprezentaţie regală care a avut loc la Covent-Garden de aci.

Rezultatul Alegerilor Ruseşti

Petersburg.—„Agenţia Westnic" află că până acum au fost aleşi 524 de deputaţi. Dintre aceştia 355 sunt partizani de ai opoziţiei.

Ei sunt ast-fel repartizaţi: 66 monarhişti, 28 moderaţi, 221 partizani de ai stîngei, 44 naţionalişti.

Groaznice măceluri de evrei

Odesa.—*De două zile oraşul este un vast cîmp de măcel. Bandele organizate de liga patrioţilor împuşcă pe ori ce evreu îl găsesc în cale, fără deosebire de vrîstă şi de sex. Ele pătrund în case, devasţează tot şi ori pe unde trec, pe urma lor nu rămîne de cît mourte şi ruină.*

Guvernatorul Kaulbars, nu este în stare de a pune capăt acestei desperate stări de lucruri.

Guvernul rus şi viitoarea Dumă

Berlin.—Ziarul „Vossiche Zeitung" află că în ultimul consiliu de miniştri ţinut sub preşidenţia Ţarului, s'a discutat eventualitatea disolvărei viitoarei Dume, în caz dacă majoritatea ei va face opositie guvernului.

S'a decis în acest caz, ca Duma să fie disolvată, dictatura să fie proclamată în toată Rusia, şi dictator să fie numit marele duce Nicolae Nicolaevici.

Greva foamei

Lemberg—Studenţii arestaţi au hotărit de acum două zile greva prin foame. Ei declară că vor refuza ori ce nutriţiune, dacă nu vor fi eliberaţi pînă la unul. Autorităţile aşteaptă instrucţiuni de la centru asupra atitudinei ce trebue s'o păstreze.

Furtuni îngrozitoare

Londra—Din toate părţile Angliei vin ştiri despre furtuni teribile, necunoscute aproape pînă acum, care bîntuie de două zile.

Furtuna s'a abătut şi asupra Franţiei de nord,.

Naufragii sunt foarte numeroase Sunt şi foarte multe victime.

Un consiliu de miniştri

Petersburg.—La Zarskoe Szelo, a avut loc un consiliu de miniştri în care s'a decis definitiva redactare a mesajului pentru deschiderea Dumei.

Mesajul va fi scurt şi nu va face de cît să se pronunţe asupra proectelor asupra cărora adunarea va avea să se pronunţe.

Nu se ştie încă dacă Ţarul va citi în persoană acest mesaj.

Teribila catastrofă a vaporului „Berlin"

Berlin.—Noi amănunte. Oficial. Se constată că toţi cei 40 de artişti cari se aflau pe vaporul „Berlin" au căzut pradă valurilor. Printre morţi se citează următoarele celebrităţi europene: Schalk, fostul conducător al Operei din Viena, Naval, renumitul tenor, doctorul Krauss cu soţia sa, acesta se înamorase de artista pe care a luat-o în căsătorie, urmînd-o apoi în cariera sa,—Horsfornd, cunoscut la Berlin şi la Paris, Bertrand, bariton, fost membru al Operei Vieneze, Domnişoarele Ville, Nacht, Van Dyk, d-rele Maria Becerna, Julia Domenks, Atletzia Nicol, surorile Glück, Coreliu Krommer, Jung, Ausping, Komigan, Zeller, Reinhart, D-ra Röder, domnişoarele Günther, Geller, Robert Bernhardt, baritonul Weinberg, domnişoarele Bertram, surorile Rosa şi Elena Rechman, Banck, Hauptman din Berlin şi d ra Zill, prima cîntăreaţă a operei din Dresda.

Singurul care a scapat cu viaţă, e artistul basist, Losny, care întîrziat şi a scapat plecarea vaporului.

Berlin.—Se constată că Van Dyk care a murit cu ocasia naufragiului vaporului Berlin, nu este primul tenor al Operei din Viena ci impresarul trupei.

Marea a aruncat pînă acum la term 30 de cadavre. Pînă acum au fost recunoscute acele ale lui Kruegher din Haga Cammartin, Hammerson şi Patrila d n Hamburg.

De pe ţărm se vede încă că pe partea din vapor, deasupra valurilor se află încă cîteva persoane în viaţă. Nimeni însă nu le poate veni în ajutor din causa violentei furtuni.

Vaporul „Berlin" a fost construit în anul 1894 şi este proprietatea societăţei Great Roatt stern companie şi făcea cursele între Anglia Olanda şi Germania. Germanii utilizau acest vapor pentru escursiunile de plăcere,

Berlin — Din Anvers se teligrafiază că între morţi se află şi Richbein, conducătorul operei din Mandelheim şi baritonul Richman de la opera din Berlin.

ANARHIE

Baku. — Aci domneşte o anarhie complectă. Populaţia e răsculată, şi răscoala are un caracter socialist. In afară de şeful portului a mai fost asasinat şi bogataşul Mangassarov.

Aleşii Universităţilor

Petersburg.— Academia de ştiinţi şi Universitatea de aici au ales ca reprezintanţi în Dumă pe profesorul Eugen Trubetzkoi, din partidul renoirei paşnice şi pe profesorii Vassilief, Kovalewski, Manoilof, Grün, Wernawski, toţi partizani ai partidului cadeţiior.

Testamentul generalului Lahovari

Ziarul „Adevărul" publică textul testamantului generalului Lahovary, care este astfel conceput şi care a fost deschis astăzi:

Voinţa mea este să fiu înmormântat aşa cum a fost înmormântat iubitul meu fiu Jacues.

Către dânsul mergeau ambiţiile mele; lui îi aduceam omagiul onorurilor ce dobândeam.

El a dispărut, nu mai am deci, de cât nădejdea de a-l regăsi pe altă lume.

Nu voi dar nici paradă, nici onoruri, nici catafalc, nimic.

Voi să fiu ultima noapte în casă aşezat în patul din seră, la locul unde a fost şi dînsul. Serviciul să fie acelaş ca al lui.

Dricul să fie dacă se poate, care l'a dus şi pe dînsul la ultimul locaş.

Scrisorile de înştiinţare a decesului să nu cuprindă nici invitaţii la ceremonii, nici ora ceremoniei. In sfîrşit locul în cavou l'am ales şi se vor sapa pe piatră ce va închide acel loc cuvintele: „Fiule iubit, cum am putut să trăesc... ani fără tine?"

Făcut astăzi în Bucureşti 23 Octombrie 1906, în deplină libertate.

General, *I. Lahovary.*

P. S. Dacă s'ar întîmpla ca decesul meu să se producă fiind în străinătate, neaparat ca trupul să fie adus spre a fi închis în cavoul ales.

Insă dorinţa mea expresă este ca să nu fie nici o primire oficială a sicriului meu, nici pompă militară, absolut înmormîntarea prescrisă mai sus.

Acest testament este depus în mîinele nepotului meu Zănescu.

Camera

Bucureşti —Şedinţa se deschide la ora 2 jum. sub preşidenţia d-lui Nenişescu.

Pe banca ministerială miniştrii Take Ionescu, Disescu şi Greceanu.

Deputaţi presenţi 98. D. Take Ionescu propune mai multe proiecte de legi. D. Toma Cămărăşescu regretă că a fost absent eri spre a se asocia la regretele partidului şi durerea ţărei şi propune ca să se facă generalului Lahovari funeralii naţionale cît mai pompoase.

D. General Manu, în numele guvernului, declară că guvernul e de acord cu d. Camărăşescu cu toate că generalul Lahovary nu exprimă prin testament dorinţa de a avea o înmormîntare simplă. Crede însă că în o asemenea ocazie ţara poate să uu asculte de dorinţa defunctului ca un omagiu.

Camera primeşte în unanimitate propunerea ca funerariile să se facă pe comptul statului.

Se votează apoi legea asupra posiţiunei ofiţerilor.

La discuţie iau parte d-nii general Manu Take Ionescu, Lascar Antoniu şi Barbu Păltineanu.

Discuţia continuă.

Senatul

Bucureşti.— D. Gr. Goilav propune ca strada unde locueşte Generalul Lahovary să poarte numele Generalului.

Se respinge cu mare majoritate cererea de înpământenire a d-lui dr. Osias Zaharia din Slatina.

OCAZIUNE

Din cauză de plecare din ţară, se vînd eften diferite mobile şi obiecte casnice, precum un etac, salon, piano, etc., etc. A se adresa la d-na Netty L. Unter, str. Pomir 7.

Jeune savant de Budapest sachant à fond le hongrois, l'allemand, le français, l'hébreu et parfaitement l'italien, l'anglais, le latin et le grec, ainsi qu'un peu de roumain, cherche situation journal.

Donnerai aussi lecons.

S'adresser à l'administration, sous les initiales S. F.

SE CAUTĂ un practicant la biuroul Leo Gheler, strada Albă No. 1.

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Medic al Societăţei Fraterna-Păcurari şi al Tramvayului electric

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

ractică: Vaccinări şi Revaccinări

Lucian Holoney

AVOCAT

BUCUREŞTI

3, strada Lipscani

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif și ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de tară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale și classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forță organelori.*

Elă pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageți si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie FRATII KONYA.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură in patru culori pe banda care sigilĕza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.
n Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Sansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vin lem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA“

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta“

LOIZA

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi, —*strada Stefan-cel-Mare*— **Iaşi.**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE METRE 0f30c.

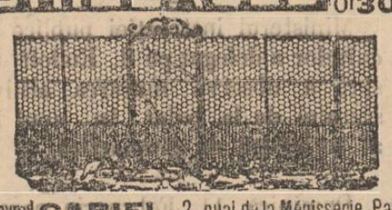

Raymd **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré....	1 80
Porte-Bouteilles, pour 200 Places.....	3 »

Envoi Franco de l'Album sur demande

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6fr 50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix : 0f 50c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV. —No. 69.—Duminică 11 Februarie 1907

Universitatea de Iaşi

Acum cînd legea învăţămîntului superior va fi supusă discuţiunei Camerei în şedinţele începînd de Luni, în urma depunerei raportului la Cameră de către onor. raportor al legei d. A. A. Bădăreu, e bine a scoate în evidenţă care e economia legei faţă cu Universitatea de Iaşi, şi deci care sunt sentimentele „bizantinilor“ pentru Iaşii noştri şi pentru cea mai aleasă a sa podoabă: *Universitatea.*

Universitatea de Iaşi îşi are mulţi duşmani şi chiar dintre proprii ei fii. N'avem de cît a pomeni pe impetuosul N. Iorga pentru a vedea cît de aprigi îi sunt duşmanii cari nu cruţă nici un moment pentru a lovi şi în demnitatea şi chiar în fiinţa Universităţii noastre. Lipsurile create de împrejurări au fost luate de unii, ca motive de desfiinţare ori trunchiare, şi nu puţini sunt cari cred în prisosinţa Universităţii de Iaşi, de oare ce ţara Romînească nu trebue să-şi permită luxul unei a doua Universitate, ci numai a unei singure Universităţi, cu facultăţi rupte la Iaşi. D. dr. C. Istrati e un fervent apărător al acestei idei, fără a mai aminti de alţii mai mărunţi.

Ceia ce cred liberalii asupra Universităţii de Iaşi, e că şi administrativ şi ştiinţificeşte au ştirbit totdeauna autoritatea Universităţii de Iaşi, şi legea concursurilor d-lui Haret e dovada vie a acestei ştirbiri.

Singur partidul conservator şi-a făcut pe deantregul datoria şi a înscris în programul său: complectarea şi intregirea Universităţei de Iaşi. D-l I. Găvănescul, senatorul Universităţii leşane, în lecţia sa de deschidere a cursurilor Universitare a schiţat această intregire şi miniştrii de instrucţie, cari au fost, au complectat pe cît s'a putut lipsurile Universităţii din Iaşi.

Prin legea d-lui C. Disescu Universitatea de Iaşi îşi realizază deplina ei complectare şi egală îndreptăţire cu universitatea din Bucureşti cu toată deosebirea ce există cantitativ între una şi alta. Cu toată atragerea ce exercită capitala asupra tineretului Universitar, cît şi asupra profesorilor chemaţi a profesa în universitate, cu toată tendinţa de centralisare a mişcărei şi iinţifice, literare şi artistice în capitală, totuşi raţiuni mai puternice de cît cursul fatal al împrejurărilor politice, dictează şi vor dicta şi în viitor ca să se rezerve şi Iaşilor onoarea diriguirei intelectuale şi artistice a ţărei.

Cum foarte bine a zis d. Disescu in discursul de la Iaşi, în toată mişcarea aceasta de centralizare a literelor, ştiinţelor şi artelor, capitala va fi stăpînită mai mult de *mercantilismul* ştiinţei, de cît de *idealismul* necesar fiinţărei sale.

Negreşit avocaţii mari vor fi atraşi de capitală, afacerile fiind mai multe şi mai rentabile; negreşit că medicii vor găsi în capitală o clientelă mai numeroasă şi mai bine plătitoare; negreşit că artiştli îşi vor desface mai multe pînze, mai multe stane ciselate; negreşit că chiar scriitorii vor avea un debuşeu mai mare cu scrierile lor; şi toate cele materiale în mişcarea ştiinţifică îşi vor avea resunetul lor in capitală. Pe lîngă toate acestea, mişcarea politică concentrată în capitală înghite în sine toate talentele, sleeşte toate forţele usucă toate avînturile spre mai bine şi în această materializare a vieţii, idealismul se topeşte, se subţiază, dispare; gălăgia şi gălăgioşii ce îşi fac curs în capitală, nu sunt de cît răsunetul răguşit al lebedelor patriotice, supravieţuitorii demagogilor roşii din perioada renaşterei politice.

Iaşii prin situaţia lor actuală, prin trecutul lor e mai dispus la idealism. Liniştea străzilor sale; puţina sa mişcare economică; monumentele istorice ce-ţi vorbesc de trecut, clădirile sale cu caracter arhitectonic de un veac în urmă; situaţia sa în preajma a două provincii răpite, ecoul rolului frumos jucat de acest sfînt oraş în mişcarea politică contimporană, desinteresarea şi sacrificiul barbaţilor săi pentru ţară şi închegarea Romîniei moderne; toate aceste fapte unite la un loc cu pitorescul preveliştelor ce se desfăşoară ochilor. cu aerul răcoros şi adumbritor al dealurilor din împrejurimi, cu pămîntul chiar pe care îl calci totul te dispune la meditaţie: meditaţie de trecutul glorios, meditaţie de prezentul grijuliv şi infiripător pentru neamul nostru; nu se poate loc mai dispus spre studiul ştiinţei pentru ştiinţă, nu se poate loc mai propriu pentru cultivarea şi înălţarea sentimentnlui de patrie, de bine, de adevăr, de frumos!...

A i se lua Iaşului Universitatea ar fi a se lua diadema de pe capul unei frumoase regine, şi Iaşii e regina oraşelor ţării, cum Chievul la Ruşi e mama oraşelor Rusiei.

Partidul conservator prin întregirea Universităţii şi-a complectat programul său: desvoltarea economică şi culturală a Iaşilor.

Anul 1907 va insemna pentru Iaşi un îndoit progres: apa care va curge în abundenţă la Iaşi, va fi pentru a doua capitală a ţării izvorul mîntuitor şi dătător de viaţă economică. Frumosul şes al Bahluiului va vedea năcînd ca din pămînt o nouă viaţă de fabrici, care vor fi fala ţării, iar pe lîngă apa trupească, Universitatea de Iaşi va fi izvorîtoare de *apa vieţii* în inimile tinere şi calde ale studenţimei romîne din cele 3 colţuri, locuite de romîni, cari departe de sbuciumul vieţii materiale a Capitalei, vor avea tot timpul necesar pentru a se consacra studiilor teoretice şi aplicate, rugînd de la profesorii lor ştiinţa pură, ştiinţa adevărată, pentru a continua şi în viitor bunul nume al cetăţii Iaşilor, aşa de ilustru deja prin măreţile fapte săvîrşite in incinta sa.

Iată în ce cuvinte frumoase, raportorul legii, d-l A. A. Bădăreu, justifică măsurile înţelepte luate de legiuitor pentru a egala în totul Universitatea de Iaşi cu cea de Bucureşti, de şi numărul studenţilor e mai mic.

„Iaşul prin tradiţia lui şi prin „toate împrejurările vieţii sale soci- „ale şi economice, este un centru mai „propriu pentru munca intelectuală „de cît capitala. La aceasta se mai „adaogă interesul naţional. Univer- „sitatea de Iaşi are menirea să re- „verse binefacerile culturii asupra u- „nei regiuni, în care lupta naţională „e mai grea şi cultura este o armă „puternică pentru a învinge în această „luptă“.

Iată ce gîndesc, ce voesc şi ce fac bizantinii pentru Iaşi!

Gh. Ghibănescu

Două atitudini

Am arătat în diferite rînduri cît de lipsită de tact şi fond a fost întimpinarea colegiului profesoral din Iaşi în privinţa proiectului d-lui Disescu.

Am dovedit cum acea întimpinare se bizuia pe fapte care nici nu existau în proiect şi cum considerente de politicianism sadea au condus pe Universitarii noştri din Iaşi să combată un proiect care cuprindea tendinţa de a rîdica Universitatea de Iaşi şi a o pune pe acelaşi picior de egalitate cu acea din capitală.

Iată, însă, că intervine un fapt care pune într'o lumină şi mai puţin simpatică mişcarea încercată de unii din profesorii ieşeni, care au ştiut să fie instrumente politice, înainte de a fi apărătorii instituţiunei unde profesează.

Acel fapt este relevat în luminosul raport al d-lui Al. A. Bădăreu şi priveşte referatul ministrului Instrucţiunei din 1904 —vremea guvernărei liberale—prin care se arată necesitatea creărei doctoratului în drept, dar numai la facultatea din capitală, *şi se indică noile catedre ce sunt necesare a fi create. Consiliul de miniştrii a aprobat acel referat în şedinţa sa de la 12 Februarie 1904.*

Atunci, însă, profesorii noştri, universitarii noştri, care se arată atît de preocupaţi astă-zi de soarta Universităţei, — cînd ie vorba să se introducă doctoratul în drept şi la Iaşi—nu spuneau nimic, nu protestau, nu făceau întimpinări, nu ţineau discursuri despre nevoia ridicărei universităţei de Iaşi care are un rol important din punctul de vedere al luptei naţionale, al respândirei culturei nu numai în ţară dar şi în ţările subjugate etc. etc. Nu, atunci toate erau bune, îngenunchiarea universităţei de Iaşi nu însemna mare lucru, punerea ei în vădită stare de inferioritate era un lucru secundar, pentru că... liberalii erau la putere.

Urîtă politică acea pe care o fac şi liberalii noştrii! Dar şi mai întristătoare este această stare de lucruri cînd o astfel de politică se face de către profesorii Universitari.

ULTIMUL ACT

La Bucureşti s'a împlinit ieri ultimul act al unei cauze mari: contractul relativ la lucrările pentru aducerea apei şi canalizarea oraşului, a fost legalmente transcris şi autentificat.

S'a subscris un act de o desăvîrşită importanţă pentru Iaşi. Partidul şi guvernul conservator, în neobosita lor atenţiune pentru interesele acestui oraş, au realizat prin aceasta nu o dorinţă, dar o necesitate de interes capital pentru oraşul Sacrificiului.

Fără de angajamente d'inainte luate, fără de paradă, s'a împlinit o doleanţă. care, după cum vorbesc hrisoavele, a avut fiinţă cu veacuri în urmă.

Ceea ce merită a fi relevat acum cînd totul s'a terminat în bine, cînd lucrarea grandioasă va începe curînd la Timişeşti, este faptul că nu s'a dat un moment acestei chestiuni caracterul politic de rigoare.

Nici înainte de a se fi terminat lucrul, nici după aceea.

In cea mai profundă tăcere, turburată doar de cîte-va întreruperi insolente, s'a încheiat un act grandios, care va da altă faţă oraşului, după cum i va da şi alte resurse de traiu.

Acesta este rezultatul fericit al colaborărei oamenilor de bine şi cu extremă bună-voinţă pentru oraşul care joacă rol preponderent în istoria ţării.

Repetăm şi cu acest prilej toată gratitudinea şi toată admiraţiunea tuturor acelora, cari au pus umăr şi inimă la realizarea visului bătrîn şi, implicit, la înălţarea Iaşului.

UN TESTAMENT

Voinţa de pe urmă a generalului Lahovari, pe care el o scrisese încă în Octombre, în plină activitate politică, dar conştient că sfîrşitul i se apropie, această solemnă voinţă tălmăceşte ce suflet larg găzduia in regretatul defunct.

Ea ne lămureşte încă eroizmul generalului, eroizmul unui brav militar şi cavaler.

Cine ar fi crezut, că omul, vecinic preocupat de treburile politice, luptînd cu eroizm pentru una din cauzele cele mai sfinte ale Romînizmului, purta in el şi cruda boală de a cărei extremă gravitate el îşi dădea perfect seama şi cealaltă durere, cea mai invincibilă, durerea de a fi fost lovit in cea mai scumpă din afecţiunile sale, în afecţiunea paternală?

Această durere fusese atît de intensă la generalul Lahovari, încît în acel moment solemn în care el văzu incheindu-se bilanţul rodnic al vieţei sale, gîndul seu fu intr'o singură direcţiune: către acel mormînt ce prea curînd fusese sapat pentru fiul său.

Din întreaga sa viaţă, generalul jertfise o jumătate armatei şi cealaltă politicei. General distins şi într'o direcţiune şi în cealaltă, ar fi fost natural ca atunci cînd aşternînd pe hîrtie ultima sa voinţă, să-şi fi exprimat o dorinţă, o părere despre foastele lui ocupaţiuni.

Adînc lovit în inima lui de tată, învins de o vroinţă rea a soartei, nu soldatul-erou a scris acel testament, nu fruntaşul politic, ci tatăl.

El a vroit ca testamentul seu politic să fie resunetul profundei sale dureri şi ca după moartea lui, să nu se vorbească de Lahovary tatăl, fără a nu se aminti, tot odată şi de fiul.

Nimeni n'a ştiut ce rană profundă purta în sufletul seu îndurerat bravul care, pînă la sfîrşit, apăruse cu eroizm interesele ţărei sale.

Această taină a vieţei lui a făcut'o cunoscut prin acel testament, care este cel mai frumos şi cel mai înălţător.

CATE-VA NOTE

Mehedinţi! Nu judeţul— dar profesorul.

Curios nume şi mare curaj din partea proprietarului, că poate păşi, cu asemenea nume de judeţ, în lume.

Aşi înţelege să-i zică Mehengiu— dar Mehedinţi!

El singur, publicînd, în *Epoca* de azi, un articol pe care trebue să-l fi scris după ce astupase soba, ne explică, fără să voiască, rostul acestui curios nume: «născut, scrie el, din pătura *autentică* a acestui popor archimonarchic...»

Acum aţi înţeles, Dacă te naşti din pătura autentică şi nu de unde ştie doctorul Bogdan, eşti un monstru şi, ca atare, te poţi numi Mehedinţi toată ziua!

*

Patriotul anunţă că domnul deputat Kisileff zis şi Astrachan (din cauza căldurei cu care a susţinut pe David) a publicat un respuns deschis d-lui Lascar Antoniu, directorul nostru.

Ce-o fi cuprinzînd acel respuns nu ştim, fiind-că opera d-lui Kisileff n'am primit-o. Nu ştim dacă autorul n'a daignat să ni-o trimeată, sau dacă opera, din cauza raritaţei ei, n'are loc de cît în bibliotecile princiare.

Indiferent de aceasta, *respunsul* va mira foarte mult pe simpaticul director, de oare-ce d-sa personal n'a acuzat de nimic pe seniorul de Kisileff.

*

In chestia cu domnul David de la Fălticeni, deputatul care a susţinut pe candidatul la cetăţenie, voia să-l facă pe Goliath-ul Camerei.

In biblie Goliath este voinicul, pe care David, slăbănog, îl doboară. Camera, adevărat voinică, a doborît şi pe Goliath şi pe David.

*

Definiţia domnului Mehedinţi.

„Neresponsabil însamnă că nu respunde, de şi aude! (Vezi *Epoca* de azi).

Neresponsabil însămnând că cineva nu respunde la întrebare, responsabil inseamnă cînd respunde.

De aci ar urma că, în loc de telegramă cu respuns plătit, să se zică telegramă responsabilă şi, contrar, telegramă iresponsabilă.

D. Mehedinţi este o telegramă de calitatea citată în urmă.

OAMENI ŞI LUCRURI

Moartea unei pagini...

Am făcut ieri, în această rubrică, oarecari reflecţii în legătură cu profesiunea tipografică, aşa de strîns înrudită cu publicistica—şi aceasta cu ocazia campaniei pornite în potriva unei nuoi maşini care înlesneşte sau grăbeşte lucrarea şi execuţia în atelierile tipografice.

Interesanta inovare are importanţa ei nu numai pentru promptitudinea lucrărilor însăşi — deşi nici acest lucru nu e de neglijat—dar în primul loc pentru lucrători şi aceştia se vor convinge degrabă, fără îndoială, de simplul adevăr că n'a existat încă în omenire o descoperire, o invenţiune, o perfecţionare tecnică ale cărei rezultate să fie vrednice de deplins. Toată civilizaţia modernă se bizuie doară pe acest esenţial fenomen: progresul. Dezlocuirile momentane n'au importanţa socială,—cel mult istorică şi răul momentan şi efemer e recompensat numai decît.. Pentru ilustrarea acestui elementar adevăr ne-ar trebui volume nu rubrici măsurate de sfoara zeţarului şi şi îndesate de stiletul paginatorului.

Şi iată că şirul gîndirilor îmi reaminteşte o mică întîmplare tipografică de acum două zile.

Venise ştirea morţii Generalului Lahovari şi de dimineaţă colaboratorii se întrecuse în a aşterne cu repeziciune articolele de actualitate.

Pe neaşteptate—după oarele 3 după amează—furăm surprinşi de o veste ciudată şi amoţitoare. Toată prima pagină se stricase pe cînd rotaşii o duceau la maşină....

Toată!

Din construcţia întreagă, din acea alăturare şi înşirare simetrică a articolelor cu litera variată,—nimic nu scăpase, nici-o iotă! Un organism cu traiu, cu idei, cu reflecţii,—cu actualităţi mai cu seamă!— pierise într'o clipă, aşa cum, bună oară, se stînsese într'o clipă şi omul căruia îi fusese închinată pagina ziarului!....

Un moment ni s'a părut răul—un dezastru, întîmplarea o catastrofă. Nu fu însă aşa—căci într'o jumatate de oră pagina fu reconstituită—puţin îngustată numai printr'un *truc* tipografic, organismul fu reînviat şi redat, la timpul cuvenit şi fixat, publicului doritor de noutăţi, vînzătorilor doritori de pîne....

Am admirat cu toţii agilitatea lucrătorilor dar nu ne-a pus mai puţin pe gînduri primitivitatea celei mai....moderne tipografii, atîta vreme cît nu va domni, peste tot locul maşina în locul braţului şi neîndeminării omeneşti.

Rodion

Un discurs

—In şedinţa Camerei de la 7 Februar 1907, cu prilejul discuţiunei proiectului asupra *obştiilor săteşti*, d. deputat Gr. C. Buţureanu, directorul nostru, a rostit discursul ce urmează.

Domnilor deputaţi

Chestiunea care se presintă spre discutare înaintea noastră este dintre acele care au o mare importanţă în viaţa noastră politică şi importanţa stă în aceea, că în măre parte noi ne îndrumăm ca să dăm ţaranilor mijloace de a trăi mai bine, mai lesnicios. Şi este bine D-lor ca în asemene împrejurări să cumpănim cît se poate de bine ceia ce vroim să facem; să ne dăm samă de fie-care pas ce întreprindem; şi să gîndim în acelaş timp, că ceea ce se crează astăzi pentru ţărănime, va fi în viitor sau un bine, sau un rău, şi deci să ne ferim de rău.

D-lor, în privinţa pămîntului şi lucrarea lui suntem astăzi în faţa a două principii: principiul casei rurale şi principiul obştiilor săteşti.

Dl. Lascar Catargi a atins cestiunea casei rurale şi în parte a arătat pentru ce nu este bine să mergem pe această temă. Cred că aş rezuma pe cea mai însemnată conclusiune a d-sale, spunînd că casa rurală nu va aduce nici o îmbunătăţire în viaţa sătenilor atît timp cît va trebui să se împartă între urmaşii lor pămîntul ce-l vor dobîndi. Din această causă in scurt timp săteanul va ajunge stăpînul unei adevărate şuviţe de pămînt. Şi în afară de aceasta ţaranul nu va puputea fi în stare, fiindu-i redus pămîntul de muncă, să facă din familia sa muncitori în toate ramurile şi să dea prin ceia ce se chiamă selecţiune pe acei cari vor rămîne pentru lucrul pămîntului şi a celor pe care trebui să-i dea pentru a servi de braţe viguroase şi desvoltarea industriei.

In adevăr industria se crează la noi şi în curînd elementele cele mai puternice ce vor intra, vor fi fără îndoială tot de la ţărani, adică de la acei muncitori harnici şi deştepţi, care pun începutul industriei de astăzi, cu care ne mîndrim.

In acest proces ce să petrece în viaţa noastră de la sate, se vor alege cei ce vor rămîne pentru ţară, pentru lucrarea pămîntului, şi acei pe care selecţiunea îi va asvîrli în industrie şi meşteşuguri.

Pe cîtă vreme nu vor avea pămînt, care să le fie pus la îndămînă spre a-l cultiva în adevăratul înţeles al cuvîntului, ţăranul nu va fi îndrumat pe cale bună şi chiar dacă va fi stăpînul unei şuviţe de pămînt, dar pe care să nu se poată pune o muncă stăruitoare, va fi numai un proprietar cu numele; şi pe atît timp cît vor fi 10—12 copii, şi pe urma acestora alţi copii, ei nu vor mai şti pe ce sunt stăpîni.

Aşa fiind lucrurile, obştiile vor veni să ia pămîntul, să împartă între ei cultivarea lui, şi acei ce vor prisosi de la cultivarea pămîntului, legea naturală a selecţiunei îi va trimite în oraşe ca prin ei să se poată împrospăta puterea de vigoare a orăşenilor, fie în fabrice pentru a pune braţele lor la îndămîna industriei noastre naţionale, sau la meşteşuguri.

Prin urmare obştiile săteşti sunt o necesitate şi cred că, chiar dacă s'ar întîmpla ca, casa rurală să aibă şanse să se aplice în ţara românească, ea nu va fi de lungă durată, căci ar trebui să se întoarcă înapoi la obştiile săteşti, prin însuşi urmările naturale ale împărţirei pămînturilor între urmaşii ţaranilor noştri.

In aceste cîteva cuvinte am căutat să arăt cît de însemnată este legea care se înfăţişează înaintea noastră.

Şi acum D-lor să intrăm în însuşi cuprinsul legei.

Nu voi intra în teorii, căci ele s'au făcut înaintea D-voastră, ci voi discuta părţile pe care eu le cred că nu conrespund scopului pe care-l urmăreşte legea, şi împrejurărilor în care are să se pune în practică.

Legea nu specifică în ce chip se vor alcătui obştiile săteşti.—Este un mare lucru acesta, ca să se ştie din cine se vor alcătui ele şi cine le va dirigui. Se vor alcătui din ori ce locuitori? Vor intra în obştie acei care sunt de obiceiu conductorii administraţiei şi impilatorii satelor, adecă primarul, perceptorul, cărciumarul şi cei alţi, atătea elemente care aduc nenorociri în sate;—sau nu vor lua parte? —Ei bine, eu cred că această chestiune trebue bine hotărîtă, fiind că de la dînsa, în mare parte atîrnă primile rezultate ale acestei legi atît de bine făcătoare. Dacă lăsăm ca obştiile să se alcătuească ori-cum, ajungem la o mare primejdie şi

pentru sprijinul celor ce susţin, am să vă spun o împrejurare : Acum câte-va zile, din întâmplare m'am găsit la casa şcoalelor ; acolo se dă în arendă o moşie din apropiere de Câmpul Lung de pe lângă comuna Teiu. Pentru această moşie s'au prezentat două obştii, o obştie avea în frunte pe învăţător şi preot şi o altă obştie care avea în frunte pe primar, cârcimar şi alţi reprezentanţi ai comunei de acolo, afară de alţi ofertatori, care erau pedelături. Ei bine d-lor aşa de înverşunată a fost pornirea, încît au ajuns la un moment în faţa administratorului să se apuce de pept, să se bată, numai intervenirea energică a administratorului ia liniştit. Vă gândiţi ce are să se întâmple, ca în cazul nostru, cînd o obştie a oferit 10660 şi alta 10656 lei, cu deosebire de 4 lei ; că cea întâi a luat moşia, iar cea a doua va fi nevoită să trăească cu ceea ce obştia victoroasă va voi să-i dee.—Ce se va petrece atunci ? Ce uri se vor ridica din partea acelei obştii, care a fost bătută de cea altă ? O să ajungă lucrul ca în sate să avem adevărate nonorociri. Unde vor ajunge ? Nu voiesc să zic cuvîntul cel mare, mi-e teamă de a-l pronunţa de aici şi aici, dar zic ca să poate întîmpla să fie pentru sate o adevărată nenorocire tocmai din cauza aceasta.

Cred dar că, este un lucru, care trebue bine chibzuit ; şi am credinţă că, dacă se va statornici chipul cum trebue să se alcătuiască această obştie, dacă s'ar aşaza lucrul ca să nu să formeze mai multe obştie într'un sat, să nu se ajungă la această grozavă concurenţă, care poate deveni un dezastru pentru populaţiunea rurală ; cred că s'ar face un bine prin schimbarea acestei porţi din lege.

Dar să urmărim legea mai departe.—Să zice şi d-l Lascar Catargi a atins chestiunea şi sunt şi eu partizan al ei, că prin buna învoială şi nu prin arendă să se dea pămînturi la ţărani : căci la ce vor ajunge aceşti ţărani ? O să meargă din concurenţă în concurenţă şi o să se ridice la preţuri extraordinare. Ce vor face ei atuncea, cum vor putea să plătească preţul arendei ? Noi ştim ; îşi vor vinde boii şi tot ce au ca să plătească arenda şi vor remîne măi rău de cît erau înainte.

Dom ilor, sunt în ţara Romînească şi între Romîni şi am credinţă că miniştrii noştrii, ori cărei partide ar aparţine, sunt întâi buni Romîni şi ori care ar fi ministrul care s'ar găsi pe acea bancă, cred că va fi destul de bun romîn şi cu destul de bune intenţiuni pentru ţara noastră, ca prin buna învoială să dea sau să nu dea o moşie unor ţărani şi va chibzui cum e mai bine.

Acum să venim la arendă şi se vedem cum se face ea, ce dreptate poţi da cînd faci pe ţărani, ca ei singuri să se concureze, să ajungă să dea o sumă mare cât nu face moşia, numai ca să puie el mâna pe ea. Şi nu e chestiunea numai de dat dreptate, dar trebue să te gîndeşti cum stă chipul vieţei lui întregi, cum nu-şi dă samă, cum n'are prevedere şi prin urmare ministrul care se găseşte în fruntea departamentului, care vede lucrurile, poate mai bine să judece asupra vieţei lui şi este dator să intervie.

In lege să zice, că după ce s'a alcătuit obştia satului, apoi să dă casei Centrale a Băncilor populare sarcina ca să privigheze asupra îndeplinirei tuturor condiţiunilor şi asupra chipului de administrare în comuna acestor moşii de către obştii.

D-lor iată iarăşi o nouă cestiune. Eu sunt pentru băncile populare, şi am credinţa cum că băncile populare au să facă un mare serviciu neamului romînesc, câ au că dea o directivă cîtră o vieaţă mai cumpănită, care pînă acum nu există la ţaranul nostru. Netăgăduit că aşa este ; dar am credinţă unui lucru, că modul cum sunt conduse aceste bănci populare, şi mai ales acei care conduc aceste bănci populare în sate şi între ţărani, au ajuns şi vor ajunge de sigur o adevărată pacoste pentru popor.

Eu cunosc lucrurile acestea foarte bine, căci am fost de multe ori prin sate ; cunosc chiar părerile a multor învăţători, care mi s'au plîns că nu ştiu ce să facă, că ei sunt puşi în fruntea acestor bănci populare şi că au ajuns să fie mai mult oameni de finanţe şi de bănci de cît de carte, că mai mult sunt nevoiţi să se ocupe de acestea ; aşa pe încetul au ajuns învăţătorii ca să nu să mai poată ocupa cu toată inima de carte, ci de alte treburi din vieaţa de obştie a omului. Şi să nu vă miraţi dacă veţi vedea rezultate puţine, căci învăţătorii au ajuns să fie îndeplinitorii tuturor îndatoririlor grele din sat.

Ţin însă să vă spun că aceşti speculanţi de bani nu sunt învăţătorii, ci în sate s'au alcătuit un feliu de negustorie cu oameni pricepuţi în ale cametei. Au ca 1500 lei fond în bancă, şi după ce el s'a mîntuit, vine nevoieşul de ţaran şi cere bani ; i se respunde că nu mai sunt ; cel de alături îi spune atunci, te-aş înlesni eu, îţi dau eu 50 lei, dar să-mi dai 5 lei dobîndă pe lună. Ce să facă bietul ţaran ? Apoi îi mai spune : dai doi lei pe lună ? Iţi dau.

Aşa să petrec lucrurile ; dacă nu credeţi, cercetaţi şi vă veţi convinge uşor că ceea ce spun e aşa ; şi că în foarte multe locuri am găsit starea de lucruri aşa cum am spus-o. Mai mult încă, unele bănci populare au întrat pe mîna unor persoane care fac din ele un adevărat monopol şi ţin în mîna lor avutul ţaranului, exploatînd cumplit pe cel nevoieş.

Eu cunosc în judeţul meu, în judeţul Iaşi, nu voi să citez nume, căci întîmplarele face, ca acela care făptueşte să fie din nenorocire un fost elev al meu, care a ruinat satul şi astă-zi este, de sigur, ruinat şi el.

Voci : Stere....

(Va urma)

Raportul D-lui Al. A. Bădăreu

— In chestiunea reformei d-lui Disescu —

Proiectul organizează cursuri de doctorat în drept. Aceasta e şi în interesul culturei şi în interesul unei vieţi sociale normale.

Intr'o facultate cu 2000 de studenţi se poate face o întinsă selecţiune de elemente, din care se facem juristi bine pregătiţi, folositori prin cariera lor şi prin influenţa lor de membri ai elitei sociale.

Crearea doctoratului mai prezintă şi o utilitate pentru liniştea socială.

Facultatea de drept din Bucureşti ţine locul întâi în toate universităţile europene în privirea hipertrofiei acestei facultăţi. Noi avem la facultatea de drept din Bucureşti 3600 studenţi, din numărul total de 4200, pe cînd facultatea de drept din Berlin nu are de cît 1800 studenţi, dintr'un număr total de 13844 studenţi universitari şi chiar facultatea de drept din Paris nu are de cît 5000 studenţi la drept, din numărul total de 12185 studenţi universitari. Mai ales în împrejnrările noastre culturale şi sociale, afluenţa aceasta enormă la facultatea de drept, constitue o primejdie socială.

Unul din principalele leacuri contra acestei influenţe este îngreuierea studiilor prin crearea doctoratului.

Din punctul de vedere financiar, statul nu are a face mari jertfe cu crearea doctoratului la facultatea de drept din Bucureşti. Taxele de examene şi de licenţă acopăr deja 80 la sută din cheltuielile făcute cu această facultate. Iată pentru ce proectul prevede înfiinţarea a 6 catedre de profesori pentru cursurile de doctorat în drept şi 6 locuri de profesori agregaţi, necesari cursurilor de licenţă şi de doctorat.

De altfel şi Ministrul instrucţiunii din 1904 a propus printr'un referat la consiliu de miniştri, înfiinţarea doctoratului în drept şi crearea a 6 catedre la universitatea din Bucureşti. Referatul Ministrului Instrucţiunei a fost aprobat prin jurnalul consiliului de miniştri din 12 Februarie 1904.

Este drept că actualul proiect înfiinţează 6 catedre de profesor şi la facultatea de drept din Iaşi, unde nu există pletoră de studenţi ca la Bucureşti şi deci nici venituri, care se compenseze cheltuelile bugetare.

Această înfiinţare se bazează pe principiul egalităţei celor două universităţi, căci iată cum se exprimă în această privinţă dl. Ministru în expunerea sa de motive : „dar nu „numai numărul studenţilor ne-au „decis a organiza doctoratul, cum „am spus mai sus, mai sunt şi alte „raţiuni. Nu credem că este posibil „ca o deosebire să facem între Iaşi „şi Bucureşti tocmai în materia în„văţămîntului superior". Raţiunile cari justifică atenţiunea statului pentru Universitatea din Iaşi sunt uşor de formulat. Iaşul prin tradiţia lui şi prin toate împrejurările vieţii lui sociale şi economice este un centru mai propriu pentru munca intelectuală de cît capitala. La aceasta se mai adaogă interesul naţional. Universitatea din Iaşi are menirea să reverse binefacerile culturei asupra unei regiuni, în care lupta naţională e mai grea şi cultura este o armă puternică pentru a învinge în această luptă.

Principiul egalizărei celor două universităţi a determinat formularea articolului 54 din proiect, în care s'a enumerat catedrele de la toate facultăţile de la cele două universităţi aşa cum sunt enumarate în bugetul în curs pentru facultăţile din Bucureşti. Această enumerare a dat pretext la două interpretări rău voitoare : 1) că s'a suprimat prin proiect unele catedre de la universitatea din Iaşi ocupate de profesori definitivi, precum catedrele de patologia generală, chimia medicală şi archeologia cu epigrafia.

Iată explicarea pentru aceste omisiuni :

Patologia generală la facultatea de medicină din Bucureşti nu este prevăzută în buget, pentru că acest curs este predat gratuit de d-l dr. General Teodori, fostul titular al acestei catedre, care continuă a da gratuit munca sa universităţei şi după retragerea sa la pensie. Catedra de archeologie şi epigrafie, la facultatea de litere din Bucureşti, este contopită cu catedra de istorie antică şi ast-fel este enumarată în buget.

Catedra de chimie medicală este o omisiune de tipar.

De altfel, este de mirat cum de s'a putut pune pe seama autorului proiectului, intenţiunea de a suprima pe unii profesori titulari, cînd în expunerea de motive se găseşte afirmare expresă a d-lui Ministru, că nu expropiază pe nimeni.

Tot prin o asemenea interpretare rău voitoare, s'a creat legenda, că proiectul înfiinţează 54 de catedre susţinîndu-se că se vor crea imediat şi la Iaşi toate catedrele existente la universitatea din Bucureşti. Din această cauză comitetul delegaţilor a procedat astfel în enumararea catedrelor, ca să se evite pe cît posibil pretextul pentru interpretări pătimaşe ; a lăsat art. 54 din legea în vigoare nemodificat, şi dînd o nouă redacţie articului 67 a stabilit mai întâi menţinerea tuturor catedrelor care se găsesc prevăzute în bugetul pe anul 1906—1907 şi a enumerat catedrele a căror titulatură se modifică fiind trecută greşit în buget precum şi catedrele din nou înfiinţate.

(Va urma)

Litere-Ştiinţe-Arte

Manasse — al cărui succes se menţine la teatrul naţional din capitală de la Crăciun încoace neîntrerupt, va atrage fără îndoială un public select şi numeros la teatrul nostru în seara de Luni, 12 Februar. Credem a şti că autorul însuşi se interesează, cu ocazia presenţei sale în Iaşi, de mersul repetiţiilor.

*

Ultima representaţie cu... preţ redus va fi a d-lui I. Morţun cu hilarianta comedie „Dintr'o palmă".

*

După cum am presupus eroul nouei piese «Neculai Oltean», jucată la Raimund Theater din Viena este un romîn, — şi anume un transilvănean. Nu are însă în dramă nici o trăsătură caracteristică sau naţional-românească, ci este eroul unei aventuri amoroase mai mult sau mai puţin dramatică. E un tip sfios, fiu de ţăran seminarist «ratat» care se arată stîngaciu într'o afacere de dragoste şi se sinucide, neputînd birui. Autorul piesei, Ernst Klein, e cunoscut printr'o piesă anterioară : „Educaţia unui Don Juan".

*

Ziarului „Times" i se comunică din Petersburg că fiul lui Tolstoi e urmărit sub acuzarea de înaltă trădare, fiindcă a tipărit ultimul pamflet politic al tatălui seu.

*

Sarah Bernhardt, geniala artistă decorată acum de guvernul francez şi-a creat de mult reputaţia cea mai filantropică dintre marile interprete ale scenei. Acum a făcut un nou act de generositate şi anume.

Uniunea sindicatelor din Paris a organisat un festival pentru a veni în ajutorul copiilor greviştilor din Fougeres. Festivalul a avut loc la teatrul Sarah Bernhardt. Publicul a fost plăcut impresionat de frumosul act de generozitate, de aprobarea mişcărei de revendicare a muncitorilor—din partea artiştilor francezi,

S'au făcut ovaţiuni cunoscutului maestru Silvain de la Comedia franceză, şi cîntăreţilor Dranem, Gernier şi Iehan Rictus. Şi dintr'un sentiment de nuanţă delicată, publicul a aclamat cu mai multă înflăcărare, cu mai mult drag pe Sarah Bernhardt, care a declamat una din cupletele cele mai seducătoare din „Les Bouffons".

I s'a oferit marei artiste o jerbă de flori, şi ea a revenit pe scenă, întovărăşită de o drăgălaşă fetiţă din Fougeres.

*

STRUNA ZILEI

Ultima seară a stagiunii, 15 Februarie, se va juca «Stingerea» superba piesă a lui Beyerlein.

Stingerea e-a... stagiunii ;
La teatrul nostru însă
Impărţeala de bilete
De cuptor doar de-o fi stînsă.

Informaţii

Cu acceleratul de aseară fruntaşul nostru Al. A. Badăreu a plecat în capitală.

Iubitul nostru fruntaş se reîntoarce mîine în mijlocul nostru.

—

După o ultimă dispoziţiune, congresul profesorilor de ştiinţi, care urma să se ţină la Bucureşti şi la Iaşi, se va ţinea numai la Iaşi,

In acest scop toţi profesorii de ştiinţi se vor întruni în oraşul nostru, în vacanţa de paşti,

Căile ferate vor acorda congresiştilor o reducere de 50 la sata.

—

Mîine, Duminică se va efectua la Fălticeni alegerea la colegiul III. D. Sebastian Moruzzi este singurul candidat.

Biroul electoral va fi prezidat de d. Anton Suciu, consilier la curtea de apel.

—

Acţionarii casei de scont şi imprumut din Iaşi vor alege mîine noul consiliu de administraţie.

—

Eri a încetat din viaţă la Bucureşti d-na Natalia Obedeanu soţia fostului prefect de poliţie al Capitalei colonel Obedeanu şi fiica marelui vornic Al. Miclescu.

D-na Obedeanu este mătuşa d-lui Rudolf Suţu.

Condoleanţele noastre întristatei familii.

—

Condoleanţe.—A. S. R. Principele Ferdinand a telegrafiat din Coburg d-lui Ion Lahovari :

Din toată inima iau cea mai vie parte la cruda perdere ce aţi îndurat şi regret adînc moartea acestui bărbat atît de devotat ţărei. Vă rog să fiţi interpretul viei mele simpatii pe lîngă sermana văduvă.

Ferdinand.

D. Islovski ministrul afacerilor streine al Rusiei, a adresat d-lui Ioan Lahovari, telegrama următoare :

Ştirea morţei fratelui dv. m'a lovit adînc şi ţin a exprima Excelenţei Voastre partea vie ce iau la această nenorocire.

Păstrez memoriei defunctului o amintire personală cu deosebire simpatică şi-mi dau seamă de marea perdere pricinuită ţărei d-voastre prin dispariţia acestui eminent om de Stat.

—

La Raimund-teatru din Viena se represintă cu mare succes o dramă cu titlul românesc şi al cărui erou ie un român.

Piesa se intitulează Nicolai Olteanu. Eroul, care are acelaş nume, este un român din Transilvania. Părinţii lui insista ca el să se facă teolog, din care cauză Nicolai fuge de acasă vine la Viena şi se înrolează în armată.

Olteanu se înamorează de o fată care serveşte la cafenea, pe care o seduce.

Ne-putînd s'o iee în căsătorie şi văzînd că faptul acesta îl va sili să părăsească armata şi că, din nou, părinţii îl vor sili să se facă popă, Olteanu se sinucide.

—

Rectoratul a reclamat dirigintelui oficiului telegrafo-poştal din localitate oă pachetele oficiale cu cărţi venite de pe la diferite ministere, rectoratului, se pierd. Cere să se ia măsuri.

—

In astă seară are loc la teatrul naţional balul crucei roşii pus sub preşidenţia d-nei şi d-lui general Leonida Iarca.

Faţă cu străduinţele comitetului se prevede un strălucit succes.

Vom reveni cu o dare de seamă.

—

In tot cursul lunei februarie la reşedinţa companiei XII teritoriale, se primesc spre visare libretele tuturor concediaţilor şi rezerviştilor. Se ştie că cei ce nu-şi vizează libretele sunt pedepsiţi.

—

Parchetul din Brăila a cerut prefecturei, urmărirea şi prinderea individului „Pereţ" în etate de 22 ani, fără nici o protecţie, care a furat suma de 1200 lei de la consulatul imperial german şi a dispărut.

—

Jandarmii au prins şi arestat eri noapte pe indivizii : Ioan Vlad, Vasile Tofan, Mihalache Scorghioală, Mihalache Feredeu şi Cosma Coman dezertori din armata rusască cari au trecut graniţa în mod fraudulos.

—

Pe ziua de 26 Februar e convocată comisiunea disciplinară pentru eliminarea jandarmului Benţă Gheorghe, din corpul jăndărmăriei.

—

Parchetul Romanaţi a cerut prinderea şi înaintarea lui Iancu V. Calată din com. Ianca jud. Romanaţi care în ziua de 22 Decembrie 1906 a înjunghiat cu un cuţit pe unchiul seu Mihai Stancu din aceiaş comună.

—

La 21 c. are loc la Teatrul Naţional, sub patronajul unui comitet de D-ne din elita leşană, concertul violonistului Barbu cu concursul distinsului pianist Ant. Ciolan.

—

Poliţia a arestat astă noapte pe la ora 12 pe individul David Herşcovici din str. Veche No. 38, găsindu-se la el găzduiţi tâlhari.

—

Domnişoara Natalia Manoilescu institutoarei la şcoala de fete regina Elisabeta a cerut un concediu de o lună.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA"

48

SECRETUL

JUDECATORULUI DE INSTRUCŢIE

MARE ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

Judecătorul foileta cu febrilitate dosarul aşezat în faţa sa şi părea observat de un gând care-i revenea fără încetare.

In acest moment fu întrodus Maxim.

D. Perneliu fără a privi pe acuzat, făcu un semn la care agenţii obicînuiţi se supuseră. obligînd pe Maxim de a se pune pe un scaun aşezat acolo anume pentru el.

Judecătorul studia mereu dosarul, murmurînd cîte o doată vorbe de neînţeles.

In fine el ridică capul şi privi pe prevenit, repede, învăluindu-l cu o privire. care era suficientă pentru un prim examen.

Maxim aştepta, calm, demn, ca d. Perneliu să bine-voiască a-i pune o chestiune.

Judecătorul făcînd semn grefierului seu începu interogatorul.

— Cum te numeşti ?

Din toate chestiunele la care tînărul om se aştepta, la aceasta foarte naturală cu toate acestea, el nu se gîndise.

El tresări.

D. Perneliu remarcă aceasta şi o notă în spiritul seu.

Fiul d nei Marion cunoştea de puţină vreme istoria naşterei sale. Dar mama sa, deşi i povestise toate peripeţiile ascunse numele şi calitatea tatălui seu. Ea îşi reservase a i-l tranămite mai tîrziu.

Maxim resimţi pentru Nina, acea veneraţie pe care catolicii o au pentru maica-domnului.

Obicinuit a vedea în mama sa o femee superioară tuturor celor-lalte, el fu foarte mirat de revoluţia ce i se făcu.

Dar ca fiu pios, îngenunchind în faţa mamei sale, îi zise :

— Mamă iubită. Te iubesc mai mult, acum cînd eşti în ochii mei mai frumoasă şi mai mare de cît înainte.

Dar acest secret, tînărul voi să-l închidă în sufletul seu, d-na Marion, trebuind a rămîne pentru toţi, văduva respectată.

Maxim nu divulgase acest secret nici măcar singurei fiinţe care ar fi putut să-l ştie : Alicei.

Aşa că atunci cînd judecătorul i ceru numele seu, simţise un sentiment de revoltă la gîndul că trebue să-l declare.

Aceasta însemna să facă cunoscută situaţia mamei sale şi nici odată prevenitul n'ar fi făcut un act, menit dacă nu a mînji reputaţia Ninei, ce-l puţin a-i aduce vre-o turburare.

Să-şi spue numele, sau mai bine zis, acela al mamei sale. Nici odată !

Maxim ştia că justiţia trebue să facă cercetări, dar de oare-ce fusese arestat la domiciliul său, credea că locuinţa mamei sale de la Batignolles era necunoscută şi deci nu voia să compromită situaţia.

D. Pernelin, ne putînd preciza natura acestor reflecţii, trase de aici consecinţi desavantaje pentru inculpat.

D. Pernelin repetă chestiunea :

— Mă numesc Maxim.

Şi cum judele astepta

— N'am alt nume.

— Ah ! eşti născut din părinţi necunoscuţi !

— Da d-le !

— Ce vrîstă ai ?

— 21 de ani.

D. Pernelin tresări fără voie. Asta era vrîsta fiului seu.

Prin un fenomen destul de bizar, accastă asemanare contrariă pe judecător într'atît, întru cît începu a cercata lucrurile într'un mod mai puţin imparţial.

El aştepta mereu.

— Care e profesiunea d-tale ?

— Student în drept.

— D. Pernelin foiletă cîte-va piese aşezate pe biuroul din faţa lui.

— De cîtă-va vreme nu mai freeventezi regulat cursurile, neglijezi studiile, nu te mai duci la şcoală de cît foarte rar.

— Nu ştiu d-le jude, în virtutea cărui drept îmi puneţi astă întrebare ?

D. Pernelin tresări, mai puţin poate din cauza celor zise de tînărul student, de cît din cauza accentului seu.

— Uiţi că legea îmi conferă toate drepterile.

— Nu ştiu dacă legea mă obligă să răspund la aceasta, căci ea comportă o chestiune de ordine cu totul intimă şi care nu are nici uu raport cu acuzaţia ce mi se aduce.

(Va urma)

Ultime informaţii

D. D. Ivaşcu, prefectul Judeţului Iaşi, a adresat următoarea telegramă de condoleanţă d-lui Ioan Lahovary, cu ocazia morţei Generalului I. Lahovary, ministru de externe:

Regretăm din suflet moartea prematură a iubitului Dv. frate şi vă rugăm a primi expresiunea condoleanţelor noastre.

Două cluburi liberale in Iaşi

Noi amănunte asupra certei liberalilor

Un fapt este cert. Bătrînii liberali ur ăresc ideea înfiinţării unui nou club liberal în Iaşi, pe baza unor statute care să împiedice în viitor întîmplări ca acele care au adus după sine starea de lucruri de astăzi.

Dacă tinerii vor conveni la aşa ceva, dacă nu se vor deda la atacuri violente contra unei atari organizări, dacă dezidenţa astăzi formată va capata o concretizare definitivă prin faptul că tinerii vor înfiinţa şi ei un club aparte, aceasta-i o chestie cu totul secundară şi care preocupă foarte puţin, sau de loc, pe prietinii d-lui P. Poni.

Bătrînii nu aşteaptă de cît un lucru: să ajungă la 80 numărul aderenţilor şi atunci imediat ei vor constitui clubul în formă şi cu statute ce le convin lor.

*

Cu toate aceste bătrînii nu voiesc să aleătuiască clubul pînă nu vor încerca, pentru ultima oară, să-şi apropie pe unii din prietinii d-lui Mîrzescu sau să-i convingă că ie bine să se admită proiectul de statute aşa cum a fost întocmit de dl Poni.

Spre a evita, însă, o explicaţie în corpore cu aceştia, într'o întrunire la club, cînd ar putea izbucni ceartă şi acuzări grave, bătrînii au decis să convoace la cîte unul din ei cîte un grup de douăzeci, cu care ocazie să aibă loc explicaţia şi înţelegerea, dacă se poate.

In acest scop 20 de tineri au fost convocaţi pentru aseară la dl. Gr. Buicliu, alţi 20 sunt convocaţi pentru Dumineă seară acasă la dl. dr. C. Bottez iar alţi 20 vor fi convocaţi pentru Marţi seara la dl. Atanasie Gheorghiu.

Bătrînii nu admit, însă, discuţie asupra punctului că din noul club nu trebuie să facă parte vr'o şase partizani ai tinerilor, dintre care un preut şi un gazetar, care au dus prea departe lupta contra bătrînilor.

*

Tinerii se arată colosal de indignaţi de atitudinea bătrînilor şi asigură că în curînd Iaşul va avea două cluburi liberale şi că or-ce agitaţie politică din Iaşi va fi din această cauză, contracarată.

Tinerii au şi început adunarea de iscălituri pentru înfiinţarea unui club liberal.

Aseară la orele 8 a avut loc sub dirigiunea d-lui Capitan Popescu de la Corpul IV, un joc de resboi cu d-nii căpitani — candidaţi la examenul de maior — a garnizoanei din localitate.

—

Astăzi a avut loc cununia civilă a d-lui Brif, şeful siguranţei cu D-na Mariana Ştefănescu.

Felicitările noastre tinerei pereche.

—

La procesul de ieri d'intre casa şcoalelor cu D-ra Florica Muzicescu, despre care am vorbit, avocatul casei şcoalelor, d. M. Antonescu, a rădicat incidentul de a produce proba cu martori.

Curtea a admis incidentul şi a amînat judecarea pentru ziua de 12 mart.

—

Se ştie agitaţia intreprinsă de funcţionarii poştelor in scopul inbunătăţirei soartei lor. Prin memorii adresate parlamentui ei expun situaţia in care se află şi indică în ce ar putea conzista inbunătăţirele ce ar trebui făcute.

Astă-zi chiar are loc in capitală un congres al acestor funcţionari, in care scop s'a lansat următorul apel:

In data de 5 (18) luna curentă, mai mulţi colegi din capitală şi din ţară întrunindu-se într'o consfătuire intimă, au hotărît în unanimitate ţinerea unui Congres în Capitală la care să asiste şi delegaţi de la Oficiile din ţară.

Scopul acestui Congres fiindu-vă deja cunoscut,—sunteţi rugaţi a alege unul sau mai mulţi representanţi din sînul dv., care să vie în Bucureşti spre a lua parte la aceea întrunire care se va ţine Duminecă 11 (24) Februarie într'o sală care se va fixa ulterior.

Comitetul de iniţiativă

(Compus din 200 Semnatari)

Primăria comunei Stînca-Sculeni a făcut cunoscut prefecturei locale că în noaptea de 6—7 nişte necunoscuţi au furat 2 boi locuitorului Vasile Gheorghiu, trecîndu-i în Rusia, unde în urma cercetărilor făcute au fost găsiţi.

—

Stingîndu-se epidemia de scarlatină şcoala din Com. Erbiceni a fost redeschisă pe ziua de 7 a. c.

—

Femeea Natalia Miron din comuna Mălini, avînd un copil nelegitim, l'a lăsat timp de trei zile fără ca să-l alapteze, din care causă copilul a murit.

Femea a fost arestată şi parchetul instrueşte.

—

Parchetul general a fost înştiinţat că în Comuna Brodoc, jud. Vaslui, femeea Paraschiva Gr. Sălceanu şi cu mama ei au omorît în ziua 6 Februarie pe Mihalachi Sălceanu, prin numeroase lovituri la cap ce i-au aplicat.

Parchetul anchetează.

—

Poliţia urbei Tărgu-Frumos raportează că la 8 Februar pe la ora 3 p. m., femeia Anica Gh. Hîrtopanu din Comuna Brăeşti cotuna Balţaţi întrînd într'o dugheană a d-nei Sârca Ţalic d'n oraş a căzut din piciore murind subit. Nefiind nici o bănuială asupra morţei ei s'a autorizat înmormîntarea.

—

Se dă ca sigură numirea căpitanului Mitescu din reg. 4 roşiori ca raportor pe lîngă Corp. IV de armată în locul d-lui căpitan Cujbă care şi-a regulat drepturile la pensie pe ziua de 1 April pentru limită de vrâstă.

D. Locotenent Danielopol Gh. de la consiliul de resboi al corp. IV de armată a luat iniţiativa prezentărei, din partea corpului ofiţeresc al corp. IV de armată, d-lui general Leonida Iarca a unui album comemorativ cu ocazia retragerei d-sale din armată.

——

Judiciare.—Tribunalul Iaşi secţia II, se va pronunţa la 19 c. într'un proces important atât din punctul de vedere juridic — fiind în discuţie o mulţime de chestii de drept — cât şi din punctul de vedere material, fiind vorba de o sumă însemnată de bani ce se cere de la Creditul Urban Iaşi.

Iată de ce e vorba;

In 1904 se ia în arendă de la Creditul Urban Iaşi, de către D. Leonida Mavroyani, moara Milas din Galaţi pe timp de 6 ani. In 1905 arde moara, Creditul încasează daune în suma de 400,000 lei.

Contractul cu Mavroyani prin efectul legei este reziliat.

Dl. Mavroyani intentează acţiune contra Creditului cerînd să i se plătească suma de 84,300 lei valoarea îmbunătăţirilor ce făcuse, susţinând că Creditul a încasat valoarea acestor impense de la Societatea de Asigurare, căci în dauna acordată de 400 mii lei au întrat toate îmbnnătăţirile făcute de d-sa.

La această cerere Creditul respunde printr'o cerere reconvenţională reclamând de la d. Mavroyani suma de 522,000 lei valoarea imobilului incendiat, invocând în sprijinul cererei textul respectiv din codul civil (art. 1435) după care chiriaşul respunde de valoarea imobilului distrus prin incendiu, afară numai dace nu dovedeşte că se află în excepţiele enumerate acolo.

Ca măsură preparatorie s'a administrat dovada cu marturi, s'a numit un expert care a evaluat valoarea imbunătăţirelor făcute de d. Mavroyani la suma de 63,000 lei.

In cursul pledoariilor care au ţinut două şedinţi (8 şi 9 Februarie) s'au pus în discuţie o mulţime de chestii de drept asupra cărora vom reveni cînd se va da hotărîrea.

Din partea d-nului Mavroyani au pledat d-nii Pavel Macry (Galaţi) şi V. Dimitriu, iar din partea Creditu' lui domnii Matheiu B. Cantacuzino şi Gheorghe Niculeanu.

*

Curtea secţia I-a a hotărît astă-zi că de şi Preşedintele Secţiei a admis urgenţa, totuşi părţile au dreptul să pue în discuţie acea resoluţie presidenţială cu atît mai vîrtos cu cît nu s'a făcut în specie ordonanţa presidenţială, ci numai o pură resoluţie. Curtea a amînat princina, dispunînd ca părţile să fie chemate cu termen ordinar.

—

Recrutările pentru contigentul 1908 vor începe la 15 Februar se vor sfîrşi până în ziua de 31 Mart. D-l locotenent colonel Dionisie Bănescu din reg. 14 Roman e numit ofiţer recrutor pentru Iaşi.

—

Ministerul de îndustrii a cerut prefecturelor din ţară să înainteze tablouri de femeile şi copii, ce lucrează în fabricile ce se găsesc în comunele respective, de asemeni cere ca prefecturele să supravegheze pe patroni ca femeile şi copii să nu fie supuşi la munci peste puterele lor, trimiţînd şi cîte-va exemplare din regulamentul muncei în stabilimentele industriale şi miniere.

—

Universitare.—Domnul profesor I. Găvănescu a anunţat pentru mîne la 10 jum. a. m. lecţie cu studenţii facultăţei de litere. Se vor face lucrări seminariale, continnîndu-se cu interpretarea operei lui H. Spencer despre Educaţie.

*

D. Rector al universităţei a însărcinat pe d. Louginescu, decanul facultăţei juridice cu un supliment de anchetă în casul studentului Polichron care s'a purtat necuviincios cu profesorul V. Buţureanu.

*

Eri s'a înaintat D-lor dri. Riegler, Socor şi Manicatide, membri în comisiunea pentru cercetarea lucrărilor candidaţilor la catedra de chimie medicală, lucrările candidaţilor d-rii Becheresca şi Şumuleanu.

—

Consiliul de resboiu va judeca în cursul acestei luni procesul sergentului din reg. 8 calaraşi care a omorît pe locot. Schelleti.

La 17 Februar va avea loc la Piatra un mare bal organizat de societatea vînătorilor, al cărui Preşedinte este d. Leon Bazgan.

D. Dr. A. Steuerman a fost primit azi la orele 6 p. m. în audienţă de M. S. Regina

---

D. Const. Al. Galeriu, absolvent al şcoalei comerciale gr. II din Iaşi, a fost numit agent auxiliar în serviciul exterior al vămilor, în locul d-lui C. I. Niculescu, destituit.

—

Casa licitaţiilor.— Printr'un proect de lege care modifică unele din articolele pentru infiinţarea „Muntelui de Pietate", ministrul de finanţe a prevăzut o casă de licitaţiuni, foarte importantă. Iată expunerea de motive:

In toate centrele mari de populaţiune există aşa numite „Case de licitaţiuni" (Hotels des Ventes), cu a jutorul cărora persoanele ce voiesc să vîndă obiectele lor mobile găsesc un mijloc avantajos de desfacere. Casele de licitaţiuni primesc în păstrare aceste obiecte, le inventariază şi le preţuesc; graţie unei publicităţi întinse, la ziua licitaţiunei, din cauza concurenţei, obiectele puse în vânzare se desfac pe preţul cel mai mare posibil. Fiind lipsiţi de o atare instituţiune, particularii care voiesc să'şi realizeze avutul lor mobilar sunt nevoiţi a recurge la vânzarea directă prin mijlocitori, cari, fiind în tot d'a-una aceiaşi şi înţeleşi între ei, oferă preţuri derisorii; pe lângă aceasta, din lipsa unui local unde obiectele să poată fi păstrate mai mult timp, vînzările trebne să se efectueze în grabă şi deci cu mare perdere.

Am crezut că a sosit timpul să se remedieze acest rău şi, folosindu-mă de organizaţia „Muntelui de Pietate", care poate avea localul în acest scop şi dispune de un personal special, 'i-am încredinţat aceste operaţiuni, autorisîndu-l a crea şi o Casă de licitaţiuni. Statul şi în genere autorităţile publice, precum şi tribunalele, vor utiliza această Casă pentru vînzările voluntare sau silite de obiecte mobile pe cari le efectuiază.

Cu această ocaziune am crezut că e util de a complecta unele dispoziţiuni ale legei Caselor de împrumut pe amanet în România, cum sunt acelea privitoare la identitatea persoanelor ce se presintă la ghişeurile lor cu amanete, la distrugerea, la perderea sau furarea recipisilor de amanet, la păstrarea depozitelor libere de hîrtii de valoare, aur şi argint, la marcarea obiectelor fabricate din metale preţioase şi la organele prin cari Casele de împrumut pot face operaţiunile lor.

Prin aceasta dispoziţiunile legei nu sunt modificate, ci numai complectate şi precisate.

—

Asară la orele 8 a avut loc la asociaţiunea generală a studenţilor „Uniunea" din strada Lăpuşneanu întrunirea tuturor membrilor societăţii. Preşedintele Jornescu deschide şedinţa printr'un apel la unire şi muncă spre a păşi mai departe la îndeplinirea programului propus, făcînd şi un mic istoric asupra mişcărilor studenţeşti din ultimii ani, vestejînd acţiunea disolvantă unor studenţi care calcă prestigiul tineretului universitar sacrificându-l ambiţiilor personale.

Se trece la ordinea zilei şi se procede:

1) La complectarea comitetului se eleg d-nii:

Papadopol, C. Bădărău, Al. Cumpătă, N. Serian, M. Petrov, C. Janet.

S'a ridicat la 13 numărul membrilor din comitet căci numărul de nouă era nesuficient faţă cu activitatea ce şi-a propus-o societatea

2) Se alege o comisiune de control a gestiunei financiare, se aleg d-nii: V. Roban, Gh. Maleş şi A. Pioneanu.

3) Se alege o comisiuue ce să intervină la d-l decan şi consiliul facultăţei juridice precum şi la ministrul instrucţiei pentru a se acorda studenţelor vechi o sesiune de Martie.

4) Se hotăreşte deschiderea pentru azi Sâmbătă 10 Februarie şi înaugurare cantinei studenţeşti a Uniunei.

Vor lua masa gratis 5 studenţi iar toţi ceilalţi inscrişi cu 7 jum. lei cartelă—restul de 1 jum. plătindu-l asociaţia.

—

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 10 Februarie

Camera

Bucureşti. — Camera continuă discuţiunea legei posiţiunei ofiţerilor. lau parte la discuţiune d. General Manu şi Virgil Arion.

Discuţia continuă.

Senatul

Bucureşti.—Se admite transacţia intervenită între Epitropia Sf. Spiridon şi ministerul de interne cu privire la o casă din Tg.-Ocna şi apoi senatorii trec în secţiuni pentru a a discuta legile în curs.

Important consiliu de miniştri

Limpezirea situaţiei politice

Bucureşti.—*Un important consiliu de miniştri va avea loc la ministerul de interne, în care se va discuta întreaga situaţiune politecă, la ora 5 jum. seara,*

Comentariile în această privire preconizează patru feluri de soluţii.

1) A se încerca o nouă împacare cu junimiştii, oferinduli-se trei locuri în minister şi anume, ministerile de externe, justiţie, şi lucrări publice,

2) A se complecta cabinetul prin intrarea d-nului dr. Istrati sau D. Moruzzi la ministerul domeniilor în locul d-lui I. Lahovavi, care va trece la externe.

3) Intrarea în cabinet a domnilor Nestor Cincu şi Mişu Cantucuzino.

4) Ministerul afacerilor străine să fie ţinut de un interimat timp indelungat. Această ultimă soluţinne pare lipsită de temeiu.

Iar agitaţii de elevi

Bacău.—*Aseară urma să aibă loc aci o reprezentaţie a unei trupe israelite.*

Elevii liceului au împiedicat reprezentaţia şi au manifestat strigând: „Trăiască Iorga! Trăiască Universul!"

Apel la Englezi

Sofia.—Comitetul societăţei Macedo-Adrianopolitane a adresat un memoriu primului ministru englez prin care face apel la naţia engleză, la liberalismul guvernului, ca să intervie în favoarea bulgarilor din Macedonia.

Requiem

Sofia.—Cu ocazia înmormântărei Principesei Clementina, slujbe religioase au avut loc la toate bisericile din Bulgaria.

La requiemul de aci au asistat miniştrii corpul diplomatic, parlamentul şi înalţii domnitori.

Atentat

Vărşovia.—Un grup de cinci-sprezece persoane a atacat sucursala poştei de aci.

Un funcţionar postal a fost ucis. Trei funcţionari şi trei soldaţi au fost grav răniţi.

Hoţii au furat 11,000 ruble.

Catastrofa vaporului „Berlin"

Noi amănunte. Povestirea căp. Parkeson.

Londra.—Căpitanul Parkeson, singurul care a scăpat cu viaţă din teribila catastrofă a vaporului „Berlin" a povestit următoarele unui redactor al ziarului „Daily Mail".

Mă aflam pe vapor ca simplu pasager, spune căpitanul, şi eram culcat în cabina mea, cînd, pe la ora 4 dim. simţesc o puternică sguduitură. Pe jumătate îmbrăcat alerg spre căpitanul vaporului, care îm spune că vaporul s'a izbit de o bancă cu năsip. Ii atrag atenţiunea că mi se pare că situaţia e foarte periculoasă şi el îmi respunde acelaşi lucru.

Mă cobor atuncea în cabină, mă îmbrac cu o manta şi încerc să mă sui pe scări, dar mă izbesc de un lanţ. In cele din urmă izbutesc să mă sui.

Ajung la căpitanul vasului şi el îmi comunică că vaporul s'a înpotmolit cu desăvîrşire. In acelaşi timp soseşte şeful maşinelor şi spune că apa a străbătut în secţia maşinelor şi ori ce încercare de salvare ie zadarnică.

De odată un pilot îmi face un semn disperat să părăsesc locul unde mă aflu căci ie pericol. Mă îndepărtez în timp ce vaporul începe să se aplece.

De partea cealaltă a vasului dau de de toţi pasagerii îngroziţi şi îngheţaţi de frig.

Femeile şi copii plîngeau, unele leşinau. Copiii mureau unul după altul din cauza frigului.

La un moment dat un val puternic acoperea totul căci valurile erau enorme şi furtuna îngrozitoare.

Cînd am ajuns la nivelul apei am încercat să înot, dar în zadar—căci eram cu picioarele îngheţate.

Am zărit o tablă care plutea. Voiam să mă apropii de ia dar în acelaş moment mă ajunge un inel de salvare graţie căruia m'am putut ţinea la suprafaţă.

Puţin după aceea zăresc o barcă. Voiam să strig ajutor dar glasul îmi era era amuţit. Cei din barcă m'au zărit însă şi ast-fel am putut fi salvat

Viena.—Cei patru zeci de membri ai trupei care au luat parte la representaţia de la teatrul regal din Londra şi printre care sunt mulţi membrii ai operei din Viena, au trebuit să se întoarcă numai de cît în ziua catastrofei, fiind-că directorul operei nu le-a îngăduit să stea mai mult timp în Capitala Angliei şi i-a rechemat telegrafic.

Amsterdam.—Asupra cauzelor dezastrului, căpitanul Parkeson a comunicat unui ziarist englez:

Cauza nenorocirei au fost semnalele false date de autorităţile din port.

Cîrmaciul a fost indus în eroare.

Izbitura a fost atît de puternică încît trei persoane au fost imediat aruncate în mare.

De nicăirea n'a venit nici un ajutor deşi catastrofa s'a întîmplat atît de aproape de port.

Protestul unui deputat romîn

Buda Pesta. — In şedinţa de astăzi a Camerei deputatul romîn Pop, a protestat în contra discursului pronunţat eri de un coleg al seu ungur, în care se spune că agitaţiunea romînilor ar compromite Ungaria faţă de străini.

Oraterul spune că în ce priveşte acuzaţiunea că românii ar gravita pentru România n'a fost nici odată dovedită, şi reaminteşte că România a dat ospitalitatea în momente grele emigranţilor unguri.

Deputatul Pop, declară că toate atacurile nu-l vor împedeca de a-şi face datoria.

Victoria Cadeţilor

St. Petersburg.— Aci succesul cadeţilor a fost complect. Din 160 alegători secundari 150 sunt partizani cadeţilor.

OCAZIUNE

Din cauză de plecare din ţară, se vînd eften diferite mobile şi obiecte casnice, precum un etac, salon, piano, etc., etc. A se adresa la d-na Netty L. Unter, str. Pomir 7.

Jeune savant de Budapest sachant à fond le hongrois, l'allemand, le français, l'hébreu et parfaitement l'italien, l'anglais, le latin et le grec, ainsi qu'un peu de roumain, cherche situation journal.

Donnerai aussi lecons.

S'adresser à l'administration, sous les initiales S. F.

SE CAUTĂ un practicant la biuroul Leo Gheler, strada Albă No. 1.

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Medic al Societăţei Fraterna-Păcurari şi al Tramvayului electric

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

ractică: Vaccinări şi Revaccinări

Lucian Holoney

AVOCAT

BUCUREŞTI

3, strada Lipscani

Doctor L. Silberstein

Strada Arcu 10

(Peste drum de casele Negruzzi)

Consult. de la 10—12 dim. şi 4—6 seara.

Ore, de consult: 4—6 p. m.

D-ra Natalie Neagu

Pasajul Maca-Vilacros.

Calea Victoriei 32.

Bucureşti.

Rochii şi Confecţiuni.

E. HEROVANU

AVOCAT

şi-a mutat biroul în strada Stefan-cel-Mare casele episcopiei catolice.

Ore de consult: de 3 la 6 seara.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseşte cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Că Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie FRATII KONYA.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură in patru culori pe banda care sigilèza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

n Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOROCUL

vă invită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Sansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vin lem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA“

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta“

L O I Z A

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut, LE MÈTRE 0f30c.

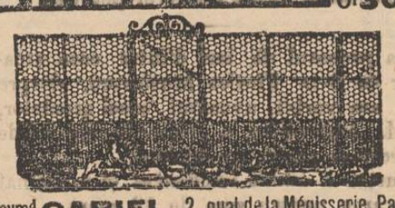

Raymd **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

BONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25

Châssis de couche, depuis..... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré.... 1 80

Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 7 »

Envoi Franco de l'Album sur demande

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rind în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUȚUREANU și LASCAR ANTONIU | Anul IV. —No. 70.—Marți 13 Februarie 1907

Un moment cultural

E pentru noi un moment cultural de mare însămnătate răstămpul acesta în care se pregătește noua organizare a învățământului universitar. Mintea nepărtinitoare nu va tăgădui aceasta. Privind mai de aproape lucrul, vedem că asemenea momente reprezintă cele mai nobile storțări ale oamenilor luminați și de bine pentru a da propășirii naționale avînturi mai noi și mai puternice.

In drumul de la o idee veche la alta nouă, drum cu mii și mii de cotituri, după numărul nesfîrșit de ori în care ideea nouă a căzut ori a triumfat, apostolii luminați ai acestei idei, caută de multe ori să-i dea expresie reală în acomodarea instituțiilor sociale ori culturale cu dînsa.

Cum însă în chip firesc, orice stadiu de dezvoltare a nouei idei trebue să fie în legătură cu stadiul premergător, ne închipuim ce multă claritate de vederi și ce spirit ager trebue să aibă cel ce întreprinde asemenea operă. El,—reformatorul,—pe lîngă chibzuirea științifică a faptului, are apoi de luptat cu susținătorii vechii idei, cît și cu intregul ei cortegiu de prejudiții și de păcate. Ce grea și spinoasă este dar munca d-lui Disescu în alcătuirea și prefacerea ca lege a noului proect de organizare universitară. Se întinde de o parte mocirla prejudițiilor și a patimelor, se deschide de altă parte prăpastia indiferenței și ignoranței omenești. Mersul legiuitoruiui trebue dar să fie pe cît de prudent pe atît de asigurat prin cooperarea luminată a altor oameni de înaltă cultură și pricepere. De aci reese încă un mare merit a d-lui Disescu. D sa și-a asociat la această operă măreață o personalitate bine cunoscută, un om politic distins, cu vederi largi și culturale —care fiind în legătură neîntreruptă cu mișcaree culturală din Apus și neperzînd nici odată din vedere trebuințele culturale specifice ale poporului nostru, a știut să îmbine unele cu altele, norme și trebuinți și să dea un sprijin pe cît de luminat pe atît de călduros acestei opere de reformă culturală romînească. Acesta e dl. Al. A. Bădăreu. Eminentul om de stat, a condensat sub forma modestă a unui raport, toate arătările trebuitoare pentru a vădi utilitatea reformei și a scoate în evidență cerințele sociale și culturale cărora această reformă respunde. In cadrul unui modest articol de gazetă nu se poate face analiza amănunțită și vastă a unei asemenea lucrări. Vom trece o privire generală asupra acelui foarte însemnat studiu, pomenind numai în esență principalele lui părți: Raportul arată în chip prealabil, greșita îndrumare de până astăzi a învățămîntului universitar,—căci „rolul hotărîtor al universităților a fost pregătirea pentru carieră“. Glasul convingător al cifrelor vădește în chip desăvîrșit această încheere. De unde până în 1879, facultățile abia erau frecventate, în acel an promulgîndu-se legea prin care se cerea licența pentru profesorat,—numărul studenților începe a crește an cu an tot mai mult. Incepînd cu proectul de organizare din 1893 al d-lui Take Ionescu și până astăzi toate reformele întroduse în învățămîntul universitar pe lîngă sporire de catedre și creare de laboratorii și seminarii, toate au țintit către a îndruma învățămîntul universitar pe adevarata lui cale.

Proectul D-lui Disescu dă expresie reală acestei tendinți, „Acest proect are ca bază două reforme însemnate: a). Extenziunea studiilor „universitare cu stabilirea unei legături între cursurile diferitelor facultăți; și b). Modificarea recrutărei corpului profesoral universitar.“

Noua organizare a învățămîntului universitar cuprinde: a). Crearea de noi catedre la Drept, medicină și litere.

Această creare e motivată pe deoparte de excesivul număr de studenți,—mai cu samă la Drept,—de organizarea cursurilor comune, cât și de faptul că cursurile de doctorat vor începe negreșit a funcționa. Inființarea doctoratului in drept e o nevoe mult șimțită „e o utilitate pentru liniștea socială,“ căci prin îngreuiarea studiilor se va opri hipertrofia anormală a acestei facultăți. Cheltuelele necesitate prin înființarea acestor catedre sunt acoperite în mare parte prin însăși taxele universitare. Pentru atențiunea ce statul dă Universității din Iași, dl. Bădăreu aduce un argument pe cât de temeinic pe atît de deciziv: „Universitatea din Iași are menirea să „reverse binefacerile culturei asupra „unei regiuni în care lupta națională „e mai grea și cultura este o armă „puternică pentru a învinge în a„ceastă luptă.“ Dl. Bădăreu videază apoi prin arătări documentate și prin o logică strînsă mult agitata chestiune a suprimărilor și a contopirilor de catedre. Toate învinuirile aduse proectului și pe această temă sunt bazate ori pe răstălmăciri de senzuri ori pe întîmplătoare omisiuni de tipar. Proectul nu suprimă nici o catedră prevăzută în budgetul pe 1906-1907, nu lovește în drepturile nimănui și înființează cu puțină cheltuială 14 catedre la amîndouă Universitățile și 15 agregați pentru facultățile de Drept și medicină din București. Noua lege mai institue un curs comun de studii la mai multe facultăți: Prin acest curs se va rîdica mai mult nivelul cultural și se va da mai multă viață acelor facultăți care sunt astăzi puțin frequentate. Cu privire la recrutarea corpului profesoral universitar, dl. Bădăreu dovedește până la evidență cât e de prejudițioasă instituția docenților. Docenții, cari au fost câtva timp inutili au devenit acum vătămători. In loc să se folosească de mijloacele legale pentru ajungerea la profesorat, ei „au dat asalt univer„sităților prin mijloace streine și de „intelectualitate și de cultură și de „prestigiul universitar“.

După ce dă deslușiri asupra rostului agregaților, d. Bădărău abordează chestiunea recrutării profesorilor universitari, care „într'o țară „cu moravurile noastre, e problemă „mai grea și mai complexă de cât „ori unde“. D-sa limpezește perfect chestiunea analizînd paralel soluțiunea acestei probleme la popoarele de rasă germană și la popoarele de rasă latină și apoi trecînd la chipul cum Universitățile noastre practicau sistemul recomandării profesorilor pe baza lucrărilor lor, arată în chip documentat abaterile grave ce s'au făptuit: „Universitățile noastre fiind „instituții de stat, nu este ertat sta„tului să stea cu mîinile încrucișate „la abuzurile scandaloase care se „fac cu numirele profesorilor uni„versitari, în mîinele cărora stă pen„tru o bună parte, cultura și direc„țiunea ideilor și sentimentelor so„cietății“.

Ne mai putînd dăinui această stare de lucruri proectul prevede pentru numirea profesorilor universitari ori recomandarea făcută de consiliul facultății respective cu aprobarea ulterioară a ministrului, ori concursul.

Cum vedem, sub o formă nepretențioasă, raportul d-lui Bădărău cuprinde o operă luminată și meritorie. E o sinteză de observații metodic și clar expuse asupra stării culturale din alte părți și de la noi, în legătură toate cu economia proiectului pe care'l prezintă.

Cu o logică absolut impecabilă d-sa răspunde cu prisosință acelui zgomotos memoriu universitar și arată că opera d-lui Disescu departe de a fi bazată pe principii greșite și retrograde și departe de a stingheri progresele universitare, - dimpotrivă asigură propășirea instituției în legătură și cu opera ei trecută și cu nevoile cărora ea trebue să răspundă în viitor.

Democrat sincer și convins, d. Bădărău vrea disciplinarea energiei poporului și indrumarea forțelor naționale pe căile de regenerare și progres. Cine cunoaște cît de puțin dezvoltarea școalei romînești în ultimul deceniu, l'a văzut în 1900 pe d. Bădărău, alături de d. dr. C. Istrati, pe atunci ministru al Instrucțiunei, legiferînd salutara instituție a școalelor primare superioare și stăruind cu toată convingerea patriotismului său luminat pentru indrumarea învățămîntului nostru elementar și secundar cît mai mult pe calea practică și productivă a industriei și comerțului. Dacă împrejurările politice ar fi permis realizarea acelor măsuri, neapărat că azi am avea deja de înregistat un început de progres pe acea cale. Opera sa de astăzi, care marchează un moment de preț în mișcarea noastră culturală,—e încă o dovadă strălucită de lumina, spiritul distins și patriotismul d-sale, de la care patria așteaptă încă multe și insemnate servicii.

B.

JUNIMIȘTII

Mindrul junimism s'a frînt în două: Domnii T. Maiorescu și Nicu Filipescu și aderenții acestora, au părăsit pe d. P. P. Carp și au hotărît să se inscrie individual în partidul conservator de sub șefia d-lui Cantacuzino.

Nu știm dacă domnii Maiorescu și Filipescu se vor inrola imediat în partidul conservator guvernamental, dar foarte mulți junimiști vor face lucrul acesta.

Șeful nostru i-a poftit mai de mult s'o facă. Dar ei, cari trăiau din succese ușoare și din mîndrie, au rezistat.

Au rezistat, ducînd, însă, o luptă de exterminare contra unei anumite fracțiuni din guvern și din partid.

Domnii Take Ionescu și A. A. Bădăreu au fost, în special, obiectul unei campanii care, de multe ori, a trecut dincolo de chiar îndrăzneala colectiviștilor.

Era o mare osebire între opoziția ce-o făcea, spre pildă, d. Marghiloman și între acea a d-lui Filipescu.

Tovarăș pe față cu colectiviștii, d. Filipescu n'a dat îndărăpt de la nici o campanie, de la nici o acuzare.

Lucrurile ajunseseră chiar la trivial.

Astă-zi, deși d-nii Take Ionescu și Bădăreu, ocupă, în partid, aceleași briliante situațiuni ca înainte, d. Filipescu isolează pe d. Carp și predică reintrarea junimiștilor în partidul în care „takismul“ joacă un rol atît de puternic.

Că ie ceva la mijloc, asta ie sigur.

Unde ie d. Filipescu trebue să fie și ceva gînd rău politic.

Se prea poate ca d. Filipescu, care n'a reușit să zdruncine situația din afară, plănuește să se introducă înăuntrul partidului spre a izbuti.

Nu va reuși.

Atît doar va reuși d-sa, ca, prin introducerea de membri nuoi, să mărească încă numărul, acel număr pe care l'a combătut cu atîta vehemență.

Incolo sîntem liniștiți.

Procura Logofătului

In anul mîntuirei de la Hristos 1886, fost-a fost dat ca una din beizadelele Sturdza, prin act de procură autentificat la Tribunalul Iași, Secția 3 a subt No. 5367, să dea împuternicire rudeniei sale mai de aproape, d-lui D. A. Sturdza, pe atunci *logofăt* al Școalelor, *dicheofilex* al Bisericei și mîna dreaptă a vizirului Brătianu, „să-i fie administrator și reprezentant ge„neral întru căutarea tuturor intereselor „sale, cum și averii sale mișcătoare și ne„mișcătoare, să numească și să schimbe „pe toți servitorii și funcționarii săi, și „să-i trimeață regulat de la arendași cîș„tiurile fixate prin contracte“.

Și pe cînd logofătul școalelor regula trebile publice ale țării, ca însărcinat constituțional al Regelui, iscălea decrete și dătea țării presumpțiunea omului stăpîn de sine, prin vichilimeaua de subt No. 5367 își lua rolul de simplu însărcinat de afaceri de cea mai josnică speță a unei beizadele, care născută și crescută în epoca reglementară, repeta după 50 ani aceiași stare de spirite și situațiuni legale celor mai înalți demnitari ai țării.

Cînd tu, omul Reglementului Organic și a voiintirilor de la marea bejănie a eteriei, vii și cînți în ditirambe acele epoci vrednice de cronicari și istorici nu și de oamenii politici, nu ie o îndrăzneală să vii și să ataci pe un dușman al tău politic pe chestii, în care tu ești cel mai descalificat, cel mai cu musca pe căciulă?

Un lucru numai e de observat aici, că eșirile aceste la luptă ale d-lui Sturza sînt fără efect și nu cu acte de *procură* se critică activitatea politică a unui fost ministru de justiție, am numit pe d. A. A. Bădăreu, cînd cel ce îndrepta critica a primit *vechilimile* din partea beizadelilor.

D. Sturza atinge cu vrista sa începuturile vieței contimporane a României; îi este dar ertat, dacă în luptele sale u zează de arme tot așa de vechi ca și d-sa. Pe un Bădăreu îl poate combate altfel, și d. Sturza nu știe să combată.

Cu vechimileaua 5367 nu poți zice că ai turtit un ministru.

Gh. Ghibănescu

CATE-VA NOTE

N'aveți, poate, plăcerea să cunoașteți pe domnul doc or Ștefan Posna. E un bărbat foarte posnaș, care, pe scenă, ar putea umplea minunat rolul principal în ceea ce neamțul numește o possă sau pe românește, o farsă.

Doctorul Posna se afla, până mai deună-zi, în fruntea disidenței liberale din Iași și ca toți ceilalți disidenți, cerea egalitate.

Peste noapte a făcut „uite posna, nu-i posna“—și a trecut d'incolo de disidență.

Posnaș bărbat!

*

Domnul Nicu Filipescu, eroul din gara Găurei, l'a părăsit pe domnul Carp și este gata să treacă d'incoace, la pungași.

Conversiunea, indigenatele, vaporul Principesa Maria—pe toate le-a uitat iutele chiriaș al lui Pizani.

Vocabulariul, însă, nu l-a putut uita. E un vade-mecum fără de care seniorul de la Găurei nu plătește 2 parale.

Firește, vocabulariul acesta d. Filipescu are să-l dedice, de aci încolo —junimiștilor.

*

Dl. Panu a subscris un certificat „Patriotului“. Directorul *Săptămînei* savurează proza ziarului princiar și i dă certificat că este o excelentă gazetă.

N'avem să discutăm nici certificatul, nici gusturile ziaristice ale d-lui Panu.

Constatăm numai, că acest certificat a fost eliberat „Patriotului“ în timpul în care acest ziar s'a coborît în adîncele mistere ale Sinagogei celei mari din București.

Un certificat atît de ilustru va îndemna probabil pe „Patriotul“ să se hazardeze și în misterele Templului coral.

OAMENI ȘI LUCRURI

O piesă

Cum scriu rîndurile aceste departe de oraș, — nu știu dacă vor apare la timp— adecă înainte de spectacolul anunțat în orașul nostru: Manasse, ceea ce și dori cu riscul de a părea că-i fac o... reclamă.

Lucrarea d-lui Ronetti Roman e poate unica lucrare dramatică romînă care întradevăr nu are trebuință sau cel puțin nu *mai* are trebuință de ajutorul presei pentru a plăcea, pentru a atrage și pentru a mulțumi publicul unei săli de teatru. Pe scena capitalei se menține neîntrerupt, căci a făcut și face încă succesul stagiunei.

In toate orașele din țară piesa fu jucată, ba chiar prea mult jucată, atît de mult jucată încît avea oarecum aerul unei... exploatări artistice așa, că autorul a trebuit să ieie măsuri pentru... stavilirea escesului, cedînd piesa Teatrului Națioaal din București care permite representarea ei în anumite condițiuni și o ferește de provincializare. Iar dacă din timp în timp un capriciu al studențimei a împiedecat o representație a dramei, acest fapt n'a întîrziat nici cu o clipă gloria ei, precum n'a împiedecat ca să fie tradusă piesa în limbi străine unde va contribui mult la reputația bună a modestei noastre literaturi dramatice.

Căci, inainte de toate, *Manasse* e o dramă cu caracter general, inteligibilă și adaptabilă nu numai în țară la noi, deși principalele tipuri—nemuritorul „Manase“ și proverbialul Șor—sunt culese, studiate în țară la noi, subiectul însă, conflictul dramatic, acțiunea—se ridică la înălțimea acelor adevăruri eterne care dau operilor —când sunt așa de fin și de profund analizate—pecetea veșniciei și o pun în rîndul scrierilor nepieritoare.

Drama d-lui Ronetti Roman intră cu desevârșire în categoria acostor din urmă. Clar concepută, profund cugetată, *văzută* de autor pînă în cele mai fine amănunțimi, scrisă cu priceperea și cu răbdarea omului care nu e zorit de succese repezi și efemere piesa „Manasse“—deși pe alocurea cu mici defecte scenice—e menită a supraviețui actualității și va rămânea pururi prețioasă prin atîtea pagini clasice puse în gura eroului, prin nesecate comori de spirit puse în gura eroului mai mic—Zeilig Șor.

Defectele insuși ale dramei sunt din acele care se întîlnesc în marile lucrări dramatice, amintind imputările pe care și le atrag unele lucrări shakespereane— de și în această alăturare de nume nu e nici-o intenție de comparare.

Rodion

Giosue Carducci

III

Nu știm dacă în Italia, sau aiurea, mulți miniștri ai Instrucției ar fi în stare de a scrie o epistolă ca acea prin care Terențio Mamiani oferea lui Carducci catedra de elocință italiană la universitatea din Bolonia. Astăzi numirile profesorilor se fac după alte metode, care oferă—așa se susține — garanții mai serioase. Este îndoelnic dacă aceste noi metode valorează mai bine de cît cele vechi în privința triumfului talentelor adevărate. Un lucru însă este sigur, că aceste noi sisteme nu vor putea crea talente dacă ele nu există, ba chiar de multe ori servesc a face ca mediocritățile să triumfeze.

Carducci, urcînd pentru prima dată, la 18 Decembre 1860, treptele catedrei universitare din Bolonia, ducea cu sine un mic bagagiu literar, acele scrieri care-l făcuseră cunoscut în lumea cultă. Ca poiet, el publicase la San Miniato, în 1857, o primă serie de versuri (*Rime di Giosuè Carducci*), cari constituesc nucleul principal al volumului *Iuvenilia*, editat la Florența în 1860. Ce profum de artă ce comoară tainică de idealitate, cîtă efuziune sinceră de poiesie și de sentiment se observă deja în acest unic volum de o modestă înfățișare, care cuprinde toată activitatea sufletească a tînărului Carducci de la 1850 la 1860 și cu care își face solemna intrare în cetatea poieților Italiei.

Ca prozator, el aratase adînca sa pătrundere de critic, dreapta și sigura interpretație a scriitorilor italieni și o desăvîrșită cunoștință a evoluțiilor literare din toate timpurile. Printre prefețele despre care am vorbit mai sus, podoaba gingașelor volume din *Colecția Diamant* acea care servește de întroducere la „Rime lui Medici“, este prin ea însăși o capodoperă de analiză critică și de concepțiune artistică. In celebrul seu discurs din 1859: „*Desprea cea mai bună îndrumare a literaturei Italiene*“, găsim deja embrionul lecțiilor magistrale ce le va ține mai tîrziu la Bolonia. Recunoscînd marea valoare a literaturilor străine, el sfătuește pe tineretul italian a le studia, însă a nu ale imita, „pentru a nu expune țara la perderea originalității suflării sale geniale, acum cînd a scapat de robia cuceririlor barbare“.

Pe cînd Cavour și Garibaldi săvîrșeau mîntuirea politică a Italiei, G. Carducci pregătea mîntuirea intelectuală a patriei sale. Cu talentul seu matur, cu doctrinele sale hotărîte, călăuzit de o credință liberă de ori-ce fanatism dogmatic, prin proza sa măreață, sănătoasă și ticsită de idei fecunde el dobori romanticismul, „acea gîngăvire copilărească“, care infectase Europa timp de jumătate de veac, și care nu dovedise de cît lipsa de încredere în energia crierului modern.

Clasicismul căzuse printre rîsetele unor oameni, care se proclamau liberi, și cari, în numele adevărului, respingeau vechile legende, mitologice, declarându-le inerte; mai puțin de un secol trecuse, și în numele unei alte libertăți, în numele unui adevăr mai larg, clasicismul reinviă, cu acea parte vitală care fusese respinsă ca moartă, după ce, bine-înțăles, se debarasase de ori-ce pospăială inutilă.

Carducci văzu trecutul și observă că multe lucruri vii, îngropate sub o piatră mormântală, cu mare satisfacție a igneoranții leneșe, puteau fi redate la lumină spre a fi călăuze în dezvoltarea sensului artistic a noi generații. El însu și mare admirator a frumuseții antice, putu prin geniul seu să fie cel mai mare maestru de estetism. Cu farmecul poeziilor sale el a restaurat cultul literaturei clasice, făcând să strălucească amorul vieții puternice, al vieții vesele, escitând setea de acele limpede izvoare îndepărtate, cari murmură în etern gloria lui Pindar și a lui Orațiu.

Din acel moment măreția lui Carducci crescu nemărginit, și numele său trecând peste hotarile patriei umplu lumea de admirație. Adevărații cultivatori ai literaturei înțeleseră numai dacât ce bărbătească putere de talent și de gândire frămînta acel cap de împărat roman, fulgerea în acea privirea de vultur, și ce suflet mândru de titan erupea din acel piept robust. In mijlocul unirei generale, el continua să studieze, să muncească, reinoind de pe catedră metodele criticei istorice, și însoțind cu tunetul prozei și cu fulgeratul versurilor evenimentele Italiei și aspirațiile nerăbdătoare ale mazinienilor și ale garibaldienilor, pentru recucerirea Romei.

In acei ani cari premerseră 1870, Carducci compuse cea mai mare parte a poeziilor cari poartă titlurile de *Levia Gra-*

via, *Iambi* şi *Epodi*. Sunt cântice cîte odată de duioşie, dar mai des sunt imbolduri la luptă crâncenă pentru întregirea patriei, sunt răgete de leu, sunt înflacarate strofe de entuziasm, sunt biciuituri sângeroase pentru cei laşi sau trădători, sunt strigăte de durere sau sunt săgeţi de ură, sau zimbete de speranţă, sărutări de iubire. Italia nu auzise până atunei nimic mai puternic şi mai sublim.

Dar la 20 Septembre 1870 legiunile lui Victor Emanuel fac intrarea lor triumfală în Roma, şi patria este ast-fel constituită. Poietul aruncînd ultimele săgeţi în „*Intermezzo*", se intoarce la studiile sale ideale şi la contemplaţiunea frumuseţei antice de la care se va sili să izvorească frumuseţea viitoare. Atunci, ca să-şi continue opera de regenator intelectual, publică „*Nuove Poesie*", care luară în mod defiinitiv titlul de „*Odi bàrbare*", şi care se compun din trei serii deosebite după epoca publicaţiilor.

(Va urma)

L. E. Sinigaglia

Erata. La partea II, rând. 77—78 trebue a se ceti conf. manus.: „cultivarea inteligenţei şi educarea sufletului generaţiei viitoare. De pe catedrele universitare nu se auzea etc."

Un discurs

Gr. C. Buţureanu. Nu D-lor Eu vorbesc de un învăţător sătesc.

Credeţi vă rog D lor că atunci cînd băncile populare să găsesc şi în ast-feliu de mîni; de unde va capata banca centrală înformaţiuni, ca să le aibă potrivit legei? De sigur de la aceste persoane.— Ei bine nu vedeţi D-lor atunci că banca centrală nu este în măsură de a şti adevărul şi de a fi un feliu de arbitru şi că va fi în stare să suspende tocmai pe membrii cei cinstiţi şi cu tragere de inimă din obştie, care se vor împotrivi răului. Are să fie deci o luptă colosală, năprasnică şi cei care vor fi representanţii băncei populare din localitate, aceia vor fi care să hotărească de soarta şi nevoia ţaranilor, ei vor spune că s'au petrecut lucrurile aşa cum le vine mai la îndămînă, şi greul va cădea tot asupra ţaranului. Acestea sunt faptele, şi banca centrală, ori-care or fi bunele ei întenţiuni.—şi aici n'am nimic de zis,— nu va putea face nimic pentru a îndrepta răul, dar spun aşa cum se petrec lucrurile. De aceia eu cred că să dă prin legea actuală băncilor populară o putere prea mare, o putere care nu este în stare să o exercită; şi ar trebui ca ministerul de agricultură să-şi creeze anume înstrumente bune de control ca să fie în stare să cerceteze lucrurile mai altfeliu, să aibă organe sigure şi puse la îndemîna ţaranului pentru a-l apara nu a-l apasa.

Aceia care sunt însărcinaţi să privigheze la faţa locului asupra mersului băncilor populare să nu fie, nici inspectori, care sunt pe lîngă băncile populare şi care după cum v'am spus inchid ochii adeseori cînd se petrec asemenea lucruri şi nici conducătorii locali ai acelor bănci. Din acest punct de vedere eu cred că, trebue legea să se schimbe şi să nu se dea această putere băncilor populare; pe de altă parte Ministerul de agricultură să se înarmeze cu mijloacele trebuitoare, ca să facă cercetări; iar măsurile ce le ia, să fie în deplină cunoştinţă de cauză, şi aşa să-şi poată da părerea asupra acestor raporturi dintre săteni şi obştii în măsură de a apara pe cel obijduit.

Cu aceste observaţiuni eu zic că legea obştiilor este o lege care trebue să ne atragă atenţiunea, să ne facă să gîndim serios asupra ei şi să căutăm să aducem toate îmbunătăţirele; căci să fim convinşi că, o îmbunătăţire adusă cu un moment mai înainte acolo unde credem că este un neajuns, face ca această lege care este atît de folositoare pentru ţărănime să fie de fapt o lege bună.

De aceia făcînd aceste observaţiuni, zic că legea obştiilor săteşti arendătoare de moşii ale statului şi care ni se prezintă, este o lege necesară şi vă atrag atenţiunea că este de nevoe să i se aducă oare care modificări în senzul cum cred eu şi cum avut onoare a vă arata. Am zis.

Gr. C. Buţureanu

Raportul D-lui Al. A. Bădăreu

— In chestiunea reformei d-lui Disescu —

In total bugetul se va spori pe baza noii legi cu 14 catedre pentru ambele universităţi şi 15 locuri de agregaţi pentru facultăţile de medicină şi drept din Bucureşti.

Suntem deci departe nu numai de cifra legendară a celor 54 catedre din nou înfiinţate, dar departe chiar de cifra de 15 catedre şi 32 de agregaţi, pe care consiliile fucultăţilor le ceruse numai pentru universitatea din Bucureşti!

Tot în interesul ridicărei nivelului cultural proiectul prevede organizarea unei legături între cursurile diferitelor facultăţi instituind cursurile comune, cari sunt obligatorii nu numai ca frecventare, dar vor face şi obiectul unui examen. O atare dispoziţiune va mai avea efectul de a spori viaţa facultăţilor mai puţin frecventate.

Recrutarea corpului profesoral universitar

După textul legei în 1898 actualmente în vigoarea recrutare corpului didactic în învăţămîntul superior este alcătuită în următorul mod: la bază avem:

Docenţii, admişi în universitate pe baza unui examen, şi cari sunt obligaţi să facă un număr de ani cursuri gratuite.

Agregaţii, cari în fapt sunt profesori titulari de catedre şi cari nu se deosebesc de profesori de cît prin salariul lor, care e mai redus. Agregaţii se recrutează în principal dintre docenţi şi numai prin excepţie dintre persoanele streine de universitate.

Profesorii care se recrutează dintre agregaţi şi numai prin excepţie dintre persoanele streine de universitate.

Creaţiunea docenţilor imitată de la universităţile germane n'a fost potrivită cu împrejurările culturale şi sociale ale ţărei noastre.

Ca să poată trăi instituţia docenţilor, trebue următoarele trei condiţiuni: o pletoră de intelectuali; o clasă bogată din care să se poată recruta profesori universitari, a cărora existenţă nu e atinsă de gratuitatea profesoratului; studenţi mulţi, cari să-şi poată plăti cursuri suplimentare şi să aibă timp disponibil pentru a le urma.

La noi lipsesc toate aceste condiţii. De aceea am avut numai docenţi în dosarele de abilitare, nu şi în realitate. Din 44 de docenţi, numai 6 au făcut cursuri in condiţiunile legei, iar consiliele facultăţilor nu le-au dat nici o atenţie, pentru că n'au recomandat dintre dînşii decît 7 ca agregaţi sau profesori, pe cînd în aceeaşi perioadă au recomandat 30 de agregaţi dintre persoanele streine de universitate şi dintre aceştia pe 16 i-au înaintat profesori.

Docenţii, cari au fost totdeauna inutili, au devenit de cîtva timp vătămători. Consiliele facultăţilor au acordat titlul de docent cu mare uşurinţă în convingerea că aceasta nu va avea nici o consecinţă; docenţii însă odată prevăzuţi cu acest titlu, în loc să urmeze filiera legală, —o recunoaştem foarte ingrată—şi să muncească pentru cursurile şi conferinţele gratuite, au dat asalt universităţilor prin mijloace streine şi de intelectualitate de cultură şi de prestigiul unui universitar.

Unele consilii profesorale au condamnat această instituţie. Astfel: facultatea de medicină din Bucureşti a admis cu aproape unanimitate suprimarea docenţilor, iar votul consiliului a fost dat pe baza unui raport motivat făcut în anul trecut de profesorul Dr. Măldărescu decanul acelei facultăţi, în care găsim următoarele:

„Facilitatea cu care s'a căpătat titlul de docent în universităţile noastre, năvala ce s'a dat pentru obţinerea acestui titlu, fără preparaţiuni ăerioase, dar mai cu seamă admiterea în general a mai tuturor acelora, cari s'au prezentat etc., au făcut ca docenţa să scadă foarte mult în opinia publică a specialiştilor. Dar chiar tinerii aspiranţi, care credeau că docenţa constitue pentru dînşii o situaţiune profesorală, insoţită şi de oare care avantaje materiale, au avut mari decepţiuni, cînd au văzut că acest titlu nu conferă nimic, că nici cursurile lor libere nu sunt urmate de nimene. Mulţi din ei atunci prelevînduse de titlul de docent au cerut despărţirea unor catedre, a serviciilor de spitale, a clinicilor, a laboratoriilor, şi intervenţiuni în toate părţile pentru înmulţirea catedrelor facultăţilor.

„Decepţiunile au fost dar mari pentru aceşti tineri şi neaparat mult timp facultăţile vor resimţi comoţiunea internă provenind din această creaţiune intempestivă".

„Suntem dar cu mâhnire îndreptăţiţi a susţinea că instituţiunea docenţilor n'a dat rezultatul la care ne aşteptam toţi".

Proectul desfiinţază docenţa.

In ce priveşte profesorii agregaţi actualul proect îi păstrează dîndu-le însă o altă menire. Profesorii agregaţi nu vor mai fi titulari de catedre destinşi să fie înaintaţi pe loc, devenind profesori la catedra la care au fost cîtva timp agregaţi.

In legea de la 1898 agregaţii, sunt *profesorii extraordinari* din universităţile germane; după proectul în discuţie, agregaţii au rolul agregaţilor din universităţile franceze. Menirea lor este să înlocuiască la examene, să ţină conferinţe, prin care să înlesnească studiul studenţilor la oarecare materii, să facă cursuri paralele cu cursurile făcute de profesorii titulari şi prin toată această lucrare, să se pregătăască şi să se specializeze pentru a deveni profesori titulari. In caz de vacanţă a unei catedre, proectul recomandă consiliului să dea preferinţă agregaţilor la numirea titularului.

In această concepţie agregaţii nu sunt posibili de cît la facultatea de drept şi de medicină unde materiile înrudite pot fi organizate în secţii prevăzute cu unul sau mai mulţi agregaţi. Pentru litere şi ştiinţe, specializarea fiind mai mai mare, funcţionarea unor astfel de agregaţi ar fi mai grea.

Numărul mare al studenţilor şi mijloacele bugetare restrînse au determinat pe autorul proectului să institue agregaţi numai la facultăţile de drept şi medicină din Bucureşti.

(Va urma).

DIN LUME

Balul „Crucei roşii".—De mult anunţau ziarele şi mai de demult încă preparativele şi frigurile aşteptării cuprinsese pe drăguţele noastre mondene, era dorit balul dat Sâmbătă seara 10 Februar în sala teatrului naţional.

Pentru un oraş ca al nostru, o astfel de petrecere prinde şi e explicabilă setea aşteptărilor.

De aceea teatrul prezenta acel aspect cochet şi plin de ademeniri ce nu-l poţi vedea ori când; lojele şi parchetul sclipind de bogăţia toaletelor şi epoleţilor, fracurile animând mai mult tabloul în timp ce în balcoane şi galerii sclipeau ochii curioaselor setoase de admiraţia sălei şi peste tot o mare de lumină ce revărsându-se în valuri îţi lua privirile.

Şi era un antren ce te răpea neştiind ce să admiri mai degrabă căci totul era fermecător: pe frumoasele care în vârtejul ameţitor al valsului îşi jucau în lumina incandescentă a candelabrelor bogăţia îmbrăcămintei, să asculţi melodiile celor două muzici ce se întreceau îngînînd cele mai frumoase bucăţi, ori să furi cu ochiul urmărind câte o pereche ce se pierdea ca 'ntr'o beţie şoptindu-şi impresiile în vorbe de foc ori....timide. Ce poţi adăuga de cât că...era frumos, era admirabil.

Şi'n timp ce'n teatru această lume de visări şi de neştire nevoind să ştie nimic îngrădită în proprielei-i plăceri, ce o despărţea complect de restul universului, afară luna blondă amărâtă de atîta indiferenţă pribegea în nemărginirea albastră plimbându-şi ticnit tainica-i durere şi geloasă de cei care îi dispreţuiau farmecul, îşi trimitea din înălţimi razele de aur în valuri, învăluind totul ca 'ntr'o manta de resignare.

—Şi acum! acum vine partea grea căci e cu putinţă oare să fi observat pe toate şi pe toţi dintre fericiţii din sală? Cum toţi suntem oameni şi a greşi, a scapa din vedere e omenesc, m'oi ruga şi eu de cele şi cei ce nu i-am putut remarca aşa de mult încît m'or erta poate.

In afară de d-na şi dl. general Iarca sub a căror preşidenţie de onoare a fost balul şi care au contribuit alături cu comitetul diriguitor la reuşita balului, remarc:

Doamnele: Elise Mavrocordat, Climescu, Leonescu, Ralet, Tuduri, Niculeanu, Cosmovici, Lt. col. Bunescu, Lt. col. Cernătescu, Lt. col. Lupan, Căpit. Vivoschi, Liteanu, Maior Minovici, Savel Manu, Albert Ghica, Jean Georges Ghica, Căp. Baldovici, Dr. Culianu, Căp. Baldovin, Căp. Gherculescu, D. Alexandrescu, Dr. Konya senior şi junior, Lct. Leatris, Căp. Negruţi, Uhrinovschi, Lt. Negruţi, Lt. Stamboală, Inginer Antoniu, Lct. Danielopol, Marta Gheorghiu, Ninette Catargi, Castano, Leonardescu, Căp. Petrovici, Sblt. Bogdan, Dr. Ţaranu, lt. Dimitrievici, căp. Checais, Miclescu, căp. Mihailescu, Erbiceanu, Culianu, maior Văitoianu, Corjescu, Frank, colonel Mihailescu Lt. Cantuniary, căp. Corjescu, Lt. Aslan, Sblt. Agapi, Comarnescu, maior Cătuneanu, Kessim, Lt. Hermeziu, Dobias, Vârgolici şi o sumedenie de etc. etc.

Domnişoarele: Anuţa Iarca, Mărioara Ureche, Magdalena şi Margareta Tzony, Margareta Tuduri, Loulou Leonescu, Mariette şi Euterpe Papadopol, Agarici, Maria Castano, Puica Frank, Irèe Ralet, Nat. Botezatu, Margareta Nicoleanu, Popazu, Rusovici. Eraclide, Angelescu, etc.

Domnii: N. Cananău, Lascar Antoniu deputat, Savel Manu, Dobias, I. Kirilă, dr. Brăescu, Ing. Antoniu I. Corgescu, Petrescu, Frank, Kessim Leonescu, Hamangiu, dr. Stihi, Welin Irimescu, dr. Imervol, Miclescu, dr. Ştefănescu Galaţi, A. Ganea, G. Mârzescu, Roiu.

Ofiţeri: Col. Pressan, Col. Mihalescu Lt. Col. Cernatescu, Lupan, Col. Vaitoianu Maior Vaitoianu, Vrabie, Minovic şi o lume întreagă de d-ni ofiţeri toţi f. amabili ce mă vor erta.

Sus în balcoane şi galerii remarc: D-na Luludache cu d-rele Atanasiade d-na dr. Possa, d-na Margaretescu cu d-rele, d-na Corban, d-ra Anghel, d-ra Veanopol, d l Angelescu, d-na şi d-l Lt. Manolescu, d-na Cananău cu d-rele, d-ra Mavroieny d-na şi d-l Lt. Niculcea, d-l Gr. Iamandy, d-l Handoca, d-na Vişinewschy cu d-rele Teodoreanu, d-na şi d-l X. Evaclide, d-na Cap. Flor, d-ra Rusu, d-ra Bancov d-na şi d-ra Apoteker, d-ra Stiubei cu d-na Ureche, d-rele Vasilescu şi Diamandy, d-l Cap. Ghiţescu, D-ra Manu şi d-ra Sofie Teodorescu, d-na şi d-ra Irimescu, d-na Cocea, Cap. şi d-na Cap. Dimitriu etc. etc.

Erau apoi toatele de o remarcabilă valoare şi frumuseţe, le-au admirat cei ce au luat parte şi eu însumi, dar aşa de greu să apreciezi totul după justa lui valoare încât las pe seama cunoscătorilor.

Cotilionul a fost un deliciu de drăgălăşenie şi haz, condus de d-nii Lt. Col. Cernătescu, Lupan, d-l Penescu; au fost opt figuri cu surprize comandate de la Paris ca: Gente de flori, carnete nostime oferite fiecărei dame la intrare în bal, măsci, saci, ridiculi admirabile au fost şi cele două buchete oferite d-nei şi d-rei general Iarca de către d-nii Col. Mihălescu şi Lt. Col. Cernătescu.

De lăudat mai e şi străduinţa comitetului organizator în frunte cu d-nii Col. Mihălescu şi Nicu Cernătescu, care dacă n'au cruţat nimic au şi mângăerea unei depline reuşite şi mulţumirile celor ce au luat parte la balul Crucei roşii—de Sâmbătă seara, ducând cu ei la despărţire comori de voioşie şi de amintiri delicioase.

L.

*

Serata din saloanele Daniel. — Sâmbătă seara, a avut loc în saloanele d-nei şi d-lui A. Daniel, o serată artistică, dată în scop de bine-faccre de comitetul şcolei de fete, sub patronajul comitetului acelei şcoli, compus din un număr de d-ne şi presidat de d-na Rosalie Wechsler.

Pe la orele 8 jum. saloanele splendid iluminate şi frumos aranjate, se umplură de lume.

Cortina se ridică la orele 9 jum., cînd începe representarea primei piese: *Unter 4 Augen* (Intre patru ochi) de L. Fulda Rolul principal e ţinut de d-na dr. Niemirower, o veche cunoştinţă artistică. D-sa prin farmecul jocului, prin sonoritatea şi acurateţa timbrului vocei, provoacă lungi aplause. d-şoare Dora Rapoport, care pentru prima oră apărea pe scena diletanţilor leşeni, se presintă cu multă drăgălăşie în rolul seu, preparând publicul pentru al doilea rol, ce avea să înterpreteze. D. Pekelman a ţinut cu multă demnitate rolul dificil al d-rului. Bine d-nii C. şi M. Schnirer.

A doua piesă: *Sa canne et son chapeau.* D-na Sophie Weisengrün ţine rolul principal, cu acea graţie care e apanajul frumuseţelor încîntătoare. D-na dr. Niemirower în Victorine, desfăşură multă ingenuitate. d. L. Weisengrün admirabil în rolul colonelului.

In a treia piesă: „*Furcht vor der Schwiegermutter*", d-na dr. Blumenfeld, e des aplaudată pentru naturalul jocului seu, d-şoara Rapoport, revine cu un rol mai dificil, pe care-l susţine cu atîta gingăşie în cît îşi atrage admiraţia spectatorilor, iar d-na dr. Niemirower cu frumosul şi variatul ei talent, reuşeşte să redea din rolul mic şi neînsemnat al Minei, un personaj original, comunicativ, plin de spirit şi de humor, care provoacă aplausele entusiaste ale publicului. d. Schnirer bine in rolul d-rului.

Cu aceasta, se sfîrşeşte partea primă a seratei şi în timp ce se demontează scena, publicul e servit la un bufet copios de către d-nele Lachowsky, Rosalie Wechsler, Popper, Ghelber, Dr. Burstin etc.

Dansul începe la orele 12 jum., şi e ţinut cu mult „entrain" pînă la orele 2, cînd s'a servit un copios supeu, după care dansul reîncepe în sunetele armonioase ale valsului pentru a lua sfîrşit la 5 dim.

In numeroasa asistenţă remarc doamnele, Grünberg, Lachowshy, R. Vechsler, S. Veisengrün, Dr. Niemirower, Marcovici Popper, dr. Burştin, dr. Blumenfeld, C. Drăcşineanu, Ghelber, Diamant, Dr. Steuerman, dr. Goldenştein, dr. Boghen, Strasberg, Unter, Clarfeld, Iuster, Caufman, Valdman, Taubes, Braunştein, Bergher, Rechler, etc. etc.

D-rele: Dora Rapoport, B. Schorr, Berger, Taube, Caufman, Wechsler.

D-nii Dr. Burştin, Dr. Niemirower, L. Popper, Berthold Margulies, L. Weisengrün, L. Wechsler, N. Daniel, Dr. Blumenfeld, M Schnurer, B. Iuster, M. Ghelber, Dr. C. Blumenfeld, Lachowcky, Dr. Goldenstein, Dr. Bogen, N. Waserman, S. Kahane, Séonblum, Laskay, I. Braunstein, Waldman, Schnurer, Rechler, Klarfeld şi alţii al căror nume îmi scapă.

Beneficiul net al acestei serbări se rădică la suma de 3000 lei, cari bani sînt destinaţi întreţinerii şcoalei de fete.

In general, rezultatul acesta atît de satisfăcător, se datoreşte muncei fără preget a neobositei preşedinte d-na Rosalie Wechsler, secondată de D-na Lachowsky şi de d-nele din fruntea comitetului şcolar.

Rep.

Informaţii

D. Al. A. Bădăreu s'a întors ieri la Bucureşti.

—

Lucrările pentru aducerea apei vor începe la 10 Mart.

Cu acel prilej, pe platoul de la Timişeşti, va avea loc o mare solemnitate la care vor lua parte membrii consiliului comunal şi representanţii în parlament ai Iaşului.

Un alt mare banchet, la care vor fi invitaţi toţi membrii guvernului, va avea loc în April, în sala Teatrului Naţional.

—

D. Adam Mitache, prefectul de Fălciu, se află în Iaşi.

—

Licitaţiuni.—La 5 Mart, la com. corpului IV de armată, pentru lemnele necesare garnizoanei.

La 15 Februarie pentru făina necesară garnizoanelor din Fălticeni şi Dorohoi.

—

Seria a III-a a învăţătorilor chemaţi la examenul pentru înaintarea pe loc a fost chemată pe ziua de Mercuri 14 a. c. oarele 9 a. m. pentru a trage la sorţi chestiunile ce se vor trata ca conferinţa. Oralul se va ţinea Joi 15 Febr. la oarele 9 a. m. în una din sălile Universităţii şi va continua şi Vineri.

Seria III se compune din 14 învăţători şi învăţătoare.

—

Secţia de jandarmi din Bălteni a raportat prefecturei că în noaptea de 9 spre 10 nişte hoţi au spart grajdul lui Leibiş Motiş arendaşul moşiei Damachi şi au furat 12 cai cu hamurile lor. S'au găsit urmele hoţilor pe malul Prutului. Făcându-se cercetări 10 din cai s'au găsit în Rusia şi cu această ocazie s'au găsit şi cei 6 boi furaţi acum câte-va zile. Hoţii sunt aceiaşi. Şeful secţiei de jandarmi a plecat cu păgubaşul ca să-şi recunoască vitele.

—

Epidemia de scarlatină care bântuia în com. Buciumi s'a stîns.

—

D. Eugen Boureanu a fost numit suplinitor la şcoala primară Carol I, în locul d-lui C. Zaharia care a fost numit revizor şcolar la Neamţ.

—

Aseară locuitorii: Ioan Grigore Manole şi Gheorghe Neculai a Marghioalei, ambii din Ungheni luându-se la ceartă au ajuns la batae, Ioan Grigore a lovit pe Gheorghe cu un ciomag în cap lăsându-l în nesimţire. Manole a fost arestat.

—

Locuitorii comunei Coarnele-Caprii au legalizat la tribunal actele de donaţia unui loc necesar rîdicărei unui spital în cotuna *Cioara*.

—

Jurisprudenţe.—Inalta Curte de casaţiune a stabilit următoarele jurisprudenţi:

Instanţele de fond, sunt datoare să se pronunţe asupra mijloacelor de probaţiune invocate de un arendaş, pentru dovedirea începutului de executare a unui contract de arendare, care să ducă la prelungirea contractului printr'o tacită reconducţiune.

Dacă minorul ajuns la majoritate, poate cere, pentru cauză de leziune, nulitatea ori cărei convenţiuni, nimic nu se opune însă, că mai înainte de aceasta, tutorele să ceară anularea actelor dăunătoare minorului, şi făcute cu călcarea formelor prescrise de lege în interesul şi pentru protejarea averei lor.

*

Conform art. 94 din legea judecătoriilor de ocoale, cărţile de judecată corecţionale sau poliţieneşti se comunică părţilor în extract.

Că dacă prin art. 76 din aceiaşi lege relativ la termenul în care are a se face apelul în contra unor asemenea cărţi de judecată se vorbeşte de comunicarea copiei, din această dispoziţiune generală a legei, nu se poate deduce că o carte de judecată penală se comunică în copie cât timp art. 94 care se ocupă în special de modul comunicărei, prevede clar că asemenea cărţi de judecată se comunică în extract.

—

Congresul de ştiinţi.—In legătură cu informaţia dată de noi că congresul de ştiinţi se va ţinea, anul acesta, numai la Iaşi, aflăm că ministerul instrucţiunei a dat o circulară direcţiunilor de şcoli secundare din ţară, prin care îi invită a aduce la cunoştinţa profesorilor din şcoalele respective, că în anul acesta, în zilele de 25—28 Aprilie 1908, se vor ţinea la Universitatea din Iaşi, conferinţe pentru ştiinţele fizice şi ştiinţe naturale sub preşidenţia d-lui dr. Dragomir Hurmuzescu secretarul general al ministerului instrucţiunei.

Profesorii cari predau materiile numite şi cari vor dori să comunice lucrări la aceste conferinţe, trebue să facă cunoscut preşedintelui, cel mai tîrziu pînă la 15 Martie. subiectul comunicărilor.

—

D. inspector Valentineanu a fost însărcinat cu inspectarea spitalului din Sulița.

*

Pentru combaterea febrei tifoide care bîntue în judeţul Fălciu, inspectorul doctor Roşculeţ a luat dispoziţia să se numească un număr suficient de medici şi agenţi sanitari.

—

Consiliul judeţean se întruneşte azi la orele 2. La ordinea zilei: bugetul drumurilor.

Tot astă-zi se intruneşte şi consiliul general de Vaslui.

—

Eri la orele 4 p. m., s'a celebrat la biserica Banu, cununia religioasă a d-lui sblt. Alexandru Popovici cu d-ra Cecile Finichi. Nuni au fost d-na şi dl, avocat I. Teodoru.

Ultime informaţii

Intrunirea profesorilor ieşeni

Colegiul profesoral al Universităţei din Iaşi s'a întrunit aseară la ora 5, spre a se ocupa de proiectul d-lui Const. Disescu şi a formula din nou modificările pe care le crede necesare acest colegiu.

Au respuns convocărei un număr foarte mare de profesori, reprezentanţi ai tuturor facultăţilor.

Cei prezenţi, însă, îşi dădeau seamă de situaţia falşă în care se află şi cât de greşit au procedat atunci cînd au alcătuit faimoasa întimpinare-protest în contra proiectului în chestiune.

Intr'adevăr d. I. Găvănescul care a participat la prima protestare, a trebuit să se ocupe de astă-dată de memoriul profesorilor din Capitală şi să arete cît de nedrept şi de aspru este el la adresa Univerzităţei din Iaşi. Cei prezenţi au ascultat cu atenţiune spusele d-lui Găvănescul, dar în mintea fie-cărui s'a pus desigur chestiunea situaţiunei delicate în care se află profesorii din Iaşi, care au protestat în contra unei legi menite a rîdica Univerzitatea din Iaşi. Dacă critica profesorilor din Capitală priveşte un proect care se arată binevoitor pentru Univerzitatea de aci, cum se face că şi profesorii din Iaşi au criticat acel proiect?

D. Dr. Juvara a fost zeflemist cu colegii săi şi le-a spus în mod adorabil, o mulţime de adevăruri supărătoare, într'o formă de persiflagiu neîntrecut.

D-sa a dovedit că colegiul profesoral dacă ţine să se mai ocupe de proiectul d-lui Dissescu, nu trebuie să aibă în videre de cât partea technică a proiectului.

In ce priveşte principiile acelui proiect, ele au fost discutate atunci cînd s'a făcut cunoscuta întimpinare. Or, punctele care au format obiectul întimpinărei de atunci nu mai există astăzi.

Egalizarea complectă a celor două univerzităţi—crearea unui mare număr de catedre la Iaşi—nu mai este în discuţie, această mulţumită mişcărei profesorilor din Capitală şi, risum teneatis, a acelor din Iaşi.

Numirile să nu fie făcute direct de ministru, s'a renunţat la acest lucru deşi s'a dovedit că în intenţia ministrului era de a numi persoane care aveau să rîdice cu siguranţă prestigiul univerzităţilor noastre.

Desfiinţări de catedre existente — lucrul n'a existat niciodată în intenţia ministrului.

Observaţiile şi persiflagiul d-lui Juvara au adus după sine că colegiul nu s'a ocupat într'adevăr de cât de partea technică a legei.

———

Din Paşcani ni se comunică o nouă idilă amoroasă.

O domnişoară cu numele Hatistat a fost răpită de Gh. Ternowesky, lucrător în atelierul C. F. Spre a se pune la adăpostul nevoiei fugarii au luat cu ei 2000 lei, din banii părinţilor fetei.

*

Tot din Paşcani ni se comunisă şi următorul accident mortal: focarul Gh. Domenti alunecînd de pe tenderul maşinei şi căzînd jos şi-a rupt coloana vertebrală.

Nenorocitul a sucombat.

—

Consiliul comunal este convocat pentru astă-zi, Luni, ora 4.

La ordinea zilei: listele electorale.

—

La 15 a. c. vor începe operaţiunele de recrutare pentru armată.

In oraşul Iaşi ofiţer recrutor va fi d. maior Ghica şi medic d. maior doctor Borboescu din reg. 7 Artilerie.

Ni se scrie din Bucureşti că, în şedinţa sa de Sîmbătă, Camera a găsit prilejul să manifesteze contra domnului Th. Emandi deputat de Tutova.

D. Emandi susţinea cu căldură proiectul referitor la recunoaşterea societăţei "Damelor romîne" din Bîrlad ca persoană morală şi juridică.

Proiectul, călduros susţinut de d. Emandi, n'a intrunit de cît 26 bile albe.

Votul va fi reluat azi. E regretabil că societatea „Damelor romîne", care merită toată atenţiunea, n'a găsit, în Parlament, un susţinător mai puţin antipatic.

—

Reamintim că la 16 c., la Teatrul Naţional, se va represinta *Shylock* cu maistrul C. *Nottara* în rolul titular.

Publicul să se grăbească, căci interesul pentru acest spectacol este foarte viu.

———

Mutarea între dînşii a d-lor Pantazi, actual administrator financiar la Iaşi şi Cornea de la Vaslui. s'a făcut în mod oficial pe ziua de 16 Februar.

———

Alegerea din Fălticeni.— Eri s'a efecla Fălticeni alegerea unui deputat la colegiul al II-lea de Suceava, în locul devenit vacant prin moartea colonelului Giurescu.

N'a fost de cît un singur candidat, dl. Sebastian Moruzzi, din partea partidului conservator.

Iată rezultatul: alegători înscrişi 1134, votanţi 765.

D. Sebastian Moruzzi a întrunit numărul total al voturilor exprimate şi a fost proclamat ales.

N'a fost anulat nici un buletin.

—

O alegere. La Casa de Economie şi împrumut din Iaşi a fost ieri adunarea generală a acţionarilor.

După ce s'au aprobat darea de seamă şi raportul cenzorilor şi s'a anunţat o dividendă de 9 la sută, acţionarii au procedat la alegerea a doi membrii în consiliul de administraţie, în locul d lor E. Călinescu şi I. V. Praja.

Au fost aleşi, d-nii: Gh. Ghibănescu cu 196 voturi şi St. A. Negruzzi cu 192 voturi. Au mai întrunit: dl. Călinescu 98 voturi şi dl. Praja 92 voturi.

Censori au fost aleşi d-nii: Teodosie Motăş, E. Briul şi Emanoil Constantinescu.

Iar censori suplinitori: preuţii Şerban şi Florescu şi dl. V. Vrabie.

D-nii dr. Iuliano, presidentul consiliului de administraţie şi dl. Alexandrescu, membru în consiliu, au demisionat.

—

O Conferinţă.—In aula Universităţei şi-a desvoltat ieri conferinţa sa despre „Personalitatea în mişcarea socială", d. doctor P. Zosîn.

Plecînd de la vorba înţepleată a lui Miron Costin că „nu sînt vremurile sub cîrma omului, ci bietul om sub vremi", conferinţiarul a demonstrat cum şirul evenimentelor, de a căror oarbă înşiruire suntem tăriţi, se opreşte une-ori, determinat de mănunchiul calităţilor sufleteşti a unor personalităţi, care influenţînd societatea îi determină cursul pentru o bună bucată de vreme.

In sprijinul susţinerei sale conferenţiarul, prin graiul sau corgător, citează exemple din mitologie, istorie şi literatură spre a învedera precum este o strînsă legătură între lumea vegetală şi cea animală, că dacă toată această lume, izvorită din jocul întîmplător al forţelor naturei e mereu sub puterea lor, „omul", fiinţa această superioară, are putinţă, ca printr'un complex de însuşiri sufiteşti, să oprească şirul evenimentelor pentru un moment şi să le impue un anume decurs, în concordanţă cu calităţile şi credinţele acelei personalităţi.

Conferinţă, în genere, a fost mult apreciată şi gustată.

—

Generalii la pensie şi noile inaintări

Marea mişcare în comandamentul armatei

Ca nici odată, anul acesta, de 1 Aprilie, va avea loc o mare mişcare în comandamentul superior al armatei în genere şi al corpului al IV-lea de aramată în special.

Intr'adevăr la acea dată vor fi trecuţi la pensie, pentru limită de vrîstă, sau îşi vor regula drepturile la pensie d-nii generali Iarca, Grozea, Beller, Tell şi colonelul Boteanu din arma cavaleriei.

Din această cauză va avea loc mişcarea pomenită mai sus şi se crede că ea se va face precum urmează.

*

In locul d-lui general Leonida Iarca va fi numit comandant al corp. al IV-lea de armată dl. general C. Iarca din Buzău.

In caz, însă, cînd această numire nu s'ar face, atunci dl. general Năsturel, înaintat general de divizie, va fi mutat de la comandamentul corp. I, la cel al corp. IV, de armată. In locul vacant de la corpul I, va fi numit dl. general de brigadă Tătărescu, actualminte şef al marelui Stat major.

La corpul al III-lea de armată iar se va face un loc vacant de general, prin faptul că dl. general Warttiadi, va fi readus ca aghiotant al M. S. Regelui.

La corpul al IV-lea în locul d-lui general Beller Arnould. comandantul diviziei a VII-a se dă ca probabilă numirea d-lui general Pawlow, cu reşedinţa la Fălticeni.

In locul d-lui general Tell, comandantul diviziei VIII-a, se dă ca probabilă numirea d-lui general Lambrino.

*

Se dă ca sigură avansarea d-lui col. P. Stamatopol. comandantul brigăzei XIII, la gradul de general şi a d-lui colonel Boteanu de la Roman.

———

In comuna Ciocăneşti s'a declarat epizotia de febră aftoasă iar în Epureni acea de variolă ovină. S'au luat măsuri pentru combaterea boalelor.

—

Primăria comunei Ţuţora raportează că eri pe la ora 10 a. m. nişte locuitori au găsit pe un soldat rus în uniformă fără arme în pădurea de lîngă com. Oprişeni. Neştiind româneşte oamenii nu s'au putut înţelege cu el. S'a găsit asupra lui suma de 3 lei 20 bani—probabil din vînzarea mântălei.—

El a fost înaintat prefecturei. Se numeşte Alex. Chelcov.

—

Jandarmii din Băiceni au arestat pe un individ bănuit ca dezertor. La interogator el a declarat că e cioban din munţii Bacăului şi că s'a scoborît cu oile să ierneze. Deşi zice că n'a făcut armată că e de 19 ani, jandarmii nu l'au eliberat cerînd instrucţie.

—

In ziua de Sîmbătă 7 April 1907 ora 10 a. m. va avea loc în localul prefecturei de Tulcea o licitaţie publică pentru darea în întreprindere a construcţiei palatului de justiţie din oraşul Tulcea. Valoarea după deviz e de 176 mii lei.

—

D. Petru Bucicov şeful biroului administrativ de la prefectura de judeţ, a fost însărcinat să ţie locul domnului Director Bogdan în timpul cît acest din urmă va lua parte în consiliul de revizie.

—

Eri, s'a constituit în localul Clubului meseriaşilor Romîni localitate, de către un grup de tineri meseriaşi, Asociaţiunea pentru înfiinţarea corului „Tinerimea Meseriaşă" din Iaşi.

La această constituire au asistat toţi preşedinţii de corporaţii şi representanţii Clubului meseriaşilor Romîni din localitate.

Iniţiatorii acestei societăţi au fost felicitaţi pentru frumoasa idee a înfiinţărei acestei asociaţiuni a cărei menire este de a desvolta printre meseriaşi simţimîntul pentru muzică atît de folositoare omului şi mai cu samă meseriaşului care îşi va găsi o plăcută distracţie în orele libere.

—

Consiliul de rezboiu al corpului IV de armată va fi presidat, în sesiunea din Februar, parte de d. colonel Stroiescu, parte de d. colonel Boteanu,

Restul va fi compus din domnii maior Popovici, maior Derigault şi căpitanii Calmuschi şi Baldovin.

In afară de procesele despre cari am amintit în alte numere, va mai fi judecat şi procesul privitor la soldaţii Viţeleanu şi Prodan, doi bandiţi cari s'au făcut vinovaţi de peste 40 furturi şi prădăciuni, comise în pădurile de la Mogoşeşti şi Voinetti.

———

Decisiunea curţei s. II-a în importantul proces d'intre epitropia sf. Spiridon şi doctorul Chinezu, a fost terminată.

Considerentele le-a redactat d. consilier A. Suciu.

Eforia va face recurs contra acestei decisiuni.

*

Avocatul I. Simionescu, care a profesat multă vreme în Iaşi, după ce mai înainte fusese ajutor de grefier, a încetat din viaţă la Sulina, unde se stabilise de un an.

—

Ni se scrie din Huşi că d. *C. Pivniceru*, comerciant a cerut înscrierea în clubul liberal din Huşi. Pentru edificarea tuturor, amintim că d. C. Pivniceriu figurează cu cerere în regulă în Iaşi; a iscălit proteste la un loc cu junimiştii, şi azi cere înscriere la liberali.

Noi ştiam până acum că sunt epuri de două hotară, dar numai la Huşi se găsesc epuri de 3 hotară.

—

O parte din liberalii bătrîni şi o alta a liberalilor tineri, s'au întrunit ieri seara acasă la d. doctor C. Botez.

Din nou a intervenit o inţelegere între ambele fracţiuni.

Tinerii au declarat că acceptă noul statut, cu condiţiune ca să se renunţe la eliminarea din club a celor 6 prescrişi şi să se mai renunţe şi la împărţirea membrilor clubului în fondatori şi aderenţi.

D. Poni şi ceilalţi bătrîni au acceptat aceste două puncte.

*

In ce priveşte pe liberalii din Tg. Frumos s'a hotărît ca ei să formeze un club în acea localitate. In urmă să aleagă o delegaţiune care să represinte acel club în Iaşi.

*

Singurul care s'a arătat intransigent faţă de liberalii tineri a fost d. Gr. Buicliu.

D-sa a zis ca să nu se dee nici o satisfacţie şi nici o lămurire disidenţilor.

Din această cauză a urmat un schimb de vorbe între domnii Buicliu şi X. Eraclide.

*

Marţi seara liberalii se vor intruni din nou acasă la d, Ath. Gheorghiu.

Un prilej ca să desfacă din nou „împacarea".

Turneul FERAUDY

La *1 Mart*

Les Affaires sont les Affaires

La *2 Mart*

L'âge difficile

Locaţiunea la „Thalia".

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 12 Februarie

Demisiunea d-lui Joan Lahovari

Bucureşti.— **In consiliu de miniştrii care s'a ţinut Sâmbătă seara la ministrul de interne, d. Joan Lahovary, ministrul Domeniilor, a pus portofoliul său la dispoziţiunea primului ministru.**

Indurerat peste măsură de marea lovitură ce-i a pricinuit'o decesul regretatului său frate; surmenat de munca ce-a depus-o la minister, aceste două fapte silesc pe d. J Lahovary să se retragă din minister.

Consiliul a respins această demisiune, dar ministrul domeniilor persistă în hotărirea luată.

Consiliu de miniştri

Bucureşti.—In consiliu de miniştri care a avut loc sîmbătă seara s'a hotărît amînarea ori cărei discuţiuni privitoare la fotoliul vacant, până după înmormîntarea regretatului general Lahovari.

In ce priveşte zvonurile de disolvarea Camerei ce circulau prin Bucureşti, ele nici n'au fost discutate în consiliu.

Alianţa Maiorescu-Filipescu

Bucureşti.—*In urma ultimei intruniri ce a avut loc la clubul junimist din Bucureşti şi cu care prilej d. P. P. Carp a refuzat din nou să primească propunerea unei concentrări conservatoare în alte condiţiuni de cît în acelea formulate de d-sa, o alianţă a intervenit intre d-nii* T. *Maiorescu şi N. Filipescu.*

Această alianţă preconisează ideea, ca membrii clubului junimist să ceară în mod individual, inscrierea lor în partidul conservator de sub şefia d-lui Cantacuzino.

Inscrierile să se facă pînă în April şi scopul să fie inlăturarea din partid a prietenilor d-lor Take Ionescu şi Bădăreu.

Domnii P. P. Carp şi Marghiloman şi aderenţii lor vor continua a păstra atitudinea lor actuală.

Intrunirea liberală de eri

Bucureşti. — Liberalii au ţinut ieri, Duminecă, o nouă întrunire în sala „Dacia".

Dl. *M. Ferechide* a luat cel întâi cuvîntul şi a spus că 2 sunt legile plăsmuite de actualul guvern, cari trebuesc combătute cu ultima energie. Despre legea instrucţiunei publice, spune dl. Ferechide, vă va vorbi dl. Haret. Eu am să mă ocup de legea asupra magistraţilor.

Actualul guvern a intinat magistratura şi a căutat s'o transforme în armă de partid. Din 83 magistraţi inamovibili de la curţi numai 43 au rămas din cei vechi. Restul a fost numit de actualul guvern. Iar dintre acei de la tribunale numai 19 au rămas din cei vechi.

Toate aceste numiri au fost făcute de dl. A. Bădărău, acel ministru care a spus că, înainte de toate, face politică.

Guvernul şi parlamentul trebuesc să înţăleagă, că nu se poate face o atare lege contra voinţei Naţiunei şi dacă nu vor voi să ţie cont de aceasta, legea aceasta nu va putea fi respectată şi va fi considerată ca ne-avenită.

D. *Spiru Haret*, zice că proiectul d-lui Dissescu, constitue o incoherenţă şi lucrul ie esplicabil, de oare ce d. Dissescu n'are nimic comun cu Universitatea, doar cele trei ore pe care le predă săptămânal la Universitate. A venit raportorul, d. Bădăreu şi a modificat în totul proiectul, aşa că, de fapt, combatem raportul d-lui Bădăreu, şi nu legea d-lui Dissecu. Chiar prin acest proiect modificat, tot se ştirbeşte autonomia Universităţilor şi se continue a se nesocoti două puteri legale: consiliul permanent şi Senatele Univerzitare. D. Haret se rădică contra prevederei prin care juriul poate dispensa de naţionalitate română pe concurenţii la catedrele universitare şi declară că legea această nu trebue să aibă fiinţă.

Domnii *Al. Juvara* şi *M. Cernescu*, atacă guvernul pe tema corupţiei, iar d. d. Sturza, mai banal şi mai violent în expresii. reeditează tot ce a a mai spus.

D. Sturza dă citire unei moţiuni prin care partidul liberal se angajează a desfiinţa cele 2 legi, cari au făcut obieetul întrunirei.

Exodul junimist

Bucureşti.—In urma libertăţei ce a acordat-o d. Carp aderenţilor săi ca să facă politica ce vor voi, d, Mehedinţi s'a inscris în clubul liberal.

D. profesor Teohari Antonescu, din Iaşi, va cere inscrierea sa în partidul conservator din Iaşi.

Sfîrşitul unei greve.

Bucureşti. — *Lucrătorii zeţari de la ziarele* Adevărul şi Dimineaţa *cari se puseseră în grevă, s'au presentat azi-zi d-lui C. Mille şi au declarat că acceptă toate condiţiunele,*

Greviştii au reluat lucrul.

Asasinat

Petersburg.—Ministerul de externe face cunoscut că inginerul Raymond, fiul doctorului şi ginerile d-lui Lépine, prefectul poliţiei Senei, a fost asasinat în Caucazia unde fusese trimis în misiune ştinţifică.

Catastrofă pe mare

Triest.—Se comunică oficial că echipagiul vaporului Imperatrix a putut fi salvat, 39 de persoane în viaţă au fost conduse la Canea.

Din mare s'au pescuit 45 de cadavre fără ca să se poată stabili identitatea. Vaporul este considerat ca perdut.

Ministru demisionat

Petersburg.—Ministrul de resbel a demisionat. In locul său a fost numit generalul Herzelmann, guvernatorul Moscovei.

Omorîtorul lui Herzenştein

Petersburg. — Omorîtorului fostului deputat Herzenştein, Alixandrow, a fost arestat. El a declarat că a comis faptul în urma îndemnului partidului naţionalist şi a indicat de autori intelectuali trei fruntaşi ai acestui partid.

Mandate de arestare au fost lansate contra acestora.

Maşină infernală

St. Petersburg.—O nouă maşină infernală a fost descoperită în casa contelui Witte. Mulţumită unui noroc extraordinar, s'a putut evita o mare nenorocire.

Discurs impărătesc

Berlin. — Primind pé cei doi preşedinţi ai camerilor, împaratul Wilhelm se arată fericit de resultatele alegerilor şi zice că votul universal de astădată a dat rezultate bune şi a dovodit că întreaga mentalitate a poporului german s'a schimbat Poporul s'a lepădat de erezii şi credinţi fantasttce şi a revenit la naţionalism curat care a format tăria poporului german.

UN STUDENT se oferă ca meditator într'o familie, în schimbul pensiunei.

Adresaţi-vă la ziar sub „Albert".

OCAZIUNE

Din cauză de plecare din ţară, se vînd eften diferite mobile şi obiecte casnice, precum un etac, salon, piano, etc., etc. A se adresa la d-na Netty L. Unter, str. Pomir 7.

Jeune savant de Budapest sachant à fond le hongrois, l'allemand, le français, l'hébreu et parfaitement l'italien, l'anglais, le latin et le grec, ainsi qu'un peu de roumain, cherche situation journal.

Donnerai aussi lecons.

S'adresser à l'administration, sous les initiales S. F.

SE CAUTĂ un practicant la biuroul Leo Gheler, strada Albă No. 1.

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Medic al Societăţei Fraterna-Păcurari şi al Tramvayului electric

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

Practică: Vaccinări şi Revaccinări

Dr. L. Silberstein

Strada Arcu 10

(Peste drum de casele Negruzzi)

Consult. de la 10—12 dim. şi 4—6 seara.

Ore, de consult: 4-6 p. m.

E. HEROVANU

AVOCAT

şi a mutat biroul în strada Ştefan-cel-Mare casele episcopiei catolice.

Ore de consult: de 3la 6 sea ra.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiilorĭ depărtate de ajutorile medicale* şi *classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ : **Farmacie FRATII KONYA.**

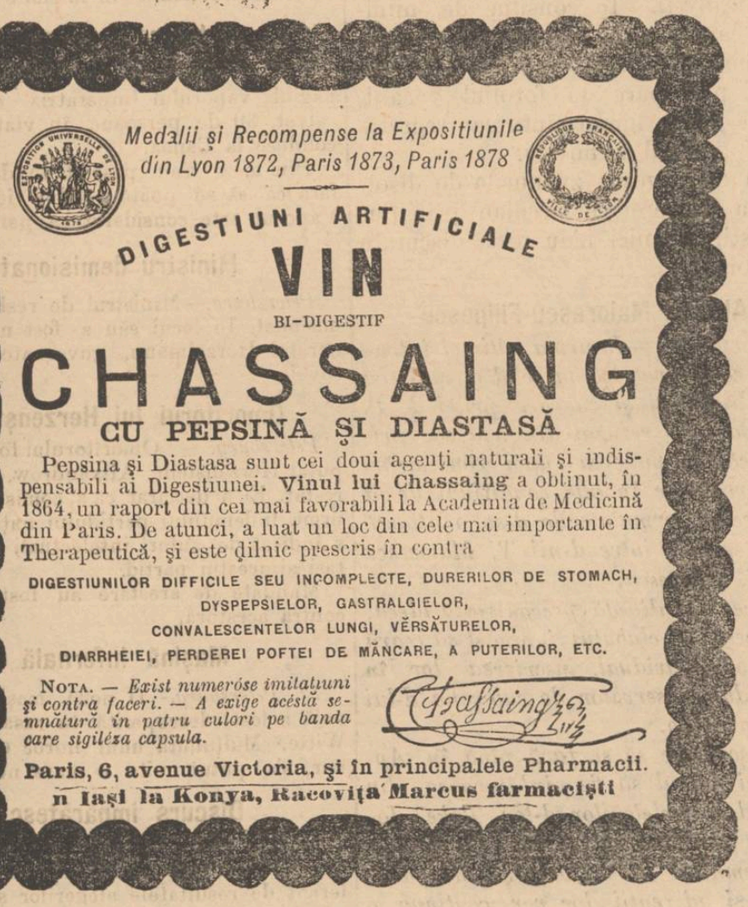

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat olienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta"

L O I Z A

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi, —*strada Ştefan-cel-Mare*— **Iaşi.**

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

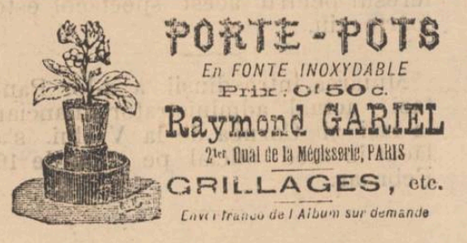

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rind în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUȚUREANU și LASCAR ANTONIU | Anul IV. —No. 71.—Mercuri 14 Februarie 1907

Junimiștii și șeful

Gruparea politică de sub direcția d-lui P. P. Carp e chemată a se rupe în două. Toate probabilitățile sînt pentru aceasta. Cele 26 luni de putere ale partidului conservator de supt șefia d-lui G. Cantacuzino, restimp destul de îndelungat pentru a arăta și dovedi că sîntem partid de guvern, avînd în noi destule elemente politice de mîna întâia capabile de a guverna: cele 26 luni de putere au avut darul de a rădica la *aplicații* și *asimilații* d-lui P. P. Carp noi apetituri și veleități de putere.

Cine crede că gruparea d lui P. P. Carp e omogenă se înșală. Nici prin doctrină, nici prin temperament toți cei grupați în jurul d-lui Carp, nu se resimt de o potrivă în largul lor supt autoritatea șefului.

Intelectualitatea celor pretinși mai de aproape de d-l Maiorescu s'a anemiat într'atîta în cursul celor 26 luni de așteptare, că dată fiind impulsivitatea rezervistului politic, a crezut că e momentul de a rupe cu tactica șefului și a grăbi desnodămîntul faptelor politice,

In repetate rînduri șeful nostru a declarat de la tribuna parlamentului că porțile partidului sînt deschise pentru ori-cine și că la altarul marei biserici conservatoare pot oficia și cei veniți în ciasul întâiu, și cei veniți chiar în ciasul al unsprezecelea.

Fost-a dat îndelunget timp pentru meditarea acestei declarații și luarea hotărîrei decisive s'a amînat din zi în zi, căci încă nu se arătase în mod desăvîrșit deosebirea celor două tabere din gruparea carpistă: *grăbiții* și *arierații*.

Prin *grăbiți* la junimiști înțelegem cetașii rezervistului politic, care văzînd că le stă închisă poarta puterei pe calea cea largă, au ocolit drumul prin culise și le-au succes să producă dese și varii divertismente politice, cenaclului îngust al celor operate de el. Dar toate aceste intrigi de culise au căzut baltă, greșindu-li-se socoteala de a casă cu cea din pădure.

Așa de pildă lozinca atacurilor violente la adresa fruntașului nostru A. A. Bădăreu, a căzut în totul față cu puterea de răbdare și de rezistență a celui atacat. Batjocoritorii, ei și-au depus armele față cu cel atacat.

Mai sînt *grăbiți* în gruparea d-lui Care așa zișii intelectuali adepți ai lui Maiorescu, care a scos formula; șefii bătrîni să stea la dos și să dea drumul tineritului să reintre în cadre. Prin această spălare pe mîni ca Pilat, a crezut d-l Maiorescu că poate mări și spori rîndurile cetașilor rezervistului politic și cuvîntul de ordine a fost dat ca toți grăbiții filipesciani și Maioriscani să se inscrie în partidul și cluburile conservatoare ca în interiorul partidului să înceapă lupta.

Prin *arierați* sau mai bine zis *moderați* se înțelege acea parte din partizanii d-lui Carp, care cred orbește în șef, îl urmăresc până în pînzele albe și n'ar dezerta odată cu capul din cuvintele șefului.

—Și dl. P. P. Carp a avut acel moment de înaltă reflexiune, cînd adresîndu-se unuia din cei grăbiți i-a zis: „eu sînt deja om de 70 de ani și nu mă grăbesc; de ce v'ați grăbi și voi?“

La dreptul vorbind partizanii acestei tactice sînt din ce în ce mai puțini, dar din cei ce oficiază chiar în altarul bisericuței carpiste, ei deci stau mai aproape de șef.

Ce se desprinde din acest îndoit cuvînt? Grăbiții vor avea slăbită asieta politică nefiind șeful cu dînșii. Ei vor dovedi un lucru, că în politică e bună la ceva graba și că norocul nu arare ori se sprijină pe grabă, care nu in totdeauna strică treaba. Iar moderații stînd în veghe alături de șef vor cîștiga în aureolă cu cât vrista înaintează și să curăță atmosfera petimelor prin anihilarea elementului personal și predominarea elementului volitiv, care apare la iveală sub formă de îndărătnicie și intransigență.

Grăbiții se folosesc acum și de golul lasat în partid prin moartea generalului Lahovari. Moartea ilustrului fruntaș e o perdere pentru partid în genere, dar mai ales pentru nuanța Cantacuzino, care se vede lipsită de cel mai autorizat glas în sfat, și mai ascultat.

Acum cred grăbiții că e momentul de a accelera intrarea în partid după formula șefului, că cu cît curentul merge spre adevărata șefie în partid, se cred chemați a zăticni acest mers spre cei căzuți cu hărzobul din cer.

„Să luptăm in interesul partidului“ pentru avansarea partidului și îndrumarea pre calea cea bună“. Supt această formulă cred grăbiții a produce în sinul partidului conservator noi curente, folosindu-se și de oare-care disentimente cari ar sta orbecate în partid.

Dar despre aceasta altă dată.

Gh. Ghibănescu

PREZICERI

D. E. A. Pangratti, profesor la Universitatea din București, publică un nou articol de peste trei coloane, in Epoca *de azi.*

D. Pangratti, care a obosit să-l facă pe misitul politic în chestia proiectului universitar, îl face acum pe ghicitorul și pe avocatul.

In raportul d-lui A. A. Bădăreu asupra proiectului elaborat de d. Dissescu, d. Pangratti a descoperit două lucruri: că d. Ghibănescu va fi numit profesor la Universitatea din Iași și că un alt profesor pe care d. Pangratti nu-l citează și pe care noi iar nu-l cităm, fiind că a avut dese-ori afaceri pe la judecătorul de instrucție intr'o afacere de testament—că acel alt profesor va fi persecutat.

Nu știm întru cît d. Pangratti are sau n'are dreptate in prevederile sale, dar n'ar strica de loc dacă prevederile sale s'ar realiza.

D. Ghibănescu ar face cinste unei catedre universitare. O viață intreagă sacrificată muncei și unei munci care a dat roade așa de frumoase, dă dreptul să ocupe o catedră universitară.

Iar dacă se va realiza și cealaltă deducție a d-lui Pangratti, că grație legei, se va mai tăia din puternicia unui profesor, căruia hazardul i-a dăruit o catedră universitară, și pe care tot hazardul l'a scăpat de o oare care urîtă viligiatură—lucrul ar fi prea bine venit.

Catedra universitară să rămîie catedră, iar nu pretext să ocupi slujbe pe cari nu le meriți și motiv să-ți casezi rudele, cum ie cazul de care se ocupă d. Pangratti.

Ceea ce face d. Bădăreu ie lucru bine chibzuit.

Asta o știe pînă și d. Pangratti.

ELEVII „martiri“

Jumătățile de studenți, micii eroi din clasele gimnaziale, pe cari uniforma, această ticăloasă ultimă invențiune scolastică, îi distrage de la carte și-i îndeamnă să înceapă de pe acum interesantele și instructivele campanii studențești, acești mici eroi continuă să facă practică pentru ca, odată studenți, să poată întra bine pregătiți în arenă.

Agitațiunile elevilor au loc pe capitale de județe și toate urmăresc aceeași nobilă pasiune: goana în contra trupelor de teatru—evreești— și în contra pieselor de teatru cu sujete israelite.

Precum se vede 'o joacă de copii pe tărîm pur cultural. Un progres gigantic, opera indiscutabilă a uniformei și a fanfarei, cînd ne gîndim că, pe vremea cînd elevii purtau haine țivile, lupta lor culturală de azi se manifesta sub formă de joc cu penițele sau cu zmeul.

Ultima luptă și— implicit— ultima victorie, școlarii marțiali au dus-o la Bacău.

Acolo unde sunt acasă diverșii Leculești și gravii Porumbari, generația de poimîine s'a resculat, în uniforme, în contra unei trupe evreești, care avea să dee o reprezentație oarecare.

Trupa a fugit. Aci trebuia să fi fost sfîrșitul banalului joc, dacă n'ar fi intervenit o minune: că, prin o neînțeleasă excepție, poliția de la Bacău, făcînd osebită socotință cu alte poliții, a luat măsuri energice contre elevilor.

Această măsură a lămurit un mister: cazul de la Bacău a fost adus, sub formă de interpelări, la Cameră și la Senat. La Cameră de d. I. Leca, la Senat de d. R. Porumbariu.

Ați înțeles. Bacăul ne-avînd Universitate, opoziția s'a folosit de liceani spre a plictisi guvernul; să-l plictisească montînd copiii la excese.

La Cameră și la Senat s'a vorbit ieri despre elevii martiri de la Bacău. Elevii liceului „Principele Ferdinand“, au fost „brutalizați“ de poliție.

Ați înțeles acum că elevii de la Bacău n'au lucrat din capul lor. La Craiova, la Galați, la Brăila și la Bîrlad—interesantele representațiuni ale elevilor au fost, d'asemenea, puse sub inalt patronaj.

Intru cît polițiile din acele orașe n'au voit să intervie, cazurile n'au fost aduse în Parlament.

Acesta ie adevărul.

MAGISTRATURA

Domnul M. Ferechide a avut atențiunea să amintească și d-sa de d. Bădărău, în în intrunirea colectivistă de Duminică.

Dupe d. Ferechide, fostul ministru al justiției, a inlocuit, pur și simplu, o bună parte a magistraților inamovibili și i-a inlocuit — firește — cu „unelte conservatoare“.

D. Ferechide s'a grăbit să adauge că această procedare a d-lui Bădăreu va fi reparată la vreme: liberalii vor inlocui „uneltele conservatoare, prin—se înțelege —„uneltele“ colectiviste, căci doar nu vor aduce magistrați din Bulgaria!

Așa a vorbit—în aplauze—un fost ministru, care a ocupat și alte mari demnități în stat, un distins jurisconsult, care are des prilej să pledeze d'inaintea uneltelor.

D. Ferechide a învățat ceva din fregolizmul d-lui Sturza: să gîndească într'un fel și să vorbească în alt-fel la *Dacia*.

Căci ce inseamnă, ca un ministru să *inlocuiască* magistrați inamovibili?

Dacă ar voi s'o facă și încă n'ar putea! D. Ferechide era senator și pe timpul când d. Bădăreu deținea portofoliul Dreptății.

Dacă a vorbit drept la *Dacia*, cum de a lăsat nerelevată acea minune făptuită de ministru?

D. Ferechide adresase odată primului ministru și ministrului de justiție, pe atunci d. Bădăreu, o interpelare care fusese celebră până și-a desvoltat'o fostul president al Camerei.

Atunci nu fuse vorba de 40 magistrați —ca la *Dacia*—ci de unul singur, fostul prim-president de la Prahova, un infirm.

Dar... intrunirele publice sunt niște cîrciume pentru colectiviști.

Nesupărați de nimeni, aplaudați de agenții lor, „oratorii“ vorbesc ce le place.

Și cu cât infamia ce-o debitează unul ie mai mare, cu atât și aplauzele devin mai furtunoase.

De cât cârciuma și adevărul, sunt 2 lucruri cu totul osebite.

CATE-VA NOTE

Liberalii bătrîni și cei tineri din Iași se joacă d'a lună de miere, cu toate că nimic nu indritueşte a crede că ei ar forma o pereche de curînd înjghebată.

Din contra.

Și cu toate astea ceea ce se petrece între ambele fracțiuni, face impresiunea neașteptatelor ciondăneli și urgentelor pupături, ce fac parte integrantă din luna de miere.

Vineri seara, la întrunirea de la d. Buicliu, a fost furtună mare. Iar Duminecă, întruniți la dl. dr. Botez, au proclamat pace generală.

In astă seară este întrunire la dl. Gheorghiu și întru cît Vineri a fost ceartă și Dumineca pace, mîne vine, în mod firesc, rîndul certei.

Așa că luna de miere, are să se prelungească și transforme în semestru de miere și pe urmă în an de miere.

O adevărată prisacă!

*

Pe harta politică a țării romînești s'a întîmplat o senzațională strămutare: dl. Mehedinți — profesorul, nu județul—s'a strămutat la liberali.

Această strămutare s'a intîmplat just în momentul în care profesorul cu nume de județ și cu condeiu de provincie subjugată, se strădănuia să lămurească înțălesul cuvîntului iresponsabil.

De-acum încolo proza asfixiată a d-lui Mehedinți are să se bată, cap în cap, cu acea a d-lui Vintilă Brătianu.

*

Colectîviștii au ținut a patra sau a cincea întrunire publică.

De astă dată au luat angajamentul să desființeze, cînd vor veni la putere, două legi, cari n'au încă ființă.

Atît îs de convinși că venirea lor la putere ie un vis îndepărtat, că se angajează să desființeze ceea ce nici nu există.

*

Dl. profesor universitar Pangratti din București, care a urcat, în repetate rînduri scările palatului primului ministru, trimis de dl. Pisani ca să încerce o intrigă politică; dl. Pangratti, care scrie articole chilometrice cu înjurături la adresa d-lor Disescu și Bădăreu — același Pangratti, zice că proiectul d-lui Disescu ie un simplu act politic.

Telalul lui Pisani ie un bărbat extrem de ridicol!

OAMENI ȘI LUCRURI

PROVINCIE...

Cu prilejul reluării la teatrul Național a pentalogiei *Myriam de Magdala* mi-au revenit în amintire acele zile când mult regretatul nostru confrate Spiru Prasin se ocupa el singur de montarea lucrărei sale. Il revăd încă măsurând scena în sările de repetiții, luptându-se cu artiștii, cu rolurile, cu trupul—prea scurt pentru o ideală studiare, cu spațiul—prea strîmt ca să încapă imensa grupare de oameni pe care o imaginase fantazia lui de poiet.

Și scena noastră e vastă, încăpătoare, bogată, așa că permite montarea unora din cele mai complecte lucrări dramatice, —ba ar putea adăposti chiar un mic balet...

Am întreținut convorbiri ce am avut în diverse rînduri cu artiștii noștri mai mari cari fac turneuri în provincie. Cele mai multe orașe romînești n'au încă teatre; iar unele au cite un teatru mic, deplorabil de insuficient.

Și acum gîndiți-vă ce devin piesele de teatru, lucrările izvorite din fecunda imaginație a poeților—pe scîndurile unor scene de acest calibru!

Viața artiștilor e aventuroasă, e în genere, compatibilă cu cele mai capricioase întîmplări; ea se acomodează lesne cu ciudățeniile soartei, așa că sfîrșește lesne prin a se adapta acelor mizerabile proporții tecnice în care artiștii—cei mai buni în general—sunt nevoiți să joace piesele celebre în orașele de provincie. La artiști s'a materializat arta prin forța lucrurilor: la ei s'a....tocit pînă la un punct conștiința răspunderei istorice, ce-și asumă reprezentînd operile poeților în atari condițiuni—de cari sunt vinovate împrejurările nu oamenii.

Dar lucrul, în fond, e de sigur o nenorocire. Cele mai frumoase piese de teatru ajung prin orașele provinciale cu desăvârșire ciuntite, estropiate, transfigurate. Imi închipuiesc pe acei puțini intelectuali rătăciți în acele tîrguri cu teatre improvizate—cu deosebire capitalele județelor moldovenești—neputînd nici-odată gusta farmecul, frumusețea, intensa plăcere a unei piese *întregi*, așa cum e scrisă ci fiind nevoiți a se mulțumi cu frînturi slabe, uneori cu....parodii de lucrări celebre sau mulțumindu-se numai a aplauda talentul de interpretare a artistului—indiferent dacă piesa jucată e autentică, întreagă, ori desfigurată și stilcită.

Rodion

In jurul noei legi a Invățământului superior

O lege se recomandă prin ea însăși. In mijlocul criticelor de tot felul ce se îndreaptă asupra ei și a sgomotelor tendențioase care de care mai întețite și mai covîrșitoare, analistul imparțial pentru a-și da seamă despre însămnătatea și trebuința legei, îi pătrunde economia ei, cercetează concordanța dintre principiile de bază și nevoile sociale, culturale ori economice cărora ea vrea să răspundă și drămălueşte bine eficacitate măsurilor luate în vederea ajungerei scopului propus. Numai așa luate lucrurile, își poate da cineva samă științificește despre valoarea și trebuința unei legi și tot astfel vom analisa și noi noua Lege a Invățămîntului Superior.

Să limpezim însă prealabil o chestiune: Asupra menirei Invățămîntului Universitar părerile oamenilor competinți în materie par destul de unificate. Invățămîntul universitar trebui să înbogățească și să desăvîrșească cultura generală și cea de specialitate, tinzînd prin cea dintâi a face pe om să-și dea seamă de faptele înconjurătoare și deprinzîndu-l a scoate singur o cunoștință sigură din confuziunea realului, — iar prin cea de a doua să echilibreze bine teoria cu practica oricărei specialități, potrivind aplicațiile științei după condițiile economice ale țărei; — să desăvîrșească cît mai mult canalizarea activității sociale după aptitudinele sufletești și după împrejurările de trai ale indivizilor; — să întreție și să sporească veșnic în națiune, potrivit cu modul ei de-a fi, acoa viață intelectuală și morală ridicată, proprie popoarelor culte —educînd sufletul național prin o cultură generală bine organizată.

E firescsă ne întrebăm acum, respunde oare acestor nevoi, învățămîntul universitar așa cum el actuelmente este organizat? Firește că nu.

a) Nu,—pentrucă învățămîntul universitar în actuala lui organizare, pregătind tineretul pe cursuri de specialități fără legătură între ele, îl silește par'că la o separare desăvîrșită de cercul de cunoștinți care formează cultura generală a unui om luminat. Se ignorează, par'că, faptul că prin variația cunoștințelor și prin schimbările de gimnastică mintală se deschide inteligența, — pe cînd mergînd numai pe văgașul exclusiv al specialității ori riscăm să rămînem unilaterali ori să ne amorțim spiritul. Invățămîntul de specialitate, izolat de învățămîntul care îmbogățește cultura generală a omului,— pregătește tineretul pentru o viață socială fictivă, o viață socială desfăcută în domenii de activitate cu desăvîrșire independente unele de altele și cu desăvîrșire lipsite de armonia intereselor comune.

b) In actuala organizare a învățămîntului superior, studiile în mare parte se mențin tot în acea sferă de teorie pură, care a caracterizat învățămîntul pe vremuri și în alte state,—sferă care e părăsită însă astăzi pretutindene unde lumea s'a convins că viața modernă se afirmă prin prefacerea pe cît de întinsă pe atît de rodnică a științei în putință.

Astfel, spre pildă, noi țară „eminamente agricolă“ n'avem încă un curs universitar serios de chimie agricolă și nici curs bine organizat și laboratorii sistematice în care chimia tehnologică să fie cit mai intenz și practic tratată. Și doară cine nu știe că economicul țărei noastre cere imperios întemeerea industriilor. Și lacune de acestea va descoperi multe observatorul atent al învățămîntului nostru universitar.

c). In activitatea universităților noastre se vede cît de colo neajunsurile recrutării profesorilor numai pe temeiul principiului *„știintă pentru știință“*. Afară de neajunsurile principiului în sine, se ivesc alte multe defecte din faptul că acest principiu nu e aplicat cel puțin în toată puritatea lui.—ci de multe ori servește numai ca o deghizare a anumitor apucături și considerente, care numai ca criterii de recrutare a unui corp didactic universitar nu pot servi.

d). Invățămîntul universitar actual sufere de pe urma unei mult simțite lipse de catedre, care pe deoparte să intregească sistemul de studii al fiecărei facultăți, iar pe de altă să dea putință de desvoltare culturei generale a studenților.

Aceste grele lipsuri ale învățămîntului secundar se înțelege bine că trebuiau îndeplinite. Partidul conservator, veșnic atent la nevoile țărei și gata tot deauna de a le satisface cît mai înțelepțește, nu putea trece cu vederea colosalul paradox, că pe când toate cele lalte instituții ale

ţării se acomodează cerinţele timpului instituţia universitară, alma mater, să rămână ea singură înapoi. Şi nu se putea iarăşi, ca în aceste condiţii atât de prielnice culturii neamului, când şcoala are în fruntea ei un om care lângă o cultură întinsă şi un patriotism luminat uneşte o rară energie şi o minunată claritate de vederi,—nu se putea ca acele lipsuri de organisare mai sus semnalate să mai poată fi îngăduite.

Am la îndămână atît proiectul modificator al Legei Invăţământului Superior cît şi expunerea de motive a acestui proect. Imbunătăţirele de căpitenie aduse învăţământului universitar prin această lege sunt următoarele :

a). Se stinge caracterul incomplect al studiilor de specialitate prin armonizarea studiilor universitare. Această armonizare se face obligînd pe studenţii mai multor facultăţi să urmeze un curs de cultură generală şi de inrudire a specialităţilor. Ast-fel studenţii facultăţii de drept vor face şi studii de litere şi filozofie, iar studenţii facultăţilor de medicină şi ştiinţi vor face cursuri comune de ştiinţi naturale. Motivul ştiinţific sumar al acestei cerinţi e cu desăvârşire de netăgăduit: *Nu se mai indoieşte nimeni astăzi că filozofia trebue să aibă o bază ştiinţifică, precum învăţămîntul ştiinţific trebue să se bazeze pe o generalizare filozofică*".

b). Dă o îndrumare practică facultăţii de ştiinţi, creând paralel cu studiile teoretice catedre pentru ştiinţele practice şi de aplicaţiune, cum este: *chimia agricolă, tehnologia, electricitatea industrială* etc. Ast-fel se va afirma şi la noi în chip mai desăvârşit legătura dintre ştiinţă şi industrie,—ştiinţa devenind în acest chip direct aplicabilă şi la alte ramuri de activitate mai productive, iar specialistul nu se va mărgini numai la profesorat ca pînă acum.

3). Introduce din nou recrutarea profesorilor universitari prin concurs în caz când ministrul nu aprobă recomandarea făcută de consiliul facultăţii căci: „Ro„mânia nu este în perioada de creaţiune „a ştiinţei, noi ne găsim încă în perioada „de asimilare a ştiinţei. Voim să învăţăm „şi să învăţăm şi pe alţii. Trebue dar să „ne preocupăm nu numai de valoarea „ştiinţifică dar şi de cea pedagogică a „profesorului. Prin concurs vom descoperi „pe amândouă, căci nu este adevărat că „concursul e numai presumţia unei bune „memorii. Un concurs serios, *cu judecă„tori drepţi şi competenţi*, cere ştiinţă, „inteligenţă, memorie şi talent." In acest chip se evită neajunsul ca profesorii unei specialităţi oarecare să fie recomandaţi de aceia ai unei alteia cu totul deosebite ; iar prin desfiinţarea docenţilor se pune un capăt recrutării profesorilor pe temeiul unor drepturi a căror substrat e mai mult un prejudiţiu de cât un fapt conform cu dreapta judecată. Şi pentru o mai desăvârşită limpezire a acestei chestiuni aş întreba pe susţinătorii sistemului recomandării profesorilor numai pe baza lucrărilor prezintate, care sunt semnele după care prin acest procedeu se pot cunoaşte cele trei însuşiri absolut indispensabile unui bun profesor, anume: dragostea de adevăr, *metoda de predare* şi meşteşugul de a trata cursul după mentalitatea mijlocie a auditorului său? E evident, că alt mijloc nu-i, de cât trecerea printr'un concurs înţelepţeşte instituit.

4). Se crează noui catedre pentru complectarea sistemului de studii de la Facultăţile de ştiinţi şi litere ale amândoror Universităţilor şi se pun din acest punct de vedere pe picior de egalitate Facultăţile de medicină din Bucureşti şi Iaşi. Iarăş o măsură înţeleaptă, care răspunde în general, nevoilor iscate din însuşi progresul instituţiei universitare,—progres care cu cît se afirmă mai mult cu atât cere mai multe reforme pentru instituţie, iar în special, această măsură risipeşte noul de bârfeli care de la un timp încoace se ridicase asupra Universităţii din Iaşi şi a facultăţii de medicină din Iaşi şi a facultăţii de medicină de la acea Universitate în special.

5). Infiinţarea doctoratului în drept şi organizarea amănunţită şi serioasă a facultăţilor juridice va decide pe unii tineri,—vânători de titluri,—să apuce calea unor alte ocupaţii mai productive şi mai potrivite cu firea şi cu condiţiilor lor de trai.

Acestea ar fi în trăsături foarte generale îmbunătăţirile aduse de către noul proect modificator al legei învăţământului superior.

B.

(Va urma)

Raportul D-lui Al. A. Bădăreu

— In chestiunea reformei d-lui Disescu —

Modul recrutărei profesorilor universitari este, într'o ţară cu moravurile noastre, o problemă mai grea şi mai complexă decât ori unde.

In privirea modului de numire a profesorilor, universităţile din ţările civilizate pot fi împărţite în două mari grupe: *universităţile la popoarele de rasă germană şi universităţile la popoarele de rasă latină.*

In universităţile germane găsim predominînd principiul *autonomiei* universităţilor. Ele îşi recrutează corpul profesoral prin alegere, pe baza lucrărilor candidaţilor. Diplomele lor nu sunt diplome de stat, nu au decît o autoritate morală, pe care o împrumută de la prestigiul 'universităţei care le-a liberat şi nu deschid prin ele însuşi intrarea în nici o funcţiune. Poarta funcţiunilor în aceste ţări nu se deschide de cît prin examene speciale de abilitare.

Universităţile la popoarele latine sunt *Instituţii de stat.* Diplomele acestor universităţi se dau în numele statului şi dau dreptul de intrare directă în multe din funcţiunile statului. In această categorie de universităţi, Statul are un amestec hotărîtor în numirea profesorilor, cari se numesc de Ministrul respectiv, fie pe baza unei recomandări făcute de o autoritatate *administrativă*, alcătuită din persoane aparţinînd deja învăţămîntului.

Dar chiar în universităţile germane găsim intervenţia statului, intervenţie justificată prin subvenţiile ce le dă acestor universităţi şi prin interesele sociale al căror reprezentant este statul. Ministrul poate trece peste propunerea facultăţei respective şi numi direct pe profesori. Aşa pentru perioada 1817—1900 tabloul numirilor profesorilor in Germania are următoarea cuprindere:

Facultatea de teologie din 311 numiri, 209 conform propunerei facultăţei, 102 contra.

Facultatea de drept, din 432 numiri conform propunerei facultăţei, 86 contra.

Facultatea de medicină din 612 numiri, 478 conform propunerei facultăţei, 134 contra.

Iar pentru intervalul de la 1882 încoace, avem:

Facultatea de teologie din 120 numiri, 82 conform propunerei facultăţilor, 48 contra.

Facultatea de drept din 140 numiri, 125 conform propunerei facultăţilor, 15 contra.

Facultatea de medicină din 236 numiri, 206 conform propunerei facultăţilor, 29 contra.

Noi, am practicat amîndouă aceste sisteme. Legea învăţămîntului din 1864 prevedea numirea pe baza concursului. Legea din 1898, a dat precădere numirilor pe baza lucrărilor.

In amîndouă sistemele s'au produs grave neregularităţi, cari au făcut să nască în lumea didactică adversari hotărîţi şi contra unui sistem şi contra celuialalt.

Aşa, în dosarul părerilor date de consiliile facultăţilor şi de profesorii universitari izolaţi, asupra chestiei numirei profesorilor găsim următoarele critici:

„La concurs—zice un profesor u„niversitar—lupta nu se dă în prin„cipal între forţele de judecată şi „critică matură, ci între memoria „candidaţilor calitate intelectuală de „ordin inferior, în orice caz, pentru „un profesor de universitate.

„Proba exactităţei celor ce afir„măm s'ar putea face foarte uşor. „Să ceară Senatul universitar, ca să „se dea publicităţei toate tezele lu„crate până acum sub clazură. Las „că vom asista la spectacolul vesel „de a vedea pe toţi, cari acum cer „pentru alţii asemenea probe, că vor „alerga să împiedice publicarea te„zelor lor, dar odată publicate, se va „constata că nici 10 la sută nu vor „putea întruni calitatea de lucrări „ştiinţifice serioase şi exacte; se va „mai vedea, că profesorii cari s'au „dovedit mai tîrziu ca elemente su„perioare, au făcut teze mediocre şi „mediocrităţile constatate au făcut „teze relativ mai bune".

Acaasta resumă părerea partizanilor numirilor după lucrări.

Iată acum şi părerea unui adversar al recomandărilor pe baza lucrărilor. Această părere a fost aprobată formal, în şedinţă plenară, de marea majoritate a profesorilor de la facultatea de medicină din Bucureşti.

„Rare—zice profesorul Dr. Măldă„rescu—au fost numirile profesori„lor în universităţi, făcute după le„gea actuală (legea din 1898), în care „protecţiunile şi candidaţii partide„lor să nu fi jucat un rol mare.

„Numirea profesorilor la universi„tăţi, după această lege, a produs o „adevărată desbinare în spiritele cor„pului profesoral, chemat a decide „în alegerea profesorilor noi pentru „universităţi.

„Nici odată nu s'a văzut în corpul „profesoral al universităţilor noas„tre desfăşurîndu-se atîtea violenţe, „atîtea agitaţiuni exterioare şi influ„enţe, atîta vehemenţă pînă la in„sulte, fie între profesori, fie în con„tra candidaţilor.

„Grupările politice s'au accentuat „în mod extraordinar în senatele u„niversităţilor şi în consiliile facul„tăţilor, care sunt chemate a decide „pentru numirea noilor profesori.

„Alergări în toate părţile pentru „a chema profesori absenţi la vot, „întocmai ca în alegerile politice şi „presiuni de tot felul asupra celor „puţin decişi. Unii candidaţi meri„toşi susţinuţi de majoritatea acelor „consilii, au perdut această majori„tate chiar în momentul votărei, cînd „unii din votanţi au cunoscut că „candidatul aparţinea unei coterii „politice alta de cît a sa".

(Va urma).

STRUNA ZILEI

DUMA

Mesajul de deschiderea Dumei va fi scurt.

Ziarele

Pare-că se mai citeşte
Printre linii şi anume;
C'o să fie foarte scurtă
Şi viaţa 'ntregei dume.

Personalitatea în mişcarea socială

Conferinţa d-lui dr. P. Zosin

Duminică, 11 Februarie la ora 3 p. m. în aula Universităţii locale, în faţa unei asistenţe alese ce nu mai avea loc, şi-a desvoltat conferinţa sa d. dr. Zosin, cu un talent şi cu o vervă ce nu se pot descrie. Mă voi încerca să fac numai un mic rezumat al acestei conferinţe ce ar fi tare de dorit să apară în întregime.

„Nu-s vremile sub cîrma omului, ci bietul om sub vremi" a zis învăţatul şi cronicarul nostru Miron Costin şi ca să ilustreze acest adevăr d. dr. Zosin arată înrăurirea mediului asupra individului care este supus la o mulţime de împrejurări fiind el însuşi un derivat al acestor împrejurări. Vrînd nevrînd ne convingem de o fatalitate care stăpîneşte acţiunile individului ca şi ale colectivităţei.

Ceea însă ce a scapat cu totul atenţiunei noastae este un factor de o importanţă capitală care are o înrăurire din cele mai puternice în mersul evolutiv al lumei. Acel factor este acea ce vom numi personalitatea în mişcarea socială.

Prin personalitatea, în mişcarea socială înţelegem într'un cuprins mai larg acele manifestări organice şi psihice ale fie-căruia dintre noi atît acelea care rezidă în gloată ca şi în personalităţile cari se pot considera superioare semenilor lor. Aceste personalităţi în cari se găsesc concretizate şi centralizate nevoile timpului şi cari scapă din vedere celorlalţi muritori, se găsesc într'o măsură mai mult sau mai puţin largă în toate domeniile vieţei: atît în ştiinţă şi religie cît şi în istorie şi în viaţa de toate zilele,

Spre a ilustra mai bine acestea d, dr. Zosin dă cîte-va exemple care edifică pe deplin în susţinerea acestei teze.

Cînd vedem contrastul isbitor dintre epoca actuală şi cea de acum 2 3 mii de ani ne uimim de desvoltarea uriaşă ce au luat în zilele noastră aburul, electricitatea şi celelalte descoperiri. Ei bine, aceste uimitoare descoperiri cari au prefăcut şi revoluţionat cu totul faţa şi mersul lumei, cărei energii sau cărui agent natural se datoresc ele?

Care a fost forţa primordială care le-a pus în evidenţă? Este personalitate. Dacă nu exista un anume Tales căruia i-a venit ideea de a freca chilimbarul producînd ast-fel primii curenţi electrici nu am fi avut ppate astăzi electricitatea.

Un altul anume Denis Papin a fost acela care a pus în evidenţă puterea şi acţiunea aburului, observînd cum se sbuciumă oala cînd fierbe şi nu a lipsit atunci de cît să-i mai pue roate ca oala să poata fi mişcată din loc în loc.

Ast-fel vedem descoperindu-se apoi treptat-treptat maşinele cu ajutorul cărora putem parcurge într'un timp scurt distanţe şi întinderi enorme.

In domeniul religios vedem de asemenea ce influenţă predominantă a avut personalitatea.

Cînd zicem personalitate înţelegem ceva concret şi palpabil care este întruchipat în noi şi nu ceva metafizic. Din gloata numeroasă care era înfeodată unei morale ce nu se mai potrivea cu timpul în curs acum 2 mii de ani am văzut desprinzîndu-se un om de o energie nestrămutată: era Crist, la care atîta era de desvoltată ambiţia încît a voit ca să se înceapă a data de la dînsul. Şi ast-fel el a fost acela care a operat o schimbare radicală în morala predominantă de atunci şi care a dat naştere creştinismului.

Dacă trecem în domeniul istoric vedem pe Alexandru Macedonean, care cuprinde aproape toată lumea veche, iar la o epocă mai apropiată vedem pe un Napoleon care a pus stăpînire pe întreaga Europa. Acel om a fost în stare prin personalitatea sa să domină şi să hipnotizeze întreaga naţiune franceză. Şi nimic nu l'a împiedicat în mersul seu de cucerire de cît moartea.

Columb a descoperit America numai prin voinţa ce rezida în persoana sa şi prin tenacitatea cu care era înzestrat.

După ce analizează multe alte fapte din domeniul universal d. dr. Zosin vine la ţara noastră.

Dacă nu exista un Cuza, Cogălniceanu, Negri, etc. care s'au impus prin personalitatea lor sfărmînd iobăgia şi aducînd ţărănimea la o viaţă mai omenească, nu am fi ajuns în starea de astăzi. Şi o pot preciza chiar că fără aceşti oameni—eu care mă cobor din acea clasă—nu aşi fi vorbit azi înaintea D-stră.

Şi din întreaga expunere d. dr. Zosin aducînd în sprijin şi avînturile poetice, citind cîte-o bucată poetică din Eminescu Codreanu şi Goga, degajă tot mai mult vrednicia personală şi printr'o figură scoţînd tot mai în relief pe om ca agent de schimbare în mişcarea socială, îl face implicit să se împotrivească fatalităţii şi să zică cu o trufie destul de îndreptăţită „nu-i omul sub cîrma vremilor, ci vremile sub cîrma omului".

Şi în unanime aplauze, după o oră şi jumătate aproape, se inchei această conferinţă plină de farmec, de înalţare şi de adevăr.

O asistentă

„Opinia" în Provincie

Din Fălciu.—Consiliul judeţului Fălciu a fost convocat în sesiune extraordinară pentru ziua de 11 Februarie a. c. spre a vota budgetul Drumurilor şi a face cîte-va rectificări în budgetul ordinar al judeţului.

Ca orice convocare a consiliului n'ar fi atras nici aceasta atenţia asupra lui, dacă nu i s'ar fi dat de unii importanţă politică în localitate.

Se ştie că cu venirea conservatorilor la putere situaţia la Fălciu în urma refusului d-lui T. Cerchez, sa dat dat D-lui Pavel Mikiu, prin stăruinţa d-lui Bădăreu

Pavel Mikiu, om nepregătit pentru aşa înaltă misiune a făcut o mulţime de greşeli, ceea ce l'a silit să demisioneze. Atunci prin insistenţa şefului a luat situaţia d-l Th. Cerkez, dar n'a putut-o duce din cauza uneltirilor lui Mikiu, Pivniceriu şi demisionînd a transmis prefectura d-lui Adam Mitache, mare proprietar în judeţ şi om cu multă greutate electorală.

Pretorienii, nu au fost mulţămiţi cu această soluţie şi s'au presentat şefului în semn de protestare, şeful le-a dat respuns că prea tîrziu s'a trezit şi că nu poate da conducerea judeţului pe mîna imberbilor. Ei însă nu s'au lăsat de planul lor de a lovi în prefect, căci prestigiul familionului să duce, şi credeau că a sosit momentul cu ocasia convocărei consiliului judeţan, punîndu-şi în minte de a lucra printre consilieri să nu se întrunească. Incă din zorii zilei întreg familionul Pavel Mikiu—Pivniceriu, s'a făcut apariţia pe străzile Huşului şi umblau val vîrtej spre a le reuşi planul infernal. A întrebuinţat toate mijloacele de conrupere, a fost pe la toţi consilierii, au destupat stiele de şampanie, numai şi numai spre a face pe consilieri să nu se presinte, Pare că'ţi era milă de Pavel Mikiu, cu căciula ciobănească, cum umbla în toată părţile să salveze prestigiul familionului atît de crud lovit şi aceasta datorită purtărei lui, şi nerecunoştinţei faţă cu acei cari l'au ridicat.

Consilierii nu s'a intimidat şi s'au întrunit. Onoare lor şi mai mare onoare, căci ei au uşurat şi posiţia şefului, şi au adus la adevărata valoare familiarul care a profitat de faptul că sînt grupaţi vre-o cîţi-va alegători la colegiul I, şi cereau toate demnităţile pentru ei. Acuma se vede prestigiul de care se bucură între concetăţenii lor şi greutatea lor politică.

Din 16 consilieri judeţeni s'au presentat 12 aşa că numai acei ce fac parte din familie au lipsit şi anume d-nii Iancu Pivniceru, En. Iamandi, şi I. V. Radu, Mihai Marta fiind bolnav.

Şedinţa s'a ţinut şi s'au votat toate chestiunele puse la ordinea zilei.

Atitudinea politică a familiei a desvălit intenţia lor ca nimene să nu mai poată ocupa vre-o demnitate cînd partidul conservator va fi la putere de cît membri ai familiei şi pentru a-şi ajunge scopul inlăturau ori ce element de valoare străin. Li s'a înfundat însă şi ziua de 11 Fevruar va fi scrisă cu litere de aur în cartea politică a judeţului Fălciu, că s'a dat lovitura politicei de familie; iar consilierii cari nu s'a pretat fac cinste alegătorilor Fălcieni, care i au trimes în consiliu spre a se ocupa de interesele judeţului nu a face jocul unei familii.

Această lovitură va fi de exemplu ca pe viitor porţile partidului să fie deschise tuturor celor ce doresc a intra şi fie-care după merite să se resplătească. Meritul cel mare devine Prefectului de Fălciu, Dl Adam Mitache, care cu autoritatea morală, a dat lovitura de graţie a familionului locma.

Informaţii

D. N. Pogonat a fost ales ieri director al Casei de Scont şi Imprumut, în locul rămas vacant prin alegerea d-lui V. I. Radu ca president al primei case de economii.

Din Viena soseşte ştirea că conferinţa vamală se va întruni zilele acestea spre a se pronunţa asupra convenţiunei comerciale cu România.

În primul loc se va discuta asupra unei convenţiuni veterinare cu România — care are toate şansele de-a fi acceptată.

La operaţiunile de recrutare în armată au fost numiţi delegaţi: d. G. Grigoriu, din partea consiliului judeţean şi părintele Vasiliu din partea consiliului comunal.

Locotenentul N. Dubert, din regimentul XIII Stefan cel mare, a fost numit, pe ziua de 16 c. în funcţiunea de ajutor al comandantului depozitului de recrutare din Iaşi, în looul d-lui Sotir Stamboală, care a fost trecut în serviciul frontului.

Grozăviile din Odesa.—Gazeta moldovenească „Basarabia", publică următoarele:

„General-gubernatorul a tipărit spre ştiinţa tuturora că din protocoalele poliţieneşti se vede că sar la locuitorii paşnici cu beţe de cauciuc partaşii din „soiuzul adevaraţilor ruşi". Asta se dovedeşte şi de hîrtiile ce se găsesc la ei. Avînd în vedere aceasta, general-gubernatorul a poroncit poliţiei, ca să-i aresteze pe toţi aceia pe cari i-or prinde cu cauciucuri, tot una, au sărit ei la cine-va, sau nu.

General-gubernatorul arată ocîrmuirei „soiuzului" la purtarea proastă şi răutăcioasă a unor din partaşii „soiuzului" cari prin aceasta fac tulburare între locuitorii şi măscăresc „soiuzul". Prin urmare general-gubernatorul spune dinainte, că dacă vor mai fi năpădiri din partea „soiuzului" apoi el are să ia măsuri „împotriva soiuzului întreg".

„Asta de pe urmă de mult de-acu se cuvinea, fiind-că cine nu ştie, că anume „soiuznicii" fac toate şotiile, cari aşa s'au îndesit acu în Odessa. Ne mirăm numai, cum de gubernatorul Odesei a inştiinţat despre asta aşa tîrziu, cînd se putea s-o ştie aceasta şi vr-o cîteva luni înapoi.

Insă telegrama gazetei „Kievski-Golos" de la 7 Februarie ne lămureşte treaba. Până la 7 Februarie general-gubernatorul Odesei nu primea nici o poroncă de la premierministru, cum el să se poarte cu „soiuznicii" şi, neprimind trebuincioasa poroncă, el îi lăsa pe soiuznici să facă ce vor vra ei din capul lor. Iar după alegerile din Odesa cari au dovedit că orăşenii de fel nu se învoesc cu politica de azi a miniştrilor-spînzurători, s'a lămurit că nici „soiuzul adevaraţilor ruşi" nu-i în stare să-i sparie pe Odesiţii şi să-i facă plecăcioşi biurocraţilor. Iată de ce la 7 Februarie general-gubernatorul Odesei a primit o poroncă ca el să iee mai aspre măsuri asupra soiuzului care numai resvrăteşte mulţimea şi-o face să-şi apere drepturile sale mai cu mare infocare. Iată de ce şi general-gubernatorul i-a propus „soiuzului" să se poarte mai bine, altmintrelea va cădea în nemila lui".

Primim la redactie „Studii filosofice" de d. C. Rădulescu-Motru.

Broşura cuprinde: I. Valoarea Ştiinţei; II. Organizarea raţională a Universităţilor şi III Psihologia Industriaşului (Bucureşti, Socecu, preţul 50 bani.)

S'a vorbit la timp despre dispariţia unui copil dat în îngrijirea femei Angelina Proca din str. Ţicăul de sus, 24.

Acum, în urma cercetărelor poliţiei, s'a constatat că copilul a fost aruncat în leagănul de la institutul Cregorian de sus zisa femee în unire cu mama copilului, numită Manda Donosi.

Parchetul de Romanaţi cere urmărirea şi prinderea lui Ivan Cocef supus bulgar care urmînd a fi expulzat a dispărut de sub supravegherea poliţiei.

Militare.—In zilele de 13. 14, 15 şi 16 Februarie d, Colonel Boteanu comandantul brigăzei 14 de infanterie va face inspecţia primei perioade de instrucţie a recruţilor din reg. 13 Ştefan cel mare.

D-l L-t, col. N. Cernătescu de la reg. 13 plecînd la Folticeni pentru a lua parte în comisia de recrutare, locul de ajutor de şef de corp pe tot timpul absenţei sale va fi ţinut de dl maior Vrabie.

*

Toţi ofiţerii de rezervă aflători în jandarmeria rurală vor fi scoşi şi înlocuiţi prin ofiţerii de activitate. Aceşti din urmă vor fi însă obligaţi a demisiona din armata activă şi continuând serviciul în jandarmerie îşi vor menţine acolo toate drepturile căştigate.

Astă noapte a încetat din viaţă D-na Natalia Clement din str. S-tu Neculai in vrăstă de 45 ani. Defuncta a fost multă vreme profesoară la şcoalele statului.

Aseară un început de incendiu s'a declarat la farmacia Konya. Intervenind la timp pompierii focul a fost localizat.

Poliţia de siguranţă a arestet astă noapte pe individul Retco Batetnico găsit in crîşma lui Moişe Grinberg de la Podul lui Iancu, fără acte.

Individul Mihai Peneş a fost inaintat siguranţei ca autor al unui furt comis in dauna casei sf-tului Spiridon.

Poliţia a arestat pe individul I. Bogdan zis şi Gheorghiu, care s'a introdus eri in casa No. 33 din strada de sus cerînd bani de la locatarul acelei case.

Ultime informaţii

Pentru astă-zi, Marţi, orele 8 seara, o parte a membrilor clubului liberal se vor întruni a casă la dl. Ath. Gheorghiu.

Invitaţiunile pentru această întrunire sunt semnate de dl. Petre Fîntânariu.

*

Toţi membrii clubului liberal local vor fi convocaţi pentru Joi la clubul local spre a procede la alegerea noului comitet executiv.

Potrivit nouelor statute, comitetul trebue să se compună din 36 persoane. Cei 7 membrii ai clubului local, cari fac parte din comitetul executiv central, fac parte de drept şi din comitetul local

Aceştia sunt d-nii: P. Poni, Gr. Buicliu, C. Climescu, C. Stere, N. Gane, T. Stelian şi dr. Botez.

—

In ziua de 1 Mart, I. P. S. S. Mitropolitul Partenie va începe inspecţiunile mănăstirilor din eparchia sa.

—

In curînd se vor începe lucrările pentru constituirea unui paraclis pe lângă şcoala Normală Vasile Lupu din localitate.

—

O intrunire.—De cît va timp meseriaşii sunt în agitaţie. Ei cer cu inzistenţă modificarea legei meseriilor.

D-l G. D. Şerban, deputat de Iaşi şi preşedintele Camerei de Comerţi a convocat aseară, în localul Camerei, toate comitetele corporaţiunilor de meseriaşi din localitate, pentru a desbate, asupra modificărilor ce trebuesc introduse în această lege.

D. Şerban a propus meseriaşilor ca actualele corporaţiuni, cum sunt constituite, să se transforme într'o singură organizaţie de meseriaşi, după modul de organizare al Camerilor de Comerciu.

S'au mai ivit păreri, din partea meseriaşilor prezenţi, că corporaţiile actuale să se menţină, însă să se introducă, modificările votate de congresul meseriaşilor din întreaga ţară, ţinut la Bucureşti, în zilele de 7 şi 8 Noembrie 1904.

D-l Şerban, a declarat meseriaşilor că se pune la dispoziţia lor, pentru ca legea meseriilor să se modifice, după doleanţele meseriaşilor şi are încredere în Parlamentul conservator că va vota reformele ce necesitează această lege.

Continuarea discuţiei s'a amînat pentru Luni 19 Februarie c. cînd se va convoca din nou conducătorii meseriaşilor în localul Camerei de Comerţ căzînd de comun acord cu preşedintele acestei Camerei în această chestiune.

După înţelegerea aceasta, legea meseriilor va fi modificată chiar în seziunea aceasta; iar spiritele agitate se vor linişti.

—

Secţia de jandarmi din Băiceni raportează că eri noapte s'au luat 10 cai arendaşului moşiei I. Petrescu.

Hoţii sunt tot acei care au luat cei 12 cai arendaşului moşiei Damachi, au fost recunoscuţi după urmele lasate.—Caii furaţi au fost trecuţi în Rusia.

—

Pe drumul care duce spre comuna Zagavia a fost găsit cadavrul unui necunoscut. După îmbrăcăminte el pare a fi fost un cerşitor. S'a autorizat înmormîntarea lui de oare ce nu s'au găsit urme de moarte silită.

—

S'a îngăduit şederea în ţară soldatului Rus dezertor Alexe Chelcov care a fost găsit lăgă pădurea Oprişeni. Despre cazul acestui soldat s'a vorbit la timp.

—

Un arestat, adus aseară la ora 9 în vagonul de arestanţi, a încercat să fugă de sub santinelă, imediat ce arestanţii au fost scoboriţi din vagon.

Deşi pus în fiiare, arestantul în chestiune a reuşit, graţie unui mijloc care urmează să-l dovedească ancheta deschisă de cei în drept, să desfacă fearele şi astfel odată aflat pe peronul gărei, a aruncat fiarele şi a încercat să fugă spre depou.

Nu făcuse însă de cît ciţi-va paşi şi un lăcătuş, care observase imediat lucrul l'a isbit cu o lanternă în cap. Arestantul a căzut jos şi astfel a putut fi prins de soldaţi.

Odată prins el a fost condus sub o escortă deosebită şi puternică la penetenciar, unde s'a început imediat ancheta de către direcţiunea penetenciarului.

—

Consulul Austro-ungar din localitate d-l Felix, cavaler de Grzybowski a fost avansat la gradul de consul general, rămânând tot la Iaşi.

—

Prin legaţia Austro-Ungariei din Bucureşti s'au primit astăzi medaliile jubilare române pentru tot personalul consulatului Austro-Ungar din localitate.

—

Dl. Carol Zorn, secretarul consulatul german din localitate, a fost însărcinat cu girarea afacerilor pe tot timpul absenţei d-lui Esckke, consul titular şi care a plecat la Berlin.

—

S'a stins epidemia de anghină difterică din comunele Petroşica şi Zagavia.

—

Spre respuns la telegramele de felicitare ce s'au adresat I. P. S. S. Mitropolitul, cu ocazia onomasticei sale, de la 7 Februarie, economul Protoereu Stamate, directorul Mitropoliei, însărcinat de Inaltul Prelat, a trimis preoţilor din Iaşi următoarea scrisoare:

Prea Cucernici Părinţi

Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit primind cu mulţămire sufletească văditele semne de iubire şi devotament ce l-aţi aratat cu ocaziunea Onomasticei Sale— 7 Fobruarie curent,—a binevoit să însărcineze pe subscrisul de a vă transmite mulţumiri şi bine cuvîntări din partea Inalt Prea Sfinţiei Sale.

Protoiereu, *Econ. Stamate.*

—

Piesa *Manasse*, apreciată în mod elogios de Majestăţile Lor Regele şi Regina, gustată de cunoscători în ale literilor ca d-nii P. Carp, Take Ionescu, Titu Maiorescu, Delavrancea, Mihail Dragomirescu, Const. Gherea, etc., recunoscută ca fiind lipsită de or-ce tendinţă antiromînească, —din contra, se încheie prin triumful tendinţei unei aproprieri între cele două lumi prin iubirea Leliei şi moartea reprezentantului lumei exclusiviste şi şoviniste—această piesă, care a ţinut afişul teatrului Naţional din Capitală luni întregi, a fost găsită antiromînească de nişte imberbi, pretinşi studenţi, gata orcînd la scandal şi contînd mai cu samă pe impunitate din cauza indolenţei celor în drept atunci cînd ast-fel de fapte s'au mai petrecut în trecut.

Mulţumită acestor monopolizatori ai naţionalismului, care au ocupat, fără bilete, lojile de sus, din stînga şi din dreapta, spectacolul de aseară a fost obiectul unui enorm scandal, fluerături şi insulte la fiecare scoborîre şi ridicare de cortină, teatrul naţional transformat în local unde studenţii se acuzau reciproc de furturi şi fapte necorecte.

Publicul, între care mulţi oameni politici, profesori universitari, militari, au aplaudat în schimb cu frenezie, piesa, actorii şi autorul şi s'a întrebat, cu drept cuvînt, cum de se tolerează ast-fel de lucruri.

Este drept însă, că poliţia şi jăndarmii erau postaţi la spatele tulburătorilor —probabil pentru a-i asigura în contra vre-unei coliziuni cu publicul indignat.

Intîmplările de la teatru au avut epilogul lor la berăria Bragadiru şi astă-zi dimineaţă, la universitate.

Autorul piesei *Manasse* şi doamna Ronetti-Roman, plecând de la teatru, s'au oprit la bereria Bragadiru.

In tot timpul cît a stat acolo, d. Roman, a fost fluerat şi injurat.

De ce aceste fluerături la adresa unui om, care venise să iee o bere—nu ştim.

La Universitate s'a jucat ultimul act al comediei de ieri: mai mulţi studenţi s'au pălmuit.

—

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 13 Februarie

Camera

Bucureşti.—Sedinţa se deschide la ora 2 jum., presidează d. Triandafil, prezenţi aproape toţi miniştrii.

D. Disescu ia cel întăi cuvîntul şi face declaraţiunea:

In urma atacurilor ce mi s'au adus la întrunirea liberală de Duminică, am scris d-lui Haret o scrisoare prin care l'am întrebat dacă d-lui se asociază la înjurăturile josnice ce mi s'au adus şi l'am făcut respunzător de acele atacuri. D. Haret mi-a respuns print'o scrisoare plină de elogii, prin care îmi doreşte ca să păstrez mereu seninătatea cugetării pe care D-sa, din cauza luptelor politice de mult a pierdut-o.

Ia apoi cuvîntul în continuare d-l Jean Th. Florescu care ocupându-se de chestia numirilor aşa cum fusese prevăzute în proectul iniţial spune că nimenea în ţara aceasta n'ar putea face numiri de persoane mai de valoare şi mai în afară de consideraţiuni politice ca dl. Disescu, care a dovedit pururea că nu voeşte căpătuire de partizani, ci binele şi progresul instituţiunilor de care se ocupă şi apoi oratorul aduce mari elogii personalităţii ministrului, profesor eminent, avocat distins şi strălucit jurisconsult apreciat şi de streinatate.

Oratorul continuă.

După d-sa vor lua astăzi cuvântul d-nii Saba Stefănescu şi P. P. Carp. Dl. Take Ionescu va respunde d-lui Carp.

Pe lângă ceil'alţi oratori înscrişi vor mai lua cuvântul d-nii dr. Toma Ionescu şi Paul Negulescu.

Ultimul va vorbi raportorul d. Al. A. Bădăreu şi asta probabil pe Vineri sau Sămbătă.

Senatul

Bucureşti. — Se repetă votul rămas nul asupra indigenatului d-lui Otto Hahn. Votul fiind iar nul, cererea se va relua în sesiunea viitoare.

Senatul descomplectîndu-se, şedinţa s'a ridicat.

Legea instrucţiei

Bucureşti. — In urma declaraţiunei făcute de d. Cantacuzino că o cooperare cu d. Carp este exclusă, d. Carp s'a înscris intre oratorii, cari, la Cameră, vor lua cuvîntul contra proiectului universitar.

D. Carp va fi foarte vehement.

„O surpriză"

Bucureşti — Prietinii d-lui N. Filipescu au anunţat ieri că în cursul septămînei se va întîmpla o mare surpriză politică.

Nu se ştie în ce anume va consta acea surpriză, dar un incident à la Făurei nu este, în tot cazul, exclus.

Oratori înscrişi

Bucureşti.—La proiectul privitor la modificarea legei universitare s'au înscris domnii: P. P. Carp, I. Tanoviceanu, Savva Ştefănescu, I. I. Brăteanu şi dr. Atanasescu.

«Societatea Damelor din Bărlad»

Bucureşti.—Astă-zi s'a repetat pentru a treia oră votul ramas nul asupra proiectului pentru recunoaşterea ca persoană morală şi juridică a societăţei „damelor din Bărlad".

D. Th. Iamandi, deputat de Tutova, părăsind camera, proectul a fost votat cu mare majoritate.

Incercare de grevă

Bucureşti.—*Profesorii (junimişti şi colectivişi) semnatari ai memoriului universitar relativ la la reforma inv. superior, se întrunesc astă-zi din nou.*

In această intrunire se va propune o nouă lovitură: ca semnatarii memoriului să suspende cursurile, în caz daca proiectul va fi votat.

Starea sămănăturilor

Bucureşti.—La ministerul de interne a sosit rapoarte din toată ţara, care arată că starea sămănăturilor este excelentă. Numai viile, din causa marilor geruri, au suferit puţin şi aceasta fiind-că viticultorii noştri nemai fiind deprinşi cu geruri atât de mari n'au îngropat viile cât trebue.

Frica de inundaţii nu există, fiind că cantitatea de zapadă căzută, nu e atât de mare.

O relevaţie importantă

Bucureşti.—*In partea finală a discursului său de la Cameră privitoare la reorganizarea învăţămîntului superior, d. I. Th. Florescu a făcut o sensaţională relevaţie: cu prilejul intocmirei de către fostul ministru Vlădescu a unui proiect universitar, luînd şi avisul facultăţei de ştiinţi, căreia i aparţine şi d. Sp. Haret, în părerea sa scri să, afirmă* că nu este nevoe să se consulte consiliul permanent, când ie vorba de întocmirea unui proiectuniversitar.

Camera a aplaudat această relevare, întru cît, la întrunirea liberală de Duminică, d. Haret susţinuse tocmai contrarul.

Crimă ziua mare

Tg.-Neamţ.—Eri la orele 4 d. a., s'a comis o crimă, care a emoţionat tîrgusorul.

Mai mulţi hoţi invadînd în prăvălia lui Aba Herşcovici şi negăsind de cît pe soţia acestuia, au legat-o şi au ucis-o.

După ce au jefuit prăvălia, hoţii au dispărut.

Scandal la un liceu

Focşani—La liceul de aci s'a întîmplat un fapt care a provocat greva elevilor şi o anchetă din partea ministerului instrucţiunei publice.

Directorul liceului *Unirea*, d, Crainic, găsind că un elev din clasa VIII era tuns cu maşina No, 3 şi nu cu maşina No. 1, a aplicat acelui elev, care se numeşte Lazăr, o palmă, în presenţa tuturor celorlalţi elevi ai clasei VIII.

In afară de aceasta, elevul a fost eliminat din liceu pe timp de 24 zile.

Toţi elevii clasei a VIII au declarat greva.

Situaţia politică

St. Petersburg.—Noii aleşi în Dumă au început să sosească. Duma se va deschide în ziua de 20 Februarie st. v. Discursul de deschidere nu va fi ţinut decît de Ţar.

Ministrul curţei tratează cu şefii opoziţiei pentru ca aceştia să primească a întra în minister. In acest caz Stolipin va demisiona şi preşedinţia consiliului va fi încredinţate prinţului Swiatopolsk-Mirsky.

Se crede că pe ziua deschiderei Dumei se va acorda o amnistie parţială în care vor fi cuprinşi şi deputaţii semnatari ai manifestului de la Wiborg.

Rezultatul definitiv al alegerilor este următorul: din 462 deputaţi aleşi sunt: 89 monarhişti, 43 moderaţi şi 285 aparţinînd stîngei democratice.

Omorît de automobil

Viena.—Un nenorocit accident de automobil s'a întîmplat astăzi aci.

Wilhelm Decker inspectorul căilor ferate a fost ucis în urma acestui accident.

Grevă

Triest.—O grevă a lucrătorilor de la căile ferate a isbucnit aici. La această grevă asociindu-se şi muncitorii din port ori ce activitate este suspendată.

Un glas strein

Buda-Pesta.—Ziarul *Pester-Loiyd* publică un articol în care se ocupă de situaţia politică generală a actualului guvern român şi de vacanţa ministerială în urma morţii generalului Lahovary.

Din cauza elementelor importante care compun actualul cabinet, zice *Pester-Loiyd* el s'ar putea denumi cabinetul Cantacuzino-Ionescu. Nu va fi vorba de numirea unui singur ministru, ci de doi, căci complectarea va privi ministerul de externe şi pe acel al lucrărilor publice, deţinut actualminte de d. Ionel Grădişteanu.

In caz când d. I. Lahovary va primi să treacă la ministerul de externe, atunci Grecii nu au de aşteptat nici o schimbare în atitudinea guvernului român, căci părerile d-lui I. Lahovary în această chestiune sunt destul de cunoscute, căci le-a expus într'o broşură semnata „*Verax*".

Ziarul se ocupă apoi de personalitatea d-lui Take Ionescu şi spune că de şi numai în vrâstă de 47 de ani; el este sufletul actualului guvern, e cel mai mare orator al ţării româneşti şi extraordinar de destoinic. D-nii Take Ionescu şi I. Lahovary ţin foarte mult ca legăturile cu Austro-Ungaria să fie din cele mai prietenoase şi ca tratatul comercial să fie încheiat cât mai curând posibil.

Naufragiu

Berlin.—Vaporul «Timara" care face cursa pe marea Nordului, a naufragiat din cauza viscolului care a bîntuit.

Au pierit vr'o două zeci de persoane.

Vaporul este considerat ca pierdut.

Ciocnire de Trenuri

Pilsen.—Trenul No. 1116 care pleacă din Buchs la ora 12 s'a ciocnit la orele 3 şi 30 cu un tren de marfă în momentul întrărei in staţia Presburg.

Cîte-va persoane au fost omorîte.

Incendii

Baku.—La minele petrolifere de aci au izbucnit mari incendii.

Pagubele sunt enorme şi localizarea incendiului cu neputinţă.

Mii de lucrători au rămas fără de lucru.

Sunt şi victime omeneşti.

O deraiare

New-York.—Un pod s'a prăbuşit în momentul în care trecea trenul expres New-York-Filadelfia.

Trei vagoane de dormit au căzut în apă.

Sunt numeroase victime între care directorul poştei din Chicago şi doi directori de teatru.

Ministerul Agriculturei, Industriei, Comerţului şi Domeniilor

Direcţiunea serviciului central de măsuri şi greutăţi

PUBLICAŢIUNE

Privitoare la Fabricanţii, Importătorii, Vânzătorii de măsuri de capacitate pentru lichide (de sticlă, de olărie sau de metal), procum şi la Debitanţii de băuturi spirtoase.

Pe baza art. 13, 17 şi 18 din Legea pentru aplicarea Sistemului Metric de Măsuri şi Greutăţi, şi art. 20, 21, 47—49, 53, 64, 79, 94—102, 285, 287, 305 şi 306 din Regulamentul respectiv, se aduce la cunoştinţă următoarele:

1. *Pentru Fabricanţi, importatori şi Vânzători*

Este cu desăvârşire interzis de a fabrica, importa sau pune în vânzare măsuri de capacitate pentru lichide, fără o prealabilă autorizaţiune a Serviciului Central de Măsuri şi Greutăţi. Prin măsuri de lichide înţelegându-se orice vas care poartă pe dânsul o trăsătură, care ar lăsa să se înţeleagă că determină o anumită capacitate, fie că aceasta este sau nu înscrisă pe vas.

Fabricanţii, ca şi importatorii de asemenea măsuri, sunt datori a prezenta la verificarea primitivă, toate măsurile fabricate sau importate, plătind taxele cuvenite.

Pentru fabricele de sticlărie, cari n'au ataşate la dânsele câte un verificator de măsuri şi greutăţi, Serviciul Central va acorda, în anumite condiţiuni, permisiunea ca ele să fie reprezentate prin agenţii lor din diferitele oraşe. Pentru aceasta, fabricanţii de acest fel de măsuri vor trebui să poseadă pe lângă autorizaţiunea de a fabrica, şi o autorizaţiune specială de a transmite reprezentanţilor, marfa lor. Reprezentanţii diferitelor fabrici de sticlărie cari doresc a-şi lua sarcina de a servi ca intermediari ai fabricei. pentru a aduce la verificarea primitivă măsurile, precum şi de a plăti taxele cuvenite, nu pot îndeplini aceasta, mai înainte de a avea o autorizaţiune specială a Serviciului Central de Măsuri şi Greutăţi.

Vânzătorii deja autorizaţi pentru măsurile de sticlă, vor continua a vinde asemenea măsuri, pe cari şi le vor procura, *verificate primitiv,* dela fabrici sau dela reprezentanţii autorizaţi ai acestora.

2. *Pentru Debitanţii de băuturi spirtoase*

Afară de vânzarea băuturilor spirtoase, în vase închise, butelii, etc. (a se vedea Publicaţiunea No. 21/907 din „Monitorul Oficial" No. 223), vinderea cu amănuntul a băuturilor spirtoase, nu se poate face de cât cu măsuri legale şi verificate. Vasul, cu care se prezintă cumpărătorului cantitatea cerută, trebuie în totdeauna să fie o măsură legală; prin aceasta se înţelege sau măsuri cilindrice speciale de metal, sau orice alt vas (sticlă, olărie, metal) care posedă marca de verificare, o trăsătură limitând capacitatea, precum şi indicaţiunea acesteia. Ori şi ce vas, purtând linia de demarcaţiune, fără a poseda indicaţiunea capacităţii sau invers, va fi considerat ca o măsură falşă.

Când conţinutul este consumat chiar în prăvălia vânzătorului, atunci i se poate da cumpărătorului, pe lângă măsura legală şi verificată indicând cantitatea de lichid cumparată şi unul sau mai multe pahare, cari nu vor fi considerate ca măsuri.

Ori de cîte ori cumpărătorul cere o cantitate de lichid mai mare ca 5 centilitri, aceasta i se va servi într'o măsură sau într'un vas (pahar, sticluţă etc.) legal şi verificat.

Debitanţii de băuturi spirtoase sunt ţinuţi a avea în vederea tuturor, toate vasele ce întrebuinţează pentru servirea băuturilor.

Contravenienţii dispoziţiunilor din prezenta publicaţiune se fac pasibili de pedepsele dictate de Lege.

Aceste dispoziţiuni privesc: debitele de băuturi spirtoase; ospătăriile; berăriile; cofetăriile; cluburile; cafenelele şi băcăniile (în cari se consumă băuturi spirtoase); magazinele zise de aperitive, bodega şi ori ce alte localuri în care se debitează băuturi spirtoase.

No. 2384.

Bucureşti, 25 Ianuarie (7 Febr.) 4907.

UN STUDENT se oferă ca meditator într'o familie, în schimbul pensiunei.

Adresaţi-vă la ziar sub „Albert".

OCAZIUNE

Din cauză de plecare din ţară, se vînd eften diferite mobile şi obiecte casnice, precum un etac, salon, piano, etc., etc. A se adresa la d-na Netty L. Unter, str. Pomir 7.

Jeune savant de Budapest sa chant à fond le hongrois, l'allemand, le français, l'hébreu et parfaitement l'italien, l'anglais, le latin et le grec, ainsi qu'un peu de roumain, cherche situation journal.

Donnerai aussi lecons.

S'adresser à l'administration, sous les initiales S. F.

SE CAUTĂ un practicant la biuroul Leo Gheler, strada Albă No. 1.

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Medic al Societăţei Fraterna-Păcurari şi al Tramvayului electric

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

ractică: Vaccinări şi Revaccinări

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale* şi *classelĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelorĭ.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JAŞĬ : **Farmacie FRATII KONYA.**

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigilésa capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

n Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta"

L O I Z A

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE. VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25

Châssis de couche, depuis..... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré.... 1 30

Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 7 »

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rind în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV. —No. 72.—Joi 15 Februarie 1907

Lege nouă, moravuri vechi

Toată lumea partizani şi adversari ai reformei domnului Disescu, recunosc un lucru: învăţămîntul superior cere neaparat reorganizare complectă.

Punctul acesta de plecare e necesar pentru a putea pune în adevărata ei lumină campania ce se duce în contra ministrului Instrucţiunei publice. Căci odată acest lucru recunoscut, din două una: sau legea corespunde nevoilor noastre culturale, şi atunci e o datorie cetăţenească de a o înlesni să-şi urmeze drumul normal, sau legea e rea, şi în cazul acesta, fie-căruia îi incumbă sarcina de a arăta neajunsurile, şi de a contribui la desăvîrşirea ei.

Proectul d-lui Disescu a stîrnit în rîndurile opoziţiei o adevărată furtună. Legea aceasta—afirmă vajnicii potrivnici—nu poate trece sub nici un chip.

Pentru ce? Autonomia, prestigiul, prerogativele.,.. Nu cereţi mai mult, nimeni n'a încercat până acum o critică serioasă a operei de rformă.

Şi agitaţia s'a pornit întâiu în sinul universităţei chiar. Profesorii semnînd un memoriu, intervenind la primul ministru, solicitînd protecţia regală, făcînd presiuni asupra opiniei publice şi asupra corpurilor legiuitoare. Aceiaşi profesori revenind la alte sentimente, şovăind în atitudinea lor, neştiind precis ce vor în fond, în afară de capul colegului şi ministrului lor.

Apoi agitaţia adusă în domeniul pur politic (de unde şi luase naştere de la început), legea d-lui Disescu discutată la Dacia dinaintea lui nea Nae din Dealul Spirei, fruntaşii liberali luînd angajamente formale de a desfiinţa tot ce va face guvernul acesta vitrig şi infam.

Agitaţia a venit în fine în parlament, unde opoziţia a luat atitudinea vădit agresivă de a opri votarea legei, debutînd cu acea frumoasă introducere care a stîrnit rîsul camerei: cererea d-lui Ionel Brăteanu de a retrage legea, întru cît violează dispoziţiile (care nu axistă) ale unei alte legi în vigoare.

In fine acum se anunţă greva universitară, *ultima ratio*, mijlocul suprem, Din toate mijloacele întrebuinţate acesta e poate cel mai interesant: se va vorbi de sigur mai mult de abţinerea aceasta a profesorilor de la datoria lor, de cît de cursurile multora dintre dînşii.

In definitiv, de ce însă toate aceste?

Legea nu e bună! Se poate. La început s'a articulat o invinuire; s'a spus că sistemul numirilor făcute direct de ministru, ascunde scopuri politice. D-l Disescu a declarat că nu voeşte să i se bănuiască un singur moment intenţiile sale bune şi a cedat imediat, asupra acestui punct fără nici o ezitare.

Şi la aceasta nu s'a mai adăogat nimic, căci orice alt amănunt al proectului s'ar fi atins, ar fi amintit imediat cîte-o dorinţă veche manifestată printr'un memoriu uitat in cartoanele ministerului. Astfel fiind tot ce legea nouă dă, sînt lucruri cerute altădată, campania se inchee într'o formulă simplă: retragerea proectului.

Retragerea? De ce? Dacă legea realizează aspiraţii vechi, dacă autorul ei cedează ori-cărei pretenţii justificate sau cu aparenţe de justificare, dacă totul face să se vadă că e vorba aici de o operă de lumină şi de bine, atunci de ce atîta vrajbă? Nu e mai firesc, cînd intenţiile tale sunt curate, să dai o mînă de ajutor la o lucrare de folos? Şi cînd nu o faci, nu e justificat oricine să vadă în îndărătnicia ta, o vădită rea credinţă, sau patime uricioase, ori încă interese josnice?

Nici o îndoială că detractorii proiectutui sunt în această categorie, Fără a găsi nimic de zis împotriva legei, cel puţin nimic precis şi nimic serios, ei îşi strîng rîndurile nu pentru a lumina discuţia în parlament. dar pentru a aduce confuzia în spirite şi pentru a impedeca votarea legei cu orice preţ.

Membrii opoziţiei parlamentare cred că aceasta e datoria oricărei cinstite opoziţii care se respectă. Profesorii răzvrătiţi cred că atitudinea lor e menită să asigure *autonomia* şi prestigiul universităţei.

Să se mai zică de azi înainte că preocupările culturale şi intelectuale nu găsesc teren şi în parlament,—sau să îndrăznească cineva să spue că în universitate se face politică!

BUGETUL

Expunerea de motive care însoţeşte proectul de buget pe viitorul an financiar, constitue o frumoasă inovaţiune.

Sub forma obicinuită a expunerei, dl. Take Ionescu ne dă, de această dată, un adevărat program de guvernămînt.

Datorită recunoscutei sale competinţe, ministrul finanţelor a ştiut să proporţioneze cheltuelile cu situaţiunea reală a visteriei Statului.

Că acest buget, care a sporit simţitor cheltuelile ministerului de resboiu şi ale ministerului şcoalelor, va fi aspru criticat de adversari—aceasta este în afară de orice îndoială.

Colectiviştii ar fi voit să compună ei noul buget Dacă visteria statului ar fi încăput iarăşi pe mîinele vre-unui fost director de bancă, liberalii n'ar fi avut nimic de obiectat.

Bugetul a fost urcat.

Urcarea este pe deplin lămurită şi toată lumea va fi de acord că o ţară, care merge pe calea progresului, trebue să facă sacrificii pentru armală şi pentru şcoală—în primul rînd.

Liberalii nu vor recunoaşte nici lucrul acesta, căci a-l recunoaşte ar însemna a renunţa la lupta de-a veni la putere.

Partidul conservator, însă, nu va dezarma în faţa criticelor ce vor fi aduse bugetului.

El are datoria să împlinească nevoile ţărei, indiferent dacă, pentru aceasta, ar avea sau nu aprobarea adversarului.

VINOVAŢII

Domnul Ronetti Roman este un fruntaş al literaturei române.

Literatura nu este însă pâinea de toate zilele a d-lui Roman. Născut şi crescut la ţară, departe de viaţa banală şi uniformă a tîrgurilor mari, cu politica lor în tot-de-a-una aceiaşi, cu elevii cei mari şi cei mărunţei, cari se erijă în dictatori—domnul Ronetti Roman, cultivă pământul cu mare îndemânare, cultivă literele cu mare pasiune.

El a îmbogăţit literatura noastră cu două opere, care au făcut epocă: poemulR adu, care i-a atras o critică mult citată a d-lui P. P. Carp şi *Manasse*, care a stabilit o mare şi bine meritată reputaţiune autorului ei.

D. P. P. Carp, în ultima Cameră liberală, a cerut deputaţilor să dee voturile cererei de încetăţenire a d-lui Roman şi acelaşi lucru l'a făcut, în senat, sub conservatori, actualul ministru al şcoalelor.

Drama *Manasse* a mai însemnat şi o epocă în obiceiurile noastre teatrale: ea a ţinut afişul, în Bucureşti, 40 ori consecutiv şi pretutindeni în ţară a fost obiectul cordialei atenţiuni a publicului,

Acestea zise despre autor şi piesă, ne întrebăm de ce ambii—autorul şi piesa—au fost alaltăeri, la teatrul din Iaşi, obiectul unor fluerături şi huidueli?

Piesa nu este anti-românească. Dacă ar fi aşa acele fluerături trebuiau adresate nu autorului—ci mai înainte de toate—direcţiunei teatrului şi artiştilor.

Manasse s'a dat alaltăeri macar pentru a 15-a oară în Iaşi. Totde-a-una fără de nici un incident.

Atunci de ce aceste stridente fluerături? Şi, mai ales de ce s'au repetat ele şi afară de teatru, într'o bererie unde autorul venise să consume o bere?

E putred mărul—asta ie sigur. Astă-zi ceea ce se face, nu este nici naţionalism, nu este luptă culturală, ci este o boală nouă: boala de-a fluera, d'a se agita pe degeaba!

Că nu se iau măsuri—aceasta ie latura îngrijitoare a lucrului.

Şi îngrijitor mai ie un lucru: nu că studenţii, sau unii din ei, se dedau la excese, dar că între oamenii bătrîni sînt foarte puţini oameni energici.

Altmintreli—ceea ce s'a petrecut, în cîte-va rînduri, iarna aceasta la teatrul din Iaşi, nu s'ar fi întîmplat.

Aşa că alaltăeri, de fapt, n'a fost fluerat nici autorul unei piese, nici piesa, ci s'a fluerat ceva mai grav: indoleanţa celor ce nu sînt studenţi....

Scrisoarea d-lui Haret

Cele două feţe ale fruntaşilar colectivişti sunt, în adevăr, demne de o operetă.

Intre ceea ce gîndesc şi ceea ce spun la intrunirele lor publice, diferenţa este atît de mare, încît ai crede că sunt persoane interpuse cari vorbesc, în numele lor, la diferitele Dacii.

Domnul Spiru Haret, care a vorbit la ultima intrunire liberală, care a iscălit moţiunea, care face parte din profesarii universitari—protestatori—a avut accente violente, a avut şi expresiuni injurioase la adresa actualului ministru al şcoalelor.

Domnul Haret, care crede că a arendat pe toată viaţa portofoliul instrucţiunei publice—l'a redus, în ultimul seu discurs, pe d. Disescu, la un fel de minuscul nimic.

Atît doar dacă-l leagă pe d. Disescu de Universitate—a zis d. Haret, că, de trei ori pe septămînă, predă cursul seu la facultatea de drept.

Rugat de d. Disescu să se explice, d. Haret, printr'o călduroasă scrisoare, are elogii plate la adresa omului pe care l'a atacat cu atîta vehemenţă.

Mai mult Fostul ministru colectivist explică chiar, în chip precis, pricina violentei sale ieşiri, care-şi are căutarea în acea „că politica intunecă cugetul“.

Este dar evident, că în fie-care liberal fruntaş este o dublă personalitate: cea dreaptă şi cea veninoasă şi că aceasta de pe urmă este exclusiv consacrată intrunirelor publice.

E firesc să fie aşa.

Partidul liberal a intreprins agitaţiuni, care se manifestă sub formă de intruniri publice.

Ce este la baza acestor intruniri?

Nimic. Căci dacă ar fi de exploatat ceva, colectiviştii ar fi în elementul lor.

Dar cum nu este nimic, doar gustul de a lua puterea, oratorii se văd nevoiţi să recurgă la violenţă de limbaj şi la infamii.

In primul loc—colectiviştii se jeneazǎ ei însuşi de opera lor.

Aceasta este şi geneza scrisoarei d-lui Haret.

CATE-VA NOTE

Marţi seara s'a făcut iarăşi muzică uşoară la teatrul naţional din Iaşi: s'a fluerat. Erau un fel de fluerături cu rîdicata: s'a fluerat înainte de a se ridica cortina; s'a fluerat în timpul actului şi în antre-acte.

Nu fluerǎ toţi gardiştii vreme de un an în pacinicul tîrg al laşului, cît s'a fluerat în stagiunea curentă la noi. Aşa că teatrul ie mai dihai un vapor pe care marinarii fluerǎ cu sirenele.

Este, probabil, semnul erei noue!

*

Fluerantii—uite un substantiv nou—aveau aerul unor Suverani. La spatele lor erau postaţi jandarmi. Se fluera şi jandarmii stăteau, cum stau figuranţii pe scenă.

Curios, întrebai, după spectacol, pe unul din jandarmi, asupra misiunei sale.

— Se vede, îmi respunse el, că are de gînd să ne mute la mozică şi ne-a pus să învăţăm cum se fluerǎ!

*

Unul din fluerantii s'a dedat şi la un act de sacrificiu. Necăjit că o artistă i-a aruncat o privire despreţuitoare, fluerantul i-a aruncat şi el... 80 de bani pe scenă.

Iar omul de serviciu de pe scenă, care a culeş gologanii, umbla se întrebe cînd se va mai fluera la teatru?

Iată omul, care n'are să aştepte prea mult.

*

O maşină—şi nu doar una internală—a făcut mare bocluc. La Focşani, unde se învaţă istorie după celebrul tratat al d-lui Aguletti şi unde a stat leagănul Suveicăi, un elev s'a dus la frizer.

Nimic extra-ordinar pînă aci. Elevul s'a tuns cu maşina No. 2. Pentru acest fapt a fost pălmuit de director, care este aderent al maşinei No. 3. A fost şi eliminat din şcoală, pe timp de 24 zile.

In aceste 24 zile se vede că are să-i crească părul astfel, în cît are să pară că s'a tuns cu maşina directorială No. 3.

Atunci elevul nu va mai fi pălmuit.

Suntem în ajunul unor evenimente politice extra-ordinare.

Profesori de ai Universităţei din Bucureşti, cari vor, cu tot inadinsul să facă din proiectul asupra învăţămîntului universitar o chestiune politică, au ajuns la extrem cu agitaţiunele lor.

Neisbutind să lămurească, prin memoriu, doleanţele lor—unii profesori, cari, politicesţe, sunt înregimentaţi în cluburile liberal şi junimist—au hotărît să provoace greva şi să-şi suspende cursurile universitare.

Intru cît profesorii nu vor reveni la sentimente mai bune, Ţara va asista şi la acest dureros spectacol, care va fi opera profesorilor universitari.

OAMENI ŞI LUCRURI

Triumf şi infrîngere

După lungi, infinit de lungi discuţii şi parlamentări Ministrul instrucţiei publice din Franţa a repurtat o victorie... à la Pyrrhus.

Intîmplarea se cunoaşte. Actualul ministru, socialist prin credinţele politice, democrat prin naştere,—neputînd, probabil, realisa mari şi adinci reforme — în afară de unica şi marea chestiune a separaţiunei bisericei de stat — a vrut cel puţin să facă o inovaţie pe alt tărîm: şi a propus să decoreze pe Sarah Bernhardt geniala artistă dramatică a Franţei, cea mai energică propagandistă a limbei şi literaturei dramatice franceze în lumea întreagă.

Iată însă că consiliul Legiunei de onóre unde troneazǎ încă prejudecata şi tradiţia, alături de frica inoraţiilor cu aluri prea democratice a opus o rezistenţă absolut fără milă şi fără leac. Deciziunea ministrului remase ast-feliu literă moartă. Sarah Bernhard — cu toate protestările unanime ale criticilor şi literaţilor — remase fără cruce, — consiliul refuzînd cu desăvîrşire să semneze decretul de decorare.

Ministrul, îndărătnic, recurse la o mică viclenie, la un *truc* în stil mare. Numi pe Sarah Bernhandt profesoară la Conservator şi ast-feliu birui sau înşelă tradiţia care nu se opune la decorarea unei... profesoare, precum se opune la decorarea unei simple artiste dramatice, fie chiar cea mai genială interpretă a scriitorilor teatrali.

E probabil că artista, a cării întreagă şi singură mare ambiţie e închinată esclusiv scenei şi artei de a juca, de a crea roluri, nu e mulţumită de soluţia chestiunei,—de sfârşitul acestei homerice lupte în care însuşi reprezentantul statului fu învins de reprezentanţii prejudecăţii. Aceştea din urmă şi-au păstrat convingerea că arta dramatică e tot o expresie înferioară a spiritului omenesc, au rămas cu ciudata părere că dintre toate artele singură acea a scenei—fără de care totuşi nu poate exista literatura dramatică—nu merită a fi clasificată în rangul adevăratelor arte. E o nedreptate care sfidează veacul nostru şi ei îi se datoreşte acest mic triumf al ministrului alături de o mare înfrângere.

Rodion

In jurul noei legi a Invăţământului superior

II

Am văzut la ce tinde proiectul modificător al învăţămîntului superior.

Cînd dar, acest proiect, acopere atîtea lacune din învăţămîntul universitar şi cînd îndreaptă acest învăţămînt în direcţii atît de prielnice culturii neamului, nu e drept să ne întrebăm: De ce oare această mişcare pătimaşă şi pripită din partea corpului didactic universitar din Iaşi şi Bucureşti împotriva acestei reforme? Căci o mişcare pătimaşă şi pripită e aceea care se bazează pe interpretări intenţionat greşite, pe răstălmăciri de senzuri şi mai cu samă pe spiritul zuliar al unor ex-miniştri de instrucţie, care pe vremea lor n'au fost în stare să vadă şi să priceapă ce este învăţămîntul universitar şi ce-i trebue lui.

Şi dacă în cele din urmă corpul universitar ieşan, trezit din vîrtejul sbeguitor al unor patimi aţîţate cu mult interes de către unii, s'a convins că modificarea Legei Invăţămîntului Superior nu loveşte ci ridică acest învăţămînt şi nu ştirbeşte ci complectează facultăţile, — iar, în specie, Universităţei din Iaşi îi dă aceiaş desvoltare ca şi celei din Bucureşti, — e drept să vedem care e raţiunea de a fi a mişcării atît de opiniatre a corpului profesoral universitar din Bucureşti.

Motivele acestea sunt aşternute într'un memoriu ticluit cu un bogat aparat de sofistică, de către dl. decan E. Pangrati.

„Proiectul de lege asupra învăţămîntului superior,— zice memoriul pomenit,—are la bază două mari scăderi, *două defecte capitale*“.

a) „El a fost pregătit în grabă, fără ştirea şi fără consultarea Corpului profesoral universitar, din care causă cuprinde numeroase greşeli, lacune şi contraziceri“.

b) „Proectul a fost supus consiliului de miniştri, şi depus în parlament, fără a se consulta cel puţin acele organe legale, care după legile în vigoare, trebue neaparat consultate“.

In sfârşit se aduc alte învinuiri, „mai mărunte“, cu privire la numărul de catedre înfiinţate din nou la numirea profesorilor, la stricta regulamentare a activităţii universitare, la organizarea facultăţii de drept ş. a. Vom consacra un articol special analizei acestui memoriu. Aci ne mărginim a arata că în susţinerea invinuirelor de mai sus, Dl. Pangrati caută să sacrifice o foarte însemnată chestie de fond unei foarte neînsemnate chestii de formă.

Pentru alcătuirea unei asemenea legi, d-sa cere în chip imperios întrebuinţarea unui întreg sistem de forme pe cât de inutil: consultare de consilii neconstituite încă, ori al căror vot e numai consultativ, şi mai cu seamă cereri de lămuriri şi îndrumări chiar atunci când experienţa legiuitorului e destul de bogată, intenţia destul de măreaţă, competinţa şi vederile în materia respectivă destul de clare, profunde şi desevârşite. Dar pentru ce toate aceste pretenţii? Pentru că...—şi aci logica d-lui decan e cam poznaşă—... pentru că aşa a făcut şi d-l D. A. Sturza în 1866, răposatul Mărzescu şi cu d-l Poni în 1891, iar d-l Haret în 1898.

Pe lângă multe chestii pe care memoriul mai mult le încurcă de cât le descurcă,—într'un loc face o acuzare, care mai pe româneşte s'ar putea tălmăci aşa: E suficientă oare competenţa d-lui Disescu, pentru a organiza facultatea de drept fără ca d-sa să facă apel şi la luminele d-lor Haret şi Pangrati, profesori unul de mecanică şi altul de chimie?

—Nu-i aşa că pe lângă nota războinică memoriul mai e şi glumeţ pe unele locuri!

Şi ca aceste invinuiri sunt toate celelalte.

In mod inconştient, ticluitorul memoriului arată tactica plină de reclamă pe care un legiuitor liberal ar fi urmat-o în această chestiune, adică: După ce proectul este alcătuit se institue comisiuni peste comisiuni, consilii peste consilii, unele mai zadarnice de cît altele, ţimbale răsunătoare şi urale zgomotoase, vâlvă şi foc de artificii, iar după admiterea proectului de către secţiile camerei se alcătueşte şi se duce la Palat un raport gros de o şchioapă comprinzând nu constatări reale şi demne, ci laude de sine însuşi.

Cum vedem, prin faptul că d-l Dissescu, în alcătuirea proectului n'a urmat tactica liberală ci a avut in vedere numai reforma în sine atît de dorită şi de utilă,—prin acest fapt opera sa căştigă mult şi nu pierde nimic.—

Prin această reformă a învăţămîntului superior,—nebănuit lucru,—se deschid cărări noi pentru cultivarea vredniciei neamului, căci :prin aplicarea largă a ştiinţelor se vor deschide noi mijloace de producţie naţională iar prin crearea unui curs universitar comun, putem nădăjdui că şi la noi ca şi în alte părţi, Universitatea,—va fi un focar din care va radea întruna asupra naţiunei spiritul de reflecţiune şi de cercetare, de oare ce îndrumată ast-fel nu s'ar mai putea crede că că Universitatea ar rămănea ca pînă acum fără acţiune asupra păturilor populare. Şi atunci pornirea de a cerceta lucrurile în ele însile şi a le privi desăvîrşit şi din toate punctele de vedere, de a scruta împrejurările şi de a primi informaţiile cu rezervă şi discernămînt ar mîna spiritul public dincolo de studiul simţului comun şi al observaţiei superficiale.

Ajunşi în această stare culturală,—prin o bună organisare universitară,—am putea nădăjdui în cristalizarea unei sinteze superioare sănătoase a culturei româneşti,—iar eflorescenţa acestei culturi va putea dobîndi mai degrabă caracterul specific al naţiunei.

Bine pricepută şi bine aplicată,— iată pe ce cale ne duce opera plină de înţelepciune şi de patriotism a D-lui Dissescu.

Dar corpul didactic universitar în sarcina căruia cade o misiune aşa de măreaţă se va emancipa oare de patimi şi prejudiţii, pentru a putea fi la înălţimea lui ?

Vom mai vorbi, însă.

B.

Raportul D-lui Al. A. Bădăreu

— In chestiunea reformei d-lui Disescu —

Putem ilustra abuzurile numirilor prin majoritatea voturilor cu cazul profesorului universitar, care a încercat prin plebiscit studenţesc să constrîngă pe consiliul facultăţei să voteze trecerea sa de la o catedră la alta.

Universităţile noastre fiind instituţii de Stat, întreţinute aproape exclusiv din bugetul Statului, diplomele lor fiind diplome de Stat, nu este ertat Statului să stea cu mîinele încrucişate la abuzurile scandaloase, cari se fac cu numirile profesorilor universitarii, în mîinile cărora stă pentru o bună parte cultura şi direcţiunea ideilor şi sentimentelor societăţei.

Profesorul este factorul hotărîtor în o universitate. Ne dăm bine seamă că o simplă dispoziţie de lege nu poate lecui un rău, care e produsul unui complex de împrejurări hotărîte de starea noastră socială, dar totuşi şi legea mai ales dacă găseşte din cînd în cînd un om care s'o aplice, poate contribui la micşorarea răului.

Poate că în faţa falimentului sistemului concursului şi sistemului alegerei prin vot ar fi de încercat sistemul numirei directe de către ministru, care descoperindu-se mai mult cu aceste numiri, e natural să aibă o mai puternică conştiinţă de responsabilitate decît consiliile facultăţilor care'şi acoper responsabilitatea cu a tot puternicia votului.

Ministrul actual al Instrucţiunei a şi propus prin proiectul său numirea directă a viitorilor profesori titulari ai catedrelor din nou create în vederea cursurilor de doctorat. Propunerea d-lui ministru avea avantajul, după explicarea ce d-sa a dat-o în secţiuni, că putea atrage in universitate prin farmecul unor cursuri înalte, personalităţi de mîna întăia cărora valoarea şi situaţiunea lor nu le iartă nici să ceară o catedră, nici să'şi vadă valoarea lor cînfărită de persoane întrate în universitate, multe pe urma abuzurilor de cari am vorbit mai sus.

Propunerea d-lui ministru se mai legitimează şi prin aceea că profesorii pentru cursul de doctorat trebue să fie superiori şi prin titluri, şi prin cunoştinţi actualilor profesori de la cursurile de licenţă.

Cum au să examineze, profesorii fără nici un titlu, licenţiaţii sau absolvenţii şcoalelor de ingineri pe doctorii în drept, doctorii în litere şi ştiinţi, sau pe doctorii în matematici ?

In fine cursul de doctorat trebuind să înceapă la 1 Octombrie viitor numirea profesorilor este urgentă şi nu comportă prelungirea fatală lucrărei comisiunei de examen.

Find însă că s'a bănuit intenţiunea ministrului într-un mod care ar putea ştirbi prestigiul viitorilor profesori : Domnia-Sa a crezut de cuviinţă să renunţe la această dispoziţiune din proiect şi comitetul delegaţilor n'a putut de cît să urmeze cu regret pe d-l Ministru.

Am rămas astfel la sistemul recomandărei profesorilor de către facultăţile respective, dar cu controlul eficace a ministrului, care poate respinge recomandarea uneia sau chiar a amînduror facultăţilor şi ordona ţinerea concursului înaintea unui juriu, compus din câte doi delegaţi, aleşi de facultăţile respective dela cele două universităţi şi din un delegat reprezentant al Ministrului.

Proectul complectează reforma, luînd recomandarea dela Senatul universitar şi dînd-o în exclusiva competinţă a facultăţilor respective. Motivul e uşor de înţelas : în sistemul recomandărei de senat părerea majorităţei facultăţei facultăţei competinte era învinsă dese ori de voturile minorităţei din facultatea respectivă, sporită cu voturile senatorilor celorlalte facultăţi, a căror competinţă în materie este foarte minimă şi care tocmai din cauza lipsei de competinţă în apreciere, îşi luau dese ori libertatea să voteze pe considerente streine de valoarea candidaţilor. Această inovaţiune a fost cernută de majoritatea unor facultăţi şi de glasuri foarte autorizate din celelalte. In ceea ce priveşte agregaţii primii, pentru locurile din nou create, vor fi numiţi pe baza recomandărilor facultăţilor respective dela cele două universităţi, iar pe viitor prin concurs.

Deşi agregaţii nu există după proiectul de lege decît pe lîngă universitatea din Bucureşti, totuşi la numirea lor va participa şi universitatea din Iaşi, pentru a se păstra solidarizarea ambelor universităţi în mersul învăţămîntului superior şi pentru că profesorii agregaţi de la universitatea din Bucureşti pot să devie mîine profesori titulari la universitatea din Iaşi.

(Va urma).

O scrisoare a d-lui Haret către d. Dissescu

In urma întrunirei de Duminică dela Dacia, d. Dissescu citind în ziare cum că d. Haret ar fi declarat că expunerea de motive de la proectul d-lui Disescu ar fi copiată, d. Dissescu a adresat d-lui Haret o scrisoare cerîndu-i lămuriri.

Iată textul scrisorii pe care i-a trimis-o d. Haret ca răspuns, scrisoare de care vorbim în darea de seamă a şedinţei Camerei :

Domnule Ministru,

Vă rog să mă ertaţi că răspund cu oarecare întîrziere scrisorii dv. din 12 Februarie, care mi-a venit astăzi pe la 10 ore. Cauza e că eram la curs de unde nu am venit acasă decît la 12 ore. Cu privire la întrebarea ce-mi faceţi, mă grăbesc a vă da lămurirea că în vorbirea mea de alaltăeri nu am zis că expunerea dv. de motive ar fi copiată din Gobron.

Aceasta nu ar fi avut sens, deoarece Gobron nu este autorul de unei colecţii de legi şi regulamente. Ceiace am spus e că dispoziţiile fundamentale ale legei d-v. sînt luate aproape ad- litteram. Iată dovada :

Nu veţi contesta, cred, că una din principalele dispoziţii ale proectului d-v., acea parte care pe lîngă înmulţirea catedrelor, v'a şi determinat a-l prezinta, este înfiinţarea agregaţilor. Ei bine, comparaţi vă rog următoarele texte :

Proectul de lege al dv.	*Legea franceză*
Art. 66.—Agregaţii sînt membri ai facultăţei pe lîngă care sînt alipiţi. Ei iau rang îndată după profesori... Agregaţii înlocuesc pe profesorii absenţi, fac conferinţi complimentare la învăţămîntul predat do profesorii titulari şi colocviu pentru studenţii ce se înscriu şi plătesc asemenea conferinţe.	Ils (les agregés) sont membres de la faculté ou l'ecole à laquelle ils sont attachés. Ils prennent rang immediatement après les professeurs. Ils participent aux examens, remplacent les professeurs *momentanément* absents et font des conférences destinées à completer l'enseignement des professeurs titulaires... Ils peuvent être aussi chargés des cours complémentaires (Gobron, page 206 et 207 al. 709, 710, 711).

Dat fiind că art. 66 din proiect este un articol fundameutal din care o mare parte din proect decurge ca o consecinţă forţată. socotesc că această citaţie este deajuns.

E adevărat că în traducţie s'a omis cuvîntul „momentanément", dar cred că comisiunea aceasta este de natură mai mult de a agrava faptul, dat fiind mai ales nenorocita explicaţie pe care a crezut de cuviinţă s'o dea d. raportor asupra rostului nouilor agregaţi.

Cît pentru expunerea de motive ceea ce am spus despre ea a fost că afirmă lucruri inexacte—cum, spre exemplu, faptul că în Franţa va fi fost cîndva privat-docenţii cari s'ar fi desfinţat şi cu caracter practic, pe cînd proectul suprimă catedra de chimic technologică care avea o însemnătate capitală în acestă chestie şi că nu face absolut nimic pentru laboratorii cari în expunerea de motive ocupă pagini întregi.

Astfel este şi cu imputările ce se aduc instituţiei docenţilor, cari se pot aplica întocmai cuvînt cu cuvînt nouilor agregaţi. Aşi mai putea adăoga şi faptul că proectul privează trei facultăţi din cinci, de binefacerile nouei creaţiuni, ceea ce ar însemna că orice reforma ce se proectează este în complectă opoziţie cu proectul de lege pe care pretinde să-l explice şi să-l susţină. Astfel este cu lunga aparare ce se face învăţămîntului superior cu care nu se poate numi a *învăţămîntului superior*, ci cel mult a *facultăţilor de drept şi medicină*, ori că agregaţii de ştiinţe şi de litere fiind desfiinţaţi în Franţa încă din 1878, proectul nu a ştiut cum să îndeplinească lipsa organizaţiei franceze în acest punct. In acest caz aş avea o nouă confirmare a afirmaţiunei mele de alaltaieri.

M'au bucurat, d-le ministru, sentimentele cu care mi-aţi adresat scrisoarea dv. scutit fiind, după cum însuţi îmi spuneţi, de orice sentiment de luptă politică.

Vă urez să puteţi trăi cît mai mult în această senătate de suflet pe care eu îmi făcusem cîndva iluzie că o voiu putea păstra toată viaţa mea.

Asta era pe vremea cînd nu ezitam a face apel la sfaturile şi ajutorul ori-cui fără a mă preocupa de clubul politic din care facea parte ; pe cînd credeam că e cu putinţă ca interesul ţărei să grupeze la un loc toate bunele voinţi şi toate bunele credinţi, pe cînd cu curăţenie de suflet oferam neînsemnatul meu sprijin dezinteresat oricui ar fi avut nevoe de dînsul pentru folosul general. Dar vai ! cu ce cruzime am fost redus la simţul realităţei.

Cartea care ne interesează este intitulată aşa : „Législation et jurisprudence de l'enseignement public et de l'enseignement privé en France et en Algérie, par Louis Gobron—II edition. Paris, librairie L. Larose et Forcel 22 rue Soufflot, 1900".

Dar textele la cari mă refer se găsesc încă mai complecte în marea colecţie a lui *Beauchamp*.

Primiţi, vă rog d le ministru, asigurarea distinsei mele consideraţiuni.

Spiru Haret.

Informaţii

De la Soc. Medicilor şi Naturalişti

— Şedinţa de la 12 Februarie —

Prezidează d. dr. Gh. Bogdan.

Prezenţi d-nii d-ri : Demetriade. Tănăsescu, Bottez, Müller, Stener, Imervohl, Miclescu, Buteanu.

Azistă şi d-nii d-ri Erbiceanu şi Grossi.

D. dr. Demetriade prezintă un caz de sifilis nasal, în care diagnosticul era dificil de făcut, din cauză că leziunea semăna cu un lupus tuberculos. Tratamentul cu injecţiile cu calomel au modificat leziunea ceea ce confirmă diagnosticul de sifilis.

D. dr. Bogdan spune că dacă am avea observaţia complectă a bolnavului, în privinţa anamnezei crede că s'ar putea afirma că cazul este sifilis ereditar tardiv, judecând după aspectul bolnavului.

D. dr. Tănăsescu prezintă două piese de anomalie uretercă, la doi barbaţi care prezentau câte două urethere de ambele părţi, fără, însă, ca să existe şi anomalii vasculare. Cazurile de asemenea natură sunt foarte rare. Cu toate aceste, printr'o coincidenţă curioasă, s'a întîmplat că tot în aceiaşi şedinţă d. dr. Buteanu prezintă o piesă analoagă, la o femeie de astă-dată şi cu anomalii vasculare.

D. dr. Tănăsescu mai prezintă o piesă de anomalie musculară în regiunea axilară.

D. dr. Buteanu prezintă o piesă de cancer generalizat, care pleca probabil de la epiploon şi care s'a întins apoi asupra coloanei vertebrale atacând corpul vertebral, fără a atinge măduva.

Tot d-sa mai prezintă o piesă privind apendicele vermiform carecare s'a angajat într'o hernie strangulată şi care a fost rezecat. Bolnavul, în serviciul d-lui dr. Bottez, este pe cale de vindecare.

Şedinţa s'a sfîrşit la ora 11.

—

La 27 şi 28 Februarie are loc a treia tragere a loteriei pe clase a regatului romîn.

Lă această tragere vor cîştiga 3000 de numere.

Cîştigurile sunt în valoare de 491 150 lei şi anume : 1 premiu de 60 000 lei, un cîştig de 20 000 lei, unul de 5000, unul de 2000, 1 de 1500, 4 a 1000, 5 a 500, 10 a 300, 15 a 250, 62 a 200 şi 2900 a 130 lei.

—

In ultima sa şedinţă, 'Consiliul de miniştri s'a ocupat cu fixarea programului înmormîntărei mult regretatului general Lahovari.

S'a hotărit ca ultimele dorinţe ale ilustrului fruntaş, cuprinse în testamentul seu, să fie în totul respectate.

Da aceea nu vor fi funeralii oficiale şi armata nu va da saluturile cuvenite înaltului grad pe care-l avea defunctul. Numai ofiţerii superiori vor participa la trista ceremonie a înmormîntărei aceluia care a fost un şef atît de iubit şi de respectat.

Se vor depune şi coroane, atît din partea Consiliului de miniştri cît şi din partea fie-cărui ministru în particular.

S'au fixat şi discursurile ce urmează să fie pronunţate.

Primul care va lua cuvîntul va fi d. Gh. Gr. Cantacuzino, şeful partidulni conservrtor şi preşedintele Consiliului. Vor urma apoi d-nii : general G. Manu, Gr. Triandafil, preşedintele Camerei, general Teodor Văcărescu, vice-preşedinte al Senatului, Take Ionescu, ministru de finanţe, C. C. Dimitrescu-Iaşi, rectorul Universităţei din Capitală, şi un reprezentant al judeţului Covurlui, al căruia ales era ilustrul defunct.

—

Pe siua de 15 Februarie s'au făcut următoarele mutări de ofiţeri inferiori, din arma infanteriei :

In interesul serviciului d-nii locotenenţi Procopovici A. din bat 5 vînători în reg. Gorj No. 18 şi C. Miltiade din reg. Vîlcea 2 în reg. 1 Mehedinţi 17.

După cerere : d-nii căpitani ; V. Culea din reg. Muscel No. 30 în reg. Argeş No. 4.

Iorgulescu Barbu din reg. Roman 14 în reg. Muscel 30.

I. Drăguţescu din reg. Gorj 18 în reg. Olt 3.

C. Pleşoianu din reg. Rovine 26 în reg. Gorj 18.

Truşculescu Mih. din reg. Gorj 18 în reg. Rovine 26.

D-nii locotenenţi : Al. Predescu din reg. Constanţa 34 în regimentul 7 Prahova.

Spireanu Iulian din reg. Gorj 18 în bat. 5 vînători

C. Demetrian din Reg. 1 Mehedinţi 17 în Vîlcea 2.

D-nii sub-locotenenţi Zlătineanu P. din reg. Radu Negru 28 în reg. Rovine 26.

Gherculescu Pandele din 7 de vînători în bat 4 vînători.

C. Georgeanu din reg. Teleorman 20 în reg. Vîlcea 2.

Bădărău Panait din reg. Bacău 27 în reg. 11 Siret.

N. Taianu din reg. Rovine 26 în bat. 1 vînători.

P. Popovici din bat. 4 vînători în reg. 7 Prahova 25.

Ghermănescu Panait din reg. Calaţat 31 în reg. 5 Ialomiţa No. 23.

D. Anton din bat. 5 vînători în bat. 4 vînători.

—

Locuitorului Vasile Cristea din disp. a 3, i s'a furat de către nişte hoţi, cari n'au putut fi aflaţi, 2 cai de rasă arăbească.

—

Jandarmii din Băiteni au găsit în Basarabia cei 12 cai şi 6 boi furaţi arendaşului moşiei Dumache.

—

Camera de Comerţ a decis închiderea crîşmei lui Haim Zaliş din strada de sus No. 46.

—

Prefectura de Huşi a cerut urmărirea şi prinderea autorilor fostului comis în dauna lui Cristache Solomon din Butnăreşti.

—

Administraţia financiară a cerut urmărirea mai multor debitanţi rămaşi datori statului cu sume însemnate.

—

Prefectura de Huşi a cerut urmărirea autorilor furtului din noaptea de 28 spre 29 Ianuar comis în dauna locuitorilor Ion A. Floarei. Sa anunţat la timp că nenorocitul om în urma acelui furt a fost redus la sapă de lemn.

—

D. Wüks Zob a cerut autorizaţia de a aduce în ţară 440 Ungureni prin punctele Palanca, Burdujeni şi Predeal. De asemenea s'a cerut autorizaţia construirei unei liniei ferate ori un funicular între Păuşeşti şi Podu-Iloaei.

—

Jandarmii au prins pe dezertorul rus August Purcloco care a trecut Prutul în mod fraudulos prin dreptul comunei Petreşti. Prefectura i-a autorizat şederea în ţară.

—

Ion Chebac a cerut autorizaţie pentru instalarea unei mori cu aburi în comuna Popeşti.

—

Parchetul de Huşi a cerut urmărirea şi prinderea individului Vasile Balanu care a comis un furt în dauna lui Isin I. Balanu.

—

Individul Nastasă Gheorghe zis şi Moise a bătut crunt pe Mendel Marcovici.—Nastasă a fost arestat iar Mendel internat la spitalul Sf. Spiridon.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA"

49

SECRETUL
JUDECATORULUI DE INSTRUCŢIE

MARE ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

Refuzi de a respunde ?

— Da.

Judecătorul dădu grefierului seu ordinul de a înregistra respunsul lui Maxim.

— Crezi i zise el lui Maxim că intrebarea mea este inutilă. Iţi voi dovedi îndată că această întrebare prezintă mai mult interes de cît i acordai d-ta. Care sunt mijloacele d-tale de existenţă ?

— Am oare-care avere.

— Eşti singur ?

Maxim se găsea în faţa adversarului seu în una din situaţiile cele mai normale şi desarmat prin prima sa declaraţie.

Dar ori-cît de decis ar fi fost el, de a lupta pentru apărarea mamei sale, se găsea totuşi cu mînile goale, fără nici o probă, în presenţa unei acuzaţii bine formulate.

Tînărul înţelese de astă-dată valoarea chestiunei prime. Trebuia să răspundă şi pentru aceasta să indice locul în care să găseau piesele necesare pentru stabilirea averei sale.

Putea el s'o facă ?

Situaţia se ignora şi cu toate astea Maxim nu esită, nici un moment.

El nu voia cu nici un preţ să amestece numele mamei sale în această afacere, chiar cu riscul de a fi condamnat.

O pedeapsă desonorată, nu va atinge de cît numele seu necunoscut.

După un moment de ezitare, care păru destul de lung, el respunse, afectînd cel mai mare calm :

— Da d-le !

— Ah ! Ce probe ne-ai putea furniza in sprijinul afirmărilor d-tale !

— Dar... fără a fi prea bogat, am tot ce-mi trebue pentru a face faţă nevoilor mele.

— Da. Aceasta o ştim noi, dar nu ne-ai aratat încă isvorul acestor venituri.

Şi cum tînărul esita :

— In perchesiţia făcută la domiciliul d-tale strada Miromesnil, nu s'a găsit nimic care să stabilească starea averei d-tale. Posezi titluri, fie de rentă, pe de proprietate ?

Trebuia să răspundă căci în adevăr interogatorul ajungea la chestii pe care Maxim le considerase ca superfictale.

— Dar nu, n'aţi putut găsi la mine nici un titlu, de oare-ce lucrez prin un agent special.

— Perfect ! joci. Văd în interogatorul somar, care a fost făcut de la arestarea d-tale până 'n prezent, că eşti născut la Paris. Aceasta este exact ?

— Da, respunse, puţin turburat, Maxim.

D. Pernelin i-a pus această întrebare. aproape fără folos, fără a şti pentru ce ; d-sa a cedat unui sentiment mai puternic de cît voinţa sa. Şi pentru aceeaşi raţiune, el a mai pus inculpatului următoarea întrebare :

— Ai declarat că nu ai părinţi. Nu le-ai cunoscut nici odată ?

— Nu.

— Dar atunci, cum ai fost crescut ?

Trebuia lui Maxim intreaga sa energie pentru a respunde.

— Nu ştiu, zize Maxim. Am fost fost închis într'un colegiu parizian până la 18 ani ; se plătea pensiunea mea.

La eşirea mea definitivă din acel colegiu, mi s'a dat o sumă de bani suficientă pentru a putea face faţă nevoilor mele.

Judele de instrucţie, care-i punea aceste întrebări fără de a interesa direct cauza nu o făcea din interes. Se părea că această cercetare plăcea judecătorului in special.

Fără să ştie pentru ce, el arata pentru acest acuzat un fel de animozitate, pe care, singur el, nu şi-o putea explica. Calmul acestui acuzat, mai cu seamă, îl irita foarte mult şi d. Pernelin doria de a nimici această rezistenţă ce întîlnea şi pe care n'o putea admite.

S'a pus din nou să foileteze dosarul şi a reinceput intrebările :

— Am să-ţi spun ce ai făcut de cînd ai părăsit colegiul.

— Pardon, domnule judecător de instrucţie, nu cred că am fost adus înaintea Domniei-Voastre pentru ca să-mi aduci aminte trecutul meu. Am fos arestat pentru o invinuire oarecare ; au trecut deja mai multe zile de cînd durează această arestare. Abia astăzi am apărut înaintea Domniei-Voestre, şi până 'n acest moment nu mi-ţi spus încă pentru ce a fost lansat un mandat de aducere contra mea.

(Va urma)

„Opinia“ în Provincie

Din Huşi.—Consiliul de revisie pentru recrutarea tinerilor care urmează a forma contingentul anului 1908 se va întruni sub preşedenţia Prefectului de Fălciu în zilele de 15, 16, 17 şi 18 Februar în Huşi pentru plăşile Drânceni şi Creţeşti; în zilele de 20, 21, 22, 23 şi 24 Februar în Fălciu pentru plăşile Fălciu, Stălineşti, Vutcani şi Hoceni; în zilele de 27 şi 28 Februar şi 1 şi 2 Martie pentru oraşul Huşi; şi în zilele de 5, 6, 7 şi 8 Martie în Răducăneni pentru plăşile Podoleni şi Răducăneni; Dupa aceea va urma centralizarea în oraşul Huşi. Delegat din partea judeţului este d-l Consilier Petru Georgescu.

*

Duminică 4 Februar a fost convocat consiliul general al judeţului Fălciu în sesiune extraordinară pentru a vota budgetul Drumurilor şi a se face rectificări în budgetul ordinar al judeţului. Sedinţa nu s'a putut ţinea de oare ce consilierii erau delegaţi spre a asista în consiliele comunale amânîndu-se pentru ziua de Duminică 11 Februar a. c.

Pentru Fălcieni nu prea avea inportanţă convocarea consiliului judeţian din punctul de vedere a chestiunilor ce se vor discuta; importanţă însă se dădea pe tema politică şi mai cu samă în contra Prefectului actual. Familiile Pivniceriu, Mikiu, credeau că a sosit momentul spre a arăta Primului Ministru şi d. Ministru de Interne, că nu se poate lucra în judeţ fără concursul lor şi că au atâta autoritate morală asupra alegătorilor în genere şi asupra consilierilor judeţiani, în special; de aceea au sosit în localitate toţi membrii familiei şi au lucrat pe capete spre a nu se aduna în număr consilierii judeţieni şi ast-fel să se stinghirească lucrările, dând prin această un vot de blam Prefectului Adam Mitache. Consilierii însă n'au ţinut samă de supărarea unora nu s'au pretat la intriga altora ci ţinând samă de interesele judeţului şi ale locuitorilor s'au întrunit, au discutat şi votat chestiunele puse la ordinea zilei.

Au lipsit de la consiliu în mod ostentativ, d-nii *Iancu Pivniceriu*, Preşedintele Consiliului, *Enacache Emandi*, Vice Preşedinte, *Ioan En. Radu şi Vasile Gh. Agrigoroaei*, toţi cei alţi membri în număr de 12 au fost prezinţi şi au lucrat sub preşidenţia d-lui Neculai Burghelea, vicepreşedinte al consiliului judeţian de Fălciu. S'a votat budgetul drumurilor, alcătuit de dl. Inginer al judeţului cu puţine modificări la personal; s'a făcut rectificări în budgetul ordinar al judeţului. După propunerea membrilor din consiliul anterior să prevăzuse 1000 lei pentru a se alimenta fondul cu care să se rîdice o statue în Huşi lui *Mihalache Çogălniceanu*, acelei mie de lei i s'a dat o altă destinaţie pentru motivul că pănă în present nu s'a alcătuit un comitet pentru rîdicarea statuei.

D-nu Consilier Enciu, a fost contra, şi credem că a făcut bine, căci dacă consiliul comunal şi judeţean din Dorohoi a votat 5000 lei pentru a se rîdica lui Cogălniceanu o statue în Dorohoi, cu atât mai mult Fălcienii ar trebui să comemoreze pe acest mare barbat de stat de oare-ce îşi are origina în Fălciu.

Intrunirea consilierilor judeţeni au arătat că nu mai pot dicta Familiile in politica unui judeţ, că trebue să se ţină samă de interesele generale şi particulare nu să se guverneze după plac.

Ultime informaţii

Corespondentul nostru din capitală ne comunică faptul că d. Take Ionescu a avut ieri la cameră un succes extra-ordinar în respunsul său la critica pe care d. P. P. Carp a făcut'o proectului d-lui Disescu.

D. Take Ionescu a dovedit flagrantele contraziceri în care s'a pus d. Carp şi cum activitatea sa din trecut, în materie de învăţămînt, este eu totul contrară atitudinei sale de astă-zi şi cum în diferite rînduri a subscris la programe care indicau reforme în învăţumîntul superior, în senzul proectului d-lui Disescu.

Succesul a fost extra-ordinar şi d. Carp a fost nevoit să recunoască că n'a avut mînă fericită cînd a pornit lupta în contra proectulni d-lui Disescu.

Ni se telegrafiază din Bucureşti:

M. S. Regele a semnat azi decretul prin care sesiunea corpurilor legiuitoare se prelungeşte până la 15 Martie.

*

Proectul de budget pe exerciţiul 1907—1908 va fi depus joi pe biuroul Camerei.

Liberalii intruniţi ieri seara la d. Ath. Gheorghiu, au subscris noul statut.

Intre liberalii tineri domneşte mare amăraciune. Ei spun că foştii şefii conducători ai mişcărei, au fost inşelaţi de cei bătrîni şi că împăcarea aşa cum s'a făcut, este o adevărată ruşine pentru liberalii tineri.

In comitetul ezecutiv, la alegerea căruia se va proceda zilele acestea, liberalilor tineri nu li se vor da de cît 2 locuri din 36.

După cum se vede şi aceasta de a treia impăcare, cu statutul semnat de astă dată, miroase a bucluc.

Universitare.—Dl. I. Petrovici, conferenţiar la facultatea de litere de la Universitatea din Iaşi, va ţinea Vineri la ora 5 p. m., în aula Universităţei o conferinţă în care va analisa piesa d-lui Ranetti Roman, „Manasse“.

*

In urma unei adrese din partea prefecturei poliţiei din Iaşi către rectorat, prin care se cere luarea de măsuri contra unor studenţi care au manifestat la teatru cu ocasia representărei piesei Manasse, d. rector a convocat senatul universitar pentru mîne la orele 2, la ordinea zilei fiind această chestiune. Cercetările au şi început.

*

Dl. I. Dianu, optînd pentru catedra de limba latină de la seminarul central din capitală, e considerat definitiv demisionat de la catedra de limba latină de la facultatea de litere din Iaşi.

*

Mîne, 15 Februarie, e ziua hotărîtă pentru ţinerea concursului pentru catedra de istorie medie şi modernă de la facultatea de litere din Iaşi. Ministerul instrucţiunei netrimeţînd încă delegatul seu, concursul se va amîna.

Candidează d. I. Ursu, doctor în filosofie de la universitatea din Berlin.

*

Azi se termină lucrările în scris pentru licenţă la facultatea de litere. La finele acestei săptămîni se vor întruni comisiunile spre a citi şi da resultatul general al esamenelor în scris pentru licenţă.

*

In urma primirei la rectorat din partea mai multor studenţi deslegarea în chestia alegerei preşedintelui societăţei Solidaritatea; d. rector a respuns că membrii cari vor fi în curent cu plata cotisaţiei vor putea proceda la alegerea preşedintelui la data cînd o vor fixa. Termenul acordat pentru venirea la curent cu cotisaţiile este de 3 zile.

*

Suplinitor al d-lui Obreja, profesor de chimie organică la facultatea de ştiinţi, care a solicitat un concediu ministerului, va fi numit, probabil d. Emil Severin, profesor la Liceul Internat.

*

D-l P. Bujor, decan şi profesor la facultatea de ştiinţi, a fost ales preşedinte al cercului ştiinţific studenţesc. Se ştie că din acest cerc fac parte numai studenţi ai facnltăţi de ştiinţi adecă de la matematici, st. fisice şi st. naturale. Şedinţele şi sediul cercului vor fi într'o sală de la Universitate; iar statutele, specificînd ca president totdeauna un profesor de la Universitate va fi o garanţie că cercul va exista totdeauna fusionînd biblioteca cercului cu acea a decanatului facultăţii de ştiinţe.

In comuna Prisacani s'a declarat epidemie de cori.

Locuitorul Toma Medelnic a cerut autorisaţia pentru a deschide o cârciumă în comuna Golăeşti.

Poliţia de siguranţă a arestat pe individul Iancu Şmilovici din Mahalaua Mlaştinelor care a comis un furt în Bârlad şi s'a refugiat aice.

Ministrul de interne a interzis vânătoarea de epuri.

Din representaţiunea teatrală, dată în folosul societăţii „Cantina şcolară“ din judeţul Iaşi, în seara zilei de 1 Februaarie 1907, s'a încăsat suma de 1829 lei, din care, scăzându-se cheltuelile în sumă de lei 361 bani 80, remâne un folos net de 1467.20.

O dată cu aceasta s'a mai încăsat ca donaţiuni: 10 lei de la d. Căpitan D. Enăchescu, 4 lei de dr. Ş. Posa şi 12 lei de la d. A. Buchman.

Cu această ocaziune, Comitetul de Administraţie al societăţii, aduce vii mulţumiri onoratelor doamne din comitetul de onoare al societăţii, d-lor artişti ai „Teatrului Naţional“ d-lui E. Mezzeti, persoanelor donatoare, precum şi tuturor acelor cari au dat bine voitorul lor sprijin moral şi material.

Starea sănătăţei domnului doctor A. A. Lambrior s'a ameliorat în mod îmbucărător.

Peste cîte-va zile distinsul practician îşi va putea relua clientela şi ocupaţiunile la spital.

Societatea de binefacere „Pîinea Saracilor“ va da în sara de 27 Februar 1907 la Teatrul Naţional, o reprezentaţie cu prea frumoasa dramă originală „*Ireparabilul*“, datorită talentatnlni scriitor dramatic Gh. V. Botez (Gordon). Beneficiul acestui spectacol va servi pentru mărirea fondului Societăţei atît de necesar şi binecuvîntat de un lanţ întreg de nenorociţi. Comitetul face un călduros apel la cetăţenii acestui oraş de a participa cu obolul lor pentru alinarea foamei atîtor flămînzi.

D. Dorin, membru în comitetul pentru fondarea „*Bibliotecei publice*“ din Bîrlad, aduce vii mulţumiri următoarelor perserne din Iaşi, cari, în marea dragoste pentru cultura poporului, au bine boit a dona cărţi pentru numita bibliotecă:

D-nii A. *D. Xenopol* 7 vol., *N. Gane* 7 vol., *A. C. Cuza* 5 vol., *E. Herovanu* 5 vol., *A. D. Atanasiu* 4 vol., şi abonamentul la Arhiva, *G. Botez* (Gordon) 6 vol., şi colecţia la Arhiva pe 1905., *G. Boncescu* 6 vol., *V. Săghinescu* 24 vol., *I. S. Ionescu* 12 vol., *I. Tiron* 4 vol., şi 11 numere din bibl., Minerva, *E. Mărţian C. K. Petrovici* 3 vol., Ziarul Evenimentul 3 vol., *G. Dorin* 2 vol., şi *N. Dorin* 10 vol. Total s'au primit 103 vol. şi broşuri pe luna Ianuarie plus coleeţiile de reviste.

Consiliul comunal este convocat în seziune extra- ordinară, cu incepere de mîine, Joi.

Consilierii vor rezolva mai multe chestiuni urgente.

La manifestaţia de alaltaieri de la teatru luând parte şi doi elevi, unul de la liceu şi altul de la şcoala de comerţ, prefectura a comunicat cazul direcţiunelor respective.

Miine, 15 Februar, este ultima representaţiune a stagiunei curente a teatrului National.

Tot miine ie ultima zi de abonament.

După o ultimă dispoziţiune, administrator financiar la Iaşi va fi numit d-l Ghiţescu, actualminte la Suceava.

Ecouri judiciare.—Astă-zi s'au tras la sorţi juraţii, cari urmează să compună juriul în sesiunea din Martie.

Iată numele juraţilor, domnii: Constantinescu Eustaţiu (Cîrniceni), Stoica Panaite, Berescu Th., Dafinescu Const., Vasiliu Marian Al., Tufescu Neculai (Bivolari), Lateş Gh., Brăescu Theodor (Păuşeşti), Gheorghiu Nec, Negruţ Vasile, Dragomir State, Antoniu Mihail, Vrancu Solomon, Bogonos Dimistrie, Paul Ion, Teohari A. D., Antonii Ion, Flexi Scărlătescu Filip (Tg.-Frumos), Neculau Vasile, Buzescu Gh. avocat, Vîrnav Liteanu Gh. avocat, Velea Gh., Vlasto Xenofon, Tufescu I. G., Vasiliu Gh. (Păuşeşti), Ghiţescu Ioan, Popovici C., Manea Garabet, Dima Grigore, Nădejde Gh., Vasilescu Anton, Mihailescu M. prof., Castan Victor, Fîntânaru P., Şevastos Romulus, Rusovici Vasile.

Suplementari: Apotecher Neculai doctor, Sebastian Nec., Atanasiu Nec., Naum Anton.

* *
*

Magistraţii cari vor presida curţile cu juri: d. Al G. Hinna, va presida curtea de Iaşi, Roman şi Neamţ. D. C. N. Buzdugan va presida curţile din Dorohoi, Botoşani, Suceava; d. D. Grigorovici va presida curţile din Vaslui, Fălciu şi Bacău.

Asesosi la Iaşi vor fi d-nii D. Cihodariu şi Titus Dimitrescu.

La Iaşi sesiunea va începe la 1 Mart şi şedinţele se vor ţinea în sala de desbateri a consiliului comunal.

*

D. I. I. Paladi, judecătorul oc. III s'a întors din concediu.

D. St. Urlăţeanu, primul president al tribunalului, fiind suferind, afacerile preşidenţiale le expediază d. I. Corjescu, presidentul trib. de notariat.

*

Idila amoroasă de la Paşcani, despre care s'a vorbit în ziar, va compare înaintea justiţiei.

D-ra Gisella Hochstadt, care a fugit în tovărăşia unui mic funcţionar de la C. F. va fi dată în judecată de părinţii ei, pentru părăsirea demiciliului părintesc şi furt.

Părinţii pretind că fata li-ar fi furat 2 mii lei şi bijuterii.

Grave evenimente politice

— Telegramele ziarului „Opinia“ —

Anarhia de la Universitate

Bucureşti 14 Februarie. O parte din profesorii Universitari sunt decişi la o mişcare anarhică spre a împiedeca votarea legei d-lui C. Dissescu.

Ast-fel au făcut ca rectorul să convoace pentru aseară senatul universitar, unde să se discute idea proclamărei greveĭ profesorilor universitari.

Din 11 membrii au azistat numai 9, căci au lipsit d-nii Onciul şi Nacu. La vot s'a retras şi d. dr. Petrini-Galatz.

Din cei prezenţi 5 au votat pentru grevă, iar 3 intre care şi d-nii Toma Ionescu şi Cornoiu au votat contra greveĭ.

Din discuţia urmată a rezultat că politicianii de la Universitate ar avea de gând să pornească o mişcare studenţească în scopul de a crea dificultăţi guvernului.

Este insă sigur că majoritatea corpului profesoral nu va adera la idea proclamăreĭ greveĭ generale.

Situaţia politică

— **Important consiliu de miniştri** —

Bucureşti.—*In vedere că anarhia a fost proclamată la Universitate şi că profesorii ameninţau să provoace mişcări studenţeşti, un important consiliu de miniştri s'a ţinut astă-zi la ora 10 jum., acasă la primul ministru, în care s'a discutat despre siituaţia politică.*

Dl. general Manu a spus că in faţa anarhiei proclamate de profesorii Universitari, nu mai este în joc chestiunea proiectului instrucţiunei şi persoana ministrului ci situaţia guvernului. D-sa a susţinut cu energie că guvernul trebue să iee cele mai severe măsuri de reprimare şi în acelaş timp a cerut ca guvernul şi partidul, deplin solidari, să-şi facă întreaga datorie.

Dl. Cantacuzino a convenit şi d-sa că nu este nici un motiv de îngrijorare şi că printr'o lucrare comună şi în deplină armonie, partidul va putea dăinui încă multă vreme la putere.

S'a decis ca un nou consiliu de miniştrii să aibă loc la ora 2 d. a., în cabinetul primului ministru de la Cameră, cînd se vor lua hotărîri importante faţă de cele se se petrec în rîndurile opoziţiei.

In principiu s'a hotărît că anarhia trebue reprimată cu ultima energie şi ca guvernul să-şi facă întreaga datorie.

Criză ministerială?

Bucureşti. — Ziarul *Adevărul*, apărut în ediţie specială, anunţă că criza ministerială a izbucnit, din cauză că d. Gh. Gr. Cantacuzino, primul ministru, în vedere că opoziţia liberalo-junimistă şi Universitatea ameninţă să recurgă la sistemul coborîrei în stradă, ar prefera să demisioneze de cît să vadă reinaugurat acest fel de luptă.

M. S. Regele a fost pus în curentul acestor fapte.

Zvon falş

Bucureşti.—Ziarul „Epoca“, în ediţia de dimineaţă, anunţă că cursurile universitare au fost suspendate şi că un afiş, placardat d'inaintea palatului universitar, ar face cunoscut faptul acesta. Faptul nu este exact de oare ce la Universitate s'au ţinut astăzi cursuri.

De la Cameră

Bucureşti. *Primul ministru nesosind la Cameră de cît la ora 3, consiliul de miniştri, anunţat pentru orele 2, are loc în acest moment, în cabinetul primului ministru de la Caneră.*

Deputaţii sunt ferm decişi a susţinea proectul şi a se declara solidari cu ministrul Disescu.

Intr'un cerc de deputaţi, d. I. I. Brătianu a declerat că este probabil ca greva profesorilor universitari nu va mai avea loc.

Argumentele greviştilor

Bucureşti. *Senatul universitar din capitală a încheiat un proces-verbal prin care motivează greva. In acel proces-verbal se spune că: «în baza art, 36 din regulament, Senatul are drept a decide suspendarea cursurilor, în caz de turburări şi cum profesorii universitari sunt foarte turburaţi din cauză că se răpeşte Universităţei, prin noul proiect, autonomia ei nu mai sînt în stare să ţie cursuri şi de aceea proclamă greva».*

Această motivare a grevei a provocat comentarii defavorabile la adresa greviştilor.

Consiliul de miniştrii

Bucureşti.—*La oarele 3 şi ¼ primul ministru s'a întors de la Palat unde a avut o lungă convorbire cu M. S. Regele în chestia agitaţiunei profesorilor.*

Imedtat s'a ţinut un consiliu de miniştrii în care s'a decis: ca discuţia proiectului să continue în Camera, iar d. Ministru să declare că este autorizat in numele întregului guvern că pvoiectul şi-l însuşeşte cabinetul, care-şi ia toată respunderea, că la violenţe se va respunde cu energie.

Camera

Bucureşti.—Foarte multă lume. Deputaţii sint presenţi în număr neobicinuit.

Presidează d. Nenişescu. In cameră mare agitaţie. Deputaţii cer guvernului o acţiune energică.

Se observă că domnii P. Carp. J, Brăteanu, E. Costinescu şi Al. Marghiloman, au dese consfătuiri.

D. Take Ionescu depune proectul de budget pe exerciţiul viitor.

D. I. Brătianu, în chestia legei universitare, spune că domnii Carp şi T. Ionesau au dat acestei discuţiuni un caracter politic. D. Brătianu se vede silit a-i urma pe aceasta cale,

Discuţiunea urmează.

Senatul

Bucureşti.—Dl. D. Sturza, anunţă o interpelare primului ministru cu privire la situaţiunea creată prin aducerea înaintea Parlamentului a proiectului universitar, fără a se fi observat legile şi constituţiunea, ceea ce a adus perturbare în mersul instrucţiunei publice.

Ultima oră

Bucureşti 14 Februarie

Scandalul din Bacău

Bacău.—Un fapt extra-ordinar s'a petrecut azi la tribunalul local. Se cerceta procesul intentat de avocatul Leon Sakelari soţiei domnului P. Cantili, prefect de Bacău.

Reclamantul se apăra singur, iar interesele doamnei Cantili erau susţinute de d. N. Botez, deputat.

Luînd cuvîntul, d. Botez a adresat insulte adversazului seu.

La aceste insulte d. Sakelari a respuns prin a maltrata pe d. Botez, în presenţa tribunalului.

Cazul, care a provocat o legitimă senzaţiune, se cercetează de parchet.

Intrunirea profesorilor

Bucureşti. — Profesorii grevişti au convocat o întrunire pentru mîine seară în sala băilor Eforiei.

Studenţii au fost învitaţi sa participe şi ei.

Agenţi politici cutreeră mahalălile în vederea întrunirei. Ei învită pe cetăţeni să se asocieze la acţiunea profesorilor.

Delaraţiile lui Kruşevan

Chişinău.—In ajunul plecărei sale la Petersburg. Kruşevan a declarat urmatoarele;

„Voi accentua în Dumă, în numele d-voastră, că răbdarea a ajuns la culme şi că vom îndepărta pe persecutorii poporului rus. Sîngele va curge în valuri şi lumea se va zgudui de sentinţa poporului“.

Furt de Diamante

Nizza.—Un domn Schiff, curtier de diamante, venind la o sucursală a telegrafului de aci ca să dea o telegramă, avea cu dînsul un grop cu diamante, în valoare de un milion.

Pînă să predea telegrama, însă, gropul a dispărut fără ca să se poată şti cine sunt autorii.

Viena.—Azi a murit aci Lewinschi, celebrul artist.

Cenzură

Odessa.—Cenzura a hotărît să nu se publice nimic în privinţa masacrelor care se întîpmlă zilnic în acest oraş.

Un mare incediu

Viena.—Astă-noapte, la ora 12, un mare incediu a izbucnit la secţia de cartonagii de la marea fabrică aparţinînd firma William Trimm şi Weisenbach.

O explozie a urmat imediat izbucnirei incediului şi focul s'a comunicat intregei fabrice.

Pagubele sunt de două milioane corone.

Explozie

Toulon.—Cazanul de la contra torpilorul „Cabysn“ a exploadat.

Mai multe persoane au fost omorîte. Nu se cunosc cauzele exploziei.

Atentat

St. Petersburg.—Contra şefului poliţiei de aci s'a săvârşit un groasnic atentat. Şeful poliţiei a fost găsit ucis. Cinci persoane rănite şi 15 trecători iarăşi. In locul unde a exploadat bomba s'a făcut o groapă de 3 metri.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseşte cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcoritorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra **FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.**

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JAŞĬ : **Farmacie FRATII KONYA.**

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este dilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură in patru culori pe banda care sigilèza capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

n Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA“

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta“

L O I Z A

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER,

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—**Iaşi.**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raymd **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE. VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5f**

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25

Châssis de couche, depuis..... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré.... 1 30

Porte-Bouteilles, pour 20 Places..... 7 »

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV. —No. 73.—Vineri 16 Februarie 1907

Cu rea credinţă!

In nici o chestiune nu se poate perora mai mult şi mai inutil, ca în chestiunea unei reforme de învăţămînt superior.

Toate susceptibilităţile posibile şi toate principiile solemne sunt scoase la aceste zile mari, pentru a servi adversarilor ce pun abilitatea mai presus de adevăr, şi succesul mai presus de dreptate. Cu toate acestea în nici o chestiune, sinceritatea n'ar trebui să joace un rol mai mare, dată fiind marea însămnătate a reformelor învăţămîntului.

Ultimul număr din „Săptămîna", înlocuia această sinceritate cu o peroraţie vidă şi cu sofisme de efect.

S'a afirmat că, la noi, catedrele e natural să fie nişte simple puncte de sprijin ale profesorului.

Ce oroare! Ce scădere a prestigiului profesoral!

Un atac pe această cale este totdeauna sigur.

Cuvintele mari, ascund foarte adesea ideile mici şi lipsa de dovezi serioase în acuzare; de aceia e mai bine să strigi: „Ce scădere a prestigiului profesoral"! de cît să procedezi la o analiză cinstită şi serioasă a chestiunei.

Să ne înţălegem mai întăiu. Raportotul legei viza acele facultăţi. care au profesori **profesionişti**.

Se înţelege de la sine, că formează categorie a parte facultatea de litere şi ştiinţe, unde în mod obişnuit profesorii nu fac altceva de cît cursuri.

Dar facultăţile cu profesori, medici şi advocaţi?

E adevarat că ele au ajuns la idealul profesorului om de catedră şi numai de catedră?

O modă generalmente respectată vrea ca noi romînii care suntem încă în perioada de formaţiune culturală, —să rezolvim orice chestiune invocînd ca exemple marile ţări civilizate şi, întru cît acesta este şi sistemul „Săptămînei", să-l urmăm.

Serios, că numai la noi e scădere de prestigiu, că numai noi n'am ajuns încă la acea diviziune a muncei, care să nu facă din catedre nişte puncte de sprijin?

Dar, Franţa, unde marii medici, profesori universitari, se ocupă întăiu de marea lor clientelă şi în al doilea rînd de catedră?

Dar în Germania, în Belgia, nu e acelaş lucru?

Sunt agregaţi la facultatea de medicină din Paris care nu şi-au schimbat cursul de ani de zile, pentru că marea lor clientelă le ia timpul necesar unei îmbunătăţiri a cursului. Titlul de agregat la asemenea facultate aduce cu sine pretenţia a 50 lei vizita; cum să nu piardă cursul unui profesor, căruia titlul i dă asemenea frumoase succese pecuniare?

Dar, ni se va zice: Medicii sunt o excepţie pretutindeni, ei sunt profesori mai mult în spitale de cît la catedră.

La facultatea de Drept din Paris, Berlin etc., profesorii n'au drept să pledeze. Iată la ce trebue să tindem! Să vedem ce realitate se ascunde în dosul acestor vorbe. E adevărat că în marile centre culturale, nu se dă profesorului nimic care să-l împedice a considera cursul ca un punct de sprijin?

Dar dacă Lejon-Caen, Planiol n-ar cîştiga atît de mult din cosultaţii şi dacă o carte de Drept n-ar fi o avere pentru ei s'ar mulţumi ei cu catedra numai?

Un exemplu ne va lămuri mai bine. Sunt unii profesori de Drept, care nu pot da consultaţii şi a căror cărţi prezintă un interes mai restrîns. Cel de drept roman, de pildă, de istoria dreptului etc.

S'a inventat şi pentru aceştia *o sursă de cîştig în afară de catedră, pentru a nu umple aceste catedre cu profesori slabi şi fără tragere de inimă.*

Li se dă conferinţele **cu plată** în care profesorul se scoboară la rolul preparatorului particular al studenţilor slabi.

Iată dar, că şi în Franţa, modelul nostru obişnuit, diviziunea muncei nu s'a operat încă complect şi cel puţin, parţial, sunt profesori care consideră catedrele lor, dacă nu ca un punct de sprijin în viaţă, cel puţin ca complementul cărţilor, consultaţiilor etc.

In fond interpretarea frazei din raportul legei d-lui Disescu se face cu *rea credinţă.*

Raportul nu afirmă că în mod logic ar fi de dorit o asemenea pleiadă de profesori, ci constată curat şi simplu **o stare de fapt** care de altfel, mai restrîns, se înţelege se poate constata şi în Franţa, Germania, în marile ţări civilizate. Peroraţia din „Săptămîna", are aerul să spue că raportorul legei ar fi vrut să consacre o stare **de drept** şi în aceasta stă reaua credinţă a criticei. Dar, să urmărim această critică mai departe. A înmulţi catedrele însemnează a încuraja profesoratul ce consideră catedra ca punct de sprijin.

Argumentul este mînuit cu abilitate, dar logica lui este prea transparentă ca să poată ascunde intenţia de a sofistica. A înmulţi catedrele însemnează pentru ori-ce judecată limpede, a da putinţă profesorului a cărui activitate este astă-zi fatalmente împărţită, să-şi facă cursul în mod conştiincios şi complect.

Un profesor va putea perfect de bine să facă Procedura civilă şi avocătura sau magistratura în acelaş timp, dar acelaş profesor va face procedura civilă, Dreptul Penal şi Procedura penală într'un mod defectuos, dacă ar rămîne sub imperiul actualei legi, care-i impune predarea acestor trei obiecte la un loc.

A înmulţi catedrele însamnă dar, a da putinţa de specializare prin o împărţire mai logică a timpului de care dispune profesorul.

Acesta este senzul frazei din raportul d-lui Al. Bădăreu, raport care este un document de sinceritate, preciziune şi adevăr.

Dar, de o vreme încoace pasiunea politică a întunecat complect vederea acelor, ce nu ţintesc de cît la dobîndirea puterei, în ori-ce condiţii şi cu ori-ce preţ.

Adevărurile cele mai evidente, se interpretează pe dos.

O asemenea interpretare pe dos, s'a a dus şi înaintea Camerei în discuţia legei.

„Voiţi să înmulţiţi numărul profesorilor, cînd foarte greu puteţi găsi în actuala organizare un profesor bun"! spunea d. Carp în cameră. Un nedrept atac îndreptat în contra profesorilor noştri universitari, care deşi n-au avut secole de evoluţie didactică în urma lor, sunt totuşi în majoritate buni şi conştiincioşi conducători ai tinerimei. Dar să admitem că ar fi răi, cum îi vrea d. Carp. Putem trage de aici concluzia că înmulţirea catedrelor i-ar face şi mai răi?

Dar acesta este singurul mijloc de a îmbunătăţi cursurile lor. Avînd o materie raţional limitată, ei vor putea să-i consacre o muncă ştiinţifică conştiincioasă, îşi vor putea refacc continuu cursul, punîndu-l în curent cu ultimele teorii ale specialităţei lor.

Inmulţirea lor, este tăria lor.

Interpretarea d-lui Carp, complectează sofismul d-lui Panu din „Săptămîna".

Amîndouă însă, nu vor putea avea nici un efect asupra unui proect, care ieşit din cele mai imperioase nevoi ale învăţămîntului nostru superior, va fi mîne o lege ale cărei roade vor fi salutate chiar de adversari.

Datoria Guvernului

Profesori universitari au intrat in chip făţiş şi foarte turbulent in serviciul partidelor politice.

Colectiviştii şi junimiştii, cari n-au reuşit în 26 luni de campanie sălbatecă să zdruncine guvernul, incearcă acum şi această nouă infamie: ca, împingînd în front pe profesorii universitari, înregimentaţi în partidele lor, să provoace acest dureros spectacol: să imperecheze pe profesori cu studenţi, să-i coboare in stradă şi să-i impingă la o revoluţiune, pe cari dînşii, colectiviştii şi junimiştii, nu pot s'o facă, spre a nu fi acuzaţi că sunt partide de dezordine.

Inainte vreme aceste opere incendiare se făceau prin săteni. Astăzi, in vederea recoltei mănoase din anul trecut, s'a dat poroncă profesorilor ca să grăbească căderea guvernului.

In lupta oarbă după putere, politicianii nici nu-şi dau seamă de extrema gravitate a faputlui, de periculoasa eră ce se inaugurează prin a se tărăi Universitatea în tina politică.

Parlamentul şi guvernul trebue să fie tari şi solidari in faţa acestei criminale acţiuni.

Să fie tari şi solidari, nu pentru că agitaţiunea urmăreşte infrîngerea partidului conservator, dar pentru a nimici ideia ce se urmăreşte de a resturna un partid prin şcoală, prin profesori şi prin studenţi.

Acuzarea că proiectul d-lui Dissescu, care a servit de pretext al acestei agitaţiuni, ar fi defectuos—se pierde, pur şi simplu, faţă de chipul cum profesorii au fost puşi la cale să se conducă în această privinţă.

O lege şcolară defectuoasă—fie-care o va recunoaşte—este preferabilă spectacolului dureros ce profesorii vor să-l desfăşoare.

Fruntaşii opoziţiunei s'au angajat ca la vreme să abroge legea d-lui Dissescu.

Atunci de ce aceste criminale agitaţiuni, greve şi celelalte, dacă nu in scopul vădit de-a face politică urîtă?

Parlamentul şi guvernul să respundă cu mare energie la toate aceste violenţi, căci in joc este o cauză foarte mare.

Tactica liberalilor

— Guvernul îşi va face datoria —

Este un sistem pe care îl credeam dispărut din moravurile noastre politice, faptul de a combate legile adversarilor cînd eşti în opoziţie şi ale aplica în urmă cînd vii la guvern.

La liberali aceste apucături par a fi tradiţionale; la dînşii năravul de fire n'are lecuire. Şi astă-zi revin la aceleaşi mijloace de agitaţie; puteau ele să aibă trecere acum cîţi-va ani, fiind că dispuneau oarecum de mase pe cari le mişcau după plac dar s'au schimbat vremurile; partidul liberal nu mai are monopolul mişcărilor populare; cetăţenii s'au deşteptat şi ridică din umeri cînd aud din gura oratorilor, la întruniri publice, vorbe late şi sforăitoare prin care li se promit verzi şi uscale. Alegătorul e Stan păţitul; el ştie acum că liberalii promit marea cu sarea cînd sunt în opoziţie, iar în urmă, cînd vin la guvern, nici pomenească nu este de ceea ce s'a promis.

Aşa va fi de astă dată şi cu legile de astă-zi, cu legea învăţămîntului superior, cu aceea a magistraturei. Ne prindem că liberalii nu se vor mărgini la protesturi, că vor organiza greve din cele mai ciudate, că vor provoca mişcări artificiale, intruniri urmate de manifestaţii, măsuri anarhice ca cele ce se plănuesc de către profesorii universitari protestatari,—în fine toate armele scoase din obicinuitul arsenal de luptă al partidului liberal.

Noi n'avem de ce să ne temem de această ridicare de scuturi din partea adversarilor noştri; ne vom îndeplini datoria cu sfinţenie, înzestrînd ţara cu legi şi reforme pe care le credem bune şi necesare. Lozinca noastră este:

„Fă-ţi datoria, întimple-se ori-ce".

CATE-VA NOTE

Patriotul, organul doleanţelor Sinagogei celei mari din Bucureşti, constată că ştirile politice ce le publică *Opinia* se potrivesc aidoma cu acele ale *Adevărului*, de unde sensaţionala deducţie că acele ştiri sînt culese din unul şi acelaşi isvor.

I-ar conveni mai bine *Patriotului* dacă şi noi am face politică cu liga Kisilefistă şi dacă şi idealul nostru ar fi d. David Popovici.

Dar uite.... n'avem gust!

*

O ilustraţie a Burgteatrului de la Viena, Levinsky, a fost invins de moarte.

Cu vre-o zece ani în urmă, un impresar de la Viena veni la Iaşi cu o trupă germană, în fruntea căreia se afla Levinsky

Afacerile mergeau rău. Impresariul însoţit de defunctul ziarist şi agent teatral Grossman, merseră la comitetul teatral, ca să ceară o reducere asupra chiriei sălei teatrului.

Desinteresul pentru teatru făcu ca pe atunci să fi fost president al comitetului regretatul Conu IorguTacu, un barbat care nici n'avea cunoştinţă de zeiţa Melpomena.

După ce ascultă propunerea, Conu Iorgu, cu aerul indignat, strigă.

— Licinsky! O fi rudă cu banditul şela din Dobrogea! Nu admit nici o reducere.

Toate insistenţele ce s'au pus ca să se convingă că-i zice Levinsky şi nu Licinsky, fură zadarnice. Conu Iorgu nu se dădu dat.

*

Profesorii universitari din Bucureşti ţin să afirme că există şi că nu iau leafă pe degeaba.

In acest scop, unii din ei au proclamat greva. Greva oficială, se înţelege, căci cealaltă, d'a nu veni la cursuri şi a fi represintaţi prin suplinitori, au proclamat'o de mult.

După aceia au închiriat o sală de întrunire, au făcut cărdăşie cu studenţii şi au împanat mahalalele cu agenţi, pentru.... propagandă.

La aşa chip de a „reorganiza" Universităţile nu s'au gîndit d. Disescu şi de aceia ie tratat de „ignorant".

*

Ce mai rămîne de făcut profesorilor universitari: să vie la teatru şi să fluere; să se coboare în stradă şi să intre prin birturi să consume şi să nu plătească!

Şi după asta—basta!

Despre situaţia din Bucureşti, publicăm bogate amănunte asupra cărora chemăm atenţiunea cititorului.

OAMENI ŞI LUCRURI

RECRUTAREA

Intâmplarea mă făcu să călătoresc o noapte în tren cu cinci medici recrutori, fiecare avînd destinaţia să facă operaţiile tradiţionale ale recrutării în cîte vr'un oraş din Moldova. Fiecare din ei mai făcuse aceleaşi operaţii în alţi ani, încât nu e de mirare că am putut auzi o enormă abundenţă de întâmplări, fapte, anecdote şi peripeţii,—toate relative la acest act complex şi bogat în aventuri, care se cheamă recrutarea.

Caracteristic mi s'a părut că nici unul din acei medici nu arata entuziasm pentru această însărcinare, ci toţi o îndeplineau aşa cum se îndeplineşte o sarcină ingrată dar obligatorie,—făceau un act de disciplină şi atâta tot.

Atmosfera era dară incărcată de scepticism, cu tot bagajul de note hazlii ce poseda fiecare din tovarăşii mei de drum —drept amintiri din anii trecuţi. Explicaţia mi s'a părut aceeaşi, lesne de explicat.

De ordinar medicii care au acest rol ingrat sufăr, în chip fatal, presiuni şi sunt nevoiţi a refuza rugăminţi, uneori chiar a renunţa la cele mai bune amiciţii, la cele mai adânci simpatii, neputînd să-şi calce conştiinţa,—lucru ce de altfeliu, i-ar duce la aceleaşi regrete şi neplăceri sufleteşti. Faptul e în deobştie cunoscut. Serviciul militar la noi nu se face cu plăcere şi sunt extrem de rare cazurile—dacă sunt—în care cine-va să nu facă încercări să scape de această povară E vorba de clasele mai avute, mai bine situate,—fără a mai vorbi de pătuturile sărace ale populaţiunei, de massa meseriaşilor, a micilor comercianţi sau amploiaţi pentru care întreruperea de trei ani însamnă o primejdioasă şi costisitoare stare pe loc sau chiar un pas înapoi. Mai adăugaţi alte elemente de contrarietate: căsătorii, logodne, iubiri,—cărora pe neaşteptate le pune stavilă pentru un timp relativ scurt—recrutarea în armată...

In scurt, — e o *luptă* generală epoca recrutărilor şi deviza ei este: *sauve qui peut*! — să scape cine poate, adecă cine are un „caz" sau o bună stăruinţă.

Lucrul însă nu se petrece aiurea în acelaş chip—şi-mi reamintesc scenele de entuziasm şi veselie ce se petrec în Franţa şi în special la Paris în zilele recrutării. Cei luaţi în armată cei cari au fost găsiţi buni pentru serviciu, organizează mari mani festaţii de bucurie. Odată—ca novice — am întrebat pe gazda mea din cartierul Montmartre ce însamnă acele costume şi acele danţuri pe strade:

—„Ce sont les conscrits..." îmi respunse; sunt cei ieşiţi la sorţi.

—Au scapat adecă?

—Ba nu, au fost găsiţi buni şi se bucură...

M'am gîndit încă odată la acele scene delirante astă noapte, pe cînd călătoream cu medicii recrutori, atît de rău dispuşi ei însuşi.. Chestiune de ţeară, de temperamente de educaţie.

Rodion

Giosue Carducci

IV

Odele Barbare sunt o colecţie de poezii lirice de o valoare fără seamăn, pentru coloritul lor viu, pentru delicateţa nuanţelor, pentru eficacitatea sculpturală în represintarea lucrurilor şi sentimmentelor pentru suflarea patetică ce se desfăşură dintr'însele; sunt o comoară de armonii încîntătoare, un izvor de rare frumuseţi! Prin ele Carducci a ajuns a fi slăvit ca cel din urmă mare poiet contimporan. Dar pentru ce acest titlu de *Ode Barbare*? Autorul însu-şi ni-l explică: „Am întitulat aceste poezii „*Odi Bàrbare* pentrucă ast-fel ar suna urechilor şi judecăţii Grecilor şi Romanilor, de şi întocmite după metrica liriei lor, şi pentru că astfel, din nenorocire, vor suna la foarte mulţi în Italia, de şi compuse şi armonizate din versuri şi accente italiene".

Carducci, voind să exprime concepţiuni noi într'o formă lirică puternică şi demnă de idealurile sale, a reprodus sunetul şi măsura versurilor latine şi elene, ca şi armonia strofelor întrebuinţate de către poieţii lirici ai celor două literaturi clasice. Incercarea nu era nouă.

Deja în secolele al XV-lea şi al XVI-lea câţi-va versificatori pretinseră să înzestreze Italia cu o *Poiezie Barbară*; dar artificiul lor nefiind secundat nici de o adevărată concepţiune a artei, nici de o sinceră suflare poietică, încercările remaseră fără răsunet. Singurul Chiabrera (1552-1637) arată un oare-care talent în această innovaţie. Dar numai lui Carducci i-era rezervată gloria, în secolul al XIX-lea, de a o înalţa la rangul de artă şi poiezie perfectă. Formele metrice ale poieziei antice, poietul le idolutrase chiar din timpul tinereţei sale.

Când mai tîrziu putu să admire creaţiunile lui Klopstock, lui Hölderlin, lui Platen, se convinse că nu era imposibil limbei italiene cea ce fusese posibil limbei germane.

Faţă de greutatea sau mai bine de imposibilitatea de a reproduce exact metrica clasică, Carducci s'a mărginit *să imiteze* sunetul versurilor şi armonia strofelor elene şi latine combinînd diferite feluri de versuri curat italiene, grupate în strofe de la care rima este cu totul înlăturată, şi ast-fel a ajuns să producă perfecta iluziune de a auzi sunetul disticului elegiac, sau al strofei alcaice, sau al saficei, sau al asclepiadei ş. a. Iată explicat în ce consistă poiezia ce Carducci o numeşte *barbară*, poezia în care el s'a arătat şi va rămîne maiestru suveran.

Odele Barbare au apărut, mai întăi, în trei serii deosebite. Prima serie este din 1877; ea cuprinde admirabilul *Preludiu*: „Urăzc obicinuita poiezie; cu înlesnire ea acordă vulgului şoldurile sale moi, şi fără emoţie, sub îmbrăţişările comune, se lungeşte şi adoarme. Mie, strofa vigilentă tresărind sub ritmica măsură, ca în corurile antice, de aripă o apuc în sbor; se întoarce ea şi se împotriveşte. Tot astfel în braţele strînse ale unui amorez sălbatec se sbate o zină pe zăpădosul Edone: mai frumoase resar, sub stingerea înflăcărată, farmecele pieptului înflorit; sărutări şi ţipete pe gura aprinsă se confundă. Rîde fruntea dalbă la soare; resfirate în valuri lungi, pletele freamătă la vînturi".

Din această primă serie fac parte vestitele Ode: *Pe Adda, La Gara, La Isvoarele Clitumnului, Mors.* Auziţi traducerea disticilor din *Mors*: „Când spre casele noastre, zeiţa severă scoboară, de departe foşnetul sburătoarei se aude;— şi umbra aripei care, rece, rece înaintează, răspândeşte împrejur o tăcere lugubră.— Sub cea care vine oamenii înclină capul; iar din piepturile femeilor isbucnesc hohote de plâns.—Tot ast fel cînd vara grămădeşte furtuna pe d'asupra înaltelor păduri, nu trece un freamăt prin vîrfurile mândre;—nemişcaţi, parcă cuprinşi de groază, arborii stau şi numai părîul; încet, se aude gemând.—Intră ea, şi trece, şi atinge, şi fără măcar a se întoarce, doboară—copăceii veseli cu ramurile lor fragede;—seceră spicurile blonde, smulge ciorchinele verzi, culege miresele smerite, fecioarele gingaşe şi pe copii;—trandafirii, în aripa cea neagră, îndreaptă braţele lor către soare, către jocuri, şi surîd.—Vai, case nenorocite, unde tu sub ochii părinţilor, zeiţă obscură, stingi vieţele noi!—Aici nu vor mai răsuna odăile cu rîsetele şi cu serbările ca ciripitele cuiburilor de păsărele la Mai;—aici nu va mai fi veselia anilor crescânzi, nici nurii amorului, nici danţurile lui Imeneu.—Imbătrînesc aici, în umbră, cei re-

maşi, la foşnetul întoarcerei tale plecând urechea, Zeiţo!"

*

A doua serie de *Ode Barbare* a eşit la lumină în 1883 Ea cuprinde, printre altele splendidele poezii intitulate: *In moartea lui Eugen Napoleon; Sirmion; Certosa de la Bolonia; către Regina Italiei.* Aceasta din urmă odă a stîrnit o adevărată furtună printre acei cari, cunoscînd sentimentele republicane ale poietului, nu puteau să admită ca el să fie închinat muza sa unei femei care întrupa ideia monarhismului.

Acestor aspri censori li s'ar putea răspunde că faptul de a fi republican nu dispensează pe un scriitor de a fi gentilom faţă de o femeie, chiar cînd dînsa e regină; mai cu seamă cînd această regină este quintesenta tutulor graţiilor trupeşti şi sufleteşti. Adoratorul înflacarat al frumuseţei antice, poietul Carduci, nu putea să nu plece geniul seu înaintea acelei, care, i se părea o continuare a îndepartatelor armonii estetice.:

„De unde venişi? Care secole te trimiseră nouă, aşa blândă şi frumoasă? Printre cântecele sacrilor poeţi, unde într'o zi te văzui, o regină?... Splendidă şi b'ondă, în lumina fulgerătoare a diademei, tu treci, şi poporul mândru de tine se bucură, ca de o fată ce merge la altar. Cu un surîs în care tremură o lacrimă, tînăra fecioară te priveşte, şi cu emoţie întinzind braţele spre tine, îţi spune, ca la o soră mai mare. Margherita! Şi către tine sburând strofa alcaică, născută liberă în mijlocul asprelor lupte, de trei ori îţi încunjoară părul, cu condeiul ce cunoaşte furtunile: Salve ţie, îţi zice cântînd o măreaţă, căreia Graţiile încinseră o coroană; ţie în acărei voace plăcută, aşa de dulce vorbeşte pietatea! Salve ţie, bună, cît timp fantasmele lui Rafael vor trece în zbor prin curatele amurguri ale Italiei, cît timp va suspina, printre lauri, cîntecul lui Petrarca!"

Precum se vede, acest imn măreţ nu poate fi considerat de cât ca un omagiu respectuos către Graţie, al cărei bard credincios a fost şi a remas Carducci, pînă la mormînt.

In 1889 au apărut a treia serie de *Ode Barbare*. Cine îşi aducea aminte de straşnica impresie produsă de odele: *La Gara, Mors, In moartea lui Napoleon*, publicate în seriile precedente, nu credea posibil ca autorul să se menţie la acea colosală înălţime. Ni se părea şi nouă că el atinsese culmea artei sale, peste care nu mai era cu putinţă de a merge. Totu-şi cîte-va din cîntecele noi, de pildă: *Miramar, Stânca de la Quarto, Lângă urna lui Shelly*, pot să reziste comparaţiunei cu cele mai frumoase compoziţii de mai înainte.

Strofele odei *Miramar*, mai cu seamă, prin cari poietul descrie faimosul castel ce înalţă turnurile sale albe pe de auspra stîncilor golfului triestin, şi care ai zice că pare a întinde braţele sale puternice cître nefericitul seu domn, Maximilian al Austriei, victima barbariei mexicane, sunt e capodoperă neîntrecută prin frumuseţa sculpturală a descripţiunei şi pentru emoţiile ce le redeşteaptă în noi, umplînd inimele noastre cu farmecul şi duioşia idealurilor sale. Astăzi, cînd geniul creator al acestor cîntece sublime a dispărut, noi remânem impietriţi şi gânditori: căci nu vom mai auzi accente de o armonie aşa puternică, nici inima noastră nu va mai fi zguduită de vijelia măreaţă a strofelor sale. Piticii lirei s'au ascuns, cînd el a dat ultima suflare, căci umbra colosului i-ar fi acoperit de ruşine, nimeni n'a îndrăznit să pronunţe cea mai mică cuvîntare funebră pe mormîntul seu, căci, sare voace putea să fie la înălţimea acestui geniu al cuvîntului, al gândirei şi al artei! Din el ne a remas însă partea cea mai nobilă: inima şi mintea sa; trecînd de la viaţă la nemurire, el va remîne exemplul cel mai vrednic de scriitor sincer, puternic, nobil în idealuri, atras numai de frumos, şi considerînd arta numai în demnitatea ei de educătoare a sufletului uman, îndreptîndu-l spre binele obstesc şi pe cărările luminoase ale iubirei de patrie.

L. E. Sinigaglia.

Raportul D-lui Al. A. Bădăreu

— In chestiunea reformei d-lui Disescu —

Modificările propuse de comitetul delegaţilor

Până aci am discutat mai mult principiile proiectului asupra cărora comitetul delegaţilor este de acord cu dl. Ministru de Instrucţiune.

Iată acum şi în detaliu modificările făcute proiectului de comitetul delegaţilor:

La *art. 53.* In loc de „Facultatea de Medicină" propunem să se zică „Facultatea de medicină cu farmacia", pentru a contribui la regularizarea situaţiunei şcoalei de farmacie. Tot pentru acelaşi motiv la art. 60 am propus aă se zică că facultăţile de medicină cu farmacia vor elibera diploma de doctor în medicină şi diploma de licenţiat în farmacie.

Tot la *art. 60* am enunţat numai materiile, cari se vor preda în fiecare an la licenţa şi doctoratul în drept, lăsînd facultăţilor respective grija de a hotărî cît anume din aceste materii au să predeie în fiecare an.

La *art. 67*, pe lîngă modificările despre care am vorbit deja cu ocaziunea discuţiilor asupra principielor proectului legei, care modificări aduc restabilirea celor 2 catedre suprimate de la facultatea de teologie şi a catedrelor omise de la facultăţile de medicină în litere am adaos crearea unei catedre de farmacie chimică şi galenică la facultatea de medicină din Iaşi, pentru a pune pe acea facultate în situaţiune de a putea elibera, titlul de licenţiat în farmacie, creaţiune cuprinsă în Art. 54 din proect, care articol a fost suprimat de comitetul deiegaţilor. Ca să nu provocăm un spor de cheltueli, am suprimat catedra de chimie technologică de la facultatea de ştiinţe din Iaşi, prevăzută în budgetul anului curent, dar încă neocupată din lipsă de persoane pregătite pentru această ramură de ştiinţă.

Pentru moment ne putem mulţumi cu o singură catedră de chimie technologică la facultatea de ştiinţi din Bucureşti, care şi aceia încă nu şi-a găsit titular.

Am creat o catedră de filosofie generală şi enciclopedică la facultatea de litere din Iaşi, suprimînd locul de conferenţiar de filosofie la aceiaşi facultate, aceasta în vedere că filosofia devine un curs comun pentru studenţii de la celelalte facultăţi şi pentru că la universitatea din Bucureşti există deja 5 catedre de filosofie, iar la facultatea de litere din Iaşi numai 3.

La *art. 68* am mai scurtat termenile în care facultăţile trebue să se pronunţe pentru numirea profesorilor şi agregaţilor din nou creaţi, cari trebue să înceapă a funcţiona la Octomvrie viitor.

La *68 bis* am admis împărţirea agregaţiei dela facultatea de medicină în secţiuni ca şi agregaţia de la facultatea de drept.

La *art. 69* am admis că juriul poate lucra cu majoritatea membrilor pentru a pune stavilă abuzurilor cu concursurile care se prelungiau la înfinit sau cari erau amânate în ajunul terminărei lor prin retragerea unui membru.

La *art. 70* am redus, numărul probelor scrise de la 3 la 1, ţinînd socoteală de critica că concursul poate deveni un sistem condamnabil dacă se dă prea mare importanţă *memoriei candidaţilor.*

La *art. 76* am suprimat, ca nedreaptă, dispoziţiunea de a se reţine 40 la sută din salarul profesorului în concediu pentru cauză de boală sau pentru îndeplinirea unui serviciu public. O atare dispoziţiune pune pe aceşti profesori în imposibilitate de a'şi găsi suplinitori în condiţiunile legei.

De asemenea tot la acest articol am precizat durata timpului pe cît se reţine 25 la sută din salarul profesorului dispensat de examen şi ce se face cu această reţinere.

La *art.81* am suprimat deosebirea de salar între profesorii diferitelor facultăţi şi am redus salariul agregaţilor la 350 lei pe lună pentru raţiuni bugetare şi pentru că agregaţii fiind recrutaţi printre juristi şi medici ei pot să mai aibă şi alte ocupaţiuni extraprofesorale.

La *art. 93* am prevăzut obligaţia pentru directori de institute şi laboratorii de a-şi motiva avizurile, ce-şi dau pentru numirile de şef de lucrări, conferenţiari, asistenţi, prosectori şi preparatori.

Aceste avizuri vor fi publicate în buletinul ministerului de instrucţie. Motivarea şi publicarea avizului sunt de natură să reţie pe unii directori, care consideră aceste posturi ca o zestre pentru familie.

Celelalle modificări, precum şi suprimările unor articole din proect cu păstrarea aceloraşi articole din legea în vigoare, se pot uşor vedea din coloana textului întitulată: „modificările comitetului delegaţilor".

Reformele propuse de dl. Ministru nu aduc de cît un spor de cheltueli de 80,000 lei pentru bugetul anului viitor şi de 160,000 lei pentru bugetele următoare şi sunt de natură a da un nou avînt cultural învăţămîntului nostru superior. Vă rugăm dar să votaţi proiectul guvernului cu modificările propuse de comitetul delegaţilor.

Litere-Ştiinţe-Arte

Astăseară se va suna *Stingerea* la teatru: sfârşitul stagiunei, sfârşitul abonamentelor, sfârşitul banilor în pungele contribuabililor benevoli ai teatrului.

De remarcat că beneficientul e simpaticul artist R. Bulfinski.

*

D-l Mircea Pella, hazliul artist, prepară un senzaţional spectacol de beneficiu, cu piesa „Ce nu ştie comisarul.." S'ar cădea ca domnii comisari să vîndă niscai va bilete beneficientului ca să fie cruţaţi de crude ironii...

*

Că „văduvioara veselă" poate deveni un subiect politic,—iată ce nu se ştia pînă acum. La *Agram* cu ocazia reprezentării acestei operete s'au întîmplat zgomotoase scene şi s'a strigat jos Belgradul! Jos Sîrbii!

In piesă e vorba de muntenegreni şi nu de sîrbi. Curat...agramaţi!

*

Piesa lui Ronetti Roman „Manasse" va fi în curînd reprezentată la Paris. Autorul va interveni—în interesul reclamei—la câţi-va cunoscuţi studenţi ca să meargă la faţa locului şi să... fluere.

*

La München a făcut oare-care senzaţie piesa «Răsboiu» de Robert Reinert — pseudonim al fostului artist dramatic Hiller.

E un protest în contra răsboiului şi a efectelor sale barbare asupra omenirei; o adevărată lucrare de propagandă de care se arată entuziasmată Baroneasa de Suthner.

*

La Berlin s'a representat o nouă comedie de cunoscutul scriitor Georg Hirschfel: „Milze şi Maria". Tendinţa piesei e de a arata că transplantarea unei copile prolectare în păturile mai superioare ale societăţii e cu neputinţă. Dovada însă e cam contestabilă.

*

S'au mai încasat pentru rîdicarea unui monument regretatului „V. M. Burlă" următoarele sume de la d-nii: I. Arhiri 17 lei, M. Carp 2 lei, Gh. Costin Vellea 2 lei, inginer V. Cristescu 125 lei, D-na Maria Ciuntu 3 lei, Dl. M. Stamatiu 1 leu, Dr. C. Bossie 5 lei, I. Radoveanu 5 lei şi I. Gheorghiţă 6 25.

Comitetul aducînd viile sale mulţumiri tuturor acelor ce au contribuit cu obolul lor, *roagă pe toate persoanele ce mai posedă liste, să binevoiască a le trimite pe adresa d-lui V. Teodoreanu, directorul liceului Naţional*, chiar dacă nu s'a subscris nimic, *de oare ce trebue să se închee socoteala definitivă a subscripţiei.*

*

STRUNA ZILEI

FAUREISM

In scop de a schimba atitudinea politică junimistă s'au întrunit la d. Maiorescu mai mulţi admiratori ai d-sale între care şi d. Miclescu, autorul piesei «Mama».

Adevărul

Domnul Nicu Filipescu
Cînd citi darea de seamă,
N'a zis *mâre* lui Ion Miclescu,
Dar l'a înjurat de... «Mamă».

Informaţii

M. S. Regele a semnat ieri decretul prin care sesiuneu corpurilor legiuitoare se prelungeşte pînă la 15 Mart.

—

D. Ministru Dissescu a început ieri la Cameră discursul său in chestia învăţămîntului superior.

D. Dissescu va continua astă-zi, după care vor lua cuvîntul domnii Al. Marghiloman, doctor Toma Ionescu şi d. Bădăreu, raportorul legei.

—

Patriotul are aerul să considere ca o cutezanţă din parte-ne, faptul că am îndrăznit să iregistrăm ştirea că un proiect referitor la recunoa„terea societăţei „Damelor din Bîrlad" ca persoană morală şi juridică, a fost votat abea dupe ce d. Iamandi, deputat şi primar al Bîrladului, părăsise Camera, de oare ce, călduros susţinut de d-sa, proectul avuse de 2 ori votul nul.

Patriotul ne întreabă ce scop s'a urmărit cind s'a publicat acea notiţă.

Nu s'a urmărit nici un scop. Fapta a invederat, pur şi simplu, că, antipatic la Bîrlad, d. T. Iamandi a devenit antipatic şi Camerei.

Atît şi nimic mai mult.

—

Inmormîntarea generalului Lahovari se va face Dumineca, 18 c.

—

Locotinentul Constantinov a fost numit şef al infirmeriei militare de la Frumoasa, în locul locot. Negruţi, care trece la front.

—

Secţia de jandarmi din Bivolari anunţă că în noaptea de 12 spre 13, un nou furt de vite s'a comis în dauna locuitorului Ioan Homenca. Autorul a remas necunoscut.

—

Un incendiu a distrus tot avutul locuitorului Alexe Niculiţă din cotuna Vîriţi Comuna Cepleniţa. Paguba e de peste 600 lei.

—

Poliţia din Bârlad cere urmărirea lui Z. Höfler şi Iosef sin Avram autorii unor însemnate spargeri şi furturi. Se crede că ei sau refugiat în oraşul nostru.

—

Membrii Camerei de Meserii sunt convocaţi pentru Luni sara în localul Camerei de cemerţ, unde va avea loc o consfătuire intimă.

—

Ion Maga sin Avram autorul unui însemnat furt — originar din satul Bölövaşö din Transilvania va fi expulzat prin punctul Burdujeni.

—

Se ştie că există în Bucureşti o casă de ajutoare pentru incendiaţi. Această casă va împărţi luna aceasta ajutoare mai multor săteni din judeţul nostru a căror avut a fost nimicit de incendii.

—

Un violent incevdiu a isbucnit la crîşma lui Iţic sin Herşcu din str. Nicolina. Intervenind pomperii, incondiul a fost localizat.

—

Pe ziua de 1 April se va mări corpul grănicerilor.

—

Poliţia caută pe copilul Ioan Vasiliu în vrîstă de 11 ani elev la şcoala Vasile Conta, care a dispărut de la domiciliul părinţilor lui.

—

In comuna Stolniceni bântue epidemiile de cori şi anghină difterică,

—

Soldatul Stan Ioan dezertor din regimentul 7 calaraşi a fost prins şi înaintat comenduirei.

—

Licitaţia pentru darea în antrepriză a serviciilor poştale din Hârlău şi Târgu-Frumos s'a amînat.

—

Indivizii Rudolf Lucew şi Neculae Grob supuşi austriaci, au fost arestaţi neavînd actele de supuşie. Ei vor fi expulzaţi.

Neculai Bercu, din comuna Hlumoasei (Transilvania), servitor la pensionul d-nei L. Constantinescu, a fost arestat la poliţia de siguranţă neavînd acte în regulă.

—

Astăzi continuă în una din sălile Universităţei examinarea seriei a 3-a de învăţători, candidaţi la examenul de înaintare pe loc.

—

In ziua de 6 Martie se va ţinea licitaţie la corpnl de armată pentru furnizarea a 40 de vagoane de grîu trebuitor manutanţelor corpului 4 de armată.

*

La 15 Martie licitaţia pentru furnizarea lemnelor trebuitoare garnizoanelor Fălticeni, P.-Neamţ şi Botoşani.

—

Astă-seară are loc la primărie întrunirea membrilor consiliului sanitar comunal.

La ordinea zilei mai multe chestiuni. cari privesc buna stare sanitară a oraşului.

—

Am vorbit dăună-zi pe larg despre încercarea de evadare a banditului Lake, încercare care a avut loc în gara Iaşi, imedtat ce s'a scoborît din vagonul de arestanţi.

Astă-zi s'au prezentat la redacţia noastră cei doi funcţionari cari l'au prins pe fugar. Unul din ei, Al. Tăutu, funcţionar în serviciul poştei, venise tocmai la vagonul de poştă cînd vede pe unul din arestanţi fugind. Se repede spre el, dar banditul îi strigă:

— Fugi că te tai.

Tăutu nu se intimidează însă, şi se ia după el, apucîndu-l de haine. In timpul acesta celalt, St. Munteanu, tîmplar în serviciul C. F. R., îi vine în faţă şi loveşte pe fugar în cap cu o lanternă.

Banditul cade jos şi ast-fel el este prins şi readus sub excortă.

—

M. S. Regele a semnat decretele prin care se primesc demisiuniie din armata, pe ziua de 1 Aprilie, a d-lor general L. Iarca, comandantul corpului IV de armată şi general Beller comandantul diviziei VII.

—

Parchetul de Dolj cere urmărirea şi prinderea lui Dragoş Alexandru oficiant la serviciul poştal din Craiova, care a dispărut după ce a delapidat o mare sumă de bani.

—

Poliţia din Dorohoi cere urmărirea şi prinderea soldatului dezertor Scripcaru Costache zis şi Butnărescu, autorul unor îndrăzneţe furturi şi spargeri.

—

In oraşul nostru se află în trecere către Huşi d. Gh. Lupu absolvent al Liceului Internat care studiază agricultura în Danemarca şi e elevul lui Chirstian Saudfeld Sensel profesor de limbele romanice la Universitatea din Copenhaga.

De şi se află în Danemarca numai din Octombre anul trecut, d. Lupu posedă perfect limba daneză şi a absolvit deja şcala inferioară de agricultură de la Lynyby, de lângă Copenhaga. Pentru a se înscrie însă la academia agricolă din Copenhaga trebue să facă practică la moşie timp de doi ani în care timp va studia pe lîngă modul cum se face o cultură sistematică, din dragoste pentru ţară va cercta amănunţit societăţile cooperative graţie cărora Danemarca a ajuns una din ţările cele mai bogate din Europa numai de la 1780 încoace. De şi de şese luni numai d. Lupu a vizitat multe localităţi şi ceea ce trebue să ne servească model nouă românilor-este starea înfloritoare a ţeranului care e foarte bogat de şi întinderile de pământ ce le cultivă sunt cu mult inferioare bucăţilor de pământ stăpânite de unii din ţeranii noştrii şi care din pricina proastei exploatări sunt aşa de inferiori ţeranilor daneji în toate privinţele. Aşa spre exemplu în satul Rigsby a văzut la un ţăran ce cultiva o bucată de pământ în intindere de mai puţin de 28 de fălci, 30 de vaci daneze, 8 cai de muncă, peste 20 porci plus o gospodărie temeinică şi când ştii că o vacă daneză costă vr'o 350 franci vezi înflorirea ţeranului danez comparînd-o cu acea a ţăranului nostru.

D. Lupu imediat după recrutare pentru care a venit în ţară pleacă îndărăt la o mare moşie de pe insula Thorsing şi apoi la o altă moşie de pe insula Frony, în tot timpul practicei fiind plătit şi pregătindu-se spre a ne reveni luminat şi folositor bunei propăşiri a agriculturei în ţară.

—

Patriotul face o constatare: comunitatea de vederi ce-ar exista între ştirele politice ce se publică în *Adevărul* şi în *Opinia.*

Patriotul, ca să-şi susţină sensaţionala afirmare, produce şi dovezi, din care cele mai multe minciunoase.

Indiferent de aceasta, ţinem să declarăm: că toate ştirile ce le publică *Opinia* sunt riguros exacte.

Cărdăşie politică nu putem face. Căci aceasta ar însemna, ca să dovedim o filială a *Epocei* şi să ne imprietenim cu daraverile ce se fac pe şoseaua Kisileff.

Ne-am înţeles.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA"

50

SECRETUL
JUDECATORULUI DE INSTRUCŢIE

MARE ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

Judecătorul s'a oprit cu foiletarea dosarului, vorbele acuzatului păreau a'l lovi, nefiind deprins cu atari observaţiuni.

— D-ta nu ştii, domnule, îi spune judecărorul, stăpînindu-şi mînia, dacă aşi vrea aşi putea foarte nşor să te trimlt înapoi la celula d tale şi să te las acolo foarte multă vreme, pentru ca să te mai gîndeşti.

— Aceasta ar fi poate dreptul dv, dar nu datoria.

— Destul; aceste observaţiuni sunt de prisos şi nu la locul lor chiar; eu conduc interogatoriile după fantezia mea; n'ai de cît să respunzi sau nu la întrebările mele.

Cît despre acuzare, o cunoşti; cînd o voi reînoi, îmi vei da explicaţii.

Maxim ar fi voit să răspundă, însă prin aceasta ar fi prelungit desbaterile fără nici un folos; era mai bine să-şi rezerve toate forţele pentru acţiunea decisivă. Tăcu.

— Vreau să-ţi spun, domnule, continuă judecătorul, care a fost modul d-tale de viaţă, din momentul ce ai fost independent, pentru a ajunge să stabilim fondul acuzării ce ţi se aduce. Existenţa d-tale, în acest moment a fost aceea a tuturor tinerilor; banii pe cari îi aveai, după cum o declari, i-ai cheltuit repede prin risipe de tot soiul.

Apoi, într'o zi, ai vroit să-ţi creezi o poziţiune, sau să urmezi exemplul unora din amicii d-tale; atunci ai întrat la facultatea de drept. Dar munca continuă nu putea să placă naturii d-tale, şi părea cu totul contrară obiceiurilor d-tale de plăcere. Mai întâi ai neglijat studiul Codului pentru acele ale jocului; puţin eîte puţin, tirît de această pasiune nouă, ai părăsit totul pentru a o sasatisface; ceea ce la început nu era de cît un pretext al plăcerii, a devenit o nevoie absolută şi un lucru necesar, folositor chiar. Ai trăit din cîştigul jocului. In asta consistă aaea avere pe care pretinzi că o posezi. Mă înşel oare?

— De loc.

— Aceasta o pretinzi d-ta; din nenorocire pentru d-ta, pretenţiunca asta nu-i îndeajuns justificată, şi povestirea pe care ţi-am făcut-o, care constitue marile linii ale existenţei d-tale de la eşirea d-tale din şcoală îmi pare că trebue să fie expresia adevărului.

— Oh! D-zeule! dacă vroiţi.

— Ai fost prezintat la cercul des Haricots de un membru al clubului, de marchizul Charles de Bonneuil?

(Va urma)

Ultime informaţii

Un profesor universitar, membru al Academiei romîne care n'are bacalaureat.

In discursul său privitor la reforma universitară, d. P. P. Carp a spus că proectul are menirea de a crea anume profesori, dovadă că admite, fără a avea titluri, pe membrii corespondenţi ai academiei romîne şi se ştie—a adăogat d. Carp—că numai unul se află în această categorie. (D. Gh. Ghibănescu, N. R.)

In respunsul seu atăcînd şi această chestiune, d. Take Ionescu a zis :

— Mă mir că d. Carp n'a protestat atunci cînd tot un membru al Academiei, fără titluri academice, dar intim prietin al d-lui Carp, a fost numit profesor la Universitate.

— Cine este acestă, întrebă d. Carp.

— Anton Naum, cel mai bun prietin al d-tale din Iaşi.

— N'are nici bacalaureatul!

N'am ştiut lucrul acesta zise d. Carp, şi părăsi, umilit, Camera.

Deputaţii făcură mare haz de acest intermezzo.

D. Carp, in discursnl seu, a atacat pe d. Bădăreu, raportorul legei universitare.

In discursul seu d. Take Ionescu a arătat că şi sub trecutul guvern conservator raportor al aceliaşi legi a fast tot d. A. Bădăreu.

Intre acei cari aleseră atunci pe d. Bădăreu, era şi d. Filipescu,

Fără comentar.

O întrunire a unor liberali bătrîni şi liberali tineri are loc astă-zi acasă la d. Ath. Gheorghiu.

Este o intrunire preparatorie pentru alegerea de mîine a comitetului executiv.

Surprize nu sunt excluse.

Au sosit medalii jubiliare la consulatul german din localitate d-lor : V. Eschke consul, Iaşi; C. Zorn dragoman, Iaşi; C. Adolf, vice consul, Bacău: St. Ganea, vice consul Botoşani; Zurhorn, vice consul, Roman.

Membrii clubului liberal se vor întruni mîine seară, Vineri, la club şi vor proceda la alegerea comitetului executiv.

Acei cari au întîrziat să iscălească noul statut, au venit la club ieri seara, între orele 5–6 şi au subscris.

Acei cari sunt însărcinaţi cu partea financiară a clubului, sunt bucuroşi de evenimentele ce s'au petrecut.

Cum clubul este considerat de club nou, toţi membrii se vor înscrie acum din nou şi, potrivit statului, vor plăti 20 lei, taxa de înscriere.

Curtea de apel, secţia II, a respins apelul făcut de neguţitorul Hascalovici din Trg. Neamţ. declarat în stare de faliment de tribunalul de Neamţ.

Universitare. Dl. C. C. Leornadescu decanul facultăţei de litere a convocat, pentru Duminecă 18 Februar ora 4 p. m., pe următorii d-ni profesori : P. Rîşcanu, A. D. Xenopol, I. Caragiani, A. Philipide, T. Antonescu, A. Naum şi I. Găvănescu, pentru ca împreună cu dl. Leornadescu să procedeze la citirea tezelor candidaţilor la licenţa de la toate specialităţile. Candidaţii sunt : D-rele Eufrosina Simionescu şi Ketti Tatos pentru filosofie modernă ; dl. Rudolf Suţu pentru istorie ; dl. Gh. Barbu pentru filologia clasică şi d-ra Jeanne Venier pentru filosofie. Rezultatele se vor afişa la timp

---

Examinarea învăţătorilor pentru înaintarea pe loc, au reinceput astăzi.

Examinarea se face în una din sălile Universităţei.

Seria a III-a a învăţătorilor chemaţi la examenul de înaintare pe loc, a fost examinată astăzi dimineaţă la prima probă orală.

Au reuşit: Chelariu Gavril, Ciobanu Gh. Cososki Ion şi Maria ; Chirnoagă Gh., Cosmescu Vasile, Costăchescu V., Chiriac Ion. Ciocîrlan Ion, şi Cristescu Ilie.

Tot azi la orele 4 începe a II-a probă orală, iar mîne se va ţinea proba de practisa pedagogică la şcoala primară de fete din Păcurari.

Seria 4-a va fi chemată pentru zilele de 21, 22, 23 Februar.

Maistrul Nottara a sosit ieri în Iaşi. D-sa a luat parte la repetiţiunile piesei *Stylock*, care se va represinta mîine Vineri, cu neintrecutul maistru în rolul titular. Se prevede o mare aglomeraţiune de lume, date fiind simpatiile de cari Nottara se bucură în Iaşi şi faptul că *Shylock* este una din creaţiunele de forţă ale lui Nottara.

Representaţiunea se dă în profitul şcoalei „Reuniunea femeilor romîne".

D. Cornea, noul administrator financiar, a sosit în Iaşi şi s'a presintat la postul seu. Pe ziua de 1 Mart d-sa va fi mutat la Fălticeni, iar la Iaşi va fi adus d. Mihai Ghiţescu.

Senatul universitar convocat pentru astă-zi la ora 2 d. a. şi luînd cunoştiuţă de adresa d-lui prefect de poliţie prin care se face cunoscut turburările organixate de un grup de studenţi cu ocazia reprezentaţiei piesei Manasse *a însărcinat pe d. rector să admonesteze pe turburători.*

Aducîndu-se în discuţie chestia atitudinei senatului din Iaşi faţă de proiectul d-lui Disescu, s'a decis că întru cît Universitatea din Capitală nu s'a solidarizat de mult cu acea din Iaşi, nici aceasta nu se simte obligată la acte de solidaritate cu ultima deciziune a universităţei din Capitală.

De alt-fel această chestiune va fi discutaă, la ora 8 jum., cînd este convocat colegiul universitar din Iaşi.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 15 Februarie

Agitaţia studenţilor

Bucureşti. — *O parte din studenţi, sub influenţa activităţei desfăşurată de agenţii liberali şi ai d-lui Filipescu, au decis o acţiune paralelă cu acea a profesorilor contra proectului d-lui Disescu.*

La ora 10 au ţinut un fel de întrunire cînd au şi ales un comitet de acţiune care să organizese mişcarea în contra guvernului.

Activitatea acestui comitet va fi însă foarte mult redusă dacă nu chiar nulă din causă că toţi studenţii facultăţei de medicină şi de teologie precum şi asociaţia generală a studenţilor au refuzat să facă parte din acest comitet şi au declarat că vor căuta să împedice acţiunea celorlalţi.

Scandalul de la Universitate

Bucureşti. — *Astăzi dimincaţă la ora 8 jum. d. I. Tanoviceanu profesor de drept penal s'a prezantat la universitate pentru a-şi ţine cursul. Studenţii prezenţi însă s'au dedat la un adevărat şari-vari. Au fnmat în clas, au couvorbit între ei, au prerat coutra proectului şi au mers pînă a insulta pe profesor, La observaţiunea d-lui Tanoviceanu studenţii au respuns că ei nu pot admite lipsa de solidaritate pe care o arată d. Tanoviceanu. Profesorul însă a avut o răbdare de fer şi a stăt exact până la oara 9 jum. pe catedră,*

La plecare studenţii s'au aşezat pe două rînduri, l'au silit pe d. Tanoviceanu să treacă printre rînduri şi l'au huiduit. La ora 4 se aşteaptă un nou scandal la cursul d-lui Paul Negulescu.

Intrunirea Licenţiaţilor

Bucureşti.—In astă seeră are loc în sala «Amiciţia», o întrunire provocată de licenţiaţi în drept, spre a protesta contra grevei profesorilor universitari. Favorabili proectului de lege ei văd în protestările ce a stârnit o zădărnicire a înfiinţărei doctorului.

Un nou memeriu

Bucureşti.—Profesorii universitari protestători au alcătuit un nou memoriu adresat Cameroi deputaţilor, prin care arată că cu toate modificările introduse de comitetul delegaţilor proectului d-lui Disescu, el ştirbează autonomia universitară prin puterile date ministrului de a face numiri, ceea ce pînă acum să făcea de însăşi universităţi.

Inmormîntarea generalului Lahovari

Bucureşti.—*Corpul defunctului general Lahovari a sosit astă zi la ora 3 la Vărciorova. Familia a plecat astăzi dimineaţă întru întimpinare. Corpul va sosi mâne între oarele 5—7 dimineaţă în gara de Nord, cu un tren special şi va fi apoi aşezat în biserica Albă din calea Victoriei.*

Inmormîntarea va avea loc Sămbătă la ora 2.

O declaraţie a d-lui Tanoviceanu

Bucureşti.—Interviewat de un ziarist, profesorul I. Tanoviceanu a declarat că va continua să-şi ţie cursul şi nu va renunţa de cît cînd va fi ridicat cu forţa de pe catedră.

Dl. Tanoviceanu găseşte că decisiunea Senatului universitar, privitor la suspendarea cursurilor, luată cu 5 contra 3 voturi, dovedeşte ce mare rol joacă politica în Universitate.

D-sa spune că în virtutea art. 106 din legea învăţămîntului, membrii Senatului Universitar ar trebui arestaţi, căci au comis un act anarhic.

Dl. Tanoviceann speră că studenţii sirguitori îl vor snştinea în lupta contra politicei în Universitate.

Amănunte asupra operărei Generalului Lahovari

Bucureşti—Defunctul general Lahovari, în trecerea prin Viena, a consultat pe Neuser şi Norden. Ambii au constatat că operaţia era esclusă şi au sfătuit pe generalul Lahovari să aibă răbdare până la primăvară, aceasta ca o mângâere. Profesorii au comunicat însă d-lui Al. Em. Lahovari, ministrul nostru la Viena, că genoralul sufere de un cancer intestinal generalizat, şi că nu va putea suferi o operaţie, pe când neoperat ar mai putea trăi câte-va luni. Doctorul Roux la Lausaune a fost de aceiaşi părere cu doctorii vienezi.

Camera

Bucureşti.—118 deputaţi iau parte la şedinţa de azi a Camerei. Pe banca minesterială, domnii : Take Ionescu, Manu. J. Lahovari, Disescu, Grădişteauu.

D. I. Grădişteanu depune proiectul C. F. pe exerciţiul viitor.

D. Marghiloman se inscrie spre a lua cuvîntul în discuţia asupra proiectului universitar.

In acest moment se dă cuvîntul ministrului Disescu în continuarea discursului început ieri.

Plecarea Suveranilor

Bucureşti.—Se afirmă că imediat după închiderea Camerelor, Suveranii vor pleca la Menton.

Profesorul doctor K. Noorden a recomandat Regelui această localitate de pe coasta de Azur.

O groaznică explozie

Morţi şi răniţi

Cămpina.—La marea uzină de electricitate din localitate a societăţei Lemaire, s'a întîmplat o groaznica explozie a unui cazan. O parte din clădire pe o întindere de 25 metri precum şi întregu acoperemînt au fost aruncate în aer. In momentul exploziei se găseau la faţa locului foarte mulţi lucrători.

Până în present s'au constatat 2 morţi şi anume: C, Cojocariu şi Ghiţă Macedoneanu şi 4 grav răniţi.

Nae Cojocariu, Gh. Cosara de 32 ani, grav opărit peste tot corpul şi cu leziuni provenite prin căderea grinzilor peste el. Gh, Ceauşu şi Ion Radu.

Echipa de salvare a societăţei de petrol „Steaua Romînă" a venit spre a da ajutoare.

Pînă 'n momentul de faţă nu s'au putut scoate încă de sub dărămături ceilalţi morţi sau răniţi.

Direcţiunea societăţei pretinde, însă că, sub dărămături nu s'ar mai afla alţi nenorociţi pe cînd mulţimea pretinde, contrariul, de oare ce, în fabrică, în momentul exploziei, se aflau foarte mulţi lucrători.

Asupra cauzelor exploziei se dă faptul că cu conducerea maşinelor ar fi fost încredinţaţi unor oameni neexpermentaţi,

La ora 1 a început ancheta oficială.

Alt atentat

Crasnoiarsk.—Comandantul oraşului a fost eri impuşcat cu doua focuri de revolver. Atentatorul nu a putut fi prins.

Un atentat

St. Petersburg.— Un atentat comis contra marelui duce Nicolai Nicolaevici, în momentul în care pleca de la Tzarskue Selo. Cu trei minute înainte de plecarea trenului un revoluţionar îmbrăcat în uniforma, de conductor de tren a aşezat o bombă de dinamită înaintea trenului.

Faptul s'a putut observa la timp şi catastroafa evitată. Atentatorul a fost arestat.

Un alt naufragiu

Londra. — La un mic port de pe coasta de Vest a Australiei, au acostat două bărci in care se aflau ofiţerii şi mateloţii unui bastiment, care plecase din Liwerpol spre Melburn şi eare a naufragiat în marea Indiei din causa unui incendiu, 95 de persoane au perit în valuri.

Ajutoarele Scafandrierilor

Berlin.—Scafandrierii au scos la suprafaţa câte-va cadavre ale victimelor naufragiulni vaporului „Berlin", un mare număr de obiecte preţioase.

De astăzi dimineaţă au început operaţiile pentru scoaterea vaporului la suprafaţă.

Executarea unor revoluţionar

Riga.—Aci au fost executaţi 17 revoluţionari, cari au luat parte şi au organizat măcelul ultim, care s'a produs în acest oraş.

O comunicare oficială

St. Petersburg.—Ministrul de Finanţe a comunicat agenţiei Westnic că svonurile cum că gevernul ar avea intenţiunea să disolve Duma sunt cu totul neîntemeiate. Guvernul va face totul cu putinţă spre a putea guverna în armonie cu viitoarea Dumă.

PROSPECT

ORAŞUL IAŞI

Imprumut 4 jum. la sută de lei aur 13,500,000—Franci 13.500,000 Mărci 10,935,000.

Autorisat prin legea din 12 (25) Iunie 1906, publicat în „Monitorul Oficial" din 15 (28) Iunie 1906, şi a votului consilinlui comunal din Iaşi din 19 Iunie 1906, aprobat prin deciziunea ministerului de interne din 23 Iunie 1906.

EMISIUNE DE

26,877 obligaţiuni de lei aur 500.—Franci 500,—Mărci 405 purtînd o dobîndă anuală de lei aur 22.50.—Franci 22,50.—Mărci 18.22 jum.

plătibilă în rate semestriale la 1 (14) Octombrie ale fie-cărui an la Banca Naţională a Romîniei şi Banca Marmorosch Blank et Co, Societatea anonimă în Bucuresti şi la agenţiile şi la sucursalele lor din ţară precum şi la Bruxelles, Anvers şi la Frankfort p. M.

Amortisarea se face al pari, adecă cu lei aur 500.—Frs. 500.—M. 405, prin trageri la sorţi semestriale în cel mult 50 ani conform, planului de amortizare indicat în titlurile definitive.

Trageriile la sorţi sunt publice şi vor avea loc la 1 (14) Februarie şi 1 (14) August ale fie-cărui an sub îngrijirea consiliului muncipal al oraşului Iaşi, iar rambnrsările se vor face la 1 (14) Aprilie şi 1 (14) Octombrie ce urmează.

Acest împrumut este scutit de vori-ce imposit present sau viitor în Romînia.

Obligaţiunile acestui împrumut se vor primi ca garanţie de toate casele publice după cursul lor.

Anunciurile relative la plata cupoanelor şi la rambursarea obligaţiunelor se vor publica la fie-care scadenţă în Monitorul comunal din Iaşi, în Monitorul Oficial al Romîniei şi în alte ziare din Bruxelles, Anvers şi Francfort p. M.

In toate relaţiunile sale cu oraşul Iaşi, şi pentru executarea contractului de împrumut, sindicatul instituţiunilor contractante este reprezentat în Romînia prin Banca Naţională a Romîniei.

Produsul acestui împrumut este destinat exclusiv pentru lucrările de alimentaţiune cu apă şi canalizarea oraşului Iaşi.

GARANŢII SPECIALE

Pantru garantarea acestui împrumut şi plata dobînzilor la scadenţele fixate, oraşul Iaşi declară că afectează irevocabil şi pe toată durata acettei împrumut :

a) Suma de 300.000 lei, subvenţia anuală ce-i este alocată de cître stat, pe timp de 50 de ani, după cum s'a prevăzut în legea din 15 (28) Mărtie 1906.

b) Partea disponibilă ce revine oraşului Iaşi din fondul comunal întru cît ea nu se găseşte deja afectată la plata altor datorii de împrumuturi anteriore, această parte disponibilă întrece chiar de acum cu mai mult de 200.000 lei anuitatea necesară serviciului acestui împrumut.

c) Veniturile resultînd din distribuţiunea apei.

In mod excepţional şi numai pentru timpul necesar după terminarea lucrărilor pentru care este destinat produsul prezentului imgrumut, totalul anuităţei garantate va fi luat din cota parte a oraşului Iaşi, din fondul comunal ; după terminarea acestor lucrări, garanţia se va subdiviza după cum s'a expus mai sus.

Afectarea acestor garanţii a fost notificată ministerului de finance de către oraşul Iaşi şi institutele ce au contractat împrumutul prin actul din 24 Octombrie 1906.

Primar, *G. Lascar*

CONDIŢIUNI DE SUBSCRIERE

Din 27,000 obligaţiuni care represintă acest împrumut, 123 obligaţiuni în valoare nominală de lei 61,500, au fost desemnate prin tragerea la sorţi din 1 (14) Februarie 1907, pentru a fi rambursate cu lei aur 500, franci 500, la 1 (14) Aprilie 1907.

Restul de nom. lei 13.438.500,—îl oferim subscriitorilor sub următoarele condiţiuni :

PREŢUL DE EMISIUNE

este de 93 jum. la sută minus 0.40 bonificaţiune de dobîndă

1) La subscriere 10 la sută.

2) La repartiţiune, în ziua de 27 Februarie 1907 83.50 la sută minus bonificaţiunea de dobîndă 32 zile (de la 27 Februarie până la 1 Aprilie 1907) 4 jum. la sută (la 500 lei—5) adică 40 la sută 83.10 la sută, adică in total 93.10 la suta de lei cu cuponul de Octombrie 1907.

Titlurile provizorii vor fi eliberate odată cu facerea celui d'al doilea vărsămînt.

In caz cînd subscriitorul nu va efectua la zi vărsămîntul liberatoriu la 27 Februarie 1907, va fi obligat să plătească o dobîndă de 5 la sută pe an de la acea dată până la plata efectivă ; însă după trecerea de 30 zile, adică cu începere de la 30 Martie 1907, ne rezervăm dreptul a vinde imediat fără somaţiune, punere în întîrziere sau altă formalitate judecătorească, titlurile atribuite spre a ne acoperi de toate pagubele provenite din neefectuarea la timp a vărsămîntului liberatoriu.

SUBSCRIEREA VA FI DESCHISA :

Luni 19 Februarie 1907, de la 10 4 ore în România :

la Banca Naţională a Romăniei. la Banca Marmorosch Blank şi Co. soc. anonimă în Belgia. — în Bucureşti şi la sucurs. şi agenţiile lor în provincie.

la Banque de Bruxelles — Bruxelles

„ Banque Internationale de Bruxelles — Bruxelles

la Banqne Centrale Anversoise — Anvers

Sindicatul îşi rezervă facultatea de a închide subscrierea înainte de termenul fixat mai sus.

Repartiţiunea se va face în termenul sus arătat, anunţîndu-se prin publicări.

Subscrierile se vor face pe formulare care se vor pune la dispoziţia subscriitorilor.

Se va cere admiterea acestor obligaţiuni în cota Burselor în Bucureşti, Bruxelles şi Anvers.

Bucureşti, Februarie 1907
Banca Naţională a Romăniei
Banca Marmorosch Blank et Co.
Societate anonimă.

UN STUDENT se oferă ca meditator într'o familie, în schimbul pensiunei.

Adresaţi-vă la ziar sub „Albert".

OCAZIUNE

Din cauză de plecare din ţară, se vînd eften diferite mobile şi obiecte casnice, precum un etac, salon, piano, etc., etc. A se adresa la d-na Netty L. Unter, str. Pomir 7.

Jeune savant de Budapest sa chant à fond le hongrois, l'allemand, le français, l'hébreu et parfaitement l'italien, l'anglais, le latin et le grec, ainsi qu'un peu de roumain, cherche situation journal.

Donnerai aussi lecons.

S'adresser à l'administration, sous les initiales S. F.

Turneul FERAUDY

Celebrul societar al Comediei franceze insoţit de un ales ansamblu, va da două representaţiuni in Iaşi :

La *1 Mart*

Les Affaires sont les Affaires

La *2 Mart*

L'âge difficile

Locaţiunea la „Thalia".

are pentru basa principală **Codeina şi Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fi intrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătóre a le opiului.

Foloseşte de minune în contra **irritaţiunilor, peptului** şi **ale pulmonilor**, a **tusselor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classelĭ lucrătore*, căreia el economiseşte cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari colorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ colorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ DE PODAGRĂ, şi RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ : **Farmacie FRATII KONYA.**

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

şi Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta"

L O I Z A

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raymd **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE. VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25

Châssis de couche, depuis..... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré.... 1 30

Porte-Bouteilles, pour 120 Places..... 7 »

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr50

R. GARIEL

2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei
6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV. —No. 74.—Sîmbătă 17 Februarie 1907

C. Disescu şi Spiru Haret

Iată două nume, cari sînt azi la ordinea zilei! Iată puse faţă în faţă cele 2 partide istorice prin pretenţiunea făţişă ce au de a legifera în ţara noastră în materie de şcoală! Iată dată la iveală lozinca politică ce agită lumea liberală, agitare ajunsă la paroxism în zilele din urmă!

Liberalii în generalitatea cazurilor se cred singurii indrituiţi a guverna, ca unii ce singuri ar reprezenta în ţara aceasta interesele vii şi sociale ale poporului romîn.

Liberalii cred în lăntrul minţei lor şi respîndesc intre ai lor că ori de cîte ori venim la putere noi conservatorii, nu îndeplinim de cît un *interimat*, de mai lungă sau de mai scurtă durată, cu cît bolile interne de care sufăr liberalii se vindecă şi se închid mai greu sau mai uşor. Numai *bolile* şi *cangrenile* politice silesc pe liberali a se demite de la putere căci dacă ar fi pururea dîrji şi sănătoşi, ţipenie de conservator n'ar veni la putere, ci ar fi un îndelung regim liberal, mai lung de cît regimul liberal a lui Ion Brăteanu sau chiar de cît regimul politic al liberalismului ungar.

Supt această mentalitate politică, nu ne miră de ce agitarea actuală provocată de motive aşa de ridicule pentru doctul corp al universităţei de Bucureşti, îşi are explicarea numai în aceea că e dictată de cele două cluburi politice din Bucureşti, unde în materie de şcoală domineazǎ Spiru Haret la liberali, Mehedinţii şi Pangratienii la junimişti.

Liberalii şi cu Haret a lor nu pot îngădui unui ministru conservator să legifereze în materie de învăţămînt şi mai ales învăţămînt superior, fie acela chiar C. Disescu, o ilustraţie—din ori ce punct s'ar lua—a ţărei noastre.

C. Disescu, jurist este, literat este, orator este, om politic încercat este; ce calitate n'are C. Disescu? De cît doar că nu este membru al Academiei romîne! Pe cînd Spiru Haret are la activ pe acela de membru al Academiei, matematician neproductiv şi neoriginal, autor de cărţi elementare de aritmetică pentru cursul primar, spirit geometric îngust, dar foarte *coherent* politician.

Se acuză d. C. Disescu de *incoherenţă* politică reamintindu-i o scenă de la Drăgăşani, a d-lui Stefan Filipescu, ilustrul liberal din podgoria *tulburelului* !...

Da! Disescu *incoherent*, iar Spiru Haret foarte, prea *coherent*!

In înţelesul liberal al cuvîntului a fi *incoherent* e a fi Disescu, iar a fi *coherent* însamnă a fi Haret. Haret e născut, crescut şi *maturit* în liberalism iar Disescu născut la Deparaţi, crescut în liberalism s'a maturit în *conservatorism*, ajungînd a fi o personalitate atît de marcantă prin sine însuşi, că trece peste culoarea momentană de tînăr sau bătrîn conservator, de partizan al tradiţiei şi blazonului şi este un fruntaş de o potrivă impus tuturora, ba chiar şi adversarilor.

Are însă ceva deosebit C. Disescu, şi această calitate i-o recunoaşte chiar d. Haret.

„Vă urez zice d-l Haret, să trăiţi „cît mai mult în această *seninătate de „suflet*, pe care eu îmi făcusem cînd„va iluzia că o voi păstra toată viaţa „mea".

Da; d-l Disescu are încă *seninătatea sufletului*, pe care d. Ionel Brăteanu i-o califică de *incoherenţă politică*.

Nu se poate mărturisire mai sinceră, căci tradează întreaga doctrină liberală. A fi liberal in mintea matadorilor săi e a pierde simţul seninătăţii de suflet; e a vedea numai *roş* înainte, e a deveni un fel de *buhaiu* politic, şi să te infurii la tot ce nu e pentru ai tăi, de la ai tăi.

Da; crezuse Disescu, că cu seninătatea lui de gînd ar fi putut face escelente numiri de jurişti la facultăţile de drept pentru întemeerea doctoratului in drept; camera conservatoare prin delegaţii săi tari pe credinţa în ministrul lor, era dispusă a da tot creditul necesar unei personalităţi ca Disescu; dar s'a înşelat şi ministrul şi Camera conservatoare, căci practica liberală a trebuit să scoboare la realitate şi pe ministru şi pe noi delegaţii camerei.

Explicarea ne-o dă însuşi d. Haret: „asta era pe vremea cînd nu ezitam „a face apel la sforţările şi ajutorul „ori cui, fără a mă preocupa de clu„bul politic din care fac parte; pe „cînd credeam că e cu putinţă ca „interesul ţării să grupeze la un loc „toate bunele voinţi şi toate bunele „credinţi; pe cînd oferam neinsem„natul meu sprijin dezinteresat, cu „toată curăţenia de suflet, ori cui ar „avut nevoe de dînsul pentru folo„sul general".

Nu se poate mai crudă mărturisire pentru toţi clubmenii liberali. Şi d. Haret a făcut o foarte mică experienţă, d-sa a colaborat cu 2 personalităţi politice de alte cadre, şi tot a trebuit să se despartă deci prin influenţa cluburilor, dînd locul *Ioanilor* şi altora *ejusdem farinae!*

Nu în asta stă răul, ci, tu ministru de partid să ai putinţa de a-ţi alege dintre prietenii tăi politici oameni destoinici, care să-ţi facă cinste, ca competinţă; dar cînd pentru raţiuni inguste de club sau chiar de raporturi personale numeşti un Musteaţă, sau chiar Ioani, să fie organe administrative didactice, dă măsura politică a ministrului. Să fie lipsit partidul liberal într'atîta de oameni destoinici, nu cred! Mai degrabă tu ministru n'ai dat dovezi de puterea spiritului de alegere şi ai numit la întîmplare pe cei mai nedestoinici.

In măsura în care corpul didactic s'a manifestat politiceşte după partide, ar fi a arăta o slabă încredere în puterea şi rostul politic al partidelor, alegînd oameni chemaţi a dirigui învăţămîntul după valori numai personale intrinsece, dar cu tendinţi politice neomogene.

Ce ar fi dacă Vodă mîine ar face apel la opt fruntaşi ai partidelor să facă guvern fără nuanţă politică!

Tot aşa în mic e şi în domeniul fiecărui departament; şi mai ales în acel al şcoalelor, unde e cel mai larg cîmp de experienţă cu tendinţe politice şi sociale. Experienţa didactică o pot da ministrului politic profesorii de ori ce nuanţe politică, diriguirea însă, nu.

Iar dacă dl. Haret exclamă aşa de crud „Dar vai! cu ce cruzime am „fost readus la simţul realităţii", arată că în marele partid liberal e lipsa vădită de oameni destoinici şi muncitori, căci vine azi ministrul lor, cel mai habotnic clubist şi constată acest fapt.

Cît de departe e Disescu de Haret!

Gh, Ghibănescu.

Marea ticăloşie

Grevele universitare sunt, în deobştie, simptomele reale ale unei stări anarhice generale.

De aceea ele se produc foarte arare ori şi numai în ţările în care revoluţiunea a ajuns la ultimul act al desfăşurărei ei

La noi s'a întâmplat exact contrariul.

In plină pace internă, turburată doar de pacinicele manifestaţiuni politice, de acele democrate operete în cari d. Sturza cântă cuplete urâte—s'a întâmplat, ca din senin, o grevă a profesorilor universitari.

Ea a venit de jos în sus, asta ie adevărat. Dupe greva elevilor de la Bârlad, s'a înregistrat acea a liceanilor din Focşani şi direct de aci boala s'a transmis la o ridicolă majoritate a Senatului universitar din Capitală!

Ca să se provoace o grevă universitară în Rusia, ca să se ajungă la acest ultim şi înălţător act al intervenţiei învaţaţilor, Imperiul a trebuit să asiste, mai înainte, la o complectă buleversare a spiritelor, la una din cele mai groaznice revoluţiuni, care avea la bază nu o urâtă păpuşerie, dar lupta unui popor pentru libertate.

La noi, flind-că un guvern nu vrea să părăsească puterea, fiind-că vrea să ducă până la sfârşit opera cea bună, se recurge, după ce s'au sleit alte mijloace, la acest leac extra-ordinar, la care nici să te gîndeşti nu este permis: la greva universitară.

Un moment această tentativă de crimă, avea aerul că va resturna întreaga stare de lucruri, că va produce perturbare generală.

Ziua de azi a elucidat, însă, chestiunea.

Guvern şi parlament au descoperit izvorul ticăloşiei şi au tălmăcit repede ce anume se urmăreşte şi au pus piept uritei încercări.

Incă o zi şi mijlocul de a se servi de universitate ca de punte de trecere spre ideala putere, va fi trăit.

Greva universitară — un act imoral

Declaraţiile d-lor M. B. Cantacuzino şi P. Poni.

In corpul ziarului cetitorii vor găsi amănuntele asupra celor petrecute aseară la întrunirea marelui colegiu universitar.

In rîndurile cari urmează voim să relevăm două fapte importante, caracteristice şi pentru actuala stare de lucruri în corpul profesoral al învăţămîntului superior şi pentru agitaţia la care se dedau, lucru de necrezut, o parte din profesorii ieşeni în contra proiectului d-lui Disescu, care precum se ştie, însamnă un mare bine pentru Universitatea de Iaşi.

In afară de faptul dacă agitaţia profesorilor ieşeni este sau nu justificată—lucru extra-ordinar, cînd ne gîndim la indolenţa acestora atunci cînd Uuiversitatea ieşană a fost cu adevărat ameninţată de a fi ştirbită şi demnitatea ei grav atinsă — în afară de acest lucru, D-nii M. B. Cantacuzino şi P. Poni, cari pe lîngă tradiţia şi prestigiul în Universitate, sunt şi şefii celor două partide locale opoziţioniste, au relevat cit de imorală şi ilegală este decisiunea de a se proclama greva Universitară.

Intr'o cuvîntare, care a produs adevărată senzaţie, d. Cantacuzino a inzistat asupra marei respunderi ce-şi asumă faţă de opinia publică şi ţară, profesorii universitari, cînd ei, care trebue să fie pilda şi diriguitorii generaţiei de mîine, se dedau la acte anarhice şi pretinzînd a-şi apara demnitatea, ei o înjosesc prin măsuri care însamnă scoborîrea acelei demnităţi.

D-nii P. Poni şi M. B. Cantacuzino, s'au declarat pe faţă contra grevei.

Al doilea lucru important l'a constituit faptul cum s'a făcut de la sine clasificaţia între profesorii prezenţi.

De o parte acei cu autoritate, prestigiu, vederi frumoase, oameni superiori, acei care au cucerit titlul de profesor universitar prin muncă de decenii şi probă eclatantă a valoarei lor ştiinţifice—aceştia în frunte cu d-nii P. Poni, A. D. Xenopol,—care a pronunţat o splendidă cuvîntare, învederînd indolenţa cu adevărat culpabilă a profesorilor noştri atunci când s'a încercat să se lovească în universitatea ieşană — şi M. B. Cantacuzino, au vorbit contra grevei—: de altă parte anarhişti de toate nuanţele şi felurile, acei care au străbătut în învăţămîntul univerzitar în baza actualei legi, care este considerată de toată lumea că a insemnat scădederea nivelului învăţămîntului superior, acei care au devenit profesori pe baza unor pretinse lucrări de valoare, — de multe ori cîte un volum de 200 pagini, aceştia în frunte cu domnii Stere şi Cuza au susţinut prin discursuri incendiare necesitatea grevei.

Şi nu se poate nega că întîmplarea de aseară, clasificarea aceasta absolut logică şi naturală, nu dovedeşte pînă la evidenţă că critica ce se face actualului sistem de recrutare a corpului profesoral universitar este pe deplin justificată.

Universitatea din Iaşi

Cînd scrim aceste rînduri, nu putem şti încă ce hotărire va lua colegiul profesoral din Iaşi în lovitura politică ce au dat-o cei 5 membri ai Senatului universitar din Capitală.

Sperăm, însă, că doctul corp al Iaşului nu se va întovărăşi la ruşinoasa acţiune a unor colegi, cari se folosesc de Universitate pentru a face o simplă joacă electorală.

Şi aceasta nu numai pentru motivul că Senatul din Bucureşti a nesocotit, cu ori-ce prilej, existenţa chiar a Universităţii noastre.

Cazul profesorului Longinescu nu este prea bătrîn, pentru ca vremea să-l fi dat uitărei.

Refuzul senatului universitar din Capitală de a încredinţa catedra vacantă de drept roman titularului de la Iaşi, a însemnat, în mod evident, că profesorii de la Bucureşti consideră doar ca o zeflemea pe acei de la Iaşi.

Am citat cazul numai în treacăt. Nu el ar trebui să constitue motivul pentru care colegiul ieşean n'ar trebui să împreuneze glasul seu la strigătul urît de la Bucureşti.

Proclamatorii grevei universitare au făptuit o ruşine politică. Şi la această ruşine, operă a 5 politiciani, n'ar trebui să se întovărăşească nici un cuget senin.

Mai mult.

Proiectul, care a dat naştere acelei faimoase greve, cuprinde articole cari înalţă Universitatea din Iaşi, cari o îmbogăţesc cu multe catedre şi care o pun pe picior de egalitate cu mândra surioară din Bucureşti. Acel proiect este opera omului, care a zis, cu prilejul presenţei sale în Iaşi: „mi s'a obiectat la Bucureşti că prea multă atenţiune am avut pentru Universitatea Dv., care n'are studenţi. La aceasta am respuns: aşi fi făcut acelaşi lucru, chiar dacă Universitate ieşană, n'ar fi avut de cât rari studenţi".

Pentru un om, care n'are nici o legătură cu oraşul nostru, faptul învederează îndeajuns, că numai simpatia şi dorul de a crea în Iaşi un focar cultural, l'a îndemnat la acea largă atenţiune ce a arătat-o Iaşului întocmind proiectul seu.

In asemenea împrejurări, dacă colegiul nostru profesoral s'ar asocia la încercarea de crimă din Bucureşti, s'ar cobori şi mai jos de cât s'au coborît cei 5 iluştrii din Capitală.

Şi aceasta nu se va întîmpla!

Chemăm luarea aminte a cititorilor asupra discuţiunilor ce s-au urmat la întrunirea colegiului profesoral universitar.

Publicăm, în această privinţă, o detailată dare de seamă precum şi textul moţiunei ce s'a votat.

Publicăm, totodată, foarte pe larg, frumosul discurs ce l'a rostit dl. profesor A. D. Xenopol şi asupra căruia, în special, facem atent, căci în el se oglindeşte întreaga stare de lucruri de la Universitate.

CATE-VA NOTE

Urît vis au avut colectiviştii din Iaşi, probabil şi cei de-aiurea—în zilele astea de grevă.

— Venim!

Frumosul verb—cel mai profund ideal politic—se auzea în toate părţile.

Verbul a veni, în politică, ie sinonim cu acel apetisant substantiv, care se numeşte caşcaval.

A veni înseamănă că celalalt—adversarul—se duce. A veni, în politică, înseamnă a fi şi a avea.

A avea! Slujbă, parale, trecere şi —mai ales—coşniţă bogată.

...Şi bieţii colectivişti de la Iaşi, numai erau bătrîni, nici tineri, nici cu statut nou, nici cu statut vechiu —ci erau radioşi, fraţi şi viitori primari, prefecţi etc.

Astă-zi, cu toată armata ce împrejmuia Camera, ca să împedice invazia Senatului—excelentului Senat — universitar din Bucureşti; cu toată demisiunea—oficială, fireşte—a cabinetului; cu toată chemarea la Palat a d-lui Sturza—cel mai încercat bărbat politic—ca să depue—nu omagii —ci jurămînt— cu toate acestea faimosul verb a suferit o deplorabilă schimbare: din venim s'a făcut „vom veni".

Urît vis, urît verb!

*

Am cetit o informaţie că un profesor de la Iaşi s'ar fi solidarizat cu greviştii din Bucureşti şi ar fi declarat cursul seu pus în grevă.

Nu ie pericolul că s'a pus în grevă, pericolul adevărat constă in faptul că are să revie!

*

Vorba ceea a Moldoveanului, care pune pe baba să-şi facă frizura, cînd lumea piere de necaz, a întrebuinţat'o, sub altă formă—şi dl. Conspiru Haret.

Acum şi-a găsit dumnealui să-i scrie d-lui Disescu ca să-i facă bine cu o carte pe 24 ore.

Mîine are să-i ceară un chibrit şi poimîine o scobitoare.

Dl. Haret zeflemist!

Soluţiunea d-lui G.D. Şerban în chestia meseriaşilor

După o experienţă de patru ani de la aplicarea legei de organisare a meseriilor, pentru capatarea căreia meseriaşii au făcut sforţări enorme, neînlăturînd chiar revoluţiunile cu vărsări de sînge, s'a observat în deajuns că rezultatele obţinute n'au corespuns cîtuşi de puţin aşteptărilor, speranţelor pe cari şi le făureau unii la punerea în aplicare a acestei legi.

In aceşti patru ani situaţiunea materială şi morală a meseriaşilor nu s'a îmbunătăţit de loc, faptele petrecute zilnic susţin această afirmaţiune; numai naivii sau rău voitorii vor încerca să susţie contrarul.

Dar nici nu se putea să fie alt-fel, aceasta e soarta tuturor legilor, făcute în pripă departe de viaţa reală a acelor pentru cari se fac, făcute în liniştea plăcută a cabinetului de studii, amestecate cu speranţa amăgitoare a rezultatelor bine făcătoare ce va aduce.

O lege care nu e isvorîtă din cunoaşterea adîncă a nevoilor clasei în folosul căreia voeşte a se face nu poate trăi sau dacă trăieşte, nu poate aduce nici un folos.

In casul de faţă legea meseriilor pe lîngă că nu a adus vre-un folos, din contra a contribuit la înăsprirea relaţiunilor dintre meseriaşi şi la perderea timpului lor preţios; acestea din causa dispositiunilor relative la formarea Corporaţiunelor pe care le conţine această lege.

Instituţiunea, în sine, a Corporaţiilor nu este rea; în alte ţări unde clasa meseriaşilor a ajuns la un grad mai mare de desvoltare, şi deci unde se găsesc elemente suficiente pentru conducerea lor, am convingerea că poate da frumoase rezultate, la noi însă clasa meseriaşilor nu a ajuns la acest grad de desvoltare şi cu foarte mare greutate putem recruta cîte-va elemente bune în marea masă a meseriaşilor, fapt care face ca corporaţiunile din ţara noastră neavînd elemente bune sunt rău administrate şi nu aduc foloase membrilor ce le compun.

Această dăunătoare stare de lucruri nu mai poate merge înainte; Meseriaşii îndată chiar după aplicarea legei meseriilor întruniţi în diferite congrese au cerut modificarea ei; la Minister sau numit comisiuni de cîte 20—30 de inşi în acest scop, cari însă pînă acum nu au dat nici un rezultat.

Conducătorii meseriaşilor din Bucureşti, influenţaţi de tendinţa de predominare a celor de la centru, manifestată în toate ocasiunile, au făcut un fel de monopol în discutarea chestiunei meseriaşilor căutînd a impune în toate părţile vederile lor indiferent dacă ele ar fi bune sau rele dacă ar mai trebui discutate sau nu; grija lor principală fiind a impune vederile lor fasă nici discuţiune, mergând cu îndrăsneala pînă acolo că taxau de nepricepuţi sau duşmani ai meseriaşilor pe acei cari aveau vederi deosebite de a lor.

D-l Gh. D. Şerban, deputat şi Preşedinte al Camerilor de Comerciu şi Meserii a semnalat încă de mult prin scrierile sale faptul că actuala organizare a meseriilor este dăunatoare meseriaşilor.—

D-l Şerban însă înzestrat cu calităţile omului de acţiune, nu s'a mulţumit a face numai pe omul de doctrină tratând numai prin reviste şi ziare această importantă chestiune, d-sa a înţăles că pentru transformarea ideiei în faptă trebuie începută marea luptă de prin viu graiu a convingerei spiritelor şi de aceea a venit în mijlocul marei mase a meseriaşilor spre a se consfătui împreună în seara zilei de 12 curent.

Soluţiunea propusă de d-sa pentru o mai bună organizare a meseriilor constă în faptul înlocuirei Corporaţiunilor actuale prin o singură Cameră de Meserii, după modelul Camerilor de Comerciu, avînd cîte o secţiune în fiecere judeţ din Circumscripţiunea sa, în ce priveşte numărul membrilor atât din secţia centrală cît şi acelor din judeţ, putînd fi mai mare de cât acel al Camerilor de Comerciu de oare ce şi numărul membrilor e mai mare de cît felurile de comerciu.

Veniturile Camerilor de Meserii se constee din plata unei zecimi, de către maiştrii patentari de clasa 1—4 inculsiv toate cele lalte clase fiind scutite. In ce priveşte lucrătorii, să fie impuşi la plată numai acei care vor avea un salar lunar de la 100 lei în sus.

Incasarea veniturilor făcîndu-se prin Ad-ţiile financiare ale Statului din Circumscripţia Camerei şi vărsându-se la Ad-ţia din judeţul unde va fi secţiea

centrală a Camerei de Meserii, care va avea îndatorirea a emite mandate pentru plăţile efectuate atât la centrală cât şi la secţiuni.

Meseriaşii ar mai fi obligaţi a mai plăti o sumă pentru crearea unui fond al casei de ajutor.

Soluţiunea propusă de D-l Şerban cred că este cît se poate de nimerită şi această pentru următoarele motive :

1). Numărul membrilor camerilor de meserii fiind mult mai restrâns de cât al Corporaţiunilor care se ridică în unele oraşe până lă 100, se va putea recruta din elementele cele mai bune ale clasei meseriaşe iar datorită acestui fapt nu vom mai vedea existând neînţălegeri printre membrii comitetelor Corporaţiilor.

2). Veniturile Camerei de Meserii percepîndu-se numai de la maiştrii pantentari de la clasa 1-4 şi de la lucrătorii cu un salar lunar de peste 100 lei, oferă avantajul că pentru unii meseriaşi micşurează dările ce actualminte plătesc Corporaţiiior, iar pentru cei cu surse mai puţine de câştig oferă avantajul scutirei definitive de plata actualelor cotizaţiuni.

3). Incăsarea şi păstrarea veniturilor făcîndu-se prin Ad-ţiile financiare ale Statului, va inspira pe de o parte deplină încredere contribuabililor, iar pe de altă parte va înlătura sistemul greu de percepere a veniturilor prin agenţii Corporaţiilor.

4). Soluţiunea propusă de D-l Şerb amai are darul de a face o însemnată economie în finanţele Corporaţiunilor de oare ce prin înlocuirea lor cu Camera de Meserii numărul cheltuelilor se va micşura în mod simţitor atăt în ce priveşte plata personalului, a chiriilor mobiliare etc.

Propunerile făcute de d-l Şerban au fost ascultate cu un viu înteres de meseriaşi la consfătuirea de Luni seara, majoritatea convingîndu-se că numai prin acest mijloc se poate ajunge la un rezultat îmbucurător ; în urma discuţiilor urmate, meseriaşii au plecat satisfăcuţi, dîndu-şi din nou întîlnire în seara de Luni 19 curent.

C. M.

APERITIVE

Byrrh e nn aperitiv tonic etc.

Afişele pe ziduri

Cum cetii am şi pus mâna
Pe deşertul meu chimir,
Şi cu groază exclamat-am :
Iar pe capul nostru bir.

ALTA

Poate byrrhul vostru 'n Franţa
E bun, tonic—lucru mare,
Birul nostru e contrariul :
Tae pofta de mâncare. ..

OAMENI ŞI LUCRURI

O piesă de fluierat

Astă-seară laşul oferă din nou amatorilor o pradă. Teatrul Naţional — care nu se mai satură de ironii — afişează iarăşi unul din acele spectacole care în viitor vor fi clasificate în noua rubrică artistică a neamului nostru, *piese de fluerat.*

Ce se înţelege sub această denumire, e lucru lesne de ghicit. O piesă al cării titlu are ceva suspect, ale cării personagii indică nume şi figuri bune de aratat dispreţului public, al cării cuprins în sfîrşit —indică vr'nn conflict de rase, de naţiuni, de religiuni, putîndu-se bănui că ar fi de aproape ori de departe în avantagiul mozaismului—o atare piesă intră de-a dreptul în galeria pieselor de fluierat.

Negreşit că în această privinţă *Shylock,* anunţat pentru astă-seară, merită cu mult mai mult a fi osîndit decît inofensivul *Manasse.*

In opera genialului Shakespeare supremul tribunal marţialo-studenţesc poate găsi infinit mai multă stofă de herezie şi mai mare primejdie ca în fluerata dramă a d-lui Ronetti Roman, unde judecătorul romîn Frunză triumfă, representînd quintesenţa cinstei, corectitudinei, dezinteresării şi iubirii.

Dar în fond lucrul e perfect egal. In locul lui Shylock s'ar putea condemna cu aceeaşi dreptate Esther a lui Racine, Nathan al lui Lessing, Torquemada a lui Victor Hugo, Debora lui Mosental sau Danieli a lui Richard Voss, sau Uriel Acosta al lui. Gutzkov. Cenzura are ea timp sau nevoie să studieze, să aprofundeze, să cunoască filosofia piesei ? Nu ! Ea judecă, osîndeşte, execută—după aparenţă, dupa nume, după titlu, ad majorem Dei gloriam, adică pentru gloria majorităţei cutărei societăţi studenţeşti, trebuincioasă la vr'o viitoare alegere de comitet.

Ce însemnătate are poiezia, conflictul, frumuseţea unui lucrări ? Nici-una ! Ce însamnă nemuritoarele accente de iubire ale lui Shylock pentru pierderea unicei sale copile, — Iessika, toate acele eterne pagini de clasice figuri poietice în sublima piesă a lui Shakespeare ? Nimic ! din moment ce intră, prin cuprins, în programul condamnabilelor opere, tribunalul inquizitorial, ale cărui operaţiuni încep în galeria teatrului şi sfârşesc la berărie cu vorbe de ocară şi cu coji de pîne aruncate în capul barbaţilor şi chiar al femeilor.

Noroc că Shakespeare, după ce va fi fluerat astăseară în persoana lui Shylock —n'o să-şi facă apariţia la Bragadiru....

Ori cum însă, istoria literară va scrie de acum înainte despre piesa lui ca şi despre toate de acelaşi calibru—după această formulă :

„Shylock" piesă în 5 acte de Shakespeare, scrisă în secolul XVI, reprezentată în anul cutare, fluerată pentru prima oară în seara cutare anul domniei lui... Cuza la Iaşi.

Rodion

Litere-Ştiinţe-Arte

Magazinul Conservatorului anunţă clientelei sale—ce credeţi ? Vr'o noutate muzicală ?—că biletele de loterie pentru cl. 3 trebuie rădicate până 17 Februarie. S'a făcut.

*

D-ra Agata Bărsescu, cu excelenta d-sale trupă dramatică, a plecat în turneu, începînd cu Botoşanii, unde sunt anunţate piesele : *Eva, Rahab, Magda, Hero şi Leandru.*

*

Aseară la reprezentaţia din urmă a stagiunii, ieşanii au putut revedea cu plăcere două simpatice cunoştinţe—d. *I. Profir* şi d-na *Natalia Profir,*—artişti cari au părăsit Iaşul acum un an, preferînd angajamentul la Craiova.

Ambii artişti au regăsit la noi primirea simpatică care obicinuit li se făcea şi altă dată pe scena noastră.

*

Stîngerea—e o piesă „militară". Genul există de mult şi e cunoscut. Ceva mai puţin cunoscut însă e genul ce va inaugura Pella cu beneficiul său : piesa.... poliţienească : „Ce nu ştie comisarul".

*

La Comedia Franceză s'a jucat o premieră de Emile Fabre : „Casa de lut"— care nu prea însamnă vr'un remarcabil succes teatral. Piesa abundă în..... cifre şi socoteli.

*

Vorbind despre decorarea scriitorului german Ludwig Fulda de către guvernul francez, spiritualul scriitor Blumenthal rezumă numeroasele indicaţiuni despre..... împăcarea şi internaţionalizarea artei. In afară de turneele artistice devenite cosmopolite, vedem pe un poiet german proclamat doctor de onoare la o universitate engleză ; un compozitor italian culege motivul unei opere în Prusia; Operile scriitorilor ruşi sunt jucate întâiu la Viena şi Berlin ; savanţi germani ţin conferinţe în sălile ziarelor pariziane ; o piesă militară cu costume soldăţeşti se joacă de sute de ori în Franţa, fără nici o supărare ; artiştii nn mai sunt cercetaţi să li se afle originea — iar criticii berlineji — încheie scriitorul—încep să înjure pe câte un autor francez, ca şi cum ar fi un biet..... german.

Intrunirea colegiului universitar

— *Discursurile şi hotărîrea luată* —

Aseară, la 8 jum. seara, colegiul profesoral al universităţei din Iaşi s'a întrunit şi a discutat în privinţa atitudinei ce trebue de avut faţă de agitaţia şi greva proclamată la Universitatea din Capitală

Au respuns la convocare 26 de profesori, adică nici macar majoritatea, căci colegiul se compune din 51 de profesori.

Au azistat d-nii Climescu, Bogdan, A. Mănescu, S. Popovici, A. Obreja, Costin, A. C. Cuza, Dr. Rusu, Dr. Negel, Dr. Botez St. Longinescu, I. Simionescu, Dr. Puşcariu, I. Rallet, Th. Antonescu, P. Rîşcanu, Dr. Riegler, P. Poni, C. Leonardescu, Dr. Manicatide, A. D. Xenopol, P. Bujor, Matei Cantacuzino, C. Stere, Dr. Demetriade, Iulian Teodorescu.

Cel dintăi ia cuvîntul d. Const. Stere care susţine necesitatea grevei şi aceasta pe argumente care nu mai lasă nici o urmă de îndoială că vorbeşte din punct de videre al interesului partidului politic din care face parte.

D. Cuza, perfect de acord de astă dată cu d. Stere, pronunţă un discurs incendiar, prin care susţine necesitatea grevei. D-sa spune că dacă greva nu o vor face profesorii are motive să ştie că ea va fi provocată de studenţi, dar în acest caz consecinţele vor fi foarte mari, căci turburări se vor produce.

D. Leonardescu crede că Universitatea din Iaşi nu poate urma exemplul celei din Capitală ; căci nu se poate contesta că hotărîrea senatului universitar din capitală este şi ilegală şi anarhică.

D-sa crede că ar trebui găsită altă formulă pentru a manifesta solidaritatea cu cei din capitală, dar nu admite formula aceasta a grevei.

Dl. Costin vorbeşte în acelaş senz şi spune că măsura aceasta a grevei nu corespunde cu situaţia profesorilor universitari.

Iau apoi cuvîntul iarăşi dl. Cuza, d-nii Mînescu şi dr. Manicatide care vorbesc pentru grevă.

Discursul D-lui Xenopol

Domnilor Colegi

Chestia de care are a se îndeletnici consiliul nostru universitar poate fi privită din 2 puncte de vedere: din acel al modului cum trebue judecată legea ce se desbate acum înaintea Parlamentului şi din acel al solidarităţei noastre cu Universitatea din Bucureşti.

In privinţa punctului I. cred că opoziţia ce legea propusă pentru modificarea învăţămîntului superior o întîlneşte în rîndurile profesorilor universitari este datorită mai mult unei porniri nedeslusite, de cît unei limpezi priviri a lucrurilor în sine.

Ceea ce însă trebue să ne intereseze pe noi ieşeni, in deosebi, şi deci şi pe representanţii supremi ai culturei ieşene, este poziţia ce se face Universităţei din Iaşi prin proiectul de lege. Este cunoscut, cum legea nouă infiinţează doctoratul în drept la Universitatea din Iaşi ; cum ea complectează facultatea de medicină cu catedre neaparate ; cum infiinţează licenţa în farmacie. Taate aceste înbunătăţiri reale şi cari asigură un viitor, mai strălucit Universităţei noastre. Este ştiut, că, pînă acum, guvernele cari s'au perindat la putere, chiar fără osebire de culoare politică, au căutat mereu să lovească în înalta şi măreaţa instituţie culturală.

Sau prin propunerea de-a se desfiinţa facultatea de medicină, sau de-a se desfiinţa indirect facultatea juridică prin infiinţarea doctoratului numai la acea din Bucureşti vă aduceţi aminte cu toţi, de lupta inverşunată pe care am dus-o eu, pe cînd eram rector al universităţei, sprijinit de dv. pentru a înlătura, de pe înalta noastră instituţiune culturală pericolul ce o ameninţa. Ştiţi—apoi că, de ani de zile, lipseşte de la facultatea de litere o catedră fără de care acea facultate n'are nici un înţeles : catedra de literatură romînă.

Lucru ne-auzit în ori ce facultate de litere din lume, ca tocmai literatura propriei ţări, să nu fie propusă în învăţămîntul superior.

Ei bine, toate aceste lipsuri sînt complectate de proiectul actual, şi noi protestăm în contra lui ?

Inţeleg, că ori ce lege poate avea defecte şi pentru îndreptarea lor să pot presinta observaţiuni, cari, dacă s'ar fi făcut de la inceput, în mod cuviincios, ar fi fost, desigur, luate în consideraţie de către autorităţile, cari vor fiinţa legei. Lucrul s'a şi văzut în împrejurarea că ministrul însăşi, s'a lepădat de gîndul ce-l avea la început, de-a păstra, pe seama autorităţei centrale, numirea cîtor-va profesori.

Dar nu s'a făcut aşa. S'a procedat cu violenţă, cu protestări, ceea ce-a înăsprit lucrurile ; s'a procedat fără înţelepciune din partea unui corp, care, prin cultura sa, trebue să fie înţelepciunea însăşi.

Apoi, d-lor colegi, când Iaşul a fost totdeauna, acel oraş, care s'a jertfit pentru ţara întreagă, pentru neamul întreg, să-i se ceară şi acum să facă tot jertfe ? Să renunţe la binefaceri, ce-i vin prin această lege, pentru a sprijini o mişcare îndrumată de Universitatea din Bucureşti, cine ştie în ce scopuri ?

Aceasta mă aduce a mă ocupa de a doua parte a chestiei : solidarizarea noastră mai mică, din Bucureşti. Zic mai mică, cu toată că ie mai înaltă şi mai greasă— fiind născută în urma noastră.

Aţi văzut, din memoriul Universităţei din Bucureşti, cum, sub cuvinte frumoase, de simpatii, se ascunde un ascuţiş înveninat ; cum jalania de căpătenie a Universităţei din Bucureşti este înfinţarea prea multor catedre la Iaşi. Pe lîngă alte multe semne de rea voinţă a mezinei noastre către noi, este unul singur, proaspăt de tot : cazul profesorului Longinescu, care, de şi profesor definitiv la Iaşi şi recomandat de senatul nostru, pentru catedra similară, vacantă la Bucureşti, a fost repins acolo şi s'a proclamat concurs, pentru a sili pe un profesor definitiv dela noi, să se prezinte, alături de copiii, ieşiţi abea de pe băncile şcoalei, şi, de sigur, de a fi *trîntit* de iubita noastră soră ca semn de *simpatie* pentru noi.

Apoi, se cuvine oare ca ieşeni, cînd asemenea sentimente sunt hrănite de Universitatea din Bucureşti faţă de acea din Iaşi, ca să ne solidarizăm cu dînsa ?

Nu numai atîta, dar Senatul din Bucureşti, care proclamă greva, era atît de puţin sigur pe îndreptăţirea măsurei ce-o lua, că s'a pus în dosul unui articol din lege pentru a justifica măsura revoluţionară. Cînd faci o revoluţie trebue să-ai *dreptatea* pe partea ta, nu legea şi nu s'a auzit încă, de cînd e lumea, ca o revoluţie să se laseze pe un articol din lege.

Cînd vedem deci că pe de o parte proiectul legei crează atîtea foloase pentru Universitatea din Iaşi, că, pe altă parte, o solidarizare a noastră cu Univ. din Bucureşti, ar putea să ne aducă numai daune şi am sprijini, prin o mişcare a noastru, numai interesele unei instituţiuni ce tot-dea-una ne-a privit cu ochi răi ; cînd pe de altă parte, vedem că hotărîrea de închidere a cursurilor de la Universitatea din Bucureşti este aşa de puţin întemeiată, cu cît autorii nu ştiu cum s'o motiveze, atunci mă întreb, dacă este înţelept din partea noastră să facem cauză comună cu acei din Bucureşti ?

Eu sunt de părere, d-lor colegi, să lucrăm pe o cale liniştită şi raţională precum se cuvine unor profesori pentru a lumina ca oameni speciali, Parlamentul ţărei înaintea cărui se desbate acum proiectul asupra micilor neajunsuri ce se pot găsi în el, pe ici pe colo. Dar să nu procedăm pe calea revoluţionară care nu e potrivită, nici pentru caracterul nostru nici pentru situaţia înaltă în care ne aflăm.

In adevăr la ce rezultat ar conduce o grevă universitară ?

Inchiderea cursurilor cui ar dăuna ? In primul loc studenţilor cari ar perde mijlocul lor de inavuţirea minţei şi noi suntem plătiţi, şi am jurat să ne îndeplinim datoria. Cu ce drept să răsbunăm noi asupra studenţilor nemulţumirea pe care unii din noi le găsesc în proiectul de lege ? Să nu abuzăm de inamovibilitatea noastră, pentru a produce o tulburare în mersul lucrurilor. Comitem un refuz de serviciu, datorit legalminte, cînd proclamăm închiderea cursurilor.

D. M. B. Cantacuzino se ridică cu energie contra grevei, care, după părerea d-sale însamnă scoborîrea demnităţei profesorilor atunci cînd ei pretind să-şi apere demnitatea.

„Inaintea noastră se pune o grea problemă, a spus dl. Cantacuzino, şi anume dacă, pe motivul apărărei demnltăţei noastre de profesori, putem lua măsuri şi hotărîri dintre acele care să însemne anarhie, dezordine, calcare vădită a textelor de lege, şi astfel noi, cei chemaţi a dirigui mintea şi inima generaţiei de mîine, să dăm exemplul lipsei de ordine şi al unei vădite acţiuni nelegale".

Continuînd, d-sa arată cum sub nici un chip nu se poate admite o astfel de măsură ca protestare în contra unei legi.

Vorbesc apoi d-nii Stere şi Cuza. Deşi de acord în privinţa grevei, cei doi adversari neîmpacaţi, un moment înţăleşi în privinţa unei acţiuni anarhice— lucru nu-i de mirare cînd ne amintim de origina lor politică— nu scapă ocazie să se certe mereu şi să meargă pînă a se ataca, ceea ce a necesitat intervenţia rectorului şi chemarea lor la ordine. D-lor susţin din nou greva sau de nu demisia profesorilor.

Ultimul ia cuvîntul dl. P. Poni care se declară şi d-sa contra grevei.

Discuţia continuă pînă la ora 1 jum. cînd cu 17 voturi contra, se decide ca profesorti ieşeni se demisioneze în semn de protestare şi pînă se vor aduna şi iscăliturile celor absenţi cursurile se fie suspendate.

*

Unii din profesori au declarat că înţeleg să ia această obligaţie de a demisiona numai dacă vor adera 40 de profesori la decisia aceasta—frica păzeşte bostănăria.

Lucrul acesta nu se va întimpla însă, căci pe lîngă cei 9 care au votat aseară contra s'a mai adaos astăzi dl. dr. V. Bejan, decanul facultăţei de medicină şi membrul senatului Universitar iar d-nii Dim. Alexandrescu, dr. Socor, I. Găvănescul, au telegrafiat aseară rectorului că nu se solidarizează cu agitaţia profesorilor din capitală.

Iată textul procesului verbal încheiat în şedinţa de aseară :

PROCES-VERBAL

No. 103

Astăzi 15 Februarie 1907

Consiliul Universităţei de Iaşi, întrunindu-se pentru a se consfătui asupra situaţiei se se creiază învăţămîntului superior, prin proectul de lege aflat acum în desbaterea adunărei deputaţilor,

Văzînd atingerea gravă ce se aduce culturei naţionale, prin acest proect de lege presentat parlamentului, fără ca să se fi luat avisul senatelor universitare şi a consiliului permanent, după cum e obligată în anumite cazuri, în virtutea legei învăţămîntului superior art. 67, aliniatul 3 şi a legei administraţiei centrale, a Ministrului şcoalelor, art. 48 şi 49,

Vazînd dispoziţiile greşite ale acestui proect de lege de natură a compromite viitorul însăşi a învăţămîntului superior,

Văzînd că modul cum se înfăţişează proectul este jignitor pentru demnitatea corpului profesoral

Văzînd că ministrul instrucţiunei n'a bine-voit să ţie samă de întîmpinările formulate de ambele Universităţi,

Văzînd protestarea Universităţei din Bucureşti şi acea anterioară a consiliului Universitar din Iaşi cu unanimitatea membrilor presenţi, din 27 ianuarie,

Cu majoritate de voturi a hotărît :

Profesorii universităţei din Iaşi îşi dau demisiunea din funcţiunele lor şi sunt solidari în hotărîrea nestremutată de a nu reintra nici unul din ei în funcţiune, până nu se vor satisface justele revandicări, comunicîndu-se Universităţilor proectul de lege a învăţămîntului ca să-şi dee avizul conform cu legile în vigoare, —şi pănă la întrunirea şi a iscălîturilor colegilor absenţi asupra acestei hotărîri, suspendă cursurile.

Drept care s'a încheiat presentul proces-verbal.

Semnaţi : C. Climescu, A. C. Cuza dr. C. Betez, dr. Manicatide, A. Mănescu, A. Obreja, V. Costin, S. G. Longinescu, P. Bujor, P. Poni, Teohari Antonescu, dr. Riegler, dr. Demetriade, I. Simionescu, I. Ralet, M. D. Cantacuzin, C. S. Stere, dr. Russ, dr. Bogdan.

In jurul acestui proces-verbal d. Costin a scris : sunt pentru demisie dar contra suspendărei cursurilor, iar d. dr. V. Bejan a scris :

Protestez în contra acestei hotărîri, de oare-ce colegii din Bucureşti sunt afară din lege şi nici odată nu s'a solidarizat cu noi în interesul universităţei noastre.

Iată acum şi înştiinţarea pentru suspendarea cursurilor :

Inştiinţare

Faţă cu situaţia gravă creată învăţămîntului nostru superior, prin proectul de lege prezentat deja corpurilor legiuitoare, consiliul universitar in şedinţa de la 15 Februar curent, hotărăşte, — până la o nouă dispoziţie,—suspendarea cursurilor, precum şi a lucrărilor practice, de laborator şi de disecţie.

Studenţii universitari sunt invitaţi a lua cunoştinţă în ordine de hotărîrea consiliului universitar.

Comunicată în numele rectorului.

Decanul Fac. de Ştiinţe (ss) *P. Bujor*

Secretar, *R. Suţu.*

Informaţii

O comisiune comunală compusă din domnii V. I. Radu şi G. Dimachi, consilieri şi inginerul Savul, au vizitat azi mai multe case din str. Stefan cel Mare, ce urmează a fi expropiate.

*

Consiliul comunal se va întruni azi şi mâine în seziune extra-ordinară.

—

In urma anchetei d-lui subcomisar Botez s'a constatat că furtul comis de individul Mihai Peneş în dauna Casei S-tului Spiridon, furt ce s'a anunţat la timp, se evaluează la suma de 1011 lei. Unele din obiectele furate s'au găsit la indivizii Buium Ghelter şi Elias Davidovici.

—

Printre vitele de la fabrica de zahar din Roman a isbucnit epizotia de febră aftoasă. S'a întrerupt ori-ce comunicaţie cu acea fabrică. Cele mai stricte măsuri au fost luate, pentru combaterea boalei.

—

Direcţiunea serviciului sanitar a cerut o catagrafie a vitelor din întreg judeţul.

Catagrafiea se va face după un model trimis de direcţiune.

—

Ministerul de finanţe a dat ordin Perceptorilor să fie indulgenţi cu sătenii, la încăsarea dărilor.

—

D. Cananău prefect de poliţie a fost însărcinat prin decret regal să gireze şi afacerele prefecturei de judeţ pe timp de 20 zile, începînd de la 12 a. c.

—

Diverse.—Individul Simion Grigore un vechiu puşcăriaş a fost arestat pentru mai multe pungăşii.

*

Parchetul din Vaslui a cerut arestarea lui Avram sin Iosef din Negreşti declarat de falit.

*

Un incendiu s'a declarat eri în stradela sărărie No. 3 ; sosind pompieri la timp focul a fost localizat.

*

Comunele rurale din judeţ au inaintat prefecturei budgetele pe viitorul an financiar.

*

Poliţia de siguranţă a arestat individul I. Nacu ca autor al unui insemnat furt.

*

Se anunţă din Buciumi că fata Ileana Siminciuc a dispărut de la domiciliul părinţilor sei. Se crede că ea e fugită în tovărăşia unui flăcău care de asemeni a dispărut din sat.

*

Sentinelele din punctul Băiceni au observat pe nişte indivizi, cari voiau să introducă cai. Trăgând mai multe focuri de puşcă asupra lor, indivizii au dispărut în o pădure din apropiere.

*

In comuna Ciurea, s'a declarat epidemia de scarlatină. S'au luat măsuri pentru combaterea boalei.

*

Poliţia de siguranţă a arestat pe Zeida Baraf din Dorohoi, fiind suspect.

*

Un incendiu a distrus avutul locuitorului Vasile A Trandafirei din Poiana cu Cetate. Pagubele sunt de peste 450 lei. El a fost trecut pe lista celor ce vor fi ajutaţi de casa incendiaţilor.

Ultime informaţii

Cîte-va ecouri de la întrunirea colegiului universitar;

D-nii Poni, Cantacuzino, dr. Bogdan, etc. care au vorbit contra grevei au iscălit cu toate aceste procesul verbal prin care se suspendă cursurile.

Cum se împacă aceste două lucruri noi nu ştim. Să o înţeleagă cine poate.

*

In contra demisiunei şi a solidarizărei cu profesorii din Capitală au telegrafiat d-nii dr. Hurmuzescu, Leon Sculy, Socor, Juvara, d-nii Dim. Alexandrescu, I. Gavănescul şi V. Butureanu.

In schimb d. Anton Naum cel fără de bacalauriat a trimis adeziunea sa la greva Universitară.

Doi din cei ajunşi profesori Universitari pe baza actualului sistem de recrutare, au manifestat imediat frica că s'ar putea întîmpla să li se primească demisiile—Suntem solidari, a declarat unul din incendiarii universitarii.

Cei doi profesori s'au lăsas convinşi.

*

D. Costin, în discursul său, a spus că situaţia socială ce ocupă profesorii îi împiedică să facă lucruri dintre acele care stau bine tipografilor, birjarilor şi cismarilor.

D. Stere a observat că mai mult de cît ori cine profesorii universitari trebue să fie pentru dispariţia deosebirelor de clase socialc.

D. Teohari Antonescu a excelat şi aseară în scene de faureisme. De altfel nu se putea, cînd triumfa junimismul sa nu triumfe şi sistemul celui mai straşnic propagandist al junimismului de stradă.

Banchetul in onoarea primarului

Aseară a avut loc, în saloanele Otelului Buch, banchetul oferit de Consiliul Comunal, in onoarea d-lui Gh. Lascar, primarul oraşului, cu prilejul rezolvirei aducerei apei în Iaşi.

Participă la masă, d-niĭ Gh. Lascar, primar, Savel Manu şi Artur Sion, ajutorl, Dimache, Daraban, V. Radu, Căpitan Stroja, Căpitan Dimitriu, D. Tudureanu, Ion Prassa, Al. Artino, T. Lupescu, C. Papană şi Econ. I. Vasiliu, consilieri.

* * *

D. *Dimache*, rădică cel dintăi tuast. D-sa face istoricul aducerei apei în Iaşi, de mai bine de 40 de ani, arată cum toate strădănuirile au rămas fără rezultat, până la venirea actualului Consiliu Comunal, care a ştiut să rezolve chestiunea, mulţumită energiei şi activităţei d-lui primar Lascar, şi a marelui concurs dat de fruntaşii Conservatori din Iaşi. Inchină pentru d. Lascar.

Dl. *Savel Manu*, prim ajutor de primar, adânc emoţionat, spune că a venit ca ajutor de primar, cu o oare-care sfială, necunoscând în deajuns pe dl. Lascar, primarul. Curînd însă a putut observa marile sale calităţi, energia şi capacitatea sa, atmosfera de marea cinste şi corectitudine introdusă la Primărie, aşa că azi se simte fericit a închina paharul în sănătatea prietinului Lascar.

D. *Artur Sion*, termină tuastul seu, zicând; Numele de Gh. Lascar, va deveni pentru ieşeni, un nume slăvit; lui, actuala, dar mai ales viitoarele generaţiuni, îi vor datora starea de înflorire a oraşului, starea de higienă care va face ca populaţia oraşului să nu mai fie decimată ca azi, de el, la izvorul sau mai bine zis la robinetul tămăduirei, vor pomeni generaţiuni întregi, bând apă cristalină şi recoritoare de care atâtea generaţiuni ale oraşului nostru a fost lipsită.

Să trăiască deci Gh. Lascar.

* * *

D. *Daraban*, arătând zelul d-lui Lascar pentru a rezolvi chestia apei, suferinţele de multe ori din causa aceasta, relevă în acelaşi timp marele concurs dat de fruntaşii conservatori, d-nii Al. A. Bădăreu şi D. Greceanu, cărora se datoreşte în mare parte acest mare succes a Iaşului. Inchină pentru d-nii Lascar, Bădăreu şi Greceanu.

D. *Papana*, recunoscând d-lui Lascar partea leului, şi rezolvirea acestei chestiuni care a preocupat atâta pe ieşeni, relevă în acelaş timp meritul colaborărei inteligente şi cinstite a d-lui Savel Manu, prim ajutor de primar, care a ajutat cu mult pe d. Lascar în săvârşirea acestei opere măreţe. Bea pentru d. Savel Manu.

D. Căpitan *Stroja*, zice că nu cunoscuse pe d. Lascar, de cât foarte de departe dar de îndată ce a putut aprecia marile sale calităţi, s'a stabilit între dînşii o iubire care speră că va remănea vecinică.

D-sa termină:

„—Şi dacă mă vor întreba unii, cu ce m'am ales din momentul întrărei mele în lupta politică, voiu respunde cu mândrie că sunt fericit a mă fi ales cu prietenia d-lui Gh. Lascar".

Preotul Vasiliu, aminteşte de foastele consilii comunale, cum luni de zile s'au vorbit mult de apă, dar s'a bătut numai apă în piuă,—în schimb d. Lascar a vorbit puţin, dar a rezolvit aducerea apei în Iaşi. Inchină pentru d. Lascar.

Dl. *Al. Artino*. Crede a-şi face o sfântă datorie, amintind de persoană căreea în primul rînd, Ieşenii vor rămînea datori pentru vecinicie, de rezolvirea chestiunei care îi preocupă mai mult de cît toate: aducerea apei.

Această persoană este d. Al. A. Bădărău pentru care aducerea apei în Iaşi a fost un punct de onoare şi nu şi-a permis răgaz pînă n'a văzut această chestie rezolvită.

Inchină pentru d. Bădarău.

D. *Căpitan Dimitriu* bea pentru d, Lascar, cari prin atitudinea sa energică, a stabilit recunoştinţa ieşenilor pentru partidul conservator.

D. *Prassa* spune că meritul nu este numai al d-lui Lascar, ci al acelora dintre fruntaşi cari au ştiut să-l rîdice.

Spune că d. Bădărău are marele merit de a fi dat o dovadă însemnată de altruism, renunţînd chiar la un proect pe ca e el îl studiase, de îndată ce d. Lascar s'a pronuuţat pentru un alt proiect avînd de mai înainte conviugerea că-l va aduce la bun sfîrşit.

Tot atît de mare e meritul celuilalt fruntaş d. D. Greceanu, care a înţeles şi apreciat de îndată pe d. Lascar, dîndu-i tot sprijinul seu.

Inchină pentru primar.

D. *Vasile Radu*, încheie seria tuasturilor.

D-sa zice:

„—Aşi putea spune că chestia aducerei apei în Iaşi e rezolvită. Cred ca cei cari vor veni după noi vor continua opera, aşa cum e stabilită azi.

Chestia a fost laborioasă şi a trebuit multă muncă, bani şi răbdare. D. Lascar din economiile realizate în budgetul comunal şi concursul dat de guvern, a făcut ca chestia financiară să fie învinsă şi opera să fie săvârşită. In acest timp d. Lascar a trebuit să sufere multe decepţiuni dar în fine a reuşit.

Dar în acest moment, e bine să ne amintim, cu dragoste de d. Bădărău, căpitanul care ne-a adus la îsbânda politică, fără de care nu s'ar fi putut săvîrşi această operă măreaţă şi pe veci neperitoare şi care a ştiut atât bine să-şi ca locotenet pe d. Lascar, care prin energia sa grăbit rezolvirea.

Inchină paharul pentru d-niĭ Bădărău şi Lascar.

D. *Lascar*, primarul oraşului, emoţionat mulţumeşte consilierilor pentru dragostea ce-i arată, şi spune că numai bună armonie şi solidaritatea consilierilor comunali, a făcut ca acesstă mare chestiune să vadă rezolvirea ei definitivă.

* * *

După propunerea unor comeseni, se expediază următoarea telegramă primului ministru:

Esc. Sale **Gh. G. Cantacuzino**
Preşedintele Consiliului de Miniştri.
Bucureşti

Consiliul Comunal de Iaşi întrunit în banchet intim în onoarea d-lui Gh. Lascar, Primarul oraşului, pentru a serbători, rezolvirea marei chestiuni a aducerei apei în Iaşi, la care D-voastră şi întregul guvern, aţi contribuit atît de mult, dovedind o nemărgenită dragoste pentru oraşul nostru, se gândeşte în primul loc la Escelenţa Voastră, dorindu-vă sănătate şi rugăm pe Atot Puternicul să vă ţină mulţi ani spre fericirea ţerei şi gloria partidului conservator.

(Urmează semnăturele celor prezenţi).

* * *

Se transmite apoi d-lui Al. A. Bădăreu, telegrama următoare:

„Consiliul comunal al Iaşului, întrunit la banchetul în onoarea Primarului Gh. Lascar, recunoscător pentru marele interes şi nemărginita străduinţa ce aţi pus în rezolvirea apei la Iaşi, vă exprimă cu acest prilej deosebitele sale sentimente de iubire şi încredere".

O identică telegramă a fost expediată d-lui D. Greceanu, ministru de justiţie.

Rep.

Primăria a întocmit un tablou de toate Casele din oraş care rrebuesc daramate insalubre.

—

Casa scoalelor a luat decizia să repare şi se construiască mai multe şcoli rurale în urma recomandaţiei prefecturei de judeţ.

—

Comitetul societăţei pentru protecţia animalelor se va întruni la sfîrşitul acestei luni pentru a hotărî asupra admiterei de noi membri.

—

Comisiunea de recrutare lucrează acum în comuna Bivolari.

—

Camera de meserii se va întruni săptămâna viitoare pentru a întocmi budgetul diferitelor Corporaţii de meseriaşi.

—

Toţi soldaţii dezertori, cari se vor prezinta la regimentele lor pînă la 31 Mart, vor benificia, făcă excepţiune, de decretul de aministie dat cu prilejul serbătorilor jubiliare.

—

D. Spiru Haret, ales de Senatul universitar ca membru al consiliului general al instrucţiunei publice, a refuzat să primească această demnitate, de oare ce, după colectivista sa părere „acest consiliu nu ie de cît o ficţiune".

—

Dl. Gr. Patriciu, va susţinea Luni 19 a. c. un proces a unui învăţător înaintea consiliului permanent al instrucţiunei.

Seria IV-a a învăţătorilor şi învăţătoarelor la examenul pentrû înaintare pe loc, va fi chemată la 21 Februarie a. c. pentru a trage chestiunile ce au fi tratate la conferinţă.

Rezultatul seriei a III-a a învăţătorilor la tustrele probele orale, trecute în zilele de 14, 15 şi 16 Februarie a. c. s'a dat astăzi. Toţi ceĭ prezentaţi au fost admişi la proba scrisă ce se va da probabil către 1 Mai, când se va isprăvi cu examenele erale.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 16 Februarie

Greva universitară

Bucureşti.— Pentru Duminecă se anunţă o întrunire publică a profesorilor greviştі la care vor lua parte şi studenţi.

La această întrunire vor lua cuvîntul d-nii: I. Bogdan, Pangrati, Stelian, Iorga, Mehedinţi şi— probabil—dl. Titu Maiorescu.

*

Profesorii negreviştі lucrează la un memoriu prin care vor dovedi că Senatul Universitar n'a fost în drept să oprească prelegerile universitare.

*

Pentru astăzi seara, ora 8, toţi profesorii au fost învitaţi, în mod oficial, de rectorul Universităţei, la o întrunire în sala Senatului universitar.

Circulara-invitaţiuue nu specifică cauza întrunirei.

*

Intrunirea licenţiaţilor în drept, care trebuia să aibă loc ieri seara în sala „Amiciţia", n'a putut avea loc din cauză că un grup de studenţi incunjurase sala şi ameninţau cu scandal.

*

Pentru astă-zi seară studenţii partizani ai solidarizărei cu profesorii—greviştі, au convocat o intrunire în una din sălile Universităţei.

Manifestul pentru această intrunire este semnat de „Comitetul de acţiune studenţesc.

*

Studenţii medicinişti sunt împărţiţi în 2 tabere, cea mai mare parte sunt în contra unei mişcări greviste. In întrunirea ţinută ieri seara la societatea studenţilor în medicină, au hotărît că, în calitatea lor de studenţi, ei nu pot de cît să se supue hotărîrei luate de autoritatea şcolară superioară şi că acţiunea Ior trebue să se mărginească la atît şi nici de cum să proclame greva la rîndul lor.

*

Societatea studenţească „Bozianu" a decis aseară, că studenţii să nu ajute întru nimic mişcarea grevistă a profesorilor.

Audienţa Generaluluĭ Manu

Bucureşti —D. general Manu, ministru de războiu, a avut azi o audienţă de 2 ore la M. S. Regele.

In legătură cu această audienţă circulă dlferite versiuni in cercurile politice din capitală.

Camera

Şedinţa se deschide la ora 3. Presidează d. Neniţescu.

In continuarea discuţiunei proiectului universitar, ia cuvîntul d. *Al. Marghiloman*. D-sa spune că d. Disescu s'a plîns că oratorii n'au adus idei nuoi în discuţiune. Dar ce înseamnă oare discuţiunea unui proiect de lege de cît emiterea de idei?

Doctoratul în drept şi cursurile comune sunt lucruri foarte bune dar nu extraordinare. Ori ce-ar zice d. Disescu şi ori cît s-ar ergota, s'a călcat în mod vădit legea cînd nu s'au consultat Universităţile.

Faptul că dl. Vlădescu a consultat Uniăersităţile nu poate veni în ajutorul d-lui Disescn, căci atunci de ce dl. Disescu ie pe banca ministerială şi nu dl. Vlădescu?

Oratorul nu este d'intre acei cari să spuie, că această lege, votată de Parlament, nu va fi perfect legală. Nu mai puţin însă, făcută fiind cu călcarea vădită a unor legi în fiinţă, ea nu este în concordanţă cu adevatele principii conservatoare.

D. Marghiloman susţine că este neconstituţională o lege, care scuteşte de naţionalitate română pe concurenţi la o catedră universitară şi spune că exemplele cu doctorii Babeş şi Onciul, citate în proect, nu sunt concludente în cauză, întru cît există consimţimîntul tacit al tuturor partidelor politice şi al tuturor Romînilor, de-a se admite în funcţiuni Romîniĭ destoinici, chiar de ar fi supuşi streini.

Şedinţa continuă.

Corpul generalului Lahovari

Bucureşii. — Corpul generalului Lahovari a sosit astăzi dimineaţă la 6.35 la T.-Severin, unde era aşteptat pe lîngă familia şi intimii, de un mare număr de persoane care au ocupat peronul. Preoţii de la toate bisericile au oficiat serviciul divin iar colonia macedo-romînă în frunte cu Tascu Pucerea sosit din Bucureşti a depus o frumoasă coroană cu inscripţia „Colonia Romînă-Macedoneană Geueralului Lahovari regrete eterne".

Corpul va fi adus în Bucureşti la ora 6.35 seara.

Balonul misterios

Dorohoi.—Din Dersca se comunică că astăzi la ora 2 a căzut un balon în care se aflau un ofiţer şi 2 soldaţi ruşi.

Nacela balonului se prinse de sîrmele de la telefon şi ne mai având conducere a căzut într'un iaz.

Ofiţerii explică că ei au plecat în balon din Varşovia spre Odessa, dar vîntul i-a împins tocmai înspre Dersca.

Lct. Cucu din jandarmii rurali a plecat la faţa locului ca să cerceteze.

Mişcare ţărănească

Botoşani.—*De eri dimineaţă sosesc mereu ştiri foarte îngrijorate din judeţ. Ţeranii de pe moşiile Flămînzi, Rădeni, Itoreşti, în număr colosal de mare şi înarmaţi cu furci mari şi ciomege s'au resculat în contra arendaşilor iar puhoiul de revoltaţi se revarsă într'una asupra tîrguşorului Frumuşica care e situat în auropriere şi unde din această causă domneşte o panică de nedescris. Vr'o 300 de oameni din acest tîrguşor au fugit în cursul nopţei spre Hirlău.*

Ţeranii în număr de mai multe sute au inconjurat locuinţa arendaşului Ion Caracaş, dar acolo nu se află de cît soţia şi un copil al lui Caracaş. Sătenii continuă să înconjure easa.

Boala d-rului Lueger

Viena.—Starea d-rului Lueger, primarul Vienei, s'a înrăutăţit din nou foarte mult.

Medicii curanţi se arată astă-zi mai îngrijoraţi de cît or-cînd.

VOIAJ REGESC.

Londra.—Regele Eduard pleacă mîine la Paris, iar de acolo la Biarritz unde se va întîlni cu Regele Spaniei.

Se atribue importanţă politică acestei o întîlniri.

PROSPECT

ORAŞUL IAŞI

Imprumut 4 jum. la sută de lei aur
13,500,000—Franci 13.500,000
Mărci 10,935,000.

Autorisat prin legea din 12 (25) Iunie 1906, publicat în „Monitorul Oficial" din 15 (28) Iunie 1906, şi a votului consiliului comunal din Iaşi din 19 Iunie 1906, aprobat prin deciziunea ministerului de interne din 23 Iunie 1906.

EMISIUNE DE

26,877 obligaţiuni de lei aur 500.—Franci 500,—Mărci 405 purtînd o dobîndă anuală de lei aur 22.50 —Franci 22,50.— Mărci 18.22 jum.

plătibilă în rate semestriale la 1 (14) Octombrie ale fie-cărui an la Banca Naţională a Romîniei şi Banca Marmorosch Blank et Co, Societatea anonimă în Bucureşti şi la agenţiile şi la sucursalele lor din ţară precum şi la Bruxelles, Anvers şi la Frankfort p. M.

Amortisarea se face al pari, adecă cu lei aur 500.—Frs. 500.—M. 405. prin tragері la sorţi semestriale în cel mult 50 ani conform, planului de amortizare indicat în titlurile definitive.

Tragerile la sorţi sunt publice şi vor avea loc la 1 (14) Februarie şi 1 (14) August ale fie-cărui an sub îngrijirea consiliului muncipal al oraşului Iaşi, iar rambnrsările se vor face la 1 (14) Aprilie şi 1 (14) Octombrie ce urmează.

Acest împrumut este scutit de vori-ce imposit present sau viitor în Romînia.

Obligaţiunile acestui împrumut se vor primi ca garanţie de toate casele publice după cursul lor.

Anunciurile relative la plata cupoanelor şi la rambursarea obligaţiunelor se vor publica la fie-care scadenţă în Monitorul comunal din Iaşi, în Monitorul Oficial al Romîniei şi în alte ziare din Bruxelles, Anvers şi Francfort p. M.

In toate relaţiunile sale cu oraşul Iaşi, şi pentru executarea contractului de împrumut, sindicatul instituţiunilor contractante este reprezentat în Romînia prin Banca Naţională a Romîniei.

Produsul acestui împrumut este destinat exclusiv pentru lucrările de alimentaţiune cu apă şi canalizarea oraşului Iaşi.

GARANŢII SPECIALE

Pantru garantarea acestui împrumut şi plata dobînzilor la scadenţele fixate, oraşul Iaşi declară că afectează irevocabil şi pe toată durata acettei împrumut:

a) Suma de 300.000 lei, subvenţia anuală ce-i este alocată de cître stat, pe timp de 50 de ani, după cum s'a prevăzut în legea din 15 (28) Mărtie 1906.

b) Partea disponibilă ce revine oraşului Iaşi din fondul comunal întru cît ea nu se găseşte deja afectată la plata altor datorii de împrumuturi anteriore, această parte disponibilă întrece chiar de acum cu mai mult de 200.000 lei anuitatea necesară serviciului acestui împrumut.

c) Veniturile resultînd din distribuţiunea apei.

In mod excepţional şi numai pentru timpul necesar după terminarea lucrărilor pentru care este destinat produsul prezentului imgrumut, totalul anuităţei garantate va fi luat din cota parte a oraşului Iaşi, din fondul comunal; după terminarea acestor lucrări, garanţia se va subdiviza după cum s'a expus mai sus.

Afectarea acestor garanţii a fost notificată ministerului de finance de către oraşul Iaşi şi institutele ce au contractat împrumutul prin actul din 24 Octombrie 1906.

Primar, *G. Lascar*

CONDIŢIUNI DE SUBSCRIERE

Din 27,000 obligaţiuni care represintă acest împrumut, 123 obligaţiuni în valoare nominală de lei 61,500, au fost desemnate prin tragerea la sorţi din 1 (14) Februarie 1907, pentru a fi rambursate cu lei aur 500, franci 500, la 1 (14) Aprilie 1907.

Restul de nom. lei 13.438.500,—îl oferim subscriitorilor sub următoarele condiţiuni:

PREŢUL DE EMISIUNE

este de 93 jum. la sută minus 0.40 bonificaţiune de dobîndă

1) La subscriere 10 la sută.

2) La repartiţiune, în ziua de 27 Februarie 1907 83.50 la sută minus bonificaţiunea de dobîndă 32 zile (de la 27 Februarie până la 1 Aprilie 1907) 4 jum. la sută (la 500 lei—5) adică 40 la sută 83.10 la sută, adică în total 93.10 la suta de lei cu cuponul de Octombrie 1907.

Titlurile provizorii vor fi eliberate odată cu facerea celui d'al doilea vărsămînt.

In caz cînd subscriitorul nu va efectua la zi vărsămintul liberatoriu la 27 Februarie 1907, va fi obligat să plătească o dobîndă de 5 la sută pe an de la acea dată până la plata efectivă; însă după trecerea de 30 zile, adică cu începere de la 30 Martie 1907, ne rezervăm dreptul a vinde imediat fără somaţiune, punere în întîrziere sau altă formalitate judecătorească, titlurile atribuite spre a ne acoperi de toate pagubele provenite din neefectuarea la timp a vărsămîntului liberatoriu.

SUBSCRIEREA VA FI DESCHISA:

Luni 19 Februarie 1907, de la 10 4 ore în România:

la Banca Naţională a Romăniei. } în Bucureşti şi la sucurs. şi agenţiile lor în provincie.

la Banca Marmorosch Blank şi Co. soc. anonimă în Belgia. } în Bucureşti şi la sucurs. şi agenţiile lor în provincie.

la Banque de Bruxelles } Bruxelles

„ Banque Internationale de Bruxelles } Bruxelles

la Banque Centrale Anversoise } Anvers

Sindicatul îşi rezervă facultatea de a închide subscrierea înainte de termenul fixat mai sus.

Repartiţiunea se va face în termenul sus arătat, anunţîndu-se prin publicări.

Subscrierile se vor face pe formulare care se vor pune la dispoziţia subscriitorilor.

Se va cere admiterea acestor obligaţiuni în cota Burselor în Bucureşti, Bruxelles şi Anvers.

Bucureşti, Februarie 1907
Banca Naţională a Romăniei
Banca Marmorosch Blank et Co.
Societate anonimă.

UN STUDENT se oferă ca meditator într'o familie, în schimbul pensiunei.

Adresaţi-vă la ziar

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classelĭ lucrătore*, căreia el economiseşte cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcoritorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără tĕma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie FRATII KONYA.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

n Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta"

L O I Z A

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi, —*strada Stefan-cel-Mare*— **Iaşi.**

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata trascului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

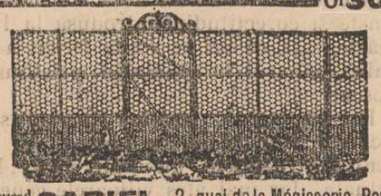

Raymd **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

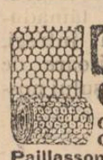

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré....	1 30
Porte-Bouteilles, pour 250 Places.....	7 »

Envoi Franco de l'Album sur demande

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr 50

R. GARIEL

2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

Ediţie specială

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rind la pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV. —No. 74.—Sîmbătă 17 Februarie 1907

Hotărîrea profesorilor din Iaşi.—Important consiliu de miniştrii.—Miniştrii solidari.—Votul Camerei.—Sărbătorirea d-lui Disescu.

RETRAGEREA PROECTULUI

Demisiile din Iaşi. Consiliu de miniştrii

In faţa hotărîrei luate de unii profesori Universitari din Iaşi de-a demisiona, de şi proiectul d-lui Dissescu provocase furtuni, între altele - şi din cauza că proiectul prevedea egalizarea celor două Universităţi, guvernul a hotărît să taie, cu ori-ce sacrificii, începutul dé anarhie.

Ce a hotărît consiliul

La ora 2 jum., a avut loc un consiliu de miniştrii în cabinetul primului ministru. la Cameră.

Aci dl. Disescu şi-a prezintat din nou, demisiunea.

D-nii general Manu, Take Ionescu, Grădişteanu şi Grecianu, au declarat că se solidarizează acum şi în viitor cu dl. Disescu şi că ar fi un act de greşită guvernare demisia Ministrului sau a guvernului.

Consiliul de miniştri a hotărît însă retragerea imediată a proiectului, întru cît tocmai profesorii universitari din Iaşi se arată ostili unui proect ce cuprinde atîtea reale îmbunătăţiri pentru Universitatea de Iaşi.

Declaraţia d-lui A. Bădăreu

In şedinţa Camerei raportorul legei, d. A. Bădăreu, a declarat că faţă cu atitudinea ostilă a Universităţei de Iaşi orice luptă este inutilă şi să se facă acelei Universităţi un dar pe care ea nu-l primeşte.

D. Bădărău declară că renunţă la cuvânt.

D. Marghiloman

Atunci ia cuvântul d. Marghiloman şi cu îndrăsneala ce-i o dau împrejurările face critica legei.

D. N. Xenopol

Respunde d. N. Xenopol prin un discurs de mare importanţă politică şi care este furtunos aplaudat de cameră.

Apoi deputaţii proced la luarea in consideraţie a legei in genere şi ca se adoptă cu 72 voturi contra 7.

Cuvântul ministrului

Atunci se ridică d. minisiru Disescu, care, foarte emoţionat, declară, că rare momente în viaţa sa a fost aşa de impresionat ca în momentul în care Camera a dat acest vot, care coincide cu o călduroasă telegramă pe care ministrul a primit-o din partea studenţimei din Iaşi.

D-l Disescu declară, însă, că partidul conservator nu doreste ca studenţii şi profesorii să se împartă după coterii politice, ci urmăreşte împedecarea ruinei Universităţei.

Cum legea nu se poate aplica, însă, de cît prin profesori şi cum unii din ei se vor opune la aplicarea ei, declară, în numele guvernului că retrage proectul.

Votul de Incredere

Mai vorbesc d-nii I. Tanoviceanu, care zugrăveşte realitatea ce domneşte la Universitate şi Paul Brătăşanu.

La urmă Camera votează cu aproape toate voturile, o moţiune de încredere în ministrul Dissescu.

*

Miine fiind înmormîntarea generalului Lahovari, Parlamentul nu va ţinea şedinţă.

PETRADEREA PROFESTIONALĂ

Hotărîrea profesorilor din Iași—Importantă consilii de miniștri—Miniștri soliți—Votul Camerei—Sărbătoririe d-lui Disescu

Demisiile din Iași. Consiliu de miniștri

Declarația d-lui A. Badaren

În ședința Camerei ieri portofoliul lucrărilor publice d. A. Badaren, a declarat că este în dezacord de mare importanță politică și este este și este și este și

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUȚUREANU și LASCAR ANTONIU | Anul IV. — No. 75. — Duminică 18 Februarie 1907

Ministrul instrucțiunei publice a întocmit un proiect de lege, prin care se reorganizează învățămîntul superior.

Acel proiect oferea un măreț dar Iașului: el căta să egaleze Universitatea noastră cu acea din București și să-o îmbogățească cu multe catedre.

Prin proiectul domnului Dissescu se înființa, între altele, doctoratul în drept; o catedră de literatură română și o facultate de farmacie.

Firește, această osebită atențiune pentru Universitatea Iașului, faptul, mai ales, că proiectul o făcea egală cu acea din Capitală, produse mult sânge reu la București.

Proiectul care egaliza cele două Universități, care nimicea mândria goală a surorei mai mici de pe bulevardul Academiei, venea ca o răsbunare. Căci numai cu puține săptămâni înainte, Universitatea din București umilise din nou pe acea din Iași, o călcase literalminte în picioare: o declarase ca nici ne-având ființă.

Căci ce a însemnat oare alta acel vot al Senatului universitar din București, un senat compus, în mare parte, din agenți electorali, care refuzase să încredințeze catedra de drept roman titularului catedrei similare din Iași?

Atunci Universitatea din Iași, adînc atinsă în demnitatea ei, jurase răsbunare surorei vitregi; atunci nu s'a făcut politică pe motivul că profesorul refuzat era junimist, ci cu toții, guvernamentali și opozanți, au pus umăr și au protestat contra acelei umilinți.

Dacă acel faimos Senat bucureștean, s'a arătat atît de răutăcios față de un simplu caz, ce avea să zică de un proiect, care urmărea independența Universității din Iași, care egala amândouă focarele de cultură și care îmbogățea Universitatea locală cu atâtea catedre și laboratorii?

A făcut ceia ce nu era permis să facă, dar ceea ce era logic să facă, față de dușmănia lor pronunțată pentru Universitatea din Iași.

La lovitura Senatului din București, trebuia să răspundă colegiul profesoral din Iași.

Să răspundă și să se pronunțe asupra unui proiect, care constituia un act de profundă dragoste și de înaltă solicitudine pentru Iași.

Ministrul, de acord cu guvernul, de acord cu Camera, voia să egaleze cele 2 Universități, să pună odată capăt concurenței, umilinței și mândriei.

Și ce face colegiul din Iași?

Se asociază, pur și simplu, la fapta rea de la București; iscălește el singur decretul de condemnare al Universității lui și, preferând meschina politică, josnicul ideal al puterei, înaintea Universității lor, înaintea idealului lor adevărat, se asociază—20 din ei—la actul rușinos și provoacă RETRAGEREA PROIECTULUI, care dădea o atențiune atât de largă Universității din Iași.

E o rușine aceasta, o rușine așa de mare, că fapta celor de la București apare astăzi, în urma rușinei de la Iași, într'o lumină mult mai simpatică.

Să știe deci cetățenii, că 20 profesori de la Iași, au semnat cel mai dureros act pentru Universitatea ai cărei profesori sînt.

Răzvrătirea universitară

Sînt un om, căruia ca elev de școală i s'au bănuit multe apucături și unele dintr'însele, făptuite cu cea mai candidă bună-credință, au fost reprimate într'un chip foarte aspru și foarte dăunător; daune de care și astăzi mă resimt. Parcă mă înfioară și astăzi cruzimea, ce pe atunci n'o înțelegeam îndestul, cu care unele fapte ce le socoteam bune și frumoase mi-au fost osîndite de către oameni maturi, printre care escela cu deosebire un profesor universitar astăzi răposat.

Și încet-încet, îndurînd atîtea lovituri, mi se încheagă în suflet convingerea că oamenii maturi, și mai ales profesorii universitari, nu pot fi capabili de nici un act condamnabil. Imi ziceam că nu pedepsește cineva cu asprime de cît aceea ce el nu este în stare să facă. Și în mintea mea profesorii universitari se înălțau la rangul unor semizei, și vedeam cu durere cum abaterile mele copilărești nu mă indicau a deveni ca atare profesor universitar, ceea ce rîvenam cu tărie mai odinioară, dar mult mai potolit astăzi.

Ei bine! care nu-mi fu surprinderea în zilele aceste, ca să văd pe profesorii universitari pasibili de fapte rele, de fapte cu atît mai de regretat cu cît la ei nu e ca în cazul meu de odinioară, cînd eram școlar, posibilitatea de reprimare și de reprimare eficace. Mai presus de corpul universitar parcă nu se înalță nici o putere și toate aparențele pledează parcă, ca universitățile figurînd pe David din biblie să tindă a doborî pe Goliat, care figurează guvernul și statul întreg.

De unde odinioară nu-mi închipuiam că corpul universitar ar fi capabil de acte nedrepte și anarhice, și de sigur închipuirea aceasta o avuseseră și toate guvernele pe rînd, cînd îi chizășuiseră în așa grad autonomia; astăzi văd că corpul profesoral universitar poate săvîrși acte nepotrivite. Căci ce act mai nepotrivit de cît acela al grevei profesorilor universitari, pentru că ministrul de instrucție nu i-ar fi avizat prealabil cînd și-a întocmit proectul său de lege al învățămîntului superior.

Mai întâi de toate se evidențiază spiritul de castă al universitarilor, cu pretențiuni ca asupră-le să nu se facă nici un fel de legiferare fără prealabilă înștiințare; ceea ce tinde să însemne că legiferarea să nu fie de cît o simplă formalitate, dînșii putîndu-și da ori-ce organizațiune ar pofti. Prin urmare cu universitarii să se poarte țara și guvernul ca cu un corp cu totul de excepție, ce n'ar fi cuprins sub prevederea zisei constituționale că: „toți romînii sînt egali înaintea legei". Universitarii sînt și trebuesc să fie dară mai pre sus de lege!

Apoi universitarii, nemulțumiți fiind, declară grevă. Adică mai mult vorba vine prin analogie, căci numai grevă nu se poate numi mișcarea lor, în care nici-unul nu riscă a pieri de foame, de oarece leafa merge. Ba universitarii locali ieșeni au mers și pînă la a-și da demisiunea, știind bine că lucrurile n'ar putea îmbrăca o turnură de-a li se primi; căci într'alt-fel n'ar fi încercat să sperie lupul cu pielea oii. Așa că apar tare ridicule aceste greve și demisiuni, din care se resimte cît de colo că lipsește tocmai ceea ce-i esențialul acestor acte: riscul.

In cît fără voe faci apropierea psihologică dintre demisiunea funcționarului nevoeș prigonit, care cu 999 de sorți la mie riscă totdeauna, prin grevă ori demisiune, pînea lui de toate zilele, și greva ori demisiunea universitarului, care face aceste acte cu încredințarea că numai un sorț la mie e pentru perderea situației sale. Și astfel apare într'o lumină de martir vrednic de cea mai curată compătimire funcționarul nevoeș, în vreme ce universitarul se prezintă cu un nimb de ridicul, care îi scoboară prestigiul și influența.

Și atunci te întrebi care ar trebui să fie ținuta guvernului în fața acestor falafasticuri ale universitarilor? Se pot gîndi universitarii vre-un moment ca să aibă cu dînșii opinia publică, acea opinie care înțelege ca legile să fie deopotrivă pentru toată lumea: universitar sau simplu muritor? Nu-i condamnată din capul locului această acțiune ridiculă, și sentimentele toate nu vin oare de partea guvernului care se vede într'atît stînjenit în lucrările sale de către un corp luminat al țerei?

Răzvrătirea universitară, unică în genul ei, e neapărat menită să fie întovărășită de neisbîndă, căci în definitiv la ce pot să ajungă universitarii cu pretențiunile lor copilărești, pe care știu de altfel să le reprime așa de crud la copii; dar nu știu să le reprime la ei înșiși. Răzvrătirea universitară e de dorit să dea fiasco și să adauge un argument mai mult la seria întreagă de argumente, cari reclamă reintrarea neîntîrziată a corpului universitar în corpul întreg al națiunei.

Căci mai presus de îndestularea unor capriții ale unor profesori universitari, cari sînt politiciani pe cît se vede înainte de a fi profesori, sînt interesele mari ale țarei cari trebuesc să primeze. Și ar fi un exemplu rău pentru toate păturile sociale a se bate în retragere față de pătura universitară. Adică represiunile, să fie menite numai pentru clasele obijduite și să nu găsască a lor logică aplicare și pentru unele caste mai delicate cînd își perd sărita? Socotim că o măsură egală e pentru toată lumea; deci și pentru corpul universitar.

Pinus

Duel Parlamentar

In ședința Camerei de la 13 Februar, am asistat la un adevarat duel parlamentar: Petru Carp șeful junimiștilor a vorbit contra legei propuse de d-l C. Disescu privitoare la reforma învățămîntului superior și D-l Take Ionescu i-a respuns.

Lume multă și cultă a luat parte la această ședință, tribunele erau arhipline, și cum se putea altfeliu, cînd aveau să vorbească doi din cei mai mari barbați de stat ai țarei, cînd bătrînul, cult și încercat barbat de stat, avea să-și spue cuvîntul, sau trăgînd greu în cumpăna dreptății, asupra proiectului de modificarea legei învățămîntului superior. Camera a ascultat cu cea mai mare atențiune discursul incercatului barbat de stat.

D-l Carp a atacat cu putere, și putea zice chiar cu violență, proiectul de lege, voind să probeze că: proiectul este ilegal, că nu corespunde stărei actuale de lucruri, că se creiază o sumă de catedre noi, pe care nu se știe cine va avea destule merite să le ocupe, că nivelul cultural al Universităților nosstre este foarte jos, că se caută a să crea locuri în Universitate pentru agenții politici, locuri, care să întărească partidul conservator pe cale budgetară, că partidele noastre sunt partide ce trăesc și se sprijinesc pe budget. Fiind această stare rea de lucruri în învățămînt cum și în toate ramurile administrației țarei noastre; D-l Carp va lupta cu toată puterea și prin toate mijloacele parlamentare și demne, pentru ca proiectul de lege propus, să nu se aplice în țara nostră.

D-l Take Ionescu a dovedit că proiectul de lege propus corespunde ideilor pe care D-l Carp le-a aprobat cu propria sa iscălitura în ministerul de acum 16 ani și deci, dacă corespundea unei stări de lucruri acum 16 ani, cu atît mai mult convine stărei actuale. Dovedește că țara noastră nu a stat pe loc, că în privința culturulă a făcut noui progrese, că sunt barbați destui, care prin puterea minților să fi putut ocupa cu vrednicie catedrele Universitare și mai ales acele pentru doctoratul în drept precum: Eugen Stătescu P. Arion, V. Misir Ion Lahovari și alți juriști cu greutate din țara noastră, dar pe care Consiliile Universitare i-au îndepărtat; dovedește că clientela Universitară nu se poate crea prin numirea acestor profesori și agregați ai nouei legi, că pesimismul exagerat al D-lui Carp se explică în parte prin starea politică a grupărei sale și închee spunînd că: partidul Conservator pentru a trăi și a putea lua parte la cîrma statului, a simțit nevoia de a fi espresiunea reală a țarei, prin urmare de a căuta să-și asimileze cîte ceva din firea ei, și ori ce s'ar zice, viața noastră modernă e închegată așa că, ori te adaptezi mediului în care trăești, ori peri. Noi așa am trăit pînă acuma și așa vom trăi și în viitor.

Ziceam că am asistat la un duel parlamentar, fiind-că dl. Carp cu acea putere a minței sale, cu acea judecată rece și hotărîtă, a atacat proiectul, iar d. Take Ionescu cu acea forță intelectuală care-l caracterizează, răspundea la atacurile îndreptate cu prisosință și ridicându-se tot mai sus, în acele sfere, unde numai mintea superioară te poate duce, nu numai că spulbera cu succes atacurile d-lui Carp, dar te atrăgea, ca o putere magică, către chipul de a gândi și a argumenta a oratorului.

Increzător în destinele patriei sale, convins că sunt în neamul Românesc puteri destule, dl. Take Ionescu dezaprobă pesimismul d-lui Carp și susține că neamul Românesc a săvârșit până acum lucruri mari, că este capabil de a săvârși și în viitor aseminea acte, că starea actuală dar nu este nu așa de rea, ba din contra înbucurătoare și idealul seu este, de a munci continuu și cinstit, pentru înălțarea țarei și pe cale culturală, unde fără îndoială este mult de făcut.

Toți acei ce au luat parte la acest duel parlamentar au eșit cu mulțumirea sufletească că, nu este țara noastră în peire, că legea învățămîntului superior este spre binele nostru și că prin muncă continuă se va face față nevoilor timpului; iar triumful d-lui Take Ionescu a fost așa de mare, încât mulți se întrebau: până unde se poate ridica mintea și puterea oratorică a acestui gigant luptător politic?

Gr. C. Buțureanu

Astăzi—17 Februarie—se va pogorî de apururea în mormînt corpul neînsuflețit al aceluia în al cărui suflet vibrau pînă nu de mult durerile intregului neam romînesc de aici și de peste hotarele țării romînești.

Unul din marii apostoli ai națiunii a dispărut. In chip fatal dispare împreună cu o atare figură—expresiune superioară a simțirii romînești—o parte însăși a energiei și aspirațiunilor romînești; o întrerupere fatală se întîmplă în marile lupte naționale și un moment inima țării își încetinează bătăile așteptînd ca să-și revie în fire, ca să se poată înfiripa din nou pentru avîntul necesar marilor lupte și marilor idealuri.

Partidul conservator e unanim în regretele sale profunde și în neasemănata sa durere pentru pierderea imensă, cu desăvîrșire ireparabilă ce însamnă pentru dînsul stingerea acestei facle—în lumina căriia se desfășura o activitate vie, rodnică, sinceră în patriotismul ei, devotată în continuitatea ei, înălțătoare și binefăcătoare în zelul ei neobosit.

Iar ori-unde bate o inimă romînească, ori unde există Romîni, va fi unanim și profund deplînsă pierderea falnicului stejar al Romînismului, veghe neadormită, străjer fără odihnă și fără prihană al idealurilor romînești.

Opinia care a deplîns cu toată jalea sufletească pierderea fruntașului între fruntași, generalul Iacob Lahovari, depune acum, în momentul cînd rămășițele se pogoară în negrul mormînt, o lacrimă de neuitare și de nemîngîiere în memoria acestui dispărut om de stat, fostul ministru de Externe al țarei, fostul sol credincios al Românismului, fostul fruntaș statornic și ilustru al partidului conservator.

CONVOCARE

Domnii membrii ai Clubului Conservator din Iași, sînt rugați a lua parte la întrunirea ce va avea loc mîine, Duminecă, ora 4, în localul Clubului.

La această întrunire va lua cuvîntul d. A. A. Bădăreu.

Tranziții politice

A sta întotdeauna la putere este lucrul cel mai comod.

Neîntrerupta păstrare de situații și avantagii, pe care ți-o dă aflarea la putere și adăpostul de disgrații ce ar putea să-ți vie, căzînd în opoziție, din partea adversarului biruitor! Totuși în țările unde nu există un singur partid de guvernare, această stare paradiziacă, întîmpină dificultăți. Aci, atîta vreme cît ți se tolerează, trebuește pentru a te menține, să-ți schimbi coloarea, comandantul, partidul într'un cuvînt. Liberal cu liberalii, conservator cu conservatorii, junimist cu junimiștii, — socialist cînd va sosi și vremea biruinții atît de întîrziate a arhitecților de utopii. Schimbă-ți steagul și schimbă-ți regimentul, de vrei ca să-ți păstrezi coloanele acelor situații de care nu te înduri să te desparți.

Tetuși această trecere necurmată dintr'un partid într'altul, după cum vin la cîrmă fie-care din ele, jignește anume și anume susceptibilități omenești. Consequența în activitate, unitatea în direcțiune, — rămîne un deziderat uman. Omenește nu se admite cu ușurință, acea insușire de insectă, care împrumută totdeauna culoarea mediului înconjurător. Nu se admite cu ușurință trecerea *pur și simplă*, de la un partid la altul, după cum acestea se urmează la guvern. De aceia numai oamenii cari n'au un nume ce trebuiesc să și-l păstreze, o stimă ce trebuesc să și-o mențină, numai aceștia trec pur și simplu, trec franc și brutal.

Foarte puțin deosebiți de aceștia în ce privește fondul lucrurilor — fondul rămîne acelaș respunzător și josnic — sunt acei oameni, care săvîrșind acelaș lucru, caută totuși totdeauna, *ocazii* potrivite, care să dea zigzagurilor lor politice o umbră de legitimare.

Oamenii care nu trec de la unu la altul printr'o săritură sinceră ci, își netezesc o tranziție,—spun dânșii, firească. —De câte ori le pare acestora din urmă că partidul de la cîrmă e pe ducă, după ce a profitat de toate avantagele puterii grație lui, găsesc întotdeauna cîte o chestie de principiu, care să-i nemulțumească, care să le jignească simțul lor de dreptate și de cuviință, iau—mai sfios sau mai pe față—o atitudine ostilă, și astfel și-au legitimat toată favoarea care continuă să-i copleșească, după venirea la cîrmă a partidului advers. In fond chestiunea, care le trezește toată sfînta lor indignare, este tot atât de corectă sau tot atât de necorectă, ca foarte multe altele, pe care le-au tolerat. De ce se anină de dânsa? Fiind că s'a prezentat la o epocă, în care după calculele lor politice, va fi o schimbare de regim, în vederea căruia le trebuește o tranziție justificativă. S'au văzut politiciani care după opt ani de putere, presimțind un sfârșit de guvernare cu a cărui groază nu se puteau împăca, au profitat de legea *minelor* de pildă, au cîrtit și protestat în contra-i, și iată-i după două luni de zile deputați liberali. După patru ani de înbuibare subt sacra ocrotire liberală, se apropia iarăș sfîrșitul. Dar asta e teribil! De moarte se cutremură poate, așa cum zice poetul, nnmai fiind că e veșnică moartea; de pierderea puterii se cutremură însă, fie dinsa oricît de efemeră. O chestie de opoziție atunci!. Repede să se schimbă regimul!—A! chestia *națională*.— Iată iarăș puntea așternută spre a se întoarce la vatra părăsită.

Dar nu pentru a face constatări retrospective s'a scris articolul de față,. El viseasă actualitatea, și anume pe cunoscutul oportunist politic C. Dumitrescu—Iași.—

D-l Rector al Universității din Capitală e înscris in partidul liberal, subt a căruia oblăduire D-sa a fost ales în Cameră, și numit în o sumă de titluri, printre care și membru-președinte în consiliul permanent. Venind conservatorii la putere, D-sa nu a părăsit pe vre-o chestiune partidul liberal, dar a ținut să-și *facă* merite aparte față de guvernul conservator. A rămas tot ce fusese și 'nainte. Inscris în partidul liberal, funcționar în Ministerul instrucțiunii, președinte al mai tutulor comisiilor de examene, la care numirea sa firește, nu era un lucru obligator.—Dar iată că generalii partidului liberal nu vor 'să-i îngăduiască o astfel de poziție nehotărîtă. Faptul că d-sa 'rămăsese înscris în registrele liberale a părut un lucru insuficient să probeze aderarea la direcția liberală. Și pentru cuvîntul că din punctul de vedere el favererurilor primite, D-sa nu se deosebia cu nimica de proprii soldați conservatori,— la o mare consfătuire liberală D-sa a fost

exclus.—Cu un cuvînt iată-l aruncat în spre tabăra conservatoare, de data asta oficial. Insă partidul conservator a stat deja la putere aproape trei ani de zile, și unele frămîntări din interiorul său, au dat unora bănuială—de altfel neîntemeiată—că vremea expoziției s'a apropiat.— De aceia D-l Rector oportunist cum este, s'a gîndit la o tranziție politică, mai bine la o întoarcere la matcă, unde nu mai putea să revie onorabil fără merite și servicii noi.. Motivul tranzițiunii ? Legea Instrucției a d-lui C. Disescu. Și iată-l în fruntea mișcării politice îndreptate în contra acestei legi...

Nu știu cum va ști partidul liberal să răsplătească aceasta. Dar pînă una alta guvernul conservator nu va lua nici o măsură ? Căci lăsînd la o parte, moralitatea lucrului, D-l C. Dumitrescu—Iași, este funcționar în Ministerul de Instrucție, și în această calitate manifestațiile politice în contra propriului său șef nu pot să-i fie pentru nimic permise.

OAMENI ȘI LUCRURI

Majestatea sa banul

Genua, mîndrul și odinioară puternicul oraș al Italiei, trece prin o grea emoțiune. Din faimoasa și istorica galerie „Cattaneo" au dispărut patru din cele mai mărețe pînze originale ale lui Van Dyck și au trecut, — ca de obiceiu — dincolo de ocean, în schimbul a două milioane și jumătate de lire oferite de nababul Pierpont Morgan.

Nimic nu rezistă astăzi ispitei și puterei acelei atotbiruitoare Majestăți care se chiamă *Banul* și care tronează cu deosebire în Lumea Nouă, de unde își întinde mrejele în vechiul continent al Europei. America are banii—Europa are istoria ; acolo oamenii, realizînd imense bogății, își pot îngădui ori-ce lux și capricii, — dar nu-și pot cumpăra, nici inventa ceia ce lungul șir al veacurilor de muncă, civilisație, cultură și lupte au dat țărilor europene. Și atunci americanii, filosofi în feliul lor, au pus la încercare trecerea banului, au prins a năimi sărăcia, nevoile europenilor, — pentru a face cu aceștia un schimb, *o afacere* în stil mare — îți dau ce nu ai, îmi dai dai ce-mi lipsește mie..."

Așa, nobleța franceză, aristocrația engleză și cele mai glorioase nume istorice, inundînd piața și bursa din Chicago, NewYork, Buffalo și Washington cu conți, marchizi, duci și chiar prinți veritabili, autentici, garantați de guvern. Odată în posesiunea nobleței, americanii s'au gîndit să-și procure și un trecut... artistic, muzee celebre, galerii de tablouri geniale. Pentru aceasta s'au adresat Italiei, țeara Renașterei, patria lui Rafael și Benvenuto Cellini. Rînd pe rînd comori neprețuite de producțiuni artistice trec oceanul pentru totdeauna și ultimul transport „comercial" au fost cele patru celebre tablouri ale lui Van Dyck, zugrăvite odinioară de maestrul olandez care a petrecut numai patru ani la Genova, fiind copilul răsfățat al marei aristocrații genoveze, ale cărei odrasle vînd astăzi pentru bani americani, gloria străbună, fala cetății și a propriilor lor familii.

Precum gondolierul venețian cheamă pe vizitatori cu un ton umilit și rugător:

— „Una gondola, signore, — una lire per ora..." tot astfel scoborîtorii aristocrației chiamă pe nababii amatori ai Americei, oferindu-le originale celebre pentru... milioane de lire.

Acum cîți-va ani în biserica Santa Maria della Grafia din Milano mă minunam de cortegiile nesfîrșite de trăsuri cari aduceau mereu vizitatori englezi și americani, cari priveau cu milă originalul lui Da Vinci—*Cina cea de taină*—irosindu-se pe peretele muced al vechei biserici ; dar incomparabilul tablou e păstrat și păzit cu sfințenie.

Cine știe ! Dacă geniala operă ar figura în vre-o galerie a unui nobil scapatat, el ar fi făcut poate de mult voiajul în Lumea Nouă... Nababii americani n'au inventat încă mijlocul de a transporta bisericile cu originalele maestrilor cu tot. Dar se gîndesc de sigur și la aceasta.

Rodion

Congres de științi in Iași

Circulara ministerului.— Cele 2 comisiuni de profesori.—Programele.

Ministerul cultelor și instrucțiunei publice a adresat următoarea circulară către direcțiunile școalelor secundare din țară :

Domnule director,

In baza deciziunei de la 5 Ianuarie 1899 (publicată în „Monitorul Oficial, No. 222 din 10 Ianuarie 1899), privitoare la instituirea conferințelor Corpului didactic secundar, ministerul vă învită se aduceți la cunoștința profesorilor respectivi ai școalei ce dirigeți, că în anul curent se vor ținea conferinți la Universitatea din Iași, pentru științele fizice și științele naturale în zilele de 25—28 Aprilie 1907, sub președinția d-lui dr. Dragomir Hurmuzescu, secretarul general al ministerului, asistat la secțiunea științelor fizice de dl. V. C. Butureanu ca vice-președinte și de d-ni Anton Colorian, C. I. Șonțu, P. Bogdan, E. Severin și D. Cădere, iar la secțiunea științelor naturale de dl Th. Nicolau ca vice președinte și de d-nii : Marcel Brînză, Al. Bădărău, V. Anastasiu, C. Chirițescu și Sava Atanasiu.

Profesorii cari predau specialitățile amintite și cari vor dori să comunice lucrări la aceste conferințe vor face cunoscut președintelui pînă la 15 Martie viitor subiectele comunicărilor și timpul probabil ce va reclama.

Președintele le va comunica hotărîrea comisiunei respective pînă la 1 Aprilie.

Profesorii cari vor participa la aceste conferințe vor avea gratuit transportul pe calea ferată, dus și întors de la orașul lor de reședință pînă la Iași, nu însă și vre-o altă îndemnitate.

p. ministru, **Dr. Hurmuzescu.**

STRUNA ZILEI

O DOVADA

Căpitanul *Fischer* de Ledenrice e numit ataşat la legația Austriacă din Capitală.

Un ziar

Inc'o știre lîng'atîtea
Care, toate, dovedesc
Că la cîrma țării astă-zi
E regimul... Fischeresc.

Informații

Consiliul comunal, în ședința de ieri, a incheiat contractele pentru angajarea domnilor I. B. Cantacuzin, membru in consiliul tehnic superior, ca inspector general al lucrărilor pentru aducerea apei și canalizărei orașului și a d-lui Tancred Constantinescu, actual secretar al consiliului tehnic superior, ca director al aceloraşi lucrări.

Restul angajărilor se vor face zilele acestea.

*

In ziua de 10 Mart vor pleca la Timișești inginerii comunei și inginerul societății Union *spre a da în primirea acestuia terenul de la Timișești unde urmează a se începe lucrările.*

—

D. general Tell, comandantul diviziei VIII Botoșani, și-a inaintat demisia ministerului de resboiu.

—

Din Iași s'au expediat 2 Coroane spre a fi depuse pe cosciugul mortuar al lui Iacob Lahovari : una din partea primăriei și una din partea comandamentului corpului IV de armată.

—

Domnul rector al Universității a dispus să se ridice toate afișile puse eri pe la facultați, cu privire la suspendarea cursurilor și lucrărilor de laborator.

Mîine Duminică ora 4 jum. p. m. este convocat consiliul Universității pentru a se aduce la cunoștiința profesorilor că proectul fiind retras, agitația sa se sfărșească.

—

La telegrama pe care Consilierii comunali din Iași au transmis-o d-lui A. A. Bădăreu cu prilejul banchetului ce au oferit, Primarului pentru rezolvirea chestiunei apei, d. Bădăreu a respuns prin următoarea telegramă :

Măgulit de telegrama Voastră, îți exprim ție și colaboratorilor tăi din consiliul Comunal, sentimentele mele de recunoștință. Fericit, că strădănuința mea a folosit iubitului nostru Iași,—nu pot să uit că munca mea n'ar fi produs roade, fără extraordinara bună-voință pe care întregul guvern Conservator a avut-o pentru orașul nostru.

Vă urez ca și pe viitor munca Voastră să fie spornică și încununată de succese.

Bădăreu.

* *
*

D. ministru Greceanu a transmis și d-sa o telegramă de mulțumire.

—

In sesiunea din februar a consiliului de resboin al corpului IV de armată, se va judeca, pe lîngă celelalte procese deja anunțate și acel privitor pe soldatul, care, escortînd pe dezertorul Ajog, a împușcat pe acesta, pentru că, s'a incercat să fugă, cu toată somațiunele legale ce-i au fost date.

—

Ministerul instrucțiunei publice a însărcinat pe d. mecanic I. Bacinski, ca să viziteze colecțiunile de aparate ale fio-cărei școale și a le repara în atelierul de reparațiuni din Iași.

Directorii școalelor secundare sunt invitați a 'i pune la dispoziție aparatele deteriorate.

—

Ofițerii corpului IV de armată vor oferi un frumos cadou domnului general Iarca cu prilejul retragerei sale la pensie.

—

Ni se telefonează din București că comandamentul corpului IV de armată s'a adresat comandamentului corpului II cu părerea de-a se aplica o pedeapsă disciplinară locotenentului Rîmniceanu, fost în garnizoana Bârlad, care a lovit pe un inferior.

—

In urma exceselor la cari s'au dedat elevii liceului „Principele Ferdinand" din Bacău, cu prilejul sosirei în localitate a unei trupe evreești, secretarul general al ministerului școalelor a transmis direcțiunei acelui liceu, telegrama ce urmează:

„Este oprit atît profesorilor, cît și elevilor acelui liceu, a lua parte la ori-ce manifestațiuni.

Vă fasem direct responsabil de executarea acestui ordin".

—

Proiectul de budget.— S'a distribuit în Cameră proectul de budget general al Statului pe exercițiul 1907—1908.

Prin acest proect veniturile și cheltuelile acestui exercițiu se prezintă în total, cu :

La evaluări	249.975.456.57
La cheltueli	
Credite budgetare	245.800.456.57
Fond pentru deschidere de credite	1.175.000.—
Excedent	3.000.000.—

Proiectul de budget al viitorului exercițiu se prezintă, la venituri și cheltueli, cu un plus de 10 milioane asupra budgetului în curs.

Vom da aci cîteva cifre pentru a arăta sporirile de venituri și cele de heltueli prevăzute în proectul de budget pe viitorul exercițiu.

Ast-fel prin proect s'au sporit impozitele indirecte cu lei	11.700.000
Taxele de timbru și înregistrare	1.600.000
Monopolurile	1.250.000
Domeniile Statului	1.267.000
Alte venituri	1.590.000
La cheltueli s'au sporit budgetele :	
Datoriei publice cu	1.599.742
Ministerului de resboiu	4.120.000
„ „ finanțe	100.000
„ cultelor	2.410.000
„ internelor	725.000
„ lucr. publice	700.000
„ justiției	86.000
„ domeniilor	270.000
„ externelor	16.250

—

O însemnată delapidare de bani a fost comisă de Gheorghe Costăchescu conductor poștal de cl. III, cu serviciul central în Iași. Costachescu făcea manipularea de gropuri intre Iași și Mărășești, în vagonul poștal.

El a plecat Luni spre a face cursa Mărășești și a făcut și serviciul de noapte pînă Marți dimineață la orele 4 jumătate.

Din acel moment Costăchescu a dispărut și toate cercetările de a-l descoperi, au rămas, până 'n present cel puțin, infructuoase.

La inspecția făcută s'a constatat o lipsă de gropuri în valoare de 60.000 lei.

Costăchescu locuia în Iași, strada Eternitatea. Are femee, 3 fete și un băet.

Familia lui nu poate da nici o lămurire.

Este de observat, că conductorii poștali, cărora li se încredințează mănuirea grupurilor, a căror valoare nici nu se poate determina, sînt retribuiți cu 120 lei pe lună, au o garanție de 1100 lei și nu li se dă nici o indemnizare de deplasare.

—

Ministerul de interne a pus în vedere prefecturelor din țară ca să se pedepsească cu cea mai mare rigurositate pe toți acei care se abat de la legea vânatului.

—

Mâine va avea loc o intrunire a funcționarilor sanitari inferiori în județul Iași pentru a pune bazele unei societăți.

—

S'a început prin punctul Sculeni trimiterea lemnelor pe care statul rusesc le a cumpărat din România.

Să știe că acest transport constă din 400 vagoene de lemne.

—

Revizoratul a înaintat M. S. Reginei păpușele pe care M. S. le-a cerut pentru colecția de costume naționale.

—

Domnul locotenent Constantinov a fost numit șef al spitalului militar de la frumoasa.

—

— Eri s'a terminat examinarea seriei a III-a de învățători și învățătoare candidați la esamenul de înaintare pe loc In curind se va începe examinarea seriei a IV-a.

In luna lui Mai se va începe proba practică.

— In zilele de 9, 10 și 11 Februar va avea loc în București un congres al farmaciștilor din întreaga țară.

— După cum s'a anunțat societatea pentru protecția animalelor a deschis un concurs pentru cea mai bună scriere cu subiectul «folosul protecției animalelor». Ministrul de instrucție a intervenit la revizorate, ca toți învățătorii și institutorii să ia parte la acest concurs.

Premiile sunt 150 și 50 lei.

—

Curtea de Apel secția I-a judecă de ieri procesul intentat direcțiunei tramvaiului de către victimele nenoroctului accident întîmplat în Septembrie 1905, în strada Apeduc, cu ocazia alergărilor de cai.

—

Dintre puținele opere originale, care vor avea puterea să străbată greul viitorului, va fi și frumoasa dramă originală „Ireparabilul" produsul talentatului scriitor dramatic Gh. V. Botez. In această operă, spectatorii vor avea fericita ocazie să vadă frumoasa și interesanta luptă între adevăr și minciună, între viciu și virtute ; în toate clasele noastre sociale. Acest spectacol se dă în folosul societății de bine facere „Pînea saracilor" ; comitetul face un călduros apel tuturor cetățenilor ieșeni, a-și da obolul lor în această măreață operă de binefacere.

—

Ni se scrie din Huși că în cafeneaua lui V. Vasilache, unul din fruntașii comerțului romîn, întîlnindu-se d. P. Michiu fost prefect cu d. Mitiu Harnagea din Grumăzoaia alegător la colegiul I de Cameră și Senat, a fost un schimb de vorbe de așa natură că s'au strîns toți cei de față în juru-le.

Ce era ? Cit a fost d. P. Michiu prefect a pornit cea mai crudă politică contra d-lui Harnagia, pînă a-l duce la pragul justiției. Asemenea răfueli au darul fericit de a pune pe fie-care la locul lui.

— —

Diverse.

— Individul Ion D. Rotaru, un vestit contrabandist și gazdă de hoți, a fost depus lu penitenciar.

—Individul Ioan Noca căre a fost găsit fără acte de supușie va fi expulsat prin Burdujeni.

— Prefectura de județ și-a dat avizul favorabil pentru cererea de reangajare a mai multor jandarmi rurali.

— Camera de Comerț a înaintat ministerului un tablou de prăvăliele din județ și o dare de samă despre modul cum se practică comerțul ambulant.

— S'a stîns epidemia de febră tifoidă în cotuna Aroneanu com. Copou.

— Stîngîndu-se epidemia de scarlatină școala din Erbiceni a fost redeschisă

— Pentru ziua de 2 Februar a fost convocată comisiunea disciplinară pentru îndepartarea lui Gh. Bențe din corpul jandermeriei.

— In ziua de 24 februarie avea loe la prefectura de județ o licitație publică pentru darea în arendă a mai multor moșii și păduri din județ.

— Pe drumul dintre comunele Țibana și Bojila niște necunoscuți făcători de rele au atacat și jefuit pe locuitorul Alexe Spiridon.

Se fac cercetări pentru prinderea talharilor.

— In curînd se va începe construirca unei biserici în cotuna Trifești comuna Hermeziu.

—

Marea întrunire studențească

Agitația. — Universitatea ca în alte vremuri.—Sosirea d-lui A. C. Cuza.—Tumultul.—Restabilirea ordinei.—Președinția d-lui Bogrea.—Mulțimea contra grevei.—Jos politica.—Cuvintările d-lor C. Bogrea, Zamfir, Petrescu, O. Racovitză, St. Măcărescu, A. Brandea.—Moțiunea.

Deciziunea neașteptată luată de membrii marelui „Colegiu Universitar" în ședința furtunoasă din noaptea de 15 Februarie, a produs în rândurile studenților o neobișnuită agitație, dând prilej la aprinse discuțiuni, prin care se aprobă sau desaprobă atitudinea maturului corp.

Agitația printre studenți luând proporții mari și discuțiile aprinzîndu-se, un grup de studenți au luat hotărîrea de a convoca întreaga studențime, spre a se chibzui asupra atitudenei lor față de decizia înaltei instanțe Universitare.

Intrunirea s'a anunțat la ora patru. Afișe mari au fost placardate atît la Universitate cît și la Societatea Solidaritatea. De asemenea un afiș redactat identic. a fost pus în fereastra societății studenților „Asociația generală a studenților Uniunea" de către cîți-va studenți.

De oare-ce, comitetul societății nu fusese convocat, societatea, neputîndu-se angaja la o acțiune într'un sens sau altul în mod oficial, fără aprobarea majorității comitetului sau adunărei generale afișul, în urma cererei a cinci membri din comitet, a fost rupt, remânând ca toți membrii Uniunei să poată participa la întrunirea generală convocată la Universitate, pur și simplu ca studenți, neangajînd întru nimic societatea la acțiunea ce vor desfășura în parte.

La ora patru sala pașilor perduți era arhiplină. E de observat că la această convocare studențimea a fost în număr excepțional de mare, număr ce nu s'a văzut de acum șapte, opt ani, când se mai dădeau la Universitate ultimele lupte intemeiate cu drept cuvânt pentru principii,—luptele neuitate între studenții socialiști în frunte cu C. Sterea, Ibrăileanu și alții, pe deoparte ; iar de cealaltă Patriciu, Lascar Rossetti, Gheorghiade și alții.

Erau, fără a exagera, peste trei sute de studenți și studente.

Studentele și studenții basarabeni venise în corpore.

La ora 4 și ceva, își face apariția în sală d. A. C. Cuza, care vestise pe membrii colegiului Universitar în ultima ședință, că e informat, că studențimea ieșană, în cazul când profesorii universitari nu se vor solidariza cu cei din București, ei vor proclama grevă.

Apariția d-lui A. C. Cuza este salutată prin o tăcere mormântală, turburată de câte-va aplaze a doi, trei, studenți, cari cu drept cuvînt a îndreptățit pe unul din studenți să strige enervat: Dar ce însamnă asta ? N'aprobăm pe Cuza ? Suntem contra profesorilor noștri ?

Parte din membrii Solidarității voind să ocupe tribuna, sunt împedicați de majoritatea studenților, de aci se naște un tumult îngrozitor, împestrițat cu gingașe fluerături, à la Teatrul Național.

D. Cuza văzînd atmosfera încărcată, s'a retras în fundul sălei. In urmă, intervenind mai mulți studenți, mulțimea liniștindu-se, a acceptat pe d. Bogrea ca președinte a întrunirei, pe considerație că D-sa nu face parte din nici o societate studențească.

Din nou liniștea e tulburată și cu greu d. Bogrea începe cuvîntarea sa, arătând că scopul acestei întruniri e de a ne solidariza hotărât cu colegii noștri din capitală și profesorii universitari.

Arată că s'a adus o mare jignire celui mai luminat corp din țară, nesocotindu-se de d. Ministru a Instrucțiunei drepturile Senatelor Universitare, cât și a consiliului permanent superior, — drepturi consacrate prin lege.

Dl. Bogrea e des întrerupt cu strigăte :

— Nu suntem convocați pentru aceasta, asta e politică, profesorii sunt în drept a discuta legea ce-i privește pe dânșii, vorbește d-le de situația noastră ce se crează prin noul proiect. D. Bogrea spune că trebue să discutăm legea, ca să ne dăm samă, asupra solidarizărei cu profesorii noștri. Cât privește pe studenți, D-sa spune: studenții sunt foarte grav jigniți prin noul proect, de oare-ce penalitățile care până acum se aplicau de către Senatul Universitar, prin noul proect, ele se trec de-a dreptul în mâna Ministrului.

Deci, cînd unul din noi va face o acțiune care nu va fi pe placul guvernului conservator sau liberal Ministrul îi va fi călăul.

Studentul Lupu ; D-le Bogrea, trebue să știi că proectul a fost modificat în secțiuni, și D-ta în cazul acesta vorbești, ori cu rea credință, ori din neștiință, fii sincer Domnule, și nu vorbi cu tendinți ascunse.

In urma întreruperei D-lui Lupu, sala isbucnește în aplause și fluerături; se aude strigînd : Jos politica cu paravan.

D. Bogrea foarte emoționat, reîncepe cuvîntarea, spunînd că nu face politică.

O voce : cunoaștem noi imaculați ne acest soi.

Mai bine ne-am lăsa de politica cu paravan a d-lui Iorga, care s'a coborît de la bătăușii din dealul Spirei și trage sforile printre profesori și studenți.

D. Bogrea răgușit încearcă a-și continua cuvîntarea, dar sgomotul infernal ce ia naștere îl silește să-și încheie cuvîntarea !

După d-sa i-a cuvîntul *Dl Zamfir*, student la facultatea de științi.

D-sa arată că acțiunea noastră trebue să fie chibzută și legală.

Noi, netăgăduit că trebue să de supunem hotărîrei profesorilor noștri, dar nu trebue să facem caz mare de exces de dragoste față de bucureșteni.

Ei în tot-d'auna, cu voie sau fără voie nu știm, dar trebue să recunoaștem, că nu s'au solidarizat cu mișcările noastre.

Citează cazul Longinescu cînd și profesorii și studenții bucureșteni au avut o atitudine foarte puțin colegială și lăudabilă. D-sa spune apoi că nu scapă universității bucureștene nici odată prilejul pentru ca să nu ne umilească, punînd universitatea noastră pe o treapti de inferioritate.

Ne supunem ordinelor marelui colegiu universitar, nu putem face alt-fel, căci calcarea ne-ar aduce imediata penalitate,— declara greva.

D-sa arată, că studenții de la Medicină, neputînd neglija lucrările practice, mulți nu se vor putea confirma dispoziționei coîegiului universitar, după cum și d-sa care e student de științi, are lucrări de laborarator și cum are numai 2 ședinți pe săptămână, va trebui să lucroze în laborator cu toate dispozițiunele luate,

D-sa închee spunînd că studenții au venit la Universitate să învețe carte, nu să facă pe caii de tramvai, ridicînd și resturnînd partidele de la putere.

Se aud voci : Carte nu politică. Jos cu politica ! *D. C. Petrescu* vorbește tot contra grevei.

Gh. Măcărescu. In mijlocul unui tumult infernal dă citire unei moțiuni prin care studenții să solidarizează cu cei bucu-

reşteni, declarând greva. Citirea moţiunei de naştere la protestări şi vociferări formidebile :

D-sa văzînd că numai poate continua se retrage, umblînd printre studenţi pentru a culege semnături.

După D. Măcărescu i-a cuvîntui succesiv d-nii A. Brandia şi O. Racovitza, cari arată cît e de iraţional să proclami greva, care nu mai poate avea loc, câtă vreme, marele colegiu universitar, încă de aseară a decis suspendarea cursurilor.

Cum să proclami greve cînd n'ai încotro cui s'o îndrepţi, cîtă vreme cursurile sînt suspendate.

Ambii declară că sînt contra moţiunei citite de d. Macarescu, moţiune redactate în termeni excepţional de ireverentioşi faţă de autoritatea cea mai superioară a instrucţiunei.

Noi ne supunem deciziunei profesorilor noştri, ca studenţi disciplinaţi, dar nu ne asociem la grevâ, întâiu pentru că de fapt e irealizabilă, şi în al doilea rînd pentru că a fost găsite ca o acţiune anarchică,—de către fruntaşii noştrii dascali d-nii Petru Poni, M. B. Cantacuzin, A. D. Xenopol şi alţii.

Intrunirea este declarată închisă şi în urmă studenţii părăsesc sala în mare număr, ca o protestare în contra grupului care a propus moţiunea prin care se cere proclamarea grevei.

Ultime informaţii

—

Toată lumea a rămas surprinsă de faptul că d. profesor M. B. Cantacuzin, care, la întrunirea colegiului profesoral din Iaşi a veştejit greva profesorilor bucureşteni, taxînd-o de imorală, a semnat procesul verbal prin care se hotărea demisionarea profesorilor şi suspendarea imediată a cursurilor, ceea ce constitue o grevă patentă, tot atît de imorală şi de ruşinoasă ca şi acea din Bucureşti.

Această votare pentru-contra a d-lui Cantacuzin are, însă, explicaţia ei. In chiar ziua în care consiliul luase cunoscuta hotărîre, profesorul Naum gazda ieşană a d-lui P. P. Carp, primise de la acesta o scrisoare, prin care i recomanda de a face ca profesorii ieşeni—să se asocieze la acţiunea—imorală—a intitulat-o d. Cantacuzin—a profesorilor din Bucureşti.

Cînd a primit acea scrisoare d. P. Naum se afla bolnav în pat. Neputînd dar agita în senzul dorit de d. Carp, d. Naum se mulţumi ca, prin o scrisoare adresată rectorului, să declare că se asociază la greva universitară din Bucureşti.

La şedinţa de seara a colegiului universitar, faptul că d. M. Cantacuzino, care, la Iaşi, este primul fruntaş al junimismului, combătu cu vehemenţă activitatea celor din Bucureşti, fu adus la cunoştinţa d-nului Naum. Atunci d-sa luă scrisoarea d-lui Carp şi o trimise, în plic închis, fără alt comentar, d-lui Cantacuzino.

Acum lumea va înţelege de ce şeful junimiştilor din Iaşi, a vorbit contra şi a votat pentru.

* * *

Fiind-că ie vorba de un junimist, care pledează într'un fel şi votează în altul, e interesant să povestim o anecdotă adevărată la fel.

In 1894 regretatul Ion Ianov, bine cunoscut prin firea sa veselă, se afla consilier al consiliului comunal junimisto-radicalo-conservator din Iaşi.

Se discuta zidirea unui număr de şcoli primare în Iaşi. Proectul găsi un adversar hotărît în persoana lui Ianov, care combătea, în special, crearea de şcoli mixte.

La vot, de unde fie-care se aştepta la votul contra al lui Ianov, acesta spre mirarea tuturor, votă pentru.

Intrunirea de la clubul liberal

Textul convocărei. 20 lei de cap. Membrii prezenţi. Succesul tinerilor. Numele celor aleşi. Clasificoţia. Patru nu întrunesc numărul cerut.

Membrii partidului liberal local s'au întrunit aseară spre a proceda la alegerea comitetului noului club.

Textul convocărei în acest senz glăsueşte, dar nu uită să indice că cei prezenţi trebue să aducă cuveniţii 20 de lei pentru a putea lua parte la vot.

Iată într'adevăr acea convocare :

Domnule

Sunteţi rugat a bine voi să vă întruniţi la club în ziua de Vineri 16 Febr. a. c. ora 8 jum. sara, la ordinea zilei constituirea clubului. Veţi varsa şi taxa de 20 lei pentru a putea participa la votarea comitetului.

Convocarea ce aţi primit'o pentru Joi 15 Febr. a. c. rămîne nulă.

Comitetul de iniţiativă.

4 Februar 1907

La această convocare au respuns 109 membri ai partidului.

*

S'a procedat imediat la alegerea comitetului, care, precum se ştie, se compune din 36 de membrii, dintre care opt, care sunt membrii comitetului executiv central, fac parte de drept, conform noilor statute, din comitetul clubului şi anume d-nii P. Poni, C. Climescu, Gr. Buicliu, N. Gane, Toma Stelian, C. Stere, St. Şendre şi al optulea al cărui nume ne scapă. Trebuia dar de ales 28 de membrii.

Inainte de a proceda la vot d-nul Theodor Vasiliu a rugat pe prietini să nu-l voteze fiind-că d-sa nu candidează pentru a fi ales membru în comitetul executiv.

Sunt apoi aleşi, din partea bătrînilor d-nii : C. Penescu, Gh. Săndulescu, dr. C. Botez, Dim. Botez, P. Fîntînaru, M. Tomida, P. Zamfirescu, dr. Leon Cozmovici, Al. Velciu, At. Gheorghiu, Efr. Mazlîm, I. Şendrea, şi căp. Constandachi.

Din partea tinerilor d-nii : G. Mîrzescu, N. Cozadini, Al. Gane, X. Eraclide, dr. I. Ţaranu şi Th. Jellea.

Foştii socialişti sunt reprezentaţi în comitet prin d-nii G. Ibrăileanu şi I. Botez, iar foştii amici ai d-lui Panu prin d-nii dr. Puşcariu şi Neculaide.

*

Precum se vede n'au fost aleşi de cît 24 din 28 cîţi trebuiau aleşi.

Pentru celelalte patru locuri nici unul din candidaţi n'a întrunit numărul regulamentar de voturi şi deci va fi nevoie de o nouă alegere pentru aceste patru locuri.

Odată locurile vacante, complectate comitetul executiv se va intruni spre a proceda la alegerea preşedintelui clubului.

—

D. căpitan Liciu, a fost însărcinat de comandamentul corpului IV de armată, să depue coroana pe mormîntul regretatului general Lahovari.

D. căpitan Liciu a plecat ieri sara la Bucureşti.

———

D. doctor Eugène Niculcea, distinsul nostru concetăţean, doctor în matematici de la Paris, a fost numit directorul serviciului statisticei la ministerul finanţelor, în locul regretatului Robin.

———

Comitetul cercului militar a hotărît ca serata obicinuită ce trebuia să aibă loc astă-zi seara în saloanele Cercului, să fie amânată în vedere că astă zi s'a făcut inmormântarea generalului Lahovari.

———

Vorbind în altă parte a ziarului despre întrunirea de ieri a membrilor clubului liberal.

Această întrunire, de şi prima întrunire de pace, n'a fost lipsită de incidente.

Domnii Haliţa profesor, Marinescu, directorul Băncei Naţionale, D. Cheorghiu şi doctor Iuliano, propuşi, oficiali de nuanţa bătrînă ca membri în comitet, n'au putut întruni numărul reglementar de voturi.

D. C Lepadatu şi A. D. Handoca au căzut. In contra d-lui Lepadatu s'a opus candidatura d-lui Averescu şi acesta a întrunit mai multe voturi.

Foştii radicali, domnii dr. Puşcariu şi N. Neculaide au scapat cu ceva voturi peste limită : d. Ibrăileanu, primul adjutant al d-lui Stere, a fost ales just la limită. Cele mai multe voturi le-a întrunit d. dr. C. Bottez.

Aceste incidente dovedesc că certele vor reîncepe în chiar sinul comitetului.

———

Judiciare.—La 13 a. c, Curtea de Apel, s. I, urma să se pronunţe în procesul de diviziune a averei def, Gh. Cozadini, proces la care au intervenit creditorii reclamantului, după care acesta a declarat că îşi retrage acţiunea de eşire din indiviziune, sperînd ca să obţină de la Curte respingerea cererilor de intervenţiune.

Curtea după o lungă deliberare a pronunţat în divergintă, d-nei Cernătescu şi Grigoriu fiind de părere că cu toată retragerea acţiunei principale cererea de intervenţiune remîne în picioare iar d-nii Hinna şi Buzdugan au fost de părere a se admite apelul reclamantului d-lui N. Cozadini a se lua act de cererea de retragere a acţiunei principale şi a se respinge cererile de intervenţiuni a creditorilor d-lui N. Cozadini.

La 6 Martie Curtea va judeca în complect această importantă pricină.

*

La secţia I-a se va cerceta mîine procesul intentat d-lor Purcherea, fost director al Creditului agricol şi, în urmă, secretar—contabil, suspendat din funcţiune şi d'. Cernescu, funcţionar la ministerul cultelor, acuzaţi ambii de înşelăciune şi fals în acte private.

Ambii ar fi plastografiat iscăliturile d-lor Ştefan Sendrea, fost ministru ; Ştefan St. Sendrea şi a d-nei Maria Popovici, fiica d-lui Şendrea—şi, inşelând pe mai mulţi bancheri, comercianţi şi bănci, ar fi încasat, pe poliţe cu semnături falsificate, diverse sumi de bani.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti· 17 Februarie

Activitatea d-lui general Manu

Bucureşti.—Ştirea unor ziare, că dl. general G. Manu, ministrul de rezboiu, ar fi demisionat, este inexactă.

Nu numai că n'a demisionat, dar dl. Manu este decis la o acţiune politică foarte energică.

D. general Manu a declarat că o acţiune între guvern, Parlament şi partid, este absolut necesară, pentru a determina o guvernare cu adevărat conservatoare.

In acest scop deputaţii şi senatorii au fost rugaţi, ca, începător de Luni, să fie în Bucureşti, căci în cursul săptămînei viitoare va avea loc o consfătuire asupra situaţiunei şi asupra remanierei ministeriale.

Inmormântarea Generalului Lahovari

Bucureşti. — De pe la orele 12, o lume imensă staţionează în Calea Victoriei, în faţa bisericei Albe.

Ordinea este condusă în persoană de d. Moruzzi, prefectul poliţiei.

Nenumărate coroane au fost depuse. Intre altele notăm : Acea a M. S. Regelui, trandafiri şi garofe, cu inscripţia Carol I-iu, Rege şi Domnitor, Viteazului soldat şi credinciosului sfetnic : una din partea Alteţei Sale Regale, Principele Ferdinand : din partea doamnei Simona Lahovary, General Stoica, Ioan Em. Lahovary, Ioan şi Ema Lahovary, Nicu şi Meta Cerchez, Barbu Catargiu, consiliul de miniştri, Gh. Gr. Cantacuzino, general Gh. Manu, Take Ionescu, Charles Ferechyde, Conservatori din culoarea Albastru, Dim. Ghica, Elisa Gr. Lahovary, corpul ofiţerilor sanitari, ofiţerii regimentului X artilerie, comuna Iaşi, cluburile conservatoare din Craiova şi Iaşi, soc. Macedo-Romînă, conservatorii culoarei de Roş, conservatorii din Galaţi, casa ofiţerilor, clubul ofiţerilor în rezervă, deputatul Ioanide, societatea Comercială Franco-Romînă, jud. Ilfov, ofiţerii corpului I de armată.

Azistă delegaţii ale partidului conservator din Brăila, a comunei şi judeţului Brăila, a cluburilor din Olt şi Galaţi.

In faţa bisericii stau douăzeci şi patru ţărani veterani şi doi dintre ei stau în biserică cu drapelul cernit.

In registrul aşezat la uşa bisericei au iscălit mii de persoane.

La ora 1 soseşte d. Ioan Lahovary, apoi toţi miniştrii, d. de Giers, plenipotenţiarul rus, d-nii N. Economu, Al. Bădăreu, B. Păltineanu, dr. Rădulescu, Luca Elefteresciu, Victor Ionescu, general Savopol, general Culcer, general dr. Demostene, general Coandă ; delegaţiunele din Muscel şi Mehedinţi ; d-nii Leon Cantacuzino, Kinderlen-Wachter, colonel Obedenariu, colonel Capşa, Petre Sfetescu, prinţul Valentin Bibescu, M. Ferechide, Gr. Triandafil, Gr. Cerkez, D. Neniţescu, Virgil Arion, I. Th. Florescu şi mulţi alţii al căror număr nu se poate aprecia.

La ora 1 jumatate A. S. R. Principele Ferdinand soseşte la biserică, unde rămîne în tot timpul oficiărei serviciului divin de cătră P. S. S. Nifon. Vicarul Mitropolie, inconjurat de cler.

A. S. R. asistă şi la pronunţarea discursurilor funebre.

Au vorbit d-nii : Gh. Gr. Cantacuzino, Gh. Manu, N. Economu, vicepresidentul Senatului ; Gr. Triandafil, presidentul Camerei ; dr. Leonte, din partea societăţei Macedo-romîne ; d. Vulpe, ca delegat al jud. Covurlui şi Take Ionescu.

Audienţă la Palat

Bucureşti.—Astăzi la ora 5 jum. d. D. Sturdza va fi primit în audienţă de M. S. Regele.

Astăzi dimineaţă d. Tache Ionescu, a lucrat cu M. S. Regele, timp de două ore.

D. Take Ionescu la Palat

Bucureşti—*D. Take Ioneseu a fost chemat la Palat astă-zi la orele 10 dimineaţă. M. S. Regele s'a întreţinut timp de 2 ore cu ministrul finanţelor.*

Cursuri redeschise

Bucureşt—iRectoratul din Bucureşti a anunţat că cursurile universitare se vor redeschide Luni.

Intrunirea liberală

Bucureşti.—Intrunirea liberală, care avea să aibă loc mîine Duminică, la Brăila, a fost contramandată, iar întrunirea va avea loc la Bucureşti, în sala Dacia. Aceasta în urma deciziunei luate de delegaţia permanentă liberală, care s'a adunat la d. Costinescu acasă.

La această întrunire în care se va discuta situaţiunea creată guvernului prin retragerea proectului de lege a învăţămîntului superior, vor lua cuvîntul d-nii : D. Sturza, I. Brătianu, M. Ferekyde. G. Panu şi Pompiliu Eliad,

Interpelări

Bucureşti.—Guvernul va fi interpelat Luni la Senat de către d-niĭ D. Sturza şi C. Arion, şi la Cameră de d-niĭ P. Carp şi I. Brăteanu cu privire la situaţiunea guvernului în urma retragerei proectului d-lui Disescu.

In cazul când d. D. Sturdza va stărui a-şi desvolta interpelarea, ce a anunţat acum două zile, cu privire la legea învăţământului superior d. Gh. Gr. Cantacnzino, preşedinte al consiliului îi va răspundeMiercuri.

Acţiunea liberală

Bucureşti—*Pentru a se vedea ce mare preţ au pus liberalii pe acţiunea grevistă a profesorilor univerzitari este de ajuns a cita următorul fapt caracteristic. :*

D. Nacu, membru al ocultei şi membru al senatului Univerzitar al capitalei, era în contra grevei şi cu toată înzistenţele depuse d-sa n'a voit să adere la rezoluţia de a se proclama grevă.

Văzînd insuccesul emisarilor trimişi, oculta a intervenit pe lîngă d. Carada, directorul Băncei Naţionale, şi acesta s'a dus noaptea la d. Nacu ca să-l convingă.

Şi cum îndoială nu era cu putinţă d. Nacu n'a putut rezista d-lui Carada şi a aderat la grevă.

Intrunirea profesorilor grevişti

Bucureşti.—Aseară profesorii universitari grevişti s'au întrunit la Universitate.

Cel d'intăi a luat cuvîntul d-nul C. Dimitrescu — Iaşi, care a arătat că acţiunea profesorilor universitari a fost incoronată de succes, pentru care fapt trebue aduse mulţămiri profesorilor grevişti.

D. I, Tanovicianu, voind să vorbească a fost împedecat din cauza sgomotului asistenţilor.

D. Dr Petrini-Galaţi, apostrofează pe d. I. Tanoviceanu, zicînd : „ca jurist voiai să ne trimiţi la puşcărie".

D, Dr, Romniceanu, apostrofează asemenea pe d. Tanoviceanu.

Acesta a fost silit să părăsească sala.

In urmă a luat cuvântul d. T. Maiorescu, care spune că în urma retragerei proectului de către guvern ori-cs acţiune trebue să înceteze, contramandându-se ori-ce întrunire.

D-sa adaogă că succesul se datoreşte în primul loc rectorului C. Dumitrescu-Iaşi şi d-lor Pangrati şi I. Cantacuzino, cari au redactat memoriul, precum şi unui alt Cantacuzino fără a preciza care.

PROSPECT

ORAŞUL IAŞI

Imprumut 4 jum. la sută de lei aur 13,500,000—Franci 13.500,000 Mărci 10,935,000.

Autorisat prin legea din 12 (25) Iunie 1906, publicat în „Monitorul Oficial" din 15 (28) Iunie 1906, şi a votului consiliului comunal din Iaşi din 19 Iunie 1906, aprobat prin deciziunea ministerului de interne din 23 Iunie 1906.

EMISIUNE DE

26,877 obligaţiuni de lei aur 500.—Franci 500,—Mărci 405 purtînd o dobîndă anuală de lei aur 22.50 —Franci 22,50.—Mărci 18.22 jum.

plătibilă în rate semestriale la 1 (14) Octombrie ale fie-cărui an la Banca Naţională a Romîniei şi Banca Marmorosch Blank et Co., Societatea anonimă în Bucureşti şi la agenţiile şi la sucursalele lor din ţară precum şi la Bruxelles, Anvers şi la Frankfort p. M.

Amortisarea se face al pari, adecă cu lei aur 500.—Frs. 500.—M. 405, prin tragori la sorţi semestriale în cel mult 50 ani conform, planului de amortizare indicat în titlurile definitive.

Tragerile la sorţi sunt publice şi vor avea loc la 1 (14) Februarie şi 1 (14) August ale fie-cărui an sub îngrijirea consiliului muncipal al oraşului Iaşi, iar rambursările se vor face la 1 (14) Aprilie şi 1 (14) Octombrie ce urmează.

Acest împrumut este scutit de vori-ce imposit present sau viitor în Romînia.

Obligaţiunile acestui împrumut se vor primi ca garanţie de toate casele publice după cursul lor.

Anunciurile relative la plata cupoanelor şi la rambursarea obligaţiunelor se vor publica la fie-care scadenţă în Monitorul comunal din Iaşi, în Monitorul Oficial al Romîniei şi în alte ziare din Bruxelles, Anvers şi Francfort p. M.

In toate relaţiunile sale cu oraşul Iaşi, şi pentru executarea contractului de împrumut, sindicatul instituţiunilor contractante este reprezentat în Romînia prin Banca Naţională a Romîniei.

Produsul acestui împrumut este destinat exclusiv pentru lucrările de alimentaţiune cu apă şi canalizarea oraşului Iaşi.

GARANŢII SPECIALE

Pentru garantarea acestui împrumut şi plata dobînzilor la scadenţele fixate, oraşul Iaşi declară că afectează irevocabil şi pe toată durata acestui împrumut :

a) Suma de 300.000 lei, subvenţia anuală ce-i este alocată de cître stat, pe timp de 50 de ani, după cum s'a prevăzut în legea din 15 (28) Martie 1906.

b) Partea disponibilă ce revine oraşului Iaşi din fondul comunal întru cît ea nu se găseşte deja afectată la plata altor datorii de împrumuturi anteriore, această parte disponibilă întrece chiar de acum cu mai mult de 200.000 lei anuitatea necesară serviciului acestui împrumut.

c) Veniturile resultînd din distribuţiunea apei.

In mod excepţional şi numai pentru timpul necesar după terminarea lucrărilor pentru care este destinat produsul prezentului imgrumut, totalul anuităţei garantate va fi luat din cota parte a oraşului Iaşi, din fondul comunal ; după terminarea acestor lucrări, garanţia se va subdiviza după cum s'a expus mai sus.

Afectarea acestor garanţii a fost notificată ministerului de finance de cătră oraşul Iaşi şi institutele ce au contractat împrumutul prin actul din 24 Octombrie 1906.

Primar, *G. Lascar*

CONDIŢIUNI DE SUBSCRIERE

Din 27,000 obligaţiuni care represintă acest împrumut, 123 obligaţiuni în valoare nominală de lei 61,500, au fost desemnate prin tragerea la sorţi din 1 (14) Februarie 1907, pentru a fi rambursate cu lei aur 500, franci 500, la 1 (14) Aprilie 1907.

Restul de nom. lei 13.438.500,—îl oferim subscriitorilor sub următoarele condiţiuni :

PREŢUL DE EMISIUNE

este de 93 jum. la sută minus 0.40 bonificaţiune de dobîndă

1) La subscriere 10 la sută.

2) La repartiţiune, în ziua de 27 Februarie 1907 83.50 la sută minus bonificaţiunea de dobîndă 32 zile (de la 27 Februarie până la 1 Aprilie 1907) 4 jum. la sută (la 500 lei—5) adică 40 la sută 83.10 la sută, adică în total 93.10 la suta de lei cu cuponul de Octombrie 1907.

Titlurile provizorii vor fi eliberate odată cu facerea celui d'al doilea vărsămînt.

In caz cînd subscriitorul nu va efectua la zi vărsămintul liberatoriu la 27 Februarie 1907, va fi obligat să plătească o dobîndă de 5 la sută pe an de la acea dată până la plata efectivă ; însă după trecerea de 30 zile, adică cu începere de la 30 Martie 1907, ne rezervăm dreptul a vinde imediat fără somaţiune, punere în întîrziere sau altă formalitate judecătorească, titlurile atribuite spre a ne acoperi de toate pagubele provenite din neefectuarea la timp a vărsămîntului liberatoriu.

SUBSCRIEREA VA FI DESCHISA :

Luni 19 Februarie 1907, de la 10 4 ore în România :

la Banca Naţională a Romăniei. la Banca Marmorosch Blank şi Co. soc. anonimă în Belgia. — în Bucureşti şi la sucurs. şi agenţiile lor în provincie.

la Banque de Bruxelles „ Banque Internationale de Bruxelles — Bruxelles; Bruxelles

la Banqne Centrale Anversoise — Anvers

Sindicatul îşi rezervă facultatea de a închide subscrierea înainte de termenul fixat mai sus.

Repartiţiunea se va face în termenul sus arătat, anunţîndu-se prin publicări.

Subscrierile se vor face pe formulare care se vor pune la dispoziţia subscriitorilor.

Se va cere admiterea acestor obligaţiuni în cota Burselor în Bucureşti, Bruxelles şi Anvers.

Bucureşti, Februarie 1907

Banca Naţională a Romăniei

Banca Marmorosch Blank et Co.

Societate anonimă.

Epitropia Spitalului Israelit din Iaşi

Postul de secretar-comptabil devenind vacant la această instituţie prin demisia titularului, Epitropia aduce la cunoştinţa tuturor acelora care ar voi să ocupe acest post, punîndu-le în vedere că ofertele se vor primi până la 1 Martie a. c.

Pentru ori-ce informaţiuni a se adresa la cancelaria Epitropiei în fie-ce zi între 10—12 a. m.

Preşedinte *Moritz Gelber.*

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classelĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ : **Farmacie FRATII KONYA.**

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitatiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

n Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Sansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta"

L O I Z A

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—**Iaşi.**

Casă fondată in 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE. VOLIÈRES, POULAILLERS

GONGES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5f**

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	Of 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré....	1 30
Porte-Bouteilles, pour 20 Places.....	3 »

Envoi Franco de l'Album sur demande

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : Of 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . 20 Lei

6 luni . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rind în pag. III, 60 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV. — No. 76. — Marţi 20 Februarie 1907

Opera d-lui Badareu

Opoziţia de toate nuanţele şi în special acea reprezentată prin elegantul parlamentar Alexandru Marghiloman a găsit prilej să atace pe d. Al. A. Bădăreu şi cu ocazia discuţiunei reformei d-lui Disescu.

Lucrul ie foarte logic şi natural, şi am fi rămas surprinşi dacă atacurile nu se produceau, căci mentalitatea opoziţiei este astfel în cît, în tot şi în toate vede opera fruntaşului nostru iubit şi, obsedaţi de spectrul lui Alexandru Bădărău, ei nici nu-şi dau seamă, cum foarte bine a observat d. Nicu Xenopol, că onorîndu-l cu atacuri, îi dau un drept şi mai mare la dragostea prietinilor şi a afirmărei sale hotărîtoare în partid.

Atacul opoziţiei a fost dat pe tema că deputatul de Iaşi a împregnat legei un caracter diferit de acel al proiectului d-lui Disescu şi că opera comitetului delegaţilor—recte opera d-lui Bădăreu—a însemnat o lucrare de ordin personal, cu tendinţi bine determinate, fie de a lovi în în unii profesori neprieteni, fie în a favoriza pe unii cari n ar avea drepturi suficiente de a străbate în învăţămîntul superior.

In admirabilul său discurs pronunţat eri la clubul conservator, d. Bădăreu s'a ocupat şi de această chestiune şi cu ironia sa fină, cu sarcasmul său biciuitor pînă la sînge, a analizat atacurile adversarilor săi.

Trei au fost capetele de acuzare aduse în contra d-sale ca raportor—deşi tot d-sa a fost raportorul legei învăţămîntului şi în trecuta legislatură conservatoare, ales între alţii de N. Filipescu şi repauzatul Anghel Dumitrescu—şi anume:

A căutat să lase o portiţă de intrare pentru unii dintre prietinii săi cari n'au titluri suficiente.

A făcut să fie despărţită o catedră de la facultatea de medicină, spre a se rezbuna contra unui profesor neprietin.

A prevăzut măsuri prin cari să se împedice acapararea laboratoriilor de membrii aceleiaşi familii.

Cu mult succes a respuns d. Bădăreu la toate aceste.

A lăsat o portiţă pentru prieteni fără titluri suficiente? Şi cine protestează? Partidul căruia aparţine d. Naum—cel fără bacalaureat. Şi cine ameninţă cu demisie, fiind-că s'a prevăzut această dispoziţie? Acelaş d. Naum, care, precum s'a spus prin ziar, era deţinătorul acelei teribile arme graţin căreia oameni ca d. M. B. Cantacuzino au vorbit într'un fel şi au iscălit contrarul.

A mai făcut d. Bădăreu o acţiune personală, în 1900, dar atunci n'a protestat d. Marghiloman Şi acea acţiune personală era cînd în calitate de raportor a făcut să se prevadă prin lege că vor putea fi numiţi profesori universitari, elementele dovedite de valoare, chiar cînd nu ar avea titluri de doctor.

Şi graţie acestei dispoziţiuni a raportorului de atunci şi de astă-zi, d. M. B. Cantacuzino a fost numit profesor universitar atuncea, iar astă-zi ameninţă cu demisia fiind-că se prevede o dispoziţie identică.

Liberalii n'au fost mulţumiţi cu dispoziţia in chestie şi d. Haret a modificat'o in senzul că în viitor nu vor putea fi numiţi de cît doctori in drept—dar n'a uitat să prevadă că suplinitorii în momentul aplicărei legei vor putea fi numiţi chiar dacă sunt şi simplii licenţiaţi şi d. C. Stere, numit suplinitor, a fost numit apoi profesor pentru ca iar astăzi acelaş d. Stere să ameninţe cu demisie din cauza unei dispoziţii graţie căreia pot ajunge profesori universitari şi acei care n'au titlul de doctori.

In ce priveşte scindarea catedrei d-sa a arătat cum nu era cu putinţă ca să menţie unite două catedre absolut distincte—fiziologie şi clinică oftalmologică—pentru unul şi acelaş profesor şi dovadă că nu s'a urmărit numirea cui-va, este că in budget catedra nu figurează, ci trebuia să remtie la dispoziţia ministrului cînd mijloacele vor permite o mai mare îmbunătăţire a facultăţei de medicină.

Dar chestia cu laboratoriile şi cu „bunii părinţi de familie", atît de duios atinsă de d. Marghiloman? Cu o ironie fără seamăn d. Bădărău a dovedit la ce se reduce această chestiune, cum starea reală a lucrurilor nici n'o cunoştea ci i-a fost expusă de un profesor de la facultatea de medicină, coleg in comitetul delegaţilor. D sa a arătat cît de dăunătoare este, pentru învăţămînt şi pentru cei dornici de a lucra şi produce, acapararea laboratoriilor de către „bunii parinţi de familie" care iau ca azistenţi soţiile, surorile, fii sau fraţii etc. D-sa a citat chiar cazul unui botanist azistent al unui profesor de geologie şi a indicat pe larg relele ce decurg. De altfel prin lege nici nu se opresc operaţiile „bunilor părinţi de familie" ci se cere numai ca ei să facă raport motivat in vederea numirei, cu scopul de a da o înfrînare morală acestor tendinţi dăunătoare şcoalei.

Şi de astă dată iubitul nostru fruntaş a dovedit că nu patima, nu scopuri meschine, nu operă de resbunător urmăreşte el, ci că interesului general, acţiunei sănătoase şi de însănătoşire morală, îi închină toată vasta sa inteligenţă, întreaga şi nemăsurata sa energie şi activitate.

B.

„IMPACAREA"

Liberalii din Iaşi s'au împăcat.

Un eveniment cu totul secundar, asupra căruia, însă, fiind-că ziarul nostru apare în oraşul în care împăcarea a fost oficial declarată, trebue să insistăm.

O împacare este precedată de o ceartă. Tot aşa a fost cazul şi aci cu adausul că şi împăcarea s'a făcut cu ceartă: cu ceartă scrisă.

Voturile pentru alegerea iluştrilor cari vor—să căutăm o expresie a parte—vor siegia în comitetul executiv, au fost foarte lămurite.

O împăcare presupune o perfectă înţelegere şi alegerea comitetului executiv trebuia să dovedească aceasta. Trebuia, întru cît înţelegerea ar fi fost perfectă, ca, mai d'inainte, să se fi fixat numele candidaţilor şi votul să fi rămas, ca de obiceiu, o simplă formalitate.

Dar votul acela a făcut poznă mare.

Regretaţii Panişti, domnii doctor Puşcariu şi Neculaid, au fost primiţi ca elevii aceia cărora profesorul, din milă sau simpatie, li dăruieşte punctul.

Domnul Stere, viitorul ministru, are un prietin care a fost primit cu *ceva* mai puţine voturi de cît, să luăm la întimplare o pildă, d. Jelea.

Domnul C. Lepadatu, care a îmbătrînit în partid, a fost pus la concurs cu un domn Averescu şi trîntit.

Domnul Panopol, doctor Poasa şi A. D. Handoca, sunt de trecut în categoria domnului Lepadatu.

Iar alţi patru n'au *putut* întruni numărul reglementar de voturi.

Vrea să zică în „noul" comitet executiv perfecta armonie se va înfăţoşa astfel: bătrînii nu vor erta acţiunea celor tineri; foştii panişti şi foştii socialişti, în număr total de 5, vor lupta contra celor 6 tineri.

Iar în club va fi lupta celor cari n'au «putut» întruni numărul reglementar de voturi şi a acelor căzuţi în contra celorlalţi.

Şi cu toate acestea: s'a dat o energică telegramă de felicitare domnului D. A. Sturdza, s'a strigat ura şi — fireşte — s'a băut aldamaş de casă nouă.

In vocabularul junimist harababura asta se chiamă „împăcare".

Să nu-i contrazicem!

Faptă şi resplată

Intre alte multe şi interesante documente pe cari d. A. A. Bădăreu le-a citit cu prilejul discursului seu de ieri, a fost şi unul privitor la crearea doctoratului in drept.

Sub trecutul guvern liberal, consiliul de miniştrii, in urma unui referat al domnului Spiru Haret. pe atunci ministru al instrucţiunei publice, hotărise să creeze la universitatea din *Bucureşti* doctoratul in drept cu 6 catedre noui.

***Numai* la Bucureşti! Acel jurnal al consiliului de miniştrii, din februar 1904, a fost iscălit de trei miniştrii moldoveni: domnii Sturza, Costinescu şi Haret, acest din urmă ieşan.**

Infiinţarea doctoratului in drept *numai* la Bucureşti, nu insemna numai o degradare a Universităţei Iaşi, ci insemna mai mult: insemna desfiinţarea, incetul cu incetul, a facultăţei juridice din Iaşi, insemna că foarte mulţi licenţiaţi in drept din Iaşi şi stabiliţi aci, vor fi nevoiţi de şi au Universitate aci, să meargă, pentru complectarea studiilor, la Bucureşti.

Sub conservatori, ministrul Disescu, care nu ie moldovean, proiectează introducerea doctoratului la ambele Universităţi.

Hotărîrea din 1904 a guvernului liberal, n'a fost întimpinată nici de proteste, nici de grevă din partea doctului şi luminatului corp din a doua Capitală.

Actul de dreptate al guvernului conservator, însă, a fost salutat de colegiul profesoral din Iaşi cu o procedare, care va insemna o pată şi o ruşine pentru universitatea noastră.

Ceea ce n'a avut vreme să facă ministrul colectivist, au făcut'o îndoit acei celebri profesori de la Iaşi; d. Haret, în puterea dispreţului seu pentru Universitatea din Iaşi, a voit să îmbogăţească numai Universitatea la care d-sa este profesor.

Iar proectul d-lui Disescu, care voia să dee Iaşului tot ce se dă şi Bucureştiului, a fost salutat şi înlăturat de greva profesorilor de la Iaşi.

Iată ce se întâmplă cînd focarul de cultură devine gaşcă politică.

Discursul de ieri

Lumea extra-ordinară, înghesuită în saloanele clubului Conservator, a ascultat eri unul din cele mai frumoase discursuri rostite de iubitul nostru fruntaş Alexandru A. Bădăreu, care s'a ocupat de rostul campaniei contra proiectului d-lui Dissescu şi de atitudinea Univerzităţei din Iaşi.

Extra-ordinar de caustic, documentat şi cu o logică de fer, d. Bădăreu a analizat diferitele motive de agitare şi cu acte oficiale a arătut cum toate argumentele întrebuinţate şi inventate pentru ocazie n'au nici un fond, nici o bază serioasă, ci au servit unei odioase campanii politice, iar profesorii c'au transformat în instrumente politice, servind patima şi pornirea opoziţiei de toate nuanţele.

In special dl. Bădăreu a executat fără milă pe agitatorii universitari din Iaşi, a aratat contradicţia flagrantă în care se află aceştia, a dovedit cu acte şi texte precise cum proiectul realiza tocmai cerinţele facultăţilor, în contra cărui proiect aceleaşi faculţăţi au manifestat prin ameninţarea cu demisii.

Şi într'un accent de energie fără seamăn deputatul de Iaşi a exclamat:

— „D-zeu ştie dacă Iaşul va mai prinde un astfel de moment şi daca un om politic, o cameră întreagă, îşi va face o glorie din a realiza o dorinţă a Iaşului.

Respunderea să cadă dar asupra protestatorilor de Iaşi, căci ei şi-au asumat'o faţă de bătrîna Capitală, faţă de d-voastră, faţă de tînăra generaţie de astăzi, care chemată mîine a dirigui, va avea dreptul să le ceară socoteală de fapta lor urîtă".

A publica un rezumat din aceasta splendidă cuvîntare ar fi să stricăm o lucrare cu adevărat meritorie şi de aceea preferăm să publicăm frumosul discurs, în extenso, în unul din numerile noastre viitoare.

CATE-VA NOTE

O lugubră realitate, care, din fericire, n'a vieţuit de cît 24 ceasuri, neîmplinite nici acestea.

Greva profesorilor universitari din Iaşi!

Cînd străbătu sensaţionala veste, opera unei jilave nopţi de primavară, înaintea ochilor tuturor, se rădica, mîndru şi grav, acel colosal edificiu universitar, cel mai desăvîrşit model architectonic al Iaşului.

Şi, grozav tablou: greva aceea, acea fausse-couche a înaltului şi doctului corp — căci el se pronunţase, grav şi solemn, în contra grevei, şi votase greva—această grevă dădea închipuirei tale sentimentul, că colosalul edificiu—Universitatea—a devenit un mort viu!

Hotărît, un vînt rău bătuse de sus în jos şi greva de la fabrica de frînghii, situată mai sus de Universitate, se transplantase înspre dînsa.

*

— Cine este adevăratul vinovat în hotărîrea luată de colegiul de la Iaşi —întrebai pe un profesor?

— Colegul doctor Bejan, fu respunsul. Dacă ar fi venit el în seara de consiliu, poate că evita acea fausse-couche!

*

Intre doi junimişti.

— Curios om şi Naum! Inainte de a se fi gîndit cine-va ca să se discute greva la Iaşi, el a şi trimis aderenţa sa pentru grevă.

— Nu face tot aşa şi Carp? Intăiu cere să fie chemat la putere şi pe urmă caută miniştrii.

*

In ziua grevei. O întrebare sinceră a unui student către un gardist:

— Nu ştii d-ta unde ie Universitatea?

*

După grevă. Esclamaţia unui profesor:

— Greva s'a terminat. Să vedem pe cine pun să mă suplinească la cursuri?!

OAMENI ŞI LUCRURI

GREVE...

In Ianuarie trecut lumea civilizată fu surprinsă de un eveniment fără pareche în istorie: greva generală din Rusia, proclamată în urma sîngerosului măcel al atîtor mii de cetăţeni, cari organizase o liniştită procesiune la Palatul Ţarului în frunte cu preotul Gapon, de suspectă memorie.

Greva generală în Rusia n'avu succesul dorit; rezistenţa acea grandioasă a unei întregi lumi muncitoare—fu de scurtă durată, dar un moment universul întreg putu să admire cel mai interesant spectacol de luptă populară, de eroism al maselor.

In Germania fiind vorba un moment de a se restrînge dreptul de vot al poporului, partizanii sufragiului universal în frunte cu socialiştii militanţi ameninţară cu greva generală, ceea ce echivala cu o desfiinţare a comerţului, a industriei, a tuturor relaţiilor şi afacerilor de stat, cu un fel de moarte subită a statului. Şi ameninţarea avu efect, căci nimic nu putea fi mai primejdios şi mai plin de pierderi materiale şi morale.

O grevă de altă natură s'a putut urmări—în vremile din urmă—în sinul studenţimei,—a celei ruseşti şi acum de curînd a celei ruteno: greva prin foame.

Studenţii ruşi o proclamă adeseori prin acele negre închisori,—temniţe întunecoase ale celor mai crunte nedreptăţi. Imitîndu-i pe dănşii studenţii ruteni—40 la număr—au proclamat deasemenea zilele aceste o grevă prin foame ca o protestare contra unei tărăgîniri a bunei lor dreptăţi. Greva avu succes—studenţii obţinură dreptate şi satisfacţie.

...Cînd ne scoborîm de la aceste nobile şi înălţătoare exemple istorice la ceea ce s'a petrecut acum în ţara romînească,—aşa zisă „grevă universitară"—pe care un profesor de la Iaşi a început-o. înainte chiar de a se proclama—ironia contrastului e imensă.

Studenţimea noastră n'a aşteptat vr'un eveniment de importanţă ca să se manifeste şi să imitez pe colegii ruşi şi ruteni, — dar nici nu va bine merita în viitor de la istorie şi de la patrie.

Rodion

INTUNERIC şi LUMINA

Palatul Carmen Sylvei.—Impărăţia luminei.—Contraste.—Raiul orbilor.—Cîntecul Ei.—O lecţiune de muzică.—In atelier.—Poiezia unui ideal.

Istoricul viitor va putea rezuma bogata viaţă şi neobosita activitate a neasemănatei Suverane *Carmen Sylva* în aceste puţine cuvinte: a iubit lumina.

Lumina gîndirii, lumina graiului, lumina simţirii,—iradiîndu-se, drept strălucită aureolă, din întreaga figură, din toate manifestările de cugetare şi de voinţă ale unui geniu complex, adeseori neînţeles—ca ori-ce geniu—şi putîndu-se cuprinde în această simplă formulă: lumină.

Am avut pe deplin această impresiune acum de curînd, cînd avui fericirea de a vedea pe Suverana-Poietă în atmosfera dulce a acelor feerice grădini care-I servesc drept cămin de vis şi de lucru, de meditaţii şi de binefacere; unde apare întocmai ca o fee minunată din poveşti, toată în zîmbet, toată în seninătate, toată în lumină. Şi în mijlocul acelei imaculate străluciri, în timp ce ochii se săturau de contemplări şi sufletul de extaze—mă întrebam, uimit: cum de-a străbătut până aici ecoul nevoiei, umbra jalei, graiul durerei, suspinul disperărei,—toate acele accente şi vaete ce răsună în opera nesecată a Poetei, toate acele obscure taine ale suferinţei ce vibrează în sufletul larg ospitalier al Suveranei?

*

.....Şi cât au străbătut de adînc şi de bine mi-am dat seamă apoi, cînd după neuitate clipe petrecute în colţul de paradis care se cheamă Palatul Carmen Sylvei, — am trecut într'un alt mic raiu creat de Augusta poietă, pentru cele mai nefericite dintre victimele soartei: orbii. Numai văzându-i aşa la olaltă, mai multe zeci adunaţi împreună, studiându-i în mediul şi în căminul lor propriu — poţi cuprinde cu gîndul imensitatea nenorocirii lor fără pereche şi să măsori adîncimea simţirii, care şi-a propus ca ideal mîntuirea, sau cel puţin ajutorarea lor.

Vatra orbilor e un modest cămin care adăposteşte, de-ocamdată, cîte-va zeci de orbi, îngăduindu-le un traiu omenesc, adecă un traiu de muncă şi de distracţii, salvîndu-i, în primul rînd, de soarta cea mai tristă, acea de a cădea în sarcina altora, ori de a fi reduşi să-şi cerşască bucata de pîne.

Am zis cămin medest,—pentru că n'am găsit nici umbră din aşa zisul „lux" ce s'ar fi făcînd acolo—după afirmările unor rău voitori—totul fiind redus la proporţiile strictului necesar, începînd cu insuşi traiul şi locuinţa directorului—d. R. Monske—de o rară şi o exemplară modestie, dusă pînă la abnegare şi sacrificiu.

*

I-am găsit la o lecţiune de muzică. De prisos să mai amintesc că n'a ştiut nici unul de intrarea unui vizitator străin.

Profesorul—orb şi dînsul, dar un real talent de compositor — conducea corul format din toţi orbii, un grup pitoresc prin varietatea vocilor şi a figurilor, dar dureros din cale afară de privit! Sub nervoasa şi pasionata atingere a mînilor sale, maestrul Ivela făcea să tresalte clapele de pian, în timp ce vocile disciplinate ale orbilor — umpleau văzduhul de tristeţea şi entusiasmul unei invocări:

In noaptea fără capăt
Visam o zi senină;—
O rază printre lacrimi
Ne-ai dăruit, Regină!

....Şi în timp ce cîntă, noi îi observăm din colţul camerei, impresionaţi în adîncul sufletului de priveliştea unic de dureroasă ce ni se oferă. Sunt în genere oameni tineri, barbaţi, femei, copii, născuţi sau deveniţi orbi, cu desăvîrşire dezarmaţi sau depărtaţi din lupta pentru traiu; oameni de prisos, stingheri, scoşi dintre vieţuitori printr'un straniu joc al soartei. Gîndesc, simt, vroiesc,—dar vederea le e stînsă... In zadar se deschid ochii mari, frumoşi, senini,—raza nu pătrunde în adîncul lor şi orbitele largi seamănă cu nişte morminte ce ascund numai urmele unor vieţi dispărute.

Nimic—decât golul imens, etern, pustiu şi ireparabil nu apare înaintea lor,—nimic nu-i poate bucura, nimic nu-i poate încînta sau mîngăia,—poate nici chiar blânda apariţie—pe care o simt dar n'o văd—şi îngeresca alintare a Acelei înalte bine făcătoare pe care mereu o evocă în vocile lor duioase şi căreia e închinată ruga lor:

Tu nopţilor dai soare
Dînd orbilor lumină,
Slăvită 'n veşnicie,
Slăvită fii, Regină!

Am admirat apoi agilitatea unora din orbi la maşina de scris şi mai cu seamă la cetit. Cu o uşoară palpare a degetelor orbul—cultivat după sistemele speciale—citeşte tot aşa de curent ca şi noi prin simţul vederei. O îndelungă exercitare permite organului său aperceptiv să se folosească de vîrful degetelor cu o uimitoare preciziune şi orbul citeşte astăzi opere întregi transcrise cu alfabetul punctat; el se poate cultiva, poate fi în curent cu literatura, ştiinţă, muzica,—suplinind astfeliu în bună parte ceea ce o soartă nemiloasă i-a răpit: vederea şi în parte macar fiiad redat vieţei pe care o iubeşte cu atât mai mult cu cît n'o vede...

Atelierul cel mare—de frânghierie şi de impletituri de scaune—îţi face în primul moment impresia unui adevărat atelier de muncă şi hărnicie normală şi numai după oare care timp observi că lucrătorii sunt aceiaşi orbi sărmani de la cursul de muzică. Dar, ori-cum, munca lor e spornică, uşurătoare; aducătoare în acelaşi timp de mîngăiere şi de folos. Pe această muncă se sprijine în mare parte însăşi vasta îndeprindere şi nobila iniţiativă a creării acestui aşezămînt care tinde să iee o dezvoltare uriaşă, unică în feliul ei prin conceptia măreaţă şi originală,—de a mîntui pe *toţi* orbii din ţara Carmen Sylvei,—de a-i reda familiilor lor, de a-i readuce din abisul întunecimei—în Vatra ospitalieră a Luminei.

A. S.

Discursul d-lui Badareu

— *Intrunirea de la clubul conservator* —

Un număr extra-ordinar de membri ai clubului au respuns ieri la convocarea comitetului clubului conservator şi au venit să asculte glasul iubitului lor fruntaş, cuvîntul omului care mereu a venit în mijlocul lor, le-a vorbit, s'a sfătuit şi a căutat să-i înbărbăteze în momente de amărăciune şi să le comunice o parte din mulţumirea sa în momentele de succes.

Era aproape cu neputinţă să te mişti din cauza înghesuelei şi apariţia d-lui Bădăreu este semnalul unor tunete de aplauze care par a nu mai lua sfârşit.

Discursul pronunţat va fi publicat în extenso; aci dăm un palid rezumat al celor spuse de d-sa.

*

Credincios obiceiului meu de agent electoral, cum ar zice d. Carp în momentele sale de furie, am venit iar în mijlocul D-voastre, în aceste momente de amărăciune, în care desigur vă aflaţi şi care privesc nu numai partea interesului general cît mai cu samă starea de lucruri relativă la Iaşi.

Şi cînd zic momente de amărăciune, mă gândesc la D-voastre, căci în ce mă priveşte eu nu sunt amărât şi această provine pe de o parte din optimismul meu şi din faptul că conştiinţa fiind degajată de ori-ce respundere, nu poate fi vorbă de amărăciune, ci de regret numai că lucrurile nu sunt cum ar trebui să fie.

D-sa spune că săptămânele aceste a fost preocupat cu lucrările privitoare la acest proiect de lege, în calitate de raportor, şi a primit această însărcinare, pentru că are comunitate de idei, sentimente cu d-l Disescu şi apoi pentru că în calitate de reprezentant al Iaşului, cînd a găsit un însemnat om politic, artist în tot ce produce, şi care să-şi facă un ideal dintr'un principiu care însemna înălţarea Iaşului, nu putea să nu-i dea întreaga sa inimă şi minte, întreaga sa putere de muncă şi energia temperamentului sau combativ.

Reprezentanţii Iaşului au fost fericiţi cînd au avut ocazie ca prin acest proiect să complecteze serviciile pe care partidul conservator le-a adus Iaşului, în toate ramurile activităţei sale.

A încercat însă deziluzii de pretutindinea şi mai cu samă de la acei de la care nu se aştepta.

Opoziţia a dat discuţiunei un caracter politic şi iar s'a pus chestia Takismului, Take Ionescu, Bădăreu. Şi cît de falşă a fost discuţia, cît de salutară reforma şi cît de orbită de patima opoziţiei!

Dar aceasta nu era încă tot, căci se putea invedera falsitatea susţinerilor şi afirmărilor. Dar omul politic care să facă o ast-fel de acţiune are nevoie să se bizue pe un centru universitar care să-l susţie şi să recunoască adevărul bine facerilor unui ast-fel de proiect.

Şi atunci vine ştirea de la Iaşi despre demisia profesorilor—universitari. Lucrul era sfîrşit, legea trebuia retrasă.

Să vedem însă pe ce se bizuie universitatea de Iaşi ca să facă această demonstraţie? Citesc în procesul verbal: „Jignirea adusă culturei naţionalăe.

Dar prin ce se jigneşte cultura naţională? Fiindcă îmbunătăţim Universitatea de Iaşi? Or fiindcă, in această parte unde sunt mulţi streini, o îmbunătţire a universităţei însamnă o operă antinaţională căci nu serveşte de cît la puţini romîni? Atunci logic ar fi fost ca profesorii să ceară desfiinţarea universităţei şi ameninţarea cu demisii să fie un început al acestei desfiinţări.

Primejduit-a cultură naţională, fiind-că nu s'a luat avisul senatului universitar? Aci autorul face o paranteză şi arată cât de mîhnit a fost cînd a auzit de gestul brutal al unui tînăr profesor, care probabil aşteaptă momentul să fugă în capitală la prima vacanţă în învăţămînt contra d-lui A. D. Xenopol şi în cuvintele călduroase descrie activitatea acelui mare om, de două ori academician, care a muncit o viaţă spre a contribui la însufleţirea conştiinţei neamului şi a preferat să rămîe în condiţii modeste, dar să nu părăsească partea aceasta de ţară unde e nevoie mai mult de cît or-unde de o cuminte activitate naţională.

Revenind apoi asupra chestiunei atitudinei universităţei, după ce constată că unii profesori, bătrîni şi conştienţi de situaţia şi respectul ce şi-l datoresc, ca d-nii Rişcanu şi Leonardescu, au ştiut să respecte iscălitura lor se întreabă: Dar proiectul în definitiv de ce anume se ocupă? De reorganizarea facultăţilor de Medicină şi Drept. Şi-a dat părere Universitatea de Iaşi în această privinţă? Profesorii susţin că nu, fiindcă consultarea a fost făcută de d. Vlădescu şi nu de d. Disescu. Vra să zică pentru un profesor Universitar are importanţă cine îl întreabă, el n'are părerea hotărîtă şi ea depinde de iscălitura aceluia care îl întreabă. Din fericire au fost profesori cari au zis „părerile mele sunt tot păreri" şi au ştiut să şi le respecte.

D-sa citează adrese oficiale din care rezultă că facultatea de litere ca şi acea de medicină a respuns, şi-a dat avizul, prin lucrarea d-lui Xenopol şi memoriul d-lor d-ri Bogdan şi Negell.

Este drept că facultatea n'a respuns la consultarea d-lui Vlădescu din Iunie 1905, dar de când oare legiuitorul trebuia să aştepte respunsul celor ce nu vor să-l dea. Dar se va vedea îndată că facultatea de drept nu mai avea nevoie să respundă fiind-că îşi dăduse cu altă ocazie avizul.

Proiectul d-lui Disescu nu făcea în fapt, decât să înfiinţeze doctoratul în drept, să complecteze facultatea de medicină şi să înfiinţeze o nouă catedră la facultatea de filosofie. Din discuţiile urmate s'ar părea că dl. Disescu a inventat doctoratul în drept. Oare aşa să fie? D. Bădărău citeşte jurnalul consiliului de miniştri din Februarie 1904, prin care d. Haret era autorizat să depuie un proiect de lege pentru înfiinţarea doctoratului în drept, dar numai la Bucureşti. Ce au făcut universitarii noştri? Au protestat? Au demisionat? Tot şase catedre înfiinţa şi d. Haret, de ce nu s'au mişcat atuncea? Dar profesorii ieşeni, apărătorii culturei naţionale jignite şi a Universităţei din Iaşi, au spus: trebuie pedepsit guvernul, trebuie pedepsit d. Disescu pentru îndrăzneala de a fi voit să înfiinţeze doctoratul în drept şi la Iaşi.

D. Bădărău spune că lumea ştie că d-sa n'a făcut nici odată politică de clopotniţă, s'a ferit totdeauna să facă acţiune politică alta decît pentru serviciul interesului general şi înălţarea Iaşului în raport cu acest interes general. Se întreabă însă cât de mare este respunderea profesorilor de la Iaşi de a fi nimicit acest important moment pentru Iaşul cultural, şi D-zeu ştie când îl vom mai prinde.

S'au solidarizat ieşenii cu cei din Bucureşti, neştiind poate lucrurile care decurg din documentele oficiale. Dar ei cunosc sentimentele colegilor lor din capitală şi însă-şi memoriul le poate dovedi aceasta prin tonul de persiflare la adresa celor din Iaşi şi prin calculul catedrelor în raport cu numărul studenţilor.

Continuând, oratorul se întreabă: Senatul universitar şi colegiul universitar fost-a totdeauna de părere că prin proectul d-lui Dissescu se jigneşte cultura naţională? D-sa arată cum la prima întrunire a colegiului profesoral s'a făcut o întimpinare pe baza a trei puncte, două care nici nu existau în proiect, iar al treilea existent actualminte în lege; acel privitor la transferare. Dar bine, de ce profesorii n'au protestat şi n'au demisionat în contra legei d-lui Haret? De ce au stat atuncea impasibili? Resultatul luptei între cele două Universităţi este din cele mai ridicole: cei din Iaşi demisionează, fiind-că nu se prevede transferarea, iar cei din capitală demisionează fiind-că se cere a se face posibilă transferarea şi se pune în pericol situaţia filor şi a ginerilor. Astfel avem solidarizarea pe tema a două idei; două principii, cu totul contrare.

Profesorii bucureşteni, foarte meşteri, n'au spus acest lucru în memoriu, dar în referatul către d. Haret, facultatea de ştiinţi cere a se prevedea că pentru catedra vacantă să se ia avizul consiliului profesoral şi al senatului universitar şi al acelei universităţi unde s'a produs vacanţa. Fie-care înţelege rostul acestei dispoziţiuni, cum este şi acel al cererei facultăţei de medicină din capitală ca universitatea din Iaşi să nu se amestice la recrutarea personalului profesoral din capitală. Ei vor parcă să spue ce ne mai trebue avizul celor de Iaşi, iar ieşenii, iar amestecul acestora, nu-i deajuns că ne trimit o sumedenie de buclucuri pe cap, oameni politici cu autoritate etc. Şi drept respuns la toate aeastea universitatea de Iaşi ia atitudinea cea mai drastică şi se solidarizează contra unui ministru şi a unui guvern care urmărea egalizarea celor două universităţi.

Revenind la chestia consultărei, oratorul spune, că părerile sunt împărţite: unii zic că avizul senatelor a fost luat, alţii zic nu. Să admitem un moment că nu. De unde rezultă că trebue consultate senatele şi consiliile permanente? D-sa dovideşte până la evidenţă că departe de a fi calcat o dispoziţie din lege, d. Haret prevăzând în lege, necesitatea avizului — la început prevăzuse avizul conform şi apoi numai simpiul aviz—a călcat pe cale de lege ordinară Constituţia, căci a restrîns libertatea de legiferare a organelor care singure, după constituţie, au dreptul de a legifera în această ţară.

După ce face astfel dovadă că avizul nu era necesar şi după ce arată că de dropt numai la Iaşi ar trebui înfiinţat doctoratul în drept, căci pe lîngă faptul că aci ar fi singurul centru priincios, am reuşi să mai colonizăm niţel şi acest oraş, după ce am colonizat atîţia ani Capitala, d-sa arată cît de mare era mulţumirea reprezentanţilor ieşeni de a vedea cel puţin admis principiul egalizării. Profesorii n'au protestat cînd a fost vorbă să se facă numai la Bucureşti doctoratul în drept, au demisiouat însă cînd era vorbă să se facă şi la Iaşi. Este drept că profesorii facultăţei de drept, într'o cerere blîndă şi umilă, roagă pe dl. Haret ca să introducă doctoratul în drept şi la Iaşi şi merg pînă a se oferi să facă cursuri gratuite şi prezintă şi pe d-nii Xenopol şi Leornadescu, de la litere, gata să facă tot cursuri gratuite.

Astfel dar, lucru extra-ordinar de ridico', profesorii ieşeni sunt gata să facă cursuri gratuite sub dl. Sturza dar demisionează cînd ie vorba de dl. Dissescu, fiindcă prevede leafă.

D. Bădărău insistă apoi pe larg asupra rezultatelor nefaste pe care poate să le dee zgomotul şi agitaţiile ce se fac în jurul personalului profesoral universitar şi a tendinţelor de a fi ei singurii cari să decidă asupra celor chemaţi a fi profesori Universitari.

D-sa arată cum nici în Franţa nici în Germania, ţara autonomiei universitare nu se admit lucruri, în această chestie cu ce admit la noi şi cari pot deveni, un pericol. D. Disescu, în privinţa numirilor în învăţămînt, a crezut că unele elemente cu adevărat de valoare, pentru a deveni profesori să nu se supuie judecăţei unor non-valori—căci avem multe de aceste la universitate—dar a renunţat apoi la numirile directe. Au rămas faţă în faţă sistemul concursului sau al neconcursului.

Oratorul se ocupă pe larg de această parte a chestiunei, arată criticele justificate aduse actualului sistem de recrutare citeşte memoriile facultăţilor de medicină, ştiinţi, a d-lui P. Rişcanu, inzistă pe larg asupra calamităţei cu docenţii D-sa dovedeşte că nici din acest punct de vedere profesorii ieşeni nu puteau face ceea ce au făcut. Aci oratorul, în cuvinte insufleţite, îşi exprimă speranţa că camera conservatoare care a aretat atita bună-voinţă Iaşului va păstra pentru multă vreme această bună-voinţă şi de aseminea are speranţă că tinara generaţie care s'a manifestat atît de frumos cînd a fost vorba de interesul Iaşului şi a nesocotit sacrificiul ce şi-l impuneau mergînd contra profesorilor lor—va şti să tragă învăţăminte din aceste întîmplări şi să cheme la respundere, la timpul cuvenit pe cei cari au comis o faptă atît de rea în contra Iaşului cultural.

D. Bădăreu, trecând la analiza atitudinei profesorilor din Capitală arată cât de nejustificată a fost şi campania lor şi citează adrese, referate, memorii şi în special o broşură a d-lui Pangratti, campionul greviştilor, cum se contrazic şi cum se pun în grevă astă-zi pentru lucruri pe care le susţineau ieri.

D. Bădăreu expune apoi motivele pentru care a fost retrasă legea şi recunoaşte că deşi aaest lucru a însemnat un moment de amărăciune pentru partid, retragerea proectului a însemnat un act politic cu adevărat, căci guvernul conservator, care a avut fericirea de a prezida serbările anului jubiliar, nu voia ca să dea impresie M. S. Regalui, că după 40 de ani, guvernele cad tot prin stradă şi că mişcările anarhice sunt puse la cale de partide pretinse de ordine.

Guvernul conservator n'a voit ca în acest an o mişcare a profesorilor şi studenţilor să fie inecată în sînge.

Autorul se ocupă apoi de atacurile al cărui obiect a fost d-sa cu ocasia discuţiilor urmate. Am făcut acţiune personală, zice d-sa, fiindcă am prevăzut că vor putea fi numiţi profesori şi unii cari n'au titlul de doctori? Şi cine demisionează: d. A. Naum, d. M. B. Cantacuzino care a fost numit profesor, pe baza unei dispoziţii identice introdusă de mine ca raportor la legea de la 1907.

Protestează şi demisionează d. Stere care se află în condiţiuni identice? Că am scindat catedra? Inexact am căutat să folosesc facultăţei de midicină ca 2 obiecte absolut separate să nu fie predate de acelaş profesor.

Am lovit în bunii părinţi de familie care consideră laboratorii ca mijloc de bursă? Scandalul acesta nu mai putea continua.

D. Bădăreu trece apoi la analiza situaţiei politice şi arată că ie cu neputinţă o schimbare de regim, căci ar însemna că guvernele iar se restoarnă prin mişcare de stradă şi atunci precedentul aceasta ar însemna vai şi amar pentru viitorul guvern. Recunoaşte, însă, că ne aflăm într'o situaţie anormală şi de aceea crede că pentru lămurirea situaţiei este novoie nu numai ca şeful partidului să spuie un cuvînt hotărîtor dar să şi facă un act politic care se însemne cimentarea partidului de guvern şi desfăşurerea activităţei liniştite în senzul unei guvernări cu adevărat conservatoare.

Oratorul spune că aceasta acţiune este cu atît mai necesară cu cît în rîndurile fruntaşilor s'a produs un gol mare prin moartea generalului Lahovary şi d. Bădăreu pronunţă cuvinte duioase în amintirea celui dispărut.

Litere-Ştiinţe-Arte

Inainte de a pleca în turneu prin ţară, d-ra Agata Bărsescu a dat unui redactor al nostru, cîteva explicaţiuni cu privire la amânarea piesei *Myriam de Magdala* a regretatului Spiru Prasin. D-sa fusese învitată a da concurs acestei representaţii şi s'a oferit în mod graţios. Sosind însă în Iaşi a găsit piesa absolut nestudiată şi nearanjată şi scena ocupată mereu de repetiţii pentru alte spectacole. La aceasta adăugîndu-se şi boala artistei,—piesa a trebuit amânată pentru altă-dată.

*

De abia terminată stagiunea, mare majoritatea a artiştilor noştri, s'a împrăştiat ca păsările călătoare, asociându-se la trei turneuri diferite. Noroc c'au rămas şi cîţi-va în localitate, ca să nu fim lipsiţi—era să scriu scutiţi—de scumpele beneficii.

*

O mare curiozitate a cuprins tîrgul nostru; nedumerirea e generală „Ce nu ştie comisarul?" se întreabă toată lumea. Răspunsul îl ştie numai excelentul artist Pella, al cărui beneficiu e la 3 Martie de abia.

*

Lumpatius Vagabundus va fi negreşit cel mai atrăgător spectacol de beneficiul chiar dacă nu ni s'ar promite încă pe deasupra şi cuplete de actualitate. Beneficiul e al d-lui Gh. Rădulescu.

*

Teatrul *Variété* din Paris serbează zilele acestea un secol de la instalarea lui pe bulevardui Montmartre. Istoria n'a stabilit cu precisiune data inaugurării primului teatru de varietăţi,—dar se crede că a fost în Iunie 1807. Astăzi *genul* a prins adînci rădăcini şi e nelipsit în viaţa artistică a Parisului.

*

A apărut No. 7 din *Gazeta Veterinară* cu un sumar variat şi interesant.

*

Ireparabilul—interesanta dramă a d-lui Botez-Gordon se anunţă pentru 27 Februarie în folosul societăţei *Pînea zilnică*. Piesa promite a atrage foarte multă lume.

*

In luna Aprilie d-ra Bărsescu va organiza un ultim turneu artistic, fiind însoţită şi de dl. V. Leonescu, meritosul societar al Teatrului Naţional din Capitală.

*

La teatrul-circ Sidoli trupa de operetă a d-lui Bărcănescu joacă sau cîntă — *Greva Minerilor* un titlu sub care se ascunde probabil actualitatea... Grevei Universitare, de ridiculă celebritate.

*

Marele artist de la Burgtheater din Viena, Ioseph Lewinsky, a jucat neîntrerupt timp de 52 de ani, dintre care 47 pe scena de la Burg. Era unul din cei mai mari interpreţi ai dramei clasice. In 1897 a vizitat Romînia, în fruntea unei trupe germane. Acum doi ani şi-a serbat jubileul de 70 de ani.

*

Patru tablouri de Van Dyck au dispărut din Galeria Cattanes, în Genua, fiind vîndute arhimilionarului Pierpont Morgan. Americanul a plătit pentru ele suma de 2 jum. milioane lire. Direcţia muzeului naţional din Berlin oferise *numai* două milioane.

*

Iată programa *congresului ştiinţific* cari va avea loc în Iaşi şi despre care am vorbit în numărul trecut:

PROGRAMA

Pentru ştiinţele fizice

1) Din chimie: o conferinţă asupra importanţei şi a modificărilor aduse în chimie prin descoperirea radiului.

O şedinţă de manipulaţiuni asupra compuşilor cu oxigenul ai magneziului; a doua şedinţă de manipulaţiuni asupra petrolului şi produselor industriale ce rezultă din distilarea petrolului brut.

2) Din fizică: o conferinţă asupra progreselor realizate de fizică în timpurile din urmă.

O şedinţă de manipulaţiuni de fizica şi o altă şedinţă de lucrări în atelierul de construcţiuni al laboratorului de fizică.

3) Din mineralogie: o conferinţă asupra mineralogiei României.

Pentru ştiinţele naturale

1) Două conferinţe: una arătînd principalele progrese ale ştiinţelor biologice în ultimul deceniu: a doua: starea actuală a cunoştinţelor geologice ce avem asupra Romîniei.

2) Trei şedinţe de manipulaţiuni: una de zoologie, alta de botanică şi a treia de geologie.

In afară de aceste se vor mai ţine: 3 şedinţe pentru discuţiuni relative la programe şi 2 şedinţe ca lecţiuni model. La aceste 4 şedinţe vor lua parte şi profesorii de ştiiţe fizice şi acei de ştiinţe naturale, pentru a se pute lua şi exprima în comun desideratele ce se vor găsi de cuviinţă

STRUNA ZILEI

CARP-SATURN

Am ajuns la bătrîneţe
să-mi mănînc proprii mei
partizani.

P. P. Carp: Discurs.

Stiţi voi cum îl văd pe soclu
Gustînd gloria statuii?
Privind cinic sub monoclu,
Nou Saturn—şi-omoară puii.

Informaţii

D. A. A. Bădăreu şi toţi cei lalţi deputaţi ai Iaşului au plecat ieri seara la Bucureşti.

Precum se ştie, d. N. Enăşescu, din Botoşani, neputând lua în arendă două moşii de la Epitropia Sft. Spiridon, a scris în „Voinţa Naţională" din 28 Ianunarie un articol intitulat: „Gospodăria Spiridoniei din Iaşi", atacând modul de administrare a actualei Epitropii, care ar aduce casei pagube însemnate.

Dl. St. Negruzzi, unul din epitropii acestei case, a crezut de cuviinţă a răspunde, imediat, prin ziarul nostru, arătând în mod clar, că d. Enăşescu nu ie de bună credinţă şi că denaturează lucrurile, consecinte cu mentalitatea sa colectivistă şi cu sistemul cum a văzut pe amicii săi administrând averea publică.

In scrisoarea sa d. St. Negruzzi, se baza pr fapte certe, constatate din dosare şi din acte înregistrate în regulă.

Drept răspuns la acestea, d. Enăşescu prin o nouă scrisoare publicată în „Liberalul" din 15 Februarie, sub titlul: „Cum se operează la Epitropia casei Sfîntului Spiridon" şi după o matură reflexiune, de 15 zile, nu mai analizează nici una din faptele precizate de d. Negruzzi, nu se mai încearcă, ca întâia oară, a susţinea că epitropii, prin modul lor de administrare, ruinează interesele casei. De astă-dată d-sa învinueşte pe d. Negruzzi, că ar face afaceri dubioase, incorecte şi alte asemenea insanităţi.

Cunoscută fiind de toţi, persoana d-lui St. Negruzzi şi cinstea sa exemplară, vorbele d-lui Enăşescu devin adevărate halucinaţiuni, foarte îngrijitoare şi învederează pe maniacul şi colectivistul înbătrânit în rele. Cine voeşte a cunoaşte faptele adevărate şi modul cum actualii epitropi au rădicat veniturile casei, n'are de cât a cerceta dosarele Epitropiei, care fiind publice, sunt la dispoziţiunea tuturora.

D. dr. Scarlat Gheorghiu, va reprezinta colegiul medical al sfîntului Spiridon în juriul examinator pentru concursul de medici primari de comună, judeţ şi spitale rurale, concurs care se va ţinea în Capitală pe ziua de 1 Martie.

Consiliul profesoral al facultăţei de medicină este şi el convocat pentru astă-zi la ora 5 d. spre a alege un reprezentant al său în acelaş juriu examinator.

Eri în schimbul gărzei Regt. 13. Ştefan cel Mare de la penitenciar intrând pentru prima oară recruţi din Noembre 1906, schimbarea gărzei s'a făcut cu ceremonial şi cu muzică.

*

D-l Lt. I. Roiu a fost numit subtitut de comisar regal pe lângă consiliul de disciplină de la Regimentul Ştefan cel Mare No. 13, în locul d. Lt. Constantinov trecut la depozitul de recrutare.

DIVERSE

37 de vite din grajdurile fabricei de zahar din Roman au fost atinse de febră aftoasă. S'au luat cele mai riguroase măsuri pentru combaterea boalei.

— Eri noapte un violent incendiu a isbucnit în strada Atelierului No. 7. Intervenind pompierii la timp incendiul a fost localizat.

— Avram Uşer din str. sf. Andrei, a reclamat poliţiei că eri noapte nişte necunoscuţi făcători de rele, iau furat din o şură dupe ce au rupt lacătul, obiecte în valoare de cîte-va sute de lei.

— Stingîndu-se epizotia de febră aftoasă, revizorii de vite au fost desconcentraţi de pe frontieră.

Tot o dată s'a permis să se reînceapă şi comerţul de vite în oraş.

— S'a făcut următoarea rotaţie între agenţii sanitari: V. Zosin de la Coarnele-Caprei e trecut la cercul Mironeasa-Mogoşeşti. L. Popovici de la cercul Mironeasa-Mogoşeşti la cercul Copou Golăeşti.

Sub-chirurgul Ene Nastase e numit la Coarnele Caprei,

Ultime informaţii

—

Intr'un cerc de oameni de toate culorile politice, dl. M. B. Cantacuzin, şeful grupărei junimiste locale, a desaprobat, în termeni energici, cuvintele injurioase pe care un oare-care Teohari Antonescu, despre care se pretinde că ar fi profesor universitar, le adresase, cu prilejul întrunirei colegiului profesoral, d-lui A. D. Xenopol.

Aceste înjurături n'au putut atinge, de-altminteri, pe marele nostru istoric înîru cît acel ce le proferise ie tot atît de infim, pe cît ie de mare dl. Xenopol.

Dacă am înregistrat părerea d-lui Cantacuzino, am făcut-o numai pentru faptul, că d-lui este şeful unei grupări din care face parte şi acest ilustru necunoscut, Teoharie Antonescu.

—

Dl. Gh. Lascar, primarul Iaşului, a fost ales membru în consiliul de administraţie al Creditului urban, în locul d-lui C. Stere.

—

La Vaslui se va inaugura Duminica viitoare Ateneul creat în acel oraş.

Dl. A. D. Xenopol, care a fost ales preşedinte onorific al Ateneului, va ţinea prelegerea inaugurală.

D-sa va vorbi despre *Cultura Naţională.*

—

Intrunirea de ieri a colegiului profesoral, despre care vorbim în ziar, a fost marcată prin un incident foarte hazliu, care pune în evidenţă seriozitatea întregei mişcări.

Un profesor a propus să se trimeată o telegramă de felicitare *şi de* mulţumire *M. S. Regelui!*

Apropos de ce aceste felicitari şi mulţumiri?

Profesorii, care declară greva, proclamă Statul în Stat şi propunînd în plină universitate, sistemul spartului geamurilor—vor să feliciteze pentru această frumoasă operă a lor pe Suveranul, căruia măcar pentru faptul că starea sănătăţei Sale cere perfectă linişte şi că se află în anul jubilar—i s'ar fi putut economisi durerea de a vedea la bătrîneţe, un act atît de dureros şi de nesocotit, cum a fost acea celebră grevă.

Nu, zeu, atît ar mai fi trebuit ca propunerea profesorului să fi fost acceptată.

—

Intrunirea colegiului profesoral

— *Sfîrşitul grevei* —

Eri la orele 4 p. m. colegiul profesoral s'a întrunit în sala Senatului universitar spre a se pronunţa în chestiunea ridicărei grevei, faţă de faptul că proiectul universitar a fost oficial retras.

*

Intrunirea a fost presidată de d. C. Climascu, rectorul Universităţei.

Presenţi erau domnii profesori: I. Ralet, An. Obreja, doctor Manicatide, Costin, doctor G. Bogdan, dr. E. Puşcariu, A. C. Cuza, dr. Demetriad, Simionescu, dr. Tiron, dr. Juvara, Stravolca, Longinescu, V. Dimitriu, A. Mănescu, dr. Botez, P Bujor, V. Negel, C. Sterea, dr. Russ, Caraiani, Râşcanu, Teohari Antonescu şi C. Leonardescu.

Dupe o discuţie de o jumătate oră, luîndu-se act de retragerea proiectului universitar, colegiul hotăreşte reinceperea cursurilor şi redactează pentru acest sfîrşit, următorul proces verbal:

Profesorii universitari, intruniţi în consiliu astă-zi 18 Februar, luînd cunoştinţă de retragerea proectului de lege, revine asupra hotărirei din 15 Februarie şi însărcinează pe rector să aducă la cunoştinţa studenţilor, că cursurile şi lucrările în institute, clinici şi laboratorii, se redeschid cu începere de Luni, 19 a. c.

—

Mercuri, 21 Februar, vor trage plicurile cu subiectele pentru conferinţele ce le vor ţine în ziua de 22, următorii învăţători şi învăţătoare candidaţi la examenul de înaintare pe loc: Covăceanu Zoe; Covăceanu N; Cristian I G. (Rîmnicu-Sarat); Cuciureanu G. Ecat; Carp G. C (Roman); Coatu Gavril (Tulcea); Casu Şt; Coatu Gr.; Coman C.; Căpăţină V. (Tutova); Cîrlan I; şi Cruceanu I (Tecuci).

—

D. profesor dr. L. Russ va pleca mîine la Marburg, în Germania, unde va sta mai multe zile.

—

Comisiunea trimisă la Iaşi de guvernul rus spre a face cumpărături de grîne, a expediat, până în prezent, 1000 vagoane în Rusia.

—

In privinţa dispariţiei factorului poştal Costăchescu, toate cercetările diferitelor poliţiei au rămas zadarnice.

Inspectorul poştal Gavrilescu din Bucureşti, a fost însărcinat să inspecteze şi să constate cifra exactă a sumelor delapidate de Costăchescu şi cui anume erau adresate grupurile şi plicurile sustrase.

—

Şeful grupărei junimiste din Iaşi s'a exprimat zilele acestea, în defavoareaa presei române. Ne grăbim să adăugăm că în defafoarea presei romîne în genere, căci între ziarele, care nu publică de cît ceea ce le convine, d. M. Cantacuzino a citat şi *Epoca.*

Discursul pe care l'a ţinut la ultima întrunire a colegiului profesoral, l'a determinat pe d. Cantacuzino la această afirmare.

— Din discursul încă, a zis profesorul, *Epoca* n'a publicat de cît ce-i a convenit ei iar *Adevărul* şi *Opinia* de cît ceea ce le-ar convenit lor. Şi cu toate acestea noi, cel puţin, am spus pasul adevăr: că d. Cantacuzino, care a vestejit greva din Bucureşti, a votat greva din Iaşi.

—

Domnii Ath. Gheorghiu, X Eraclide, căpitan Constandache şi G. Netter, toţi din clubul liberal, au plecat Sîmbătă, cu trenul de 3 10, spre Brăila spre a lua parte la...intrunirea liberală care, cred ei, se va ţinea Duminică în acel oraş.

De la Brăila au plecat la Bucureşti unde se strămutase intrunirea.

—

Intre cei căzuţi la alegerea membrilor comitetului executiv liberal, figurează, în afară de invinşii deja citaţi de noi, şi domnii Panopol şi doctor Possa.

Acesta din urmă n'a intrunit de cît 12 voturi. Faptul este esplicabil: d. doctor Possa a fost in fruntea liberalilor tineri până în ajunul „împăcărei", cînd trecu la bătrâni.

—

Două atitudini. *In Decembrie 1905, colegiul profesoral din Iaşi, delegase pe rectorul Universităţei şi pe d-l profesor V. Dimitriu, ca să presinte ministrului Disescu protestaren colegiului în cunoscuta chestiune a profesorului Longinescu.*

Delegaţiunea Universităţei s'a presintat atunci ministrului, însoţită de domnii deputaţi Lascar Antoniu şi profesor doctor Juvara.

De şi era în joc chestiunea unui profesor care nu este şi amicul politic al deputaţilor citaţi, aceştea au pus multă inimă şi multă energie, ca să se dee satisfacerea profesrului jignit.

Mai mult: d-l Lascar Antoniu declarase rectorului că este gata să se asocieze la ori-ce mişcare şi să iee şi cuvîntul dacă chestiunea va fi adusă într'o eventuală intrunire publică.

D. L. Antoniu, în două rînduri, făcuse această propunere d-lui rector şi de două ori rectorul sublinia inoportonitatea unei agitaţiuni.

Vrea să zică: cînd era vorba de prestigiul şi demnitaiea Universităţei, ori şi ce agitaţiune se arăta inoportună.

Când Guvern şi Parlament voiră să stabilească prestigiul şi demnitatea Universităţei din Iaşi, profesorii în frunte cu d-l rector—declarară greva.

Aceste 2 atitudini trebuiau subliniate.

—

Senatul universitar se va aduna mîine la ora 4 spre a se pronunţa asupra recomandărei de făcut la catedra de Patologie internă, rămasă vacantă prin strămutarea d-lui profesor Teohari la Bucureşti.

—

S'a scris într'un ziar despre un incident ce-ar avut fi loc la teatrul naţional cu prilejul balului „Crucei Roşii". S'a afirmat anume că d-l Savel Manu, primul ajutor de primar, ar fi voit să iee loc în loja primarului de şi ea fusese, în aceea seară, proprietatea Cercului Militar.

Adevărul este că, printr'o regretabilă eroare, după cum însăşi d. colonel Cernătescu a declarat d-lui Savel Manu, loja primarului a fost vîndută fără a se fi luat, în prealabil, învoirea primarului.

D. Colonel Cernătescu a făcut scuze d-lui Savel Manu şi acesta, în loc să fi stat în loja d-sale, s'a coborît în sală.

Ziarul mai afirmă că d. Manu n'ar fi avut bilet de întrare şi, prin urmare, n'avea dreptul să se coboare în sală. Fapt inexat, de oare ce d. Manu avea **6** bilete.

De altmintreli, toţi cîţi cunosc pe d. Savel Manu, ştiu prea bine că excesiva d-sale gentileţă l'ar fi impedicat să procedeze aşa cum zice un ziar că ar fi procedat.

Turneul FERAUDY

Celebrul societar al Comediei franceze insoţit de un ales ansamblu, va da două representaţiuni in Iaşi:

La *1 Mart*

Les Affaires sont les Affaires

La *2 Mart*

L'âge difficile

Locaţiunea la „Thalia".

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 19 Februarie

Camera

Şedinţa se deschide la ora 2 jum. Pe banca ministerială d-nii: Cantacuzino, Disescu, Manu, Lahovari, Grădişteanu.

D. C. Iarca, deputat de Buzeu, cere dosariile privitoare la transferarea unui medic din Brăila spre a face o interpelare.

Interpelarea d-lui Costinescu

D. Emil Costinescu anunţă d-lui prim-ministru o interpelare privitoare la situaţiunea ce şi-a creat o guvernul în urma retragerei proectului universitar.

D. G. Gr. Cantacuzino declarînd că este gata să respundă imediat, d. Costinescu îşi desvoltă interpelarea.

D-sa spune că retragerea legei nu poate fi explicată prin atitudinea opoziţiei parlamentare, care a fost moderată şi crede a vedea în actul retragerei un rezultat al luptelor înăuntrice ce se dau în guvern.

Oratorul insistă pe larg asupra situaţiunei interne a partidului conservator, citeşte articolul din *Patria* asupra retragerei proiectului; vorbeşte de rolul nuanţei, care se manifestă prin ziarele *Patria* şi *Opinia*, se ridică apoi în contra politicei ce-o urmăreşte d. Carp şi termină afirmând că guvernul actual nu mai poate dăinni la putere.

Respunsul d-lui Cantacuzino

Primul ministru spune că retragerea proiectului nu trebuie să fie considerat ca un act de slăbiciune sau ua act de neprevedere politică. Acei cari văd contrariul ştiu într'adevăr să găsească nodul în papură, după codul perfectului opozant. Dl. Cantacuzino citează cazurile cînd retrageri de proecte n'au fost urmate nici de demisia ministrului, nici de retragererea cabinetului, nici nu s'a interpretat ca acte de slăbiciunea guvernelor: ast-fel legea consulară din vremea atotputerniciei lui Ion Brătianu, legea învăţămîntului secundar din 1887 a d-lui Dim. Sturza, înmormîntarea la Senat a Cassei rurale şi altele.

Preşedintele consiliului în mijlocul aplauzelor camerei declară următoarele *„partidul conservator dînd dovadă de prudenţă şi înţelepciune nu numai că nu este slăbit şi n'are autoritatea de a guverna, dar este chemat de a îndeplini prin măsuri chibzuite şi conservatoare întreagă legislaţiune."*

Dl. Costinescu in replică susţine că cazurile citate de Dl. Prim-ministru, nu sunt identice cu acel al retragerei proectului d-lui Disescu.

Ministrul instrucţiunei respunde şi el interpelărei d-lui Costinescu şi atunci intervine d-l Ionel Brătianu, care cu un ton foarte vehement atacă guvernul, susţinând că pentru prima oară se întâmplă ca un proect admis de parlameut să fie retras, fără ca să existe un conflict între cei cari au dreptul a legifera.

Primul ministru respunde d-lui Brătianu şi afirmă că vehemenţei copilăreşti, partidul conservator îi opune acţiune şi cinste, realizînd totdeauna angajamentele luate în opoziţie.

Şedinţa se ridică.

*

Interpelarea d-lui Costinescu a fost atât de slabă încît d l Carp a declarat în gura mare că majoriţile, drept recunoştă pentru serviciul adus de d-l Costinescu, ar trebui să meargă să-şi depue la el acasă, cărţile de vizită.

Situaţinea politică

Consfătui ea de ieri.—Ministerul liberal.—Escluderea generoşilor şi a d-lui C. Stoicescu. — Deputaţi şi guvern. — Interpelări.—Legea obştiilor.

Bucureşti.—Asupra situaţiunei politice nu se poate afirma nimic precis.

Domnii Take Ionescu şi general Manu au avut ieri o lungă consfătuire cu primul-ministru, acasă la d-sa.

O schimbare de regim pare esclusă. Regele trebue să plece ca să-şi caute de sănătate şi nimeni, în asemenea imprejurări nu se poate gândi la evenimente importante în politică.

*

Dl. D. A. Sturdza a declarat, însă, că este pregătit pentru orice eventualitate.

Dacă va fi chemat să iee puterea, ministerul d-sale este gata format.

D. Sturdza ar lua preşidinţia consiliului şi portofoliul rezboiului; d. M. Ferechide, internele; d. I. I. Brătianu, externele; d. Sp. Haret, domeniile; d. P. Poni, instrucţia publică şi d. T. Stelian, justiţia. Pe titularul la portofoliul lucrărilor d. Sturdza nu la găsit încă.

*

Din combinaţia d-lui Sturdza, după cum se vede, generoşii şi d. C. Stoicescu sunt escluşi.

Faptul că d. Sturdza a declarat multor liberali că viitorul minister va fi compus aşa precum arătăm mai sus, a produs zarvă mare printre aderenţii d-lui I. I. Brătianu.

Spre a lămuri situaţiunea, generoşii-brătienişti se adună astă-zi în consfătuire la «Independenţa».

Guvernul va fi interpelat azi în chestia retragerei proiectului.

Legea obştiilor va fi votată fără discuţiune.

Aproape toţi deputaţii sunt prezenţi în Bucureşti.

Intrunirea liberală de ieri

Bucureşti.—Liberalii au ţinut ieri o în în sala *Dacia.* La această întrunire a asistat şi o delegaţiune din Iaşi. Ea se compunea din d-nii G. Mîrzescu, Ath. Gheorghiu, X. Eraclide, căpitan Constandache, G. Netter.

Discursul d-lui Sturza

Dl. Sturza începe prin a esplica cetăţenilor că nu s'a mai ţinut întrunirea la Brăila, din cauza evenimenrelor politice din ultimele zile.

Timp de trei luni, spune d-sa, parlamentul a dormit alintat de sunetul bilelor de indigenate. Acum doi miniştri din cei mai îndrăsneţi, au aruncat două bombe legea învăţămîntului superior şi reforma justiţiei. Aceste bombe au schimbat situaţia, căci a intervenit partidul ca să împedece călcarea Constituţiei şi a altor legi.

Prin proectul d-lui Dissescu, spune şeful liberalilor, se dă Senatului universitar dreptul de a recomanda profesori şi neromîni. Acest proect mai călca apoi şi două legi ale instrucţiunei publice.

Faptul acesta a emoţionat ambele universităţi, cari au protestat impotriva călcărilor de legi. D-sa arată apoi cum au procedat universităţile pînă ce au decis pe dl. Dissescu să şi retragă proiectul. Călcările de legi pe cari vroia să le comită guvernul, a hotărît partidul liberal de a convoca întruniri şi a protesta.

Graţie mişcărilor universităţilor şi partidului liberal, guvernul a fost silit să retragă legea prin care se răsturna învăţămîntul superior. Ast-fel, spune dl. Sturza, a căzut încercarea celor trei feţi-logofeţi cu părul de aur: Dissescu, Bădăreu şi stăpînul lor, Take Ionescu.

Judecata dreaptă a b'ruit, cred că şi pe viitor acea judecată va birui, intru cît noi toţi vom fi conduşi după interesele ţării.

Discursul d-lui I. I. Brăteanu

D. Brăteanu mărturiseşte că nu-i venea să creadă că guvernul a retras legea. Il credea mai îndrăsneţ, de şi la urma urmei tot acesta avea să fie sfîrşitul. Face o critică violentă guvernului acuzîndu-l de corupţie şi risipă. Ar fi fost o nenorocire pentru viitorul întregului neam, dacă guvernul ar fi reuşit în îndrăzneala sa. Era însă natural ca în faţa mişcărei universităţilor şi a oamenilor cinstiţi el să dea înapoi. Cînd am spus guvernului să-şi retragă legea, d. Take Ionescu mi-a respuns: Voiţi să retragem legea, pentrucă voiţi retragerea noastră.

Iată deci că sufletul guvernului recunoştea că odată cu legea se impunea să se retragă şi miniştrii. Totuşi nu s'au retras. Nu s'au retras, ci au pus majoritatea să le dea un vot la încredere. Acest guvern n'a ştiut să prevadă şi nu ştie uici a voi, şi un guvern fără voinţă, neprevăzător şi fără puterea de a voi, nu mai poate rămîne acolo unde se află. (Aplause). O singură datorie îi mai rămîne cînd nu mai poate să guverneze: aceea de a se retrage.

Discursul d-lui Gh. Panu

D Panu persiflează guvernul pentru înfrîngerile pe care le-a suferit. Guvernul a voit să retragă legea şi a reuşit (Risete). Majoritatea i-a votat încredere, adică i-a spus: Mergi înainte pe această cale, eu te voiu susţine. D. Dissescu a făcut din proectul său un panaş. Unde e panaşul acolo e şi guvernul. Acest guvern ştie că fuga e ruşinoasă dar e sănătoasă. Dar guvernul nu e numai fricos, el e şi laş. El a ameninţat, a insultat, dar la urmă a fugit din faţa luptei.

D. Panu vorbeşte apoi de acţiunea d-lui Take Ionescu, persiflînd modul de procedare în politică a acestuia. Acuză guvernul că voeşte să întindă inamovibilitatea în toate ramurile, spre a-şi asigura ast-fel partizani pentru vremurile de opoziţie.

Voim zice d. Panu, să suportăm invazia takistă şi cantacuzinistă; nu vom tolera însă colonizarea lor. D-sa termină exprimîndu-şi speranţa că acţiunea întreprinsă contra guvernului va ajunge la sfîrşitul dorit de opoziţie.

Discursul d-lui C. Alexiu

D. Alexiu, din Brăila, salută pe cetăţenii capitalei în numele Brăilei liberale. Criticînd actele guvernului spune că proectul d-lui Dissescu era un proect de lege electorală, prin care se tindea la cucerirea politică a universităţilor.

Discursul d-lui Pompiliu Eliad

Sînt împrejurări, spune d. Pompiliu Eliad, în care profesorii universitarî trebuie să se coboare de pe catedrele lor şi să vorbiască de pe tribunele publice. Intr'o asemenea împrejurare sîntem acum.

D-sa deplînge pe d. Dissescu care a renunţat la lege şi la demnitatea sa.

De starea de lucruri din ziua de azi sînt vinovaţi toţi aceia cari ştiu să gîndească şi să voiască în ţara aceasta.

D. Pompiliu Eliad contestă d-lui Take Ionescu talentul oratoric, iar din punctul de vedere al moralului îl compară cu Catilina.

Aduce elogii rectorului universităţii din capitală şi profesorilor universitari din Iaşi, pentru acţiunea pe care au desfăşurat-o.

Compară pe d. Vlădescu cu d. Dissescu, numind, pe cel d'intîi *delapidator*, iar pe cel de al doilea *dinamitard* care a vroit să bombardeze universităţile.

Discursul d-lui N. Ionescu

D. N. Ionescu, de la Brăila, constată că partidul liberal deşi se află în opoziţie, are totuşi puterea. A voit ca legea terenurilor petrolifere să nu fie votată, şi guvernul a retras-o.

A voit ca legea învăţămîntului să nu fie votată şi guvernul a retras şi această lege.

Discursul d-lui N N. Săveanu

D. N. N. Săveanu, de la Focşani, face teoria evoluţiei ideilor politice şi deduce că actualul guvern neavînd idei politice se ocupă numai cu interesele personale. Fiind o tovărăşie comercială, guvernul nu s'a preocupat de cît să prefacă totul în afacere. Nu s'a ocupat de populaţiune. A lăsat copiii ţăranilor să moară de foame şi a împămîntenit pe foarte mulţi evrei. A suprimat obligativitatea învăţămîntului, spre a nu se mai respîndi cultura la sate.

Discursul d-lui M. Ferechide

D. Ferechide observă că guvernul a retras o lege, dar va încerca să treacă pe ceialaltă. Opinia publică să vegheze şi de astă dată şi să împedice guvernul de a trece legea magistraturei.

Acuză partidul conservator că e un sindicat de interese constituit sub firma takismului. Prin legea magistraturei vroesc să-şi asigure o majoritate şi în corpul acelora cari împart dreptatea. Acei cari vor veni după acest guvern vor avea grijă să purifice magistratura de răle le ce voeşte să-i aducă guvernul de azi.

*

In sfîrşit D. Sturza închide întrunirea sfătuind pe cetăţeni să fie atenţi la cele ce urmează să se petreacă în lumea politică.

Numiri importante

Bucureşti.—Dl. Tudor Rădulescu, actual director general al R. M. S. a fost numit director al casei de Depuneri în locul regretatului Vlădoianu.

In locul d lui Rădulescu a fost numit dl. Oskar Kiriacescu.

— Dl. Gr. Brăescu a fost numit şef al creditului Agricol din Fălticeni în locul titularului, care a fost transferat la Piatra-N.

CONGRESUL APARATORILOR

Bucureşti.—Ieri Duminică dimineaţă a avut loc al 2-lea congres al apărătorilor, la Bucureşti, str. Buciumul. Au luat parte 52 delegaţi din judeţe.

A fost proclamat preşedinte, cel mai în vrîstă, d. C. Z. Rovinaru din Tg.-Jiu.

Au luat cuvîntul d-nii apărători: D. Hogea, Tanta, Rovinaru, Bontăş, Cavaropol, etc. cerînd a se da şi apărătorilor dreptul de a redacta şi prezenta actele de notariat prevăzute de art. 17 devenit 18 din proiectul de organizarea corpului de avocaţi, drept pe care îl au azi după legea autentificărei actelor, precum şi dreptul de a merge în apel la tribunal cu afacerile pe cari ei le-au apărat la judecătorii.

S'a ales o comisiune care să se ocupe cu realizarea acestor cereri.

Noul director al Loteriei

Bucureşti.—D. Teodor Crivăt a fost numit director al Loteriei de stat, în locul d-lui Arion, care a demisionat.

Căsătorie

Bucureşti—La primăria comunei Florica s'au făcut publicaţiuni pentru căsătoria domnului I. I. Brătianu cu princesa Elize Stirbei.

Petersburg—Se asigură că deputaţii din partidul adevăraţilor ruşi vor fi primiţi în audienţă de ţar. Aceasta, în urma declaraţiei lui Kruşevan că vor face să curgă sîngele în valuri, a produs mare nemulţumire şi se consideră ca o provocare a majorităţii.

Moscova.—In grădina zoologică s'a prăbuşit, Vineri, cunoscutul teatru de vară „Olimpia". Prăbuşirea intîmplîndu-se la orele 6 dim. s'a evitat o mare nenorocire, căci în timpul zilei strada de acolo e ocupată de mii de oameni.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSU SI ANTI-BILIOSU

Preparatu de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif și ca Depuratif.

Elu este mai cu seamă utilu *medicilorĭ de tarŭ, familiilorĭ depărtate de ajutorile medicale și classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-facătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelasŭ timp ca si răcoritorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forță organelorĭ.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageți si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără tema de or ce fel de accident.

Uă experienta de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broșura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ: Farmacie FRATII KONYA.

Medalii și Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ȘI DIASTASĂ

Pepsina și Diastasa sunt cei doui agenți naturali și indispensabili ai Digestiunei. Vinul lui Chassaing a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, și este dilnic prescris in contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGĬ, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numerose imitatiuni și contra faceri. — A exige acesta semnătură in patru culori pe banda care sigilèza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, și in principalele Pharmacii.

și Iași la Konya, Racovița Marcus farmaciști

NOROCUL

vă invită intindeți-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAȘI. PIAȚA UNIREI. IAȘI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ȘI GARANTATA DE STAT

Sansele de câștig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câștigătoare

Vindem biletele cu prețurile originale, fără nici un adaus.

Prețurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat olienților noștri.

Câștigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenția Teatrală „THALIA“

TH. P. MAXIMOVICI

Iași. Piața Unirei. Iași

La administrație se primesc anunciuri cu prețuri convenabile

In folosul instituției

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta“

LOIZA

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret și autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREȚUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iași, —*strada Stefan-cel-Mare*— Iași.

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 230 lei traseu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

Iași.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV. — No. 77. — Mercuri 21 Februarie 1907

D-l P. P. CARP

Evenimentele desfăşurate în jurul proectului de reforma învăţămîntului superior, s'au precipitat aşa, în cât multe din amănuntele discuţiei ce a urmat în Cameră au trecut nebăgate în samă.

Sunt lucruri însă, care trebuesc relevate, pentru că sunt instructive. Şi în specie nu trebue trecută cu vederea atitudinea d-lui Carp, atitudine care e caracteristică pentru mentalitatea şi psihologia şefului junimiştilor.

Combătând proectul d-lui Dissescu, bătrânul şef al grupării junimiste, a adus în discuţie întreaga istorie şi tot rostul existenţei partidelor noastre politice. Aceasta e un vechiu obiceiu al d-lui Carp, de-a transforma cea mai mică chestiune, într'o chestiune de principii şi a profita de cel mai mic incident, pentru a-şi face o întreagă profesiune de credinţă,—acesta este unul din defectele calităţilor sale.

Alaltă-eri la Cameră, d. Carp a declarat că a luptat toată viaţa lui împotriva partidului liberal, fiind-că acest partid a fost totdeauna un partid budgetar; iar acum, la sfîrşitul vieţei lui se vede silit a lupta şi contra partidului conservator, care a devenit şi el un partid bugetar.

Înţelegem distincţia ce face d. Carp şi pricepem de unde ea porneşte. D. Carp şi-a petrecut cei mai frumoşi ani ai politicei sale în tovărăşia şi în colaborare cu partidul conservator şi deci simţia nevoia de-a legitima aceste legături trecute.

Înţelegem dar această distincţiune; acolo însă unde raţionamentul d-lui Carp perde din logică, ie, când d-sa critică pe liberali.

Dacă partidul liberal e în adevăr un partip budgetar, pentru ce d. Carp şi gruparea sa, fac cauză comună cu acest partid, de ce alianţa electorală cu liberalii, de ce cartelul, graţie căruia d. Carp şi cei căţi-va partizani ai săi se află azi în Parlament?

Aceasta pentru prezent; în ce priveşte trecutul, putem cita alte inconsecvenţe şi mai grave ale d-lui Carp.

Se ştie că în 1884 I. C. Brătianu, desesperat de proprii săi partizani, a făcut apel la d. Carp şi l-a învitat să între în partidul liberal. D. Carp acceptă în principiu şi tratativele încep. Este prea adevărat că fuzionarea aceasta n'a izbutit, şi aceasta nu pe chestie de principii, căci dacă principiile ar fi fost acele cari să-l fi împedicat pe d. Carp să colaboreze cu I. C. Brătianu, nici n'ar fi acceptat să înceapă tratativele. Fuziunea cu liberalii, zicem, n'a izbutit şi n'a izbutit din cauza unor mici neînţelegeri. Aceasta o spune însuşi d. Maiorescu, teoreticianul autorizat al grupării junimiste.

Invitaţi fiind de I. C. Brătianu de-a intra în partidul liberal,—scrie d. Maiorescu în *Discursuri Parlamentare* III, pag. 51 „răspundem că în princip nu vedem nici o dificultate absolută de a conlucra cu un partid liberal reformat".

Iată dar pe d. Carp gata să conlucreze cu partidul liberal, în anul 1884, adică în anul cînd la 25 Martie, Brătianu exclamă în plină Cameră că a tolerat procese scandaloase şi chiar asasinate.

Să venim acum la partidul conservator.

După d. Carp şi partidul conservator a devenit un partid budgetar, întocmai ca şi liberalii.

Ori se ştie că d. Carp a luptat vreme multă şi în primele rînduri ale acestui partid şi cu toată influenţa sa netăgăduită, n'a putut împedica budgetizarea partidului conservator.

Atunci una din două: sau că influenţa d-lui Carp e prea slabă, sau că şeful junimiştilor se rîdică înpotriva unui curent ce-a fost pînă la un punct natural la noi. In ambele aceste două cazuri nu de partea d-lui Carp e dreptatea. Nu mă voi ocupa de acest punct; d. Take Ionescu i-a respuns în chip magistral, cînd i-a zis că partidele, ca să aibă o viaţă reală, trebue să poseadă pînă şi din brutalitatea poporului din mijlocul căruia pornesc.

Dar mai e încă o chestiune: chiar săptămînile trecute, d. Carp s'a declarat gata să reintre în partid dacă şeful acestui partid ar fi consimţit să-i facă anumite concesiuni.

Dacă d. Gh. Gr. Cantacuzino ar fi cedat exigenţelor d-lui Carp, azi d. Carp era să fie alături de noi şi probabil că partidul conservator n'ar mai fi fost un partid budgetar. Sau poate are d. Carp naivitatea să creadă, că avînd condiţiunele cerute, ar fi reuşit să transforme dintr'o dată partidul conservator şi să înfăptuiască într'o singură zi ceia-ce n'a putut face într'o viaţă de om?

Am pus pe d. Carp faţă în faţă cu întreaga sa activitate politică din trecut şi cu cea din present şi din această confruntare reesă în chip luminos vădita contrazicere dintre vorbele d-lui Carp de la Cameră şi activitatea sa politică.

Fost-a d. Carp de rea credinţă? Nimeni n'o va putea spune.

Cauza acestei contrazîceri trebueşte căutată în însuşi firea d-lui Carp.

D. Carp e fără îndoială înzestrat cu o inteligenţă superioară, d. Carp e nocontestat o personalitate aleasă; din nefericire însă, din nefericire şi pentru d-sa şi pentru ţară,—e un spirit negativ. Inteligenţa d-lui Carp nu e o inteligenţă creatoare; d. Carp e o fire disolvantă şi destrugătoare. Arma sa favorită e ironia, ironia ceia amară şi otrăvitoare, ironia omului conştient de contrazicerea ce există între el şi cele cari îl înconjoară. D. Carp îşi dă seama, ba îşi dă prea bine seama de greşelile şi inperfecţiunile tinerei noastre civilizaţiuni, iar în loc să şi dea osteneala să le îndrepteze, cum am fi indrituiţi să-i cerem acestei firi de elită, d-sa se mulţumeşte să critice şi să zeflemisească.

D. Carp critică partidele noastre politice, dar prima întrebare pe care ar fi trebuit să şi-o pue sieşi înaintea ori cărei critice, e aceasta: „de ce eu om cu o experienţă politică de aproape 40 de ani, cu un stat major şi stălucit şi devotat, n'am izbutit nici o dată să am ţara de partea mea şi să guvernez măcar o singură zi prin puteri proprii?

Reflectînd asupra răspunsului ce se poate da la întrebarea de mai sus, d. Carp s'ar fi convins că „numărul" nu trebue dispreţuit, că o ţară întreagă nu poate greşi şi că atunci, cînd un popor întreg greşeşte şi greşalele aceste îşi au legile lor. Iar datoria omului de stat este tocmai de a cerceta aceste greşeli şi de-a căuta să le îndrepteze.

Dacă d. Carp ar fi lucrat astfel ar fi bine—meritat de la Patria lui, ca şi cei lalţi mari barbaţi de stat, dar d. Carp, în loc să-şi fi întrebuinţat bogata sa inteligenţă pentru binele şi propăşirea ţării, s'a mulţămit să trăiască într'un lazzaronizm politic, s'a mulţumit o viaţă întreagă să nege, să distrugă şi să zeflemisească. Atunci cînd s'ar fi putut deda cu rîvnă pentru a face operă creatoare,—d-sa a preferit rolul lui Eurostrat. Istoria nepărtinitoare îi va recunoaşte rolul acesta.

A.

Interpelarea d-lui Costinescu

Domnul Emil Costinescu, care se află în actualul Parlament de la începutul legislaţiei curente, a vorbit eri pentru a doua oră în Cameră.

Domnul Emil Costinescu făcuse greşită socoteala de-a casă: pornind de la ideialul liberal că situaţia guvernului este zdruncinată, fostul ministru de finanţe îşi închipuise că, anunţînd interpelarea privitoare la situaţia în guvern în urma retragerei proectului universitar, primul ministru va uza de tradiţionalele trei zile, iar dupe expirarea lor şi conform generalei convingeri liberalo-junimistă, nu vor mai fi Camere.

Numai pornind de la această premisă, ne putem tălmăci anemia interpelărei d-lui Costinescu, desvoltată în urma respunsului primului-ministru, că este gata s'o asculte.

Unui bărbat de stat nu-i este permis să vină înaintea Parlamentului cu o intrebare importantă şi categorică şi s'o argumenteze atât de slab.

Ce situaţie şi-a creat guvernul în urma retragerei proiectului d-lui Disescu, pentru ca ea să fi dat d-lui Costinescu viziunea, că guvernul s-a frînt în două?

Un proiect salutar, un proiect ce avea menirea să marcheze un progres mare în mersul focarelor culturale, a fost primit cu aceleaşi mijloace incendiare cu cari, altă dată, fu întimpinată legea maximală.

Cu aceleaşi mijloace, dar alţi factori fură chemaţi să se agite, să se intrunească, să spargă geamuri şi să pregătească clubului liberal stindardul negru pentru o victimă oare care.

Partidul liberal, care în 1893, făcuse apel la trunchieri, la săteni şi chiar la diversele drojdii ca să jeneze guvernul lui Lascar Catargi, s'a adresat de astă dată, în cărdăşie cu junimiştii, la luminele întunecate aie Pangraţilor.

Sunt imprejurări în cari nu te poţi apăra şi în asemenea imprejurare se afla guvernul zilele trecute.

Şi a cedat.

Acum vine d. Costinescu, al cărui partid s'a făcut vinovat de o crimă şi intreabă cum i mai este guvernului în urma retragerei proiectului, să mai stee la putere?

Este şi o mare doză de adevăr în această naivă intrebare: d. Costinescu şi ai sei credeau că are să se retragă guvernul. Dacă ar fi avut convingerea contrarie, n'ar fi provocat cunoscutele scandaluri.

Proiectul s'a retras, guvernul a rămas şi d. Costinescu a făcut o interpelare copilărească.

Efectele unei manii

D'intre toate de până acum, cea mai interesantă a fost intrunirea de la 18 februar a partidului liberal.

A fost interesant şi prologul acelei intruniri: o intrunire mobilă care, în interes de alaiu a fost transportată de la Brăila la Bucureşti.

Dumineca în Capitală. Sala Dacia mai mare de cît un Paradis oare care de la Brăila. Vedeţi, mutarea n'a fost fără de rost.

Fără de rost a fost ceva: intrunirea însăşi. In toiul marelui foc, în preziua venirei la putere, în care şeful are guvernul gata format—vorbesc la Dacia: 2 barbaţi tragici de la Brăila; zice un cîntec d-l Panu, care a cîntat tuturor boerilor—un adevărat Barbu al politicei; grăeşte despre d. Take Ionescu şi despre cinstea domnului T. Ionescu, un profesor de literatură; se reproduce din nou d. Sturza, vorbeşte păsăreşte d. Ferekide.

La ce talmeş-balmeş a trebuit să recurgă d. Sturza ca să înjghebe o intrunire, calitativ mai proastă ca o simplă intrunire pe despărţire, întrunire care, dupe inţelesul d-lui Sturza, avea să insemne cuvîntul de pe urmă al actualei opoziţiuni liberale.

Intrunirele acestea, cari tălmăcesc pe deplin lipsa totală de idei a liberalilor, căci nici un orator nu se relevă, nici o scîntee nu se arată, aceste intruniri lămuresc mentalitatea politică a d-lui Sturza.

Vrea să vorbească cu tot dinadinsul. Unul şi-a făcut obiceiul să meargă zilnic la cafenea. De-ar tuna şi fulgera afară, de ar fi bolnav chiar, el merge la cafenea, la ora obicinuită.

Cafeneaua d-nului Sturza ie întrunirea publică.

Imi închipui, că d-sa trebue să cunoască mai bine înălţimea, lărgimea, acustica, numărul locurilor Daciei, Belvederei, teatrului Papadopol—de cît însă-şi proprietarii lor.

Şi cînd va veni la putere şi se va lăsa de intruniri, în primele Duminici măcar şeful liberal va alerga—fără să-şi dee socoteală—la Dacia.

Dacă n'ar fi manie, nu ne-am putea inchipui de ce această permanentă opinteală de a face intruniri şi de ce această nevoe de a vorbi la fie-care intrunire, cînd nu numai obosela şi repetarea ar trebui să-l împedice de la aceasta, dar şi o firească delicateţă: acea de a ceda locul de frunte şi altora.

In asemenea imprejurări intrunirile d-lui Sturza nu puteau ajunge de cît ceea ce sunt: detestabile şi ridicule operete.

CATE-VA NOTE

In ziua grevei mă dusei la Universitate. De la început putui face o curioasă constatare: Universitatea era deschisă.

Toţi studenţii şi toţi profesorii erau adunaţi acolo. Nici odată, nici la inaugurarea noului edificiu, nici, mai ales, în timpul cursurilor, nici în sesiunea examenelor, nu era aşa mare imbulzeală de profesori şi de studenţi, ca în acea a grevei.

Intre toţi, cel mai agitat, cel mai roşu la faţă, era... portariul.

— La mulţi ani, strigă el. Să înfloriţi ca mere, ca pere...

Bietul omul îmi explică pricina agitaţiunei sale: au venit astăzi, îmi zise el, o mulţime de profesori şi de studenţi pe cari nu i-am văzut p'aci de la noul an, de aceea i felicitez azi!

*

Dialog între doi profesori.

— Ceea-ce a'şi dori să ştiu este cum se va isprăvi greva noastră şi dacă ni se vor achita lefurile pe timpul grevei. Tu ce zici?

— Pe mine mă munceşte alt gînd: nu-mi aduc aminte dacă am fost pentru şi am votat contra, sau dacă am fost contra şi am votat pentru.

*

Există un frumos obiceiu în ţara noastră, cum, de altmintreli, el are fiinţă în toate statele monarhice: ca la ocazii solemne să se rădice primul tuast sau să se trimeată prima telegramă Suveranului.

Colegiul profesoral din Iaşi — fochiştii Culturei—întruniţi ca să rădice greva, au ascultat propunerea unui domn profesor ca să se trimeată o telegramă M. S. Regelui.

Această telegramă, dacă geniala propunere de a o transmite ar fi fost acceptată, ar fi avut următoriul conţinut:

„In al 40-lea an al glorioasei Voastre domnii, noi, profesorii universitari din Iaşi, hotărîsem suspendarea cursurilor, spargerea geamurilor şi coborîrea noastră în stradă. Astăzi, însă, cînd greva noastră a înlăturat nenorocirea ce ne ameninţa de a ne vedea puşi pe picior de egalitate cu colegii din Bucureşti, gîndul nostru este la Măria Voastră. Să trăiţi Majestate. Să trăiască dreptul la grevă. Jos Bădăreu".

*

Dl. Sturza face comerţ ambulant. Umblă din om în om şi vrea să vîndă şmecheria că d-sa vine la putere şi arată chiar lista noului minister.

Mai făcea unul o şmecherie la fel. Era un om sărac, care trăia din zvonul că ar fi bogat. Ca să-şi facă credit, omul acela îşi scria testamentul, care lăsa copiilor o însemnată avere închipuită.

Acest testament omul acela îl perdea regulat pe stradă aşa că era citit de alţii.

Cînd muri lăsă testament, dar ce era scris în el nu era de găsit.

Lista ministerială ie un testament la fel: pe listă sunt scrise nume de miniştrii, dar puterea ie tot la cc. Iorgu.

OAMENI ŞI LUCRURI

VENDETTA

Agenţiile telegrafice ruseşti—instalate probabil în cabinetele sfintei Cenzuri sau chiar ale poliţiei însăşi—amuzează lumea cu glume sinistre. Nu e zi lăsată de Dumnezeu ca să nu cetim în relaţiile acestor oficioase sau oficiale agenţii vre una sau mai multe telegrame anunţînd vr'o arestare în legătură cu asasinarea profesorului Hertzenstein. Fireşte că agenţia însăşi vine a doua zi cu cuvenita dezminţire: „Poliţia s'a înşelat; cel arestat a fost recunoscut nevinovat şi pus în libertate"...

Ziceam că e o glumă sinistră. Nici o dată un omor politic n'a fost săvîrşit în chip mai...oficial, mai în directă legătură cu însăşi bandele poliţieneşti—aceleaşi cari sunt chemate acum să...găsească pe cei vinovaţi.

Marele învăţat rus a căzut victima unei răzbunări mărturisite, făţişe, a faimoasei „Ligi" a „adevăraţilor ruşi", înjunghiat în mijlocul străzei, pe cînd medita, poate, la vr'o lecţiune savantă sau la marea problemă agrară care-l preocupa şi-l chinuia atît de mult.

Oameni plătiţi, cărora li se garantase dinainte că vor rămînea nepedepsiţi l'au răpus şi dacă după un oare care timp are loc acel simulacru de cercetări şi de judecăţi, de arestări şi anchete, cauza trebuie căutată negreşit în profunda indignare şi revoltă ce cuprinsese toată lumea civilizată, în afară de Rusia, cutremurată de priveliştea grozavă ce prezintă o ţeară mare şi puternică,—de a organiza şi dicta ea însăşi peirea celor mai aleşi, celor mai bravi dintre fiii ei.

Tribunalele marţiale şi bandele negre, —iată două instituţiuni de stat cari vor rămînea de-alungul secolelor marea pată istorică a Rusiei oficiale de astăzi, în lupta ei de împotrivire desperată curentelor democratice, tendinţelor constituţionale. Pe altarul acestor două diabolice născociri cad zilnic sute de victime, plătind cu sîngele lor devotamentul, sinceritatea, eroismul cu care luptă, visează, speră. Şi în lumina sinistră a sentinţelor incendiare cine mai distinge încă o moarte, cine mai numără încă o victimă cine mai deplînge încă o fiinţă, cine mai admiră încă un erou?

Şi de aceea apare epic de ridiculă şi de infimă această hipocrită strădănuire a poliţiei ruseşti de a „descoperi" pe omorîtorii lui Herzenştein,—cari figurează de sigur în registrele vre unei secrete şi patriotice asociaţiuni. Sîngele unui martir atît de glorios nu cere peirea vre-unui mizerabil plătit şi alcoolizat; el poate fi răsbunat numai prin atingerea idealului pentrucă a curs, cald şi roşu, pe pămîntul Rusiei—prin eliberarea Rusiei de mizerii şi întuneric

Rodion.

Universităţile Elveţiene

In jurul unui bolnav ilustru. — Noorden şi Roux.—Boala defunctului general Lahovary.—Elveţia şi Romînia.—Un candidat respins.—Bănueli ciudate.—Oameni de ştiinţă.—Aiurea şi la noi.—Povestea unei telegrame.

Cu prilejul atît de trist al îmbolnăvirei —şi apoi al morţii— generalului Iacob Lahovary s'a vorbit mult despre chirurgul Roux de la Lausanne, la care s'a adresat ilustrul defunct după recomandaţia profesorului Norden din Viena.

E poate prima dată cînd în ţară la noi s'a vorbit cu atîta interes despre o universitate elveţiană şi despre un ilustru medic elveţian—şi de aceea cred că vor interesa pe cetitori amintirile ce urmează.

Acum cîţiva ani mă prezentam cu diploma de doctor în medicină de la Universitatea din Geneva ca să îmi dau libera practică pe lîngă una din universităţile noastre din Romînia.

Pe lîngă cursurile urmate la Geneva am urmat şi doi ani la Lausanne chirurgia la acest dr. Roux pe care dl. general Lahovary l'a consultat şi alte cursuri cari sunt admirabil predate de profesori ca Hertzen, Dafour, Bourget şi alţii.

Decanul pe atunci a unei din facultăţile de medicină din ţeară, m'a luat de sus.

— Unde e asta Geneva d-le? în Italia? Cât aţi plătit pentru diploma aceasta?

Am răspuns geografului meu în termeni foarte politicoşi unde este Geneva şi i-am spus că Geneva avea somităţi ca fraţii Reverdin, ca D'Espine, Ladame, că am învăţat fisiologia cu Schiff, terapeutica cu I. L. Prevost, că anatomo-patologia are reprezentantul său în Zahn, că clinica medicală e predată de Bard, distinsul patologist, că clinica chirurgicală era în mîinile lui Inillard—tot nume pe care ori-ce student în medicină le găseşte în toate tratatele de medicină în o mulţime de pagini. Dar văzînd decanul nostru din ţeară şi livretul meu de studii de la Lausanue a devenit mînios.

— Lausanne! Şi ăstă e un oraş universitar?

Da şi are o universitate la care mulţi medici germani şi încă distinşi vin să se perfecţioneze, cum vin în masă mulţi chirurgi francezi să vadă operînd pe Roux, cum vin în număr colosal, bolnavi din toate ţările să fie operaţi de acelaşi Roux.

Toate acestea decanul facultăţei noastre nu le ştie. Doctor de la Paris de pe timpul lui Noe, afară de cărţile citite de pe vremea lui, acest domn nu cetise şi nu cetea nimic.

Medicina făcuse progrese şi trecuse alături de el, nevăzute, neobservate. In domeniul medicinei se înscrisese alte nume, alte somităţi, dar cari rămîneau ignorate de magistrul romîn. El rămăsese la Broussais şi Dupuytron şi era mîndru că ştia şi de existenţa lui Iacond şi Trousseau. Nu e el oare acela eare în congresul de la medicina diu Moscova a presentat o lucrare interesantă: *Vindecarea febrei tifoide prin oţet aromatic*? Nu era el, care îşi cetea cursul după notele pe care le scrisese douăzeci-cinci ani în urmă?

Nu trebuia deci să mă mir. M'am mirat însă cînd facultatea după preavisul acestui savant decan mi-a respins dreptul de a mă prezenta la libera practică—facultăţile de medicină din Geneva şi Lausanne fiind suspecte prin faptul că nu erau cunoscute. Am tăcut şi cum ştiam că nu era nimic de făcut, nu te poţi incumeta a vorbi cu mandarinii ţării tale—am părăsit ţara şi am găsit în alte locuri oameni cari mi-au apreciat universităţile şi mi-au apreciat şi cunoştinţele.

Eu îmi aveam şi îmi am satisfacţia. Neîncrederea ce universitatea din ţară mi-a manifestat-o am împăcat'o.

Eram însă revoltat că profesorii mei, cărora le plătesc cel mai sincer tribut de admiraţie au fost puşi la carantină de aceşti savanţi à la *acetum aromaticum*.

Iată de ce notiţa din gazete în care se vorbeşte de consultul de la Lausanne al defunctului general Lahavari mi-a evocat amintiri şi emoţiuni.

Aceiaşi magistraţi ce găseau suspecte prin necunoscuţii lor profesori, de la facultăţile Elveţiene au trimis pe ilustrul bolnav să-i consulte. Că profesorul Norden a recomandat pe Roux, nu m'a mirat, ştiu de ce stimă se bucură cel din urmă în toată lumea cultă: că profesorii noştri l'au trimis la Lausanne pe fostul ministru de Externe, m'a mulţumit; această îndrumare dă o satisfacţie complectă onoarei puse la îndoială a universităţilor din Elveţia, de aceiaşi universitate şi exprimată în faţa mea.

Rămîne un caz de discutat. E posibil că o universitate din altă ţară să aibă dreptul de a interzice din oficiu unui medic de a-şi da libera practică? Nu cred că poate fi o lege! Poate o universitate pune la îndoială cunoştinţele candidatului — îl poate supune la un examen riguros —dar nu credem că are dreptul vr'o universitate să spuie: D-ta ai cumpărat diploma, profesorii de la facultatea d-tale, vînd pe franci o diplomă! Aci nu eşti tu candidat suspectat, insultat, ei profesorii.

Ori, în vremurile actuale e o tendinţă de cosmopolitism în domeniul ştiinţific şi cultural. Profesorii din toate unghiurile lumei se întîlnesc, discută, agită chestiuni în congrese internaţionale. Ce mutră trebue să facă între ei aceşti oameni cînd ei se acuză de şarlatanism unul pe altul? Nu, zău!

Şi pentru că suntem pe calea destăinuirilor, voi face încă una. Un domn student Theodorof, bulgar, a urmat la Bucureşti toate cursurile şi a dat 3 doctorate. In afacerea Mihăileanu, a fost suspectat şi omul a preferat să se depărteze. Venind la Geneva, a cerut să i se trimită actele înaintînd în regulă bani pentru această cheltuială ce facultatea noastră o va suporta. Nici un răspuns, dar nici banii măcar nu i-au fost respinşi. Decanul facultăţii de medicină din Geneva sub rugămintea studentului, dă o telegramă cu respuns plătit rugînd pe decanul din Bucureşti să-i răspundă dacă într'adevăr Theodorof a urmat şi dat 3 doctorate la Bucureşti. Ei bine, la această telegramă decanul din Bucureşti, răspunde pe dosul telegramei, că într'adevăr Theodorof a urmat acele cursuri şi dat doctoratele şi telegrama a fost înaintată sub plic—neplătită însă.

Şi să te miri cînd te socotesc străinii, sălbatec şi nespălat.

Ar trebui ca să dispară odată şi în România credinţă că numai Parisul e centrul stiinţei şi culturei, unicul debuşeu de savanţi şi oameni culţi în România. E posibil că mulţi savanţi ne-au venit de acolo, dar de la un rînd de vreme şi din alte părţi ne vin oameni cu cari ne putem mîndri. Şi dacă n'ar fi de cît profesorii Bujor şi Mrazec elevi ai Universităţei din Geneva—tot ar fi de ajuns să zicem că nu numai ce vine de la Paris—e bun şi de valoare.

Dr. I. Duscian

„Opinia" în Provincie

Fălticeni 16 Februarie 1907

Nici odată nu mi-am închipuit că poate exista cine-va care să se ridice împotriva înfiinţărei de şcoli primare, şi să numească cheltueli de lux cheltuelile ce se fac cu înfiinţarea şi întreţinerea acestor şcoli.

Şi asta mai cu samă în ţara noastră unde numărul şcolilor primare, e foarte mic în raport cu numărul copiilor în vrîstă de şcoală.

Totuşi iată ce se poate ceti în „Secolul din 21 Iaauarie 1907. Regimul răsipei banului public îşi manifestă în toate administraţiunile publice zelul sau de a căpătui pe protejaţi din budgetul statului.

Astfel- între altele, ni se comunică faptul că la Fălticeni, pentru un total de 17 adecă de şeapte spre zece copii s'a creat o şcoală mixtă specială cu două institutoare: Doamna Neculcea titulară şi directoară şi domnişoara Cihoski suplinitoare. Cînd ne gîndim că în comunele rurale sînt mii de copii cărora nu li se dă învăţămîntul elementar, asemenea cheltueli de lua, sînt mai pre sus de ori ce critică"

Inainte de toate, aceasta informaţie e absolut neadeverată.

Şi cred că nu trebue să demonstrez că cheltuelile făcute de înfiinţarea de şcoli primare sînt cheltueli de lux mai presus de ori ce critică.

Se ştie oare cum stăm cu şcolile primare şi cîţi copii au la dispoziţie învăţămîntul elementar atît la sate cît şi la oraşe?

Nu se ştie de vreme ce ni se spune în secolul că în comunele rurale sînt mii de copii cărora nu li se dă învăţămîntul elementar.

Dar deschizînd vre-o statistică iată ce putem descoperi:

Am luat la întîmplare anul 1903 în primavara căruia făcîndu-se recensămîntul copiilor în vrîstă de şcoală am găsit 735.771 de copii în comuele rurale.—

Din aceştia numai 373.569 au unde să înscrie, şi rămîn 362.902 copii cari n'au şcoli unde să se înscrie.

In comunele urbane din 109.337 de copii în vrîstă de şcoală au avut unde să se înscrie numai 52.072, deci rămîn 57.265 de copii neînscrişi.

La sate 362.202 iar la oraşe 57.265 de copii n'au unde să se înscrie, şi cu toate aceste pentru ilustrul demn al „secolului" înfiinţarea de şcoli primare e un lnx.

Apoi se spune neadevărul că şcoala primară mixtă din Fălticeni are un total de 17 adecă şeapte spre zece copii, cînd în realitate in clasa I-a sînt 68 de copii iar in clasa II-a 24.

In Fălticeni s'a simţit nevoe a unei asemeni şcoli din cauzile următoare:

Pînă în anul 1903 au funcţionat 4 şcoli primare şi anume două de băeţi şi două de fete.

In 1903 se disfiinţează o şcoală de băeţi şi una de fete.

Nu discut acest fapt regretabil, trec mai departe.

Din cauza disfiinţărei acestor şcoli, elevii şi elevele care se repartizau pînă acuma la patru şcoli, acum se îngrămădesc numai în două.. Şi în anul şcolar 1904-1905 în clasa I-a şcolei de băeţi se găsesc 92 copii; iar la şcoala de fete găsim în clasa I-a in acelaş an 91 de eleve.

Eu cred că este imposibil ori cărui institutor, fie el cel mai constiincios şi cel mai priceput de a obţinea rezultate satisfăcătoare avînd 92 de copii în clas.

Apoi clasele I-a şi a II-a sînt cele mai grele, şi din această cauză in ele sunt mulţi repetenţi aşa că sînt cele mai populate clase.

Era necesar deci, să se înfiinţeze această şcoală primară mixtă 1) pentru ca să aibă unde să se înscrie surplusul de elevi şi eleve care nu incăpeau in celelante două şcoli şi 2) să se populeze clasele a III şi a IV a celorlante doue şcoli.

Deci iufiinţarea acestei şcoli primare mixte a fost bine venită şi ar fi de dorit ca să înfiinţeze pretutindeni cît se va putea mai multe şcoli, căci nu trebue să se uite că una din condiţiile esenţiale pentru prosperitatea materială a unui popor, este asigurarea instrucţiunei generale.

Iar acest domn, prost informativ al „Secolului" uită că este nevoe de respîndirea generală a culturei cît mai largă şi mai profundă; căci ştiinţa e singura armă a omului în luptă cu forţele oarbe ale naturei.

Şi fiindu-i mintea intunecată de patimi politice se ridică împotriva unui lucru, împotrivia căruia nimărui nu-i este permis să se ridice.

Coresp.

Litere-Ştiinţe-Arte

Marea artistă Suzanne Desprès — pe care ieşanii au putut-o admira nu de mult—a fost, la Berlin, obiectul unei speciale atenţiuni din partea Imparatului Wilhelm II, un bun cunoscător în ale artei. Suveranul însă nu s'a mulţumit cu platonicele complimente, ci a ţinut să-şi exprime, ca de obiceiu, părerile originale şi proprii în materie de teatru. Intre altele a spus artistei, că poporul are trebuinţă nu ca să-i se arăte cum este, ci lucruri mai mari, mai nobile, ceva mai presus ca „Dama cu Camelii".

Artista povesteşte că, fiind invitată în loja Imparatului, îşi pregătise cea mai respectuoasă reverenţă. Dar s'a mulţumit pe urmă să strângă tare mâna Imparatului, cu un aer de familiaritate. Iar la lunga tiradă a Suveranului, a răspuns laconic:

— Bravo, Majestate, bravo!

*

Marele artist de Feraudy este el însuşi un scriitor de talent. Piesa *Brichanteau*, care face parte din repertoriul lui e extrasă de el însuş din cunoscutul roman de moravuri al lui Jules Claretie, administratorul Comediei Franceze.

*

Fostul consul francez la Iaşi, d. de Mony, publică în „Revue Hebdomadaire" din Paris, un studiu asupra obiceiurilor serbării Crăciunului la *Neapole* şi la *Iaşi*. Vom rezuma mini interesantul articol.

*

Mercuri 21 Februarie 1907, oara 9 seara va avea loc un Concert dat sub înaltul patronaj al doamnelor: Déa Bogonos, Lucia Cananău, Elena Lt. Cantuniari, Maria Climescu, Maria Hinna, Pulcheria General Iarca, Maria Irimescu, Ecaterina Leonardescu, Paulina Scorţescu şi Cleopatra Sion, de violonistul Mihail I. Barbu, fost elev al maiştrilor Ed. Caudella şi At. Theodorini cu bine voitorul concurs al d-lui Antonin Ciolan.

Programul concertului este următorul:

Partea I: 1) „Alard". Fantesie de Concert din Faust. 2) „Delibes" Sylvia. Barcarola şi Pizzicati. 3) „Hanser" Nocturne. Mes adieux à Varsovie. 4) „Dimitrescu". Joc ţărănesc.

Partea II: 1) „Vieniawsky, Souvenir de Moscou. 2) „Svendsen". Romanţă. 3) „Nachéz. Danse Hongroise. 4) „M. Barbu" Fantesia „Steluţa".

*

STRUNA ZILEI

Dl. Cuza, profesor de economie, a încetat cursul cu două zile, proclamând greva, înainte de deciziunea colegiului profesoral.

Proces-Verbal

E-o simpl'aducere aminte:
Vorbareţul economist
A fost în vremea dinainte
Un militant socialist.

Informaţii

In desvoltarea interpelărei sale de ieri d. Emil Costinescu a citat un articol al d-lui Virgil Arion din Patria *şi a citat şi faptul că* Opinia *a denumit Kissefilişti pe unii din membrii partidului conservator.*

Afirmaţia fostului ministru liberal referitoare la excelentul ziar al d-lui Arion, a fost salutată cu multă violenţă de d. d. M. Cantacuzino.

In ce priveşte Opinia, *d. Cantacuzin a tăcut.*

A tăcut, probabil, pentru motivul că noi am dovedit fiinţa Kissefilismului cu număr extras din registrele tribunalelor de notariat de Ilfov.

Consiliul profesoral al facultăţei de medicină, intrunit ieri la ora 5, a ales pe d. profesor doctor V. Bejan ca delegat al facultăţei la concursul de medici primari la judeţe, oraşe şi spitale.

Acest concurs se va ţinea in Bucureşti incepător de la 1 Mart.

Comisiunea însărcinată cu examinarea lucrărilor candidaţilor la catedra de patologie internă, vacantă la facultatea de medicină din Iaşi, va recomanda mîine, Senatului pe d. profesor Negel.

Intru cît d. Negel este coleg cu cei cari îl recomandă şi întru cît şi ceilalţi candidaţi la catedra vacantă au lucrări superioare şi titluri de seamă, în afară, firreşte, de titlul de grevist, Senatul ar face bine să cerceteze cazul de aproape.

Poliţia din Craiova a fost însărcinată să cerceteze dacă delapidatorul Costăchescu nu s'ar afla în acel oraş.

Faptul că Costăchescu are rude în acel oraş, face să se creadă că el s'ar fi refugiat acolo.

Ceea ce merită a fi înregistrat, este faptul că Costăchescu s'a mai infruptat o dată din bani străini. Atunci dispăruse uu plic cu 1000 lei.

Atunci el reuşi să depună banii.

Ministrul de resboiu a primit demisiunea din armată a domnului general Tell, comandantul diviziei VIII din Botoşani.

Cum s'au primit şi demisiunele domnilori generali L. Iarca, comandantul corp. IV de armată şi Arnold Beller, general de divisie, se întîmplă pentru prima oră demisiunele simultane ale comandantului şi generalilor de divizie aceluiaşi corp de armată.

*

Se dă ca sigură mutarea d-lui general Alexandru Lambrino, actual comandant al Divisiei I (Turnu Severin) comandant al diviziei VIII (Botoşani); numirea d-lui general Pavlof, comandantul brigăzei XI (Fălticeni) comandant al diviziei VII şi a d-lui general RemusBoteanu comandant al diviziei I.

*

In ziua de 5 Mart se vor fixa esamene pentru admiterea în şcoala superioră de rezboiu.

*

Locotenentul Roiu a fost numit comisar special pe lîngă consiliul de disciplină al regimentul XIII Ştefan cel mare în locul locotenentului Dubert.

Astă-zi pleacă comsiunea de recrutare pentru a incepe operaţiunele de recrutarea tinerilor din Trg. Frumos.

Un număr de vînători din Iaşi s'a întrunit Dumineca în sala hotelului Traian şi a pus bazele unei a treia societăţi de vînătoare „Potărnichea".

D. N. Pogonat, care a fost ales Director al Casei de Scont din Iaşi, a declinat această onoare.

Consiliul de administraţie se va întruni curînd spre a proceda la o nouă alegere.

Se crede că d. profesor Briul va fi ales.

Ştirea unui ziar, că starea sănătăţei d. prefect C. I. Ivaşcu ar fi îngrijitoare, nu se adevereşte din fericire.

Cu multă plăcere putem anunţa, din contra, că d. Ivaşcu merge spre complectă restabilire.

Ministerul a confirmat pe d. profesor Al Popovici ca membru în comisiunea de judecată a membrilor corpului didactic, în locul d-lui V. Buţureanu.

Ministrul instrucţiunei publice a însărcinat pe dl. inspector general V. Buţureanu să ancheteze scandalurile provocate de elevii liceului „Principele Ferdinand", în împrejurarea cunoscută.

Dl. Buţureanu a sosit astăzi în Bacău.

Membrii societăţei Medicilor şi Naturalişti sunt convocaţi pentru ziua de 28 Februarie în adunare generală.

La ordinea zilei cîte-va comunicări.

La 22 a. c. tribunalul de notariat din Iaşi va cerceta mai multe cereri făcute de administraţia comunală din Iaşi, pentru expropierea mai multor terenuri din strada Ştefan cel Mare şi str. Lozonski.

Primăria va face cunoscut tuturor proprietarilor a căror case vor fi expropiate că-şi rezervă dreptul a li face cunoscut cu un an înainte fie-cărui 1 April sau Octombre, cînd va proceda la expropiare.

*

Administraţia comunală va dispune dărimarea imobilului Capucinski din strada Lăpuşneanu, care ameninţă să se dărime.

DIVERSE

— Autorităţele Ruse au autorizat extadarea soldatului Vasile Gh. Procopi de loc din Gerpeniţa, dezertor din regimentul de geniu din Focşani.

Predarea lui se va face prin punctul Ungheni.

— Locuitorul Gh. Popescu din comuna Ohaba de Novaci a făcut cunoscut că copilul seu Ioan Popescu în vrăstă de 14 ani, dispărut de la locuinţa părinţilor sei de peste 10 luni nu a msi fost găsit nici azi.

— Jandarmii din Sculeni au înaintat prefecturei pe indivizii Gr. Gobosaliu venit în ţară din Rusia în mod fraudulos şi pe Costache a Burlăcioaei din Sculeni gazda lui Gobosaliu.

— Individul Vanghele Trandafilidis, originar din Constanţa, sergent gagist în fanfara reg. 10 Calaraşi, a dispărut dupe ce a luat mulţime de lucruri ca: mântăli haine şi albituri.

Prefectura de Vlaşca cere urmărirea şi prinderea lui.

— Desfiinţîndu-se parohia Sârca şi înfiinţîndu-se parohia Crucea tot în acea comună, epitropii trebue să fie din nou aleşi

Făcîndu-se alegeri au eşit Ion Mihailescu în parohia Sugani şi I. Simionescu în Crucea.

Din partea guvernului au fost numiţi Petru Tudosă în Lungani şi Dumitru Marin în Crucea.

—Primăria comunei Belceşti a intervenit pe lîngă prefectură ca să se publice în monitor semnalmentele mai multor vite care au fost găsite pe teritorul acelei comune.

— Jandarmii din Bivolari au înaintat prefecturei pe individul Costache Bărdănău cerînd tot odată şi inchiderea cîrciumei lui din com. Bivolari de oare ce s'a constatat că suszisul găzduia contra bandişti.

El va fi înaintat parchetului.

—S'a declarat epidemia de: febră tifoidă în Bădeni; Convulsivă în Stînca Sculeni şi Morbili în Prisacani.

In comunile: Poieni şi Stînca-Sculeni s'a stins acea de Morbili, în Sîrca şi Bucium acea de Scarlatină şi in Popeşti şi Bosia s'a stins difteria şi febra tifoidă.

— Secţia de jandarmi din Osoi (Tomeşti) raportează că în noaptea de 18 spre 19 femeia Ileana Avramiei nevasta lui Gh. Avramiei din Osoi fiind la o masă mare la locuitorul Dumitru Enea a încetat subit din viaţă. Bănuindu-se că a fost otrăvită s'au făcut cercetări şi din anchetă rezultînd că moartea a fost naturală, parchetul a autorizat înmormîntarea.

— In noaptea de 18-19 a. c. grăniceri au găsit şi arestat, în casa lui I. N. Cojocaru din Sculeni pe 2 contrabandişti veniţi din Rusia ca să cumpere rachiu— Ei au fost înaintaţi prefecturei.

Secţia de jandarmi din Bivolari a inaintat prefecturei pe indivizii contrabandişti ruşi Ion Pănzariu şi Const. Tabacariu veniţi în ţara în mod fraudulos—Au fost depuse la primăria din Bivolari sania cu un cal cu care au venit ei cum şi un topor şi nişte gărăfi cu rachiu.

— In comunele Corbeasca şi Brăneşti s'a ivit epizotia de febra aftoasă.

— Pe ziua de azi a fost întrunită comisiunea sanitară spre a ridica măsurele care au fost luate pentru combaterea febrei aftoase în Prisacani.

Pe lîngă plicurile şi gropurile sustrase de factorul poştal Costăchescu, el a furat şi un grop trimis de d. Leo Popper din Iaşi bijoutierului Helder din Galaţi.

Gropul conţinea un colier de perle cu valoarea declarată de 12.000 lei.

Tribunalul secţia III a numit pe d-nii E. Bardasare, Al. Roşculescu şi Atanasiu, experţi-caligrafi în procesul de divizune a familiei defunctului Mihăilescu.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA"

51

SECRETUL
JUDECATORULUI DE INSTRUCŢIE

MARE ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

— Da domnule, e unul din amicii mei.

— Iţi treceai acolo toate serile.

— Mergeam des.

— De un timp încoace perdeai mult.

— Asta e adevărat.

— La 25 Decembrie ai jucat cu unul din membrii cercului, d. Paul Dubois; ţi-a cîştigat multe parale?

— Da.

— D. Dubois a constatat că această perdere te-a afectat mult.

— Această întrebare domnule judecător, permiteţi să v'o spun, e copilărească; totdeauna eşti necăjit de o perdere de bani.

Judecătorul nu relevă observaţiunea; el continuă:

— Iţi aduci bine aminte să fi jucat cu d. Dubois, în ziua aceea?

— Da, perfect.

— Pentru ce nu te-ai mai întors la cerc după aceia?

Maxim trasări. Seratele de la hotelul din strada Payenne şi întîlnirile sale cu Alice singur îl împiedecaseră să se întoarcă la clubul des Haricots. Putea el să dea acest motiv?

— Nu ştiu; desigur, ocupaţiunile nu-mi vor fi permis să mă duc la cerc, unde de alt-fel, de cîtva timp, veneau mai rar.

D. Pernelins surîse.

— Printr'o stranie întîmplare, ultima seară pe care ai petrecut'o la club e aceea în care n partidă considerabilă a fost angajată între doi membri din Haricots. D-tă ai fost de faţă la această partidă ţinută între dd. Mazerolles şi contele de Ferrusol.

— Da, cred, da.

— Adu-ţi aminte; contele de Ferrusol cîştiga mai bine de două sute de mii de franci la 11 ceasuri seara.

— Perfect, î-mi aduc aminte, era o partidă foarte frumoasă; m'a frapat cu atît mai mult, cu cît perdusem contra d-lui Dubois.

— Scrie, grefier, că acuzatul recunoaşte că asistat la partida angajată între d. Mazerolles şi contele de Ferrusol, la 25 Decembre trecut la cercul Haricots.

Mixim privea mirat pe d. Pernelin fără să înţeleagă importanţa pe care acesta o dădea acestei recunoaşteri. Negăsind nici o suluţie, el ridică din umeri.

Judecătorul continuă:

— Iţi aminteşti ora la care ai părăsit cercul?

— Nu, erau poate unsprezece, unsprezece şi jumataie, nu ştiu sigur.

— Am să-ţi spun eu. Ai eşit la unsprezece şi un sfert.

— Se poate, răspunse liniştit Maxim.

— Ai plecat de la cerc înaintea contelui de Ferrusol?

— Da, cred cel puţin.

— Adu-ţi aminte.

— Da, sunt sigur acum, am părăsit clubul înaintea contelui.

— O recunoşti?

— Da, răspunse brusc Maxim, pe care această insistenţă a judecătorului asupra unei asemene chestiuni îl făcea nerăbdător.

— Scrie grefier, zise d. Pernelin cu o satisfacţie evidentă.

Şi adresîndu-se inculpatului, continuă:

— Trebuie să-ţi observ, domnule, că contele de Ferrusol a declarat în gura mare că va părăsi partida şi cercul la unsprezece şi jumatate; toate persoanele prezente l'au auzit perfect, şi adaog că d-ta erai în numărul acestor persoane.

— Se poate, nu-mi aduc aminte.

— Asta e extrem de important, cu toate aceste şi regret că memorla î-ţi lipseşte.

Tînărul se retinu. Nu era el cel mai tare.

— Trebue încă să-ţi observ. că la ora plecărei d-tale, cu cîte-va minute numai înaintea aceleia a contelui, acesta din urmă cîştiga o sumă considerabilă, două sute cinci zeci de mii de franci, în aur şi bilete de bancă.

— Ce însamnă... ?

De odată, tînărul înţelese. Pînă atunci nu văzuse unde tinde acest interogator care i părea aşa de încurcat; el vedea acum cursa ascunsă sub fiecare din întrebările d-lui Perlinelin. Işi aducea acum aminte de cîştigul enorm al contelui de Ferusol. Să-l acuze oare că ar fi asasinat pe acesta din urmă pentru a-l tura? Nu poatea fi de cît acesta. Insistenţa particulară a judecătorului asupră diverselor incidente a acestei seri nu avea alt motiv de cît ca să ajungă să dovedească asasinatul d-lui de Ferrusol de către Maxim.

(Va urma)

Ultime informaţii

Corespondentul nostru din Capitală ne comunică faptul că ziarele Adevărul *şi* Voinţa Naţională *în ediţia lor de aseară, anunţă demisia d-lui Take Ionescu, ministrul finanţelor.*

Ştirea nu este exactă, D. Take Ionescu nu a demisionat.

Ziarele citate au publicat această ştire ca o deducţie—lipsită însă de de fond—a faptului că d. Take Ionescu nu era prezent la cameră ieri cînd s-a desbătut interpelarea d-lui Emil Costinescu.

Incă odată dar, d. Take Ionescu n'a demisionat şi ştirea numitelor ziare nu este exactă.

Ştirile date de unele ziare cu privire la revolta ţăranilor din Botoşani sunt în parte exagerate.

Nu este exact că mişcarea a îmbrăcat caracterul unei revolte şi că sătenii s'ar fi dedat la acte de violenţă în contra arendaşilor.

Adevărat este că sătenii din satele Flămînzi, Rădeni, Storeşti, Maxut, Deleni, din acel judeţ, instigaţi de doi învăţători şi un preot, au făcut demersuri la proprietarii moşiilor şi au cerut să-li se dea lor pămîntul în arendă şi să nu se tolereze prezenţa evreilor în sate.

Sătenii au cerut aceste lucruri cu o inzistenţă destul de pronunţată fără, însă, a se deda la acte de violenţă.

Au intervenit autorităţile, prefectul, procurorul, inspectorii comunali, fără însă, a se putea spune că au putut reuşi să liniştească lucrurile.

Este drept că autorităţile din Hîrlău se arată îngrijorate pentru ziua de mîine, când au loc în acest tîrg operaţiile comisiunei de recrutare şi cînd se vor afla foarte mulţi săteni cari vin să satisfacă legea recrutărei.

E temere de excese contra evreilor.

Comisiunea pentru reforma programelor, instituită de ministerul instrucţiunei publice, în vederea simplificărei programelor liceelor, a început lucrările, care vor dura de la 20 Februarie pînă la 20 Martie.

Comisiunea care va avea să se ocupe numai de limba romînă, compusă din d-nii Rădulescu Pogoneanu, Petru Haneş şi Gh. Ghibănescu, s'a întrunit aseară, a discutat principiile generale ale programului în chestiune şi fixat programul cl. I.

Viitoarea şedinţă a numitei comisiuni va avea loc Duminecă, ora 2 d. a.

Judiciare.—Curtea de apel secţia I, a achitat atît pe manipulantul Danilă, cât şi pe conductorul Reinhorn, care conducea vagonul de tramvai care a deraiat acum 2 ani producînd cunoscutele nenorociri şi accidente.

In urma acestei decisiuni a curţei, este probabil, că cererile de despăgubiri ale diferitelor părţi civile vor fi respinse.

*

Secţia a 3-a a curţei de casaţiune va judeca la 26 c. procesele intentate primăriei Iaşi de V. Chiriţescu şi I. Popescu pentru pensie.

*

Iată procesele cari vor fi judecate în sesiunea din Mart a curţei cu juri: la 2 Mart, Vasile C. Petrea, delict electoral; la 3 Mart, căpitan farmacist Petraş, Vasile Desheu şi V. Bacu, delict electoral; la 10 Mart, V. Căţel pentru omor.

*

Inalta curte de Casaţie, s. III, a stabilit următoarea jurisprudenţă:

Nu constitue contravenţie la legea timbrului, faptul de a formula o petiţiune de intentarea unei acţiuni pe un timbru insuficient, de oare-ce acea petiţiune fiind un act de procedură, singura sancţiune a netimbrărei petiţiunei este refuzul autorităţii, căreia s'a adresat, de a-i da curs considerîndu-se petiţiunea ca fără fiinţă, conform art. 50 din legea timbrului.

Se poate propune direct în Casaţie motivul ce are de obiect caracterizarea şi salificarea unei contravenţiuni din punct de vedere legal.

Este loc de a se casa fără trimitire, conform art. 40 al. *a* din legea organică a Curţii de casaţie, cînd se recunoaşte în drept că un fapt nu constitue o contravenţiune.

Inalta curte de Casaţiune şi justiţie, a stabilit următoarele:

Pentru stabilirea gradului de rudenie când se reclamă o moştenire, fiind vorba numai de un interes pur material, proba ce partea reclamantă e datoare să facă, nu poate fi atât de riguroasă ca aceia cerută de art. 292 C. civil, pentru dovedirea filiaţiunei copiilor legitimi.

Că de aci rezulta că, în materie de succesiune, proba gradului de rudenie cu decujus, se poate face, nu numai prin acte de stare civilă, ci şi prin alte mijloace legale de dovedire, cum acte de corespundenţă, titluri de familie, martori şi chiar prezumpţiuni.

După art. 445 Pr. pen. Curtea de casaţie este chemată a revizui deciziuni e criminale prin care se condamnă pentru acelaş fapt 2 acuzaţi, numai atunci cînd acele deciziuni nu se pot concilia în cât a lor coexistenţă probează că unul sau altul dintre condamnaţi este inocent;—Că această neconciliere a deciziunilor, trebue să rezulte chiar din acele deciziuni, iar nu din fapte şi împrejurări anterioare şi lăturalnice celor coprinse în deciziuni şi care n'au servit de bază lor.

Calea de revizuire prescrisă de art. 447 Pr. pen. este deschisă numai atunci când după condamnarea unui acuzat, unul sau mai mulţi din martori ce au depus contra sa, vor fi urmăriţi şi condamnaţi ca martorii mincinoşi în acel proces, adică să fi fost ascultaţi în procesul criminal înaintea Curţei cu juraţi.

In procesul d'intre Creditul urban şi doctorul Mavroiani, arendaşul morei Millas din Galaţi, tribunatul sec. a II-a s'a pronunţat astă-zi şi a condemnat pe Credit să plătească reclamantului suma de 63.000 lei valoarea îmbunătăţirilor făcute de Mavroiani la acea moară şi la 2,500 lei cheltueli de judecată.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 20 Februarie

Senatul

Bucureşti.—Şedinţa se deschide la ora 2.40. 86 senatori presenţi. Presidează d. N. Economu. Pe banca ministerială d-nii Cantacuzino şi Grădişteanu.

Se repetă votul rămas nul asupra indigenatului d-lui Jac Samueli din Ploeşti. Proiectul se admite.

D. D. A. Stúrza cere să-şi desvolte una din interpelările anunţate.

Dl. G. Gr. Cantacuzino, respunde că întru cît dl. Sturza a anunţat trei interpelări, d-sa este gata să respundă la toate trei.

In urma unei constatuiri pe care dl. Sturdza a avut-o cu d-nii Anton Carp şi M. Ferechide, d-sa ia cuvîntul.

Şedinţa continuă.

Comisiunele budgetare

Bucureşti.—Intrunindu-se în secţiuni deputaţii au procedat la alegerea comisiunelor budgetare.

Au fost aleşi, domnii Toma Cămărăşescu, preşedinte; Virgil Arion, vice-preşedinte; N. Xenopol, raportor general; Gr. C. Buţureanu şi Paul Negulescu, secretari.

La ministerul de interne au fost aleşi d-nii: Toma Cămărăşescu, Gr. G. Cantacuzino, D. Neniţescu, Aurel Iliescu, Paul Grecianu.

La externe, d-nii: Em. Lahovari, Barbu Catargi, N. Xenopol, căpitan N. Cantacuzino.

Finanţe, d-nii: Virgil Arion, Th. Crivăţ, B. Păltineanu, Em. Costinescu, Gh. Ghibănescu.

Domenii, d-nii: Gh. Cantacuzino, D. Neniţescu, G. D. Şerban, M. Cantacuzino, Paul Grecianu.

Ministerul instrucţiunei, d-nii Dr. Toma Ionescu, Dr. Juvara, Gr. Buţureanu, Virgil Arion, M. Vlădescu, A. A. Bădăreu, Gh. Ghibănescu.

Lucrări publice, d-nii: N. Maimarolu, Gr. Cantacuzino, C. Ţopârdea, B. Catargiu, Nestor Cincu, dr. Toma Ionescu.

Justiţie, d-nii: M. Vlădescu, Paul Negulescu, Maimarolu, Bădăreu.

Rezboi: Th. Crivăţ, căpitan Cantacuzin, Toma Cămărăşescu, Nestor Cincu, V. Arion.

Situaţia politică

Lucrarea camerei.— Comisii budgetare.—Legea obştiei.—Interpelarea de la Senat—Intrevederi politice.—Audienţe.

Bucureşti.—Situaţia continuă a fi aceiaşi. Nici un nou fapt n'a intervenit care să aducă vr'o modificare oare-care.

Camera va vota astă-zi fără discuţie legea obştiilor prezentată de d. Ioan Lahovary şi apoi va proceda la alegerea comisiunei şi subcomisiunelor budgetare.

*

La senat d. Dim. Sturdza îşi va desvolta astă-zi interpelarea cu privire la situaţia creată guvernului prin retragerea proectului pertru reforma învăţămîntului superior.

Vor respunde d-nii Gh. Gr. Cantacuzino şi C. Disescu.

*

D. Const. Disescu, ministrul instrucţiunei publice, va fi primit astă-zi în audienţă, la ora 6 d. a. de către M. S. Regele,

Audienţa este în legătură cu evenimentele politice care se petrec actualminte în capitală.

*

D-nii Take Ionescu, ministrul finanţelor şi Ioan Lahovary, ministrul domeniilor, au avut astă-zi o intrevedere de vr'o două oare.

Obiectul acestei conferinţe a fost mijloacele la care trebue avizat spre a se putea clarifica actuala situaţie politică.

*

D. V. Lascar a declarat unui prietin intim că nu crede în posibilitatea venirei imediate a partidului liberal la putere.

Dar dacă acest lucru s'ar produce a adăugat d-sa, starea sănătăţei nu i-ar permite să ia astă-zi respunderea conducerei unui departament.

Camera

Bucureşti. Şedinţa se deschide la orele 2.45. Pe banca ministerială d-nii T. Ionescu şi Lahovari.

D. I. Brătescu depune petiţiunea unui român care a fost expulzat din Grecia. El cere un ajutor spre a deschide un atelier.

La ordinea zilei proiectul obştiilor sătesti.

D-nii S. Răşcanu şi Iorgulescu presintă unele observaţiuni.

Intrunire de protestare

Bucureşti.—*Aseară a avut loc o mare întrunire a socialiştilor din Bucureşti, în localul cercului „România Muncitoare". Au azistat peste 1000 de muncitori veniţi să protesteze contra faptului că d-rul Rakowski a fost rănit la întrunirea de la Constanţa.*

S'au ţinut discursuri violente, s'a semnat o moţiune energică şi s'a hotărât ţinerea unei serii de întruniri de protestare.

Un împrumut de 90 milioane

Bucureşti.—*Pentru acoperirea cheltuelilor necesare căilor ferate şi plata tunurilor se va face un imprumut de 90 milioane.*

Neinţelegeri intre liberali

Bucureşti.—*Delegaţia permanentă a comitetulni executiv al partidului liberal s'a întrunit aseară şi a discutat asupra eventualităţei venirei partidului liberal la putere şi a programului viitorului guvern liberal.*

O ceartă violentă a izbucnit însă, imediat şi comitetul s'a despărţit în două.

Cearta a provenit pe deoparte din cauza chipului cum dl. Sturdza înţălege să-şi aleagă colegii cu care să alcătuiască viitorul guvern şi de altă parte din cauză că dl. Sturdza refuză să înscrie în program înfiinţarea casei rurale, iar în ce priveşte politica financiară d-sa voeşte o nouă reducere în budget, în sumă de 20 milioane.

Cearta a fost extrem de violentă şi membrii delegaţiunei permanente s'au despărţit fără să ia vr'o hotărîre.

Naufragiu

Douvre. — Vasul Vaterland aparţinînd societăţii Root Steern Linie s'a impotmolit în apropiere de Grot King Sanes.

Nu se ştie ce s'a făcut cu echipagiul şi pasagerii ce se aflau pe bord.

S'a trimis un remorker în ajutor.

Chamberlain bolnav

Londra. — Chamberlain se află din nou foarte greu bolnav. Medicii dau foarte puţine speranţe pentru salvarea bătrînului om de stat.

Epidemie

Reichenbach. — S'a constatat aci numeroase cazuri de meningită cerebro-spinală.

Nu încape nici o îndoială că e vorba de o adevarată epidemie.

Ciocnire de vase

Hamburg.—O ciocnire de vase a avut loc in noaptea de 2 Martie st. n. între vasele Rafalo şi Teckla, avînd pavilionul danez. Echipagiul de pe vasul Teckla a fost urcat pe vasul Rafalo, puţin după asta Teckla a luat apă şi s'a scufundat.

Biroul Dumei

Petersburg.—Pentru preşidenţia Dumei, partidul liberal va susţinea candidatura lui Golowin, iar pentru vice-presidenţi pe d-nii: Kusnin şi Karabaeff. Al treilea loc de vice preşedinte va fi rezervat unui representant al partidului socialist şi democrat.

Turburări Universitare

Lemberg.—Noui turburări au isbucnit la universitatea de aci, din causa atitudinei autorităţilor faţă de studenţi.

In genere se crede că vor urma turburări şi în oraş, fiind-că populaţiunea sprijină cu energie pe studenţi.

Escursionişti morţi

Neapole. — Cu ocazia escursiunei pe muntele St. Rugello inginerul Sermont, unul dintre escursionişti a alunecat. Conducătorul seu Davideo, voind să-l prindă, a alunecat la rîndul seu şi amîndoi au fost găsiţi morţi în fundul prăpastiei.

Grevă originală

Triest.—Marii intreprinzători şi industriaşi au cerut guvernului să proclame monopolul oraşului în senzul declarărei zonei libere.

Industriaşii ameninţă cu concedierea lucrătorilor în caz dacă cererile lor nu vor fi satisfăcute.

Zvon desminţit

Odessa.—Zvonul că s'ar fi decis transferarea generalui Kaulbars guvernator, se desminte.

Se zice că în favoarea generalului Kaulbars ar fi intervenit însă-şi ţarina.

Boambă

Petersburg. - In momentul strebaterii în şcoala politehnică a jandarmilor şi poliţiştilor o boambă a fost aruncată fără, însă, ca ea să fi făcut explozie,

Turneul FERAUDY

Celebrul societar al Comediei franceze insoţit de un ales ansamblu, va da două representaţiuni in Iaşi:

La *1 Mart*

Les Affaires sont les Affaires

La *2 Mart*

L'âge difficile

Locaţiunea la „Thalia".

Ministerul Agriculturei, Industriei, Comerţului şi Domeniilor

Direcţiunea serviciului central de măsuri şi greutăţi

PUBLICAŢIUNE

Privitoare la Fabricanţii, Importătorii, Vânzătorii de măsuri de capacitate pentru lichide (de sticlă, de olărie sau de metal), precum şi la Debitanţii de băuturi spirtoase.

Pe baza art. 13, 17 şi 18 din Legea pentru aplicarea Sistemului Metric de Măsuri şi Greutăţi, şi art. 20, 21, 47—49, 53, 64, 79, 94—102, 285, 287, 305 şi 306 din Regulamentul respectiv, se aduce la cunoştinţă următoarele:

1. *Pentru Fabricanţi, importatori şi Vânzători*

Este cu desăvârşire interzis de a fabrica, importa sau pune în vânzare măsuri de capacitate pentru lichide, fără o prealabilă autorizaţiune a Serviciului Central de Măsuri şi Greutăţi. Prin măsuri de lichide înţelegându-se orice vas care poartă pe dânsul o trăsătură, care ar lăsa să se înţeleagă că determină o anumită capacitate, fie că aceasta este sau nu înscrisă pe vas.

Fabricanţii, ca şi importatorii de asemenea măsuri, sunt datori a prezenta la verificarea primitivă, toate măsurile fabricate sau importate, plătind taxele cuvenite.

Pentru fabricele de sticlărie, cari n'au ataşate la dânsele câte un verificator de măsuri şi greutăţi, Serviciul Central va acorda, în anumite condiţiuni, permisiunea ca ele să fie reprezentate prin agenţii lor din diferitele oraşe. Pentru aceasta, fabricanţii de acest fel de măsuri vor trebui să poseadă pe lângă autorizaţiunea de a fabrica, şi o autorizaţiune specială de a transmite reprezentanţilor, marfa lor. Reprezentanţii diferitelor fabrici de sticlărie cari doresc a-şi lua sarcina de a servi ca intermediari ai fabricei, pentru a aduce la verificarea primitivă măsurile, precum şi de a plăti taxele cuvenite, nu pot îndeplini aceasta, mai înainte de a avea o autorizaţiune specială a Serviciului Central de Măsuri şi Greutăţi.

Vânzătorii deja autorizaţi pentru măsurile de sticlă, vor continua a vinde asemenea măsuri, pe cari şi le vor procura, *verificate primitiv,* dela fabrici sau dela reprezentanţii autorizaţi ai acestora.

2. *Pentru Debitanţii de băuturi spirtoase*

Afară de vânzarea băuturilor spirtoase, în vase închise, butelii, etc. (a se vedea Publicaţiunea No. 21/907 din „Monitorul Oficial" No. 223), vinderea cu amănuntul a băuturilor spirtoase, nu se poate face de cât cu măsuri legale şi verificate. Vasul, cu care se prezintă cumpărătorului cantitatea cerută, trebuie în totdeauna să fie o măsură legală; prin aceasta se înţelege sau măsuri cilindrice speciale de metal, sau orice alt vas (sticlă, olărie, metal) care posedă marca de verificare, o trăsătură limitând capacitatea, precum şi indicaţiunea acesteia. Ori şi ce vas, purtând linia de demarcaţiune, fără a poseda indicaţiunea capacităţii sau invers, va fi considerat ca o măsură falşă.

Când conţinutul este consumat chiar în prăvălia vânzătorului, atunci i se poate da cumpărătorului, pe lângă măsura legală şi verificată indicând cantitatea de lichid cumparată şi unul sau mai multe pahare, cari nu vor fi considerate ca măsuri.

Ori de cîte ori cumpărătorul cere o cantitate de lichid mai mare ca 5 centilitri, aceasta i se va servi într'o măsură sau într'un vas (pahar, sticluţă etc.) legal şi verificat.

Debitanţii de băuturi spirtoase sunt ţinuţi a avea în vederea tuturor, toate vasele ce întrebuinţează pentru servirea băuturilor.

Contravenienţii dispoziţiunilor din prezenta publicaţiune se fac pasibili de pedepsele dictate de Lege.

Aceste dispoziţiuni privesc: debitele de băuturi spirtoase; ospătăriile; berăriile; cofetăriile; cluburile; cafenelele şi băcăniile (în cari se consumă băuturi spirtoase); magazinele zise de aperitive, bodega şi ori ce alte localuri în care se debitează băuturi spirtoase.

No. 2384.

Bucureşti, 25 Ianuarie (7 Febr.) 1907.

PRIMARIA COMUNEI IAŞI

Publicaţie

Se aminteşte patronilor de aşezeminte industriale şi de exploatări miniere, că de la 15 Decembrie 1906, s'a pus în aplicare legea asupra muncei minorilor şi a femeilor în aşezămintele industriale şi exploatări de mine şi tot-odată li se pune în vedere de a se conforma strict acelei legi, căci în caz contrar vor fi pasibil de pedepsele prevăzute de ea.

No. 02828

1907 Februarie 16

Epitropia Spitalului Israelit din Iaşi

Postul de secretar-comptabil devenind vacant la această instituţie prin demisia titularului, Epitropia aduce la cunoştinţa tuturor acelora care ar voi să ocupe acest post, punîndu-le în vedere că ofertele se vor primi până la 1 Martie a. c.

Pentru ori-ce informaţiuni a se adresa la cancelaria Epitropiei în fie-ce zi între 10—12 a. m.

Preşedinte *Moritz Gellber.*

OCAZIUNE

Din cauză de plecare din ţară, se vînd eften diferite mobile şi obiecte casnice, precum un etac, salon, piano, etc., etc. A se adresa la d na Netty L. Unter, str Pomir 7.

Jeune savant de Budapest sachant à fond le hongrois, l'allemand, le français, l'hébreu et parfaitement l'italien, l'anglais, le latin et le grec, ainsi qu'un peu de roumain, cherche situation journal.

Donnerai aussi lecons.

S'adresser à l'administration, sous les initiales S. F.

UN STUDENT se oferă ca meditator într'o familie, în schimbul pensiunei.

Adresaţi-vă la ziar

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classelĭ lucrătore*, căreia el economiseşte cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ : **Farmacie FRATII KONYA.**

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitatiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigilléza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

n Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întărziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta"

LOIZA

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raymd GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE. VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rind în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 35. | Directori: Gh. C. BUȚUREANU și LASCAR ANTONIU | Anul IV. —No. 78.—Joi 22 Februarie 1907

Condica șireților

Intre practicele curioase juridice cari au dispărut cu vremea, dar au arătat cu prisosință buna intenție a celor ce le-au născocit, și reaua practică a lucrurilor, cari au adus la peire această practică, a fost așa zisa *Condică a șireților*!

Un Mavrocordat Voevod—*Firariul* mi se pare—văzînd că la ușa țăranului mișunau marturi, cari lesne își vindeau sufletul cu mărturii false, și deci aduceau cu ușurință vătămare intereselor particularnice, și că cu toate cărțile de blăstăm pe care cu atîta dărnicie mitropoliții țării le dădea părților prigonitoare pentru aflarea adevărului adevărat, a luat lăudabila măsură de a se așeza în divan, la diacul de divan, ori la condicarul divanului, o condică nouă nouță și șnuruită, în tărtajii săi în care avea să se treacă toți acei marturi mincinoși, care își mîncau cu aceasta lefteria, și n'aveau a mai călca pragul spătăriei, unde își ținea seansele divanul gospod.

Intre mărturiile aduse înaintea divanului gospod erau și *mărturiile scrise*, sprijinite pe zapise false, de vînzare, pe măsurători de hotarnice cu funii și odgoane sgărcite sau întinse cu pași mai mari sau mai mici, de oameni de mijloc sau cu picioarele lungi, cu palmă proastă sau domnească, sau chiar a cutărui vornic de poartă, sau a altui boer hotarnic medelnicer ori paharnic ca Vasile Buhăescu, sau Andrei Mogîldea; și deci față cu această nesfîrșită variație de dovezi aduse înaintea luminatului divan lesne se putea strecura un zapis falș, o hotarnică trasă de păr, mai ales cînd se putea ușor pune degetul sau face o iscălitură încălcită, care de obiceiu erau încălcite, și boerii divăniți să fie înșelați cu încheerea hotărîrilor lor și deci adevărul și dreptatea să sufere prin știrbirea lui.

Măsura lui Mavrocordat Firariul atingea interese vădite, și divanul cu greu a început a scrie nume în acea condică nouă nouță și șnuruită în tărtajii ei, căci era a înfiera în ochii urmașilor pe acei ce într'un moment de slăbăciune se alunecase a ascunde adevărul și a mărturisi cu gura pe jumătate dosnicul adevărului.

Mi s'a dat nu arare ori a vedea în unele pachete de acte ale răzeșilor că sfatul boerilor divăniți prinzînd cu mîța în sac pe unii plăzmuitori falși de acte și zapise *plastografiate*, au crezut de a lor bună credință ca trecînd peste toate considerentele de persoane și interese a momentului să-i treacă în *Condica șireților*.

In *Condica șireților*! era o vorbă care a avut curs în prima jumătate a secolului al XIX-lea și reglementul organic a pus capăt acestei condice.

Cei ce conduc astăzi destinele acestei țări, și cari au văzut lumina zilei tocmai la zorile vieții noastre contimporane, au rupt fără știre și cuvînt apucăturile vechii societăți, numai că au schimbat terenul. De unde acum un veac în urmă s'a crezut a se curăți pragurile *presudstfici* judecătoriilor și divanului de șireții plastografi, prin trecerea lor în *condica șireților*, azi s'a umplut domeniul politicei de asemenea îndrăzneți și și șireți oratori, cari continuă de a împuia cu vîlvă urechile norodului cu declarațiuni categorice și false, că vor zdruncina mersul normal și constituțional al legiuirilor noastre.

E un fapt ce se produce periodic la noi, ca la orice încercare de legiferare organică ce mai ales partidul conservator izbutește a face, matadorii demagogiei liberale vin și fac act de îndrăzneală politică afirmînd că vor strica totul luînd ei puterea.

Au făcut conservatorii legea taxelor maximale; liberalii au declarat că o vor strica, dar au păstrat'o și mărit'o; deci o minciună de *șireți* politiciani.

Au făcut conservatorii legea minelor; aceiași tactică; altă minciună de *șireți* politiciani.

Au făcut conservatorii legea clerului; aceiași declarație; altă minciună de *șireți* politiciani.

Mai eri partidul conservator a votat legea contenciosului administrativ, aceiași declarație, altă minciună de *șireți* politiciani.

Zilele aceste, Camera, discuta legea Invățămîntului superior. Liberalii se căznesc în același sens, dar totul nu e de cît aceeași minciună de șireți politiciani.

Dacă la divanul gospod de azi s'ar introduce o nouă *condică* a *șireților* politiciani, și s'ar căuta ca să se umple fețele acestei șnuruite și parafate condici cu tartajii săi, sigur că multe nume ilustre de ale liberalismului demagogic s'ar găsi înscrise acolo, și urmarea morală a unei asemenea condici ar fi că s'ar surpa puțina morală a tuturor acelor ce mai continuă de a practica această veche tactică, ce a fost înferată pe vremuri de puterea judecătorească.

Iată la ce ar servi lucrurile vechi aplicate la vremuri noui!

Gh. Ghibănescu.

Mișcare agrară

Deși autoritățile fac tot ce se stă cu putință pentru ca adevărul să nu pătrundă în presă, sigur este că în județul Botoșani s'a produs de opt zile și continuă o adevărată revoltă țărănească.

Faptele precise ce ni se comunică—și despre care cetitorii vor lua cunoștință în corpul ziarului—nu lasă nici o umbră de îndoială că revolta țărănească a izbucnit, că roadele nefastei agitațiuni duse de ani de turburători, aparținînd tuturor partidelor, încep a se arăta.

Nu este aci locul de a inzista asupra cauzelor și a cerceta soluțiile de îndreptare. Și iarăși nu acum ie timpul de a cerceta dacă acei care agită această chestiune sunt sinceri sau nu, sunt conștienți de gravitatea problemei, dacă își dau seama de rău care-l fac însă-și țăranilor și de gravele consecinți pentru stat, cînd preconizează soluții anarhice, streine și de obiceiul țerei și dăunătoare clasei țărănești chiar, căreia îi dau o nouă dovadă că el trebuie să aștepte totul de la stat și nimic de la munca-i proprie. Aceste soluții care sunt menite a liniști lucrurile pentru un scurt restimp, fără ca să se aducă după sine rîdicarea țeranului din mizeria morală și fiziologice în care se zbate, fără să-i preschimbe firea, să-l facă om de muncă regulată și rodnică, dotat cu un spirit de economie, conștient că și el singur trebue să facă ceva pentru ca se scape de mizerie, nu e nimerit a le discuta acum.

Alta este chestia pentru moment și față de cazul special care se produce. De ce revolta tocmai în județul Botoșani? Și cum se face că autoritățile impasibile, parlamentează, fără, însă, a ști să se arete hotărîte și fără a lua măsuri energice, nu pentru atacarea celor ce amenință, dar pentra apararea vieței și avutului celor care sunt amenințați? Lumea vorbește de instigatori. De ce nu se ia nici o măsură contra lor? Nu cum-va cei în drept, în special prefectul județului, se simte vinovat a fi contribuit cu ceva la acțiunea îndrăzneață a acestor instigatori? Se spun multe, se citează texte de circulări și comunicări, cu adevărat extra-ordinare, cînd poartă iscălitura unui prefect.

Sătenii cer două lucruri: să li se dee lor moșiile și străinii să fie alungați din sate. A doua cerință intră în programul d-lui prefect Vășescu și se explică deci, impasibilitatea d-sale. Dar remâne chestia cealaltă: pămîntul, moșiile, proprietarii creștini. Pe aceștia de ce nu-i aperi, cînd și d-ta ești proprietar, d-le Vășescu?

O grevă justificată

Fiind că liberalii au fost de foarte multe ori pedepsiți pe unde au păcătuit, este foarte probabil că viitoarea grevă universitară va avea loc sub guvernul liberal.

Pînă atunci mai ie vreme. Dacă ne uităm la cele ce se petrec actualminte, constatăm că Universitățile s'au redeschis.

Domnul Coco-Dumitrescu, pe care d. Sturza îl găsise nedemn de a lua parte la Congresul liberal, a făcut un singur pas—Kosman se află la un pas de Universitate—și focarul de cultură de la București s'a redeschis.

Și la noi, în Iași, cursurile au fost reluate.

Ne gîndim din nou la actul colegiului profesoral din Iași, la votul celor 20 și constatăm că el și-a făcut datoria.

Mulți pretind că la Iași s'ar fi făptuit o crimă, că proiectul căta să facă un dar mare Universității din Iași și că acei cari l'au refuzat au lovit în însu-și interesele lor.

Tocmai aci e greșeala.

Ce interes are actualul profesor Universitar ca Universitatea la care el are catedră să fie pusă pe picior de egalitate cu cealaltă?

Ce interes presintă pentru el crearea doctoratului? Sau catedrele ce urmau a fi create?

Ah! dacă legiuitorul sau chiar mult persecutatul raportor, ar fi creat cîte o catedră mai mult profesorilor existenți; dacă ar fi zis că salariile profesorilor de la doctorat vor fi indoite și că profesorii actuali vor trece de drept la catedrele din nou înființate—atunci ce legiuitor bun ar fi fost și ce raportor inimos.!

Dar așa! Ce-i pasă profesorului de la drept, că n'are să fie catedră de farmacie? Ce-i pasă domnului X de la catedra de literatură, că n'are să fi doctoratul în drept?

Egalizarea Universității?

Această ie o doleanță pentru zile mari, dar nu o necesitate imperioasă.

Catedre nuoi?

Dar cine le-a cerut vre-o dată?

Dissescu și cu Bădăreu ar fi voit să le dee Universității. Dar donațiunile trebuesc acceptate și dacă cine-va nu vrea, cu de-a sila nu-i poți da!

Uite adevărul și iată rezoane, cari dovedesc că greva a fost justificată.

Dovadă că, în momentul cînd proiectul a fost retras—greva a încetat!

CATE-VA NOTE

Domnul Mehedinți—grevistul nu județul—are o exclamație foarte originală: „Universitatea renăscută".

D. Mehedinți — nu județul! — ie foarte fericit de această renaștere și noi iar suntem fericiți că d. Mehedinți — știți care — s'a... renăscut în *Epoca*.

Renăscînd, d-nul Mehedinți scrie: „pentru cele 2 septămîni de turburare a sufletelor și cele 2 zile de mutenie în sălile Universității, trebuesc *ape* lustrale, *ape* de expirare".

Ape ca ape, dar ghiață trebue neapărat!

*

Patriotul a deschis o nouă rubrică: lașul în intimitate. Și primul articol ce-l scrie asupra intimității se petrece în... cafeneaua Train!

O cafenea intimă—iată ce poate da provincia!

*

Recordul unui ministru.

Ziarele publică tot ce-a făcut ministrul nostru de finanțe pe ziua de ieri: 1) d. Take Ionescu, s'a presintat la orele 10 la Palat și a presentat demisiunea sa Suveranului; 2) astă-zi, la orele 11 M. S. Regele a lucrat cu d. Take Ionescu; 3) d-nul Take Ionescu a declarat ca s'a săturat și că nu va mai calca în Parlament; 4) ședința Camerei s'a deschis la orele 2, pe banca ministerială numai d. Take Ionescu; 5) exact la orele 2 d. Take Ionescu a avut o consfătuire la d-sa acasă, cu d. Virgil Arion; 6) anunțăm și desfidem a fi desminți, că d. Take Ionescu a plecat astă-zi dimineață în streinătate; 7) D. Take Ionescu fiind puțin indispus nu va putea părăsi casa.

Urmarea—nu și sfîrșitul—mîine.

Funcționarii poștali

Un funcționar inferior al Poștelor, un conductor de clasa III-a, retribuit cu 120 lei lunar, a sustras, în timpul serviciului, o însemnată sumă de bani, 60,000 lei sau poate chiar mai mult—ancheta n'a stabilit încă suma exactă—și, firește, s'a făcut nevăzut.

Acesta este faptul în sine, un fapt căruia nu-i se dă prea mare importanță, întru cât direcția este respunzătoare de sumele sustrase și lumea va zice că „direcția are de unde pune banii la loc".

Dacă supui, însă, cazul unei judecăți mai de aproape—și ie nevoe s'o faci, pentru multe motive—te isbește mai întâiu o socoteală foarte curioasă: un individ, retribuit cu 120 lei lunar, din care sumă trebue scăzută reținerea, riguroasele amenzi, procentul pe care-l plătește pentru garanția ce-o are depusă, scăzăminte ce reduc salariul la cel mult 105 lei lunar, este pus în posibilitate să fure din vagonul poștal o sumă ce represintă salariul seu pe timp de..... 60 ani.

Intrebarea ce se pune față de această cu totul abnormă stare de lucruri, este dacă se pot încredința valori cu totul nedeterminate—ele se pot urca la multe sute de mii—unui om plătit cu trei lei 50 bani pentru timpul cât el este manipulantul unic al acelor multe sumi de bani.

Un asemenea om prost retribuit, presupune a fi un om de rând sau vre-un fost fecior la un om cu trecere, a cărui recomendare l'a făcut conductor poștal.

Dorul unui traiu mai bun, îl tentează la pacat și dacă mai are și ceva aplicațiuni rele, dacă ignoranța îl împiedică de a vedea ceva mai departe, el ia plicurile și grupurile și dispare. Absolut stăpîn al vagonului poștal—cine-l poate împiedica s'o facă?

Vina adevărată nu-i nici a lui Costăchescu de azi, nici a celuilalt, care va opera mîine.

Toate intervențiunile ce s'au făcut pentru ameliorarea soartei păcătoase a funcționarilor telegrafo-poștali au fost zadarnice.

Nedreptatea ie cu atît mai mare, cu cît acești harnici slujbași au pus multă rîvnă, în decursul anilor, au rîdicat însemnatele servicii la un rang cu totul superior și, implicit, au rîdicat și veniturile poștelor.

Cu toate astea nimic nu se face pentru ei și economiile silesc să se încredințeze manipularea valorilor pe mâna unor oameni de felul lui Costăchescu.

Economiile aceste vor avea de rezultat pagube mari.

Și dacă nu se înlătură economiile, ar trebui înlăturat pericolul delapidărilor.

In Rusia, de teama huliganilor, vagoanele poștale sunt păzite de soldați, cu baionetele scoase.

Din alte motive, sistemul ar trebui introdus și la noi.

OAMENI ȘI LUCRURI

UN SCEPTIC

Duiliu Zanfirescu este negreșit, în literatura modernă a țărei una din cele mai remarcabile figuri, — cu atît mai remarcabilă cu cît e mai puțin la ordinea zilei și dă loc la mai puține elogioase comentări din partea fecundei critice românești. Intr'un cuvînt e un scriitor — clasificat, prin urmare prea puțin lăudat și mai puțin încă cetit; așa de puțin încît— după cum a dovedit un recenzent zilele aceste — un tînăr poet a putut să-i pastișeze aproape complect o poezie și să-i atragă din partea criticei competinte elogii hiperbolice, fără a se ști că e în fond — o poezie de Duiliu Zanfirescu.

Mai puțin cetită încă decît versurile lui sculptate,— este proza-i elegantă, ritmată și nepretențioasă din numeroasele nuvele și romane. Poate din această cauză excelentul scriitor preferă acum să se scoboare din olimpicele taine ale revistelor necunoscute într'o bibliotecă populară pentru a încerca încă odată lupta cea grea cu popularitatea, pe care ar trebui să i-o urăm din tot sufletul.

Duiliu Zamfirescu e din acea generațiune puternică dar sceptică de scriitori cari au încunjurat „Convorbirile literare" în ultimele decenii; unul din puținii scriitori romîni cari au remas în atmosfera clară a cugetărei reci, limpezi,—departe de tot ce poate părea vulgar, dușman al trivialului, indiferent aplauselor plebei, — un poiet care nu visează să fie „declamat" pe scenă.

La aceasta a contribuit poate și fericirea ce a avut acest distins scriitor de a-și petrece o bună parte a vremei sub cerul senin al Italiei, departe de luptele senine și grele ale vieței, străin de negrele învrăjbiri și meschinele resboiri.

Condițiunile aceste însă nu l'au putut vindeca de scepticism și ca dovadă iată un fragment din *prefața* ce va însoți ediția populară a romanului seu:

„Romînii sunt risipitori și fanfaroni; mai toți sunt bogați cei ce nu sunt își închipuesc că sunt bogați; nimeni nu cunoaște adevărata mizerie; nimeni nu se însoară definitiv; nimeni nu iubește nici nu urăște cu putere; țaranul învîrtește carul cu patru boi prin curte și cere pămînt; tîrgoveții nu știu să iscălească, dar cer drepturi; femeile nu știu să coase dar știu să stenografieze; un an— guvernul e gata să dea faliment, iar anul al doilea are excedente extravagante. O învălmășală, un zgomot, o lipsă de rînduială, par'că lumea noastră ar trăi pururea într'un hipodrom roman, așteptînd să incunune pe Neron".

Iar ca încheiere:

„... O amabilă zeflemea învăluie încă totul în această țară tînără și iertătoare".

Scepticismul în cugetare, zeflemeaua în critică — iată cele două caracteristice ale mediului junimist care are un demn și talentat representant în Duiliu Zamfirescu.

Rodion

Un Francez despre noi

Un prieten al Iașului și al tuturor celor ce l'au cunoscut, fostul vice consul al Franciei la Iași, Vicomtele Roger de Mouy, găsește ocazia de a vorbi cu drag de cei în mijlocul căror a trăit o bună bucată de vreme. In adevăr, iată ce scrie el în numărul din Ianuar din la Revue hebdomadaire, vestind despre sărbările Crăciunului, și ale anului nou în Moldova și la Neapole:

...După ce arată în cîte-va cuvinte urmele serbărei anului nou în Franța ce precedează cu aproape jumătate de lună pe al nostru, să ne transportăm zice el, puțin la frații noștri din Orient și să aruncăm o privire la cele ce se petrec și la dânșii, cum serbătoresc ei începutul noului an și înmormîntarea celui vechi. Iată-ne dar pe țermuri necunoscute pentru cei mai mulți dintre noi (Francezii) și totu-și iată-ne în mijlocul unor prieteni de aceiași rasă ca și noi. Și dacă străbunii lor au primit în mijlocul lor pe Ovidiu cel exilat, ei doresc din suflet cunoștința noastră, și o merită această prietenie și chiar vizita nostră și să nu le-o refuzăm nici o dată.

Și să avem încredere în ei și să nu ne fie frică de a trece în mijlocul unor trecători pline de omăt ale Carpaților și doară nu-i așa de departe țara lor cum s'ar putea crede. Vom ajunge astfel în Moldova a cărei calendar ne va întineri cu 14 zile, cea ce după părerea mea ne scutește timpul voiajului de-o-camdată. Și după ce ne vom fi îmbracat cu blană, în picioare avînd șoșoni în cap căciulă pe care să o tragem până peste urechi și spre mai mare siguranță vom fi ridicat și gulerul de la șubă nelăsînd afară de cât nasul și ochii și asta numai din absolută trebuință, vom risca fără frică o călătorie prin cămpiile înzepezite a vechii Dacii unde spre cea mai mare surpriză vom fi primiți ca adevărați frați de niște oameni ce ne cunosc astă-zi bine limba istoria și literatura.

O sumedenie de legende simbolizate prin fel de fel de petreceri și sărbări fac deliciul asestor populații romînești la sfârșitul fie cărui an—dar unele au un caracter prea local pentru a fi pricepute de cei de peste frontieră; ca amatori de pitoresc să amintim câte-va obiceiuri serbătorite în fie ce an. Cu toate cele 18 și 25 grade sub zero ce par din nenorocire a fi obiceiuri și ele în această țară, stradele Iașului și împrejurimele sunt străbătute de cârduri de copii îmbrăcați în costum țărănesc cu un suman cenușiu ori negru păros ca o pele de porc selbatic, purtând pe cap niște „katchoule" mari de pele de oae negre iar picioarele le au învelite în petece de haină strânse cu curele resucite și care le servesc și de încălțăminte și de pantaloni până mai sus de genunchiu.

Acești copii întovărășesc în neincetatele lor călătorii pe șeful lor care poartă în vârful unui băț o stea cam de un metru în diametru. Steau aceasta făcută de lemn și hârtie multicoloră seamănă cu o piesă de foc de artificii de cît cu o stea mistică, dar nu trebue privite de aproape. Marginele acestui bizar obiect sunt garnisite cu clopoței și cu serpentine de hîrtie colorată. La mijloc steaua are o poză ordinară ce represintă adorația magilor sau altă acum biblică, iar noaptea o lanternă luminează prin transparența biblică figură. Preumblările stelei simbolice e însoșită de cântece ocazionale și de zăngănitul clopoțeilor. Prin sate mica bandă a celor cu steaua întru prin case pe la țerani și cântă povestea apariției stelei de la răsărit pe cerul Iudeei, sosirea magilor, adorarea ciobanilor etc. Cântecul se termină printr'un act de credință și printr'o urare de sanatate.

In seara de 31 Decembrie nu numai copii dar și flăcăii și însurații pornesc cu urăturile legendare și rituale prin sate. Fac mare sgomot prin ogrăzi și pe la geamuri, trăgînd cu pistoalele, focuri de artificii...

Găsesc relativ la serbările spre anul nou, următoarea descriere în Note asupra literaturei populare românești de M. Sterian, fostul președinte al secției alianței franceze la Iași; această descriere 'mi pare foarte potrivită ca redând caracterul adevărat local iat-o: „Unii imită boucălăitul buhailor cu un instrument anume făcut, e o putinică cu un singur fund de piele prin care trece o coardă de păr și care se trage cu mănele înmuiate în sacăz, alții cântă din fluere. Acești represintă pe cei ce lucrează la eămp. Alții sunând din clopote povestesc legenda „Pluguș orului și întrerup buhaiul spre a-și povesti starea lor; Apoi se prefac că-și

reiau lucrul şi-şi indeamnă boii şi atunci oamenii strigă şi pocnesc din bice"

Şi aşa Traian de mai bine de 18 secole de la mortea lui —prezidează— prin perzistenţa unei legende populare serbătoarea noului an în Moldova împăratul care după cucerirea Daciei unde stabileşte o colonie romînă a rămas in imaginaţie localnicilor. Numele lui îl mai poartă încă una din văile carpaţilor şi o cale romînă; pînă unele fenomene fisice cum sunt cătăţinile de zapadă ce se chiamă pe aici „traiane" Principalele oteluri din oraş găsesc o glorie de a se pune sub patronajul lui. In sfârşit, tinerii cu plugusorul îşi isprăvesc şi urăturile cu câte o urare de sănătate stăpânului casei, la care au urat, şi acest soiu de compliment nu e de loc banal şi din el reesă doctrina împărţirei egale a bogăţiei între locuitori.

Ceremonia se termină cu jocul „horal" care nu e alt-ceva de cât „Chorus" al Romanilor.

Pentru acest joc, dar numai la această dată, de 31 Decembrie, tinerii se travestesc în fete şi în Turci! Nişte Turci fantastici cu tunici roşii cu bumbi de alamă, încalţaţi cu botfori înalţi şi la brîu cu pistoale, iar pe cap putând fesuri. Aceşti musulmani de contrabandă sunt, o veche amintire despre „Irodzii" (Heros) care umblă încă prin unele sate şi care au mare analogie cu vechile noastre „mystères". Subiectul este sosirea regelui mag, înaintea lui Herode.

Totuşi dacă regii magi, n'au păstrat aici toate tradiţiile minunatei lor poveşti, îi vedem cu toate astea sosind înveliţi lungi haine şi cu coroane pe frunte. Herod cu o manta roşie, cu o cuirasă strălucitoare, cu barbă albă—însă vorbind ţanţoş. Un ofiţer roman, confidentul lui, şi doi alţi resboinici îi duc coada mantalei de purpură şi nu-l părăsesc nici-odată. De câte-ori vorbeşte corul execute câte un cântec iute, bătând din picioare pen tru a arata că cuvintele stăpânului sunt teribile.

Aceste serbări şi cu steaua şi irozii ţin în Moldova, până la sfârşitul lui Ianuarie şi înlocuesc aci pantalomadele odiosului nostru carnaval.

D.

RESPUNS

D. Virgil Arion şi *Patria* au fost obiectul unor mici şi caracteristice discuţiuni în şedinţa de alaltăieri a Camerei.

In cele ce urmează reproducem respunsul d-lui V. Arion, apărut în numărul de azi al *Patriei*:

In şedinţa de alaltăeri a Camerei mi s'a cerut să mă explic asupra articolului ce am scris Sâmbătă în „Patria".

Cine mi-a cerut să mă explic? Domnii Mişu Cantacuzino şi Pascal Toncescu.

Cine sunt aceşti domni pentru ca să-mi ceară să mă explic asupra celor ce scriu? Nu pot eu să am o părere asupra unor evenimente în viaţa noastră politică, nu pot eu să-mi spun această părere fără ca să fiu tras la respundere de domnii Mişu Cantacuzino şi Pascal Toncescu? Dar care este autoritatea acestor domni, şi 'n numele cui vorbesc dumnealor cînd îmi cer explicaţiuni mie.

Eu, am fost acum cincisprezece ani, in marea epocă de reformă a învăţămîntului public săvîrşită de partidul conservator, secretar general la ministerul instrucţiunei publice. Eu sunt de 12 ani membru în Comitetul Central executiv al partidului unde am stat alături cu oameni ca Lascar Catargiu şi Alexandru Luhovari. Eu am fost în actuala legislatură de două ori raportorul Adresei de răspuns la Mesagiul Tronului şi o dată raportorul bugetului. Dumnealor... Cine sunt dumnelor?

Eu sunt un om care, rămas orfan de tată la douăzeci de ani, şi sărac, am păstrat tradiţia de onoare ce mi-a lăsat tatăl meu şi am ajuns unde sunt prin voinţa mea, prin munca mea, prin cinstea mea.

Domnul Mişu Cantacuzino.... ce a făcut domnul Mişu Cantacuzino, cu ce greutăţi a luptat în viaţă domnul Cantacuzino, prin ce muncă a ajuns domnia sa acolo unde este?

Ah! D-l Mişu Cantacuzino este fiul primului ministru, şi fiindcă este fiul primului ministru al Ţării crede că îi este permis să arunce în plină Cameră d-lui Costinescu insulta care mă loveşte şi pe mine că subvenţionează «Patria».

Ce e cinstea mea politică, ce e cinstea politică a d-lui Costinescu? Nimic..... Ea poate fi terfelită cu un cuvînt de dl. Mişu Cantacuzino, bogatul, nobilul domn Cantacuzino, fiul primului ministru al acestei Ţări.

Şi credeţi că aceasta este posibil, că această stare de lucruri poate să mai dureze că un partid în care ast-fel de sentimente primejdioase se manifestă nu e gata să se dărâme?

Am înfiinţat acum trei luni, acest ziar „Patria". Am pus de la început degetul pe rană, ura din sînul partidului, pretenţiunea absurdă a cîtor va familii că partidul conservator e al lor, că ceilalţi sunt nişte inlruşi.

A fost o revoltă în contra mea. Mi s'a imputat că distrug partidul. Eu distrug partidul care descoper rana şi cer lecuirea ei, nu aceia care o ascund ca s'o întreţie şi s'o învenineze.

Mi s'a cerut să 'nchiz jurnalul. Am continuat să scriu şi cuvîntul meu a avut răsunet. Şi ura în contra mea a crescut.

Pot eu să împedic ca cuvîntul meu să vibreze şi să ducă în inima celorlalţi emoţiunea care e în mine? Căci mi se poate contesta meritele, mi se poate nega talentul, nu mi se poate însă bănui sinceritatea, nu mi se poate pune la îndoială dorinţa de ceva mai bun în interesul partidului conservator.

Sunt dintre aceia, foarte puţini la număr, cari mai au încă o ilusiune care persistă. Crez încă în puterea partidului conservator şi în viitorul lui.

Privesc prezentul care e acoperit de multe umbre, dar nu pierz din vedere viitorul mai luminos.

Şi tocmai fiindcă crez în viitor nu mă sfiesc de a da pe faţă ceea ce e rău în clipa de azi,—chiar de aş şti că sunt singur care simţ aşa, care vorbesc aşa.

Iau răspunderea întreagă a spuselor mele şi nu mă tem să rămâi isolat în criticile mele, după cum nu m'am temut să fiu isolat printre ai mei în admiraţiunile mele.

„Opinia" în Provincie

Piatra-N.

Balul Societăţei „Căprioara"

Vînătorii amatori din judeţul Neamţ sutn conssituiţi într'o mare societate „Căprioara" a cărei preşedinte e d-l Leon Bogdan, deputat şi mare proprietar, iar vice preşedinţi Sc. Cozlovanu preşedintele trib. Neamţ şi I. Adam, judecător de instrucţie.

Sîmbătă 17 a. c., societatea a dat un bal în saloanele otelului Continental, la care a luat parte tot ce e mai de samă în judeţul şi oraşul nostru. Balul a avut loc în nişte împrejurări extrem de fericite şi antrenul ce a domnit în sara aceasta a atins culmi necunoscute în oraşul nostru, constituind momente de neuitat în lumea şi viaţa petrecerilor de provincie.

S'a căutat a se da sălei de bal un aspect în legătură cu viaţa vînătorească şi în privinţa aceasta dl. Eugen Albu inginer arhitect, un maistru şi în arta decorativă, a întrecut toate aşteptările.

La intrare încadrat în lumina orbitoare a becurilor electrice, se citia cuvîntul „Căprioara" numele societăţei, deasupra căreia un drăguţ cap de căprioară, părea că urează bună venire, numeroşilor şi distinşilor oaspeţi. Sala cea mare de dans era splendid decorată: în colţuri aşezaţi cu măestrie, mistreţi, urşi şi lupi înpăiaţi, pe pereţi arme şi instrumente de vînătoare; în fund crengi de brad printre cari îşi arată capul veveriţi zglobii, peste tot verdeaţă, flori şi lumină, cu un cuvînt realizarea unui frumos vis de vînătoare a cărei senzaţie delicioasă numai un vînător pasionat, o poate aprecia. Şi caracterul acesta simbolic a balului, a fost menţinut şi în timpul cotilionului, cînd dansatoarele apar cu frumoase pălării „Eger" iar dansatorii îmbrăcaţi în caraghiase costume de fiare sălbatece, stîrnesc un rîs şi o veselie ganerală.

Sub acest raport sala balului s'a arătat demnă de a primi în ea pe frumoasele dansatoare, care au luat parte la bal. S'a desfăşurat un lux şi o bogăţie de toalete neobişnuite şi nici odată clasicile frumuseţi ale oraşului nostru n'au apărut într'un cadru atît de favorabil ca acum.

La 10 jum. s'a început valsul cu zîmbetul pe buze, cu ochii plini de nespusă plăcere, perechile trec rînduri rînduri alunecînd uşor într'o dulce legănare pe întinsul lucitor al parchetului.

Remarc pe domnele: Louise Cozloavnu într'o frumoasă tualetă de mătasă albă; Polixena Molisu într'o elegantă tualetă de mătasă neagră; Eugenia Dr. Apostolidi în negru; Eugenia Blancfort; Florica Corbu (regina balului) într'o splendidă tualetă de catifea verde cu corsaj point d'Angleterre; M. Stan într'o frumoasă tualetă champagne; Sophie Missir într'o prea frumoasă tualetă de catifea maron; Didina Adam în bleu ciel; Marie Stati în negru; Elena Grigoriu într'o prea elegantă tualeta roze pailetată; Juliette Vorel; P, Crivăţ, Elise Porlu, Marie Văsescu în negru; Angele Lalu într'o frumoasă tualetă de crepe de chine albe; Marie Semaco în bleu; Marie Cortescu; Lulu Dragoş; Lucreţia Ioaniu într'o frumoasa toaletă de crèpe de chine alb; Marie Semaca în bleu; Marie Costescu Lucreţia Ioaniu într'o frumoasă tualetă albă poiletată; Elena Isăcescu; Ella Klaus, Elena Alexandrescu, Sophie Şoarec, M. Zanvell; Marie Ştefănescu, A, Gavrilescu, H. Şoarec, I. Şoarec, M. Ghimicescu, Sabina Iamandi într'o prea frumoasă tualetă de matasă albă, D-nu Dr. Antoniu, E. Antoniu, M. Ivaşcu în crepe de chine alb, M. Dafinescu în roze, Eleonora Pavlu, Sofia Albu, Profira Lupu etc.

Din buchetul de domnişoare: Mimi Costescu în alb; Marie Pallod în alb; Leontina Isăcescu în roze; Lica Albu în roze, Xenia şi Frăsînica Pavlu, D-ra Ştefăniu, Olimpia Teodoru în roze; Alice Antoniu, Albertine Cracalescu, A. Călugăru într'o frumoasă tualetă albă.

Domnii: Scarlat Cozlovan, I. Adam, State, Stan, Ing. Costescu, Dr. Apostolide, Dr. Flor, Dr. Ierinici, Dr. Antoniu, Ţucu Blancfort, Spiru Lalu, M, Corbu, V. Rădulescu, Bădărău, N. Ioaniu, Luca Missir, Iamandi, Gh. Mollian, Văsăscu, Rem Şoarec, George Grigoriu, Semaca, Major Alexandrescu, Maj. Efstatiade, Vasile Şoarec, I. Klaus, D. Vicol, C, Şoarec, V. Manoliu, Gavrilescu, Ştefănescu, Zernoreanu, Ghinucescu, Major Bob. etc,

Balul s'a terminat la 6 ore dimineaţa şi timpul de aproape 8 ore cît a ţinut s'a părut o clipă, pentru că frumoasele pietrence sânt şi admirabile dănţuitoare şi în aceste condiţiuni uşor se pierde noţiunea timpului.

X.

Litere-Ştiinţe-Arte

După o... fericită întrerupere de cîte-va zile, beneficiile încep şi vor ţinea lanţ. Numărul restrîns al artiştilor rămaşi în Iaşi îi obligă pe aceştia la un adevărat surmenagiu. Cei mai tineri joacă cîte 3-4 roluri: à la guerre comme à la guerre!

*

Prima serie de beneficii aparţine la trei artişti comici—genuri diferite: d. Gh. Al. Rădulescu,—cu „Lumpatius Vagabondus", P. S. Alexandrescu—cu „Frica din Raiu" şi Mircea Pela cu:

„CE NU ŞTIE COMISARUL"

la 3 Martie

Pe la Pella mulţi şi multe
Intră busna, trei-şi-patru—
„Ce-i cu comisaru"—'ntreabă.
Mircea nici nu vrea s'asculte,—
Ii trimite la... teatru.

*

Intre atîtea beneficii s'a strecurat şi o adevărată... binefacere.

Societatea „Pînea Zilnică" organisează o frumoasă representaţie cu piesa originală a d-lui G. Botez-Gordon: *Ireparabilul*. După cît suntem informaţi piesa va fi studiată şi ştiută bine,—nu ca la simple beneficii...

*

Sistemul preţurilor reduse la jum. continuă. Duminică 15 Februarie are loc beneficiul d-lui I. Gr. Morţun—tînărul artist care şi-a cîştigat atîta simpatie — cu comedia *Dintr'o palmă*.

*

„La faute de l'abbé Mouret" celebrul roman al lui Emole Zola a fost la rîndul său prefăcut în operă lirică de compozitorul Alfred Bruneau, admiratorul şi colaboratorul constant al lui Zola. De astă dată Bruneau a păstrat aproape textul însuşi al poeticei scrieri în proză, introducînd—pentru cîntec—nişte coruri nevăzute. Succesul a fost relativ.

*

La Carl-Theater din Viena s'a cîntat cu mare succes o nouă operetă a lui Oskar Strauss „Ein Walzertraum". Este o operetă pur vieneză,—o mică apoteoză muzicală a Viennzismului, dacă ni se iartă expresia. Acţiunea se înlănţuie cu o frivolă poiezie în jurul unui vals fermecător.

*

«Comunitatea cea mare» e numele unei piese noui — de Lothar şi Lipschütz— care are mare succes pe scena marelui Burgtheater. Sub această denumire autorii desemnează pe „orbii căsătoriţi"—pe cei orbiţi cari nu-şi dau seamă că în apropierea şi întimitatea lor stă totdeauna la pîndă primejdia,—cel de al treilea,—amicul casei. Cu toţii la olaltă formăm, adecă, marea comunitate a păcăliţilor...

*

STRUNA ZILEI

SARE

S'a autorizat exportarea sării în Rusia, minimum 1000 tone pe lună.

Ziarele.

O să lipsească sarea toată
Mi-a zis nevasta supărată
Aseară, cînd cînta la piano.
Nu e nimic—i-am zis; de-acum
La masă pui cîte-un volum
Din „Epigrame" de Giordano...

Informaţii

La ministerul de resboiu se lucrează la un proiect modificător al actualei legi asupra căsătoriilor ofiţerilor.

Noul proiect va prevedea că, întocmai ca şi ofiţerii superiori, şi căpitanii să fie scutiţi de zestre. In ce priveşte quantumul zestrelor locotenenţilor, ofiţerilor, medicilor militari, veterenarilor şi farmacişti, el va fi cu mult scăzut faţă de quantumul actual.

Dacă femeea va aduce un imobil ca zestre, expertiza imobilului o va face serviciul geniului.

Şi imobilele ipotecate în primul rang vor putea fi constituite zestre, ca hipotecă în al doilea rang.

Ofiţerii vor putea să se căsătorească cu institutoare şi funcţionare ale statului, ale comunelor şi judeţelor, dacă lefurile acelor funcţionare ar echivala cu venitul ce-l va cere legea.

—

D-na Elena D. Ionescu, institutoare la şcoala de băeţi principele Ferdinand, a fost detaşată pe ziua de 1 Mart la şcoala C. Negri în locul d-rei Sofie Teodorescu care va trece la şcoala principele Ferdinand.

—

D-ra Natalia Paladi a fost detaşată pe ziua de 1 Mart de la Şcoala C. Negri la Carol I. în locul d-lui Eugen Boureanu care a trecut la C. Negri.

—

Consiliul comunal s'a întrunit ieri în şedinţă extraordinară. A hotărît exproprierea mai multor imobile din strada Panu, necesare lucrărilor de canalizare. A votat certificate de bună purtare d-lor inginer Diamant şi Zoldester student la drept.

După aceea s'a declarat şedintă secretă.

—

Domnii profesor Gabriel Socor şi avocat Tuduri, au fost numiţi în comisiunea pentru constatarea drepturilor la pensiune a funcţionarilor eforiei sf. Spiridon.

—

Ştirea că d. I. Simionescu, avocat, stabilit actualmente la Sulina, ar fi încetat din viaţă se desminte.

Un prieten al lui Simionescu a făcut această g umă de prost gust, care a prins.

Suntem mulţumiţi însă, că faptul ie inexat.

—

Pentru mîine este anunţat un spectacol al d-lui P. S. Alexandrescu şi pe afiş figurează titlul „Societatea dramatică".

Acest titlu scuteşte de taxa maximală ce se cuvine primăriei. Intru cît, însă, stagiunea oficială a teatrului a fost închisă, nimeni nu mai poate uza de scutirea de taxă.

Asupra cazului chemăm luarea aminte a celor în drept.

—

Nu este adevărată (din nenorocire!) ştirea dată de unele ziare, că partidul liberal va anunţa pentru Dumineaca viitoare o intrunire publică în Iaşi.

D. Sturza a telegrafiat domnului Poni felicitîndu-l pentru „împăcarea" elementelor din Iaşi, dar nu spune nimic despre intrunire.

—

Fostul primar şi prefect de Vaslui Dimitrie State, a încetat din viaţă la Berlin, unde se dusese să-şi caute de sănătate.

D. State era cumnatul d-lui Leatris, avocat în Iaşi.

—

D. Miclescu, directorul general al C. F. şi inspectorul general Dragu, au sosit astă-zi în Iaşi în inspecţie.

—

D. prof. dr. V. Bejan, decanul facultăţei de Medicină, ne roagă să facem cunoscut că a perdut două optimi, cu numerile 19964 şi 5340, ale loteriei generale a Statului Romîn.

—

D. prof. dr. E. Riegler a fost invitat de direcţiunea generală a serviciului sanitar să vie la Bucureşti, spre a lua parte la o importantă şedinţă a membrilor consiliului sanitar superior.

—

Am anunţat că d. X. Gheorghiu a fost numit agregat-suplinitor la catedra de limba latină la facultatea de litere din Iaşi.

Dupe cum ni se comunică din Bucureşti, M. S. Regele a semnat eri decretul privitor la această numire.

—

DIVERSE

— Stingându-se variola ovină din Tutova au fost indicate măsurile sanitare.

— D-l Const. Moruzan a fost numit subchirurg la spitalul Târgul Sulița judeţul Botoşani.

— In noaptea de 19-20 c. 2 săteni din cotuna Singer, com. Gropniţa luîndu-se la ceartă în cârciuma lui Gh. A. Ioanei, unul din ei Petre Reteş a scos un cuţit şi l'a lovit pe celalt în umăr — Sărind cârciumarul şi alţi oameni, nu numai că i-au dispărţit dar chiar i-au impăcat.

— Jandarmii din Ungheni raportează că s'au furat eri noapte prin spargerea unui oblon de la magazia vămei mai multe lucruri a căror valoare se ridică la cîte-va sute de lei.

— Jandarmii din Podul-Iloae raportează că au arestat pe indivizii: Gh. T. Gauran, M. Castan Pavel şi T. Manea care au fost găsiţi furînd saci cu ovăs din un hambar pe care-l spărsese. 7 din saci îi dusese în o casă părăsită de unde au fost ridicaţi de jandarmi.

— S'a acordat d-nei Ana Buţureanu institutoare la scoala de fete No. 3, un concediu pînă în ziua de 1 April, după care dată urmează a-şi regula, dreptul la pensie.

— Jandarmii din Sculeni au prins şi arestat în noaptea de 19—20 pe indivizii Ruşi: M. Popov, Ivan Narcu, Victor Juracovski, Ivan Istrati şi Ivan Cruser care au trecut Prutul în mod clandestin, ca să petreacă, după cum spun ei, şi apoi să se reîntorcă.

Din cercetările făcute nu par a fi hoţi.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA"

52

SECRETUL
JUDECATORULUI DE INSTRUCŢIE

MARE ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

Dar atunci contele iusese ucis? Tînărul, ne mai întorcîndu-se la cerc din acea zi, nu ştia de moartea aceasta. Dar, dacă prevederile lui Maxim erau exacte, cum va stabili el nevinovăţia sa?

Printr'un fenomen, rezultînd dintr'o violentă sforţare a spiritului, amintirea acelei seri îi reveni cu toate detaliile sale.

Ceea ce spuse judecătorul era exact. Da, perduse; da, îşi aducea aminte de agitaţia sa in urma perderei şi în faţa întregei averi întinse înaintea contelui de Ferrusol. Da, plecase cu puţine minute înaintea acestui din urmă. Dar ceia numai el ştia, e că această agitaţie era provocată de gîndul la Alice pe care n'o putea lua în căsătorie, fără a aduce ţinerei fete o situaţiune dacă nu egală cu a ei, cel puţin convenabilă.

Da, jucase, sperînd să găsească în norocul jocului, o sumă necesară stabilirii sale. Norocul îi era contrar; printr'o fatalitate de neînţeles. el perdea în fiecare sară, şi la acea dată, 25 Decembre, ultimele sale bilete de bancă i-au fost cîştigate de d. Dubois. Dacă părăsise cercul la oara pe care i-o arătase, e că se grăbia să meargă în strada Payene, la întîlnirea ce-i dăduse logodnica sa.

Atenţiunea tînărului nu era înspăimîntătoare.

Pe de o parte era reţinut de sentimentele cari îl legau de mama sa, pe care o adora, căreia cu preţul onoarei sale, a vieţei sale, voia să-i conserve situaţiunea cîştigată; pe de alta avea un bun tot aşa de preţios de păzit reputaţiunea logodnicei sale.

Trebuia să lupte cu mijloacele sale numai, prea slabe, vai!

Il acuzau de o crimă; acestă crimă nu o comisese!

D. Pernelin privea pe inculpat, a cărui tăcere constituia aproape o mărturisire. Triumfînd deja, judele de instrucţie zise grefierului scu:

— Domnule Villars, notează te rog că acuzatul tace, în urma observaţiunii mele.

— Daţi-mi voie să protestez, domnule, strigă Maxim, contra interpretării ce păreţi a acorda tăcerei mele. Aţi putea să trageţi de aici deducţiuni defavorabile cauzei mele şi pe care nu ie pot suporta. Vă înşelaţi asupra atitudinei mele.

— Foarte bine, grefierul va înregistra observaţiunea d-tale. Recunoşti însă că ai plecat la ora arătată de mine?

— Pentru ce-mi puneţi această întrebare?

— Aşi putea să nu-ţi respund; cu toate astea vroi să-ţi spun că ea e de o importanţă serioasă, şi că dacă o fac, asta e pentru a lucra mai metodic şi a-ţi cruţa neplăcerile unei repetări a interogatorului, căci ştiu foarte bine că ai plecat la unsprezece şi un sfert; a-şi pulea să ţi-o probez.

— Nu-mi amintesc exact ora plecării mele.

— Iţi aduci aminte, cel puţin, să fi părăsit cercul înaintea contelui?

— Cred.

— Unde ţi-ai petrecut timpul, de la unsprezece şi un sfert sara în noaptea de 25 Decembrie, până a doua zi dimineaţa?

Maxim tresări. Interogatorul ajnnsese la punctul seu culminant; atingea acea stare de lucruri pe care tînărul decisese s'o ţie secretă. Ce să facă? La întîmplare, respunde:

— Dar, la mine.

— Ai scris, grefier?

— Da, d-le, respunde personajul.

— Foarte bine, continuă judecătorul, scoţind un suspin de satisfacere. E constatat că n'ai întrat la d-ta, de cît la patru ceasuri dimineaţa.

Maxim, tulburat. nu respunse.

— Şi, reluă judecătorul, putem stabili, prin mărturia unui portar al casei d-tale, adevărul acestei afirmări: n'ai pitrecut deci la d-ta acasă timpul pe care-l urăt. Incetează de a ascunde şi răspunde net la întrebarea mea; ţi-am pus'o fără şovăire.

Evident, judele de instrucţie, în interogatorul seu condus cu dibăcie pînă aci, stabilise o serie de situaţiuni destnate a conduce pe acuzat la un punct determinat! acel fixat priu ultima întrebare.

Nenorocitul Maxim era într'un impas de unde nu putea să iasă. Alibiul pe care l'ar fi putut invoca, ar fi avut de rezultat de a atinge onoarec logrdnicei sale. Nici gîndul numai de a cere mărturia Alicei nu veni prevenitului.

(Va urma)

Ultime informaţii

Revolta agrară din judeţul Botoşani

Agitaţii. Ţeranii în plină revoltă. Satele Flămînzii, Radeni, Maxut, Deleni, Hîrlău în plină revoltă. Agresiuni. Funcţionarii maltrataţi. Cerinţele ţeranilor. Rolul autorităţilor.

Ţeranii din judeţul Botoşani şi în special cei din jurul Hîrlăului sunt în plină revoltă. Adevărul acesta este, deşi autorităţile refuză să dea deslușiri şi vor să împiedice ca ziarele să publice ştirile exacte asupra celor ce se petrec.

Agitaţia, care dăinueşte de multă vreme, a izbucnit acum vr'o 8—10 zile, cînd a fost maltratat în mod oribil administratorul moşiei Flămînzi, un oare care Constantinescu, şi în ultimele două zile revolta a îmbracat un caracter mai pronunţat.

Ferbarea ie mare şi mulţumită agitatorilor—în special se vorbeşte de doi învăţători şi un preut—neliniştea din Flămînzi s'a comunicat la Rădeni, Maxut, Hîrlău, Deleni etc.

Cererile ţeranilor se rezumă în două lucruri:

1) Proprietarii să le dea lor pămîntul în arendă—dacă nu chiar să-l împartă cu dînşii.

2) Să nu se permită ca vre-un evreu să domicilieze la ţară.

*

De la simple pretenţiuni şi nemulţumiri ţeranii au trecut la fapte.

Ei înconjoară casele proprietarilor şi arendaşilor, cer celor dintăi să le dea lor moşiile, iar pe cei din urmă îi ameninţă cu moarte dacă nu vor renunţa la moşiile pe care le ţin în arendă.

Casa d-lui Caracaş, arendaş, continuă a fi înconjurată: casa din Deleni a arendaşului C. Vaintraub, este şi ea înconjurată de 300 de săteni, arendaşul şi familia sunt plecaţi şi nimenea nu poate şti ce s'a făcut cu avutul lui; coşerele şi hambarele de pe moşia ţinută în arendă de un alt arendaş au fost deschise şi prădate, funcţionarii alungaţi şi ameninţaţi cu moarte dacă se vor mai întoarce; cancelaria aparţinînd aceluiaşi arendaş şi care se află în mijlocul Hîrlăului a fost şi ea înconjurată, comptabilul silit să plece şi ameninţat cu moarte.

Nu numai atît. Indrăzneala ţăranilor sporeşte în mod normal şi prin faptul că pe zi ce merge creşte numărul turburătorilor şi prin faptul că autorităţile stau impasibile.

Din această cauză nu se pot prevedea faptele grave care se pot produce din moment în moment, mai cu samă că ţeranii anunţă pentru mîine Joi adevărate vărsări de sînge.

*

Că există elemente care au aţîţat nu mai încape îndoială. Că aceste elemente, cunoscute de cei în drept, n'au fost pedepsite, aceasta este în afară de discuţie.

Dar autorităţile ce se fac?

Dl. Prefect Văsescu a fost în această regiune, a parlamentat cu sătenii şi i-a rugat să aştepte opt zile cînd speră să le aducă veşti bune. Ce însamnă acest lucru? Ce poate interveni în timp de opt zile, care să mulţumească şi pe prefect şi pe săteni?

Ca urmare a acestei atitudini a prefectului celelalte autorităţi stau şi ele impasibile.

A fost el procurorul în partea locului, a cercetat, a anchetat, dar n'a luat nici o dispoziţie pentru apararea avutului şi a vieţei celor ameninţaţi.

Un inspector comunal, căruia i se plîngea un arendaş, a avut francheţa să spuie:

— Ce vrei să fac, să mă omoare şi pe mine. Şi apoi lasă să dea ordine d. Prefect şi atunci are să fie linişte.

*

Ast-fel stau lucrurile şi niminea nu poate şti ce va aduce ziua de mîine—mai cu samă ziua de mîine Joi, cînd se împlineşte termenul de opt zile solicitat de d. prefect Văsescu.

Indoială nu încape, însă, că suntem în ajunul unor turburări grave şi a unor întîmplări sîngeroase.

—

Judiciare.— In grefa secţiunei I a curţei de apel, a avut loc azi o discuţiune, care, după umila părere a scriitorului acestor rînduri, nu sufere nici o discuţiune. Iată de ce era vorba: una din somităţile baroului ieşan se plângea contra administraţiei comunale, care-l urmăreşte pentru că şi-ar fi apropriat, pretinde administraţia, vre-o 40—50 metri a unui teren public. Fruntaşul baroului susţine că, întru cît acel teren este public, nu trebue să-l plătească nimărui, confundând, în acest senz, *respublica* şi *res nullius*.

Representantul primăriei, care se afla faţă, a respuns cu succes. Afacerea se va rezolvi pe cale judiciară. Materaliceşte ea constă în suma de 600 lei.

*

Creditorii falimentului N. I. Rosenblum (Bazarul de Berlin) sînt convocaţi pentru 2 Mart spre a proceda la verificarea creanţelor.

*

Judecarea apelurilor electorale va începe la 27 a. c. Până în present au intrat 740 apeluri. Până la ultima zi de contestare, se vor mai prezenta, după cîte transpiră, încă 60 apeluri.

—

Procurorul general din Iaşi, însoţit de procurorul din Botoşani, au fost ieri în toate comunele din judeţul Botoşani, unde au loc revolte ţărăneşti.

Se zice că s'au luat măsuri pentru potolirea revoltelor.

—

Comisiunea pentru cercetarea lucrărilor candidaţilor la catedra de patologie internă, se compune din d-nii profesori Manicatide, Russ, Riegler şi Demetriade. Ea şi-a depus raportul şi conchide că toţi candidaţii la această catedră şi anume d-nii d-ri: A. A. Lambrior, V. Negel, Tatuşescu, Zamfirescu şi Bacaloglu, au lucrări de valoare şi lasă apreciarea recomondărei la hotărirea Senatului universitar şi consiliului profesoral al facultăţei de medicină, care se vor întruni astă-zi seara la 8 jum. spre a se pronunţa.

—

Lucrări recente ale d-lui A. D. Xenopol

La Revue de Synthèse historique de Paris în numărul seu din Decembrie 1906 a apărut de abea acuma din pricina grevelor lucrătorilor tipografi, contine ie prea frumos şi interesant articol al d-lui A. D. Xenopol intitulat:

Le règne du prince *Alexandre Ioan I* (Couza) trăite d'aprés la methode des series historiques, în care ilustrul nostru istoric analizază propria sa mare scriere romînească *Domnia lui Cuza Vodă* 2 volume, Iaşi, 1905, din punctul de vedere care intereseazǎ la Theorie de Synthèse historique, adecă acel metodologic.

*

Revista italiană di sociologia din Roma publică în numărul ei din Septembre—Decembre 1906, un capitol din noua ediţie a *Principiilor fundamentale ale istoriei* ce va apărea în curînd în Paris în editura Ernest Leroux, Direcţia revistei italiene însoţeşte publicarea capitolului cu următoare notiţe:

«Suntem fericiţi a publica întăiul capitol dintr'o nouă ediţie cu totul refăcută a lucrării prefesorului A. D. Xenopol; *Les principes fundamentaux de l'histoire* care va apărea peste cîte-va luni şi în care autorul a ţinut samă de tot ce s'a publicat asupra măteriei de la 1899 până astăzi. Xenopol a expus încă de două ori în revista noastră în cursul anilor 1904—1905 principiile hotărîtoare ale teoriei sale asupra locului pe care istoria îl ocupă în cîmpul ştiinţei omeneşti,

Avînd în vedere marele interes al acelei scrieri vedem acuma cu plăcere pe ilustrul autor desvoltând raţiunile care l'au impins de a-şi intemeia cugetările sale.

*

Noua mare revista Italiano-Franceză *Coenobium*, care apare în Lugano publică în numărul din Ianuarie—Februarie 1907 o scrisoare a d-lui Xenopol privitoare la direcţia şi principiile pe care vrea să le sprijine revista.

*

„Le Mercur de France", vechea şi însemnata revistă pariziană, publică în numărul ei din 1 Mart sub titlul „Profesorul A. D. Xenopol la Sorbona":

„Triumf şi bucurie mare în Romînia, pantru întăia oară de cînd ţara aceasta se hrăneşte de cultură occidentală se va face un act de reciprocitate de care aste măgulit simţimîntul naţional şi pe care ziarele romîne îl anunţă astfel: „Unul dintre noi va avea cinstea de a învăţa însfîrşit ceva pe acei care pînă acuma ne-au încărcat cu darurile lor intelectuale" anume marele istoric A. D. Xenopol va face în April şi Mai un curs la Sorbona. Cu o deplină încredere în el decanul profesorilor de la Universitatea din Iaşi, a hotărît să ţină 12—15 lecţii la Sorbona.

Autorul principiilor fundamentale ale istoriei, va arăta teza lucrărei sale revăzută şi corectată. El ţinteşte de a nu mai lăsa să se formeze metoade şi principii istorice de către alţi cugetători de cât de istorici însuşi, de a o păzi în contra metodei escluzive a ştiinţelor naturale, care cred că pot să ocupe ele singure tot domeniul adevărului, de a întemeea caracterul desăvîrşit ştiinţific al istoriei, prea mult timp privită ca o artă şi de a stabili în sfârşit—acesta e punctul cel nou — teoria şi sistemul ştiinţei istorice.

—

La Teatrul Sidoli debutează, astă zi o trupă italiană despre care se vorbeşte mult bine.

Se va cînta *Aida*.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 21 Februarie

Camera

Bucureşti,—Şedinţa se deschide la oare 2 jum. pe banca ministeriala dl. Take Ionescu

Se votează nişte mici credite, apoi se intră in discuţia proiectului de lege a d-lui Mişu Antonescu relativ la organizarea corpului de avocaţi. D. Antonescu citeşte raportul.

Senatul

Bucureşti. — Prezidează d. Nicu Economu. Prezenţi foarte mulţi senatori. Toate tribunele sunt pline. Contrar tuturor aşteptărilor d. Sturza este prezent la şedinţă.

Pe banca ministerială d-nii: Cantacuzino, Disescu şi Greceanu.

D. Gh. Gr. Cantacuzino respunzînd interpelării d-lui Stuza, spune că şeful liberalilor a sfîrşit interpelarea prin un proverb şi că d-sa va începe respunsul prin o zicătoare: „că d. Sturza nu vede paiul din ochiul seu şi vede bîrna din ochiul altora".

Primul-ministru spune că cele întîmplate nu constitue un act de slăbiciune, ci un act de prudenţă. Repetă declaraţiunea făcută cu prilejul interpelărei d-lui Costinescu şi sfîrşeşte prin cuvinte cari provoacă senzaţie şi anume că **promite restabilirea armoniei în sînul partidului conservator spre a-i asigura o înainte guvernare.**

Balul Curţei

Bucureşti.—Aseară a avut loc al doilea bal al Curţei, din acest sezon.

Au asistat peste 700 de persoane. Dintre miniştrii au fost faţă d-nii: Take Ionescu, Disescu şi Dim. Grecianu.

Din partea corpului diplomatic au fost: De Giers ministrul Rusiei, Becaria D'incisa Italia, Green Anglia, Bayens Belgia, Kinderlen Wächter Germania, Lemburg Austria, Kiazim Bey Turcia, Monteforte Persia.

Deasemenea au fost de faţă membri legaţiunelor: foştii miniştri dl. Sturza cu d-na, P. Carp, Al. Marghiloman, Ionel Brăteanu, C. C. Arion şi Mişu Ferechide.

La ora 10 p. m. MM. LL. Regele şi Regina şi AA. LL. RR. Principele şi Principesa Maria şi-au făcut apariţia.

M. S. Regele era în mare ţinută şi a rămas pînă la 1 fără un sfert, iar părechea princiară pînă la 1 jum.

Principesa Maria a deschis balul cu dl. Al. Marghiloman.

Situaţie politică

Bucureşti. — **După toate probabilităţile mîine va avea loc un consiliu de miniştri, în care şeful partidului va comunica colegilor din minister, părerile sale asupra sitaţiunei; — sigur este faptul că majoritatea miniştrilor în frunte cu d. general Manu, sunt de părere, că chiar dacă ar fi vorba să se trateze asupra fuziunei, acele tratări să se facă pe baza actualelor Camere şi sub nici un chip să nu se admită disolvarea.**

Lipsa d-lui Sturza

Bucureşti — Se crede că d. Dim. Sturza nu va veni astă-zi la Senat ca să asculte respunsul d-lor Cantacuzino şi Disescu.

Aceasta nu numai fiind-că intră în obiceiul dumisale de a pleca cînd e vorba, de a asculta răspunsurile, dar faptul rezultă şi din declaraţia făcută, cînd la întreruperea d-lui Disescu, că va afla lucruri interesante în răspunsul ce i se va da, d. Sturza a ripostat:

—Cele trei volume ale d-tale le-am cetit, altă ceva nou n'am de învăţat de la d-ta.

Consternarea liberalilor

Bucureşti. — Liberalii sunt foarte consternaţi din cauză că dorinţa lor ferbinte de a ajunge cît mai curînd la putere, nu se realizează.

Mai ales de cînd se vorbeşte de remaniare, fuziune şi celelalte atacurile din partea tinerilor liberali şi a ocultei au reînceput,—şi acuză pe şeful liberal că a făcut totul ca să împedice răsturnarea actualului regim.

Preşedintele Camerei grav bolnav

Bucureşti. — *D. Grig. Triandafil, preşedintele Camerei se află greu bolbolnav de dublă-pneumonie.*

Medicii sunt foarte îngrijaţi, mai cu seamă, din cauza vrîstei bolnavului şi a grelelor încercări la care ar putea fi supusă inima bolnavului, din cauza acestei grave maladii.

La ora 5 p. m. are loc un consilu de medici.

Fabrică distrusă.

Adjud.—Un incendiu a distrus fabrica de petrol din localitate.

Focul a cuprins la început depositul de păcură, de aci s'a comunicat la depositele de lemne şi apoi a cuprins fabrica în întregime.

Fabrica era asigurată.

Se crede că incendiul a luat naştere de la o ţigară.

Revolte ţărăneşti

Hărlău.—*Viaţa oamenilor ie în primejdie. Ţăranii au înconjurat astă-zi cancelaria arendaşului Roneti Roman. De nicăieri nu sosesc ajutoare.*

Deschiderea Dumei

Petersburg.— Eri, s'a deschis Duma cu o solemnitate neobişnuită. Bataliioane întregi de armate păzeau palatul imperial şi palatul Tauride, unde membrii dumei ţineau şedinţe.

Accesul acestui palat era oprit de poliţie, pentru marele public.

Pe stradele Petersburgului e o mişcare neobişnuită, dar poporul păstrează liniştea cea mai perfectă.

Deputaţii stîngei ţin discursuri pe stradă şi sunt aclamaţi de popor, ale cărui drepturi promit că le vor apara.

La discursurile deputaţilor poporul răspunde: trăiască libertatea; trăiască amnestia.

Dimineaţa este oficiat un serviciu divin la marea catedrală, de către Mitropolitul Antoniu care ţine o cuvîntare, în care face apel la deputaţi ca să uite divergenţele de opinii care-i separ şi să lucreze pentru ţară

La ora 1 are loc şedinţa de deschidere a Dumei, sub preşedinţia deputatului de vrîste Golubieff, care-i vice-preşedintele Consiliului de Stat Imperial.

Secretarul de stat dă cetire Mesagiului Imperial, pe care deputaţii dreptei îl ascultă în picioare, iar ceilalţi au ramas la locurile lor. Membrii socialişti n'au fost în sală în momentul cetirei Mesagiului,—ei n'au strebătut în sală de cît în momentul cînd s'a început depunerea jurămîntului.

Preşedinte este apoi ales Golovin, representantul grupărei liberale, cu 350 voturi contra 102.

Noul preşedinte a pronunţat apoi un mare discurs politic în care arată necesitatea conlucrărei armonioase între membrii majorităţei Dumei, pentru a putea reda naţiunei şi ţărei linistea de care are atîta nevoie.

Preşedintele Golovin va fi primit astă-zi în audienţă de Ţar.

O şedinţă importantă

Petersburg.—Consiliul Imperial a ţinut eri o şedinţă importantă. S'a fixat bugetul pe anul 1907-1908 care se soldează cu 22 miliarde 471 milioane 684.829 ruble. Cheltuelile pentru învăţătura poporului se sporesc cu 6 milioane ruble; subvenţiuni pentru organizaţii agricole, 10 milioane şi pentru cheltueli extra-ordinare 298 milioane.

Preşedintele consiliului de stat, Ermoloff a declarat într'un interview, că bugetul şi chestiunea desfiinţărei pedepsei cu moarte, vor fi aduse zilele viitoare în discuţia Dumei. Ermoloff a mai declarat că seziunea Dumei va fi prelungită. Se vor vota legi trainice, şi nu legi temporare şi personale.

Greva preuţilor

Lemberg.—Din Stanislau se telegrafiază că preuţii de acolo s'au pus în grevă, cerând ca să li se îmbunătăţească soarta. Din această cauză nu s'a putut oficia Duminica şi a trebuit să se facă apel la preuţii ieşiţi la pensie.

Noi victime in Macedonia

Constantinopol. — *La Droma, oraş din Macedonia, un aromîn a fost asasinat de un grec, fără ca asasinul să fi putut fi prins.*

Deaseminea la Seres, a fost iarăşi asasinat un fruntaş aromîn.

Prăbuşirea unei biserici

Lissabonna.—In timpul serviciului diviu s'a produs o explozie tutr'o biserică. Sînt mai mulţi răniţi.

OCAZIUNE

Din cauză de plecare din ţară, se vînd eften diferite mobile şi obiecte casnice, precum un etac, salon, piano, etc., etc. A se adresa la d-na Netty L. Unter, str. Pomir 7.

Turneul FERAUDY

Celebrul societar al Comediei franceze insoţit de un ales ansamblu, va da două representaţiuni in Iaşi:

La *1 Mart*

Les Affaires sont les Affaires

La *2 Mart*

L'âge difficile

Locaţiunea la „Thalia".

Jeune savant de Budapest sa chant à fond le hongrois, l'allemand, le français, l'hébreu et parfaitement l'italien, l'anglais, le latin et le grec, ainsi qu'un peu de roumain, cherche situation journal.

Donnerai aussi lecons.

S'adresser à l'administration, sous les initiales S. F.

UN STUDENT se oferă ca meditator într'o familie, în schimbul pensiunei.

Adresaţi-vă la ziar

MANUFACTURA DE TUTUN IAŞI

Se aduce la cunoştinţa generală că, în ziua de 8|21 Mart 1907 oarele 2 p. m. se va ţinea la Direcţiunea Manufacturei de tutun (serviciul economatului) licitaţiune publică, în conformitate cu articolul 72-83 din legea asupra contabilităţei publice pentru furnisarea următoarelor materiale conbustibile:

3500 kilograme cărbuni de lemn din crengi de fag şi carpăn

45000 kilograme lemne de foc esenţă fag tăete în metri

200000 kilograme lemne de foc esenţă stejar tăete în metri

Concurenţii care vor dori să ia parte la această licitaţiune vor trebui să se conformeze condiţiunilor generale şi speciale ale regiei, relative la adjudecarea materialelor prin licitaţiune publică înserată în monitorul oficial No. 187 din 18 Noembrie 1904.

Aceste condiţiuni se pot vedea la Direcţiunea Manufacturei în toate zilele de lucru între oarele 2-5 p. m.

Direcţiunea.

E. HEROVANU

AVOCAT

şi-a mutat biroul în strada Ştefan-cel-Mare casele episcopiei catolice.

Ore de consult: de 3 la 6seara.

Dr. L. Silberstein

Strada Arcu 10

(Peste drum de casele Negruzzi)

Consult. de la 10—12 dim. şi 4—6 seara.

Ore, de consult: 4—6 p. m.

Lucian Holoney

AVOCAT

BUCUREŞTI

3, strada Lipscani

D-ra Natalie Neagu

Pasajul Maca-Vilacros.

Calea Victoriei 32.

Bucureşti.

Rochii şi Confecţiuni.

Casa S. HAIFLER

Vinde losuri de ale

LOTERIEI REGATULUI ROMÂN

PE CLASE

Cl. I I	1.50	Lei	1/8
	3.00	«	1/4
	6.00	«	1/2
	12.00	«	un los

Casa Haifler fiind fondată în anul 1880, onor. public, o poate onora cu încrederea sa.

are pentru basa principală **Codeina şi Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fa ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătore a le opiului.

Foloseşte de minune în contra **irritaţiunilor, peptului** şi **ale pulmonilor**, a **tusselor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseşte cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătoare.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelorĭ.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari colorĭ maĭ frageţi si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ : **Farmacie FRATII KONYA.**

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĚRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitatiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură in patru culori pe banda care sigilĕza capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

i Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta"

LOIZA

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—**Iaşi.**

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE. VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5f**

GRILLAGES

GARIEL 2bis, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré....	1 30
Porte-Tout-Gibier, pour 20 Places.....	7 »

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6f 50

R. GARIEL

2bis, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f50c.

Raymond GARIEL

2bis, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUȚUREANU și LASCAR ANTONIU | Anul IV. —No. 79.—Vineri 23 Februarie 1907

LA SENAT

La Senat s'a petrecut ceea ce era de prevăzut.

Dl. Sturza în interpelarea sa n'a adus nici o notă nouă.

Și cu tot acest caracter negativ al acțiunei ce o exercită opoziția, mascarada a aprins focul bengal la încheierea înterpelărei, care cere nici mai mult nici mai puțin, de cît retragerea guvernului, și încredințarea frînelor statului partidului liberal.

Să analizăm puțin lucrurile și să judecăm în mod serios—cu seriozitatea pe care n'o comportă mascarada liberală—rostul politic al acestei pretinse mișcări de răsturnare care samănă mai mult a un atac de isterie, decît a unei protestări legitime.

Dl. Sturza, bătrînul domn Sturza, ne-a vorbit de eterna domnie a legilor pe care țera o dorește și pe care nu numai guvernele conservatoare, dar implicit nici cele liberale n'au izbutit a o impune pînă azi. D-sa a tunat împotriva guvernului fanariot, d-sa a înfierat dorința de îmbogățire care animă pe cei mai mulți conservatori, considerînd că această dorință a putut fi o singură dată monopolul partidului liberal, singurul deținător al avuțiilor miraculoase D-sa a vorbit de bugetul sălbatec al d-lui Take Ionescu, dovedind că la nevoie poate și d-sa să se arăte sălbatec, ca moravuri și ca procedeuri, contestînd meritele pe care cu cîteva zile în urmă le recunoscuse adversarului său.

Și înainte cu fanarioții, înainte cu testamentul lui Take Anastasiu, dl. Sturza a luat-o razna apoi cu *omnia venalia, honneste vivere* etc.

Este ceva care se legitimeze această eșire, analizată prin nenumărata repetare a vechilor clișeuri, se poate. Cît de fanarioți am fi, suntem oameni, și *-errare humanum est.*

Dar ia să vedem, care sunt drepturile acelora care cred că raportul dintre ei și noi, e raportul dintre oamenii cinstiți la oameni necinstiți cum zicea dl. Spiru Haret, și cari socotesc de datoria lor a cere ca guvernul să le cedeze locul.

Moralitatea lor! Moralitatea liberală, legendara moralitate a celor cari n'au văzut în politică de cît mijlocul de a ajunge și cari n'au operat decît prin beciurile instituțiilor financiare. Moralitatea d-lui Sturza! Moralitatea fostului Baron de Hahn, a fostului om de afaceri a princesei Gorciacof! Slab bagaj, în materia aceasta.

Autoritatea lor! Autoritatea țiganilor cari se ciorovăesc la ușa cortului.

Autoritate de oameni cari nu mai au încredere ei în ei, autoritate de șef care luînd cuvîntul unui orator, se vede silit să cedeze în fața sălei gata să-l conspueze. Slabă putere și în direcția aceasta.

Programul lor! Clișee vechi, de care astă-zi au ajuns să rîdă și copiii, formule seci de critică de cafenea, îndrumări vagi de o banalitate exasperată. Prost material de construcție, cînd totul e de refăcut, de sus pînă jos!

Cu asemenea titluri, acțiunea lor nu poate avea altă soartă de cît să repete multă vreme scandaluri ca acel de la Dacia. Ea va da prilej d-lui Sturza să-și ușureze bila vreme îndelungată, urmînd vechiul procedeu de continuă dedublare, care-l face să vorbească într'un fel la Dacia și într'altul la Senat, să facă o politică în opoziție și alta la guvern.

Iar fanarioții—îndărătnici și hotărîți, vor urma înainte calea apucată pe cînd d. Sturza va trebui să se mîngîe citînd.... proverbe.

„RETRAGEREA"

Ceea ce nu se poate reproșa opoziției, este că ea n'ar face tot chipul pentru a grăbi prăbușirea guvernului.

D'intre toate mijloacele de care ea s'a servit până în prezent spre a-și vedea visul realizat, acel ce-a dat cele mai solide speranțe partidului și grupului advers, a fost leacul cel nou, cel original și criminal tot-de-odată: resturnarea guvernului prin Universitate.

Proiectul de lege al d-lui Disescu, dacă avea aparența de a fi Mascotta ideală a adversarilor, s'a arătat, la sfârșit, ca o mare desiluzie: proectul a fost retras, dar guvernul a rămas.

Opoziția, dacă ar fi putut prevedea că romanul va avea un asemenea sfîrșit, s'ar fi prins ușor să facă o transacțiune: să fi lăsat ca proectul să fi trecut nesupărat și pe urmă să se retragă guvernul.

Dar așa cum s'a întîmplat, a fost foarte rău.

Universitarii și studenții n'au avut chemarea să nimicească proectul unui ministru. O lege bună sau rea, o lege mai mult sau mai puțin, joacă tot atîta rol în politica meschină, cît prețuește o picătură de apă în mare.

Dacă ar fi fost altfel, dacă un proect pe care opoziția îl tălmăcea de rușinos și periculos, ar fi fost singurul și adevăratul mobil al campaniei, de ce opoziția, odată idealul realizat, nu s'ar fi retras și nu s'ar fi astîmpărat?

I-a trebuit, însă, și muștar după masă. Și acesta i-a fost servit, cu prisosință, sub formă de interpelări, ce-au fost desvoltate în cameră și în Senat, cu atîta amar ridicol.

Acum opoziția se poate retrage, căci guvernul nu mai are ce retrage și el însuși—guvernul—nu se va retrage.

Aceasta o va pricepe, în sfîrșit, și mult încercata opoziție, care se va reda ordinei atîta timp până ce unde-va în strada Batiște, o fantezie suferindă va da naștere unei nuoi infamii!

„Studii de moravuri"

E un ziar la București, care, în existența sa relativ scurtă—vorbim de existanța sa ca ziar pur princiar—a incercat să facă de toate: a făcut intrigi, a făcut tovărășie anonimă cu d. N. Filipescu, a făcut campanie contra unei anumite Academii; a făcut cumpărători voluntare pe șoseaua Kisilef, a făcut Moară de vînt pe piața Sărindarului.

Acum, inspre prima-vară, s'a apucat de făcut negoț nou: studii de moravuri.

Dacă i șeade bine sau nu să dedee la asemenea incercări hazardate—asta îl privește pe ziarul boeresc.

Pe noi ne privește faptul, că ziarul cată să facă pe seamă noastră acele studii de moravuri.

Cu studiile sale de moravuri, ziarul acela boieresc vrea să plătească o poliță *Opiniei*. Și noi am publicat un mic și neinsemnat studiu de moravuri cînd am reprodus acea delicată operațiune făptuită pe șoseaua Kisileff.

Dar studiul de moravuri al ziarului boeresc în ce consta el?

La Iași s'a dat un banchet. Cu prilejul acelui banchet s'a expediat, între altele, și o telegramă unui ministru, la care ministrul a respuns. *Opinia*, care a publicat alte telegrame, n'a publicat nici telegrama trimisă acelui ministru, nici respunsul acelui ministru.

Aceasta ie acuzarea și pe tema ei, ziarul, care a incercat de toate, incearcă acum și un studiu de moravuri.

Dar este un lucru al dracului la mijloc. *Patriotul*, care ne aduce acuzarea aceasta gravă, a avut, altă dată, o purtare absolut necuviincioasă față de același ministru, a cărui apărare o ia acum, de și nu este loc de apărare, fiind că acuzarea *Patriotului* n'are nici un rost.

A fost necuviincios *Patriotul* cînd a zis, cu prilejul intrărei sale in minister, «că este un om cunoscut prin discursurile sale parlamentare», cînd Camera nici nu cunoștea încă vocea acelui ministru!

Patriotul a dus campanie ignobilă și contra domnului Bădăreu și noi n'am zis nimic, nici nu putem zice nimic, întru cît ie foarte logic și, pentru noi, foarte îmbucurător, ca un ziar cu aspirațiunile *Patriotului*, care i face cu ochiul lui conaș Filipescu, să aibă antipatii pronunțate pentru scumpul nostru fruntaș.

Și fiindcă ne este grabă să isprăvim o să repetăm *Patriotului* proverbul pe care d. G. Gr. Gantacuzino l'a adresat chiar azi d-lui Sturza: proverbul cu bîrna și cu paiul.

De cît ar vedea o puțin celebră telegramă, mai bine s'ar uita colo pe șoseaua Kisileff!

Acolo are să găsească material bogat pentru „studii de moravuri".

O celebră interpelare

Panoramele, cari oferă cadouri vizitatorilor, ca mijloc de a atrage spectatori, au în galantarele lor, așezate la întrare—și mici minavete. Ele ocupă loc de cinste în galantar, ca fiind obiect mai atrăgător. Dar au un defect mare: în interior nu se află de cît o singură placă. Orî cît ai învîrti de mîner, n'auzi de cît unul și același cîntec, o introducere a unui vals popular oare care. Așa că tat învîrtind și ne-auzind de cît aceleași note, arunci minaveta și înjuri și pe acel cu panorama.

Politica romînească are pe cineva la fel cu descrisa minavetă.

Are și are de foarte multă vreme și, natural, dorim ca minaveta politică, de care ne ocupăm, să mai cînte încă multă vreme de aci încolo, de și cîntă prost al dracului.

In minaveta, care produce oratoria politică a d-lui Sturza, nu se află de cît o placă. Dl. Sturza spune azi ceea ce a zis ieri și ceea ce-a vorbit cu 40 ani în urmă.

Unui artist desevîrșit i este permis să călătorească în toată lumea și să se producă cu o creațiune celebră a sa. Mounet-Suly, spre pildă, ar putea pleca în turneu cu o singură piesă.

Acela s'ar produce pe sute de scene.

Dar dl. Sturza se produce cu aceleași clișee în același centru restrîns! Un băiat de 20 ani, care l'ar auzi pentru prima oră vorbind pe șeful liberalilor și care ar povesti tatălui seu, om cu 30 ani mai bătrîn, ce-a vorbit bătrînul om de stat, ar afla de la acesta, că lucrurile acelea, dl. Sturza le-a mai zis și în 1870.

Lumea s'a strîns la Senat, ieri, ca să fie față la orele solemne cînd dl. Sturza avea să-și dezvolte interpelarea. Se aștepta lumea la un mare discurs politic și avea dreptate, căci, în împrejurări ca acelea, cînd șeful partidului invers cată să sfășie partidul de la putere, să pronunță un mare discurs—rechizitor.

Dar dl. Sturza că s'ar duce la Dacia, *ori că ar pronunța un discurs „mare", tot cu unica placă se prezintă și cum nu trăim în secolul minunelor, placa aceea n'a putut scoate alte note, de cît acelea pe cari cu toții le cunoaștem.*

Atît doar dacă a produs interpelarea de la Senat a d-lui Sturza: o prea potrivită pereche la interpelarea de la Cameră a d-lui Costinescu.

CATE-VA NOTE

Adevărul se află tot-deauna mai tărziu.

Despre foasta grevă universitară aflăm abia azi un detaliu foarte prețios, cu atît mai prețios cu cît el este divulgat de *Epoca*, excelenta gazetă universitară.

Iată ce spune *Epoca*: „*floarea* universității, *apostolii* învățămîntului nostru superior, tinerimea, s'au *deslănțuit* ca o vijelie și au doborît takismul, în mijlocul unui asurzitor huideo".

Figura e absolut universitară. O floare care se deslănțuește și doboară takismul și strigă și huideo, la o asemenea operație trebue să fi luat parte d. Coco Dimitrescu.

*

D. Take Ionescu, care, după informațiunile unor ziare colectiviste și junimiste presintase ieri demisiunea sa, astă-zi după știrile acelorași ziare „amenință cu demisia".

Asta înseamnă că mîine n'are să se mai vorbească de loc despre „situația" domnului Take Ionescu.

*

Că takismul a fost doborît asta se prea poate, fiind că *Epoca* l'a intitulat cu nume nou: partid *takilinar*.

*

Venim!

La Iași a fost fierbere mare. Un funcționar al primăriei a fost rugat să dee note pentru a se face raport de disolvarea consiliului comunal. Un colectivist a asigurat pe trunchierul seu, că peste 48 ore i va achita tot. Un altul, pe aceeași temă a obținut, pe tibișir, o țigară de damă. La clubul liberal s'au deschis ferestrile ca să între „vînt de prima-vară".

Rezumatul?

Tot urîtul viitor: „vom veni!"

*

Patriotul a deschis un concurs. Acest concurs, după cum afirmă însăși ziarul, are menirea să-l pună în rîndurile marelor gazete din lumea întreagă.

Concursul constă într'o luptă literară între corespondenții din provincie ai *Patriotului*.

Această luptă va pune ziarul citat între „marile" gazete din „lumea întreagă".

Dacă asta nu însamnă grandomanie, atunci ie manie de persecuție.

Din două una.

OAMENI ȘI LUCRURI

Două Capitale

Alegerile germane cari au avut loc de curînd au putut însemna o slăbire a forțelor socialiste,—dar în tot cazul au dovedit că Berlinul, inema și capitala Imperiului a remas încă credincios partidului, care e adversarul declarat al actualei stări de lucruri. Ba, un moment a existat temerea că însăși circumscripția unde e situat Palatul Imperial va cădea și dînsul în mîinile „roșilor",—fiind unica circumscripție necucerită încă până acum.

Un aspect asemănător are acum și Petersburgul, deși condițiile politice și sociale sunt departe de a fi identice. In Germania domnește deplina libertate a scrisului și a cuvîntului, în Rusia și mai cu seamă în Capitala ei, cenzura și poliția măsoară cuvintele, controlează scrisul, suprimă atacurile și pedepsesc intențiile. In reședința Monarhului atotputernic poporul e păzit de aproape, lumea muncitoare—foar de nemulțumiri adînci, de indignări și de revolte înăbușite — e șpionată și pîndită de regimente enorme de poliție; propaganda în sinul proletariatului e anevoioasă și mereu zădărnicită. E dar cu atît mai de mirat că Petersburgul întreg fu cucerit de socialiști sau de alți partizani ai stîngei, începînd cu însuși cartierul undo rezidă Suveranul.

Drept exemplu suggestiv de modul cum se exercită în acele regiuni spionagiul polițienesc—în care întră și acel exercitat de stîlpii devotați regimului: preotul de exemplu — vom cita un mic fragment din discursul ultim al eroinei Zanaida Konopliamkof, asasina generalului Minn și care a fost nu de mult spînzurată în curtea fortăreței din Schlüsselburg. Proza e publicată în „Journal des Instituteurs,—victima fiind de profesiune institutoare; după ce a servit și a suferit un an în Livonia, fu strămutată la o școală din ținutul Peterhof:

„Iată în ce condițiuni eram aici: dinaintea școalei locuia un jandarm, dinapoi un brigadier de poliție, pe coasta învecinată cu școala, ședea popa și alături de el, diaconul. Și tus-patru trimeteau denunțuri în contra mea. Porneam vre-o șezătoare sau vre-o lectură pentru popor, de natura cea mai nevinovată, diaconul mă denunță inspectorului, spunînd că „institutoarea să ține de convorbiri și tălmăciri streine de chestiile școlare". Popa da veste în circumscripțiea lui, că „institutoarea sădește secte, răspândește tolstoismul, conrupe tinerimea". Dacă mă ocupam de vre-o reprezentație populară, se iveau cu denunțările lor, brigadierul jandarmul... Toate astea s'au petrecut acum vre-o cinci ani. După fie-care denunțare, ierem chiemată, cînd la inspectorat, cînd în fața consiliului școlar, cînd la guvernator.

Funcționai astfeliu aproape doi ani și jumătate, în acest tîrg „sărac", după care fui îndepărtată din învățămînt, de către consiliul școlar.....". **Rodion**

Teatrul lui Maeterlinck

Marele critic și filosof francez Taine spunea într'un studiu al seu că poiezia după cincizeci de ani se va preface în muzică. Profeția pare a se adeveri, căci sfîrșitul secolului al 19-lea a adus o revoluție în spiritul de concepție și în mișcarea literară actuală, prin întroducerea bruscă de noi forme, de noi tendințe.

Această școală întitulată *simbolistă* va lasa urme adînci în poiezia modernă, căci este o reacțiune spontanee asămănătoare școalelor romantice și naturaliste.

Așa dar pornesc de la ideea, că simboliștii fracezi, cu toate că n-au avut cum zice Emerson, un mare critic, ca să le formuleze teoriile, și un mare om pentru a le da viață, totuși au căpătat aderenți care într'adevăr nu va indistui să avem o mai mare simpatie și mai multă încredere în „școala viitorului" de cît a avut-o Nordau.

In articolul de față voi discuta teatrul lui Maeterlinck, ca fiind partea cea mai interesantă, mai largă și mai frumoasă din opera acestui genial poet, operă care l-a făcut pe Octave Mirbeau să-l rîdice într'un articol din „Le Figaro" (1890) alături de titanul de la Warwick.

Un compatriot al său Emil Sigogne, colaborator la revista națională „*La Belgique artistique et litteraire*" face o paralelă foarte interesantă tocmai asupra acestui punct de comparație între Maeterlinck și Shakspeare.

„Rien de plus complexe que le génie de Schakspeare, impossible à définir, car il est en même temps „son contraire", comme eût dit Mallarmé, il s'élève parfois au-dessus de lui-même et franchit ses propres limites. Mais, il est peut-être censé de dire qu-il est *poète universel de la passion.* Il est cela et autre chose encore. Sous se doigt le coeur humain est une harpe dont, de la plus frêle à la plus forte, toutes les cordes vibrent et toutes si puissamment qu-il est merveille que l'instrument n'éclate pas. Pour Maeterlinck, si le coer humaine est un harpe c'est unc harpe éolienne que de mystérieux soufles font frémir et qui sonne eu murmures, s'alanguissant ou s'intensifiant à l'efleurement de l'impalpable et de l'invisible.

Tot teatrul lui Maeterlink urmează această cale și să nu ne mirăm dacă în cele unsprezece studii din „*Le Trésor des Humbles*" analizează cu o măestrie desăvîrșită sufletul omenesc cu toate încrețiturile lui și misterurile ce încă îl învăluește.

Luînd personagiile dramatice din piesele sale, vedem că sunt sintetizarea acestor studii pe care Maeterlinck le-a aprofundat.

Să luăm „tăcerea" acest criteriu care este haina de sărbătoare a simbolismului universal, Maeterlinck mai consideră tăcerea ca o valoare, ca o noțiune a adevărului.

„Mai mult sau mai puțin, fie-care simțim adevărul din forța asta tăcută, care adesea e mai amenințătoare de cît cuvîntul. Sunt tăceri care se luptă și se urăsc chiar între sufletele admirabile, de putere egală. Și-n iubire nu vei fi înțăles și crezut de cît după tăcerea care urmează cuvîntul de dragoste. Căci în tăcere s'aud mai bine bătăile inimelor care s'apropie.

Această teorie o desvoltă admirabil în piesa „*Les Aveugles*". Niște orbi de ambele sexe sunt duși la plimbare de un un preot bătrîn. Preotul însă moare subit și ei sunt lăsați într'un loc departe de ospiciu, de unde nu se pot întoarce fiindcă n'au călăuză.

Toată piesa este o alegorie, o comparație între tăcerea sau misterul omenirei părăsită într'un haos și sufletul omenesc prea neputincios încă se deslege această enigmă.

Tăcerea în iubire o atinge în *Pélleas et Melisanda* (dedicată lui Octave Mirbeau) și mai nuanțat în *Aglavaine et Sélysette.* Intr'un alt studiu intitulat „La morale mystique" arată că ori ce greșeală merită o ertare și aceasta atunci cînd plecăm din lumea asta puțin cunoscută, într'altat ce nu știm măcar că există. E instinctul ce dispare înaintea acestui mister al morții, care capitulează cu acea faimoasă formulă a ertărei „Le mal c'est le bien qui se trompe. Il y a de nobles fautes comme il y a de petites vertus".

Sublimul acestei teorii îl zugrăvește tot în piesă „Péleas et Melisande" cu acea fulgerătoare scenă de adio, *adio* care rivalizează zice Emerson cu cea mai crudă moarte din piesa lui Shakespeare..

Ultima dispărțire între Mellisande și amantul ei Pelleas fratele lui Goland Ar-

kel, care prinzind bănueli că soția sa îl înșeală, il omoară, și după asta se sinucide și el.

„Scena aceasta este cea mai frumoasă de cîte am văzut și cetit pînă azi, e fulgerul care străbate norul întunecos care n'are putere să inlăture întunericul.

E iubirea înăduşită într'un suflet de femee, e moartea care așteaptă să lumineze totul". (Emerson pag. 130).—

In studiul „Sur les Femmes" atinge mai clar caracterul iubirei, caracter care formează cea mai mare parte din sufletul unei femei. „Sufletelele se cunosc dinainte, dintr'o patrie comună tuturor, din regiuni de care nu ne-aducem aminte și un suflet recunoaște un altul atunci cînd diferența spirituală nu există. E o dragoste predestinată și adevărată care se naște din întâlnirea a două suflete la fel.

Femeea e predomnitoare în mai toate piesele lui Maeterlinck. Așa în „Alladine et Palomids" vedem cum dragostea ideală pornită dintr'un avînt primordial nu poate întotdeauna să dee rezultate satisfăcătoare. Aceste iluzii sunt sfărmate de multe ori ca ceva comun și din visul ăsta de iubire, realitatea se arată mai întotdeauna răutăcioasă.—

In „Les Sept Princesses" este o întreagă poezie a iubirei, e un psalm care resună în biserica misterioasă, atunci cînd Prințul se întoarce se vadă pe cele 7 prințese! Găsește ca fatalitate pe iubita sa Ursula moartă între cele-l'alte șease prințese, care ca niște statui stau pe cele șeapte trepte de marmură, căci pe cea mai înaltă e depus corpul Ursulei; el zice atunci plin de amărăciune: „Je n'éveillerai pas les autres și vous voulez...je n'en éveillerai qu'une seule...

In „Aglavaine et Sély ette" a descris foarte curios tipurile celor două femei, Aglavaine și Sèlysette care iubesc cu pasiune pe același barbat Méléandre, de care sunt iubite. Ele voesc să creeze o viață în care sufletele lor trei să se atingă într'o armonie desăvârșită. Concepția e departe de a fi naturală, totuși prin purtarea și caracterul idealist a lui Aglavaine care are o superiontate uimitoare situația e salvată astfel. Aglavaine încerca să-și impue supremația felului ei de a înțelege viața și sentimentele într'o aureală arbitrară înțelegerei de viață a Silysetei. Aceasta se vede din schimbul de cuvinte cu Meleandre, pe care Aglavaine nu-l atinge cîtu-și de puțin, amorul Sélisetei. In actul al II-lea Aglavaine zice: „Il ne faut pas se demander si ceus qui pleurent son raisonnables ou non, mais simplement ce qu-on peut faire pour qu-ils ne pleurent pas..."

Apoi vorbind cu Sélyssette rostește: „Il n'y a rien au monde qui sort plus loin de nous que notre amour, ma pauvre Sélysette..., Il faut bien qu on attende et l'on ne peut qu'apprendre à la comprendre. . . . . .

Filozofia misticismului o urmărește Maeterlinck, rezumată mai bine în studiul seu „La Sagesse et la Destinée". „E o mare deosebire într'o înteligență satisfăcută și un suflet satisfăcut, căci mulțumirea e mai mult o plantă a vieții morale, decât a vieței intelectuale. Destinul adevărat, e un destin intim. Dacă iubești, nu e dragostea asta care face parte din destinul tău, e conștiința de noi înși-ne, pe care am găsit-o în adîncul acestei dragoste, care-ți va schimba viața. Să nu uităm că nimic nu ni se întîmplă, care să nu fie de aceeași natură cu noi înși-ne. Intru cît-va n-ai norocul de a-ți găsi idealul afară din tine, de cât după ce l-ai împlinit, pe cât e posibil în tine însuți. Ceea ce ne spune și Plotin, marele mistic păgân, care se apropie de credința misticismului prin știința rezonamentului: Trebue mai întâi să redai organului vederei asemănarea și potrivirea cu obiectul care-l privește. Niciodată ochiul n-ar fi zărit soarele, dacă n-ar fi luat înainte forma soarelui; tot ast-fel și sufletul n-ar putea vedea frumosul, dacă înainte n-ar deveni el singur frumos. Trebue să fi fericit, ca să faci fericit și trebue să dai mulțumire ca să rămîi mulțumit. Un act de virtute e totdeauna un act de fericire. Mulțumirea noastră depinde în total de libertatea noastră interioară. Această libertate se mărește, când facem bine și se micșorează când facem rău. Tendința către extraordinar este de multe-ori marele rău al sufletelor ordinare. Trebue să acumulezi în tine, cauzele cele mai simple de mulțumire. A fi vesel nu e a fi fericit, și-a fi fericit nu e totdeauna a fi vesel. Numai mulțumirile neînsemnate, d'un minut surîd și închid ochii în timpul când subsistă. Dar ajunsă la o anumită înălțime, fericirea e tot așa de gravă ca și-o tristeță nobilă".

Maxime desvoltate mai profund în piesele citate, și în *„Intérieur"* și în *„L'Intrusé"*.

Monna Vanna diferă de aceste idei, până la un punct oare-care, căci când Vanna pronunță: „Nu-i nici odată tîrziu, când ai găsit iubirea, care umple o viață... Ea nu renunță. Atunci când nu mai așteaptă nimic, tot mai speră.... Când nu mai speră, tot încearcă....

„Monna Vanna" diferă cu totul de celelalte lucrări dramatice ale lui Maeterlinck. Personagiile și filozofia pusă în gura lor, cristalizează mai bine ideile și aspirațiile la care tinde teatrul, psihologic-simbolist și de care viitorul va decide.

Totuși când critica va epuiza stocul său de opinii divirgente și când teatrul modern va fi înțeles de vulg, atunci Maeterlinck zice Sigogne va deveni un clasic.

Octav Minar

Iazurile din Moldova

Eftenirea peștelui.—Terenuri mlăștinoase. Părerea directorului Antipa.—Dispariția iazurilor din Moldova.

Directorul general al pescăriilor Statului, d. Gr. Antipa, a arătat, în diferite rînduri, necesitatea ca Statul să încurajeze inițiativa privată și să sprîjinească dezvoltarea unei culturi sistematice a crapului în iazuri, întâi pentru că eftenirea peștelui prin creșterea producțiunei va procura o hrană mai substanțială populațiunei rurale, al doilea pentru că aceasta ar fi singurul mijloc de a se pune în valoare intinsele suprafețe de terenuri mlăștinoase din țară, care astăzi sunt cu totul neproductive.

Până acum însă cu toate măsurile luate de ministerul domeniilor în această direcție n'avem de înregistrat de cît foarte puține și foarte neînsemnate progrese de și psicicultura ar putea ajunge cu puține sacrificii, unul din principalele izvoare de bogăție ale țărei noastre.

Diferiți mari proprietari cărora ne-am adresat cerîndu-le lămuriri asupra chipului cum s'ar mai putea da mai neîntîrziat și mai sigur un avînt considerabil exploatărei cu succes a terenurilor mlăștinoase, ne-au arătat că în genere, proprietarii noștri de moșii sunt lipsiți de capitalurile necesare la începutul unei astfel de intreprinderi.

E nevoe de capitaluri, ne spuneau ei, și trebue ca guvernul să vie cu o lege care să atragă capitaluri străine și să înlesnească construirea de asociațiuni de exploatare întocmai după cum s'a făcut cu terenurile petrolifere.

Dispariția Iazurilor din Moldova

In timpurile trecute, în toată țara și în special în Moldova, aproape pe fieeare moșie exista cel puțin cîte un iaz sau eleșteu in care se făcea cultură de pește.

Suprafața acestor iazuri era foarte mare așa că atît țărănimea cît și cea mai mare parte din orașele Moldovei se îndestulau cu pește din ele. Iazurile mai serveau și pentru adăpatul vitelor cît și mai cu samă pentru mori.

In timpurile din urmă însă, introducîndu-se morile cu aburi, morile de apă au fost părăsite în cea mai mare parte și proprietarii au găsit că de oare-ce valoarea pămîntului a crescut considerabil, ar fi mai rentabil a se renunța la cîștigul ce-l aveau din vînzarea peștelui. Ei au secat iazurile și au întrebuințat apoi pămîntul la agricultură.

S'au rezervat pe toate moșiile mici iazuri pentru adăpatul vitelor și care nu mai rentează dacă se încearcă o cultură mai sistematică de pește.

Din această causă, o mare parte din imensa producțiune de pește de odinioară a Moldovei a dispărut. Azi toate satele și orașele din acea regiune se aprovizionează la pescăriile din Dobrogea.

Prin disparția iazurilor însă, dintre cari unele, ca Ezerul de la Dorohoi, erau de o întindere considerabilă, au dispărut de pe piața cîteva milioane kilograme de pește, anual. Această scădere a producțiunei a avut de efect o simțitoare urcare a prețului peștelui în Moldova și Bucovina, așa că astăzi ar fi cît se poate de rentabil a se relua cultura peștilor în iazuri, atât pentru consumațiunea lăuntrică a peștelui viu și a conservelor de pește, cît și mai cu seamă pentru export, care va deveni cît se poate de lesnicios prin noua linie ferată proectată, Dorohoi —Noua Suliță.

Agricultorii noștrii ar beneficia îndoit. Pe deoparte ei ar da o întrebuințare rentabilă pământurilor mocirloase, pe de alta aceste rezervorii întinse de apă diseminate în toate văile țărei noastre, ar juca un însemnat rol în temperarea secetelor, întreținînd umiditatea în atmosferă și menținînd nivelul apelor terestre ceva mai ridicat.

Litere-Ştiinţe-Arte

Piesa originală a d-lui Botez Gordon—„Ireparabilul" sau „Pe căile pierzării" a fost premiată de către „Asociația pentru literatură, din Transilvania, fiind primită cu elogii la un concurs literar de piese originale cu tendințe morale. Piesa se reprezintă la 27 Februarie.

*

A apărut „Cultura Romînă" No... pe luna Februarie cuprinzînd interesante articole și polemici semnate de d-nii I. Gevănescu, G. Aslan, I. Petrovici etc.

*

Printr'o indiscreție teatrală suntem în măsură de a da cîteva din numeroasele cuplete de actualitate ce vor fi debitate—era să zic cîntate—mîne seara la hazlia reprezentație a lui *Lumpatius Vagabonds*:

*

Apa la Iași.

In sfîrșit și apâ
La Iași o s'avem
Toată ziulica
De-om pofti să bem
Vor putea crîșmarii
De-acum cel puțin
Apă cum se cade
Să ne toarne 'n vin

*

Influență

Iarnă boclucașă
Ca'n ist-an mai rar.
Numai Influență
Tusă și cathar
Pîn 'și opozanții —
Nu-i mai îînțeleg!
Capăt, influență
In orașu'ntreg...

*

Scumpete

La noi astăzi carnea
Groaznic s'a scumpit
Dai un franc pe o fleică
Și nu-i de găsit...
Țipă măcelarii
Că boi nu găsesc
Cînd eu în tot locul
De boi mă lovesc.

*

Acum cînd Shakespeare e la ordinea zilei prin vehementele atacuri ce-i aduce Tolstoi, e interesant să notăm după un volum recent apărut la Paris, în ce chip erau plătiți autorii dramatici pe vremea lui Shakespeare.

Cu documente dovedește autorul—Georges Duval— că Ben Ionson a primit pentru piesa „Richard Crookback" 10 livre; Marston a primit 5 livre pentru o piesă; Nathamtel Fied cerea 10 lirre pentru o tragedie. Ne citează un contract între Henslove și Duborne prin care acest din urmă se obliga să scrie pentru 20 livre o tragedie întitulată „Machiavel și Diavol". Acestea erau prețurile curente. Dacă un autor avea norocul să obție succese enorme, atunci primea și ceva procente de la a doua și a treia reprezentare a piesei.

*

In capitală se așteaptă sosirea marei tragediane Eleonora Duse. Ar fi de dorit ca agenția noastră teatrală să facă sforțări pentru ca și iașanii să poată admira pe această neîntrecută artistă, rivală a Sarhei Bernhardt.

*

STRUNA ZILEI

„DINTR'O PALMA"
—25 Februarie—

La judecătoria ocol. II d. Haralamb Leca a fost condamnat pentru c'a pălmuit pe rechizitor.

Azi afișul de-ar vedea
Haralambie ar oftà
Sau i-ar trage o sudalmă
Bietul, mai dihai ca 'n piesă
A putut simți ce iesă
D'intr'o palmă

Informaţii

Cum trăim în era proverbelor, cum aplicarea zicătoarelor din strămoși se face acum de marii fruntași ai Țărei, avem și noi, ceștia mititei, prilejul să zicem „gura păcătosului adevărul grăește".

Ceea ce ne-a făcut să ne gîndim la această înțăleaptă vorbă, este o greșeală din... iuțeală, a unui ziar liberal.

Acest ziar a colecționat din alte ziare colectiviste, toate închipuirile asupra situației în guvernul și partidul conservator și le-a întitulat „Debandada *liberală*".

In adevăr, trebue să fie groaznică debandanda în partidul liberal, ca să recurgă la invențiuni, spre a masca acea proprie debandadă.

—

Am anunțat ieri, că dl. profesor dr. Riegler a fost chemat telegrafic spre a lua parte la o ședință a consiliului sanitar superior.

Dl. dr. Riegler a plecat ieri diminecțu și seara a luat parte la ședința consiliului, în care s'a discutat proiectul de modificare a legei sanitare.

—

Acum o lună am anunțat că dl. A. Naum, profesor de limba și literatura franceză la Universitatea din Iași, va demisiona pentru a-și regula drepturile la pensiune pe ziua de 1 Aprilie.

Aflăm acum, că ministrul instrucțiunei a primit cererea d-lui Naum.

—

Directorul general al C. F. R. și inspectorul general Dragu, au plecat ieri, cu trenul de 5.55 din Iași în inspecțiunea celorlalte servicii pendinte de circonscripția II.

—

D. general Tell a sosit ieri in Iași, cu trenul de Dorohoi.

—

Ni se scrie din București că comitetul inspectorilor generali ai armatei, se va intruni sămbăta, sub presidenția d-lui general Manu, spre a intocmi tabloul de avansări.

—

Prin noul budget lefurile secretarilor arhivari de la sindicatele de falimente din Iași, vor fi egalate cu acele ale grefierilor de tribunale.

—

Ni se scrie din Tg.-Frumos:

In ziua de 18 a. c., s'a ținut la școala de băeți o conferință intimă, de către d-na Ana N. Marcopol, cu subiectul „Tratarea metodică a unei poesii, unui proverb etc.". Cu aplicare la o lecție practică de proverb.

La ora 4 p. m., s'a început conferința publică, ținută de d-na Ecaterina Flexi, cu subiectul „Mijloacele necesare pentru ca femeile de la țară să devină bune gospodine. Hrana, îmbrăcămintea și locuința, precum și creșterea copiilor sătenilor".

D-na Flexi a tratat acest subiect cu totul desvoltat și cu multă viață în expunere, ceea ce dovedește că posedă îndeajuns multe cunoștinți și modul de exprimare, corect și curgător. Aducem viile noastre felicitări d-nei conferențiare.

—

Consiliul de administrație al Creditului Urban din Iași, s'a întrunit ieri și a aprobat mai multe cereri de împrumut.

D. Gh. Lascar, noul consilier, a luat parte, pentru prima oară, la ședință.

—

S'au constatat două cazuri de febră aftoasă în despărțirea a III-a.

S'au luat cele mai riguroase măsuri pentru ca epizotia să nu se întindă.

—

Au fost înaintați prefecturei cei 5 Ruși arestați în noaptea de 19 spre 20 de către jandarmii din Sculeni.

—

Serjentul jandarm Bențe Gh. a fost scos din corpul jandarmilor rurali din causă de boală.

—

D. M. Popovici a fost numit profesor de apicultură la Seminarul pedagocic și Seminarul Veniamin din localitate.

—

D. Cristofor Tabacovici proprietar a cedat gratuit un teren pentru construirea unui spital rural în Com. Țiganași.

—

Din Trg. Frumos ni se telefoniază că acolo s'a înființat eri o nouă bancă „Viitorul".

Au fost acești d-nii: Gh. Vlaicu, president; N. Marcopol, vice-president; P. Alixandrescu, secretar-comptabil; C. Munteanu, G. Luchian, Gh. Radu, D. Deliu, preotul Apolon Andrieș, membrii; Em. Antonescu și căpitan Flexi, cenzori; Gh. Timuș, Tăutu și N. Davilon, cenzori-supleanți.

DIVERSE

— Eri s'a declarat un incendiu în pivnița caselor No. 7 din Str. Alexandri. In acea pivniță se aflau mai multe butoae cu spirt, care însă au putut fi izolate.

— Poliția a arestat pe individul Tanase Perdeica, care a fost izgonit din țară și acum s'a reîntors.

El va fi isgonit din nou.

— Lemnarul Luca Teodor, din Str. Sft. Teodor No. 15, reclamă că eri noapte îi s'au furat din un grajd 2 cai, o căruță și o pereche de hamuri. Indivizii Th. Bogonos și A. Olteanu, bănuiți de poliție au fost arestați.

— Poliția a arestat pe indivizii Gh. Lungu și Anton Zelinschi, bănuiți a fi autorii unui însemnat furt.

— Individul Gh. Vălureanu în etate de 38 ani, care trăia în combicunaj cu femeia Maria Ianculescu din comuna Constantinești, a luat, în ziua de 1 Februar, 2 boi ai sus numitei femei, i-a vîndut la tîrgul din Slatina și apoi a dispărut cu banii.

— S'a primit la prefectură 100 exemplare cu instrucțiuni necesare la combaterea febrei aftoase, spre a fi împărțite comunelor rurale din județ.

— S'a acordat un concediu de o lună d-lui Const. Liciu, învățător în com. Cotnari.

— Au fost înaintați prefecturei indivizii Ch. Gauran, M. Castan și T. Manea, cari au fost prinși de jandarmi din Podul-Iloae furând ovăs din hambarul d-lui Fischer.

Serviciul sanitar a înaintat prefecturei itinerarul vaccinărilor și revaccinărilor care se vor începe în curînd.

— Poliția de siguranță a arestat pe femeia Rifca Cerneski, venită prin Sculeni, în mod fraudulos, Nu s'a găsit asupra ei nici un act care să-i dovedească identitatea.

— Individul Gh. Pălăuceanu a fostrarestat ca autor al unui însemnat furt.

— Comerciantul Aba Polac, a reclamat poliției de siguranță, că fratele său, Moriț Polac, dînd un surtuc la reparat, a uitat într'unbuzunar un portofel cu 700 lei. Croitorul, însă veagă ca ar fi găsit banii; a fost arestat.

— Individul Avram Iosub Blum din strada Socolei a fost arestat, bănuit că ar fi evadat dintr'un penitenciar, anume care nu se știe.

FOIȚA ZIARULUI „OPINIA"

53

SECRETUL
JUDECATORULUI DE INSTRUCȚIE

MARE ROMAN
de
PIERRE DELCOURT

Și cu toate astea, numai dispoziția tinerei fete îl putea salva.

Plecînd capul, scoțind un profund suspin, Maxim cu o voce stinsă, abea perceptibilă, răspunse:

— Nu știu ce am putut face eșind de la cerc; eram obosit, îmi era rău, în urma perderii ce suferisem. M'am plimbat...

— Cinci ceasuri, rîse judecătorul, pe vremea aceia îngrozitoare, adică pe ninsoare.

Și, întinzînd mîna spre un pachet depus pe biuroul seu, îl trase spre el și-l desfăcu: erau haine.

— Iată lucruri luate de acasă de la d-ta, în ziua arestărei. Le recunoști?

— Da, sunt ale mele.

Judecătorul. întizînd un pantalon, îl puse sub ochii acuzatului.

— Vezi, zise el, acest pantalon e plin cu un noroi cenușiu, destul de asemănător cu zăpada uscată: ancheta presupune că d-ta purta-i acești pantatoni chiar în seara de 25 Decembre.

— Nu pot nega faptul, recunosc într'adevăr că am purtat acești pantaloni în acea zi.

— Ei bine! Iți voi spune ce ai făcut de la unsprezece și un sfert până la patru ceasuri dimineața. Ceia ce am să ți povestec ie rezultatul a tot ce ți-am spus până acuma. Ultimele d-talc resurse fiind epuisate de perderea la joc, ți s'a părut imposibil de a continua existența strălucită cu care erai obicinuit.

Intîmplarea te-a făcut să asiști la cîstigul d-iui de Ferrusol și să auzi dorința formulată de acesta de a pleca la ora determinată: unsprezece și jumatate. Ai părăsit cercul cu cîte-va minute înaintea fericitului jucător, pe care l'ai așteptat probabil în stradă. La eșirea lui, i-ai propus fără îndoială să-l însoțești sub un pretext oare care, și l'ai asasinat pentru a-i fura cei 25.000 franci pe care-i cîștigase.

— Asta e o infamie contra căreia protestez din toate puterile mele!

— Asta nu-i de cît o negare, fără probe.

— Și ce probe voiți să vă aduc?

— Spune-mi atunci în ce loc te găsea-i între unsprezece și un sfert și patru ceasuri dimineața?

— Ei! știu eu?

— Imi vei permite aceste condițiuni, să-mi mențin afirmațiunea; am să-ți probez imediat că d-ta ești în adevăr asasinul contelui de Ferrusol.

— Acesta e falș! replică cu energie Maxim.

Fără a lua în samă negarea tînărului judecătorul continuă:

— Ancheta a stabilit că nimeni altul de cît d-ta, nu părăsise cercul, cu mai puțin de un ceas înaintea plecărei victimei.

— Și aceasta vă duce la concluzia că eu sunt asasinul!

Asta n'ar fi deajuns, deși aduce un element pentru acuzare; dar lasămă să continui. Unde ai comis acea crimă? nu știu. Cadavrul contelui a fost găsit la Pantin, într'o cariară sub cerul liber, situată la piciorul movilei din Près-Saint-Gervais. Fost-a comisă crima la Paris sau afară din fortificații? Nu se știe. Dar în ce privește distanța care separă cariera de cercul Haricots e timpul absenței d-tale, suntem perfect convinși că aceste două puncte ale ancheteî se leagă perfect.

Hainele pe care ți le-am arătat mai înainte, și pe care le-ai recunoscut, stabilesc mai mult de cit e nevoie că le-ai purtat în niște împrejurări în legătură cu faptele relevate de instrucție. In adevăr, acești pantaloni sunt plini de noroi. de sus pînă jos, ceea ce explică o fugă îndelungată pe drumuri înglodate; și, d-ta o știi tot așa de bine ca și mine, în acest anotimp, pe o asemenea vreme, nu te puteai duce pînă la Pantin fără să aduci stigmatul constatat pe aceste haine.

— Vă repet, d-le judecător de instrucție, că deducțiunile dv., sunt cu desevîrșire false și că urmele lăsate pe niște haine nu vă pot face să conchideți așa cum o faceți.

Eu n'am asasinat pe contele de Teransol, nu l'am mai văzut după eșirea mea din cerc!

— Astfel, negi de a fi ucis pe conte?

— Da! da!

— Negi, asta-i ușor, dar noi cari te acuzăm o facem bazați pe probe. D-ta ești inculpat de asasinat urmat de furt; acuzarea a adus contra dtale probe suficiente. Ea știe perfect cu toate precauțiunile luate de d-ta, în ce mod ai ucis pe conte.

(Va urma)

Ultime informaţii

Am insistat asupra diferendului foarte grav ce a isbucnit între administraţia comunei Iaşi şi societatea anonimă de electricitate, foastă Schuckert, concesionara iluminărei Iaşului cu electricitate.

Serviciul technic al comunei a descoperit, în adevăr, că societatea, prin felul cum sunt aşezate bombinele şi şi contoarele, şi-a asigurat un venit extra-ordinar.

Ca să se elucideze această foarte delicată situaţiune, consiliul comunal, în şedinţa secretă de alaltăieri, a hotărît să încredinţeze rezolvirea, unei comisiuni de arbitri.

Faptul a fost comunicat astă-zi, prin somaţiune legală, direcţiunei electrice, care a fost invitată să-şi numească şi ea arbitrii.

*

Din partea comunei au fost numiţi arbitri d-nii: A. A. Bădăreu, fost ministru al justiţiei şi H. Chaumat sub-directorul şcoalei superioare de etectricitate din Paris.

D. H. Chaumat a telegrafiat că primeşte însărcinarea dar că nu va putea veni în Iaşi de cît pe la sfîrşitul lunei Mart, stilul nostru.

Pledoariile se vor face l. francesă. D. G. Cristofor, va suţinea interesele comunei şi, probabil d. M. Cantacuzino pe acelea ale societăţei,

———

Impăcarea liberalilor din Iaşi se zdruncină reu, de şi comitetul executiv n'a fost încă complect ales.

Ce s'a întîmplat?

D. P. Poni şi aderenţii dumisale, de şi au semnat telegrama prin care anunţă împăcarea şi felicită de aceasta pe d. Sturza, sunt, totuşi, foarte nemulţumiţi de aceasta.

D. Poni, de şi a reuşit să excludă din club un număr de peste **60 membri**, de şi şi-a combinat un statut dupe plac, a incercat o mare desilузie şi această desilizie i-a inspirat ideea de a încerca *să caseze alegerea efectuată deună-zi.*

*

D. Poni este, în primul rînd, foarte mîhnit de faptul că d. P. Fîntînariu, care este foarte bine văzut de şeful local al liberalilor, care a semnat, în locul d-lui Poni, toate invitaţiunele cu ocaziunea diverselor intruniri ce-au precedat „împacarea", n'a putut fi ales în comitet de cît just la limită.

*

L'a mai jignit foarte mult şi faptul că domnii profesori Simionescu, Haliţa, V. Paladi şi d. C. Lepădatu, n'au putut întruni numărul reglementar de voturi spre a fi aleşi în comitetul executiv.

Dl. Poni vede cu ochi foarte răi alegerea în comitet a d-lui Th. Jellea pe care este foarte supărat.

Supărarea consistă în faptul următor: în toiul certei d'intre liberali, la o şedinţă memorabilă a clubului, dl. Poni ameninţase pe clubişti „că-şi va lua pălăria şi va pleca".

La această ameninţare, dl. Jellea respunse:

— Astea sunt gogoriţe!

*

Faţă de această situaţiune, se spun liberalii tineri?

Ei rid de supărarea d-lui Poni şi de ameninţarea că va casa alegerea.

Ei consideră supărarea ca un simplu truc, o sperietoare, ca doar vor ceda şi vor alege pe cei 4 ai d-lui Poni.

*

Pînă la una alta, nu-i nici comitet, nici club. Ceea ce există, ie copia de pe telegrama trimisă d-lui Sturza, unde şeful este viu felicitat cu prilejul „împăcărei".

*

Dl. Marinescu, directorul Băncei Naţionale, un vajnic agent colectivist, a căzut în disgraţia d-lui Poni.

In locúl seu, liberalii bătrîni vor susţinea, la împlinirea locurilor vacante în comitet, candidatura d-lui C. Lepadatu.

———

Senatul universitar şi consiliul profesoral al facultăţei de medicină s'au întrunit ieri spre a cerceta recomandările privitoare la catedra de patologie internă.

Nu s'a putut lua nici o hetărîre.

———

O măsură dreaptă. *Din Bucureşti ni se scrie că comitetul delegaţilor pentru proectul de lege a unificărei pensiilor a decis ca să nu se deducă din anii de serviciu concediile ce se acordă învăţătorilor, institutorilor şi profesorilor.*

Se ştie că până acum concediile mai mari de două luni' acordate învăţătorilor, institutorilor şi profesorilor erau scăzute, atunci cînd la eşire la pensie, era vorba să se fixeze anii de serviciu.

———

Pasagerii trenului Bucureşti-Burdujeni, care soseşte în Iaşi la 11 dimineaţa, au trecut astăzi printr'un mare pericol.

La cîţi-va chilometri de citaţia Săcueni, o şină era scoasă de la locul ei. Cu toată ceaţa de astă dimineaţă cantonistul din apropiere a obserrat lipsa şi a dat alarma la timp, făcînd să se oprească trenul.

Fără aceasta, cu două minute mai tărziu acceleratul, care avea viteza sa normală, ar fi deraiat cu siguranţă.

———

La banca populară din Prigoreni s'au descoperit neregularităţi.

D. Dimitrescu, care a fost delegat de direcţia generală să ancheteze, a descoperit, până în prezent o lipsă de 3470 lei. La anchetare asistă şi poliţaiul din Tîrgul Frumos, d. C. Meniu.

După cîte aflăm se va cere intervenţia parchetului,

———

Ştirile ce ni se transmit astă-zi prin telefon din Hîrlău arată că lucrurile s'au liniştit întru cît-va în aceste sate în care au izbucnit turburările ţăreneşti.

Sătenii nu se dedau la nici un act de violenţă ci aşteaptă ca să li se satisfacă cererile lor de a li se da pămîntul cu cîte 20 lei falcea.

———

In procesul dintre David Olivenbaum şi principele Dimitrie Sturza, apărătorul acestuia a propus 2 incidente, cari tindeau la anularea citaţiunelor.

Tribunalul le-a respins astă-zi pe amîndouă şi a întrat în discuţiunea fondului.

———

In unele cercuri militare se crede că d. general Crăiniceanu va fi numit comandant al corpului IV de armată.

———

In astă seară se va cînta *Aida* la Teatrul Sidoli.

———

In saloanele doamnei şi domnului locotenent Danielopol a avut loc botezul drăgălaşilor lor copii Lizetta şi Dumitru.

Naşii fetiţii au fost d-na A. Suciu şi d. locot-colonel Bunescu, iar naşă a băiatului a fost d-na Alexandrescu.

Vom publica mîine o dare de samă asupra acestei festivităţi familiare.

———

Judiciare.— La secţia a II-a a curţei se judecă azi procesul în care sînt implicaţi; V. Crupensky, avocat în Piatra N. acuzat că ar fi făcut declaraţiuni false într'un act autentic privitor la d-na Elena Kowalski. N. Vasiliu, copist la tribunal, condemnat la 25 zile şi femeea Maria Sapsa Birjaru, condemnată la 3 ani şi 50 lei amendă, pentru plăzmuire de convenţiune.

*

La aceiaşi secţie se judecă apelul procurorului de Vaslui contra achitărei avocatulu V. Mironescu şi a lui I. Raboveanu din Pungeşti, acuzaţi că ar fi violat domiciliu d-lui Serayanis.

———

D. Savel Manu, primul ajutor de primar, pleacă astăzi seara la Bucureşti, in interes de serviciu.

———

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 22 Februarie

Camera

Bucureşti.—Se continuă discuţiunea asupra proiectului de reorganizare al corpului avocaţilor.

La art. I intervine o discuţiune la care ia parte şi dl. Marghiloman. Dl. Marghiloman şi alţii cer ca să se suprime punctul care prevede că unii avocaţi, care de la 1884 încoace au fost înscrişi fără drepturi reale, să fie scoşi.

Senatul

Bucureşti. — Şedinţa se deschide la orele 2.30.

Prezidează d. C. Economu.

Dl. C. Codrescu se interesează de soarta interpelărei sale privitoare la arendarea moşiilor Statului şi ale particularilor.

Dl. C. Disescu depune proiectul, deja votat de Cameră, privitor la organizarea obştiilor săteşti.

SITUAŢIA POLITICĂ

Liberalii nu vin la putere.—Fuziunea nu se face.— Dizolvarea nu se va face.— Remaniare.

Situaţia politică începe a se clarifica şi aceasta spre cea mai mare disperare a opoziţiei de toate nuanţele.

Un lucru este sigur şi anume: nu vom avea o schimbare de regim, nici liberalii, nici junimiştii nu vin la putere.

Zadarnice au fost dar speranţele opoziţiei, degeaba bucuria de a se vedea din nou şi atât de neaşteptat la putere.

Guvernul actual remâne,

*

Mai este încă, şi o altă chestiune care a fost elucidată de cei în drept.

Fuzionarea — ie foarte problematic dacă ar fi să devie vr-odată realitate—nu se va face vreo dată pe baza dizolvărei actualelor camere.

In această privinţă acordul este complect; de acord sunt în această privinţă toate elementele care hotărăsc în asemene chestiuni.

Nu se dă dizolvare unei părţi contra celeilalte părţi; dizolvare contra, aceasta nu se poate.

*

Zvonuri, care au nevoe de confirmare, spun că tratativele urmate au reuşit să facă să se întrevadă posibilitatea intrărei în guvern a d-lor Mihail Cantacuzino şi Virgil Arion.

Lesne îşi poate închipui ori-cine ce însamnă din punct de vedere al al restabilirei armoniei în partid intrarea acestora în minister.

Nu s'ar putea atuncea spune că motivele de neînţelegeri n'au dispărut,

*

In cercurile politice se discută despre tratative ce s'ar urma între unii fruntaşi conservatori şi junimişti.

In această ordine de idei se afirmă, că d. Carp n'ar ceda pretenţiunilor formulate şi că mulţi fruntaşi ar consimţi să se cedeze junimiştilor trei locuri în minister, chiar şi miuisterul de interne, dar junimiştii să renunţe la ideea disolvărei.

Revolte agrare

Bucureşti.—*Un număr de proprietari şi arendaşi din judeţul Botoşani, unde au izbucnit tulburări agrare, au sosit aci şi s'au prezentat ministerului de interne.*

Aceştia au produs dovezi despre impasibilitatea autorităţilor faţă de agitatori şi despre vina vădită a doi profesori şi a unui preot din partea locului, căci aceştia ar fi agitatorii principali.

Lucrări

Bucureşti.—Camera se va ocupa astăzi cu discuţia pe articole asupra proiectului d-lui Mişu Antonescu cu privire la organizarea corpului avocaţilor şi apoi va trece în secţiuni spre a lucra în comisii şi sub-comisii budgetare.

Boala d-lui Triandafil

Bucureşti.—*In mersul boalei preşedintelui camerei pare că s'a produs o şimţitoare ameliorare.*

Deşi bolnavul a avut ieri 41 grade temperatură, de astă noapte starea ie cu mult mai bună.

Medicii se arată foarte optimişti in privinţa prognosticului.

Unificarea pensiilor

Bucureşti.—*Comitetul delegaţiilor pentru unificarea legei pensiunilor, discutînd articolul 23 din lege. a decis ca în viitor văduvele şi ele funcţionare, să poată participa la pensia soţilor lor funcţionari, fixîndu-se o quotă de maximum 400 lei pînă la cît se poate urca această pensiune.*

Şcoalele din Macedonia

Bucureşti.—*S'a decis ca şcolile din Macedonia să treacă de sub ad-ţia ministerului de instrucţie la acea a ministerului de externe.*

In viitor ministerul de externe prin representanţii sei se va ocupa de ad-ţia acelor şcoli.

Asupra situaţiunei

Bucureşti.—*D. D. P. Moruzzi venind azi la Cameră a declarat că între primul ministru şi d. Take Ionescu a avut loc azi o lungă întrevedere privitoare la situaţiune.*

Impresiunea ce-a culeso prefectul poliţiei, eare a putut vedea pe ambii barbaţi politici, este că o înţelegere ee va stabili în senzul că lucrurile vor merge înainte şi că portofoliul externelor va fi deţinut de un interimar.

D. Moruzzi a adăuyat că situaţia va fi clarificată oficial în consiliul de miniştrii, care se va ţinea Sâmbătă.

Lucrările Dumei

Petersburg.— După şedinţa de ieri, primui ministru Stolopyn a avut o intrevedere cu preşedintele Dumei Golowin şi i-a cerut acestuia să fixeze ziua cînd guvernul va putea ceti în Dumă declaraţia sa.

D. Golovin a respuns că Duma se va ocupa în primul loc cu verificarea titlurilor membrilor ei şi cu organizarea birourilor şi alcătuirea propriei sale organizaţii.

Numai după ce se vor fi terminat toate aceste, probabil la începutul săptămînei viitoare, guvernul va putea ceti declaraţia sa.

Două atentate

Petersburg. – Din Lodz vine ştirea că un ofiţer a fost ucis pe stradă cu un foc de revolver.

Patrula militară a tras o salvă de focuri şi a rănit pe 2 trecători.

Patrula a tras apoi focuri asupra unei cofitării în care credea că a reuşit să se ascundă atentatorul.

Din Sevastopol se comunică faptul că o bombă a făcut explozie în momentul cînd comandantul fortăreţei a trecut in trăsură prin strada mare.

Comandantul şi vizitiul au fost grav răniţi, caii omorâţi şi trăsura sfărâmată.

Atentatorul a reuşit să dispară,

Ziarele streine şi situaţia Politică

Buda-Pesta.— Ziarul *Pester Lloyd* publică o lungă corespondenţă din Bucureşti în care se vorbeşte despre situaţia politică din România.

Corespondentul spune că în urma grevei şi demisiei profesorilor universitari guvernul a fost nevoit să retragă proiectul de lege pentru reforma învăţămîntului şidaceastă retragere însamnă o înfrîngere pentru guvern.

Insă un fapt nou a venit să zdruncine şi mai mult situaţia guvernului conservator. Dezbinarea s'a dat şi mai mult pe faţă şi lupta dintre partizanii d-lui Take Ionescu şi Cantacuzino a devenit şi mai puternică.Ceva mai mult. D. Take Ionescu ameninţă cu demisia dacă o clarificare nu are loc şi nu încape îndoiala că demisia d-lui Take Ionescu ar fi urmată de demisia intregului cabinet.

Corespondentul se ocupă apoi de lupta internă din partidul conservator şi încheie prin a spune că în cercurile competente se crede că eventualitatea venirei la putere a partidului liberal nu este exclusă.

Noul preşedinte al Dumei

Paris.— Ziarul Petit Parisien, după ce publică amănunte foarte elogiose despre noul preşedinte al Dumei, dă publicităţii un interview pe care corespondentul acestui ziar l'a avut cu d Golowin.

Acesta spuni că alegerea sa nu se datoreşte merritelor sale personale ci stăruinţelor partidelor stângei şi în special partidului cadeţilor căruia el aparţine.

Romîni condamnaţi

Buda-Pesta.—Din Arad se comunică următoarele:

Ziarul „Telegraful Romîn" publică sentinţa, modificată de ministerul de interne, în privinţa romînilor daţi în judecată din cauza violenţelor care s'au produs în timpul alegerilor de aci.

In baza acelei sentinţe părintele Andrei Didiu este condemnat la 15 zile închisoare şi 200 coroane amendă; profesorul dr. Petre Barbu la 10 zile şi 200 coroane: avocat dr. Mihail Brediceanu, profesoara d-na Prozacel şi profesorul Mihail Săbăilă la cîte 8 zile închisoare şi 200 coroane amendă.

„Telegraful Romîn" pune pe cei condamnaţi în rîndurile martirilor cauzei romîneşti.

In jurul Dumei

Berlin.—Ziarul *Vossische Zeitung* publică următoarele amănunte cu privire la împrejurările în care s'a desshis şedinţa nouei Dume.

Atmosfera în care s'a făcut deschiderea actualei Dume diferă cu mult de acea în care a lucrat trecuta Dumă.

Se observă în genere un respect deosebit pentru autorităţi şi o manifestare a spiritelor cu totul diferită de acea din rîndul trecut.

Mulţimea a făcut manifestaţii de simpatie deputaţilor stîngei şi în special deputaţilor socialişti, pe care i-a purtat în triumf.

Oratorii n'au spus că au făcut jurămîntul pentru imediata obţinere a amnestiei politice. Ei au cerut însă poporului să lupte pentru libertatea publică şi să susţie pe representanţii lor în Dumă, pentru ca ei să poată lucra în folosul poporului.

Demonstraţii

Berlin.—Ziarul *Lokal Anzeiger* publică şi el amănunte interesante asupra condiţiunelor în care s'a făcut deschiderea nuoei Dume.

Ministrul preşedinte Stolypin, pentru a evita manifestaţiuni ostile, s'a dus în timpul nopţei, înconjurat de armată, cu mari precauţiuni, la palatul Tourida spre a putea lua parte a doua zi la deschiderea Dumei.

In Petersburg au avut loc mari manifestaţii. Mulţimea, cu drapele roşii şi cântând cântece socialiste, au manifestat în faţa palatelor Taurida şi a Universităţei. Ea a făcut mari manifestaţii de simpatie deputaţilor democraţi, în schimb a huiduit pe deputaţii dreptei şi a scos strigăte de „Jos Reacţiunea". Deputatul antisemit Kruşevan a scapat de mulţime prin ajutorul armatei.

Preoţii Romîni din Ardeal

Buda-Pesta.— Se ştie în ce consistă legea asupra naţionalităţilor a lui Apponi şi cît de asupritoare este ea pentru romîni, In contra acestei legi clerul şi poporul romîn duce o luptă acerbă.

Un ziarist a interviewat pe Mitropolitul Ioan Meţianu în această privinţă şi Mitropolitul a declarat;

Legea d-lui Aponni loveşte în autonomia şi drepturile poporului român. Ea tinde la înfrîngerea credinţei noastre şi loveşte de moarte educaţia naţională pe care o dăm copiilor noştri.

Dar reforma d-lui Aponni este dăunătoare şi din alt punct de videre. Dînd o situaţie materială bună institutorilor numai, ea pune într'o vădită inferioritate clerul care are de luptat cu mult mai multe greutăţi de cît profesorii.

Episcopatul Greco-oriental nu va putea să mărească lefurile preoţilor la gradul la care legea d-lui Aponni măreşte lefurile institutorilor — şi probabil asociaţiile româneşti nu vor putea plăti lefuri atît de mari — şi atunci vor rezulta inegalităţi, pe cînd romînii doresc concordia între factorii importanţi ai culturei şi credinţei.

Continuînd Mitropolitul Meţianu spune că împreună cu episcopul Caransebeşului, Neculai Popea şi cu acel din Arad, Ioan I. Popp, vor prezenta Guvernului obiecţiunile lor într'un memoriu şi la nevoe vor merge cu protestarea lor pînă la ultima instanţă.

Ţarul şi Duma

Petersburg. — Ţarul a primit eri în audienţă pe Golowin preşedintele Dumei—audienţă care a durat o jumatate de oră.

Ţarul a spus că este mulţumit de împrejurările în care s'a făcut deschiderea Dumei, dar îi se pare că lucrările vor fi foarte deficile din causa numeroaselor grupe politice care sunt representate.

Ţarul a făcut apoi aluzii la importantele lucrări pregătitoare ale Dumei, care va avea să studieze şi să voteze o sumă de legi importante.

Preşedintele Golowin şi-a exprimat speranţa că un acord va putea fi stabilit între diferitele grupări politice din Dumă pentru a se putea face o importantă operă de linişte şi întărire a Patriei.

Golovin a fost apoi prezentat Ţarinei.

Atitudinea regelui Italieĭ

Atena —Peste cîte-va zile regele Italiei soseşte aci.

In legătură cu această vizită ziarul Acropolis publică o scrisoare din care resultă că regele Italiei. a intervenit pe lîngă Sultan şi a cerut acestuia ocrotirea supuşiler Greci din Imperiul otoman.

POŞTA REDACŢIEI

Anonim este rugat să vie la redacţie.

Ecaterina Rîşcanu

Moaşă premiată

IAŞI.— 60, Strada Uzinelor.

Licenţiat sau Asistent

poate ocupa postul în farmacia D, Herzenberg, Iaşi.

D-ra Natalie Neagu

Pasajul Maca-Vilacros.

Calea Victoriei 32.

Bucureşti.

Rochii şi Confecţiuni.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de tară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale* şi *classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESÉ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra **FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE** in **BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.**

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ : **Farmacie FRATII KONYA.**

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acésta semnătură în patru culori pe banda care sigilĕza capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.
n Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA“

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta“

L O I Z A

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—**Iaşi.**

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

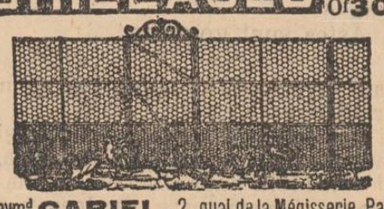

Raymd **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5f**

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 30
Porte-Bouteilles, pour 120 Places.....	7 0

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix : 0f50c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei
6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV. — No. 80. — Sîmbătă 24 Februarie 1907

COLO, LA NORD....

Primul act de mare însemnătate săvîrşit de Noua Dumă — alegerea preşedintelui — a fost în acelaş timp o mare decepţie pentru acei care îşi puneau speranţa într'o adîncă dezbinare a partidelor de opoziţie şi cu deosebire în slăbiciunea partidului cadeţilor.

Noul preşedinte al Dumei, Feodor Golowin, n'a împlinit încă patru-zeci de ani. El este alături de fraţii princiari Dulgorukov, întemeetorul partidului constituţional-democrat din Moscova şi tot în acest oraş a fost preşedinte al zemstvoului, al acelei instituţii care până nu de mult era singurul refugiu posibil pentru gîndirea şi activitatea liberală în Rusia,

Candidat al cadeţilor, tînărul Golowin văzu strîngîndu-se în jurul seu o majoritate compactă alcătuită din toate nuanţele democrate şi primi din mîna lor stindardul năzuinţelor înalte, odată cu acea demnitate care însamnă mai mult ca ori care alta în vre-o ţară din lume: caci rezumă speranţa mîntuirei, încrederea în izbîndă a unui popor uriaş — de o sută de milioane!

In adevăr evenimentul cu toate amănuntele sale e unic în mărimea şi în măreţia lui.

.... La deschiderea Dumei n-au putut lua parte mai bine de trei zeci de deputaţi, ne putînd să ajungă în capitala Rusiei din localităţile lor de origine: stepele depărtate ale Siberiei şi ale Asiei de mijloc. Vor trebui încă săptămîni întregi până să se adune din acele infinite distanţe, din acele extreme regiuni ale Imperiului fără capăt, reprezentanţii aleşi să apere şi să păzască interesele naţiunei ruseşti.

Cu mentalitatea noastră de europeni şi de locuitori ai unor ţări strict constituţionale e cu neputinţă să concepem unele manifestări populare din Rusia pe care ni le închipuim, în epica lor originalitate şi grandoare, cu sborul imaginaţiei. Aşa, bunăoară, scenele ce au avut loc în cele mai multe oraşe la plecarea deputaţilor. Zeci de mii de oameni însoţindu-i şi ascultîndu-i vorbind până în momentul plecărei trenului; în localităţi mai mici, — masele populare oprind cu forţa şi cu ameninţări, trenurile în cari se aflau deputaţi, pentru a vedea şi a le ura izbîndă... Chiar în inima capitalei, la Petersburg — vedem pe deputaţii democraţi încunjuraţi şi însoţiţi de mulţimi nenumărate şi entuziaste şi tot pe acestea le vedem huiduind şi ameninţînd pe deputaţii reacţionari, mai cu seamă pe aleşii „bandelor negre". Poporul îşi cunoaşte prietinii şi duşmanii.

E netăgăduit că, studiind cu luare aminte, rezultatele alegerilor şi împărţeala partidelor în Noua Dumă recunoaştem că străduinţele pasionate şi abuzive ale regimului n'au remas în totul fără urmări. In apusul şi sud estul Rusiei alegerile au fost în general prielnice guvernului şi numai cu cît ne îndreptăm spre răsărit cunstatăm un triumf tot mai desăvîrşit al ideei şi partidelor democrate în diversele lor nuanţe, începînd cu revoluţionarii şi sfîrşind cu moderaţii, partizani sinceri ai constituţiei.

Pentru reformele cele mai imperios cerute, pentru primele măsuri în contra unui regim aşa de reacţionar ca al domnului Stolypine e în afară de orice îndoială că se va găsi oricînd o majoritate însemnată în actuala Dumă. Aceasta nu va uita un moment că in faţa adunării populare se ridică priveliştea .uricioasă a unei Rusii apăsate, — mînjită de funcţionarea tribunalelor marţiale, ofensată de existenţa stărilor de asediu, umilită de persistenţa vechiului şi odiosului aparat ce aparţine epocei anticonstituţionale, ca: nesiguranţa persoanei şi a domiciliului, cenzura, nemulţumirile agrare, închisorile pline de deţinuţi politici, fără a uita faimoasele „corectări" ale listelor electorale cari au culminat în excluderea de la vot a unui Kowalevski, indicat să ajungă preşedinte al Dumei!

De asemenea guvernul va găsi în faţa-i, ori-cînd. o majoritate în Dumă, cînd va fi vorba de problema agrară, de exproprierea pămînturilor, de asigurarea libertăţii cuvîntului şi a scrisului, ca şi a inviolabilităţei persoanei. Bucuria presei reacţionare în faţa «triumfului» monarhiştilor — vr'o sută în total — va fi dară de scurtă durată. In ori-ce împrejurări şi combinaţiuni e greu să găsească guvernul o majoritate simpatică pentru proiectele sale, de pildă pentru votarea mult doritelor budgete în care va intra, negreşit, enormul budget al poliţiei şi al şpioniior de pe urma cărora au avut atîta de îndurat cei mai mulţi din actualii representanţi ai poporului rus.

Nu, — e cu neputinţă să nu asistăm foarte curînd la mari evenimente istorice în colosala Impărăţie a Romanovilor şi cu cea mai mare bunăvoinţă nu se poate vedea în ce chip ar putea fi înfrîntă pornirea imensă către libertate şi viaţă a acelor masse pe cît de formidabile ca număr pe atîta de conştiente în energia lor, pe atît de consequente în răbdarea lor, pe atîta de eroice in străduinţa lor, pe atîta de minunate în speranţa lor, pe atîta de neobosite în lupta lor.

Intîmplările din Petersburg sunt pline de interes şi învăţăminte; e bine dar să ne îndreptăm privirile şi luarea aminte spre Capitala marelui nostru vecin — astăzi în plină frămîntare şi reinoire — colo, la Nord...

S.

Alt proverb

Domnul Sturza, care este un bărbat foarte expeditiv, îşi pregătise tot materialul necesar: avea lista ministerială gata, tăiese o serie de milioane din bugetul „sălbatec" al d-nului Take Ionescu, pregătise chiar şi note pentru viitorul mesaj. Nu-i lipseau de cât două lucruri: ministrul lucrărilor publice, al cărui portofoliu, la nevoe, l'ar fi preluat tot d. Sturza şi.,. însărcinarea regelui ca să formeze ministerul.

In toate aceste combinaţiuni d. Sturza uitase un lucru: că are partid şi mai uitase un lucru: că acel partid e foarte divizat.

La rîndul seu partidul a procedat altfel: n'a uitat de loc că are şef şi, mai ales, că are de şef pe d. Sturza.

Ne-putând uita faptul acesta cam dureros pentru el — partid — a făcut cum se face în unele piese teatrale, când scena se desparte în două şi pe ea se petrec două acţiuni: un fel la dreapta, altfel la stînga.

Aşa că, pe când d. Sturza ticluia liste ministeriale şi se pregătea de toate celelalte necesare puterei — la „Independenţa" d. Brătianu monta altă piesă.

Astă-zi piesele s'au întâlnit şi în partidul liberal a reintrat acea dihonie, pe care liberalii au poreclit'o „perfectă armonie".

Indiferent dacă în guvern situaţia e clară sau nu, un fapt, însă, ie foarte limpede: partidul liberal nu poate lua puterea.

In sânul seu se petrece un proces foarte insemnat şi dacă este adevărat că multele părţi în litigiu ştiu să salveze aparenţele în ce priveşte lumea, tot atât de adevărat este, însă, că acel proces a ajuns foarte departe şi durata lui nu se poate precisa.

Că este aşa, dovedeşte faptul, că pe când certele, sciziunele şi celelalte se tot înmulţesc, şeful e gata să iee puterea, că el nu vede focul cel mare şi să bizue tot pe puterea degetului seu.

D. Sturza, în toată această de pe urmă manifestare a sa politică, s'a lovit iarăşi de un proverb: a săpat mormântul altuia şi a căzut în groapa... de la „Independenţa".

Revoltele ţărăneşti

— Un comunicat —

De la ministerul de interne s'au dat circulări privitoare la revoltele ţărăneşti din unele comuni ale judeţului Botoşani. In acele circulări se afirmă că informaţiunele date de Opinia *ar fi* exagerate.

Exagerat, ca termen oficial, — are două înţelesuri. Dealtmintreli, nu voim să polemizăm cu nota oficială. Ceea ce dorim din tot suflelul, este ca măsuri energice să fie luate pentru ca să nu se aprindă foc prea mare.

Dacă ţăranul este exploatat, s'ar putea crea legi — şi de urgenţă — care să pună capăt exploatărei.

Din parte-ne, vom urmări lucrurile de aproape şi, ca şi în multe alte fapte importante, nu vom juca rolul gazetei guvernamentale — nici în aceasta al revoltelor.

Acestea zise, să reproducem comunicatul oficial.

*

Acum 12 zile, sătenii comunelor Flămînzii, Frumuşica şi Rădenii, se porniră în număr mare către casele administratorilor acelor moşii, arendate unele d-lui M. Fischer, ceealaltă d-lor Caracaş şi Iuster. Sătenii cerură ca pămînturile să li se arendeze cu 20 lei falcea, ca în anii trecuţi, ci nu cu 40 lei, cît cer arendaşii actualminte.

In afară de aceasta ţăranii se plîngeau că ar fi fost exploataţi la răfueli şi cereau controlarea acelor răfueli.

Nu este adevărat că în această mişcare ar fi amestecaţi preoţi şi institutori.

Administratorii, în faţa insistenţilor ţăranilor, au fugit, dar n'au fost maltrataţi.

Prefectul şi procurorul general au fost la faţa locului şi au relatat că lucrurile s'au domolit.

CATE-VA NOTE

Patriotul are ce are cu dl. Virgil Arion. Este foarte interesant cum îl tratează acest ziar pe directorul *Patriei*.

Enumerînd diferitele manifestaţiuni politice şi locurile de onoare pe cari dl. Arion, în decursul anilor, le-a ocupat în partidul conservator, supăratul nostru confrate găseşte: că dl. Arion a fost membru în comitetul executiv al partidului; că a fost secretar general, deputat şi, în repeţite rînduri, raportorul unor însemnate proiecte.

Şi după ce enumeră toate aceste titluri politice, *Patriotul* întreabă: „cine este „acest" domn Arion? Şi respunde: „dl. Arion este un *orfan* în politică".

Dar dacă acelaşi „domn" Arion, în loc de toate cîte a fost şi este, ar fi fost reporter la „Patriotul", atunci... atunci ar fi fost nu orfan, dar fiul iubit al Kiselefismului romîn!

*

In ce sală din ţară vor fi exhibate Dumineca viitoare: testamentul lui Alecu Anastasiu sau Atanasiu, fanarioţii, Domnirea legilor şi celelalte rechizite cu cari bătrînul om de stat face boscării?

Intrunirea liberală va mai avea loc? Noi, la Iaşi, suntem din nou scutiţi, căci „împăcarea" a fost iarăşi lovită de o recidivă.

Dar aiurea? Ne-am deprins aşa de mult cu întrunirile liberale în fiecare Duminecă!

Să ne spună ziarele partidei — vorba lui Nădejde — unde se va ţinea „marea" întrunire publică?

Intre cele 2 fracţiuni

In politica ţărei tale poţi face profeţii, adică proverbul că nimeni nu-i năzdrăvan în ţara lui, nu poate fi aplicat şi în politică.

Inzistând, zilele trecute, asupra declaraţiunei oficiale că liberalii locali s'au împăcat, am dovedit că însăşi primul act al acelei împăcări, a subliniat artificialitatea armoniei.

Alegerea comitetului executiv — ea însemnase acel prim act — nu s'a petrecut în împrejurări politice normale. Alegerea aceea trebuia să însemneze încheerea tratatului de pace şi ce tratat de pace era acela, când voturile s'au arătat aşa de semnificative, când ele tălmăceau ura şi răzbunarea!

Pentru liberalii bătrâni rezultatul alegerei de Duminică, a însemnat o înfrîngere de nediscutat.

Liberalii bătrâni au mers la o luptă ale cărei preparative le făcuseră ei însă-şi: au mers la luptă cu statutul lor, au exclus pe cine au voit, au rezervat pentru ei marea majoritatate în comitetul executiv.

S'a dat deci o luptă cu totul inegală şi, cu toate acestea, conducătorul liberalilor tineri, d. Mărzescu, a avut tot atîtea voturi ca şi doctorul Botez, care trece de cel mai iubit în club. D. Mărzescu a avut 109 voturi şi d. doctor Botez, 116. Diferinţa aceasta de 7 voturi este şi ea, dacă nu ne greşim în socoteli, foarte caracteristică: d. Mărzescu n'a fost votat de acei liberali bătrâni, cari fac de drept parte din comitetul executiv.

D. Poni şi ai sei şi-au dat seamă de acest fapt şi de celelalte semnificative voturi asupra cărora am insistat deja.

Din aceste motive neînţelegerile au reisbucnit.

Domnul Poni, care, în politică, n'are degetul d-lui Sturza, dar se serveşte de ustensilii de garderobă — de baston şi de pălărie — spre a ameninţa că părăseşte clubul, se arată foarte amărit.

El cere ca prietenii sei, cari n'au întrunit numărul reglementar de voturi, adică jumătate plus unul din voturi, să fie aleşi la viitoarea alegere.

Cei tineri nu se sperie de pălăria şefului şi nu voesc să cedeze.

Adevărul este că liberalii din Iaşi nu s'au împăcat şi că o conlucrare cinstită şi spornică între ei, a devenit imposibilă.

OAMENI ŞI LUCRURI

Muncitori şi intelectuali

N'a fost puţin surprinzătoare ştirea despre maltratarea de către meseriaşi a cunoscutului agitator, d-rul Rakowski. Lucrul s'a petrecut, precum se ştie, la o întrunire din Constanţa, în care oratorul pomenit vroia să explice meseriaşilor dezavantagiile legei actuale a corporaţiilor şi să propage sindicalizarea, — organizare ce convine mai bine socializmului în numele căruia se prezintă şi vorbeşte d-rul Racowski.

Negreşit, e datoria omului civilizat să regrete şi să condamne violenţa şi brutalitatea, ori-unde şi în ori-ce împrejurări se manifestă. Dar nu e mai puţin vrednică de relevat şi de comentat o atare paradoxală întîmplare, — de a vedea un fruntaş luptător pentru interesele muncitoare — fie chiar un bogat rentier, cum e d-rul Racowski — atacat în chip nemilos de către însăşi muncitorii manuali.

Să fie numai dragostea acestora pentru actuala lege obţinută cu grele sacrificii şi lupte? Să fie la mijloc vr'o agitaţie inspirată de ură personală în contra doctorului? Să fie o subită dezlănţuire de patimi şi antipatie a muncitorilor contra unui *intrus*, — reprezentant al clasei intelectuale în care o parte din clasa muncitoare, cu drept ori fără drept, nu are încredere şi-i bănueşte intenţiile? Să se fi pus în sarcina lui, cine ştie ce calamitate publică?

D-rul Racowski care cunoaşte atât de bine istoria şi literatura rusă a cetit de sigur cea mai nouă piesă a lui Maxim Gorki: *Copiii soarelui*. Sunt intelectuali devotaţi cauzei poporului şi între aceşti amanţi ai luminei se află doctorul Paul Feodorovici Protassow, un sincer visător şi zelos luptător pentru binele obştesc.

Aceasta însă nu împiedică la un moment dat ca plebea să creadă că intelectualii aceia bizari, amestecaţi în daraverile lor ca nişte nechemaţi, sunt vinovaţi de ivirea...cholerei. Paul e atacat de popor; se naşte o mare învălmăşală, se trag — şi aci — focuri de pistol... Din lumea senină a visării, eroul e culcat la pămînt. El plăteşte cu viaţa toată întunecimea prejudecăţii.

Chiar dacă apropierea între această dramă şi acea mult mai mică de la întrunirea din Constanţa e forţată, — nu e mai puţin adevărat că asistăm la o bizară întâmplare. Un intelectual care îşi jertfeşte timp şi muncă — poate şi talent — întru organizarea meseriaşilor, e aratat, la un moment dat, ca duşmanul ei — cel puţin ca doctorul din piesa lui Ibsen „Duşmanul Poporului", dacă nu chiar ca doctorul din piesa lui Gorki — şi expus aproape a fi rănit de moarte. Judecata massei e tot-de-a-una violentă, sumară, nemiloasă. Voim să sperăm că a fost nedreaptă, şi că asistăm numai la un început de reacţiune a muncitorimei, care vrea să se emancipeze de intelectuali — văzînd în ei nişte representanţi ai burgheziei şi nimic mai mult.

Rodion

Naşterea unui graiu comun.

Trebuinţa unei limbi internaţionale — Puţină istorie — Lingvo Internacio — Esperanto şi Volapuk — Graiul viitor.

Mulţumită comunicaţiilor uşoare — ne-am internaţionalizat. Vizitarea regiunilor depărtate e astăzi una din cele mai lesnicioase plăceri şi ar deveni mult mai obicinuită, fără acea mare şi unică stavilă: limba.

De aici — necesitatea găsirei urgente a unui graiu internaţional, lucru care pare astăzi pe calea îndeplinirii.

Se va spune: Nu-i cu putinţă să se creeze o limbă, aşa de-o dată. O limbă fabricată în chip artificial nu va putea să trăească.. Cine ştie?

Ideei unei limbi artificiale, zice L. Couturant, i se aduce adesea întîmpinarea, cum că limbele sunt un produs spontaneu al spiritului popular, şi nu se poate crea prin decret sau prin vre-o convenţie oare-care. Dar aceasta este o întîmpinare nedreaptă, care face dintr'un fapt istoric o lege necesară.. Pentru motivul că toate limbele sau născut în chipul acesta, nu mai putem conchide, că ele ar putea să se alcătuească şi alt-fel... De fapt există o mulţime de sisteme, de semne internaţionale, există cifrele, semnele algebrice formulele chimice, notele muzicale semnele maritime, care toate sunt convenţionale, şi cari, prin obicinuinţă, au devenit tot aşa de naturale, ca şi limbele vulgare. Tot aşa, semnele telegrafice, semnele manuale ale surdo-muţilor, alfabetul Braille, al orbilor. Toate aceste sisteme sînt tot atîtea limbi, rezultatul unei invenţii şi al unei convenţii, şi totuşi, ele au devenit, pentru acei ce le întrebuinţează zilnic, expresia imediată şi spontanee a gîndirei lor. Concluzia precedentă, e deci fără temeiu, şi s'ar putea întorna în potriva adversarilor noştri. In realitate, ea n'are nici o valoare ştiinţifică şi logică, căci iată la ce se reduce: „Asta nu s'a făcut nici odată, nu s'a văzut nici odată". Aceasta este un argument al rutinei, care-i tăgăduirea oricărui progres. Acum zece ani s'ar fi putut să se argumenteze tot atîta de bine ca să se dovedească, că nu se va putea *nici o dată* să se vadă interiorul corpului omenesc, sau că nu se va putea *nici o dată* să se telegrafieze fără un fir metalic sau un conducător material, căci nici asemenea lucru nu se văzuse nici odată"...

De alt fel faptele sunt de faţă: de mai bine de două-zeci de ani, există o limbă artificială ale cărei uimitoare progrese, şi ale cărei numeroase întrebuinţări, la care iea şi serveşte, arată că este cu totul veţuitoare. Aceasta ieste *Lingvo Internacia* a d-rului Zamenhof, mai cunoscută sub numele, cam ridicol ce-i drept, de *Esperanto*. Zamenhof şi-a întemeeat invenţia lui pe observaţiea, cum-că limba internaţională chiar şi există, cel puţin în parte şi în faşă. Intr'adevăr, numărul cuvintelor comune, la toate popoarele civilizate, cuvinte tehnice şi ştiinţifice de origină modernă, luate de greceşte etc. ieste mare de tot, mai mare de cît ni s'ar părea la întâea vedere. Afară de asta, în afară de aceste cuvinte, cu desăvîrşire internaţionale, mai este încă un foarte mare număr, de altele, mai puţin internaţionale, cari adică fără a fi comune la toate popoarele civilizate, sînt comune la multe dintre iele, ca avînd aceea-şi origină. In sfîrşit limbele îşi împrumută, zilnic, unele altora, cuvinte noi, de cari au trebuinţă. Cu aceste cuvinte, alese în ordinea celei mai mare internaţionalităţi, D-rul Zamenhof, a format rădăcinele care alcătuesc vocabularul noei limbi: aşa-că, cea mai mare parte din iele, ne sînt cunoscute chiar de la întâea vedere. Aşa-că ieste îngăduit a se zice, cum-că *Lingvo Internacia* este cît mai puţin artificială, scăpînd în foarte mare parte de imputarea, daca aceasta ar fi o imputare, că ar fi fost creată aşa de-o dată.

Cuvintele comune la toate sau la mai multe popoare, nu se deosebesc de la o ţară la alta, de cît doar prin feliul pronunţărei şi al ortografiei. Iera de ajuns să se unifice şi una şi alta. Ceea ce Dr. Zamenhof a făcut într'un chip foarte simplu şi foarte dibaciu. Ortografia, în Esperanto, fiind cu totul fonetică, un cuvînt pronunţat nu poate să aibă de cît o formă de scris, iear scris, nu poate avea de cît o singură formă de pronunţat. De adăugat, că vocabularul aceasta, mărginindu-se la rădăcinele esenţiale, nu cuprinde de cît un număr de cuvinte relativ foarte mic, ceea ce îngădue de-al învăţa foarte iute. Toate celelalte cuvinte, de cari am avea trebuinţă, putem să le formăm singuri noi, foarte lesne şi fără ajutorul dicţionarului, prin ajutorul unui

oare-care număr de prefixe și de sufixe, cam ca la 30, pe cari le vom adauga la rădăcinele cunoscute.

Iată ingenioasă soluție a acestei probleme: „de a exprima cît mai multe idei, cu un număr cît mai mic de cuvinte". Și pentru a da viață cuvintelor formate cu chipul acesta, autorul limbei internaționale, a compus o gramatică, o minune de claritate și simplitute, fiind intemeeată, nu ca ale noastre, pe o tradiție și pe-o practică adesea absurde, ci pe logică și bun simț. In întregime nu e alcătuită de cît din 16 regule, nici mai mult, nici mai puțin. Ceea-ce ie cu totul de ajuns, precum a dovedit-o experiența, pentru a exprima cele mai complexe idei: filosofice, științifice, etc.

*

Lingvo Internacia, nu are nici 20 de ani de existență, și cu toate anevoințele începutului, cu toată dușmănia foarte mare, datorite mai cu seamă neizbîndirai, căderei *Volapük*-ului și descurajărei ce a urmat după asta, a făcut progrese uimitoare, mai cu samă în acești din urmă ani. Mai mult de 100.000 de oameni, respîndiți pe toată suprafața globului, o cunosc. Mai mult de 150 de societăți, o propagă. Numai în Franța, vre-o 70 de orașe, au cîte un grup esperantist. Vre-o 30 de foi periodice, apar în *Esperanto*. Cît despre cărți și broșuri, sînt acuma nenumărate: traduceri de opere literare, științifice, filosofice, ca: Leibniz, Byron, Homer,, Virgiliu, Tolstoi, Chanson de Roland, Shakspeare, Moliére. La Fontaine, Perrault, Xavier de Maitre, Bernardin de Saint-Pièrre: autori ruși, Poloneji, unguri, flamanzi, etc. La Paris există două centre da editură: librăria Hachette, colecție aprobată de D-rul Zamenhof, si imprimeriea esperantistă. In fie-care an apare cîte un anuar, *Tutmonda Iarlibro Esperantista*, care dă numele și adresele lui tuturor esperantiștilor din lume, lista societăților și grupurilor, acea a foilor periodice, a cărților, etc;

Invățați și au organul lor în limbă internațională *Internacia Scienca Revuo*. Tot așa medicii: *Internacia Revuo Medina*. Aderenții păcei *Espero Pacifista*. Catolici: *Espero Catolika*. Orbii: *Esperanto Ligilo*. Stenografii: *La Stenografisto*. Se mai anunță apariția revistelor: „*Socia Revuo*", Revistă Socială, la Céret, și *Internacia Revuo Liberaca*, „Revista Liberară Internațională", la Bruxelles.

Din cele de mai sus e ușor de văzut că suntem în fața unui graiu în plină dezvoltare și propășire,—care poate la un moment dat, revoluționa relațiile sociale moderne.

A.

CRONICA MUZICALA

AIDA

(Operă în 4 acte de Verdi)

Aseară compania italiană din Milano, a debutat pe scena Coloseului Regal cu Aida.

Succesul a fost relativ, de oare-ce printre elementele acestei companii sunt cîte-va foarte bune. Ast-fel tenorul Punzo, posedă un timbru liric, mlădios, bine posat în registrul de sus. A cîntat „Celeste Aida" cu o frumoasă nuanțare și în duetul din actul ultim „Aida dubiti" a avut frumoase accente. Un bun tenor liric. D-na Vechioni, a avut accente sfîșietoare în marea arie „Ritorno vincitor"; d-na Govoni, o mezzo-soprană admirabilă, cu un timbru cristalin și precis la mediu, o frazare impecabilă, are accente duioase în „ruga" din actul III-lea și mai ales în duetul „l'amo anch'io". O bună artistă. Preludiul actului al III-lea, acea superbă melodie descriptivă, care evocă valurile Nilului, e complectat cu demnitate de această voce admirabilă, care a stîrnit admirație. Baritonul Belletti, posedă un volum de voce remarcabil și are arta de a dramatiza în chip minunat fraza muzicală. Accentele sale dramatice, se relevă mai ales în duetul din actul al III. Mai notăm basul Lizza și baritonul Coletti.

Avînd în vedere dificultățile enorme ce întimpină montarea acestei opere, mai ales acea mare scenă din actul al II-lea, în care bogăția armonică ie suprapusă complexității decorative, considerăm spectacolul de aseară—în condițiile în care a avut loc,—un spectacol reușit.

Astă seară Faust. A. I.

IN LUME

Botez. Marți, 19 Februarie, s avut loc, în saloanele d-nei și d-lui locotenenț Danielopol, botezul copiilor d-lor, Lisette și Dumitru. In mijlocul unei drăguțe societăți de rude și prieteni, părintele Agapie, a săvîrșit ceremonia religioasă, nași fiind pentru băețel d-na D. Alexandrescu mama mare, iar pentru fetiță d-na Suciu cu dl. lt.-colonel Bunescu.

După felicitări s'a servit asistenței șampanie, iar voioșia și buna dispoziție crescînd pe la 4 jum. s'a început dansul.

Și au sburat perechile ce nu mai oboseau pe luciul salonului cu șic împodobit, pînă tîrziu noaptea, iar rudele și cîți-va intimi au serbătorit pe micii creștini pînă la ora 2 din noapte.

S'a petrecut de minune și nici că se putea altfel cînd fericiții părinți erau așa de amabili iar invitații așa de drăguți.

Printre invitați: d-nele: D. Alexandrescu în toaletă champagne, Danielopol în alb cu rose, colonel Bunescu în rose, Suciu în mauve, lt. Stamboală în bleu, dr. Bogdan în blas, dr. Vicol în negru cu paiete, Minovici în maron, Mihăiță în bleu, Angelescu în negru, Lt.-col. Lupan în maron cu alb, Petala în negru, Petrovici în rose, Liciu în negru, Dobias în bleu marin, Văitoianu în verde, Baldovici în negru, Simionescu în gris, Dimitriu în beige, Macovei în gris, Dobrescu în grenat, Tăutu în negru, Șendrea în negru, Jipa în maron, Dr. Zamfirescu în negru, Dr. Severin în alb cu negru, Luludache in grenat, Vasilescu în negru, Ciocan în negru etc.

Domnișoarele: Grazelle Macovei pleine de charmes, Vasilescu, Angelescu, Baldovici, Dogar, Dimitriu.

Domnii: Alexandrescu, col, Bunescu-col. Lupan, maior Vicol, maior Vicol, maior Minovici, maior Petalla, maior Văitoianu, căp. Șerbescu, Severin, Dobias, lt. Sion, lt. Coradino, lt. Dobrescu, Sion, Luludache, lt. Danielopol, Petrovici, Suciu, Sb.-lt. Carp, Sb.-lt. Vernescu etc.

L.

Litere-Științe-Arte

Un autor dramatic... disperat am întîlnit ieri în timpul unei modeste curse cu tramvaiul. Disperat de ce credeți? Că nu se vînd bilete pentru premieră? Din contra, se vînd multe! De neîncrederea în meritul lucrării? Din potrivă—e convins că lucrarea e de valoare. Atunci? El desperă... *ireparabilul*, adică faptul — ireparabil la noi în teatru—că nu se fac repetiții suficiente și serioase.

Nu știa oare atîta lucru tînărul dar încercatul autor? Prbabil că dorul firesc de a-și vedea opera jucată cu o oară mai înainte înfrumusețase realitatea, iar acum —cînd frigurile emoțiunei îi arată apropierea ceasului hotărîritor, își dă seama —prea tîrziu—de primejdia cea mai mare ce poate fi pentru un autor de dramă: acea de a fi jucat în toiul beneficiilor.

*

O altă disperare teatrală: de astă dată e un simplu traducător al unei operete. Și pare că trupa de operete a d-lui Bărcănescu i-a representat traducerea operetei *Lisistrata* sub un nou titlu: *Resboiul și Femeile*. Nu e nimic extraordinar. Dl. Haralamb Lecca făcea schimbări mai... hazlii de titluri și piese, cu deosebire că d. Lecca încasa tantieme, pe cînd traducătorul în chestie a fost... tradus, luînduise și titlul și tantiema.

*

Găsiți interesante sau hazlii aceste... actualități? Prea puțin. Cel mult ar putea inspira pe vr'un amator de cuplete pentru *Lumpatius Vagabondus*. A propos de aceasta vom divulga încă unele cuplete din repertorul șugubățului erou:

*

Meliția în școală

Ați băgat de seamă
La bietul școlar?
Arme, trese, grade
Ca un militar.
Multe mai învață,
Mult de tot—vă jur,
Iar la carte face
„Stînga împrejur!"

*

Furtul de la uzină

Electricitate
Dac'aveți, e zor
Să băgați de seamă
Bine la comptor.
Cînd stați la teatru,
Sau chiar cînd dormiți
Comptorul se învîrte
Și... lei noi plătiți

*

Prețu 'n jumătate

La teatru intră
Obiceiu fatal,
Prețu 'n jumătate
Loji, balcoane, stal...
Onorate public,
Nu te plîngi,—cîștigi
Iar actorul, bietul,
Iese la covrigi...

*

Un important furt... artistic s'a descoperit la „Ecole des Beaux Arts" din Paris—și anume din biblioteca acestei instituții s'au furat un număr enorm de cărți și schițe de pictură toate în valoare de 200,000. Lipsurile aceste s'au descoperit după moartea autorului—fostul bibliotecar Thomas, ofițer al legiunii, premiat al Romei cu premiul cel mare. Văduva lui a restituit o parte din cele furate, iar o parte a rămas pierdută.

*

Se știe că artistul Penel a avut cel d'intăi fericita idee de a reduce prețurile la jumătate, pentru representațiile date în beneficiu, realizînd cel mai frumos cîștig cu piesa „Coralie & Comp."

Acum pentru închiderea sesonului de beneficii, în seara de Sîmbătă 17 Martie Penel cu parte dintre colegii sei, între care este destul să cităm pe excelenta artistă D-na A. Pruteanu, va da ultima representație cu prețurile pe jumătate. Se va juca nostima și curioasa comedie „*Niobé*" vis caraghios în 3 acte.

La această hazlie piesă pot asista și domnișoarele; biletele la agenția Thalia-Maximovici.

*

Duminică 25 c. are loc la teatru, beneficiul simpaticului artist I. Gr. Morțun, cu „marele succes parisian": D'intr'o Palmă.

*

Cunoscutul medic parizian de Fleury, care s'a ocupat foarte mult de studiul bolilor și manifestărilor nervoase studiază în *La Revue* regimul necesar neurastenicilor intelectuali. Intre altele găsim acolo că la 162 de cazuri din această categorie sunt 33 oameni de afaceri și de bursă, 26 poeți, romancreri, dramaturgi 21 medici și dentiști, 2 sculptori și un... avocat.

Avocații nu prea se surmenează și nu prea măresc contingentul neurastenicilor.

*

STRUNA ZILEI

PIESA... NEFLUERATA

«Ce nu știe Comisarul» 3 Martie, la teatrul național.

Ce? Să fluere la Pella?
De aceasta n'ai habar...
Din poliție or să fie
Mulți,—cu toții vrînd să știe
Ce nu știe-un comisar.

Informații

D. A. A. Bădăreu va sosi Duminecă în Iași.

—

O linie telefonică specială, care va lega Timișești cu serviciul apelor al comunei Iași, va fi instalată la primavară.

Lucrările vor fi executate de direcțiunea generală a telefoanelor și va costa vre-o 40.0000 lei.

—

D. Gh. Popovici profesor de pictură la școala de bele arte din localitate a fost numit membru în consiliul general al Instrucțiunei, secția școalelor speciale superioare, în locul D-lui Em. P. Bardasare al cărui mandat expirase.

—

Pe bulevardul General Cerchez care leagă strada Carol cu Sărăria, intre Cazarma Mare și școala de arte și meserii, s'au și adus materialul de terasament și traversele de fer necesare noului tramvai care va uni linia Copoului cu aceea a Sărăriei.

—

Comitetul societății Studențești „Unirea" va aduce în primele zile din Martie pe D-rul Urechia de la București, care va ține la teatrul Național o conferință în folosul zisei societăți.

—

Unele ziare a anunțat că necredinciosul conductor poștal Costăchescu, ar fi fost prins la Hamburg, altele că a fost prins la Constantinopol,

Adevărul este, că nu s'a dat de urma fugarului.

Poliția din Craiova avea oare-cari indicii că Costăchescu s'ar afla în acel oraș. Ea a cerut siguranței din Iași să-i trimeată o fotografie a fugarului.

I s'a trimis o fotografie cam vechie în care Costăchescu se află fotografiat cu nevasta sa.

Suma adevărată care lipsește, n'a fost declarată de direcțiunea poștei.

Parchetul din Iași a făcut intrebare în privința aceasta, dar n'a primit nici un respuns.

Atît se știe oficial, să s'a furat colierul trimis din Iași de d. L. Popper la adresa bijoutierului Helder din Galați.

—

Frizerul Vogt din strada Lăpușneanu s'a presentat la redacție și ne-a rugat să dezmințim știrea publicată de un ziar local cum că localul său de bărbierit ar fi fost închis din cauza că un copil al lui Vogt s'ar fi îmbolnăvit de scarlatină.

Adevărul este că părintele copilului bolnav nici nu vine în prăvălie—iar locuința sa este în altă parte, în strada de sus, pe cînd bărbieria este situată în strada Lăpușneanu.

Se pare că ziarul în chestiune s'a făcut ecoul resentimentelor unor dușmani a fraților Vogt, din cauză că pe zi ce merge numărul clienților sporește.

—

Colegiul electoral al comunei Poeni a fost convocat pentru ziua de 25 Mart pentru a alege consiliul comunal al acelei comuni.

—

S'a înființat în comuna Boureni o societate cooperativă de credit și economie cu numele de „Lumina".

Numărul de asociați e de 61. Capitalul e de 20,982 lei.

—

S'au pus bazele unei soc. de credit și economie în com. Urleasca cu numele de «Viitorel". Numărul membrilor e de 94 cu un capital de 10,650 lei.

—

Prefectura de Vlașca face cunoscut că s'a sustras primăriei comunei Clejani Registrul general de dosare de la 1876 până azi, Condica cu bilete pentru vânzarea de vite, Condica cu bilete de identitate, Volumele stărei civile 1905 și 1906, Sigilul comunei, Dosarul relativ la serviciul veterinar și dosarul cu diferite reclamații și cercetări.

S'au luat cele mai severe măsuri pentru prinderea hoților și găsirea condicelor.

Curtea de Casație a stabilit următoarea jurisprudență în materie de perempțiune:

„Un act de procedură are caracter contradictoriu numai atunci, când a fost notificat părții protivnice, sau cel puțin, când partea interesată o întrerupe perempția a făcut tot ce i-a fost în putință spre a aduce la cunoștința adversarului actul de care se prevalează spre a împedeca perempția.

Prin urmare, o simplă petiție dată judecăterului de ocol, prin care se cere redeschiderea unui dosar, fără a lua citațiune, spre a o notifica părții adverse și a face toate diligențele posibile de remitere, nu constitue un act de procedură cu cu caracter contradictoriu, de natură a putea întrerupe perempțiunea.

Această jurisprudență e cu atât mai importantă, cu cât în anul trecut Inalta Curte a decis tocmai contrariul. Noi am relevat în coloanele acestui ziar jurisprudența anterioară, criticând'o cu ocasiunea dării de samă ce făcusem unei pricini identice venită înaintea Trib. nostru Secț. II și am lăudat hotărirea Tribunalului, care se întemeia pe aceleași motive pe care se întemeiază decisiunea recentă a Curții de Casație, cu toate că apărătorul părții care se opunea cererei de perempțiune a învocat Decisiuneu Curței de Casație din anul trecut. De astă dată Inalta Curte a dat o adevărată interpretare principiilor de drept în materia ce ne preocupă și ne place a crede că de astă dată jurisprudența va remânea constantă.

—

Aseară a avut loc o serată intimă a studenților în medicină, în sala societății de gimnastică. In cerc intim s'a petrecut admirabil mai ales că nu lipseau drăguțele mediciniste printre care gingașa d-ră doctorandă Zizica Rojniță, o neobosită dansatoare, respândia în jurui un farmec răpitor. S'a petrecut pînă la 12.

DIVERSE

— Perceptorului Vasile Atanasiu din com. Gropnița i s'a sustras, pe cînd venise eri la Administrația Financiară, un portofel cu mai multe ordonanțe de plată și 300 lei în hîrtii de cîte 100.

— Se raportează că în noaptea de 11 a. c. a ars casa văduvei Anița Gherghel Țărigrădeanu din com. Cucuteni. Focul a luat naștere de la un hogeag. Pagubele se urcă la 295 lei.

— 37 locuitori din com. Băleni au pus bazele unei societăți de economie și credit cu numele de «Griviță».

— Printre vitele locuitorilor din comunele: Letea-Nouă, Mihăilești, Bueșani, Obedeni și Petrești s'a declarat epizotia de febră aftoasă.

— S'a pus în vedere Administrației financiare de a nu supune pe rezerviști la plata dării personale întru cât ei sînt scutiți de aceasta, căci prin articolul 58 din legea recrutărei armatei ei cad sub ordinul circular din 10 lunie 1906.

— Secretarul prefecturei jud. Ialomița a eliberat unui locuitor un bilet de identitate cu care i-a zis că poate trece și frontiera nesocotind ordinul ministerului de interne. El a fost înlocuit. Ministerul atrage atențiunea asupra acestui fapt funcționarilor din jud. nostru.

— Biserica catolică din com. Cotnari stăpînește 6 fălci de pămînt ale bisericei ortodoxe. Ministerul de culte a cerut prefecturei să-i comunice de cît timp stăpînește biserica catolică acel loc și dacă locul a fost acelaș totdeauna.

Jandarmii din Bucium au înaintat pe individul Petru Duca care a contravenit de la legea străinilor.

S'a constatat că cei 37 boi din com. Răducăneni cari s'au îmbolnăvit de febră aftoasă au fost trecuți prin comuna Costuleni și Tomești din jud. nostru.

S'au luat măsuri ca boala să nu isbucnească și aici.

— Pentru Sîmbătă și Duminică sunt convocați toți agenții sanitari spre a li se da instrucții în privința vaccinărilor și revaccinărilor ce vor începe în curînd.

FOIȚA ZIARULUI „OPINIA"

54

SECRETUL
JUDECATORULUI DE INSTRUCȚIE

MARE ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

— Aceasta e o calomnie!

— Ai întrebuințat pentru a comite crima un mijloc puțin uzitat. Desprețuind armele ordinare, ai ucis pe conte în așa chip că se putea crede că e moarte naturală.

Tînărul nu respunse.

— Ai comis acest asasinat cu ajutorul acidului prusic, dînd victimei d-tale fără aparare să respire această otravă din cele mai violente.

In apevăr d. conte de Ferrusol încrezator, nu putu avea nici un moment gîndul de a-ți supraveghia gesturile. Prin urmare ți-a fost ușor să dai să respire această otravă insoțitorului d-tale.

— D-voastră care sunteți așa de bine informat, domnule judecător, care mă acuzați de o crimă pe care n'am comis'o, am putea să-mi spuneți prin ce mod restabiliți detaliile acestui asasinat? Căci, în fine, nu numai că mă denunțați ca culpabil, dar îmi spuneți că am ucis pe contele de Ferrusol cu ajutorul unei otrăvi din cele mai fulgetătoare.

— Ți-am mai arătat, domnule, că toate întrebările mele aveau valoarea lor; aveau să zic încă, că ele nu sunt puse la întîmplare, dar că se leagă unele de altele.

Toate dovezile morale relevate de acuzare care au ajutat a se stabili vinovăția d-tale, n'ar fi fost deajuns să o stabilească fără probe materiale. Eu îți voi furniza probe.

Judecătorul desfăcu un pachet de pe biroul seu și scoase flaconul luat de la locuința lui Maxim. Il prezentă tînărului zicînd:

— Recunoști acest flacon?

Tînărul îl examină cu curiozitate.

— Nu, zise el.

— Alt-fel, nu-i al d-tale?

— Nu, domnule.

— Trebuie să-ți declar că acest obiect a fost luat de la locuința d-tale, dintr'un dulap în care erau diferite hîrtii și care părea destinat să conțină lucruri cărora le dădeai o mare importanță. Acest flacon era ascuns cu îngrijire într'un colț al acestei mobile.

Am dat să se analizeze restul conținutului, și voi da citire unui raport medico-legal constatînd că acest flacon a conținut acid prusic.

In adevăr, d. Pernelin făcu cunoscut tînărului, reportnl d-nului Duchâtel.

— Ei bine! ce probează în favoarea vinovăției mele, descoperirea la domiciliul men, a acestui flacon.

— Vinovăția d-tale chiar.

— Și așa, domnule judecător, un om e asasinat prin mijlocul acidului prusic, și vă ajunge să descoperiți la o altă persoană un obiect care conținuse din această otravă, pentru ca imediat să acuzați cu toată siguranța pe proprietarul flaconului

— Nu, domnule, și nu căuta, printr'acest mijloc dilatoriu să răcești justiția. D-ta pari a crede că s'a procedat cu ușurință la arestarea d-tale și că acuzarea adusă contra d-tale e făcută în condițiuni puțin serioase: te înșeli.

Nu asupra unui stngur punct a interogatorului meu e stabilită net vinovăția d-tale, dar prin totalitatea faptelor relevate în sarcina d-tale. Nu, descoperirea la domiciliul d-tale a acestui flacon n'aș fi părut justiției îndestulătoare pentru a te acuza de o crimă, și a face să se proceadă la arestarea d-tale. Dar trebue să ți spun că autoritatea descoperind cadavrul victimei d-tale...

Tînărul făcu o mișcare.

— Oh! protestează dacă vrei continuă judecătorul, convingerea noastră e bine stabilită, și nu mă înșel zicînd: victima d-tale.

Autoritatea, zic, a cunoscut imediat felul morții contelui; autopsia a arătat că el a sucombat în urma inhalații de acid prusic. Ancheta a stabilit că o crimă a fost comisă și întîmplarea care vine dese ori în ajutorul justiției, a făcut ca hoții să se introducă într'o zi în locuința d-tale.

— Știu asta.

— Dar ceia ce nu știi, e că un inspector al siguranței, însărcinat să urmărească pe asasinul contelui de Ferrusol, și cunoscînd particularitățile crimei, asista pe magistratul însărcinat să constate furtul comis la d-ta. Descoperirea providențială în una din mobitele d tale a acestei fiole a deșteptat imediat bănuelile acestui agent.

Evident posesiunea unui flacon conținînd acid prusic, nu poate implica ea sigură un asasinat; dar amănuntele culese asupra d-tale au fost de așa natură că primele bănueli s'au mărit.

(Va urma)

Ultime informaţii

D. D. A. Sturdza a chemat ieri seara telegrafic pe d. P. Poni la Bucureşti.

Această chemare este în legătură —aşa pretind liberalii—cu o întrunire pe care d. Sturza plănueşte s'o ţie în Iaşi în ziua de 4 Mart.

Cum d. Poni a plecat din Iaşi, ieri seara, foarte amărît de cele se petrec în localitate, este probabil că d. Poni nu se va arăta entuziasmat de propunerea d-lui Sturza, dacă, în adevăr, i-o va face.

Arbitrii cari vor fi chemaţi judece diferendul d'intre comună şi societate, de electricitate, vor avea, mai inainte de toate, să aleagă un supra arbitru.

Dacă nu vor putea cădea de acord asupra persoanei de ales, numirea supra-arbitrului se va face direct de primul-preşedinte al Curţei de Apel din Iaşi.

*

Cu prilejul ivirei diferendului s'a constatat, între altele, că societatea electrică a încasat de la lucrările de instalare, frumoasa suma de 2,000.000 lei.

Cifra aceasta invederează progresul ce l'a făcut lumina electrică şi mai dovedeşte că Iaşul nu este un oraş tocmai aşa sărac.

Se crede că discuţiunea asupra budgetului va începe Luni.

Societatea farmaciştilor din România a primit din partea domnilor fraţi Konya, Werner, Flachs şi N. Racoviţă a donaţiune de 10,500 lei.

Societatea a fost autorizată să primească donaţiunea.

S'a vorbit în numărul nostru de ieri despre faptul că senatul Universitar şi consiliul profesoral al facultăţei de medicină n'a luat nici o hotărîre în privinţa recomandărei unui titular la catedra de patologie internă de la facultatea de medicină din Iaşi.

Nu s'a inzistat, însă, asupra discuţiunelor urmate, deşi ele prezintă un interes oarecare.

Un tînăr profesor, care este un straşnic apărător al actualului sistem de recrutare a personalului învăţămîntului superior şi un adversar hotărît al sistemului concursurilor — lucru se explică lesne, căci n'a putut ajunge la Universitate cît exista concursul, dar a ajuns graţie sistemului comod al recomandărei pe baza unui volum sau două, numărul paginelor nu importă—acel tînăr profesor care se erijează în apăratorul desinteresat al intereselor superioare şi pure ale invăţămîntului, a ţinut şi de astă dată să indice cine trebuie să ocupe în viitor catedra vacantă.

Pretenţia de cenzor a tînărului profesor—numit pe baza recomandărei—nu importă.

Ceea ce este de văzut ie faptul însă, dacă într'adevăr cenzorul ajuns pe baza recomandărei şi nu al concursului, are în vedere interesele facultăţei sau se lasă condus de resentimente şi de ură contra celora care caută şi ei, prin muncă şi merit, să se afirme în învăţămînt.

Şi dubiul pare cu atît mai justificat cu cît am putea dovedi că tînărul profesor—numit de baza recomandărei şi nu al concursnlui—care susţine astăzi pe un anumit candidat, nu avea tocmai păreri extrem de bune despre acelaş candidat, în alte ocaziuni.

Rolul nostru nu este de a da indicaţii şi a susţinea pe anumiţi candidaţi, dar acel de a dovedi contraziceri şi pretenţii absurde, ale unor pretinşi cenzori ai intereselor facultăţilor, aceasta da.

La Huşi se va celebra Joia viitoare căsătoria d-rei Elena Mitache, fiica d-lui prefect Adam Mitache cu d. locotenent Calmuski.

Am anunţat în altă parte a ziarului că consiliul de miniştrii a aprobat o donaţiune în sumă de 10.500 lei făcută de mai mulţi farmacişti din Iaşi societăţei farmaciştilor din Romînia. Aceşti bani aparţineau unui gremiu al farmaciştilor care exista în vremuri în Iaşi.

Donaţiunea s'a făcut cu condiţiunea ca fondul să rămâe inatacabil şi ca jumătate din venitul sumei să aparţie farmaciştilor din Iaşi.

Azi s'a dat prima probă orală la examenul seriei a IV a învăţătorilor, pentru înaintarea pe loc,

Din 12 candidaţi inscrişi s'au presintat numai 9, din cari au reuşit 8 şi anume: Cristian I. Gheorghe; Coatu Gavril; Caşu Ştefan; Coatu Grigore; Coman Costache; Căpăţina Vasile; Cîrlan Ion şi Cruceanu Ion.

D. profesor doctor E. Riegler, care a luat parte la desbaterile consiliului sanitar superior în chestiunea proiectului de modificare a legei sanitare s'a întors azi în oraş.

D. Profesor Riegler a făcut multe observaţiuni proiectului.

Ecouri judeciare.—Reprezentanţii principelui Grigorie Sturza, au cerut Trib. Iaşi secţia II-a, înaintea căruia se judeca eri acţiunea cambială intentată de D. Olivenbaum, ca cei ce se pretind erezi ai defunctului Simon Olivenbaum, să dovedească, în mod legal, numele şi numărul erezilor remaşi pe urma def. S. Olivenbaum. Tribunalul încuviinţînd această cerere, a amînat pe altă zi procesul, obligînd pe reclamanţi a-şi dovedi calitatea.

*

Dovada cu marturi este ea admisibilă în materie civilă, cînd a fost în *imposibilitate morală* de a-ţi procura o dovadă scrisă?

Această chestie s'a desbătut septămîna trecută înaintea Tribunalului Iaşi secţia II şi eri Tribnnalul a pronunţat divergenţă. In curînd se va judeca în complect, cînd vom face o dare de samă mai complectă, chestia fiind importantă din toate punctele de vedere.

Moartea lui Grigore Triandafil

Abea s'a închis un mormînt în care au dispărut multe şt legitime speranţe ale partidului conservator; nu s-a implinit o săptămînă de când au fost duse spre a se odihni etern rămăşiţele mortuare ale lui Iacob Lahovari şi moartea a secerat pe un alt mare fruntaş al partidului conservator.

Grigore Triandafil, prezidentul Camerei, nu mai este!

El a plecat dintre noi aproape pe neaşteptate: o boală grea, dublă pneumonie, a răpus repede zilele acestui bărbat de mare valoare, unul din cei mai de seamă oameni ai partidului nostru.

Cu Grigore Triandafil moare şi un mare şi frumos ideal: dispare trăsătura de unire dintre partidul conservator de sub şefia d-lui Cantacuzino şi dintre grupul al cărui şef ie d. Carp.

Nu este nici locul, nici momentul de a analiza aci idealul dispărutului, dar faptul că Grigore Triandafil urmărea restabilirea armoniei şi a solidarităţei între fraţii conservatori, acest fapt invedereazа marile calităţi ale defunctului, el tălmăceşte bunele intenţiuni de cari Triandafil era animat pentru partid.

Opinia, *care-şi dă seamă de imensa picrdere ce partidul a suferit prin decesul fostului president al Camerei, se asociază la marele doliu şi, cu profund respect, salută umbra celui prea curînd dispărut şi profund regretat.*

***

Grigore Triandafil s'a născut în Bucureşti la 4 Februarie 1840 şi împlinise, prin urmare, 67 ani. După ce absolvi studiile juridice el întră în magistratură şi trecu prin întreaga filieră pînă ajunse prim-preşedinte al Curţei de Apel din Bucureşti.

De la 14 Ianuarie 1866 şi pînă la 14 Decembrie acelaş an, a fost director al Ministerului de justiţie. Sub ministerul presidat de general Florescu, de la 16 Noembrie 1890 şi pînă la 15 Februarie 1891, Grigore Triandafil deţinu portofoliul justiţiei.

Ales president al Camerei conservatoare la 24 Februarie 1905, Triandafil fu reales la această înaltă demnitate la 15 Noembrie 1906.

*

Vestea despre moartea lui Triandafil s'a aflat la „Opinia“ — care a transmis'o imediat tuturor prietinilor locali, la orele 10 dim.

Triandafil a murit astăzi dimineaţă la orele 8. Moartea sa a surprins pe toată lumea din Bucureşti, căci părerea medicilor, ieri seara, era, că fruntaşul a scăpat de orice pericol,

Astăzi dimineaţă, însă, Grigore Triandafil a murit subit: o sincopă răpuse repede pe ilustrul bolnav.

In tot timpul nopţei temperatura scăzuse. Profesorul dr. Mălădărescu, care a stat în tot timpul nopţei lîngă bolnav, i-a făcut de cîteva ori injecţiuni cu cafeină, pentru a menţinea pulsul.

***

La Cameră

Foarte mulţi deputaţi sunt presenţi. Impresiuuea pe care o lasă vestea morţei lui Gr. Triandafil, este cu atît mai dureroasă, cu cît se credea ieri seara, că bolnavul se va restabili.

D. G. Gr. Cantacuzino, luând cuvîntnl, spune că într'un timp scurt partidul conservator a fost supus la grele şi dureroase încercări; ultima este acea a decesului prematur al lui Gr. Triandafil, prezidentul Camerei.

Acel care dispare astăzi, spuoe primul ministru, a fost o inteligenţă superioară, om de energie şi de muncă, bărbat integru şi soldat devotat al partidului conservator,

Primul-ministru exprimă marea mărhnire de care întreg partidul este cuprins şi aduce mari elogii regretatului om politic.

*

D. Dim. Nenişescu, care prezidează această solemnă şedinţă, exprimă, în numele biroului Camerei, regrete profunde pentru moartea presidentului şi face biografia decedatului.

Au mai vorbit, pronunţînd regrete d-nii M. Antonescu, M. Cantacuzin, Barbu Păltineanu, precum şi I. I. Brătianu, din partea minorităţei.

In urmă şedinţa se rădică în semn de doliu şi se anunţă viitoarea şedinţă pentru Luni.

***

In discursul seu de la Cameră, d. Barbu Păltineanu, a insistat asupra tactului şi calmului cu cari Triandafil a ştiut să conducă desbaterile şi a remarcat că, pentru prima oră în Romînia, s'a întîmplat ca un president de Cameră să moară în funcţiune fiind.

Oratorul relevă coincidenţa tristă, că Triandafil s'a îmbolnăvit Sîmbăta trecută, cu prilejul înmormîntărei lui Iacob Lahovari.

***

La *Senat* şedinţa este presidată de d. N. Economu, care anunţă, în cuvinte mişcătoare, noul doliu de care a fost lovit partidul prin moartea lui Triandafil.

D. general Manu, în numele guvernului se asociază la aceste regrete şi aduce mari elogii dispărutului.

D. C. C. Arion, din partea minorităţei pronunţă cuvinte de regrete.

Şedinţa se ridică în semn de doliu.

Şedinţa viitoare Luni.

***

Inmormîntarea lui Gr. Triandafil va avea loc Duminecă, la orele 2.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei“

Bucureşti 23 Februarie

Viitorul preşedinte al Camerei

Bucureşti.—*Ziarul „Ţara“ aduce ştirea că sferile conducătoare ar fi hotărît să susţie candidatura d-lui Constantin Cantacuzin Paşcanu, la preşidenţia Camerei.*

(*D. C. Cantacuzin Paşcanu, un fiu al Iaşului, este şeful partidului conservator din Roman şi unul din vicepreşedinţii Camerei*).

Intrebuinţarea excedentului

Bucureşti. - *D. Take Ionescu ministru de finanţe a depus pe biroul Camerei proectul pentru distribuirea excedentului budgetar pe anul 1905-1906.*

Din acest excedent Iaşul va avea o parte largă. Mai multe sumi vor fi destinate pentru organizarea grădinei botanice, pentru construirea paraclisului Mitropoliei, şi pentru lucrările de reconstruirea palatului administrativ.

Proecte de legi

Bucureşti.—*Astăzi s'a distribuit în Cameră proiectut le lege pentru înfiinţarea unei casse de pensiuni a oamenilor de serviciu de la administraţia finanţelor.*

S'a depus de asemenea raportul d-lui Pavel Brătăşanu, cu privire la unificarea cassei de pensiuni a statului cu casele judeţiane şi comunale.

In fine s'au mai depus tot astăzi budgetele ministerului de interne şi al celui de instrucţie.

Ţarina la Londra

Londra.— Sosirea Ţarinei în capitala Angliei, a determinat administraţia locală să eie măsuri extraordinare de pază.

Aceste măsuri sînt atît de mari şi de numeroase, încît ele nu scapă atenţiei nimănui.

Perderea unui crucişător

Paris.— Toate încercările făcute pentru aflarea şi despotmolirea crucişătorului *Jeanne d'Arc*, sînt pînă astăzi zadarnice.

Se crede că crucişătorul e definitiv pierdut.

Conflict Americano-japonez

Berlin—Produce mare senzaţie in cercurile militare, ştirea că flota americană a fost concentrată la Honolulu şi acest lucru este interpretat in senzul unei acţiuui ostile Japoniei.—

Colonelul german care a participat, ca trimis al Germaniei, în rezboiul ruso-japonez, spnne că americanii sunt intr'o vădită inferioritate faţă de japonezi.

Statele-Unite nu dispun de cît de trei linii de vapoare, compuse din 6 cruceşitoare şi cîte 7 torpiloare. Japonezii dispun de 9 linii: 24 de cruceşitoare şi 61 torpeloare, şi la care se vor mai adăuga în curînd încă trei cruceşitoare mari.

Memoriul Mitropolitului Meţian

Buda-Pesta. — Mitropoiitul Meţian a prezentat Contelui Appony memoriul său cu privire la legea naţionalităţilor.

Intre altele Mitropolitul spune:

„Ori-cât noi dorim rîdicarea situaţiunei materiale a învăţătorilor, noi nu putem să realizăm acest lucru de oare-ce sporurile prevăzute prin lege, nu sunt în raport cu puteriie susţinătorilor şcoalelor.

De asemenea nu putem primi dispoziţiunile privitoare la înfiinţarea de ajutori de învăţători, de oare-ce ne lipsesc puterile materiale, pentru ai întreţinea.

Dezminţire

Paris.—O notă a „Agenţiei Havas“ dezminte zvonul răspîndit de unele ziare, cum că guvernul francez ar fi avut cîndva o atitudine. s'au ar fi fi făcut vre-un demers oare-care, care să însamne amestecul lui în politica altor ţari.

Nota aceasta este un răspuns la ştirile răspîndite de Vatican, în privinţa amestecului Franţiei, în politica Spaniei şi Italiei.

Căpitanul din Kopenic

Berlin. — Preşedinţii unor societăţi culturale au făcut intervenţii pentru graţiarea celebrului căpitan, autor al furtului de la Primăria din Kopenik.

Ministrul justiţiei s'a pronunţat contra.

Ministru mort

Roma.—*Ministrul justiţiei şi al cultelor a fost găsit astăzi dimineaţă mort în camera sa.*

Se crede că a murit în urma unui atac de apoplexie.

Criza parţială care există de mai mult timp în guvern, a luat proporţii în urma acestei morţi.

Budget provizor

Berlin.—Reichstagul s'a ocupat eri cu chestiunea budgetului provizor.

Secratarul de stat al departamentului de finanţe a susţinut necesitatea unui buget provizor, din causă că Reishstagul, urmînd să mai lucreze numai două septămîni nu va avea timp să se ocupe de întărirea budgetului definitiv.

Budgetul provizoriu a fost trimis în studiul unei comisiuni speciale.

Din Camera ungară

Buda-Pesta.— Sedinţa Camerei.—Se dă cetire numeroaselor petiţiuni ale comitetelor ungare, prin care se cer să se ia măsuri în contra agitaţiunilor naţionalităţilor.

Deputatul maghiar Lazăr acuză pe deputaţii romîni, că nu s'au ales pe baza unui program de idei, ci pe baza aţiţărei urei dintre naţionalităţi.

El polemizează cu deputatul I. Pop, pe care-l acuză, că a susţinut în comitetul Aradului guvernele lui Feyezwary şi Tisza.

Deputatul Suciu romîn, protestează în contra acuzaţiunilor neîntemeiate ale deputatului Lazăr şi spune, că romînii erau gata să susţie cererea contigentului de recruţi, pe care acum intreaga majoritate il va acorda.

Deputatul Coriolan Brediceanu se ridică cu putere în contra acuzaţiunei că lupta naţionalităţilor s'ar face pe baza unei acţiuni în contra statului maghiar şi propune o moţiune prin care se trece la ordinea zilei.

Moţiunea este respinsă.

Publicaţie oprită

Buda-Pesta. — Ministerul instrucţiunei a interzis cartea românească a d-lui dr. Petru Barou, intitulată „Ş torioare şi bisericeşti“, destinată pentru şcoalele primare.

Motivul interzicerei este faptul că doctorul Barbu n'ar recunoaşte în acea carte autoritatea Statului maghiar.

Guvern şi Dumă

Petesburg.—Preşedintele Dumei Golovin intervievat asupra relaţiunilor dintre guvern şi Dumă, a declarat că relaţiunile aceste nu vor putea fi în ori-ce caz negative, - de şi este de admis, că acţiunea Dumei va fi mult mai liniştite, de cât acea a Dumei trecute.

Visită Impărătească

Viena.—Imparatul Frantz Ioseph a făcut eri după masă o lungă visită ambasadorului francez.

Visita aceasta este pusă în legătură cu plecarea representantului francez din capitala Austriei.

Delegat recuzat

Sofia.—Un ziar anunţă că Emoloff, unul dintre delegaţii care urmau să trateze convenţia comercială bulgaro-romînă a fost recuzat de guvernul romîn.

TEATRUL NAŢIONAL

Joi 1 şi Vineri 2 Martie

2 Representaţii Extraordinare 2

Turneul FERAUDY

Celebrul societar al Comediei franceze insoţit de un ales ansamblu, va da două representaţiuni in Iaşi:

La *1 Mart*

L'âge difficile

La *2 Mart*

Les Affaires sont les Affaires

Locaţiunea la „Thalia“.

Ecaterina Rîşcanu

Moaşă premiată

IAŞI.— 60, Strada Uzinelor.

Licenţiat sau Asistent

poate ocupa postul în farmacia D, Herzenberg, Iaşi.

D-ra Natalie Neagu

Pasajul Maca-Vilacros.

Calea Victoriei 32.

Bucureşti.

Rochii şi Confecţiuni.

Dr. L. Silberstein

trada Arcu 10

(Peste drum de casele Negruzzi)

Consult. de la 10—12 dim. şi 4—6 seara.

Ore, de consult: 4—6 p. m.

E. HEROVANU

AVOCAT

şi-a mutat biroul în strada Stefan-cel-Mare casele episcopiei catolice.

Ore de consult: de 3 la 6seara.

Jeune savant de Budapest sa chant à fond le hongrois, l'allemand, le français, l'hébreu et parfaitement l'italien, l'anglais, le latin et le grec, ainsi qu'un peu de roumain, cherche situation journal.

Donnerai aussi lecons.

S'adresser à l'administration, sous les initiales S. F.

UN STUDENT se oferă ca meditator într'o familie, în schimbul pensiunei.

Adresaţi-vă la ziar

Sirop Codéine Tolu Zed

SIROPUL D-rului ZED

are pentru basa principală **Codeina şi Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fa ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătóre a le opiului.

Foloseşte de minune în contra **irritaţiunilor, peptului** si **ale pulmonilor**, a **tusselor invechile, bronchitelor, tusei magăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* **Pharmacii**

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de tară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseşte cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari colorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESE-DECI ANI a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREI, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, şi RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JAŞĬ : **Farmacie FRATII KONYA.**

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este dilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri.— A exige acéstă semnătură in patru culori pe banda care sigilèza capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

n Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat olienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta"

L O I Z A

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondată in 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUȚUREANU și LASCAR ANTONIU | Anul IV. — No. 81. — Duminică 25 Februarie 1907

Neprevăzutul in politică

— Cu prilejul morței lui Gr. Triandafil —

Incetarea din viață a mult iubitului și respectatului de toți, prețedinte al camerei deputaților dl Gr. Triandafil, a aruncat doliul pe toată suflarea conservatoare.

Prin fire și împrejurări, Gr, Triandafil era chemat a ținea cumpăna dreptății între majoritate și minoritate, apărînd majoritatea cînd prin esces de zel minoritatea arunca acuzări nedrepte majorității, a cărei expresie era prețedintele, și nu rari au fost momentele de chemări la ordine și interveniri chiar pentru a complecta și ratifica unele întunecări pătimașe ale adevărului; după cum tot cu aceiași grabă lua apărarea minorității cînd majoritatea dusă de elanul situațiunei credea că poate teroriza minoritatea și a o înăduși,

Dar Gr. Triandafil era o trăsătură de unire și între majoritate. Blocul guvernamental își avea expresiunea sa în prețedinte, și prețedintele se întrezărea în bloc; și traiul celor doi ani la putere al majorităților, viața politică dusă cu curentele ei centripete și centrifuge,-cu aspirațiunile de la județe la centru și de la centru la județe, modificase în ceva, dacă nu în total, stabilitatea internă a blocului, întru cît moleculele ce-l alcătueau erau ființe mobile, cu asperități și aspirațiuni, cu iluzii și desamăgiri, cu patimi și voințiuni, cari n'au avut în totul sau în parte indeplinirea lor și deci au dus în a-și schimba situațiunea lor în interiorul blocului.

In viața aceasta internă a moleculelor politice ce intrau în bloc, prețedintele camerei era trăsătura de legătură și dacă de la banca minorității ochii erau ațintiți cu încredere și stimă la prețedintele camerei, nu mai puțin și de la băncile majorității aceiași privire de stimă și simpatie neștirbită se îndrepta spre scaunul prețedințial, căci Gr. Triandafil era de o potrivă al tuturor iubit și stimat,

E în natura lucrurilor ca pentru cei ce se fac escese de dreptate în în viață, să se întunece acea dragoste cu încetarea lor din viață, mai ales că au putut să-și croească în juru-le dușmănii mari alături cu simpatii mari. Din contra acei a căror viață se petrece în mod aproape neobservat, calitățile lor apar mai evidente la moartea lor, prin golul ce împleau tocmai prin lipsa de punere în evidență.

Din rîndul întâiu fac parte oamenii *combativi*; în al doilea loc fac farte oamenii *cumpăniți*.

Gr. Triandafil întrunea amîndouă aceste calități, care se îmbinau așa de fericit, că nu se putea zice că una prevala pe cealaltă.

Dar Gr. Triandafil mai avea o calitate, Fără a da cîtuși de puțin de bănuit cuiva că ar fi purces dintr'un spirit, sau altul, d-sa incepuse mici tratative de apropierea celor 2 tabere conservatoare, care de 6 ani de zile se războesc între ele; și dacă din toate părțile s'ar fi urmat cu aceiași tactică desinteresată sigur că lucrurile ar fi ajuns la bun sfîrșit, căci gîndul bun înlesnește lucrul pe cînd gândul diavolesc înăspreşte raporturile.

Astăzi cînd o mare problemă stă atîrnată asupra partidului conservator și a guvernului său, se îngreue rezolvirea problemei și prin neprevăzutul morței lui Gr. Triandafil.

Partidul rămâne îndurerat de o așa de nemărginită pierdere, mai ales că se inmormîntează cu Triandafil o comoară de calități politice; dar grija zilei de mîini e mărită cu o așa pierdere, căci golul lăsat în urmă, sporește greutatea rezolvirei problemei.

Increzători în tactul și buna chibzuință a fruntașilor noștri, majoritatea e gata a da sprijinul său guvernului, care și de astă dată va arăta că e stăpîn pe sine și pe destinele partidului ce-l reprezintă, și jalea ce ne cuprinde pe toți, va fi răsplătită cu buna chibzuială a lor noștri.

Gh. Ghibănescu

Grigore Triandafil

Intr'un scurt răstimp, în interval de trei septemîni, partidul conservator a avut imensa nenorocire să piardă, prin o nemiloasă voință a soartei, doi din cei mai de samă fruntași ai sei. La o septămînă neimplinită de la înmormîntarea lui Iacob Lahovari, la al cărui mormînt îngenunchiase tot partidul și a cărui prematură moarte o deplînse Țara toată, moartea veni să secere, în deplină și rodnică activitate, pe un alt fruntaș, pe un om politic, care, de și ocupase o situațiune ilustră, moare fără să lase dușmănii.

Intre toate, intre cele multe, aceasta fu calitatea de căpătenie a lui Grigore Triandafil: că a știut să-și facă numai prietini.

Magistrat de carieră el se înălțase de la postul de judecător de ședință până la inalta treaptă de prim president al Curței de Apel.

Intrat în politică, el făcu aceleași progrese. Membru marcant și prețios al partidului conservator, el ajunse să ocupe cele mai înalte demnități în Stat și moartea—venită cu mult inainte de vreme—îl răpise în deplină activitate, ocupînd demnitatea de Prețedinte al Adunărei Deputaților, îl răpise în momente în care partidul s'ar fi inspirat cu drag la izvorul sfaturilor sale distinse și al vederilor sale largi.

Triandafil conducea cu mare tact, cu multă demnitate desbaterile, de multe ori delicate, de multe ori tumultoase ale Camerei.

Le conducea spre mulțumirea tuturor și numele seu n'a fost tărît în polemicele politicei noastre.

In Dezembre anul trecut, numele lui Grigore Triandafil fu des citat. Din proprie inițiativă, dupe cum se află mai tîrziu, fostul president al Camerei plănuise o largă concentrare a forțelor conservatoare.

Rezultatul fu cu totul negativ: strădunțele frumoase ale lui Triandafil făcură să se afle pretențiunele domnului Carp și de atunci se știe că, pentru moment cel puțin, idealul lui Triandafil este un vis indepărtat.

Acest ideal, în fața sicriului lui Triandafil, se presintă astă-zi ca Testamentul politic al aceluia pe care, alături de partidul conservator, îl deplîngem cu toată sinceritatea și-l regretăm din tot sufletul.

Iașul și conservatorii

Se pare că guvernul actual n'a terminat încă cu darurile ce din belșug le-a făcut Iașului.

După toate cîte s'au făcut până in prezent, după marea atențiune ce a avut-o de a contribui, in cea mai mare parte, la realizarea alimentărei orașului cu apă, gîndul său a mai fost la Iași și cu prilejul împărțirei excedentului budgetar, opera „financiarului sălbatec".

Din acest excedent se va crea între altele, la Iași, o grădină botanică, se va complecta și augmenta creditul necesar pentru totala restaurare a palatului administrativ.

O să ajungă ieșenii să se intrebe „pînă cînd?"

Este adevărat, din nenorocire, că Iașul nu-și poate înlătura nevoile, de cît ajutat fiind de la Centru.

Sub guvernarea liberală, a doua capitală n'a putut obținea nici una din justele sale revandicări. Sistemul economiilor exagerate al d-lui Sturza și faptul că clubul liberal de la Iași era considerat, la București, ca nici ne-avînd ființă, inlăturaseră orice speranță.

Contrariul s'a întîmplat sub guvernul conservator. Nu numai că cuvîntul ieșenilor este de aproape luat in seamă, dar guvernul insăși este animat de dorința de a face totul pentru oropsitul nostru oraș.

Din tot ce s'a făcut pentru el, Iașul va renaște, va capata aspect nou și resurse, cari, poate, îl vor pune in rîndul orașelor de la sine stătătoare.

Tot ce s'a făcut, s'a făcut fără larmă și departe de politică. Nimeni nu este așa de naiv, ca să-și inchipue că, in politică există recunoștință.

Ea există doar la popoare foarte vechi, acolo unde cultura și progresul au ajuns la ultimul cuvînt.

Ceea ce a animat dar pe guvernul conservator să ia la inimă interesele Iașului, a fost dorința de a-l indruma pe calea unei reale propășiri.

Cine va vedea Iașul modern va ști că el este opera partidului conservator.

Reacția incepe

Excesele în vorbă ca și în fapt nu pot să nu aducă după sine, mai curînd sau mai tîrziu, reacție.

Mai cu samă în materie de curente sociale, de direcțiune în privința părerilor și ideilor ce călăuzesc societatea, violența, sub ori-ce formă, aduce mai curînd de cît își închipui cine-va, reacția.

Și nu se poate contesta că mai mult de cît or-unde, acei care la noi vor să acapareze diriguirea, să monopolizeze un simțimînt, să fie conducătorii unor anume grupări, recurg la violență în limbaj și caută să justifice, dacă nu chiar să provoace violențe în fapt, din partea acelor care ar putea mai ușor să scape de respundere.

Dar reacția nu întîrzie și sunt indicații precise că ea se va manifesta cu tendința hotărîtă de a pune capăt rătăcirei cu care monopolizatorii naționalismului căutau să ducă tinerile generații și să reducă la realitate pe acei cari credeau că-și pot permite luxul unei dezlănțuiri al unor lupte de rase.

Studenții ieșeni încep să se afirme în acest senz—și acest început va insemna sfîrșitul falșilor apostoli ai naționalismului și agenți cu adevărat a respîndirei urei între oameni.

A se citi in corpul ziarului amănunte interesante asupra morței prețidintelui camerei și a situației politice.

CATE-VA NOTE

In mijlocul evenimentelor politice prin cari trecem, *Patriotul*—fiul legitim al partidului—a descoperit un fapt, care nu poate fi trecut cu vederea.

Dl. Pascal Toncescu — noi nu zicem un domn Toncescu — oratorul pentru Viena al grupărei Kissifeliste — este un bărbat care face ironii fine. Și *Patriotul*, căruia 'i datorim această descoperire—o și dovedește. Cînd dl. Toncescu a bine voit să întrerupă pe dl. Costinescu (dl. Toncescu, din principiu, nu vorbește de cît la Rathaus și la Stefanskeller din Viena) și a zis „articolul n'a fost scris de d-sa", dl. Toncescu, ironist fin, a înțăles că „chiar altul dacă-ar fi voit, nu creia d-lui Arion o situație mai penibilă".

Dl. Toncescu vorbește dar într'un fel și crede în alt fel.

Asta ie curat bazaconia ceea cu englezul, care scrie cautciuc și citește gutaperca!

*

Epoca are o filială. Acestei filiale i zice *Patriotul*. Iar ambele, gazeta-centrală și gazeta-filială, au o centrală superioară. Aceasta n'are nume. Tot ce se poate spune despre dînsa este că se află situată în strada Batiștea.

Intre centrala-*Epoca* și filiala-*Patriotul*, se observă un fapt foarte curios. De obiceiu filiala se aprovizionează de la centrala.

In chestia specială de care ne ocupăm se observă acest vice-versa: că centrala *Epoca* reproduce din filiala *Patriotul* toate micele infamii pe cari filiala le publică la adresa unor fruntași ai partidului conservator.

Simplă constatare.

*

Dl. Sturza, care sufere de curioasa maladie a continenței întrunirilor publice, a fost apucat de necesitatea—asta ie buba maladiei—de-a veni la Iași. Pentru acest dureros sfîrșit l'a chemat pe dl. Poni la București.

Cînd are să-i facă dl. Sturza această propunere, dl. Poni va simți ceva din impresia aceluia, căruia i se propusese să-și dee saloanele pentru un bal, cînd bietul om avea bolnav de moarte în casă.

Atît le mai trebue colectiviștilor la Iași: întrunire publică.

*

Patriotul publică detalii inedite asupra fundului sufletului unuia din șefii săi.

Acest șef, în fundul sufletului seu, este „cel mai mare amic al celor mici, al acelora pe cari Dostoiewski îi numește *ofensați*".

Perfect de acord cu *Patriotul*. Că este „cel mai mare amic al celor mici", ne-a dovedit treaba ceea care s'a operat pe șoseaua Kisileff. Dar de ce omul acela mic (cu terenul) este el și *ofensat*?

Că n'are încă unul?

OAMENI ȘI LUCRURI

La țeară

Despre o categorie de muncitori—meseriașii—s'a vorbit eri în această rubrică. Ei sunt la ordinea zilei printr'o întîmplare—mică în feliul ei — acea a maltratării unui orator socialist.

Ce este însă acest eveniment neînsămnat față de cele petrecute în sinul muncitorimei de altă categorie,—țărănimea în câte-va sate în județul Botoșani?

Pe neașteptate sătenii s'au răsculat, au purces la acte, au trecut de la vorbe la fapte și prea puțin a lipsit să aibă loc întîmplări sîngeroase. excese violente care numai cu vărsări de sînge, s'ar fi putut liniști.

Și cu toate aceste a fost numai un slab ecou, o palidă umbră din ceea ce ar putea să fie o răscoală agrară, o trezire neașteptată și mare a maselor țărănești suggerate de o propagandă activă sau numai împinse de îndemnul nevoiei.

Colosul vecin rusesc ne stă înainte ca o carte deschisă și plină de învățăminte. Acolo de ani de zile se frămîntă în întunericul satelor uriașa luptă în potriva lipsei și ignoranței și cine știe, dacă ceea ce vedem astăzi în țară la noi, nu e un reflex al tulburărilor de acolo,—un răsunet al zgomotului vijelios din sinul marei Impărății de dincolo de Prut!

Nu e locul aci de discutat, ori de analizat grava problemă pururi amenințătoare și pururi obscură in țară la noi — a chestiunii țărănești. In zilele noastre se vorbește, poate mai mult ca ori-când, despre țărani și țărănism; literatura—proza nuvelistică—abundă de aceste elemente ori abuzează de ele. Politiciani mărinimoși sunt preocupați zi și noapte în conștiința lor turburată—de chestiunea vitală a satelor românești, de negrele nevoi ale oropsitului rob al pământului—care rostește prin glasul poietului:

Flămînd și gol, făr'adăpost
Mi-ai pus pe umeri cât ai vrut
Și m'ai scuipat și m'ai bătut
Și cîne eu ți-am fost.

Robul acesta—une-ori rob și stăpân în același timp, e mai mult cîntat decât studiat; mai mult idealizat, de cât cunoscut, mai mult deplîns decât ajutat. Iară adevărul, pare-se, stă la mijloc între cele două extreme, iar sărăcia netăgăduită, de ordine morală, mai mult încă decât de ordine materială, izvorește din complexul sistem de viață, din condițiunile paradoxale ale muncii fără ordine, fără sistemă, fără proporție,—un traiu care se petrece între lucru excesiv și totală trîndăvie,—între indiferența fatalistă și prejudecata oarbă, între ignoranță și alcool. In atari împrejurări, cine s'ar mira de lunga nepăsare sau de subita izbucnire, — de resemnarea, ca și de violența săteanului, de-opotrivă de stranii și de dureroase? Nimeni nu se mai poate mira că el blîndul și îndelung răbdătorul, devine în adevăr acea fiară care răcnește:

Să nu dea Dumnezeu cel sfânt
Să vrem noi sînge, nu pământ.
Când nu vom mai putea răbda,
Când foamea ne va răscula,
Hristoși de-ați fi, nu veți scăpa.
Nici în mormânt.

Rodion

Din ale universitarilor

Proiectul d-lui Disescu—Odinioară și azi—Știință și loterie Maeștrii noștri—Muncă străină—Limba cărților noastre—Invățăminte.

In mult disputatul proect al reformei învățămîntului superior D. Dissescu avea intenția să aducă o serioasă înbunătățire în numirea profesorilor.

Modul cum se fac aceste numiri în present nu dă nici o garanție de aptitudinile și cultura unui profesor. Și apoi nu se formează profesori, cum se formează funcționari sau ofițeri. Nu fie-cărui doctor într'o știință oare-care e înscris pe frunte titlul de profesor, cum fie-cărui soldat e pus în gibernă bastonul de mareșal. Cum se fac actualminte numirile? Un examen te abilitează docent, un altul agregat și apoi așteaptă, cu vr'o zece două-zeci de cărți de vizită, moartea profesorului din specialitatea ta ca să ajungi profesor. Ați observat cum s'au abilitat în ultima vreme docenți pe lîngă catedrele unde profesorii erau mai în vîrstă și unde se putea aștepta mai curînd un loc de profesor. Știința o puteți da dracului în vremea aceasta—așteptați treapta ierarhică și atita tot.

Ce scandal cînd domnul Atanasiu distinsul filosof, fostul sub-director al institutului de filosofie Marcy—fu numit profesor de filozofie la București. D. Atanasiu era un simplu medic-veterinar din punctul de videre al erarhii științifice — nu era nici doctor, nici docent, nici agregat. Se putea o ast fel de numire? Nu striga ea oare în potriva ordinei stabilite, nu era ea revoltătoare.

Auzi d-ta, eu, de ani de zile aștept acest post, am dat și docența și agregatura și în locul meu obținut prin concursuri licite sau ilicite, asta nu vă privește, se numește un domn care n'are nici doctoratul? E savant! ce are de a-face? trebue legile erarhiei să fie întocmite! Și ce scandal cînd d. Babeș fu invitat prin o lege specială de a fi profesor. Nu au fost dascali la București, care să ceara să'l supue la un examen de liberă-practică? Dar numirea lui Assaki, Toma Ionescu, Marinescu, — nu a fost dragă doamne comentată cu răutate de acele cîte-va fosile ce au eșit profesori din regiment din foști sergenți, trași de urechi de reposatul doctor Davila, cum se trag la noroc numerile de loto?

Aceștia au introdus sistema erarhiei, aceștia nu pot pricepe că la universitate se cere de la profesori știință, știință și iarăși știință, lucrări de valoare și străduința de a face cursurile lor interesante și atrăgătoare pentru studenți.

Și se mai cere profesorului universitar de a ști românește, de a face cursul seu in limba țării sale. Toți trebuie să contribuim a ne face limba mai bogată în expresii, toți trebuie să muncim a transforma limba noastră, a o face aptă de a fi tălcuitoarea tuturor gîndurilor noastre.

Dar pentru aceasta se cere muncă și inteligență și multora le lipsește și una și alta.

Am cumpărat în București pe la librari-anticari câte-va opere românești, niște cursuri de clinici chirurghicale și medicale, scrise de câți-va *Leydeni* și *Doyeni* romîni. Ei bine! nu e nevoie să vă abonați la o revistă umoristică, e de ajuns de a ceti aceasta limbă de autori români, ca să petreceți cele mai plăcute momente din esistența voastră.

Așa profesorul de chirurgie descrie parcursul unei artere: „ea răspunde: 1° în jos cu recurenta stângă, care ambracează intr'o ansă cu concavitatea dirijată în sus. Sau într'altă parte e vorba tot de o arterie, care „conturnează colul condilului, croazează bordul inferior al musculului, îl cotoește (de la 'francezul *coudoyer*) în tot lungul său și gagnează partea cea mai ridicată a fosei„.

Astea toate sunt în românește? Bine înțeles și încă scrise de un român de baștină, cu un frumos nume românesc. Nu știu dacă în satul lui a auzit vre'o dată în loc de: casa lui Nicolae e mărginașă cu a lui Vasile, zicând așa: casa lui Niculae *cotoește* pe a lui Vasile.

In fine, putem cita și altele și mai și: Iată descrierea unui bolnav: „Pelea caldă, acră și seacă, treturile (les traits, în franț.) sunt trase și contractate, nasul pensat, ochii stinși, visajul pal, teros, violaceu uneori exprimă anxietatea". Sau alta: „Constatațiunea balotamentului renal este particular precioasă pentru a surprinde distensiunea rinichiului și basinetului în debuturile lor". Una și mai frumoasă tot în românește: „Primele simptome se reduc la o legeră stare dispepti-

că", celel'alte consistă într'o perturbaţie, complectă a funcţiilor digestive traducîndu-se prin „seşeresa limbei, care devine colantă, lisă, vernisată, roşie fonsată sau vie şi ecarlată".

Ce însemnează această alababură romînească ? Nimic, alt-ceva de cît *leanea*! Mîine, d. profesor are un curs şi în repeziciune deschidă tomul cutare traduce cum se pricepe o parte din lecţie, ia un alt tom şi mai traduce o altă parte şi adaogă încă cîte va observaţii făcute de şeful său de clinică şi iată o lecţie „colantă lisă şi vernisată" care vă va ridica, ascultând'o o roşaţă „fonsată, vie sau ecarlata" în obraz, de ruşine, de a fi ascultat'o...

Dar treacă, meargă, cetirea lecţiei, dar se găseşte vr'un nătărău, nu îi pot spune alt-fel, de doctoraş care de sigur va fi docentul viitor al catedrei, care notează toate aceste fraze ce *cotoesc* nebunia şi le va presenta publicului medical sub nume de „clinica medicală" sau „chirurgicală" a facultăţei din Bucureşti.

Aci flagranta prostie rămâne un „memento-mori", deschisă posterităţii. Şi dascalul care nu i-a fost ruşine să copieze după autori cu vază, nu numai că se vede că *ambrasează* cu plăcere plagiatul dar *conturnează* limba românească într'o papagalicească imposibilă.

Aşa un distins clinician din Bucureşti, celebru in afacerea Iacobson care declarase nu, Iacobson dar profesorul că văzuse sute de cazuri de intoxicări voluntare prin mercur, pe cînd Delavrancea îi arăta ca în toată literatura medicală nu sunt de cît vr'o cinci-spre-zece—acest celebru, zic, în cursul său de clinică medicală, lecţie de deschidere, copiază rînd cu rînd după *Trousseau* lecţia, acestuia din urmă, tot la deschiderea cursurilor făcută la *Hotel-Dieu*.

Pagini întregi ca aceste sunt furate :

„Daţi libertatea spiritului D-voastră inductiv şi incetaţi a fi calculatori. Luaţi observaţiuni indată ce sunteţi in posesiunea unui fapt. aplicaţi-le tot ce aveţi ca inteligenţa şi D-voastră toţi impreuna cu mine, să protestăm contra acelui adagiu al lui Gaubius care zice :

Melius est sistere gradum quam progredi per tenebrius."

Sau :

„Fie care din D-voastră cunoaşteţi de sigur mai multă chirurgie de cît *Ambroise Paré* şi totuşi cred că nici unul n'are pretenţiunea, nici mărar pentru un singur moment, să se compare cu ilustrul chirurg, Cunoaşteţi tot atîta percusiune şi ascultaţiune cît şi *Laenec*; de sigur însă nu vă vine idea de a vă *pune alături* de el.

(Ce ruşine ! N. R.) Cei mai mulţi cunoaşteţi mai multă patologie de cît Sydenham, unii poate chiar şi mai multă de cît Torti, ba, încă poate tot atît de multă ca şi Trousseau (fraza asta o adaugă cliniceanul romîn între celel'alte ale lui Trousseau); şi cu toate acestea îmi place a crede că nimene din d-voastră nu e afectat de acea monomanie de mărire care ar face parte din resortul colegului meu D-rul profesor Sutzo ! Acest din urmă spirit e făcut de ilustrul clinician romîn. Spiritual om !

Der l'aş întreba cu plăcere : De ce resort o fi plagiatul ştiinţific, nu este şi el un fel de monomanie de resortul D-rului Sutzo ?

Acest clinician scrie de asemeni romîneşte a la Domne păzeşte-mă ! Cîte-va exemple : „sputele la început au fost pneumonice, apoi culoare de ciocolata şi în urmă francamente purulente ! „Sau alta : „Prin ascultaţiune găsim raluri mucoase cu bule mari, cavenoase ; abitusul exterior al pacientului era absolutamente acela al unui asistolic ; faţa precum şi restul corpului erau edemaţiate.

Cea ce voiam s'arăt e faptul că era necesar ca profesorii să fie numiţi numai acei ee au dat dovadă în ţaară ori in străinătate de lucrări serioase, de aptitudini recunoscute şi cari vor fi capabili de a vorbi o limbă românească.

De acea a fost bine intenţionat D. Dissescu reformînd într'un spirit larg şi ştiinţific recrutarea personalului învăţămîntului universitar. Acest sistem trebuie să triumfe acum sau mai tîrziu.

Dr. I Dusciau

Cercul Didactic din Iaşi

— Un apel către profesori —

Cercul didactic din Iaşi, un moment ameninţat cu desfiinţare, ie pe cale de a fi reorganizat.

Un număr de profesori au adresat colegilor lor următorul apel :

Cercul didactic din Iaşi, îmbrăţişat la început cu multă căleură de către marea majoritate a profesorilor de toate gradele, a trecut în ultimele vremuri printr'o criză atît de grea, în cît puţin a trecut ca să nu-şi mai poată continua existenţa.

Fostul comitet diriguitor, descurajat din pricina greutăţilor materiale şi a lipsei de sprijin moral ce a întimpinat în ultimul an, şi cu deosebire din cauza retragerilor unora dintre membrii Cercului, a persistat în dimisia sa, respinsă de altfel în două şedinţe consecutive şi s'a retras definitiv.

In astfel de împrejurări, noi, subsemnaţii, am primit de la colegii noştri, prezenţi în ziua de 4 Fevruarie 1907, însărcinarea de a încerca să nu lăsăm ca să se desfiinţeze o instituţie, de a cărei necesitate suntem cu toţii adînc convinşi.

Credem de prisos, a căuta să vă dovedim aici că, numai unirea tuturor membrilor corpului didactic poate fi garanţia serioasă, pentru realizarea aspiraţiunilor de care suntem cu toţii animaţi. Atît prestigiul nostru moral, cît şi îmbunătăţirea stării noastre materiale numai de la această unire depind.

In toată ţara lucrul s'a înţăles astfel.

Cercuri didactice există şi se pot menţine, după cum ştiţi şi dv., nu numai în Capitală, unde corpul didactic prin Cercu său însemnează ceva, ci pînă şi în oraşe cu mult mai mici de cît al nostru, în care oraşe profesorii, mult mai puţini la număr, n'au nici norocul de a trăi într'un mediu de cultură mai însemnat.

Ţara întreagă a recunoscut Iaşului întotdeauna întăietatea ca centru de cultură ; n'ar fi oare de neertat ca, tocmai aici şi mai ales în împrejurările prin cari trecem, să ne declarăm nedestoinici de a putea susţine modesta noastră instituţie !

Nu se ştie ce poate aduce ziua de mîine. Interese atât de mari sunt în joc, încât e nevoie ca împrejurările să ne găsiască strâns uniţi. Aceasta ne face să credem că nici unul din colegi nu va lipsi de la datoria morală de a acorda întreg sprijnul său Cercului didactic.

Statutele noastre cuprind un vast program de activitate. Mijloacele nu ne permit de a-l îmbrăţişa, de odată şi acum, în toată a sa întregime. Sunt însă câteva chestiuni, în privinţa cărora ne permitem a vă arăta părerea noastă şi despre cari credem că pot forma un program de imediata activitate a membrilor Cercului.

La ordinea zilei sunt o sumă de chestii, cari privesc direct şcoala şi pe corpul didactic. In împrejurări analoage, profesorii ieşeni şi-au spus totdeauna cuvântul şi, în lupta de idei pe acest teren, au mers în fruntea celor din alte oraşe, având în atâtea rânduri meritul de a fi dat soluţii, care au servit ca temelie la reforme şi îmbunătăţiri serioase.

Cu toţii ne plângem de starea noastră materială şi cerem necontenit îmbunătăţire de salarii. Credem însă, că dreptate deplină nu ni se va face, până când opinia publică nu va fi luminată în privinţa acestei chestii prin studii serioase, asupra chipului nedrept cum sunt retribuiţi profesorii de toate gradele, în raport cu studiile şi titlurile ce li se cer, cu importanţa serviciilor ce le aduc societăţii, faţă de alţi funcţionari ai Statului, mult mai bine remuneraţi, comparativ cu pregătirea lor ştiinţifică şi cu rolul ce sunt chemaţi să îndeplinească în organismul social.

Stabilirea de categorii de funcţionari, credem noi, că ar fi criteriul cel mai potrivit, pentru deslegarea în chip echitabil a acestei chestii. Pentru ce n'ar revendica Cercul didactic din Iaşi meritul de a fi început şi dus la bun capăt studiarea ei.

Legea pensiilor obligă pe profesorii de toate gradele şi de amîndouă sexele de a servi 35 de ani, deşi pentru unele categorii de funcţionari acest termen este redus. Să facem abstracţie de interesul nostru personal şi să punem discuţia din punctul de vedere al intereselor mari şi superioare ale învăţămîntului.

Profesorului i se cere pînă în ultimul ceas de lecţie, aceiaş energie, aceiaş putere de încordare sufletească, pe care a avut-o la începutul carierei sale. Dacă nu întruneşte aceste calităţi, cel mai simţitor păgubit este învăţămîntul. Funcţionarul din alte bresle, pe lîngă o muncă mai puţin istovitoare a puterilor sale fizice şi psichice, pe măsură ce înaintează în etate, înaintează şi în grad şi quantumul de muncă i se micşorează. Numai profesorului i se cer acelaş număr de ceasuri pînă la sfîrşit. Şi, fiindcă ne găsim în preajma unei reforme parţiale a legii pensiilor, credem potrivit momentul de a pune în discuţia Cercului această importantă chestie, spre a se găsi un remediu acestei stări păgubitoare, mai cu samă pentru bunul mers al învăţămîntului, fie prin reducerea anilor de serviciu a profesorilor, fie prin împuţinarea oarelor de lecţii pentru profesorii înaintaţi în etate.

Incurajaţi de concursul material şi moral al tuturor colegilor, ne propunem a îmbogăţi şi biblioteca Cercului cu cele mai de seamă publicaţiuni româneşti şi străine din domeniul literaturii didactice.

Pentru răspîndirea instrucţiunii în masa poporului ne propunem a aviza la mijloacele, ce se vor găsi mai practice, pentru înfiinţarea de biblioteci populare în suburbiile oraşului nostru, locuite de Români.

Invăţămîntul primar fiind obligator, scoala primară recrutează pe toţi copiii în etate de şcoală. Intre aceştia se găsesce din nefericire, elemente rele, copii stricaţi, faţă de care aplicarea tuturor mijloacelor educative permise de legi şi regulamente nu dă nici un rezultat. Potrivit legii, ei nu pot fi eliminaţi din şcoală ; rămaşi în şcoală, ei sunt un permanent element de contagiune morală pentru ceilalţi şcolari; ca să scape totuşi de ei, învăţătorii recurg la căi piezişe, deşi în tot deauna remediul e tardiv, căci pilda rea şi-a produs efectul. Ce devin aceşti copii cu porniri şi apucături din cele mai rele, dacă mai sunt şi lipsiţi de binefacerile învăţăturii şi educaţiunii, o ştim cu toţii. Ar fi o faptă din cele mai patriotice dacă Cercul nostru didactic ar căuta mijloace pentru înfiinţarea şi susţinerea unei şcoale primare de corecţie. Am scuti scoalele primare de nişte elemente primejdioase bunului lor mers şi am reda societăţei pe nişte copii pierduţi.

Pe lângă solidaritatea ce trebue să domnească între noi spre a ne apara la fie ce moment contra valurilor ce se rădică să no lovească din toate părţile, iată şi atâtea chestiuni, cari pe toţi trebue să ne intereseze şi pentru a căror resolvare se cere concursul tuturora.

Facem dar un călduros apel şi către Dv., rugându-vă să veniţi în mijlocul nostru şi să nu ne lipsiţi de însemnatul Dv. sprijin moral şi material.

Intru cât priveşte pe vechii membri ai Cercului, cari sunt în urmă cu plata cotizaţiilor şi cari din diferite motive nu au putut să iee o parte mai activă la încercările foastelor comitete de a da viaţă Cercului, sunt şi ei cu insistenţă rugaţi să binevoiască nu numai a se pune la curent cu neînsemnatele cotizaţii lunare, dar mai cu samă a nu nă lipsi de sfaturile şi sprijinul lor, în drumul greu ce încercăm să-l apucăm.

(ss.) Delegat, *C. Meissner*
Secretar *S. Haliţa*
Casier, *N. Ionescu*
Membrii : I. Simionescu, St. D. Popescu, D-na A. Praja, D-na M. Buţureanu.

Litere-Ştiinţe-Arte

„Văduvele domnului Daniel" comedie de Carmen Sylva, într'un act, traducere de d. Leopold Stern, a apărut într'o elegantă broşură. E singura „comedie" între operele dramatice ale Carmen Sylvei.

*

E posibil să avem încă în această stagiune teatrală ocasia de a auzi o delicioasă trupă de operetă. E vorba de opereta vieneză în frunte cu Mizzi Günther. Ar fi o năvală mare la Thalia !

*

La Viena s'a cîntat pentru a patrasuta oară „Die lustige Wittwe" — văduvioara veselă, drăgălaşa operetă cunoscută şi ieşanilor.

*

Savanţii, în curiositatea lor neînfrînată au calculat şi puterea memoriei omineşti. Aşa — un copil reţine 500 de cuvinte ; un adult — 20000 cuvinte. Se citează cazuri excepţionale, cum e al profesorului Osa Gray care şi aminteşte numele a 25000 de plante. Se citează mulţi indiani cari ştiu pe derost zeci de mii de versuri din „Rig Veda". O memorie extraordinară se observă la Chineji şi la unele triburi polineziene.

*

Cronicarul parizian Léo Claretie afirmă că de 20 de ani Regina Elisabeta nu şi-a schimbat calitatea şi culoarea hîrtiei de scris. Hîrtia e de culoare cenuşie, mai mult lată de cît lungă şi avînd numele autografiat într'un colţ, în slove negre.

*

D-nii I. Bibiri şi Cutcudachi, cel întâi şef de birou, al doilea sub-şef de birou la Ministerul instrucţiei au adunat şi publicat într'un volum, sub auspiciile Ministerului, colecţiunea legilor, regulamentelor şi programelor şcolare de la lulie 1904—1906. Volumul conţine la sfîrşit o tabelă cronologică a legilor şi un indice alcătuit cu multă îngrijire. Opera e tot atît de bine venită ca şi celelalte 2 anterioare 1866—1901 şi 1901—1904.

*

STRUNA ZILEI

IDEALURI

Dogarii, în vederea unei îmbunătăţiri a stărei lor s'au constituit în sindicat.

Dimineaţa.

Sunt modeşti în a lor cereri
Şi de-atîta doar se roagă :
Să se dee fie-cărui
Ce-i lipseşte : cîte-o doagă...

Informaţii

La Bucuresti se ţinea astăzi, Sâmbătă, un consiliu de miniştri.

După cîte ştim se va hotări ca interimatul ministerului de externe să fie ţinut, pînă la toamnă, de d. Jean Lahovary.

Consiliul se va ocupa şi de vacanţa intervenită prin decesul lui Gr. Triandafil.

—

D. A. A. Bădăreu, care trebuia să sosească mîine în Iaşi, nu va sosi de cît în cursul septămânei, din cauza evenimentului dureros petrecut în capitală.

—

Şcoala militară din Iaşi va serba la 7 Aprilie c. aniversarea de 25 ani de profesorat a d-lor Ioan Rallet, dr. Em. Riegler şi V. Negruzzi.

In vederea acelei aniversări au fost invitaţi să asiste toţii şefii de promoţiune din cursul celor 25 ani.

Cu aceiaşi ocasie se va alcătui un album care se va oferi profesorilor jubiliari.

—

Cu prilejul morţei lui Gr. Triandafil s'au arborat drapele negre în Iaşi : la Primărie, Clubul Conservator şi la Redacţiunele ziarelor conservatoare.

—

Creditorii falimentului *Ana Wolfsohn* au fost convocaţi in camera Sindicatului, pentru ziua de 27 Februarie, cînd urmează a se procede la verificarea creanţelor.

—

Doamna D. Nebuneli, soţia oficiantului telegrafist din Bucureşti, a dat naştere unui băiet.

Mama şi noul născut se află bine.

—

La 20 Mart se va intruni comisiunea care va examina titlurile candidaţilor la catedra de desemn geometric şi perspectivă de la şcoala de arte frumoase din Iaşi.

—

Eri a sosit la decanatul facultăţei de litere adrésa prin care Ministerul Instrucţiunei numeşte pe ziua de 15 Februarie pe d. Xenophon Gheorghiu, ca suplinitor la catedra de limba şi literatura latină, vacantă la facultatea de litere din Iaşi.

—

Direcţiunea generală a căilor ferate a luat dispoziţiunea ca, pe ziua de 1 Aprilie cor. să se înlocuiească şi să se treacă la pensie, toţi şefii de manevră care sunt înaintaţi în vârstă şi cari din această cauză nu pot să mai exercite funcţiunile lor.

—

Mulţi din deputaţii şi senatorii Iaşului au sosit astă-zi în oraş.

—

In urma unei hotărîri ce-a fost luată ieri, cererile privitoare la brevetele de apărare naţională vor fi rezolvite, pe viitor, numai de ministerul de resboiu.

—

Se ştie că artistul Penel a avut cel d'intâi fericita idee de a reduce preţurile la jumătate, pentru representaţiile date în beneficiu, realizînd cel mai frumos cîştig cu piesa „Coralie & Comp."

Acum pentru închiderea sesonului de beneficii, în seara de Sîmbătă 17 Martie Penel cu parte dintre colegii sei, între care este destul să cităm pe excelenta artistă D-na A. Pruteanu, va da ultima representaţie cu preţurile pe jumătate. Se va juca nostima şi curioasa comedie „*Niobé*" vis caraghios în 3 acte.

La această hazlie piesă pot asista şi domnişoarele ; biletele la agenţia Thalia-Maximovici.

—

DIVERSE

— In ziua de 28 Martie a. c. ora 3 are loc la prefectura de judeţ licitaţia pentru furnizarea a 50 stîngeni lemne pentru închisoare.

— Ministrul domeniilor face cunoscut că cu ocazia parcelărei moşiei Rediu s'a lăsat pentru şcoala ce se va înfiinţa cinci hectare cîmp şi 4000 m. p.

Acest loc va fi arendat prin licitaţie la 1 April.

— Astă-zi a avut loc la prefectura judeţului licitaţia pentru darea în explotare a unor păduri ale statului din judeţele Roman şi Iaşi.

— Epizootia de febră aftoasă a luat mare estindere.

Din tabloul oficial rezultă că epizotia s'a constatat în următoarele judeţe şi comune.

Judeţul Dîmboviţa : Tîrgovişte, Costeşti, Titu, Voineşti, Bucşani, Petrău, Gemenea, Condeeşti, Priboiu Braniştе Ghergheni, Cojasca, Vizureşti, Sădeşti, Hulubeşti, Mănesti şi Colău.

Judeţul Ilfov : Bucureşti, Tartareşti, Ciocăneşti, Titu, Voineşti, Grevedia, Cortuleşti, Bucoveni, Pantelimom, Chitila, Slobozia, Balotesti, Plătăreşti, Tîngaiu, Tunari, Corbeanca. Chiajna, Brăneşti, Militari, Popeşti, Dragomiteşti şi Căciulata.

Judeţul Muscel : Miclăuşeni.

Judeţul Prahova : Tăriceni, Ploescioară şi Poenari.

Judeţul Roman : Roman.

Judeţul Tulcea : Peritova, Sfiştorea, Cheltachioi, Satu Nou, Regele Carol, Chilia Veche şi Satul nou Macin.

Judeţul Vlaşca : Letea nouă, Obedeni, Bucşani, 40 Cruci, Mihaileşti, Gratia.

Judeţul Fălciu : Răducăneni.

Judeţul Iaşi : comuna Iaşi.

Faţă de marea extensiune a boalei, cele mai rigurase măsuri de combatere au fost luate.

— S'a autorizat întrarea în ţară, prin Burdujeni şi Galaţi, a 400 muncitori agricoli, necesari exploatărei moşiilor Bivolari, Cucuteni şi Caueşti.

— La cunoscutul contrabandist Gh. Dimitriu, făcându-se o perchiziţie de poliţia de siguranţă, s'a găsit opt-zeci pachete de tutun rusesc de contrabandă.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA"

55

SECRETUL
JUDECATORULUI DE INSTRUCŢIE

MARE ROMAN
de
PIERRE DELCOURT

In fine, cînd am aflat care erau mijloacele d-tale de existenţă, felul d-tale de viaţă, relaţiunile d-tale la cercul Haricots, atenţiunea noastră a fost şi mai violent excitată.

Apoi o deularaţie pe care ţi-am citit'o, acea a d-nului Dubois a venit, întru cîtva, să confirme bănuielele noastre, şi absenţa unui alibi pentru timpul strecurat între uusprozece ceasuri şi un sfert şi patru dimineaţa, în noaptea de 25 Decembre, sfîrşeşte prin a stabili cu siguranţă vinovăţia d-tale.

Vezi, ancheta a fost serioasă, muniţioasă, şi din reunirea tuturor faptelor relevate contra d-tale, importante ca detalii, sunt autorizat a te învinovăţi de asasinat asupra persoanei contelui de Ferrusol, în noaptea de 25 Decembre trecut.

Te acuz afară de această de a fi furat victimei d-tale suma de două sute cinci zeci de mii de franci, pe care-i cîştigase la joc, cu cîteva ceasuri mai înainte.

Persişti a te declara nevinovat ?

Maxim se ridică, superb de indignare.

— Da, persist a mă declara nevinovat ; da, înţeleg acuma perfidia tuturor întrebărilor d-tale, şi în acelaş timp valoarea lor reală.

Imi dau samă foarte exact de legăturile inexplicabile în care m'ai strîns. Ah ! îmi explic perfect, acuma de ce mă întrebai de starea averii mele, pentru ce insistai asupra rătăcirilor din tineretea mea, a pretinselor mele cheltueli, a trebuinţelor mele de lux, a plăcerei mele pentru joc ; înţeleg toate insinuările d-tale, relative la starea spiritului meu la cercul Haricots, în seara acea nenorocită în care am perdut jucînd contra d-lui Dubois.

V'aţi zis : „lată un desfrînat, un trândav, un om fără mijloace de existenţă, care întocmai ca mulţi alţii, nu trăieşte de cît din joc. El a văzut o oxcelentă ocazie în D. de Ferrusol şi l'a asasinat pentru al jefui".

Şi pentru a dovedi spusele dv. aţi construit un eşafod de întrebări, toarte albe trebue s'o spun, pentru că în mod logic ele conchid prin deducţie la culpabilitatea mea. Ei bine ! protestez cu energie contra insinuărilor dv. mai întâi, contra acuzărilor dv. în urmă ! Sunt nevinovat de crima de care mă acuzaţi ! O jur !

Ce probe aduci în sprijinul afirmaţiunei d-tale ?

— Nici una din nenorocire.

— Poţi să declari că n'ai asistat la partida contelui de Ferrusol, că nu l'ai auzit anunţînd plecarea sa la unsprezece şi un sfert ?

— Nu, răspunse trist Maxim, plecînd capul.

— Poţi justifica mijloacele d-tale de existenţă ?

— Nu răăpunse şi mai slab nenorocitul tînăr, tresărind şi gîndindu-se la mama sa.

Acest cuvînt nu-l putea pronunţa, pentru că el purta în sine dezonorarea unei fete. Ah ! Maxim îşi sacrificase viaţa, ea va tăcea ! Putea el să arunce magistratului numele domnişoarei Alice de Longpré şi să-i zică : „Acea noapte în care d. conte de Ferrusol, a fost asasinat, am petrecut'o în una din camerile hotelului d-lui de Longpré, în tovărăşia nepoatei sale".

Maxim s'ar fi considerat ca cel din urmă dinîre mizerabili dacă ar fi făcut ast-fel, căci tînărul ştia, în afară de efectul produs de declaraţia sa, că s'ar fi procedat la o nouă anchetă pentru a stabili adevărul acestei declaraţiuni. Maxim se revolta cu toate puterile sale, la gîndul numai, că oamenii poliţiei vor merge să chestioneze în toate părţile pentru a şti dacă în adevăr d-ra Alice de Longpré dăduse întîlnirea amantului seu în acea noapte teribilă.

Aide ! era o nebunie să cugete un moment numai la o asemenea aberaţiune.

De data aceasta, tânărul, orcît de mişcat era, se ridică, mai tare prin sacrificiul pe care-l făcuse, şi net, cu un ton calm, răspunse la ultima întrebare :

— Nu vă pot spune unde mi-am petrecut timpul la ora ce indicaţi !

Şi încă, dacă tînărul ar fi răspuns în mod inteligent la întrebările puse, dacă s'ar fi apărat cu mai muită abilitate, dacă argumentele sale în opoziţii cu ale judecătorului ar fi prezentat vre-o valoare, d. Pernelin ar fi mai puţin iritat.

(Va urma)

CRONICA MUZICALA

FAUST

(Operă în 5 acte de Gounad)

Aseară compania de operă, a cîntat Faust.

Melodioasa muzică a maestrului francez, a fost interpretată cu toată ardoarea de artiştii italiani, care şi-au dat multă osteneală să satisfacă exigenţele multiple ale acestei piese. Deşi face parte din repertorul operei italiane în general, această operă găseşte preferinţe la felul de interpretare şi montare a şcoalei germane sau franceze, fiindcă e piesă de caracter. Nota particulară predomină şi stilizarea sau frazarea ei justă, se găseşte rareori la şcoala italiană. Astfel chiar aseară, am putut remarca uşurinţa cu care se trece asupra unor anumite pasagii, cari pentru italieni, par a prezinta puţină importanţă, deşi respiră ingenuitatea caracteristică stilului francez. Aşa în duetul din actul III, sunt replicile finale, care oglindesc toată gingăşia creaţiei maestrului francez—au fost suprimate. Ca parte pur tecnică, acest fapt nu prezintă nici o importanţă, de oarece mai totdeauna ni se prezintă operele ciuntite,—în adevăr, la teatrele de provincie montarea întimpină dificultăţi între cari principala e: graba—dar nu mai puţin, alegerea aceasta a părţilor, ne dă nota justă a felului de a aprecia.

Spectacolul a fost unul din cele reuşite. Tenorul Sciarletti, posedă o bună voce legeră, cu timbrul cam alb şi a cîntat bine „Salve dimora" şi „o notte". D-ra Giorduli, o bună voce de soprană, voluminoasă, se remarcă cu „aria bijuteriilor" şi în duetul „fa-mi ancor". Baritonul Beletti, a adăugat un nou succes—la cel de alaltăseară — cu „serenata", care ne-a amintit felul şi arta superioară a lui Battistini. O menţiune specială pentru basul Sternaiuolo, a cărui voce profundă iese în evidenţă în „quartet" şi mai ales în serenata „Tu che fai", care a fost executată cu o artă şi frazare ireproşabilă.

Pentru astă-seară, Ebrea, debutul tenorului Guasco.

A. I.

Ultime informaţii

Ministrul instrucţiunei publice a decis ca examenul de capacitate la Muzica să aibă loc tot la Iaşi şi să înceapă la 1 Martie.

In comisiune au fost numiţi d. Ed. Wachmann, fost director al Conservatorului din Capitală, d. Stefănescu profesor la acelaş Conservator şi Dimitriu, profesor de muzică şi dirigintele corului metropolitan din Iaşi.

Pe Marţi 27 Februarie a fost convocate senatul şi consiliul facultăţei de medicină, la ordinea zilei fiind continuarea discuţiei raportului asupra lucrărilor candidaţilor la catedra de Patologie internă.

Candidaţii admişi eri la conferinţe şi proba literară, au reuşit astăzi la proba practică de pedagogie ce a avut loc la şcoala „V. Alexandri".

Pe ziua de Luni 26 Februarie a. c., s'a chemat a 5-a serie de învăţători la examenul de înaintare pe loc, în număr de 16 şi anume:

D-nii Cristea Gr. (Tecuci), Cogălniceanu I. (Vaslui), Carpen Gh. (Botoşani), Chicioroaga A. (Covurlui), Căpusta H. (Brăila), Danulescu V. (Rîmnic Sarat), Dodon I. (Iaşi), Dimitriu C. (Iaşi), Dobreanu V. (Bacău), Dimitrescu T. (Bacău), Dragomir Chiriac (Bacău), Danielescu T. (Suceava), Diaconiţa St. (Neamţ), Dimitriu I. (Făîciu), Dragomir T. (Putna), şi Dobreanu Gh. (Putna).

Probele orale se vor ţinea în una din sălile Universităţei în zilele de 27 şi 28 Fevruarie.

*

La proba a doua orală a seriei a IV, au reuşit toţi 8 candidaţii admişi de la proba I şi anume: Cristian Gh., Coatu Gavril, Caşu St., Coatu Gr., Coman C., Căpăţina V., Cărlan I., Cruceanu I.

Examenul de practică pedagogică se ţine la şcoala primară de băeţi „V. Alexandri" de sub direcţiunea d-lui C. Buţureanu.

—

D. Ronetti-Roman, arendaşul moşiei Maxut, a fost primit ieri, Vineri, în audienţa de M. S. Regele.

D. Roman a expus suveranului grava situaţie ce s'a creat arendaşilor în urma revoltelor din judeţul Botoşani.

*

Tot ieri mai mulţi arendaşi s'au presintăt la ministerul de interne în aceeaşi chestiune.

—

Corpul lui Gr. Triandafil va fi transportat şi depus astă-zi la biserica Albă.

Inmorminterea, după cum am anunţat şi ieri, va avea loc mîine Duminică, la ora 2.

Se va respecta, probabil, dorinţa defunctului şi nu se vor rosti discursuri funebre.

Notiţele biografice publicate de noi în numărul de ieri, trebuiesc complectate cu faptul, că, in calitatea sa de ministru al justiţiei, Grigore Triandafil celebrase căsătoria A. L. R. Principele şi Principesa României.

*

Grigore Triandafil avea relaţiuni familiare în Iaşi: era cumnatul d-lui C. Leonardescu, profesor universitar.

—

Universitare.— Senatul universitar din Bucureşti va numi astă-zi comisiunea, care va avea să se pronunţe asupra lucrărilor candidaţilor la catedra de chimie medicală de la facultatea din Iaşi.

*

Două lecţiuni de probă vor avea loc Luni, 26 c, la Seminarul pedagogic universitar din Iaşi.

Intăia lecţie, la Stiinţele Naturale, se va face dimineaţa intre orele 11—12. Profesor d. Simionescu, lecţia d-lui R. Cardaş. Raportor, d. C. N. Ionescu, critic d. N. Arabu.

A doua lecţie, la Geografie, intre orele 2.55—3.40 (profesor d. G. D. Popescu); lecţia d-lui A. Ciurea; raportor d. N. Arabu, critic d. R. Cardaş.

La aceste lecţiuni sînt obligaţi să asiste toţi practicanţii şi asistenţii şi domnişoarele inscrise la Seminarul pedagogic.

—

Intrunire studenţească.—Aseară a avut loc adunarea generală a membrilor asociaţiei generale a studenţilor „Uniunea".

A asistat un foarte mare număr de studenţi; atit sala de şedinţă cît şi cele 2 săli alăturate erau complect pline.

In presenţa acestui mare număr de studenţi d. Preşedinte declară şedinţa deschisă. D-sa arată importanţa acestei întruniri prin care se va clarifica atitudinea demnă pe care a avut-o asociaţia „Uniunea" faţă de proiectul de modificare a legei învăţămîntului superior. In continuare d. C. Jornescu arată principiile mari şi ideile sănătoase conţinute în proiect şi insistă cu deosebire asupra înfiinţărei doctoratului la Facultatea de drept şi egalizarea Universităţilor.

Susţine marele avantage, care ar fi rezultat p ntru universitatea din Iaşi, dacă acest proect ar fi devenit lege şi cu drept cuvînt se întreabă că de pe urma acestei campanii cine a perdut? tot noi Ieşenii şi cine ştie peste cîţi ani se va mai găsi un ministru al Instrucţiei, care să fie însufleţit de sentimente atît de frumoase pentru Universitatea de Iaşi.

Apoi mai vorbesc d-nii C. Drăgescu şi Gh. Dariu. D. student C. Petrescu laudă iniţiativa luată de d. Preşedinte regretînd că d-sa nu a sosit mai din vreme din Bucureşti pentru a se strînge cu toţii împrejurul lui şi a duce ast-fel o luptă mai decizivă.

D. Ştefan Zamfir aduce elogii entusiaste activităţei d-lui C. Jornescu Preşedintele asociaţiei şi propune următoarea moţiune: „Aprobăm în totul nobila atitudine a d-lui Preşedinte faţă de legea reorganizărei învăţămîntului superior şi profităm de această ocasie pentru a-i aduce întreaga noastră încredere şi viile noastre mulţumiri pentru modul demn şi frumos cum conduce interesele superioare ale asociaţiei noastre".

Această moţiune pusă la vot este aprobată prin unanimitatea membrilor. Dl. C. Jornescu mulţumeşte membrilor pentru simpatia ce i-o arată şi conchide spunînd că va lupta necontenit şi tot deauna va fi la postul seu, ori de cîte ori interesele studenţeşti vor cere.

—

Ecouri judiciare. — In procesul avocatului V. Crupenski şi al altor doi, acuzaţi de declaraţiuni false şi plăzmuire de convenţiune, curtea s. II a făcut divergenţă, în urma căreia afacerea va fi judecată din nou, la 3 Mart, de complectul curţei.

*

Camera de punere sub acuzare a judecat şi respins cererea de eliberare pe cauţiune a comerciantului Lidvac din Botoşani. El este acuzat de falsuri în acte private,

*

La secţia II a curţei urma să se judece ieri un proces intentat d-lui Augustin Mihoc, fost administrator al unei moşii din judeţul Roman, acuzat de abuz de incredere.

Părîtul, atăcând în fals actele de procedură, judecarea cauzei a fost suspendată, iar actele au fost trimise parchetului general, spre cercetare.

*

Importantul proces d'intre d-ra Florica Muzicescu şi casa şcoalelor, se va judeca la 12 Mart la curtea secţia II. La acel termen vor fi ascultaţi ca martori domnii Pandele Zamfirescu şi Artur Cantacuzino.

*

La secţia 1-a a curţei se cercetează azi procesul d'intre comuna Paşcani şi d. N. Catargiu, pentru contopire de locuri.

Colectiviştii cei mărunţi visează o nouă afacere Hallier!

Faptul, că în diferendul d'intre comuna Iaşi şi societatea electrică, comuna a recurs la un tribunal de arbitri, acest fapt a inspirat unor colectivişti mărunţei ideea genială de a porni o „campanie" pe tema aceasta şi de a readuce, în mic, foasta afacere Hallier.

Lucrul acesta îl doresc colectiviştii mărunţei, căci cei mari ştiu un lucru foarte important şi anume: că contractul ce există între comuna Iaşi şi societatea electrică prevede, în mod foarte clar, că ori ce diferend s'ar isca între părţile contractante *va fi judecat de arbitri şi numai de arbitri.*

Contractul exclude dar, în mod absolut, *ca diferendele să fie judecate de tribunale* aşa că era natural ca, în cazul special, afacerea să fie deferită unui tribunal de arbitrii sau să se renunţe la judecare.

Am explicat, prin urmare, de ce a trebuit să se recurgă la arbitri.

Dar mai este ceva. Acest contract, care prevede clauza prin care, în cazuri de diferende, nu se va putea recurge la tribunalele romîne, acest contract a fost încheiat sub administraţiunea liberală a d lui N. Gane.

Prin urmare „campania" ce se anunţă n'are nici un rost.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 24 Februarie

Remaniare ministerială

Bucureşti—**In urma întrevederilor politice ce s'au urmat astăzi între fruntaşii partidului, guvernul va anunţa Luni, în parlament, că s'a facut următoarea remaniare ministerială: d Take Ionescu va lua portofoliul externelor; D. doctor C. Istrati domeniile şi d. Jean Lahovari portofoliul finanţelor.**

Ceilalţi miniştri îşi vor păstra portofoliile ca şi actualminte.

Viitorul president al Camerei

Bucureşti.—*In consfătuirea ce-a avut loc azi între d-nii G. Gr. Cantacuzino şi Take Ionescu, şeful partidului şi-a manifestat dorinţa pentru alegerea de president al Camerei a d-lui C. Cautacuzino-Paşcanu şi ca vice-president pe d. Mihail Cantacuzino.*

Inmormîntarea lui Triandafil

Bucureşti.—*In conformitate cu dorinţa exprimată de defunct corpul prezidentului Camerei va fi expus mîine dimineaţă, ora 11 la biserica Albă din Calea Victoriei iar la ora 2 d. a., va avea loc înmormîntarea.*

După toate probabilităţile nu se vor pronunţa discursuri funebre—aceasta în urma dorinţei personale pe care Triandafil a exprimat'o cu o zi înainte de a'şi fi dat obştescul sfîrşit.

Intrevedere politică

Bucureşti. — *Astăzi la orele 11 a avut loc o întrevedere între domnii Gheorghe Gr. Cantacuzino şi Take Ionescu. Convorbirea a durat două oare, avînd ca obiect situaţia politică şi alegerea viitorului preşedinte al Camerei în locul defunctului Gr. Triandafil.*

Sănătatea d lui Vasile Lascar

Bucureşti.—Medicii afirmă că starea sănătăţei d-lui Vazile Lascar nu mai inspiră nici o grijă, căci bolnavul ie în afară de or-ce pericol.

Nu mai puţin însă convalescenţă va fi destul de lungă şi probabil că timp de 2 luni d. Vasile Lascar nu-şi va putea relua ocupaţiunele.

Ziar nou

Bucureşti.— *Luni, 10 Mart, va apare în Bucureşti ziarul* Parlamentul *sub direcţiunea d-lui Toma Cămărăşescu, vice-preşedinte al Camerei.*

Un expnlzat reintors

Bucureşti. — Se cunoaşte cazul cămatarului Cociu Avramescu expulzat odată cu ceilalţi din „banda neagră" a camatarilor din Capitală.

Avramescu luînd cunoştinţă de deciziunea prin care Inalta Curte de Casaţie opreşte expulzarea unui evreu născut în ţară, s'a reîntors astăzi în Bucureşti şi s'a predat autorităţilor pentru a fi judecat.

Inundaţii

Bucureşti.—*In jud-ţul Ilfov s'au produs inundaţii. Ast-fel în comuna Oltenita apele Dunărei au inundat 300 pogoane izlaz şi 600 pogoane sămănături de grîu. In comuna Spantoff au fost inundate 400 de hectare din satul Clinceni.*

Apele vin foarte mari şi ameninţă avutul oamenilor.

Agitaţia contra legei internaţionale

Buda-Pesta. Agitaţia în contra proiectului de lege a lui Aponny a luat proporţii mari.

La acţiunea celorlalte naţional-tăţi se asociază acum şi sîrbii care în ziarul lor oficial scriu.

„Episcopii români au luat deciziunea să se adreseze la locul competent din Viena spre a protesta în contra legei naţionalităţilor. Lucrul ie surprinzător căci românii au putut să ştie că Viena a sacrificat totdeauna interesele ungare nevoile celorlalte naţiuni şi nu vor face excepţie acum când trebuie să obţie de la unguri armata, tariful autonom şi convenţiile.

E curios cum româuii aşteaptă să le vie soarele de acolo de unde nu le a venit totdeauna de cît furtuna şi grindina.

Grevă

Paris.—Lucrătorii electriciani s'au pus în grevă. Din această causă multe stabilimente au remas în întuneric iar unele ziare de seară n'au putut apărea.

Consiliul municipal a luat măsuri ca oraşul întreg să nu rămîe în întuneric.

Consiliul a făcut apel la lucrători să reia lucrul şi apoi se va ocupa de îndreptarea soartei lor.

Biuroul Dumei

Petersburg.—Şedinţa de ieri a Dumei a fost consacrată exclusiv constituirei biurourilor.

Miniştrii nu erau de faţă.

Au fost aleşi cei doi vice-preşedinţi şi anume: Terezine cu 345 contra 401 şi Posmansky, deputatul oraşului Charkov cu 349 contra 97.

Alegerea lui Posmansky are un caracter ostil guvernului căci el a fost ales ca protestare că guvernul a împedecat alegerea lui Grecescul, român, tot din Charcov, fost vice-preşedinte în trecuta Dumă, din cauză că a iscălit manifestul de la Wiborg.

Secretar a fost ales Zenkow, cadet.

Victoria este a stîngei şi în special a socialiştilor.

După cât se afirmă Stolopyn, ministrul preşedinte nu va dezvolta un program de guvernămînt înaintea Dumei ci va face numai enumerarea proectelor de legi care vor fi supuse dezbaterilor Dumei.

Drepturile Femeilor

Londra — Camera Comunelor. Deputatul liberal Wikinson a propus cu ocazia celei de a doua cetiri a proectului ca să se admită şi pentru femei dreptul de vot.

Preşedintele consiliului a declarat că lasă camerei deplină libertate de acţiune. El personal ar adopta proectul pentru că nu este nici oportun nici justificat şi nici drept ca să nu se recunoască şi femeilor dreptul de vot în toate acele ocaziuni în care şi barbaţii au liberul drept de a-şi exprima voinţa şi cugetarea lor.

Contra luptătorilor români

Buda-Pesta.—Parchetul de aci a deschis acţiune contra noului ziar oficial al românilor din Ungaria *Lupta.*

Articolul incriminat poartă titlul de *Ideal de stat* şi ar fi conţinînd lucruri injurioase la adresa fostului ministru de justiţie Polonyi.

Deprimare

Buda-Pesta.— In rîndurile conducătorilor preuţilor romîni din Ungaria s'a produs o mare deprimare din cauză că ei, care sperau să vază dispus pe Contele Aponny la oare-care modificări şi amendări ai legei, au putut constata în audienţa de eri, că acesta nu este dispus la nici o concesie, ci că din contra a declarat că s'ar simţi fericit ca parlamentul să-i voteze legea aşa cum a prezentat'o.

Mitropolitul Meţian se pregăteşte să plece la Viena spre a prezenta memoriul seu Impăratului.

Conferinţă

Buda-Pesta.— Deputaţii reprezentanţi ai naţionalităţilor au avut aseară la ora 6 o nouă conferinţă, cu care ocazie au fixat tactica de urmat în parlament, cu ocazia discuţiei legei d-lui Aponny şi lista deputaţilor care vor lua cuvîntul.

Conferinţa s'a mai ocupat de chestiunea invalidărei unui deputat, care s'a făcut eri, şi a decis că va lua o hotărîre numai atunci cînd va cunoaşte părerea şefilor circumscripţiei electorale din acea localitate.

Mîine are loc la Blaj o mare întrunire de protestare în contra proiectului d-lui Aponny.

UN STUDENT se oferă ca meditator într'o familie, în schimbul pensiunei.

TEATRUL NAŢIONAL

Joi 1 şi Vineri 2 Martie

2 Representaţii Extraordinare 2

Turneul FERAUDY

Celebrul societar al Comediei franceze insoţit de un ales ansamblu, va da două representaţiuni in Iaşi:

La *1 Mart*

L'âge difficile

La *2 Mart*

Les Affaires sont les Affaires

Locaţiunea la „Thalia".

Ecaterina Rîşcanu

Moaşă premiată

IAŞI.— 60, Strada Uzinelor.

Licenţiat sau Asistent

poate ocupa postul în farmacia D, Herzenberg, Iaşi.

D-ra Natalie Neagu

Pasajul Maca-Vilacros.

Calea Victoriei 32.

Bucureşti.

Rochii şi Confecţiuni.

Dr. L. Silberstein

Strada Arcu 10

(Peste drum de casele Negruzzi)

Consult. de la 10—12 dim. şi 4—6 seara.

Ore, de consult: 4—6 p. m.

E. HEROVANU

AVOCAT

şi-a mutat biroul în strada Stefan-cel-Mare casele episcopiei catolice.

Ore de consult: de 3 la 6seara.

Jeune savant de Budapest sa chant à fond le hongrois, l'allemand, le français, l'hébreu et parfaitement l'italien, l'anglais, le latin et le grec, ainsi qu'un peu de roumain, cherche situation journal.

Donnerai aussi lecons.

S'adresser à l'administration, sous les initiales S. F.

Casa S. HAIFLER

Vinde losuri de ale

LOTERIEI REGATULUI ROMÂN

PE CLASE

Cl. I I	1.50	Lei	1/8
	3.00	«	1/4
	6.00	«	1/2
	12.00	«	un los

Casa Haifler fiind fondată în anul 1880, onor. public, o poate onora cu încrederea sa.

Primaria Comunei Iaşi

Publicaţiune

Se aduce la cunoştinţa publică că pentru mormintele de clasa a doua din parcelele ortodoxă, protestantă şi catolică care s'au vîndut in anul 1876, data infiinţărei Cimitirului Eternitate a expirat terminul de 30 ani, şi prin urmare în curând se va începe desgroparea osemintelor din acele morminte şi îngroparea lor într'o groapă comună pentru a se putea revinde acele locuri.

Persoanele care ar dori să reînoiască proprietatea mormintolor pe un nou period de 30 ani, vor trebui să depue la Caserria Comunală pînă la 1 Aprilie a. c. costul locurilor.

Tot la această dată expiră şi terminul prescris de art. 23 din Regulament, pentru reclamarea monumentelor, împrejmuirilor de fer şi alte obiecte puse pe acele morminte căci de la acea dată dacă nu vor fi reclamate, vor trece în proprietatea Comunei.

Primar, *Gh. Lascar.*

Secretar *C. Gall.*

No. 03505

1907 Februarie 24

Lucian Holoney

AVOCAT

BUCUREŞTI

3, strada Lipscani

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai efficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de tară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseşte cheltueli considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-facătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JAŞI : Farmacie FRATII KONYA.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĚRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigilèza capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.
n Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Sansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos :

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Total pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat olienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA“

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta“

L O I Z A

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi, —*strada Stefan-cel-Mare*— **Iaşi.**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

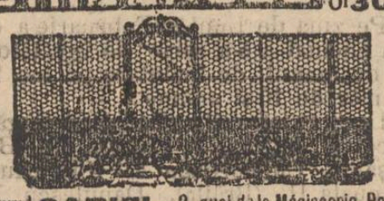

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES
GARIEL 2es, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 80
Porte-Bouteilles, pour 10 Places.....	7 »

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6f 50
R. GARIEL
2es, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix : 0f 50c.
Raymond GARIEL
2es, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rind în pag. III, 60 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BOŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV. — No. 82. — Marţi 27 Februarie 1907

„Beţia de cuvinte"

a unui archeolog

Eri, un amic îmi atrase atenţiu-asupra unui articol publicat zilele trecute în coloana a 5-a a ziarului „Epoca" intitulat: „Lupta şi credinţa noastră", şi semnat: Teohari Antonescu.

Se ştie că sub acest pseudonim se ascunde un domn profesor universitar din Iaşi, care de o bucată de vreme duce o luptă aprigă şi nedreaptă contra savantului archeolog Gr. Tocilescu pe tema petroaelor de la Adam-Klisi, şi care în ultimul timp şi-a permis să insulte pe marele nostru istoric A. D. Xenopol cu prilejul unei conferinţe profesorale, Nu e nevoe deci sa mai spunem, date fiind aceste caracterictice aptitudini, că d. Teohari Antonescu este junimist.

D-sa polemizează cu „Opinia" în articolul menţionat mai sus.

Mai întâi o remarcă: de ce „Epoca" maltratează pe ilustrul său colaborator accidental, dîndu-i aşa de puţină atenţiune, că i publică articolul tocmai la coloana a 5-a, rezervată de obiceiu, unor chestiuni de alt gen?

Dar să trecem peste această particularitate puţin măgulitoare pentru autorul „Luptei şi credinţei noastre" şi să vedem ce spune dl. Teohari Antonescu în acest articol cu titlu aşa de lung şi pompos?

Rar mi-a fost dat să citesc într'un singur articol o colecţiune aşa de bogată de toate vechile fraze şi clişee ce formează vocabularul şi bagajul ori-cărui politician de duzină reformator numai pe hîrtie, a moravurilor şi obiceiurilor noastre politice şi sociale. Căci în adevăr, „Lupta şi credinţa noastră" este un adevărat muzeu archeologic de clişee vechi şi resuflate, de expresiuni tocite, de văicăreli uzate şi goale de gîndire şi de sentiment.

Voiţi probe? Citez textual, absolut textual din proza junimistă, dar lipsită de spiritul caracteristic junimist a d-lui Teohari Antonescu:

„Administraţia era pătimaşe şi conruptă; justiţia, care trebueşte să ne apere averea şi onoarea, se vindea la cel ce dedea mai mult şi după poronca celor puternici şi îndrăzneţi; punga statului, care trebue să aibă in vedere interesele cele mari ale ţării, ajunsese, precum este şi astăzi, un izvor de inavuţire a tuturor partizanilor şi prietinilor regimului, o ficţiune costisitoare, incapabilă să-şi împlinească menirea ei, de a fi un scut de apărare in timp de pace şi o unealtă de răzbunare şi de biruinţă in timp de războiu. Şcoala, acest mijloc minunat de propăşire generală şi de intărire a neamului prin educarea generaţiilor tinere, devenise un local de corupere şi otrăvire a sufletului, fiindcă era falşificată în tendinţele sale ca şi în mijloacele sale de acţiune; şi aceasta, pentru că se făceau încercări, care se repetă astă-zi de a se da şcoala în mîna unor oameni nepregătiţi şi fără chemare.

„Iar peste tot în fine, plutea duhul acela corupt şi corupător, care ameninţa să ne falşifice şi dreapta cugetare şi bunul simţ şi prin aceasta să ne risipească însăşi nădejdea în zile mai bune pentru ţară şi în realizarea vre-odată a unuiideal mai înalt şi mai curat.

„In contra acestei depravări universale d. Carp a ridicat stindardul reînvierii noastre sufleteşti. In loc de risipă şi jaf în banul public, ne-a făgăduit chibzuială şi măsură; justiţia va fi scutul averii şi onoarei noastre, punînd acolo judecători, care să nu-şi vîndă sufletul şi conştiinţa; armata nu va mai fi o ficţiune, ci o realitate, care va face pe străin ca şi vrăjmaş să simtă preţul prieteniei noastre. Iar mai presus de toate se va întrona principiul: cel capabil şi cinstit să cîrmuiască, iar cel mişel în lături".

Aţi admirat proza ilustrului archeolog junimist dl Teohari Antonescu?

Şi la o asemenea „beţie de cuvinte" ce s'ar prtea raspunde? Cel mult prin o ridicare din umeri, sau prin un gest şi o vorbă caractaristică a d-lui P. P. Carp.

Teoreticianul politic şi literar al grupărei junimiste, Dl Titu Maiorescu, adresîndu-se unui critic, de altfel de o reală valoare, care-i stătea în calea părerilor sale estetice, zicea preopinentului său; „las'o mai domol cînd nu te pricepi"!

Acesta este singurul respuns ce-l putem da şi noi autorului „Lupta şi credinţa noastră".

D-lui Antonescu îi stă mult mai bine în muzeul seu archeologic, de cît în coloana a 5-a din „Epoca", în care de alt-fel, cum arătarăm, se resimte atmosfera lucrurilor vechi cari l'au înspirat în alcătuirea articolului în chestiune,

Acolo, la muzeu, D-l Teohari Antonescu e mai la locul seu.

Şi cred, că e şi mai în interesul seu de a rămânea acolo.

Lascar Antoniu

Rescoalele se întind

Rescoalele ţărăneşti, pe cari un comunicat oficial adresat Opiniei le declarase ca aproape neexistente, au început să se întindă.

Din judeţul Botoşani ele au trecut de Sîmbătă în judeţul Iaşi.

Trebue să constatăm, mai înainte de toate, că la Iaşi s'au luat cele mai energice măsuri pentru potolirea răscoalelor.

Pe moşiile Bădenii şi Cepleniţa— două din cele mai mari, şi prin urmare din cele mai populate din judeţul Iaşi, au isbucnit începuturi de revolte. Aceste moşii sunt situate în hotar cu celelalte din judeţul Botoşani, cari, de cîtva timp, prezintă spectacole foarte triste.

De aceea, autoritătile din Iaşi, au procedat imediat cu energie şi s'a trimis armată, care, cu multă cuminţenie şi multă prudenţă, să caute a linişti lucrurile.

Hotărît, acesta nu este idealul. Nu este ideal lucru ca fraţii să fie puşi faţă în faţă, spre a se bate.

Dar trebuia să se ajungă la mijlocul acesta, întru cît de la început, nu s'a dat lucrului importanţa ce comporta.

Să sperăm că totul se va isprăvi în linişte pentru ca, după aceea, să se cerceteze bine cine au fost patrioţii, care au căutat să împingă pe ţăran pe drumul cel periculos.

Să se mai cerceteze, dacă este adevărat că arendaşi şi proprietari exploatează, în adevăr, în mod neomenos, pe bietul ţăran.

Altmintreli, răul se va întinde şi să ferească Dumnezeu de asemenea rău!

„NAŢIONALISM"

Intre administraţiunea comunei Iaşi şi societatea concesionară a luminei electrice, există serioase neînţelegeri.

Asupra acestor neinţelegeri nu vom anticipa nimic, după cum şi până în present, am publicat fără comentarii, ştirile ce le-am putut afla în această privinţă.

Faptele se înfăţoşează ast-fel: serviciul tecnic al comunei ar avea dovezi că societatea prin felul cum sunt instalate bobinele ar frusta comuna şi, prin felul cum sunt aşezate contoarele, ar frusta pe particulari, prin aceea că s'ar încasa sume mai mari de cît se consumă lumină.

Indiferent de faptul, dacă frustarea ie de mare sau minimă importanţă—serviciul tecnic pretinde că frustarea ar fi mare—cazul presintă o gravitate excepţională şi era natural ca măsuri de apărare să fie luate.

Pentru acest sfîrşit s'a ajuns la judecată. Comuna şi-a numit arbitrii şi societatea va numi pe ai sei.

Aşa era natural să se procedeze. Nu pentru faptul că tribunalul de arbitrii este o instituţie prevăzută în condica civilă, dar pentru că intre comuna Iaşi şi societatea concesionară a intervenit o convenţiune; pentru că aceaconvenţiune trecută prin Parlament a devenit lege şi acea lege prevede că diferendele între cele 2 părţi se vor judeca *numai* de arbitrii.

Convenţiunea aceea a fost votată de un consiliu comunal liberal şi legea de Parlamentul liberal de pe atunci.

Dacă am fi de rea credinţă, am putea întoarce stupida acuzare ce se aduce comunei cu prilejul numirei arbitrilor şi să spunem că colectiviştii au prevăzut intenţionat acea clauză, fiind-că n'aveau încredere în justiţia romînă.

Dar noi, care judecăm lucrurile rece, ne putem închipui uşor de ce punctul cu arbitrii a fost prevăzut.

Pentru 2 motive: pentru că electricitatea pretinde studii speciale şi pentru că s'a prevăzut cazul cînd ar fi nevoie de rezoluţiuni urgente.

Actuala administraţiune, în tot cazul, se afla în faţa unui text precis şi ar fi trebuit, întru cît s'ar fi pretat la un act de naţionalism cu totul deplasat, să fi lăsat ca operaţiunea cu frustrările să continue, numai să nu fi apelat la judecători extra-ordinari!

Dar se va obiecta: dacă legea a impedicat să se procedeze altfel, de ce aţi adus pe unul din judecători de la Paris? De ce nu a-ţi apelat la luminele unui electrician romîn?

Intru cît apelul la judecata tribunalelor ordinare este cu totul exclus, ideea de a se constitui măcar un tribunal de arbitri romini este şi ea exclusă.

In adevăr, societatea concesionară a luminei electrice, este o societate pe acţiuni din Nürenberg.

Această societate va da cu siguranţă interesele ei pe mîinele unor specialişti streini.

De un specialist în materie este neapărată nevoe în această delicată afacere. Noi, în ţară, avem foarte puţini specialişti şi acei teoreticiani.

Prin urmare, administraţia a procedat în chip legal şi prudent.

Apărătorii „romînizmului" au nimerit'o prost.

EXCEDENTUL

Ziarele au publicat modul cum au fost repartizate celor 36 milioane—excedentul. E un proiect asupra căruia camera va avea să se pronunţe şi se va pronunţa cu mare entuziasm pentru acceptarea proiectului, căci cifrele cuprinse în el reprezintă reale foloase pentru ţară.

Din cele 36 milioane se scad imediat 23, necesare pentru achitarea deplină a datoriei pentru tunurile cu repetiţie şi a unor lucrări însemnate, în curs de executare.

O cifră importantă—peste 600.000 lei—este destinată celor 32 spitale „Carol I", atît de necesare la sate.

Cu suma aceasta se va cumpăra mobilierul necesar acelor 32 spitale.

Ministerului de instrucţie i s'a repartizat o sumă ae aproape 3 milioane, pentru sporire de salarii.

400.000 lei pentru complecta restaurare a palatului administrativ din Iaşi.

Din alte capitole s'au rezervat sumele necesare înfiinţărei unei grădini botanice în Iaşi şi pentru construirea unui paraclis la Mitropolie.

Am citat, din proiect, tot ce era mai important, pentru a invedera infamia acelora, cari, în beţia de cuvinte, au tratat de „sălbatecă" şcoală financiară a d-lui Ionescu.

Cu acest sistem „slăbatec" s'a realizat un excedent îmbucurător, graţie căruia se poate face faţă datoriilor urgente, să se achite lucrările în curs, să se înzestreze spitalele cu toate cele necesare şi să se creeze mulţime de instituţiuni de care o ţară modernă are neapărată nevoe.

Dupe cum în anul trecut s'au readus la normal lefurile magistraţilor şi ale militarilor de la căpitan în sus, pentru anul budgetar ce vine, s'au augmentat om neşte salariile profesorilor.

Nimeni nu se va putea plînge de rezultatele şcoalei „sălbatece" a d-lui Take Ionescu.

Nici măcar d. Sturza: căci i s'a preparat prilej de ajuns la tăere.

De va putea fireşte!

CATE-VA NOTE

Patriotul dă cea mai categorică desminţire versiunelor, că dl. M. Cantacuzino ar candida la o eventuală vacanţă a demnităţei de vice-president. Numeroasele sale ocupaţiuni, asigură *Patriotul*, l'ar împiedica de la aceasta.

Pentru prima oră, de cînd suntem ţară constituţională, se dă ocupaţia ca motiv de-a nu putea primi demnitatea de care ie vorba.

Căci dacă „numeroase ocupaţiuni" l'ar împedica de la aceasta, cum de nu-l împedică de a fi deputat?

Ca variantă, însă, pretextul cu „numeroasele ocupaţiuni"—merge.

*

Unii au încercat ieri o mare deziluzie în persoana d-lui Iorga, unicul pedagog al romînizmului romîn.

Unii ar fi voit să dee de lucru geamgiilor, cînd va pleca dl. Iorga din Iaşi.

Dl. Iorga, însă, a întors-o pe altă pagină: s'a dat jos la staţia Nicolina şi de acolo, în trăsură, a mers direct la filiala din Iaşi a romînismului romîn.

După conferinţă, veni partea a II-a a desiluziei: dl. Iorga, aşteptat la uşa de ieşire a artiştilor, ieşi pe din faţă şi merse repede la gazdă.

Aşa că aceste 2 desiluzii şi cu acea a geamgiilor fac, în total, trei desiluzii.

*

Dl. Sturza nu şi-a scos ieri pensionatul la *Dacia*

Faptul acesta este atît de extra-ordinar, în cît nimeni nu vrea să-l creadă.

Ca să-şi facă, însă, obiceiul, şeful liberalilor a ţinut ieri obicinuitul discurs la d-sa a casă.

Pentru prima oră, dl. Sturza a vorbit fără să se certe şi fără să fi fost întrerupt: dl. Sturza era singur în casă.

OAMENI ŞI LUCRURI

CARMEN

Dacă e numai puterea şi intensitatea amintirilor sau e acea neasemănată graţie a melodiilor,—nu pot deosebi lămurit. Dar ştiu că nu e în întreg repertoriul muzical o bucată atît de bogată pentru mine în evocări, în dulci emoţiuni, în delicioase vibrări sufleteşti, ba chiar şi în reflexiuni,—ca opera lui Bizet, *Carmen*.

De sigur nu există, ca literatură în genere, ceva mai naiv, mai simplu, mai „neserios" ca acele imitaţii ori parodii de drame în jurul cărora marii compozitori au ştiut să ţese păinjinişul acela ameţitor de sunete şi armonii care se cheamă operă comică. Cine însă caută raţiune în vîrtejul bine făcător al opiului, cine cere înţelepciune unei melodii îmbătătoare?

...Şi astfeliu revăd şi mai cu seamă reaud din primăvara ai tinereţei şi a visării acele încîntătoare arii din Carmen, asociate par'că printr'o stranie întîmplare, tuturor marilor emoţiuni, sărilor de vis, epocelor de lirism. Şi nu întotdeauna—o nu, vă asigur—am ascultat „Carmen" din pretenţiosul „stal întâiu",—ci mi-a rămas intipărit în adîncurile simţirii din serile cînd l'am admirat din aventuroasele galerii: odată aici, cîntată de d-na Teodorini, altă dată la Paris, cîntat de fermecătoarea Delnà. De atunci mi-a rămas stăpîn pe coardele simţirii şi inspirării acel poem vrăjitor care cuprinde cea mai graţioasă imbinare de eroism şi erotism, în care vibrează toată calda iubire a meriodonalului, în care vin în luptă şi în ciocnire temperamente uşoare dar pasionate, în care răsună par'că pornirile iuţi ale luptelor din arenă; unde inimele pulsează cu vioiciune, cu aprindere în jurul acelei eterne şi nestinse dorinţe căreia poeţii îi zic iubire, căreia filosofii îi spun —animalitate.

Iar toate se desfăşură în armonii duioase unde orchestra şi castagnetele îşi au partea egală şi în aceiaşi măsură impresionează auzul cu seninătate şi dau nervilor tremurări de voluptate.

Toate au ca ecou şi ca leit-motive acele două filosofice învăţături poetisate într'un ocean de frivolităţi; nestatornicia iubirei,—primejdia dorinţei de a cuceri şi mai ales de a stăpîni femeea. Cea dintâi o sintetizasă celebra Habanera, dătătoare de senzaţii dulci şi alintătoare a inimei:

Amorul e un copil pribeag
Ce n'a ştiut de legi nici-cînd...
... Azi e aici, mîni e colò
Tu cînd îl chemi, s'a depărtat
Şi mîne el te roagă iar...

Cea de a doua—se rezumă în faimoasa arie a Tereadorului, în acea cronică şi cuminte povaţă:

Toreador, păzeşte-te!...

Iar amîndouă spun acelaş lucru, acelaş veşnic adevă, pe care în miile lor de sentinţe şi volume nu l'au exprimat mai cu temeiu şi cu mai tari argumente, — cugetătorii, de cum l'au exprimat poetul şi cîntăreţul în micile, dar delicioasele strofe ce alcătuiesc nemuritorul poem al *Carmencitei*, cea care dă plăcere şi otravă, dragoste şi moarte din adîncul ochilor ei negri şi scînteietori.

Rodion

D'Alembert

Rezumat al conferinţei ţinută de d. D. Pompei în Aula Universităţei

I

D'Alembert s'a născut la Paris la 17 Noembrie 1717.

Era fiul natural al generalului Destouches şi al D-nei de Tencin, — călugăriţă. A fost lepădat pe treptele bisericei Saint-Jean-Lerond. Copilul a fost găsit şi botezat cu numele Jean-Baptiste-Lerond. La naşterea lui D'Alembert, tatăl seu era în străinătate pentru o misiune. La întoarcere îşi luă copilul şi cu mare greutate găsi o femee sărmană (M-me Rousseau) care, de milă, primi să îngrijească un copil eşa de slab, cum era micul Jean-Baptiste-Lerond. Cu o rebdare de adevărată mamă, cu o îngrijire mai mult de cît părintească, ea îşi cîştigă toată dragostea şi recunoştinţa lui D'Alembert, care nu a părăsit pe mama lui adoptivă de cît odată cu moartea. La moartea tatălui seu, (1726) d'Alembert uimise deja pe profesorii sei prin deşteptăciunea şi uşurinţa cu care pricepea totul, de aceia tatăl seu îi lăsă prin testament un mic venit, cam 100 de franci pe lună. La 12 ani d'Alembert întră în *College des Quatre Nations*, — sub numele de chevalier d'Alembert, deci cu titlu de Nobleţă. Aici d'Alembert învaţă tot ce se ştia pe atunci dar mai ales arta de a exprima gîndirea în forme frumoase. Luînd la 18 ani bacalaureatul, se înscrise la şcoala de Drept şi la 17 Iulie, 1738 fu proclamat licenţiat. Avocătura însa nu l'a atras, de aceia s'a înscris la Medicină, dar fără tragere de inimă. In orele libere citea cărţi de doctrină şi de controversă, dar mai ales se ocupa cu Matematica.

Prietenii, cari nu vedeau în matematică o carieră, îl sfătuiră să se ocupe serios cu medicina, de aceis d'Alembert, ca să scape de ispită, îşi duse toate cărţile la un prieten. Totuşi lucra înainte la matematică şi la nevoe îşi aducea cîte o carte de la prietenul seu, pînă cînd observa că toate cărţile erau acasă. Medicina era departe, părăsită... Pînă la 25 de ani d'Alembert trăi departe de lume, într'o mansardă sărăcăcioasă, pasionat de problemele sale şi nevenind în contact de cît cu un număr restrîns de prieteni. La 19 Iulie, 1739 făcu prima comunicare la Academia de ştiinţe, apoi regulat altele care-i atraseră titlul de membru asociat, apoi membru titular al Academiei de Ştiinţe.

Ca matematic, d'Alembert era spiritul precis, care nu primea de cît lucrurile bine constatate, bine definite, fapt, care e un avantaj pentru o ştiinţă exactă ca matematica.

Preciziunea aceasta a lui d'Alembert, face ca el şi astăzi, cînd matematica e aşa de desvoltată, apare modern, e un autor de actualitate. In ştiinţele naturei însă această precisiune e un neajuns, căci adesea, pentru rezolvirea unei chestii, ni se dau date puţin precise, vagi, nehotărâte.

Dar d'Alembert mai are şi alt merit ştiinţific: el a fost sufletul acelei întreprinderi uriaşe, Encic'opedia, despre care am putea zice şi noi, că multe s'au scris şi puţine s'au înţăles. Secolul al XVIII-lea se caracterisasă prin aceea că oamenii de ştiinţă nu erau specialişti, în genul celor de azi, ci fie-care, pe lîngă specialitatea sa avea ocupaţie şi-n celelalte ramuri ale activităţei omeneşti. Voltaire traduce pe Newton, mînueşte termometrul lui Réaumur ca un fizician, face experienţe asupra luminii etc.; Fontenelle, literat distins, e şi un matematic de forţă; Montesquieu, e şi fiziolog şi botanist; Diderot, filozof, dă lecţii de matimatică.

Iată spiritul timpului, iată oamenii, cu care a trăit d'Alembert.— D'Alembert însuşi e matematic, literat, vulgarizator, polemist.— Impreună cu Diderot, întreprind Enciclopedia, imens inventar alfabetic al tuturor ştiinţelor, artelor şi meşteşugurilor.— Prefaţa scrisă de d'Alembert a rămas o operă clasică, ea a fost citită şi admirată de toată lumea, fapt, care aduce o mare schimbare în viaţa lui. Citit, admirat, dorit de toţi, d'Alembert e nevoit să-şi părăsească viaţa lui solitară, să iasă în lume, să intre în saloane.

II

Ca înfăţişare, d'Alembert n'avea nimic remarcabil, era o figură obişnuită. Atita doar, găseau unii, că figura lui era adesea ironică şi răutăcioasă. Dar acesta nu e un defect. Se vede că lumea, aşa cum este ea, nu dispune sufletul mai mult spre tristeţă şi spre amărăciune, iar sinceritatea lui d'Alembert nu-i permitea să-şi pue mască, şi ast-fel gîndurile i se puteau

citi pe faţă. In converzaţie d'Alembert era cînd vesel, cînd trist, cînd grav, cînd glumeţ, după dispoziţia inimei lui, pentru că d'Alembert nu se putea preface.

De sigur că prefăcătoria e de multe ori o calitate pentru sociatate, si sinceritatea un defect. Sinceritatea lui d'Alembert, a unui om deştept şi luminat, era, din potrivă foarte plăcută, el fiind un om voios, spiritual, delicat şi posedând tot ce trebue, pentru a plăcea unei societăţi rafinate.— In academia franceză cuvîntările lui erau ascultate cu nesaţiu. Cîte folose n'ar fi putut trage un om cu asemenea calităţi, la care s'ar mai adăuga şi un talent deosebit în exprimarea gîndurilor, un stil limpede şi plin de farmec! Voltaire îi scria o dată că îl consideră ca întâiul scriitor al veacului al XVIII-lea. Dar d'Alembert n'a căutat nici o dată să tragă vre-un folos de pe urma darurilor sale fireşti.

Prefaţa pusă în fruntea primului volum al Enciclopediei fu un eveniment literar şi atrase simpatia întregii lumi. Dispreţul deghizat, de care se bucurau specialiştii, dispare, cînd e vorba de d'Alembert.

In societate el nu s-a arătat nici odată ca matematic: vorbea pentru toţi, pe înţelesul şi pe placul tuturor. Explicarea acestui fapt pare a fi în aceia că d'Alembert era *Sceptic*. El a trăit ca un *amator*, nu ca un *profesionist*: deosebirea e mare. Viaţa lui nu era închinată unei ştiinţe.

El părea chemat pentru toate şi în fiecare ar fi putut face mult, dar i-a lipsit încrederea. Cu aceste dispoziţii se înţălege că d'Alembert n'a putut să înbrăţăşeze o singură ştiinţă, să lucreze într'o singură direcţie cu încredere şi stăruinţă. El a studiat totul, fără să se oprească definitiv undeva. Matematica i s'a părut ştiinţa cea mai puţin nesigură. Incolo, zicea el, *despre ori-ce se poate susţine ori-ce*

Cu ast-fel de credinţă, un om nu e exprig, nu e fanatic pentru nici o idee, e tocmai cum trebue într'o societate aleasă, într'un salon elegant.

Scepticismul lui D'Alembert era o calitate, care în discuţie îl făcea să fie delicat şi îngăduitor cu toate părerile.— El discuta rar şi nici odată cu înverşunare.

Scepticismul duce la melancolie. Melancolia lui D'Alembert era de un ordin înalt, filozofic şi n'avea de loc a face cu nevoile şi necazurile vieţii. Pentru viaţa lui modestă avea el deajuns, cu ce să trăiască.—Pentru un om, care n'a voit nici o dată să admită o constrîngere a voinţii lui, care n'a permis o atingere a libertăţii sale, micul venit, ce i-l lăsase tatăl său, a fost de mare folos pentru un asemenea caracter. D'Alembert iubea liniştea şi libertatea cu fanatizm. Cu drept cuvînt îi spuneau prietenii că *e sclavul libertăţii lui.*

Fără familie, fără rude, fără nevoi, d'Alembert a trăit confundat în studii şi deprins de mic cu o viaţă simplă, dar *liberă*.—N'a ştiut şi n'a vrut să ştie nici o dată de intervenţii, de stăruinţe, de înjosiri.

Deşărtăciunea i-a lipsit, aşa că avea un adevărat dispreţ, pentru titluri şi distincţii, şi cu drept cuvînt se poate spune că gloria a venit singură să-l caute.— Lucrările lui matematice l'au făcut nemuritor printre Savanţi, dar sceptic, cum era, poate că nici nu ţinea să fie preţuit.

Dacă încercăm să caracterizăm pe d'Alembert, putem zice: Insuşirea de căpitenie a caracterului lui d'Alembert era sinceritatea, iar spiritul său se distingea mai ales prin precizie. Cu aceste calităţi, cu o inimă simţitoare, cu o minte aleasă, a studiat mult, a trăit liber, a produs opere nemuritoare, dar n'a avut parte de toată fericirea, pe care o merita.

***

Acesta este, pe scurt, cuprinsul instructivei conferinţe, a d-lui D. D. Pompei, din seria conferinţelor ce se ţin in aula Universităţeii în fie-care Miarcuri sara, şi care, pentru a fi cunoscute de toată lumea iubitoare de lumină, vor fi scoase în volum de cître cîţi-va studenţi. —

M. P.

CRONICA MUZICALA

EBREA

Operă în 5 acte de Halevy

Sîmbătă seara, compania de operă a cîntat Ebrea.

Această capo-d'operă a literaturei muzicale, născută in vremea cînd melodrama era în apogeul ei, marchează o direcţie nouă în arta muzicală şi de aceea trăeşte încă astăzi şi poate fi redată cu aceeaşi frăgezime ca în vremuri, deşi formele muzicale moderne, diferă mult de cele vechi. Măreaţa simfonie ne-a fost suprimată de orchestra care a întonat numai preludiul în mi bemol.

Dar frumoasa „Aria-preghiera" din actul I, cîntată cu multă pricepere de basul Sternaiuolo şi grazioasa seranada „Lontan dol suo bene" ne prepară entusiasmul pentru finalul „O mia figlia diletta" pagină magistrală, impunătoare, esecutată cu multă căldură de tenorul Guasco. In actul al II-lea ne întimpină măreţul ansamblu al binecuvîntărei azimei, duetul, şi faimosul terzet al colanului. Din această parte se poate înţălege ingenioasa utilizare a vocei de tenor, pentru rolul bătrînului Eleazar.

Felul de trai al acestui bătrîn, care duce o viaţă liniştită, ocupîndu-se cu făurirea obiectelor preţioase, admite mai uşor timbrul clar, deschis, care caracterizează tipul usurarului, de cît timbrul profund, de bas sau bariton, ce implică indeletniciri cari cer mai multă energie. Romanţa „Ei dee venir" esecutată cu multă ardoare de d-na Giorduli, e una din piesele cele mai reuşite, una din inspiraţiile fericite, care n'are rival, de cît doar în celebra romanţă din actul al IV-lea. Duetul şi terzetul „Fugite voi" complectează splendoarea acestui act.

In actul al III-lea, găsim sextetul, condus cu mînă de maestru, cu mult adevăr şi eficacitate dramatică, căruia se suprapune marea arie a basului „D'ogni tempio"; tenorul Guasco şi basul Sternaiuolo, s'au întrecut în această scenă, atît prin arta de a cînta, cît şi prin jocul dramatic.

Actul al IV începe cu duetul celor două „donne" dar acţiunea dramatică şi muzicală merge încordîndu-se şi crescînd, dominată succesiv, cînd de Eleazar cînd de cardinalul Brogni. „Rachelle allor che Iddio" celebra romanţă care nu găseşte pereche de cît în semenele ei din Favorita şi Africana, acea muzică divină, care exprimă toată durea şi tristeţea sufletului torturat, a fost cîntată de tenorul Guasco, cu o artă în adevăr superioară şi plină de frumoase efecte dramatice.

După „Marcia funebre" care e demn de toată admiraţia, urmează marea scenă finală, a cărei armonie colorează cu vigoare oribilul cadru, prin dezvoltarea variilor pasiuni, cu accente mişcătoare, presărate de momente dramatice.

Din ansamblu, care de data aceasta a fost mai prejos de exigenţele spectatorilor, detaşăm pe tenorul Guasco, un artist dramatic de primă forţă, cu o voce egală, a cărei emisiune arată şcoala înaltă. Basul Sternaniolo, bun artist, d-nii Beletti şi Bartera.

A. I.

IN LUME

Serata de la clubul militar. —Sîmbătă, 24 Februar, după o pauză de două săptămîni, s'au reluat seratele dansante de la Cercul militar. Am spus'o totdeauna, — la clubul ofiţerilor noştri se petrece admirabil; ei bine Sîmbătă a fost un adevarat deliciu şi toată lumea care a luat parte o poate afirma. Salonul scaldat de potopul de raze electrice era un furnicar de fiinţi drăgălaşe ce te răpeau cu ciripirele lor mişcîndu-se în ritmul valsului dătător de speranţe şi energie. Cochetărie multă—se vede că fără ea nu se petrece bine—mondenele noastre nici nu ţin în seamă că în invitaţie scrie: ţinuta de promenadă. Ori cum, o ţinută cît de simplă împrumută pare-se un aer de mai multă familiaritate şi tocmai în cerc strîns prietenesc se petrece bine. De ce bună oară tualetele — poate prea încărcate—impun civililor haina neagră de rigoare— cînd ofiţerii poartă ţinuta zilei, asta ca desiderat.

S'a petrecut ca nealtădată pînă la 4 dimineaţa cînd cu regrete ce le puteai citi pe figurile tuturor, au trebuit să se împrăştie, proectînd fiecare continuarea petrecerei peste o săptămînă. Lume foarte multă, cucoanele—cu gust de dans şi de vorbă; iar duduele drăguţe de tot, remarc din mulţime:

Doamnele: Colonel Mihăilescu, Albert Ghica, Col. Lupan, Col. Mihăiţă, Maior Văitoianu, Cantacuzino, Căp. Vivoschy, Lt. Cantuniari, Căp. Corjescu, Franck, Dr. Georgescu, Dr, Konya, Căp. Baldovin, Dr. Vicol, Tuduri, Lct. Dubert, Dobias, Căp: Nicolau, Lt. Dimitrievici, Bogdan, Căp. Roşu, Petrovici, Grigoriu, Dogar, Teodorescu, Dr. Culianu, Dr. Anghel, Gall, Lt. Hermeziu, Sava, Gherculescu, Anghelescu. Lt. Danielopol, Alexandrescu, Cristodulo etc.

Domnişoarele: Marguerite Tzony, Marioara Codrescu, Frank, Dogaru, Cantacuzino, Teodorescu, Tuduri, Rusovici, Anghelescu.

Domni: Grigoriu, Albert Ghica, Cristodulo, Anghel, Georgescu, Antoneanu, Tuduri, Dr. Nimereanu, Dobias, Dr. Konya, Costică Mavrocordat, Costică Popovici, Petrovici profesor universitar, Tăutu Konya.

Domnii ofiţeri: Col. Mihalescu, Col Mihăiţă, Col. Lupan, Maiorii; Minovici, Văitoianu, Vicol, Căpitanii: Corjescu, Baldovici, Neculau, Roşu, Scorţescu, Sava, Băncilă, Locot. Cantuniari, Danielopol, Linteş, Vizanti, Slăniceanu, Dimitrievici, Sublct. Popazu Anibal, cel ce a contribuit la reuşita seratei ca membru in comitet, Străjescu, Carp, Vernescu, Grigorescu, Strat, Lăzărescu etc. L.

Litere-Ştiinţe-Arte

Mult aşteptatul proces anunţat de d. Haralamb Lecca se lasă aşteptat, de parcă ar fi...o piesă bună de acelaşi autor. In schimb un autor de piesă originală ne asigură că a intentat proces unuia din artiştii teatrului nostru pe motiv că i-a anunţat piesa, a pus în vînzare bilete şi pe urmă a schimbat spectacolul. Lucrul e original, cel puţin cît o dramă originală.

*

Acei cari au aplaudat aseară la operă delicioasa *Habanera* din „Carmen", vor afla cu plăcere că această duioasă bucată, în traducere romînească, a apărut în colecţia de cărţi postale muzicale, editate de *Magazinul Conservatorului.*

*

Tînărul artist I. Gr. Morţun care şi-a dat aseară beneficiul, deşi nu cu aceeaşi sală plină sau cu aceiaşi reţetă enormă ca..... Lumpatius Vagabondus, e negreşit unul din puţinii buni artişti comici de care însă defuncta direcţie a teatrului n'a ţinut seamă. Artiştii tineri—îmbătrîniţi degrabă nu se grăbesc să creeze roluri nuoi; cei doritori de succes sunt neglijaţi. Credem că vr'o viitoare direcţie artistică va schimba procedeul.

*

STRUNA ZILEI

DECEPŢIE....

D. N. Iorga, sosit pentru o conferinţă a educaţiunei femeei, n'a rămas în Iaşi de cît o jumătate de zi, — dovadă că n'a fost incîntat de primire.

Cînd veni în Iaşi, fireşte
De pe scenă el visase
Că va instrui femeea,—
Dar fugi văzînd că joacă
La teatru pe... Manasse
Ear la Sidoli... Ebreea.

Informaţii

O telegramă sosită de la ministerul de finanţe opreşte continuarea lucrărilor de construire a palatului antrepozitelor şi vămei.

Ministerul a hotărât să modifice planurile.

—

Cu începere de la 1 Mai primăria va pune la dispoziţia gardiştilor de oraş un local de şcoală şi de cazarmă.

—

D. Petre Sfetescu, secretarul general al ministerului de interne, a sosit ieri diminiaţă in Botoşani.

D. Sfetescu va pleea de acolo în toate localităţile unde s'au ivit turburări ţăreneşti.

—

D. profesor E. Călinescu a fost ales ieri membru în consiliul de administraţie al casei de scont, în locul d-lui dr. Juliano şi d. V. I. Radu, în locul d-lui D. Alexandrescu. Director a fost ales d. Briul.

—

D. doctor G. Pastia, medic cemunal, îşi va regula drepturile la pensiune pe ziua de 1 Aprilie.

—

La 1 Martie va începe la Bucureşti concursul pentru ocuparea locurilor vacante de medici primari de judeţe, comuni şi spitale.

Pentru 36 locuri vacante sunt înscrişi 95 candideţi.

Concursul va dura în total, trei luni.

—

La liceul de domnişoare din str. Universităţei 24, sub direcţiunea d-nei Laura Em. Constantinescu, se deschide, cu autorizaţia Onor. Minister al Instrucţiuni, cu începere de la 5 Martie a. c. *o secţie froebeliană.*

Cu conducerea acestei secţiuni, asociaţia a delegat pe d-na Eugenia Popescu-Muşata şi a angajat o institutoare diplomată germană şi o institutoare franceză

Secţiunea froebeliană se instalează într'o sală spaţioasă din localul şcolii şi copii se vor folosi, când timpul va fi favorabil şi de grădina şcolii.

Inscrierile se fac la direcţiunea şcolii în fie-care zi între orele 2-6 p. m.

Se primesc copii de ambe sexe între 4-7 ani.

—

D. Bălăcescu profesor la şcoala de Arte frumoase din Iaşi, a luat masca lui Gr. Triendafil, pentru a executa, în marmură bustul ce va fi aşezat în incinta Camerei.

—

Se ştie că artistul Penel a avut cel d'intăi fericita idee de a reduce preţurile la jumătate, pentru representaţiile date în beneficiu, realizînd cel mai frumos cîştig cu piesa „Coralie & Comp."

Acum pentru închiderea sesonului de beneficii, în seara de Sîmbătă 17 Martie Penel cu parte dintre colegii sei, între care este destul să cităm pe excelenta artistă D-na A. Pruteanu, va da ultima representaţie cu preţurile pe jumătate. Se va juca nostima şi curioasa comedie „*Niobé*" vis caraghios în 3 acte.

La această hazlie piesă pot asista şi domnişoarele; biletele la agenţia Thalia-Maximovici.

—

De la fostul conductor poştal Costăchescu, care a delapidat suma de 60,000 lei din vagonul poştal, au sosit astă-zi primele ştiri.

Dirigintele poştei central, d. Creţu, şeful curierilor poştali şi d-ra Maria Costăchescu, au primit astă-zi câte o scrisoare cari poartă stampila oficiului Hamburg şi data de 8 Martie 1907.

In scrisori zice că răul traiu l'a determinat la cunoscutul act şi cere „iertare" pentru fapta ce a comie-o.

După toate probabilităţile, Costăchescu a făcut ca scrisorile să fie expediate din Hamburg, după ce el se îmbarcase pentru New-York, căci în scrisoarea către fiica sa, spune că s'a îmbarcat mai de mult.

Direcţia generală a fost înştiinţată. Ea va cerca, probabil, să intervie pe lângă autorităţile americane, cum s'a intervenit şi în cazul Manoliu.

—

In via d-lui Făgărăşanu, de la Bucium s'a găsit cadavrul vierului Ion Maftei, mîncat de cîini.

Se cercetează.

—

D. P. Poni s'a întors din Bucureşti. D-sa a conferit cu d. Sturza asupra rezultatului ce l'a dat alegerea comitetului executiv şi a obţinut libertatea de a proceda cum va crede de cuviinţă.

In urma acestora d. Poni va declara acea alegere casată.

Fireşte că, odată cu casarea alegerei se va casa şi „împăcarea".

—

Amintim că mîne seară are loc la teatru naţional premiera „Ireparabilul" de d. Bottez-Gordon, în folosul instituţiei «Pînea Zilnică». Va fi în acelaş timp un debut artistic al talentatei d-ne *Elena Rusu.*

—

Unele ziare au publicat ştiri alarmante privitoare la situaţia în oraşelele Tg.-Frumos şi Hârlău.

Putem afirma, că aceste ştiri sunt lipsite de temeiu.

—

DIVERSE

— Primăria comunei Stînca-Sculeni raportează că jandarmii au găsit pe malul prutului o sanie cu un cal şi o pereche de hamuri vechi pe care le-au predat acelui primării.—

Se crede că sunt lăsate de contrabandişti.

— In comunele Corduni şi Carol I din jud. Roman s'a declarat epizotia de febră aftoosă.

— Ministerul de Interne a revocat pe Ch. Pintilie din calitatea de delegat al satului Slobozia pendinte de comuna Ciurea judeţul Iaşi.

— In ziua de 10 a. c. ora 5 jum. p. m. a ars în cotuna Grăvineşti com. Şipote o casă proprietatea erezilor defunctului V. Gatoski. Casa era asigurată pe suma de 500 lei la soc. „Generală". In acea casă locuia săteanul Th. Sacu, căruia i-a ars nişte vite şi lucruri neasigurate, care se evaluiază la 400 lei.

— Ministerul de justiţie cere, în urma comunicărei agenţiei diplomatice Bulgare din capitală, urmărirea şi prinderea lui Cristea Negetof care a falşificat şi emis cekuri în dauna sucursalei băncei naţionale din Rusciuc. El a întrat în ţară la noi cu paşaport în regulă.

De îndată ce va fi prins va fi extradat.

— S'a făcut cunoscut primarilor urbani şi rurali cr pentru a nu se perde timpul la declararea boalelor infecţioase să se anunţe medicii respectivi cît se poate mai urgent telegrafic sau telefoni.

De aseminea medicii au fost încunoştiinţaţi de a transmite cît se poate mai urgent ştirea, direcţiei generale sanitare.

— Ministerul Agriculturei Comerţului şi Industriei, face cunoscut că la fermele model Studina şi Loza găsindu-se seminţurile cele mai bune de trifoi, mei şi sfecle, doritorii se pot adresa direct administraţiei fermelor care au fost autorizate de a vinde.

— Se comunică din Poeni că s'a ivit un nou caz de febră aftoasă.

— Următorii supuşi străini au fost expulsaţi, extradaţi sau isgoniţi conform ordinului circular No. 8069 din 16 Februar 1906:

Antonov Mihail, Ahmet Mazlăm, Apostolos Sp. Petre, Bodali Farenţ, Benyaiski D. E. Samuel, Crisbai Ana, Dr. Dendrino Vangheli, Deleanu Trandafir, Grama Petre, Kadar Pette, Knoblank Caterina, Morosan Constantin, Moldovanu A. Gheorghe, Nemeth Ianoş, Olteanu I. Ion, Peligora Nicolae, Popa Margareta, Pie Camille, Popa Ilisie Gheorghy, Telea Gheorghe şi Vazul Precup.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA"

56

SECRETUL
JUDECATORULUI DE INSTRUCŢIE

MARE ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

Şi cu toate astea, magistratul silise pe inamicul seu în aşa mod în cît îl reduse la ultimele sale retranşamente. Ei bine, acolo chiar nu putuse găsi un om care să lupte cum trebuia s'o facă.

D. Pernelin nu înţelegea valoarea rugărilor lui Maxim; pentru acest magistrat, aceasta era un mijloc copilăresc de a ascunde faptul de care era acuzat. Şi, cu cît acuzatul se apara în modul acesta, cu atît judecătorul părea convins de vinovăţia sa.

Şi astfel, fenomenul care se produce în spiritul or cărui acuzator, contrariat în acuzarea sa, avea loc în privinţa d-lui Pernelin; acesta se irita cu atît mai mult de rezistenţa înrîlnită în cursul instructiunii sale.

De sigur, acest om era vinovat; el nu voia s'o mărturisească, dar probele erau prea abundente pentru a stabili participarea sa la crima de care era acuzat.

Da, d. Pernelin avea în faţa lui un asasin şi un hoţ, şi acest omor pretindea că e inocent!

Aide! inculpatul putea să nege de acum înainte; instrucţiunea era sfîrşită din punctul de vedere al consecinţelor sale morale. Trebuia cu toate astea s'o complecteze, nu pentru că d. Pernelin ar fi sperat să obţie un răspuns satifăcător din partea acuzatului, dar pentru că există, în procedura criminală, un mod de a lucra de la care nu trebuie să te depărtezi. Rămîneau încă cîte-va puncte de detalii de examinat, de discutat chiar, pentru a fixa exact dosarul.

Judecătorul repuse flaconul şi pantalonii sub peceţile lor, la o distanţă oare care de Maxim.

El examina din nou diferite hîrtii şi rămase gînditor cîte-va momente. In sfîrşit, ridicînd capul şi privind cu atenţie pe acuzat, îi zise:

— Rezultă din totalul probelor revate în contra D-tale că eşti vinovat de crimele de care te acuz. Te mărgineşti, pentru apărarea d-tale să negi; deci, eşti vinovat.

Asta e de acum înainte un lucru dovedit pentru instrucţie.

— Dovedit! După părerea d-taie. Eu nu recunosc de loc valoarea afirmaţiunei d-tale.

Fără a respunde la această observaţie, judecătorul continuă:

— A-şi putea să-mi încheiu interogatoriul, la rigoare, dar, cu toate că sunt perfect asigurat de culpabilitatea d-tale îmi rămîne să-ţi pun încă cîte-va întrebări. Ele nu vor adnce elemente noui acuzării, ear sunt în directă legătură cu ea, şi răspunsurile d-tale vor sfîrşi prin a arăta, dacă vor fi conforme tuturor celora pe care le-ai dat până acum că eşti vinovat.

— Oh! domnule judecător de instrucţie, în aceste cîteva momente petrecute pe lîngă Dv. am putut aprecia toată valoarea ingeniozităţei d-voastră.

Nu mă îndoiesc că n'ai să ajungi prin deducţiunile d-tale abile, să probezi că sunt un mare scelerat.

— Domnule! îţi place să fii ironic şi pari a uita cu cine vorbeşti.

— Atunci v'ar fi uşor, din cauza titlului Dv. să acuzaţi pe un om cinstit cu ajutorul unor serii de argumente pe care le declar inventate pur şi simplu...

— Inventate! acesta e un ultraj pe care a-şi putea să te fac să-l plăteşti scuma!

— De loc, domnule. Datoria unui judecător de instrucţie e să asculte de preveniţii aduşi înaintea lui şi nu să-i ameninţe.

Maxim tremura; voi să se ridice dar cei doi garzi cari stăteau lîngă el, îl siliră să şadă. Un mement, D. Pernelin se întrebă dacă nu trebuia să trimată pe acuzat în celula sa, pentru a-l face să se gîndească acolo cîte-va zile. Dar se gîndi că era mai bine să continuie interogatoriul, ale cărui fire le ţinea bine. Şi apoi, nu era el deasupra injuriilor unui mi zerabil inculpat?

Reluă deci, cu un ton sec.

— Păstrează pentru d-ta aceste aprecieri, mulţumeşte-te să răspunzi sau să nu răspunzi întrebărilor mele. De cît timp locueşti în apartamentul în care ai fost arestat?

Maxim se aştepta atît de puţin la această întrebare, în cît tresări tare. Judecătorul observă emoţiunea tînărului.

— Intrebarea mea are darul de a emoţiona?

— Nu, domnule, ea mă surprinde, răspunse Maxim, stăpînindu-se cu energie locuesc acolo de cîtva timp.

(Va urma)

Ultime informaţii

Moartea lui V. Vlădoianu

Avem neţărmurita durere de a face cunoscut decesul lui Vasile Vlădoianu, fruntaşul partidului conservator, presidentul clubului conservator din Iaşi şi deputatul colegiului I de Iaşi.

O boală grea făcea să se prevadă acest trist sfârşit. Toată iarna Vlădoianu a fost bolnav. El a zăcut la moşia sa Cîrjoaia din jud. Iaşi şi la otelul Continental. Plecat acum cît-va timp la Cannes, Vlădoianu a murit astă-zi acolo.

In decesul seu plîngem pe un membru fruntaş şi devotat al partidului conservator, iar clubul conservator din Iaşi deplînge pe distinsul seu preşedinte, care era expresiunea tradiţiei şi idcei conservatoare.

*

Vasile Vlădoianu era de fel din Muntenia. El se stabili în Moldova în urma căsătoriei sale cu foasta d-şoara Balş, sora defuncţilor Mihai, George şi Costea Balş.

In politică era conservator statornic, un mare devotat al lui Lascar Catargi.

Membru foarte marcant al clubului din Iaşi, Vlădoianu fuse, până după decesul lui Gr. Cogălniceanu, vice-president al clubului din Iaşi şi de atunci era preşedinte.

Prin decesul lui Vlădoianu, devine vacant un scaun la col. I de Deputaţi din Iaşi.

Rescoalele ţărăneşti

Rescoale în judeţul Iaşi.—Armata la faţa locului. — Prstenţiunile sătenilor. — In celelalte judeţe.—Concentrarea rezervei.—Cine agită.

Rescoalele ţărăneşti se întind.

De Vineri începură să sosească ştiri îngrijitoare din judeţul Iaşi. Inspectorul comunal Alexandrescu raportă prefecturei că ţaranii din comunele Bădenii şi Cepleniţa au început să se agite.

Imediat d. N. Cananău, care ţine locul prefectului de judeţ, dete ordin ca să fie ţinut în curent, şi cînd a doua zi, sosi ştirea că neliniştele se accentuiază, că ţăranii din Bădeni au atacat moara şi au alungat pe evreii ce se aflau acolo, prefectul înştiinţă ministerul de interne.

Chiar în noaptea de sîmbătă un batalion de vînători plecă, cu tren special, la ora 2, la Tg. Frumos iar Duminică, la orele 5 dimineaţa, plecă un excadron de calaraşi sub comanda d-lui căpitan Negruţi.

*

Tot-odată plecară primul procuror, directorul prefecturei şi comandantul companiei de jandarmi.

Reprezentanţii autorităţilor începură a parlamenta cu sătenii. Ca şi în Botoşani şi în judeţul Iaşi ei cer: să li se arendeze falcea de pămînt cu 25 lei şi să se alunge arendaşii evrei. Controlîndu-se la serviciul percepţiei, s'a constatat că arendaşul moşiei Bădeni plăteşte 52 lei falcea de pămînt, şi că a sub-arendat ţăranilor cu 50 lei. Deci departe de a căuta să-i exploateze, arendaşii mai perd cînd le dau pămînt cu 50 lei. Dar sătenii n'au voit să ştie de nimica şi au continuat a se agita fără însă a se mai deda la violenţe, aceasta mai cu seamă de cînd armata şi-a făcut intrarea în acele sate.

Partea curioasă este faptul că în fruntea agitaţiei din Bădeni se află chiar ajutorul de primar al acelei comuni.

*

Dar lucrurile nu se limitară aci. Ştirile de ieri indică clar că tulburările s-au întins mai departe. Satele Cotnari şi Hodura au intrat şi ele în acţiune. Două case evreieşti au fost date pradă flacarilor, arendaşii şi funcţionarii evrei alungaţi.

Veştile aceste au sosit în cursul nopţei şi din cauza aceasta a avut loc astăzi dimineaţă o consfătuire, la prefectura de judeţ şi la care au participat d-nii G. Em. Bogdan, inspector administrativ, N. Cananau, prefect; N. Leonescu, procuror general, Ghinea-Ionescu, prim-procuror, maiorul Vrabie, comandantul pieţei, Căpitan Corjescu, comandantul gendarmilor rurali, Dim. Bogdan, directorul prefecturei de judeţ şi Fara, directorul serviciului judeţian.

In urma discuţiunilor urmate s'a decis următoarele:

La ora 2 d a. regimentul de infanterie va pleca cu un tren special la Tg.-Frumos şi de aci la Cotnari, iar o altă parte va fi trimisă în direcţiunea Şipotelor şi Belceşti spre a se preveni manifestarea agitaţiei şi a se împiedica comunicare cu comunele de la Nord, focare de agitaţie, în urma celor ce se petrec în judeţul Botoşani.

Cu acelaş tren pleacă şi inspectorul administrativ, procurorul general, colonelul Musteaţă şi celelalte autorităţi.

Sunt indicii că agitaţia s'a întins şi la Cârjoaia şi comunele din apropiere. In acest senz glăsuesc rapoartele primite.

*

Aceasta în ce priveşte judeţul Iaşi. In privinţa turburărilor din celelalte judeţe iată amănuntele căpătate.

La Botoşani agitaţia continuă, dar mereu locatizată la punctele Flămânzi, Rădeni, Storeşti, Maxut, Deleni, Hîrlău şi acum în urmă la Coşula.

Grija autorităţilor este că s'ar putea întîmpla evenimente sîngeroase la Hîrlău şi de aceea s'a luat întinse măsuri de pază. Aceasta mai cu seamă că aci sătenii au trecut, în parte, de la ameninţări la fapte.

Ast-fel la Deleni sătenii sau prezentat proprietarului şi au cerut să li se dea lor moşia în arendă. Apoi au trecut la casa arendaşului—care este plecat de cîte-va zile la Iaşi—au străbătut prin odăi ca să vază dacă arendaşul nu-i acolo, au alungat pe funcţionari şi au mers până a opri pe flecăii care păzesc vitele ca aceştia să facă paza şi să îngrijească de nutreţul vitelor.

La Maxut era să se producă un conflict sîngeros, căci la fabrica de steclărie de acolo lucrează vr'o patru sute de nemţi. Ţeranii voind să străbată în fabrică aceştia au ameninţat şi de sigur că s'ar fi produs conflicte sîngeroase dacă preotul şi învăţătorul nu interveneau să oprească pe săteni să străbată în fabrică.

La Coşula arendaşul a fost pus pe fugă iar casei s'a dat foc.

Autorităţile din acest judeţ au început şi ele să se mişte, aceasta mai cu seamă că ministrul de interne a dat delegaţie d-lui P. Sfetescu, secretar general la acel minister, să plece la Botoşani spre a lua măsurile cuvenite pentru liniştirea lucrurilor.

Astăzi dl. Sfetescu întovărăşit de dl. Văsescu, prefect şi de autorităţile civile şi militare, se află la Hîrlău spre a prezida în persoană la luarea măsuritor cuvenite.

*

In judeţul Suceava se anunţă de asemenea o agitaţie îndreptată mai cu samă contra arendaşilor moşiilor Ruginoasa şi unei părţi din Paşcani.

Agitaţia în aceste părţi ar fi condusă de un preot dintr'un sat din apropiere.

*

In vederea gravelor evenimente şi pentru a se putea preveni ori ce întîmplări ministerul de războiu a dat ordin comanmandantului corpului al IV-lea de armată ca rezerviştii şi concediaţii să fie chemaţi sub arme, aceasta pentru a fi ori-cînd trupe suficiente pentru a fi trimese în judeţele unde s'ar produce tulburări.

— —

Intr'un anume loc din Iaşi se pot ceti afişe mari cari anunţă lucruri extraordinare, pe cât de grave pe atât de minciunoase, cu privire la răscoalele ţărăneşti.

In acele afişe se vorbeşte de 16,000 ţărani răsculaţi, Tîrgu-Frumos în flacări, fire telefonice rupte etc.

Afirmâm că aceste reclame sunt făcute în scopuri puţin avuabile şi afirmăm că ele fac parte din domeniul unei fantazii foarte curioase.

Omorul locotenentului Schellety

Tatăl celui ucis apărătorul celui dat în judecată

Astăzi s'a întrunit consiliul de resboi de pe lingă corpul IV de armată sub presidenţia d-lui col. Stroescu asistat de maior Popovici şi căpitanii Calmuski şi Baldovici. Fotoliul ministerului public îl ocupă dl. căpitan Dimitriu cumisar regal.

Şedinţa se deschide la ora 9 dim., între diferitele procese două sunt de o deosebită importanţă şi asupra lor vom insista.

Consiliul a avut să se pronunţe pentru prima oară poate, asupra cazului unui soldat, care supunîndu-se reglementelor militare, fiind escorta unui dezertor, l'a împuşcat pentru că a voit să fugă de sub pază, după somaţiile cuvenite. Soldatul Tocal Vasile din reg. Rachova No. 25 este trimes în ziua de 2 Noembrie 1906 de la Huşi la Vaslui, cu desertorul Ojog Toader spre a-l preda regimentului de Vaslui. In pădurea Buşteni, între Huşi şi Vaslui, desertorul o ia la fugă şi atunci soldatul Tocal strigînd la el să nu-l nenorocească — căci de-l scapa întra el la puşcărie—şi desertorul escortat continuînd să se ascundă spre a i se perde urma, santinela trage un prim foc care nimereşte pe Ojog în picior, care scoţîndu-şi cisma şi continuînd să fugă, este doborît cu un al doilea glonţ care-l lasă mort.

De şi raportorul a opinat către corpul de armată că nu e caz de urmărire, comisarul regal arată însă consiliului că singur el e suveran de a spala printr'un verdict de achitare pe soldatul care şi-a făcut datoria.

S'a mai relevat apoi şi lacuna din legiuirea noastră unde nu se prevede pedeapsa cu moartea şi nespecificîndu-se nicăeri în cazul de faţă, soldatul Tocal s'a supus reglementului calaraşilor şi jandarmilor rurali adoptat şi de soldaţii din escortele de infanterie şi nu unui text de lege care ar fi neconstituţional.

Consiliul a respuns că nu e vinovat acuzatul că a ucis cu voinţa pe escortat şi in consecinţă l'a achitat:

*

Al doilea proces pe care l'a judecat consiliul de resboi astăzi a fost foarte emoţionant căci s'a judecat procesul sergentului Bucataru Petru zis Ianovici din regimentul 8 calaraşi care a provocat prin imprudenţă moartea nefericitului locot. Scheletti.

Din citirea actului de dare în judecată reesă că numitul sergent e dat în judecată pentru omor fără voe conform art. 248 c. p.

Se ştie tristele împrejurări în care a murit nefericitul ofiţer.

La tragerea redusă ce se efectua în curtea regimentului 8 din Botoşani sub privigherea locotenentului Schelletti, acesta avea ca ajutor pe sergentul adus azi înaintea consiliului. Carabina soldatului Gheorge Vasile, neluînd foc acesta o dă brigadierului Ţară care primise ordin de la locotenent să o pună de o parte şi mai apoi să cerceteze defectul.

Sergentul Bucătaru, din curiositate o ia la cercetat şi apăsînd pe mecanism carabina ia foc şi astfel curmă viaţa unui nefericit, aruncînd desnădejdea într'o familie întreagă.

Mişcător a fost momentul când preşedintele întrebînd care sunt apărătorii sergentului respunde pe lîngă căpitanul Stroja şi Generalul Scheletti, tatăl celui dispărut în condiţii atît de tragice.

Vorbeşte comisarul regal căp. Al. Dimitriu şi cere pedepsirea inculpatului spre a servi de pildă şi măsură de prudenţă tuturor corpurilor de trupă.

Apararea prin d. Căpitan Stroja arată că însuşi generalul, tatăl victimei printr'un gest în adevăr măreţ iertînd pe sergent încă din ziua înmormîntărei fiului lui, prin prezenţa sa pe banca apărărei îi uşurează sarcina şi cere achitarea imprudentului sergent.

Apoi, într'o tăcere mormîntală, ia cuvîntul generalul Schelletti:

„N'am venit, spune el, să caut nod în papură — tot ce s'a cetit totul e exact. Eu nu mă bazez pe puterea de jos ci pe cea de sus, care nu caută să cunoască margini, nici n'are articole. E lucru ciudat cît de rei sunt oamenii cînd judecă fraternitatea. D. Comisar regal a căutat să reglementeze fatalitatea, care când se manifestează n'avem nici o putere şi privim doară la puterea celui de sus.

D-voastră consiliu, vă trebue un vinovat—şi-l căutaţi; nu e acest nenorocit sergent de colo ci e fatalitatea—nu e el vinovat care şi-a făcut datoria, nu e nimeni vinovat. Noi cei mici judecăm lucruri mari şi de vom şti să judecăm just—vom spune că puterea de sus ie singură vinovată.

Rog dar pe onor. consiliu că dacă oarba întîmplare în fatalitatea ei neînţeleasă, a făcut din mine un tată nenorocit să chibzuiască aşa ca să nu facă printr'o sentinţă doui nenorociţi; zdrobind şi inima tatălui şi a nefericitului sergent care stă colo cu lacrimi în ochi. E mai uşor a suporta moartea fizică de cât pe cea morală. Dacă veţi condamna cui veţi da dreptate?

Eu cel lovit, singurul ce sunt în drept să cer condamnare—am venit—în numele fiului meu să cer achitarea căci nu vreau să văd doi nenorociti.

Consiliul intrînd în deliberare cu majoritate de 3 voturi contra 2 condamnă pe sergentul Bucataru la 3 luni dezile închisoare şi 26 lei amendă în folosul statului.

Pentru mîne continuarea şedinţelor, cînd se vor dezbate procesul vestitului talhar dezertor Viţelariu.

— —

Judecătorul de instrucţie Lefter Demetrescu a emis astăzi mandat de arestare contra d-nei Ana Wolfshon, modistă în localitate, care a fost declarată în stare de faliment.

Numita a fost d-pusă. Tot astăzi judecătorul de instrucţie a eliberat pe fraţii Copel, cîrciumari, cari au fost depuşi de tribunal.

TEATRUL NAŢIONAL

Joi 1 şi Vineri 2 Martie

Turneul FERAUDY

La *1 Mart*

L'âge difficile

La *2 Mart*

Les Affaires sont les Affaires

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 26 Februarie

Inmormântarea lui Grigorie Triandafil

Bucureşti.— Eri la orele 2 d. a. s'a făcut înmormântarea regretatului presedinte al camerei, Grigorie Triandafil. De-a lungul ambelor trotuare de pe calea Victoriei era o mulţime imensă, deşi vremea era rea.

Două care speciale, în faţa bisericei Albe sunt încărcate cu coroane şi flori naturale. Piaţa din faţa bisericei e o mare de capete.

Incă de pe la orele 1 şi jumătate sosesc pe rând miniştri, foşti miniştrii, deputaţi, senatori, membrii baroului, reprezentanţii diferitelor societăţi, prieteni, rude, etc. etc.

Printre coroane: una a M. S. reginei, alta a M. S. regelui şi alta a A. S. R. Principele Ferdinand; apoi din partea camerei, a senatului, a baroului, a soc. Dacia România, a prietinilor, rudelor, a creditului urban şi rural, etc.

Onorurile militare au fost date de: două companii din bat. 2 de vânători şi două din bat. 6 vânători, două companii din reg. 6 Mihai Viteazul şi alte două din reg. 21 Ilfov, un escadron din reg. 2 roşiori şi o baterie din reg. 10 artilerie.

In capul trupelor era d. general Al. Hiotu.

Cortegiul — după oficiarea serviciului divin—s'a format astfel:

2 jandarmi călări în mare ţinută; Un semi pluton jandarmi pedeştrii; două care cu coroane şi flori; ofiţerii purtînd decoraţiile.

Clerul şi carul funebru, urmat de o lume imensă din cele mai înalte straturi.

Panglicele erau ţinute de către d-nii C. G. Disescu, I. Lahovary, dr. Istrati şi P. Triandafil, fratele defunctului.

Cortegiul a urmat astfel până la cimitirul Şerban Vodă, unde s'a făcut înmormîntarea, fără a rosti nici un discurs.

Jurămînt

Bucureşti.—*Astăzi la ora 11 d. dr. Istrati, noul ministru al domeniilor a fost primit la Palat şi a depus legiutul jurămînt.*

A azistat şi d. Gh. Gr. Cantacuzino, prim-ministru.

Şedinţa Camerei

Bucureşti.— In şedinţa de azi a Camerei primul ministru va da cetire decretului prin care d. doctor C. Istrate este numit ministru al Domeniilor.

Tot astăzi se va proceda la alegerea unui preşedinte şi a unui vice-preşedinte.

Vor fi aleşi: d. C. Cantacuzino-Paşcanu, president: şi d. P. Brătăşanu, vice-president.

Viitor vice-preşedinte

Bucureşti.—*In locul d-lui d-r Istrati, numit ministru al domeniilor, va fi ales vice-preşedinte al Senatului d. Gr. Tocilescu.*

D. Take Ionescu—bolnav

Bucureşti.—D. Take Ionescu, ministru de finanţe, se află bolnav de influenţă.

D-sa este nevoit să păstreze patul şi deci nu va participa la şedinţa de astă-zi a Camerei.

Scandal liberal

Bucureşti.—La clubul liberal de aci s'a întîmplat ieri un scandal enorm.

Intrunirea care urma să aibă loc a fost obiectul unei straşnice răfueli între prietenii fraţilor Lecca şi acei ai d-lui Radu Porumbaru.

Ambele grupări s'au acuzat de hoţii.

D. Lecca l'a apostrofat pe Radu Porumbaru cu cuvintele:

Hoţule! Ai spart beciul lui Kaufman.

Camera

Alegerea prezidentului şi vice-preşedintului

Bucureşti.— Şedinţa se deschide la orele 2 jum. Sunt prezenţi 113 deputaţi.

Cei mai mulţi deputaţi se retrag în culoare, în care timp primul ministru citeşte decretul prin care d. dr. C. Istrati este numit ministru al Domeniilor.

Se procede apoi la alegerea unui preşedinte al Camerei. Din 113 votanţi, dl. C. Cantacuzin-Paşcanu este ales cu 106 voturi şi 7 buletine albe.

Dl. Const. Cantacuzin-Paşcanu, urcîndu-se la tribuna presidenţială, mulţumeşte Camerei pentru înalta distincţiune ce i-a acordat-o şi declară că în această Cameră, care este expresiunea fidelă a adevăratului partid conservator, *se găsesc alţii care erau mai indicaţi a ocupa această înaltă demnitate*

Imprejurările politice care fac ca asupra numelui său să se întrunească sufragiile Camerei, îi indică precis datoria de a fi mai mult de cît un simplu conducător al dezbaterilor Camerei.

Aplauze furtunoase sublinează părţile importante ale acestui discurs.

Se procedează apoi la alegerea unui vice-preşedinte în locul vacant.

Camera alege de vice-preşedinte, cu 107 voturi din 108 votanţi, pe d. Paul Brătăşianu.

Noul ales mulţumeşte Camerei şi consideră această mare onoare ca o resplată a devotatei sale munci şi a luptelor energice ce le-a dus în timp de opoziţie.

Camera face mari şi călduroase manifestaţiuni noului vice-preşedinte.

Revoltele agrare

—Consiliu de miniştrii—

Bucureşti.— La primul ministru acasă s'a ţinut ieri un consiliu de miniştri care a durat de la 5 jum. pînă la 8 jumatate seara.

Chestiunea principală ce s'a desbătut în acel consiliu au fost revoltele ţărăneşti din judeţele Botoşani, Iaşi şi agitaţiunele din judeţele Suceava şi Dorohoi.

S'au propus trei soluţiuni:

1) să se facă o lege prin care să se limiteze maximul intinderei pe care cineva o poate lua în arendă şi maximul de preţ pe care-l poate lua cine-va sub-arendând pămîntul ce-l are luat în arendă. O asemenea lege ar fi cu atît mai uşor de votat, cu cît şi opoziţia se agită în senzul unei asemenea legi.

Cu toate acestea s'a renunţat la un asemenea proiect, fiind că el ar constitui o revoluţiune faţă de ordinea socială de azi şi, în al doilea loc, pentru că prin scăderea preţurilor de sub-arendă s'ar ajunge, prin forţă majoră, la reziliarea tuturor contractelor în vigoare.

A doua soluţie propusă a fost de a se aduce în discuţia Parlamentului, proiectul d-lui ministru de finanţe prin care se creiază o *Casă agrară*, care ar da ţăranilor putinţă de-a cumpăra loturi de pămînt din moşiile ce le-ar cumpăra acea Casă. Dar şi această soluţiune a fost înlăturată pe motivul că, în împrejurările actuale, un asemenea proiect ar fi o puternică armă de agitaţiune pentru opoziţie.

A treia soluţiune: ar urmări modificarea situaţiunei actuale a preutului şi învăţătorului faţă de ţăran, ast-fel ca aceştia să fie conductorii şi organizatorii vieţei sătenilor şi nu agitatorii lor.

Consiliul de miniştrii s'a oprit pentru moment la o sumă de măsuri preventive şi anume: autorităţile să procedeze cu tact dar în mod energic la liniştirea spiritelor; armata va fi trimisă pretutindeni unde se vor semnala turburări.

In acelaşi timp autorităţile vor interveni pe lîngă arendaşi ca, în limitele po ibilului să facă concesiuni sătenilor.

Alegeri de preşedinţi

Bucureşti.—După terminarea şedinţei deputaţii s'au retras în secţii, unde s'au ales ca preşedinţi de secţii în locurile rămase vacante, pe d-nii dr. Toma Ionescu şi Leon Ghica.

Mişcarea în armată

Bucureşti.— Pe ziua de 1 Aprilie s'a făcut următoarea mişcare în comandamentul superior al armatei:

D. General Năsturel, comandantul corpului I-u de armată este înaintat la gradul de general de divizie şi menţinut la acelaşi comandament.

D. General Tătărescu, şeful marelui stat major este înaentat la gradul de general de divizie şi numit comandant al corpului al IV-lea de armată în locul d-lui General Leonida Iarca.

D. General Averescu va fi numit şef al marelui stat major în locul d-lui General Tătărescu.

Se spune că în locurile vacante de generali de brigadă vor fi înaentaţi d-nii coloneli Cotescu, Raşca, Istrati şi Harpel.

Sophie Hirsch, Rebeca Thierer, fiice; Iancu şi Max Weisselberg, fii; Iosef Hirsch şi Charles Thierer, gineri; Sophie Weiselberg, noră; Albert Thierer, nepot; au durere să anunţe moartea iubitei lor mame, soacre, mătuşe

Lea Weisselberg

în vrista de 78 ani

decedată în noaptea de 25 Februar, în urma unei lungi suferinţe.

Inmormîntarea va avea loc Marţi 27 Februarie, ora 2 d. a., şi cortegiul funebru va pleca de la locuinţa defunctei strada Lăpuşneanu 38.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classelĭ lucrătore*, căreia el economiseşte cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelorĭ.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari colorĭ meĭ fragetĭ si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie FRATII KONYA.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, in 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante in Therapeutică, şi este ţilnic prescris in contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĚRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitatiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură in patru culori pe banda care sigilèza capsula.*

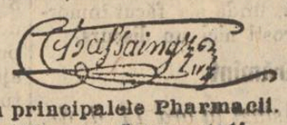

Paris, 6, avenue Victoria, şi in principalele Pharmacii.

la Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

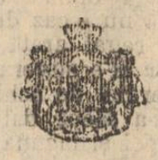

NOROCUL

vă invită intindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Total pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat olienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta"

LOIZA

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—strada Stefan-cel-Mare—Iaşi.

Casă fondată in 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagaje şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f80c.

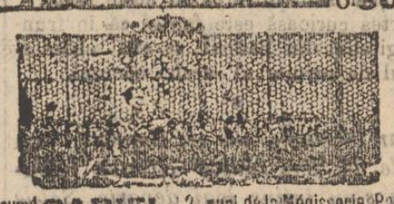

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

GRILLAGES

R. GARIEL 2me quai de la Mégisserie PARIS

Clôtures de chasse, le mètre. 0f 25
Clôtures de poulailler, depuis..... 1f
Treillages ordinaires, le mètre carré... 1f 50
Treillages [illegible] 2f

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6f50
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f50c.
Raymond GARIEL
2me, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . 20 Lei

6 luni . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV. — No. 83. — Mercuri 28 Februarie 1907

Între cupă şi buze

Erau aproape fericiţi. Cine le-ar fi putut scoate din minte credinţa că neaşteptata complectare a biroului camerei nu indica prăbuşirea guvernului?

Dar o nenorocire nu vine singură nici odată; şi decepţiile sunt şi ele mici nenorociri omeneşti. După retragerea legei învăţămîntului superior, care a zădărnicit cel mai disperat asalt ce s'a dat guvernului actual, alegerea noului preşedinte al camerei a spulberat cea de pe urmă şi cea mai mare iluzie a opoziţiei.

Acum cînd închipuita vijelie a trecut, se vor fi întrebînd de sigur, numeroşii nerăbdători: unde e adînca neînţălegere care desbină şi împărechează întreg partidul conservator? Unde e ura, unde sînt resentimentele, care trebuiau să facă imposibil, actul de reîntregire organică a parlamentului?

Neînţelegeri! Doamne, cum se măresc şi se denaturează uneori lucrurile! Unde e viaţă omenească, fără neînţelegeri?

Unde e schimb de idei şi de simţiminte, fără ciocniri între deosebitele caractere ce se ating? A fi în neînţelegere, nu e a afirma individualităţi puternice? Şi cu deosebire, în lumea politică, aceasta nu indică un chip de organizare conştient, care exclude ori ce idee de despotizm sau de mercenarism?

Dacă am susţinea că armonia în partid e ideală, am spune un neadevăr şi o imposibilitate. Căci e neadevărat că chipul de a vedea, felul de a lucra, şi mijloacele de întrebuinţat în scopuri comune, sînt *identic aceleaşi* la toţi membrii guvernului şi ai corpurilor legiuitoare. Şi e imposibil să fie altfel, cîtă vreme însăşi activitatea în comun, trebuea să producă micele diferenţieri care se văd pe alocuri.

Peste toate aceste neajunsuri, e însă ceva mare şi puternic: e dorinţa comună care face un ideal din binele obştesc şi din datoria cetăţenească, şi mai e dragostea şi încrederea în şef şi în fruntaşi, care nivelează şi armonizează toate numeroasele voliţiuni individuale.

Dar de la asemenea stare firească de lucruri, şi până la dezbinarea adîncă, pe care potrivnicii noştri vor să ne-o atribuie cu ori ce preţ, cîtă deosebire!

Dovadă netăgăduită de puternica unitate a partidului conservator, e toată viaţa activă şi rodnică a regimului actual, care se caracterizează prin cea mai severă disciplină în toate actele sale mai importante, şi prin cea mai înţeleaptă abnegaţie în toate împrejurările de grea cumpănă.

Faţă de un asemenea trecut, cele întîmplate eri în cameră nu mai apar ca nişte împrejurări grave şi cu atît mai puţin extraordinare. Căci ori cîte dificultăţi ar fi eşit din firea lucrurilor, ori cîte atingeri personale ar fi avut loc, ori cît de delicată prin natura ei ar fi fost situaţia, — îndoială nu putea fi asupra dorinţei comune de a se da lucrurilor cea mai bună dezlegare. Şi era de prevăzut că un singur sfat, o singură indicaţie, un singur îndemn, de la cei cari conduc destinele partidului, trebuia să fie de ajuns pentru a armoniza cele mai nepotrivite intenţii.

Aceasta era cu atît mai uşor, cu cît persoanele propuse camerei întruneau tot ce putea atrage dragostea şi încrederea acesteia. Şi e o delicată mişcare de modestie acea pe care valorosul reprezentant al Romanului a făcut-o arătînd că drepturile altora primează dreptul său.

Căci drepturile altora, nu scad meritele şi valoarea sa, şi locul pe care-l ocupă va fi tot atît de onorat printr'însul ca şi prin acel care l'a părăsit în chip dureros şi neaşteptat, şi ca şi prin acei cari ar fi fost indicaţi să-l ocupe. Şi iarăşi pline de adevăr au fost cuvintele de mulţumire pe care d-l Pavel Brătăşianu le-a adresat parlamentului, de la care primise răsplata celei mai devotate activităţi pusă, cu o statornicie exemplară, în serviciul partidului conservator.

Astfel lucrurile au curs aşa cum trebueau să curgă. Numai imaginaţia aprinsă a nerăbdătoarei opoziţii, putea vedea în ele o situaţie critică pentru guvern şi o mare speranţă pentru ea.

Şi atîta zor aveau in suflet să vadă sosind ziua cea mare, încît se felicitau ei înşişi, sărbătorind izbînda cea uşoară care le venea de la sine fără trudă

Uitau însă, bieţii, că între cupă şi buze, este tot deauna loc pentru o nenorocire, — sau cel puţin pentru o deziluzie.

Parsifal.

Şedinţa de ieri

La Cameră s'au produs ieri trei manifestaţiuni: cînd s'a citit decretul privitor la întrarea în minister a d-lui Istrati — foarte mulţi deputaţi erau ocupaţi la Bufet: cînd s'a proclamat ales preşedinte dl. C. Cantacuzino-Paşcanu şi cînd s'a proclamat ales dl. Brătăşanu, Camera a aplaudat frenetic şi cu toată sinceritatea.

Noul preşedinte, în discursul său de mulţumire, a insistat asupra faptului, că, în actuala Cameră, care este icoana fidelă a ideei conservatoare, s'ar fi găsit alţii, cu mai multe drepturi şi mai multe merite de cît d-sa, de a ocupa jilţul preşedinţial.

Dl. Cantacuzino-Paşcanu a făcut această declaraţiune din spirit de modestie, căci, de la declararea vacanţei preşedinţiale, d-sa a fost desemnat la înalta demnitate.

S'a vorbit, ce i dreptul şi de dl. Vlădescu, care, ca reprezintant pur botanic al Kissilefismului, ar fi fost indicat să orneze jilţul preşedinţial cu prezenţa d-sale.

Ceea ce a spus dl. Cantacuzino-Paşcanu din spirit de modestie ar fi putut-o spune noul ministru al Domeniilor cu foarte mult succes.

Nu este vina d-lui dr. Istrati dacă n'a spus că în actuala Cameră se află alţii cu mai multe drepturi şi mai multe merite de a complecta un minister conservator mai ales în momente grele.

Dl. dr. Istrati ar fi declarat cu siguranţă lucrul acesta, dar o declaraţiune de importanţa aceşteia nu se poate face cînd deputaţii, în loc să-şi caute de treabă, aleargă la bufet.

Acesta ie purul adevăr.

O „CAMPANIE"

— Revolta telalilor de case —

Un fapt se petrece la Iaşi, un fapt care merită o osebită subliniare, căci el este unic în felul seu, unic chiar în luptele politice aşa cum se dau în anumite provincii.

Să povestim, căci povestea este interesantă.

Primăria din Iaşi are un local neîncăpător pentru multele ei birouri. Acest local devine şi mai neîncăpător acum cînd birourile se vor inmulţi prin adăugirea altora necesare funcţionarilor, cari vor avea să supravegheze lucrările pentru aducerea apei.

Atunci ce ie de făcut? Trebue să-ţi caută, natural, o casă mai mare. Administraţia, însă, ca să scape de plicticoasa mutare, a chemat pe proprietarul caselor şi i-a propus să mai lase ceva din chirie, în vedere că suma de 10.500 lei ce-i se plăteşte este prea mare faţă de încăperile relativ puţine la număr. Administraţia ar fi voit ca diferinţa s'o fi intrebuinţat la inchirierea încă a unui local.

Proprietarul nu numai că n'a acceptat, dar a cerut, în vedere că chiriile se urcă, un adaus de 4000 lei anual.

Un al doilea motiv pentru administraţia comunală, ca să-şi caute alt local.

Ei bine, de cînd s'a aflat despre această hotărire a comunei, s'a pornit campanie strasnică pe tema aceasta.

Ar crede cine-va că Primăria de la Iaşi se află înstalată intr'o casă istorică; că acolo unde ie Primăria s'a întîmplat cine ştie ce fapt, care ar marca o epocă insemnată in analele Iaşului.

„Să nu te muţi", i se strigă primarului, „să stai inghesuit, dar acolo să rămâi".

Şi fiind-că Primarul a luat de normă a face pe dos tot ce spun colectiviştii, s'a recurs la alt strigăt de alarmă. S'a aflat, pur şi simplu, că palatul unde ie vorba să se mute Primăria, ie proprietatea d-lui Bădăreu. Adevărul este că ie tot atît al d-lui Bădăreu, pe cît ie şi al Şahului Persiei.

Dar Bădăreu este un argument. Un argument fără replică.

S'a trecut şi asta. Acum campania se dă pe altă temă: casa unde urmează să se mute Primăria este situată *prea departe.*

Numai că nu s'a propus, ca să se înfiinţeze şi filiale de Primării, pentru ca locuitorii să aibe cîte o primărie pe despărţire.

Campania continuă. Se face tot posibilul ca „infamia să nu fie consumată".

Am citit ieri, tipărită cu litere grase, ştirea că cetăţenii vor provoca o intrunire publică în această privinţă.

Cine duce „campania" aceasta? Cine altul se poate aprinde de la o inchiriere de casă de cît un telal de case?

Partidul politic advers nu poate vedea o chestiune de exploatat, în faptul că palatul comunal va sta în strada Romînă, sau aiurea.

Oameni practici, liberalii ar accepta Primăria, ori în ce parte a oraşului s'ar afla, numai de ar suna ceasul cel dulce.

„Campania" ie a telalilor. Asta ie vădit.

Vasile Vlădoianu

De pe coasta de Azur, unde soarele primă-verei imparte de de mult razele sale imbolditoare la viaţă, telegraful a transmis ieri o fulgerătoare veste.

Moartea, în impecabila-i voinţă, a poruncit un nou doliu pentru partidul conservator. Vasile Vlădoianu, fruntaşul om politic, presidentul clubului şi comitetului executiv al partidului conservator, a venit să se adauge la durerea, ce va rămîne vie mult timp, la durerea profundă ce ne-o procurase plecarea d'intre noi a celorlalţi doi fruntaşi.

Un excelent patriot, un soldat cu adevărat devotat steagului conservator şi-a dat ieri sufletul între streini, a murit, abea sosit în localitatea unde venise să caute alinare şi tămăduire.

Aşa a voit ursita, ca la momentele grele prin care trece partidul politiceşte, în vremuri, aproape anormale, în care unii prea mărunţei se pun în calea unor foarte mari — ca la acele momente să se adauge şi voinţele crude ale soartei şi partidul să-şi petreacă vremea între grele momente politice şi între morminte.

Moartea lui Vasile Vlădoianu a adus doliu mare mai ales în Iaşi.

El ocupase, din vremuri, o situaţiune de frunte în partidul conservator de aci şi ajunse să ocupe, în club, locul ce i se cuvenea: fruntaş intre fruntaşi.

Indureraţi peste măsură de decesul lui, aducem memoriei fruntaşului prinosul nostru de mulţumire şi de respect: i mulţumim pentru dragostea ce ne-a aratat-o; i vom respecta memoria pentru că respect profund să cuvine omului, care, o viaţă întreagă n'a şovăit un moment în credinţele sale politice.

O lacrimă frăţească pe mormîntul acestui ilustru fruntaş!

CATE-VA NOTE

Eri, Luni, trebuia să cadă guvernul: să cadă pentru a 26-a oră, căci în cele 26 luni de putere, s'a anunţat de 26 ori căderea guvernului.

Acest guvern, de şi compus numai din bărbaţi — cum ie obiceiul pretutindeni — are totuşi, ceva femenin în el — aşa cel puţin crede lumea.

In adevăr, dacă exact la fie care lună guvernul trece prin cîte un accident — atunci de ce n'ar fi un guvern femenin.

*

Impăcarea liberală a ajuns la casare!

Liberalii bătrîni, geloşi de succesul pe cari tinerii l'au avut la alegerea comitetului executiv, s'au hotărît să caseze acel succes şi, implicit, să caseze şi împăcarea?

Impăcarea aceasta a mai fost casată de vre'o 5 ori.

Ne putem închipui cât de cîrpită are să iasă pentru a 6 oră.

*

Auzită ieri într'un cerc de politiciani.

— Intrarea lui Istrate în minister, este o resplată dată omului, care a contribuit la succesul Exposiţiunei.

— Perfect de acord, replică un altul: cu complectarea acesta guvernul s'a *expus.*

*

Epoca o ia pe tema romînizmului. Il doare la inimă pe d-nul Pizani că în diferendul dintre comuna Iaşi cu societatea electrică se va pleda în franţuzeşte.

Durerea provine de acolo că în gară la Făurei d. Filipescu n'a pledat în franţuzeşte.

La Făurei a fost tot diferend.

Atunci de ce nu s'ar pleda în româneşte?

OAMENI ŞI LUCRURI

IREPARABILUL

Dacă nu s'ar fi petrecut lucrurile în mijlocul nostru, în apropierea noastră — am crede că e un capitol de roman al vr'unui scriitor cu imaginaţia bogată. Tatăl ofiţerului omorît, militar îmbătrînit în viaţa de formule şi disciplină, bogat în ani şi în experienţă, ajuns de mult la cea mai înaltă ierarhie militară, apare la tribună ca să apere, în mod spontaneu, pe sărmanul inferior care prin imprudenţă i-a omorât fiul... Şi cuvîntul generalului e salvator — întrucît permite situaţia ca să fie salvat omorîtorul involuntar, iar auditorul cu drept cuvînt trebue să fi rămas adînc impresionat de această scenă care lasă mult îndărăt clasica scenă de judecată din *Stingerea* lui Beyerlein.

Generalul Scheleti nu s'a mulţumit cu o aparare sentimentală, ci s'a ridicat la înălţimea unei filosofii zguduitoare, a învocat una din acele viziuni din domeniul inconştientului şi neînţelesului care cu drept cuvînt tulbura încă gîndul şi sufletul omului modern. In chip succinct dar eloquent a făcut filozofia fatalităţei a acelei obscure forţe în care noi oamenii moderni avem aierul de a nu mai crede, — de care însă ne temem încă şi nu fără cuvînt. Analizate mai de aproape cele rostite de veteranul înţelept păreau izvorite dintr'un simţimânt religios.

In religiunile vechi — fatalismul alcătuia fondul. Se cunoaşte, de exemplu, in politeismul grec, insămnătatea ce se atrebuia dogmei destinului, — adecă acelei puteri oarbe care inlănţuia acţiunile zeilor şi ale oamenilor dă jugul unei inexorabile şi stranii, necesităţi.

Fatalitatea e o forţă şi un mister; un atribut al naturei atot puternice şi neînţelese, — o explicaţie pentru tot ce e enigmatic şi obscur.

Ea aste antipodul legilor naturale, siguranţei sau logicei ştiinţifice, — este elementul de uimire în contrast cu urmarea firească a întîmplărilor. De pildă:

Că pămîntul se îmbracă de verdeaţă la sosirea primăverei, e o lege: că muncitorul rostogolind pămîntul găseşte o comoară — e o întîmplare; iar cînd un jucător îndemînatic perde de-a rîndul sau vr'un bogat armator să-şi vadă pierind de odată vapoarele sale încarcate de bogăţii — aceste sunt fatalităţi, şi tot fatalitate este ca glontele indreptat în văzduh să nimerească în pieptul unui om nevinovat...

De remarcat e că oamenii atribue fatalităţei numai întîmplările nenorocite, neplăcerile, niciodată isbînda, favorurile soartei. Dar asemenea reflecţii doctrinare aparţin altor tărîmuri iar nu acestui mic şi mărginit spaţiu de reflecţiuni zilnice în care am avut numai să încadrăm acea cuvîntare originală, acea apariţie interesantă şi acel gest frumos de supremă iertare a unui tată rănit aşa cum nici resboaele nu pot răni; iar rana se chiamă: *Ireparabilul.*

Ce ar însemna în adevăr gestul resbunării într'o atare nenorocire? Cel mult ar micşora sinceritatea durerei, ar sluţi puritatea suferinţei şi ar profana simţirea în tot ce are mai sfînt: iubirea pentru un copil dispărut prin o... întîmplare *fatală,* căci în adevăr nu putem găsi alt cuvînt.

De aceea găsim în apararea de ieri o admirabilă pagină de psihologie şi o minunată trăsătură de eroism, vrednică de un militar încercat.

Rodion

UN DIFEREND

Ne-am deprins în presa noastră zilnică a vedea diferite rubrici vesele sau serioase iscălite de cîte un *Mefisto*, *Rigoleto* sau chiar *Dodiez,* şi asemenea plăcuţi confraţi s'au făcut ilustre prin glumele adesa bine plasate la chestiile puse la ordinea zilei, cum şi a persoanelor aduse în discuţie.

Pseudonimul devine adesea ori o poreclă naturală a scriitorului, care ţine mai mult la haina împrumutată cu meşteşug la minte, de cît chiar la numele lor terminat adesea în *escu* ori *eanu.*

Cu totul de altmintrelea stă lucrul, cînd în critici aduse unui om politic, care are îneredere în sine de a iscăli tot ce scrie, tot ce gîndeşte, tot ce simţeşte despre chestiile la ordinea zilei, luînd toată răspunderea ideilor sale cum şi îndreptaţirea lor, tu ziar de partid te ţii în anonimat, criticînd, ridiculizînd atitudinea congenerului tău.

Anonimul în presă, e perdeaua şi culisa în politică şi trădează pusilanimitate la cel ce atacă pe ascuns, ca şi cîinele care muşcă pe furiş.

Pseudonimul în literatură, artă şi politică devine un titlu glorios, la cel bine susţinut, anonimul din contra scoboară arma de luptă între luptătorul cinstit şi pe faţă şi între tembelul voinicos dar fricos.

Ne-am deprins a considera anonimatul în presa politică ca o măsură de prudenţă de a acoperi puţina vază politică aceluia ce atinge chestiuni mari politice; după cum iscălirea a tot ce se scrie, ca o echivalenţă între vorbă şi port, între om şi ideile lui, între personalitate şi acţiunea ei. A treia măsură, nu se constată, ci se contestă.

In atitudinea politică a confratelui nostru *Patria,* directorul ei, dl. Virgil Arion şi-a luat sistema de a iscăli tot ce gîndeşte, simte şi vroieşte în orînduirea trebilor politice din lăuntrul partidului. Şi în lupta de curente şi tendinţă din interiorul partidului, cum şi în lupta contra adversarului natural, dl. Virgil Arion a luat cale faţişă, cinstită şi leală.

Poate că d. V. Arion prin această exuberanţă a personalităţei sale să fi stărnit multe uri, să fi rădicat baricade contra tendinţelor sale, din care ridiculul n'a fost scutit. Dar tocmai prin aceasta D-sa a dat dovadă că este o puternică personalitate, care e dispusă a da partidului său toată inima sa, tótă voinţa sa, tot sufletul său larg, mărinimos şi fără *cute.*

D. V. Arion a avut şi are mîngîere că o foarte mare parte din partid simte, crede, şi voeşte ca şi D-sa, cu deosebire că n'are această putere de expresivitate de care d-sa a dat dovadă. Dar pe cînd în artă expresivitatea e cîntarul talentului, în politică din expresivitate se caută a se face un punct de acuzare, o lipsă de prudenţă.

Să fie aşa?

Cu cît lupta politică se lărgeşte în bazele şi în locul fanioanelor de familie şi clanuri, se pune lupta pe idei mari şi largi ce ating interesele obştesti, cu atît şi lupta cată a se da pe faţă, personal în numele acelor idei; şi de la puterea de expresivitate a acelor idei şi tendinţi atîrnă succesul şi accesul celor chemaţi a fi diriguitori; iar armele de luptă, bune pentru cercurile înguste, cad odată cu iscoditorii lor.

Luaţi de pildă pe un Filipescu din dosul sferelor de culise şi l'ai dat gata la lupta largă şi mare a ideilor, în care luptă îi lipseşte puterea de expresivitate. Ori în adaptarea mediului, dînsul s'a specializat în această expresivitate de culise.

Patriotul care în primele lui coloane abundă cu numele directorului seu, schimbă imediat tactica, cînd e vorba de a atăca atitudinea directorului *Patriei.*

De ce?

Pentru că *alt condeiu* mănuieşte ocara anonimă, şi alt condeiu judecă în prim articol evenimentele politice.

Care să fie *acel condeiu*? E străveziu. Virgil Arion, *orfanul* politic, pus in cumpănă cu *colectivitatea* inaintaşilor!

Unul vine cu personalitatea sa, altul vine cu titlul colectiv al născătorilor. Are dreptate *Nordau* cînd judecînd colectivismul politic, vede in aristocraţia de sânge colectivismul în cea mai largă a lui acceptiune.

E fericită starea de lucruri, cînd în dosul colectivismului tradiţional şi de naştere se găsesc calităţi eminente personale, care asigură descendenţului toate scările mărirei predecesorilor; dar cu cît societăţile se lărgesc şi se primenesc, au dreptul la viaţă şi *orfanii,* care prin per-

sonalitatea lor au ajuns a-şi impune dreptul la viaţa politică.

Cât de curată şi dreaptă e calea făţişă a celui ce aspiră sus şi-şi spune ideile şi păsul său, şi între cei ce sub anonimat se cred singuri îndrituiţi a râvni la asemenea demnitate.

Suntem la aşa răspântie de vremi, că în lupta politică a partidului nostru se pun in cumpănă drepturile celor două căi, cu precădere pentru cea dintăi—cale făţişă—şi încunjurare cu rezervă a celei da a două.

Gh. Ghibănescu

Alegerile de la Camera

Iată în întregul lor discursurile ţinute ieri la Cameră de către d-nii C. Cantacuzin-Paşcanu, noul preşedinte şi P. Brătăşanu, noul vice-preşedinte al Camerei.

***

Dl. Cantacuzin-Paşcanu a mulţumit Camerei in termenii următori:

Domnilor Deputaţi,

Urcîndu-mă în acest scaun ca să înlocuese pe mult regretatul Gr. Triandafil, cea dintăi a mea datorie este să exprim încă odată durerea pentru perderea pe care am suferit-o.

Mulţumesc din toată inima majorităţei acestei Camere, icoană fidelă a partidului conservator, pentru dovada de încredere pe care mi-a dat-o.

Mulţumirile mele sunt cu atît mai vii cu cît ştiu bine că printre noi sunt şi alţii cari ar fi avut aceleaşi drepturi, poate şi mai mari, la încrederea d-v.

De la preşedintele Camerei ceea ce se cere este este de o potrivă consideraţia pentru toţi membrii majorităţei şi dreptate deplină pentru toţi deputaţii fără nici o deosebire.

Majoritatea şi opoziţia pot să fie sigure că nu voiu lipsi de la îndatoririle pe cari mi le-a pus încrederea Camerei. (Aplause prelungite).

***

D. Brătăşanu a zis următoarele:

Domnilor Deputaţi,

Mulţumesc din toată inima majorităţei pentru onoarea care 'mi a făcut'o de a mă alege în locul bunului meu prieten d. Cantacuzino Paşcanu, preşedintele nostru.

Ştiu că încrederea majorităţei nu se datoreşte de cît constanţei cu care în totdeauna am pus mai presus de ori ce interesele partidului, micilor servicii pe cari le-am putat aduce cauzei conservatoare în timp de opoziţie şi dragostei mele sincere pentru această majoritate isvorită din însăşi fiinţa partidului conservator.

Sunt prea vechiu parlamentar şi am luptat prea des în opoziţie ca să nu ştiu că de la acest birou trebue să respect libertatea cuvîntului. (Aplause prelungite).

O CONFERINŢA

Vineri 23 Februar d-l I. Petrovici, conferinţiar la facultatea de litere, a ţinut în aula Universităţii o conferinţă foarte interesantă, vorbind despre „Naţionalism şi esplicarea lui filosofică".

In cele ce urmeasă publicăm un preţios rezumat al acestei apreciate conferinţe.

Pe această ţesetură de argumente conferenţiarul arată raţiunea eternă a naţionalismului, raţiune care nu derivă numai din firea împrejurărilor ci din însuşi esenţa lucrărilor.—

Omul primitiv avea un egoism fără margini. Afirmarea poftelor lui socotea că n'are nici o limită. Esenţa lumii o credea concentrată într'însul şi ca atare călca fără nici o şovăire sfera intereselor aproapelui şi la nevoe chiar peste corpul lui. Cu timpul omul îşi dă seama de limitele firesti ale făptuirii sale, şi începe să vadă în semenii lui fiinţe respectabile. Atunci îşi răstrînge succesiv sfera activităţii sale, făcînd loc sferii naturale de activitate a celorlalţi oameni. Aci este marginea normală şi sănătoasă a acestei nestrîngeri Nu este nici o raţiune a merge cu răstrîngerea mai departe, ajungînd pînă la renunţare pentru a lăsa cîmpul liber afirmării celorlalţi.—Limita firească a răstrîngerii este, pe deoparte restînjinirea activităţii celorlalţi, însă pe de altă parte şi *conservarea şi afirmarea propriului său eu.*

Cum putem scoate de aicea, se întreabă conferenţiarul, un argument în favoarea conservării naţionalităţii?

Dîndu-se seamă limpede de cît cuprinde şi ce cuprinde propriul tău *eu*. E absurd să restrîngi eul, la simţimintele şi amintirile tale individuale. Eul are o bază mai largă de cît în aparenţă.

Parte integrantă din eul tău, din eul pe care vrei să ţi-l conservi, este şi limba ta, obiceiurile în care ai crescut, poveştile şi jocurile în care ţi-ai trecut copilăria.—Cine vrea să-şi conserve adevăratul său *eu*, trebue să lupte pentru a conserva şi pe acestea, însă aceaste elemente nu sunt producte individuale ci sunt producte ale naţionalităţii, şi nu pot fi păstrate de cît prin *naţionalitate.*—

De unde rezultă acuma ideia de jertfă a propriei tale persoane pentru naţionalitate?—Rezultă din aceia că din experienţă noi distingem în noi o parte hotărît peritoare şi altă care poate fi durabilă (tocmai partea de limbă, obiceiuri etc.)—Atunci e natural ca la nevoe pentru a conserva această parte a eului nostru care poate fi durabilă, să jertfim partea peritoare, care în ori-ce caz o să dispară mai curînd sau mai tîrziu.

Progresul, adaugă conferenţiarul în altă ordine de idei, reclamă neapărat conservarea naţionalităţii. Progresul se caracterizează prin spiritualizarea materiei, după cum regresul consistă din materializarea spiritului. Ei bine, prin ori-ce pierdere naţională, prin ori-ce impietare streină în sfera eului tău (care am văzut că este la bază tot una cu naţionalitatea),— are loc o materializare a unui fragment spiritual, chiar dacă am presupune că împietătorul e mai civilizat ca tine.—Ce au devenit de pildă Basarabia şi Bucovina, aceste făşii spiritualizate de amintirile noastre, în mîna răpitorilor ce şi le-am însuşit? Simple prăzi materiale, simpli bulgări de aur în casa de prazi a lor.—Rămîn materiale ori-cît vor fi de îmbogăţite cu drumnri, poduri şi alte conforturi de civilizaţie comodă.

Litere-Ştiinţe-Arte

Turneul artisc al d-rei Agata Bărsescu se încheie la 3 April, cu oraşul Constanţa. Va da apoi cîteva reprezentaţii impreună cu d. Vasile Leonescu jucînd: Inelul lui Giges, Rahab şi Fiiul pădurilor.

*

D-l Maior Dr. Vicol va ţinea la teatrul naţional în ziua de Duminică 11 Martie, o conferinţă în folosul „Crucei Roşii"—secţia Iaşi—tratînd despre „Ajutorul dat răniţilor în timp de războiu". Vor fi aproape 100 de proecţiuni cinematografice.

*

Un eveniment literar de natură curioasă este separaţia fraţilor Paul şi Victor Margueritte cari pînă acum scriau şi publicau numai împreună.

Causa acestei operaţiuni—care nu cere îndemînarea d-rului Doyen în despărţirea faimoşilor gemeni—e de ordine politică. Victor Margueritte aspiră la un scaun de senator, pe cînd Paul e un adorator al păcei, al calmului. Condiţiile de temperament tinzînd a se deosebi din ce în ce mai mult, fraţii se separă şi vor scrie fie-care aparte. Doar din cînd în cînd vor reveni la.. primul amor şi vor colabora.

So ştie că în Franţa au mai scris tot astfeliu fraţii Jules şi Edmond Goncourt, iar actualminte fraţii Rosny.

*

Fiindcă e vorba de Margueritte, vom da la iveală un mic... plagiat de titlu. Paul Margueritte a publicat nu de mult un volum *Pas sur le sable*, iar acum de curînd un tînăr critic romîn Eugen Lovinescu a tipărit două volume de critici: *Paşi pe nisip.* E în tot cazul cel mai inofensiv plagiat, căci se opreşte la titlu—şi mai are avantagiul că autorul l'a şi mărturisit în prefaţa cărţilor.

*

Beneficiul d-lui Mircea Pella se apropie—şi curiozitatea lumei creşte odată cu numărul biletelor vîndute la Thalia. Ce oare nu ştie comisarul? Se intreabă publicul? Şi apoi de care comisar e vorba? Căci avem cinci la număr în oraşul nostru...

*

Mîne seară, Miercuri oarele 8 jum. seara va avea loc în aula universităţei conferinţa d-lui dr. G. Proca (O. Carp) despre *Pasteur.*

*

Văduva ilustrului istoric Teodor Mommsen a murit în vila ei din Charlottemburg. în vrîstă de 75 de ani. Era fiica lui Karl Reimer, editorul operilor capitale ale lui Mommsen. Romanistul german n'a fost numai un scriitor fecund dar şi un tată fecund: Mommsen a avut 16 copii, în mare parte morţi astăzi.

*

Intr'o mică expoziţie din Londra s'a descoperit un tablou autentic al lui Rubens: „Christ purtînd o cruce". Se crede că tabloul face parte dintr'o serie de 12 toate referindu-se la Christ şi la apostoli.

*

Se ştie că artistul Penel a avut cel d'intăi fericita idee de a reduce preţurile la jumătate, pentru representaţiile date în beneficiu, realizînd cel mai frumos cîştig cu piesa „Coralie & Comp."

Acum pentru închiderea sesonului de beneficii, în seara de Sîmbătă 17 Martie Penel cu parte dintre colegii sei, între care este destul să cităm pe excelenta artistă D-na A. Pruteanu, va da ultima representaţie cu preţurile pe jumătate. Se va juca nostima şi curioasa comedie „*Niobé*" vis caraghios în 3 acte.

La această hazlie piesă pot asista şi domnişoarele; biletele la agenţia Thalia-Maximovici.

*

Celebra cântăreaţă Ywette Guilbert a părăsit genul ei tradiţional şi s'a dedat genului teatral. Critica vieneză îi recomaudă să se reîntoarcă „à ses premiers amours"—adică la vechiul şi plăcutul ei „chanson",

*

STRUNA ZILEI

VIAŢA ŞI MOARTE

La Ploieşti domneşte o vie agitaţie printre măcelari pentru că s'a oprit tăierea vitelor din cauza febrei aftoase.

Pe cînd vitele resuflă
Măcelarii ţipă'n cor:
Vitele remase'n viaţă
Insemnează.... moartea *lor.*

Informaţii

D. A. A. Bădărău va sosi Vineri în Iaşi şi va sta aci probabil pînă Duminică seara.

Rezerviştii, aparţinând corpului IV de armată, vor fi încazarmaţi, parte astă-zi diminiaţă, parte după prânz.

Gardiştii dau de ştire tuturor rezerviştilor acest ordin.

Ei sunt obligaţi a se hrăni din banii lor şi vor sta, în afară de va veni un ordin de prelungire, 2 zile în căzarmi.

Eri la orele 5 regimentul de roşiori din Bărlad a trecut cu tren express prin Iaşi la Târgu Frumos.

De acolo regimentul va merge în marş spre localităţile unde s'au declarat turburări.

Cu începere de la 1 April numai generalii de divizie vor putea fi numiţi comandanţi de corpuri de armată.

D. G. Lascar, primarul Iaşului a plecat eri la Bucureşti.

S'a înregistrat ieri în ziar cavalerescul gest al d-lui general Skeletti, care a compărut înaintea consiliului de război ca apărător al sergentului Bucatariu, omorîtorul fără voie al regretatului fiu al generalului.

Acum aflăm că generalul se va presinta Suveranului şi 'i va cere să graţieze pe sergentul Bucătariu.

Am anunţat că au sosit ştiri de la Costăchescu, fugarul conductor poştal şi anume că au sosit trei scrisori de la Hamburg, adresate dirigintelui poştei centrale; fiicei delepidatorului şi şefului curierilor poştali.

Credinţa poliţiei de siguranţă din Iaşi, este că Costăchescu nici n'a trecut prin Hamburg, ci că-a răuşit ca scrisorile să fie expediate din acel oraş, spre a produce o diversiune.

Este în afară de ori ce îndoială că Costăchescu are un complice care conduce operaţiunile.

Ecouri judiciare. Beni Goldenberg, comerciant de haine gata în localitate, a fost declarat în stare de faliment, în Octombre 1905, după cererea firmei Marcusohn & Schvarzz.

Procedura falimentului şi-a urmat cursul ei în conformitate cu legea comercială. S'a inventariat averea mult-puţină cîtă a fost, s'a procedat la vînzarea activului, după care s'a făcut distribuţiunea între creditori cari au primit o cotă de 10 la sută! Odată repartisat activul Judele sindic a cerut de la Tribunal închiderea operaţiunilor falimentului, ceea ce s'a făcut printr'un jurnal în regulă.

Acum cîte-va zile Tribunalul comercial a fost sesisat de o cerere tot din partea firmei Marcussohn Schwarz prin care cere redeschiderea falimentului şi fiind-că *în drept* acest lucru nu s'a putut cere, firma Marcussohn Schwarz a recurs la o stratagemă şi anume a cerut revocarea jurnalului de redeschiderea falimentului sub cuvînt că ar mai fi avere ce nu s'a inventariat, că falitul cu ocasiunea declarării ar fi înstrăinat în mod fraudulos o bună parte din avere, care azi se găseşte în acelaş local unde el (falitul) exercita odinioară comerciul seu.

Causa pentru care s'a recurs la această stratagemă e că azi localul falitului e ocupat de fiul lui—Şloim—care a deschis acelaş comerţ ca şi părintele seu şi în acelaş local, are oare-şi care avere şi în loc de a sequestra acea avere de pe urma cărui sequestru s'ar putea nasce o mulţime de dificultăţi pentru firma creditoare s'a căutat în pravila şi fiindcă nu s'a găsit text — ba este unul contrar — mintea ascuţită a apărătorului a căutat şi a găsit o soluţie, anume revocarea Jurnalului de închiderea operaţiunilor falimentului.

In şedinţa precedentă Tribunalul a făcut divergintă.

Azi se judecă afacerea în complect socot că soluţia de revocarea jurnalului este găsită ad-hoc cu toate că în fapt ar avea dreptate firma creditoară.

Tribunalul după o scurtă deliberare a respins cu majoritate cererea firmei Marcusohn Schvarz, statuînd că redeschiderea falimentulului nu poate fi cerută de cît de debitor.

*

Tribunalul secţia I-a a avut să judece ieri o curioasă speţă de divorţ. Curioasă n'a fost speţă în sine, dar motivele divorţului.

Un domn G. Mantea se căsătorise, înaintea ofiţerului stărei civile, cu o fată foarte drăguţă. A două zi după aceasta urma să aibă loc căsătoria religioasă.

Cînd sosi ora fixată pentru aceasta, se constată...dispariţia miresei.

Ea fugise cu un altul.

La 2 Mart se va deschide sesiunea curţei cu juri şi procesele se vor judeca în sala de şedinţi a consiliului comunal.

După cum am mai anunţat, curtea va fi presidată de d. Al. G. Hinna, care va fi asistat de domnii D. Cihodariu şi Demetrescu; ca grefier va figura d. Gheorghiu.

Crima din Giurgiu, despre care am relatat ieri, a pus guvernul pe grije în ce priveşte instituţiunea juraţilor, care, în ultimul timp a dat nişte verdicte de nevinovăţie cu totul inesplicabile.

Confratele *Conservatorul* publică, în această privivinţă o sensaţională notă oficială pe care o reproducem în cele ce urmează:

Ni se comunică din Giurgiu că un comerciant stimat şi cunoscut, a căzut victima unei crime oribile in dosul căreia se ascund poate, sub masca politicei, şi simple interese private.

D. Constandatos, mare industriaş, a fost asasinat de un pretins romîn din Macedonia.

Răspunderea acestei crime, care se repetă de la o vreme încoace, cade, în prima linie, asupra juraţilor cari nu'şi fac datoria şi cari prin achitările scandaloase ce au pronunţat în diferitele rînduri, au făcut să nască în mintea criminalilor speranţa impunităţei.

Să ştie bine acei cari anul acesta chiar, au achitat omoritori prinşi asupra faptului, că sîngele nevinovat care a curs eri la Giurgiu, cade şi pe sufletele lor.

Ţara Romînească are alte tradiţiuni. Poporul nostru blînd şi civilizat are oroare de violenţe şi asasinate.

Sperăm că conştiinţa publică se va deştepta şi va împedica pe viitor importarea în ţara romînească a unor moravuri odioase, păstrînd astfel, intact bunul renume al poporului romîn, care dacă protestează în contra crimelor săvîrşite în Macedonia de bandele greceşti, nu trebue să tolereze ca obiceiurile sălbatice de acolo să prinză rădăcini în ţara Romînească, în care se respectă viaţa omenească şi se reprobează cu indignare asasinatele, ori-cari ar fi pretextele sub cari ele s'ar masca.

DIVERSE

— Consiliul comunei Vînători-Neamţ din jud. Neamţ a fost dizolvat.

— Se crede că febra aftoasă care a isbucnit în mod izolat în cîteva judeţe din ţara noastră s'a introdus din Basarabia sau din Bulgaria.

S'au luat măsurile cele mai severe de combatere a boalei.

— Societatea Ţăsătoarea va da cîteva serbări şi baluri pentru mărirea fondurilor acestei societăţi.

— Primarul din Nrgreşti raportează că a isbucnit febre aftoasă şi în comuna Frumoasa din acest judeţ.

— S'a declarat epizotia de febră aftoasă în următoarele comune din jud. Ilfov:

Ştefăneşti, Militari, Kreţuleşti, Popeşti, Dragomireşti, Vîrtejiu, Neflin, Bragadir, Cocioc, Hagieşti şi Popeşti Bacu.

— Ministerul de interne a cerut prefecturei de a urmări şi prinde pe indivizii I. Pruteanu şi I. Cojocaru zis I. Franke supuşi Ruşi, care urmînd a fi isgoniţi din jud. Fălciu au dispărut de sub paza autorităţilor.

— Ministerul de interne a comunicat prefecturei de a da ordine să se întocmească şi înainteze de fiecare poliţie, tablouri în care să se arate numărul şi felul efectelor de echipament şi armament necesare sergenţilor de oraş—aceasta în vederea întocmirei bugetului pe 1907—1908.

— Secţia de jandarmi din Gropniţa raportează că astă noapte nişte necunoscuţi făcători de rele au furat, prin scoaterea gratielor ferestrelor de la casa femeei Maranda, I. Belinte din cot. Singer comuna Gropniţa, lucruri în valoare de 600 lei. Se crede că hoţii sunt din cot. Bulbuceni. Se cercetează.

— In comuna Galata a isbucnit epizotia de febră aftoasă.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA"

57

SECRETUL
JUDECATORULUI DE INSTRUCŢIE

MARE ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

— Asta nu-i un răspuns, dar îmi ajunge pentru a constata iucă odată încurcătura ce reese din vorbele d-tale. Erai de puţin timp instalat în acest apartament cînd ai fost arestat. Unde locuiai înainte?

Maxim, credincios sistemului seu de aparare se hotărî să meargă pînă la capăt, şi de a se sacrifica complect.

— N'am să v'o spun, răspunse el.

— Ah! foarte bine. Deci ai un interes foarte mare să ascunzi vechiul sau vechile d-tale domicilii? Acesta e un motiv mai mult ca să căutăm să le cunoaştem.

— Căutaţi.

— D-ta ştii că toate răspunsurile d-tale sunt înregistrate, într'un proces verbal, de grefierul meu?

— O ştiu.

— Răspunsurile pe care le dai acum sunt de o importanţă capitală, şi cu totul contrare intereselor d-tale.

Ele sunt învinse ca şi celelalte în procesul verbal al instrucţiei, şi ele vor apăsa cu o mare greutate, în ziua judecăţei.

— Puţin mă importă.

— Pînă acum, ai negat, şi acum faci aproape o mărturisire.

— Pardon, eu refuz de a vă spune unde a fost vechiul meu domiciliu, asta-i tot..

— Ancheta a descoperit că mergeai des la Batignolles.

Maxim remase calm.

Judecătorul continuă:

— Vreau să te liniştesc, nu se ştie încă la cine mergeai; vezi, sunt sincer cu d-ta, şi nu caut, cum pretinzi d-ta să-ţi întind curse. N'aveai o amantă în acest cartier a Parisului?

Tot sîngele tînărului îi năpădi spre inimă: nu se ştia de existenţa mamei sale, dar se presupunea, transformîndu-se fetul relaţiunilor Ninei cu Maxim.

In acest moment mai ales el trebuia să dea dovadă de cel mai mare sînge rece, pentru a nu dărîma eşafodul ce construise cu preţul vieţii sale, a onoarei sale. Dînd vocii sale intonaţia cea mai calmă, el răspunse în aşa mod ca să convingă pe d-nul Pernelin:

— Eu nu văd importanţa enormă ce pareţi a da intrebării dv. totuşi vreau să vă spun că n'am locuit nici odată la Batignolles, că n'am acolo nici o amantă, şi preumblările mele în acest cartier au fost mai puţin dese de cum păreţi a o crede.

Eu nu dau, de altfel nici o importanţă din punctul de vedere al apărarii mele fatului că aşi fi stat la Batignoles şi prezenţei în acel loc a unei amante. Dacă ar fi fost aşa, aşi fi spus'o.

Maxim se stăpînise aşa de bine răspunzînd ast-fel, calmul seu era aşa de natural în cît d. Pernelin se înşelă. El crezu în spusele tînărului şi nu mai dădu importanţă întrebării sale.

Se mulţumi să mei întrebe pentru ultima oară ,pe inculpat dacă persista în a nu voi să indice domiciliile sale precedente, şi asupra răspunsului afirmativ a lui Maxim, trecu mai departe.

— Ai văzut că acuzarea adusă contra dumitale se sprijină pe două puncte; un asasinat şi un furt. Am să sfîrşesc repede cu cel dintăi din aceste puncte.

Cum ai făcut ca să duci corpul d-lui de Ferrusol la Pantin? Ai ucis victima d-tale la Paris, sau dincolo de fortificaţii?

Cum, într'un cuvînt, ai putut să aduci pe conte pînă la îocul unde l'ai asasinat?

— N'am a răspunde la nici una din aceste trei îutrebări.

— Trebue să-ţi spun că d. Ferrusol a fost dezbrăcat complect de hainele sale. şi îmbrăcat cu altele în proastă stare, luate nú se ştie de unde. Ce aţi făcut cu hainele contelui şi unde ai găsit pe acelea cu care l'ai îmbrăcat şi care sunt aici?

— Nu cunosc aceste haine, răspunse Maxim ridicând din umeri, şi nu ştiu ce s'a făcut cu ale contelui.

— Ai comis crima singur, şi persişti a nu arăta justiţiei în ce loc ai comis'o.

Acuzatul nu-şi dădu nici osteneala de a răspunde.

— Ce ai făcut cu cele două sute cinci zeci de mii de franci, furaţi de d-ta victimei?

Aceiaşi tăcere a lui Maxim.

(Va urma)

Ultime informaţii

—

Un tren special compus din 32 vagoane a sosit azi la orele 5 dimineaţa în Iaşi. El aducea o parte a regimentului 3 Roşiori din Bărlad, care, cu alt tren expres, a plecat spre Tîrgu-Frumos. Cealaltă parte a acestui regiment, care a sosit tot în 32 vagoane, la orele 7 20, a plecat spre Tîrgu-Frumos, la orele 8. 20.

onului orele 10 a plecat restul batali-

La de vînători din Iaşi.

Trebue să observăm, spre liniştirea publicului, că armata nu se trimite spre a potoli turburările, cari merg spre liniştire, ci spre a tăia drumul ţăranilor, cari vor să meargă d'intr'un sat în altul, spre a instiga.

——

Eri s'a fixat definitiv comisiunea examinatoare la concursul de medici primari.

D-nii d-ri general Teodoru, Râmniceanu, Obreja, V. Bejan şi Scarlat Gheorghiu, vor compune această comisiune.

——

Ministerul de interne a aprobat planul de modificare a alinierei stradei Golia între piaţa Unirea şi str. Alexandri.

Această modificare a fost aprobată şi de consiliul technic superior în şedinţa de 18 Ianuar a. c.

—

Pe ziua de 16 Februarie 1907 absolventul institutuiui medico-militar Stamatiade Aurel, a fost înaintat medic locotenent la spitalul Frumoasa.

—

O nouă societate de vânători s'a format în oraşul nostru. Ea poartă numele de „Fulgerul"—Comitetul de administraţie se compune din d-nli: C. Poclitaru preşedinte, C. Şubă vice-preşedinte G. Haralamb, Pietro Bett şi I. Moraru membri, N. Stanciu casier, A. Stancov secretar şi G. Costişanu şi C. Breviman controlori,

—

D. general L. Iarca, comandantul corpului IV de armată, făcînd uz de puterea discreţionară ce-i o dă legea, a suspendat pedeapsa ce-a fost pronunţată ieri de consiliul de resboiu în contra serjentului Bucatariu.

Generalul a ordonat, tot odată ca serjentul să fie pus în libertate şi a făcut raport către ministru spre a obţinea graţierea nenorocitului nevinovat.

—

Presidentul secţiei comerciale, d. Schina, a luat dispoziţia de a inspecta zilnic, în persoană, grefa acestui tribunal.

Constatînd că cele mai multe acte, cari, potrivit legei, urmează a fi inserate in *Monitor* şi *Gazeta oficială*, nu sînt inserate, d. Schina a luat severe măsuri pentru preintimpinarea acestei călcări de lege.

*

Tribunalul secţia II va avea să se pronunţe azi asupra infirmărei sau confirmărei mandatului de arestare lansat contra modistei Ana Wolfsohn.

*

La secţia I-a urmează să se judece azi procesul de fals în acte private, în cari sînt împlicaţi Purcherea, fostul director şi secretar—Contabil al Creditului agricol din Iaşi şi Cernescu, funcţionar la ministerul de instrucţie.

Procesul se va amîna.

——

D. G. Mavrocordat prefect de Vaslui, se află acum la Nissa. D-sa e dispus a se demite după expirarea concediului din demnitatea de prefect, mai ales după împăcarea făcută între toate elementele.

——

In com. Erbiceni ivindu-se un caz de febră aftoasă a venit în inspecţia veterinară o comisie chemată a lua măsurile de urgenţă, pentru a isola acest periculos caz.

——

Dl. Luca Ionescu, fost prefect de Prahova, şi secretar general la Ministerul de Interne a venit în Iaşi pentru a face mari cumpărări de vite.

——

O sentinţă senzaţională a consiliului de răsboi

—

Doi desertori din regimentul 13.—Prinderea.—Poteră de ţărani.—In mai puţin de două luni 64 de crime şi diferite delicte.—Desbateri senzaţionale.—Sentinţa.

Actuala seziune a consiliului de resboi de pe lîngă corpul IV de armată, nu se poate zice că a fost lipsită de procese într'adevăr interesante. După judecarea de ieri a serjentului Bucataru, omorîtorul fără voe a nefericitului Schelletti, proces în care gestul sublim al generalului tatăl victimei, a înduioşat asistenţa, astăzi consiliul a avut să judece procesul a doi desertori din regimentul Ştefan cel Mare No. 13, Prodan Iordache şi Viţelariu Ioan, care în mai puţin de două luni, au comis peste 64 furturi prin efracţie, escaladări, violenţe, tălhării la drumul mare etc.

După o lipsă de la cazarmă de 15 zile, ambii soldaţi sus numiţi sunt daţi desertori de către comandanţii companielor lor. Prodan, pe ziua de 23 August 1906 iar Viţelariu, pe ziua de 5 Septembrie acelaşi an.

Prieteni buni în cele rele încă înainte de a întra în armată, sus numiţii strîng în cazarmă şi mai mult legăturile lor amicale şi, după înţelegerea avută, Prodau, cel întăi, nu se mai intoarce din permisia ce i se dăduse, abia dat dezertor după lipsa de la corp, când şi Vitelariu e dat dezertor pe ziua de 5 Septembrie.

Veneau rapoarte ale autorităţilor administrative despre sumedenie de prădăciuni şi furturi ziua mare comise şi de urma făptuitorilor nu se putea da. După cercetari migăloase ale jandarmilor rurali s'a dat de ascunzetoarea hoţilor în pădurile Sulta şi Berească judeţul Iaşi, dar nu se pune mîna pe dînşii. Au trebuit să se ia măsuri excepţionale jandarmii împreună cu ţaranii formaţi în poteră au colindat meleagurile şi pădurile şi abia în ziua de 9 Octombre 1906 după ce o poteră de mai bine de 150 de oameni, a încunjurat pădurea Berească, criminalii au putut fi prinşi, puşi în lanţuri şi aduşi la Iaşi

In tot acest timp s'au cercetat şi strîns sumedenie de corpuri delicte ce mobilau astăzi sala de şedinţă a consiliului de războiu.

Din cele 64 de crime de furturi simple prin escaladare, siluire şi violenţe, parte le-au comis împreună, parte fiecare pe sesma lor şi regiunea lor operaţie a fost, împrejmuirile pădurilor Sulta şi Berească eşind la drumul mare, precum şi între satele Mânjeşti, Nogoşeşti, Voineşti etc.

Instrucţia grea a acestui inadevăr senzaţional proces a fost făcută de dl. Locotenent Cantuniari substitut de raportor care a scos din noianul de crime şi delicte făptuite nu mai puţin de 64 de capete de acuzare-întrebări la care consiliul respunzînd în unanimitate da, preşedintele colonel Stroescu pronunţă condamnarea acuzaţilor la cîte 8 ani reclusiune şi la degradare militară.

Multă muncă a depus şi grefierul Poroineanu, căci dacă cetirea întrebărilor celor 64 de către preşedinte puse juriului a durat aproape o oră, cîtă migăleală, în ordonare cere dar şi cîtă batae de cap a celui ce a instruit un astfel de proces.

—

Răscoalele ţărăneşti

In judeţ.—Măsurile energice luate.—Nuoi trupe.—Concentrarea rezerviştilor şi concediaţilor.—Centrul de operaţie.—In judeţul Botoşani.—Activitatea d-lui Sfetescu.—In judeţele Dorohoi şi Suceava.

Aseară şi astă-zi diminiaţă au circulat zvonuri şi versiuni extra ordinare cu privire la revoltele ţărăneşti iar publicul uşor credul, care se interesează de alt fel în mod neobicinuit de aceste mişcări şi revolte, le-a dat uşor crezământ, mai cu samă că o gazetă locală, din motive inavuabile şi preocupată mai cu samă de chestia gologanului, a crezut că-i bine să publice ştiri absolut minciunoase, aceasta cu văditul scop de a trage profit.

Mărturisim că am rămas uimiţi de atîta uşurinţă, mai cu seamă cînd procedarea aceasta, condamnabilă în toate chestiile dar mai cu seamă într'una ca acea privitoare la mişcarea agrară, este adoptată de o gazetă care pretinde a reprezenta vederile unui partid de guvernămînt.

A mai contribuit încă la starea această a spiritelor, mai sus însemnată, faptul că din gara Iaşi plecau mereu trupe şi cum cele din Iaşi nu erau suficiente, a trecut şi astăzi diminiaţă, înbărcat în 64 vagoane, regimentul 3 roşiori din Bărlad.

*

Şi cu toate aceste de ieri după amează nu s'a mai semnalat nici o nouă turburare, nici o nouă agitaţie, în altă parte de cît în comunele stiute.

Precum se ştia în judeţul Iaşi mişcarea a pornit în comunele Bădeni şi Cepleniţa. In această direcţie s'a îndreptat atenţia autorităţilor şi când se credea că liniştea se restabileşte aci, iată că revolta izbucneşte la Cotnari şi Hodura şi îmbracă caracterul violent. Un grup de 200 de oameni din aceste părţi se dedau la prădăciuni şi încendieri. Nu era de perdut un moment şi autorităţile ieşane—spre mare deosebire de cele de la Botoşani—şi-au făcut pe deplin datoria.

Armata a fost trimisă şi excadronul de cavalerie plecat Duminică dimineaţa a reuşit să încunjoare acea grupă de 200 de ţărani şi să-i împrăştie.

Din acel moment liniştea a fost restabilită şi din nici o parte a judeţului nu se semnalează nuoi întîmplări.

*

Spuneam ieri că autorităţile au căpătat convingerea că suntem în prezenţa unei agitaţiuni pusă la cale de agenţi provocatori şi că acea agitaţie nu ar veni de la elemente şi grupuri din ţară numai.

Se pare că influenţe din afară se manifesiă cu această ocazie şi pe ziua de ieri prefectura de judeţ a fost înştiinţată de un fapt cu adevărat extra-ordinar şi care face dovada eclatantă că agitaţia este intreţinută şi de elemente străine.

Pe motiv de a studia chestiunea agrară, acele elemente streine care nici nu cunosc bine limba romînă, se aflau tocmai acolo unde agitaţia era mai puternică.

*

Deşi liniştea relativă domneşte în judeţ, autorităţile au luat măsuri ca să nu fie surprinse de nici o întîmplare neprevăzută.

D. G. Em. Bogdan, inspector administrativ, s'a stabilit la Tg. Frumos, de unde în persoană conduce operaţiile de liniştirea spiritelor. Prezenţa numeroaselor trupe cu cari a fost împănat judeţul are de scop de a curma ori-ce tendinţi rezvrătitoare şi mai cu samă să taie ori-ce comunicaţie cu satele din judeţul Botoşani unde agitaţia era mai puternică.

*

Parchetul, sesizat de întîmplările senzaţionale pomenite mai sus, a început ancheta şi a dispus arestarea acelor persoane. Pentru motive lesne de înţeles suntem nevoiţi a nu inzista mai mult asupra acestei chestiuni.

Atît putem spune că dl. Leonescu, procuror general, a plecat astăzi cu trenul de 10 la Tg.-Frumos pentru ca aci, în înţelegere cu dl. G. Em. Bogdan, să facă cuvenitele cercetări.

*

Din ordinul ministrului de războiu toţi concediaţii şi rezerviştii, contigentului 1899, au fost chemaţi sub drapel.

Concediaţii şi rezerviştii, după simpla înştiinţare a agenţilor poliţieneşti, trebue să se prezinte la corp; prevăzuţi cu provizii pentru două zile.

Dispoziţia aceasta nu are în vedere numai mărirea efectivului trupelor care să fie gata la ordinul autorităţilor, cît mai cu samă de a lua satelor elementele care prin vrîsta şi aptitudinele capatate constitue elementele principale în caz de dezordine.

Cum însă această dispoziţie loveşte şi pe funcţionarii de care este acum mai mult de cît ori cînd nenvoie, d. N. Cananău a intervenit ca tot ce este funcţionar să nu fie chemat sub drapel.

*

D. Iancu Onu, fost primar al comunei Bădeni, se află de ieri seara în Iaşi. D. Onu, care este administratorul moşiei Bădeni, ne-a declarat că atît acolo, cît şi la Hodura şi Cotnari, spiritele s'au liniştit cu mult.

Ţaranii din Bădeni au propus să plătească falcea de pămînt cu 5 lei mai mult de cît o are în arendă arendaşul şi au cerut ca să iee măsuri contra vichililor care 'i exploatează.

Ei vor să vie arendaşul în persoană şi să le promită lucrurile acestea.

Aceste toate în ce priveşte judeţul Iaşi.

In privinţa agitaţiei din celelalte judeţe, ştirile sosite astă-zi indică o înbunătăţire a situaţiei în judeţul Botoşani, unde de asemenea s'a trimis pretutindenea armată şi astfel liniştea relativă domneşte.

D. P. Sfetescu, secretarul general al ministerului de interne, se află astă-zi la Frumuşica.

In schimb se anunţă linişte în judeţele Suceava şi Dorohoi.

Prefecţii celor două judeţe au fost avizaţi de d. G. Em. Bogdan şi invitaţi să procedeze energic.

——

TEATRUL NAŢIONAL

Joi 1 şi Vineri 2 Martie

2 Representaţii Extraordinare 2

Turneul FERAUDY

Celebrul societar al Comediei franceze insoţit de un ales ansamblu, va da două representaţiuni in Iaşi:

La *1 Mart*

L'âge difficile

La *2 Mart*

Les Affaires sont les Affaires

Locaţiunea la „Thalia".

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 27 Februarie

Camera

Bucureşti. — Deputaţii lucrează în secţiuni la budget.

Turburări în Bucureşti

Bucureşti. — Astă noapte s'au produs turburări în cartierele locuite de evrei. Manifestanţii s'au dedat la violenţe. Cîte-va case au fost devastate.

Autorităţile, intervenind energic, au reuşit să împrăştie pe manifestanţi.

Teiegrafie fără fir

Bucureşti. — Ministrul de externe, d. I. Lahovari, a depus pe binroul Camerei, un proect de lege prin care se aderă la conferinţa internaţională de la Roma, pentru înfiinţarea staţiunilor de telegrafie fără fir.

Se ştie că deja noi avem asemenea instalaţiuni la Constanţa, şi că dar legea vine şi complectează o stare de fapt. In anexele legii se dau pe larg semnele convenţionale ale telegrafiei fără fir.

Agregaţi

Bucureşti.—Eri s'a depus pe biuroul Camerii, un proect de lege din iniţiativa parlamentară, pentru modificarea art. 70 şi 71 din legea învăţămîntului secundar şi superior. prin care se declară *definitivi* agregaţii provizori şi titulari la catedre fundamentale, căpătate prin concurs. Intre iscălitorii acestui proiect de lege e şi ministrul de justiţie.

Asasinatul politic din Bulgaria

Primul ministru bulgar asasinat. Miniştrii de justiţie şi rezboiu răniţi.

SOFIA. Petkoff, ministrul preşedinte al Bulgariei a fost asasinat eri în următoarele împrejurări: pe când Petkoff ieşea de la şedinţa Sobraniei, insoţit de Ghenadieff, ministrul justiţiei şi de Savoff, ministrul de rezboiu a fost atacat de 2 indivizi cari au tras focuri de revolver asupra primului ministru.

Unul din gloanţe nimeri pe Petkoff drept la inimă: Petkoff căzu jos şi muri imediat. Apoi indivizii traseră asupra ministrului de justiţie care fu lovit la braţ şi asupra lui Savoff care fu rănit la umăr.

Rănile produse nu sunt periculoase.

*

In privinţa motivelor acestui asasinat, circulă trei versiuni: se susţine că Petkoff ar fi fost ucis de nişte greci, pentru motive politice; după o a doua versiune, asasinatul ar fi fost comis de nişte funcţionari de curând licenţiaţi; a treia versiune susţine că asasinii ar fi instrumente ruseşti, din cauză că Petkoff urmase în totul politica lui Stambuloff şi făcea deci o politică ostilă Rusiei.

*

Agenţia telegrafică bulgară comunică că cei doi asasini ar fi nişte funcţionari de la căile ferate bulgăreşti.

Unul din ei ar fi dispărut, iar celalt a fost prins. El se numeşte Petre Alecsandroff.

Interogat la poliţie, Alexandroff a răspuns că el a comis asasinatul din resbunare, fiind-că a fost licenţiat din serviciu în urma grevei de la căile ferate bulgare.

Se dovedeşte tot mai mult că asasinul Alexandroff n'a fost numai un instrument al unei politici din afară ci şi ecoul nemulţumirelor ce s'au accentuat cu prilejul măsurilor energice ce le-a luat guvernul şi, în special, Petkoff cu prilejul ultimelor turburări studenţeşti si a grevei de la căile ferate.

*

Ştirea care circula ieri seara în capitală, că la Sofia s'ar fi proclamat revoluţiunea şi că palatul princiar ar fi fost baricardat, nu se adevereşte.

Principele Bulgariei se afla ieri la Paris. Inştiinţat despre evenimtele din Sofia, principele Ferdinand, a plecat seara la reşidinţa sa.

*

Ancheta a dovedit că în timpul în care atentatorii trageau asupra miniştrilor, un locotenent cu numele Constantinoff, care trecea întîmplător pe acolo, a scos sabia şi a lovit la braţ pe Alexandroff, care în urma loviturei, scăpă revolverul din mînă.

Numai astfel s'a putut evita moartea celorlalţi 2 miniştri iar atentatorul a putut fi prins.

*

Un consiliu du miriştri s'a ţinut azi. Cei doi miniştri răniţi erau prezenţi.

S'a decis ca până la întoarcerea Prinţului Ferdinand, interimatul preşidenţiei consiliului de miniştri să fie ţinul de titularul de la lucrările publice.

*

Iată cîte-va amănunte biografice asupra ministrului Petkoff, asasinat ieri:

Petkoff era de fel din Dobrogea. El s'a născut în satul Vaskioi din jud. Tulcea, din părinţi ţarani. Mama lui trăieste si astăzi acolo. Petkoff a fost băiat de prăvălie la fraţii Cidikoff din Tulcea. A plecat apoi în Brăila unde a stat pînă la declararea răsboiului sîrbo-bulgar cînd a plecat în Bulgaria.

După terminarea rezboiului plecă in Germania unde şi-a complectat studiile şi revenit în Rulgaria el deveni prietenul si intimul lui Stambuloff din al cărui Cabinet a făcut parte, iar în 1904 fu însărcinat cu formarea cabinetului.

*

(Oficiol). Prinţul Ferdinand a aflat vestea în drum spre Sofia, iar nu la Paris şi a telegrafiat la Sofia exprimîndu-şi indignarea pentru cele întîmplate.

Asupra asasinului Alexandroff s'a găsit un exemplar al ziarului l'*Anarchiste*.

El desminte, totuşi, că ar fi anarchist şi spune că asasinatul l'a comis în numele poporului bulgar.

Casimir Perier

Paris.—*Fostul preşedinte al Republicei franceze Casimir Périer a murit astă-zi.*

ROMANIA

Grefa Trib. Iaşi Secţia III

EXTRACT

No. 1927

Conform art. 629 şi 630 din pr. Civ.

D-na Hana Elca Simionovici, domiciliată în Iaşi, str. Nicolina No. 4, fără profesiune, prin cererea inreg. la No. 13319 1906, a intentat soţului seu Iosef Simionovici, domiciliat în Iaşi, strada Salhana No. 52, Disp. V, de profesiune agricultor, acţiune pentru separaţiune de patrimoniu.

Averea ce constă conform actului dotal, autentificat de Trib. Iaşi Secţia III, sub No. 2252/903. este următoarea:

Zece mii lei, bani în numerar şi cinci mii lei trusoul compus din lengerii, haine blănuri şi aşternut.

Făcut astăzi 26 Februarie 1907

Grefier, *Hulubei* L. S.

Jalnica familie şi prietenii au durere să anunţe încetarea din viaţă a lui

Moritz Silberman

51 ani

decedat în urma unei lungi suferinţi.

Inmormîntarea va avea loc mîine Mercuri ora 2 d. a. cortegiul va pleca de la spitalul Israilit.

Lucian Holoney

AVOCAT

BUCUREŞTI

3, strada Lipscani

UN STUDENT se oferă ca meditator într'o familie, în schimbul pensiunei.

Casa S. HAIFLER

Vinde losuri de ale

LOTERIEI REGATULUI ROMÂN

PE CLASE

Cl. II	1.50	Lei	1/8
	3.00	«	1/4
	6.00	«	1/2
	12.00	«	un los

Casa Haifler fiind fondată în anul 1880, onor. public, o poate onora cu încrederea sa.

Dr. L. Silberstein

Strada Arcu 10

(Peste drum de casele Negruzzi)

Consult. de la 10—12 dim. şi 4—6 seara.

Ore, de consult: 4—6 p. m.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiilorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classelĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-facătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Ela ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrat cu un succes egal copiilari colorĭ maĭ fragĕţi si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILÒRI, COPIILÒRI, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ : **Farmacie FRATII KONYA.**

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este dilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigilĕza capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.
n Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Sansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta"

LOIZA

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi, — *strada Stefan-cel-Mare* — **Iaşi.**

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

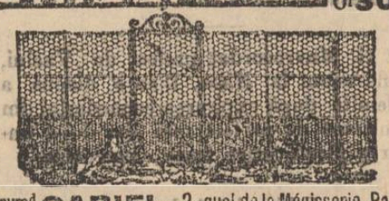

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f

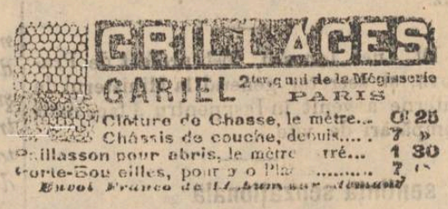

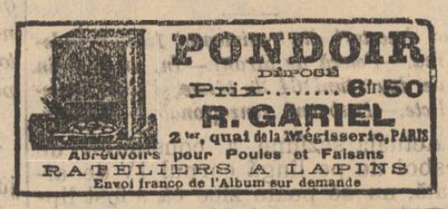

Iaşi.— Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.